

Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

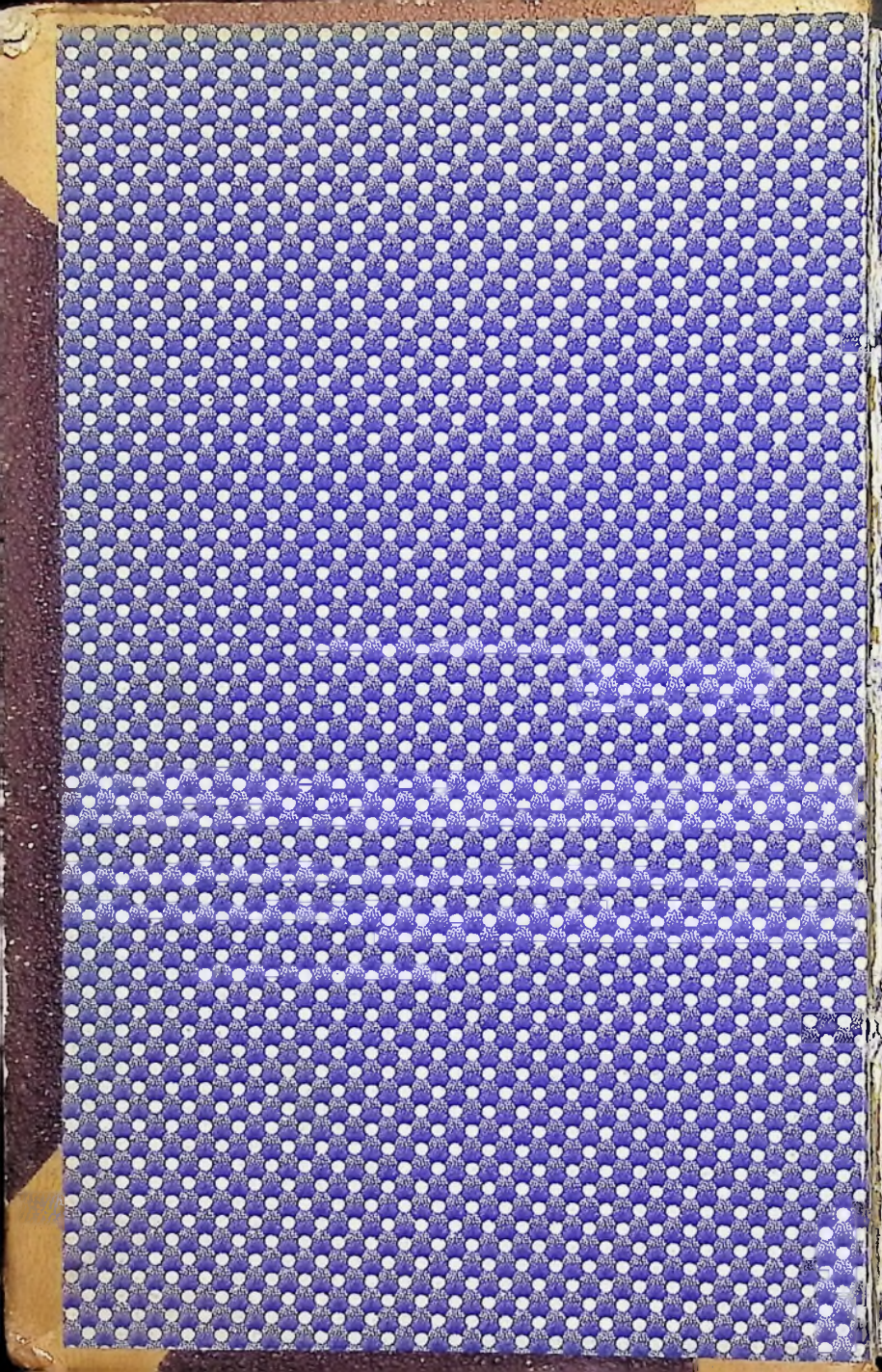
For Romantik og Historie

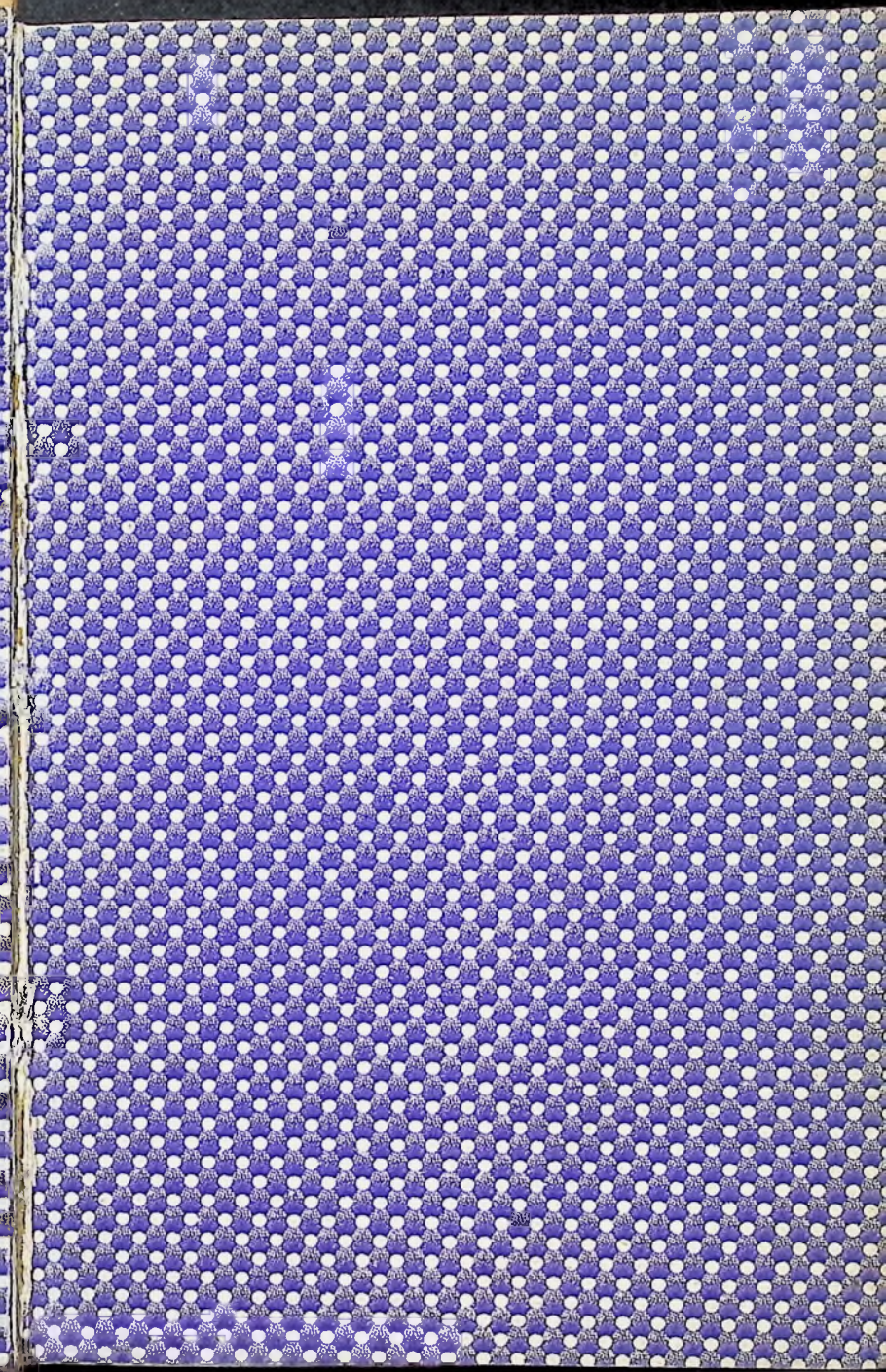
Maanedsskrift. Udgivet af H.P. Holst, 1868-90.

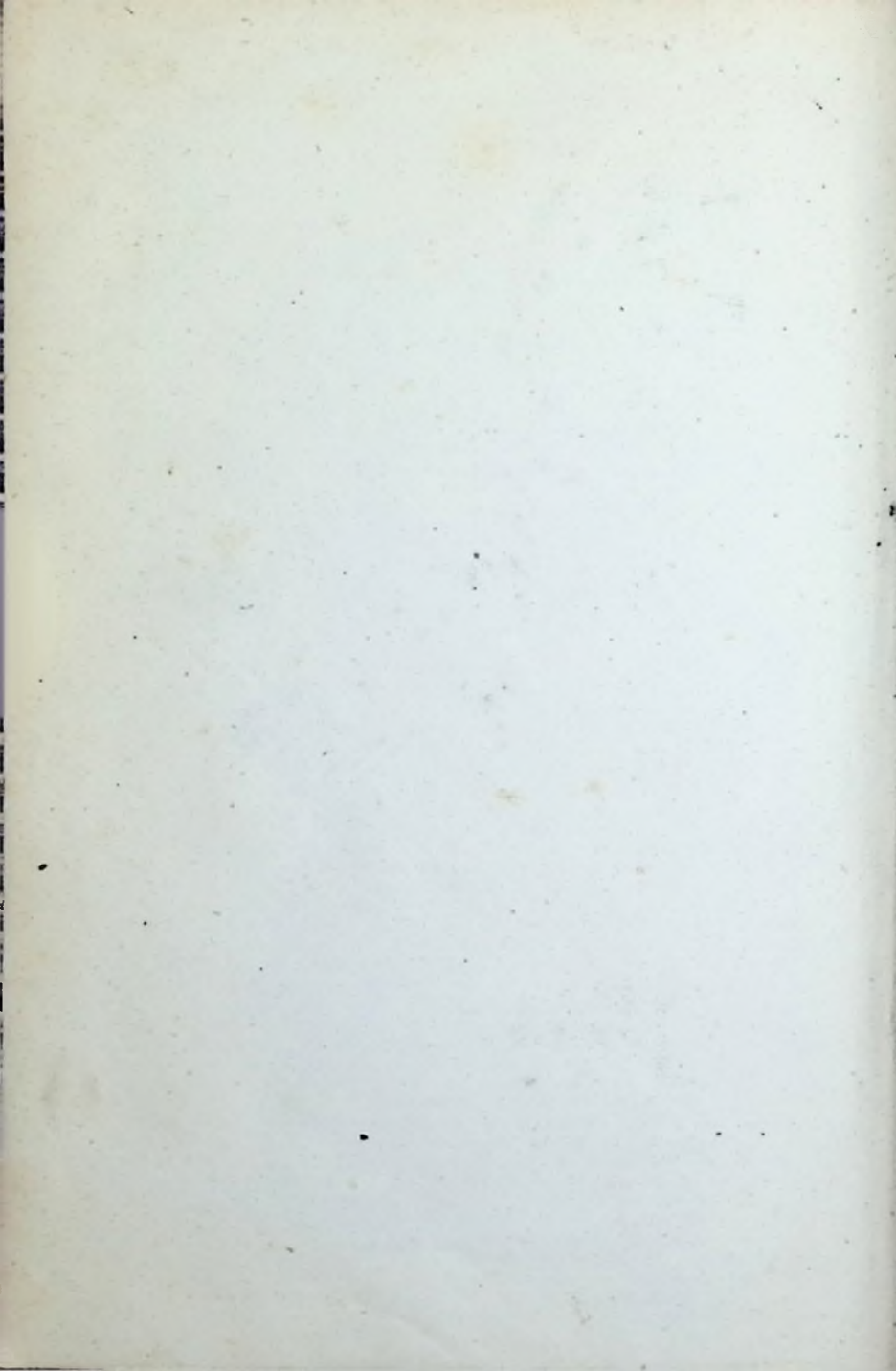
Om indholdet på: <https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104811.htm>

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

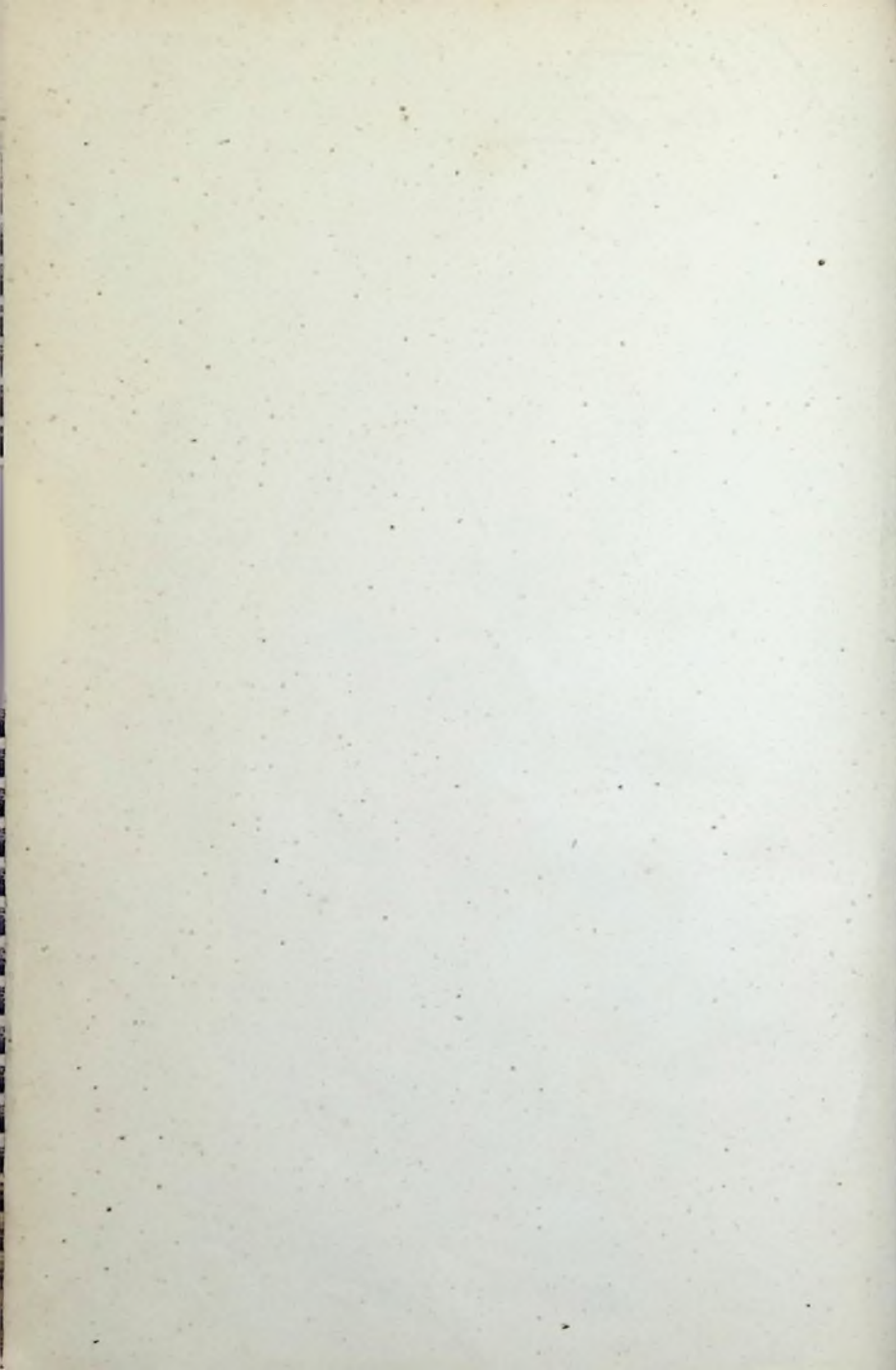
Opdateret den 7. oktober 2023 af Niels Jensen

Sturges

H. P. Holst:

For Romantik og Historie.

Ottende Bind.

Kjøbenhavn.

S. Cohens Bogtrykkeri.

1872.

HOVEDBIBLIOTEKET
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK

HOVEDBIBLIOTEKET
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK
SØLLERØD
Kommune-Libiothek

Indhold.

	Sider.
Ved Aarets Begyndelse. Af Jul. Chr. Gerson . . .	3.
Henrik Rung. Af H. P. Holst	4.
Storken. Til H. C. Andersen. Af D. C. Lund . . .	6.
Grossereretsocietetet i Kjøbenhavn og et Mindesmærke for A. P. Bernstorff. Af Archivassistent. Cand. juris Georg Kringselbach	8.
„Festen paa Kenilworth“. Af Holger Drachmann .	20.
Malerens Hustru. Ved A. W. H.	36.
Omeletten. Efter Gustave Droz ved H. P. Holst . .	53.
Beskov hos Beranger. Af H. P. Holst	68.
En sand Historie	80.
Kronborg. Af Sophus Bauditz	118.
Digte af H. B. Raasund	123.
I. Araberen.	
II. Et Fuglestjul.	
Adolf de Coninck. Af H. P. Holst	131.
Tibers Ungdom. Af Christian Stremme, Candidat i Philologien	133.
Han skal nok blive til Noget. En original Fortælling af Jul. Chr. Gerson	156.
En Correspondance i Suen. Af P. B. Overgaard	192.
Ballon- og Dueposten under Parises Beleiring. Af H. P. Holst	196.
En preussisk Fange. Efter Paul de Saint-Victors: Barbares et bandits, Paris 1871	216.
Literatur og Kunst	225.
Sangerinden Louise Riise. Af H. P. Holst	235.

	Side.
Digte af Anakreon, oversatte af Fr. Winkel-Horn .	236.
Brevveppling mellem Hermann og Dorothea. Ved H. P. Holst	242.
Bourbakis Armecorps i Schweiz. Af en dansk Reisesendes Dypteguelser	359.
Smaaavers af H. C. Andersen	347.
Guldterningerne. Af Axel Sørensen	349.
Johannes Carsten Hauch. Af Sophus Bauditz . .	351.
Fra mit Ophold i Cahira. Af Professor, Dr. A. F. Mehren	355.
Smuglerne. En Novelle. Ved H. P. Holst	386.
Cricketspillet i England	424
Gregorio Allegri og Miserereerne i det sextiende Capel .	441.
Fra fremmede Sprog. Af Kr. Arentzen	467.
Et Besøg hos Henry Langfellow. Af Robert Watt	470.
Kong Lear paa Heden. En Fortælling efter Ivan Turgènief, ved H. P. Holst	482.
Scipio Africanus. Ved Cand. juris A. Wineken . .	566.
Litteratur og Kunst	574.
„Det er saa yndigt at følges ad“. Af Axel Sørensen	565*)
Malerfamilien Peters, af E. Polko	567.
Den vilde Rose. En Fortælling af Richard Kauf- mann	595.
Legenden om Munken Eugenius. Gjenfortalt af G. Keller	622.
Var det virkelig saa galt? Et Indlæg mod Orla Leh- manns „Kjøbenhavn i Frederik den Sjettes Dage.“ Af H. P. Holst	643.
Til Vilhelm Holst. Af H. P. Holst.	655.
Johannes Ewalds Testamente	657.
Litteratur og Kunst	665.

*) Ved en Feiltagelse er 56te Arts Paginering bleven gjentaget.

James M. [unclear]

Henrik Rung.

Ved Aarets Begyndelse.

. Af

Jul. Chr. Gerson.

Over Havet bruser Stormen.
Bidstet af de vilde Vinde,
Kæmper haardtbetrængt sig Skibet
Fremad for en Havn at finde.

Se paa Se mod Skibet ruller,
Lunge Skyer Himlen dække;
Frem mod Maalet usorfærdet
Stebner dog den stærke Snekke —

Borer som en Pil sig gjennem
Vandene, de stumbeladte,
Synker dybt kun, for til Fremgang
Dobbelt Kraft paany at fatte.

Fjerntfra og med trætte Binger,
 Dinende for Livet Fare,
 Daler under Strig en ængstet,
 Halvfortumlet Trækfuglstare —

Sætter sig paa Skibets Nær,
 Klynger sig med sagte Klage
 Fast til Louge og til Takkel,
 Hvergang Bolt og Spanter knage.

Nat med Dage strider Skibet,
 Trænges haardt, men gaaer ei under, —
 Styrket Trækfuglstaren styrer
 Til den Ryst, hvorhen den stunder.

Sjæl, der ret som Sneffen kæmper,
 For til Havnen ind at vinde,
 Lad ei Aaret, der begynder,
 Modstandslos som Brag Dig finde!

Lad det storme kun om Boven!
 Holder Du din Cours, den rette,
 Mangen Trækfugl skal da Reifens
 Moie ved din Færd Du lette!

Henrik Rung.

Af

S. P. Holst.

Du, som saa ofte fyldte vort Bryst
 Med dine Toners salige Lyft,
 Er nu dit eget klangløst og stille?
 Lier for evigt Tonernes Kilde?

Nei, den har fundet nu først sit Hjem!
 Hvad Du paa Jord kun stammede frem,
 Hvad med Sordinen dæmpet her klinger
 Bruser nu frem paa tonende Binger.

Dg naar vi mindes, hvad Du har skabt,
 Mindes den Rigdom, som vi har tabt,
 Troster os Tanken: hist skal vi høre
 Renere Klang med renere Døre!

Storken.

Til H. C. Andersen.

Af

D. C. Lund.

Mod Osten der ligger et heiligt Land,
 Som Jordens Vise ei ændser;
 Der Storken Dig fandt paa den fjerne Strand,
 Som op til Paradis grændser.

Blandt Genier løb Du, hvor Dagen grøner,
 Og blæste Bobler paa Engen,
 Men Storken greb saa den lille Fyr
 Og floi til Danmark med Drengen.

Du sad tilhest paa dens stærke Ryg
 Og mellem dens brede Binger;
 I Blomstersadlen Du red saa tryk
 Den Pose, der Eventyr bringer.

Den dalede ned paa et Huus i Fyen,
 Der nu staaer frandsjet og æret;
 Kun Aamanden saae det sære Syn
 Og den grimme Welling i Ræret.

Og da i den lille Bugge Du laa,
 Og Lufoie banked paa Ruden,
 Da laa der en Fjer, da til man saae,
 En Fjer af Storken paa Ruden.

Med den Du skrev dine Eventyr,
 Da Du blev den store Digter;
 End Storken mindes sin lille Fyr,
 Den aldrig „Hans Christian“ svigter.

Den Fadder jo stod paa Kirkens Tag,
 Da man ved Fonten Dig døbte,
 Du horte altid dens Bingeslag,
 Naar Du et Eventyr støbte.

Du horte saa tidt dens knebbrende Sprog,
 Naar Hjertet i Modgang bæved,
 Og gif mod Osten dit Reisetog,
 Den over dit Hoved svæved.

Og synger Du saa din Svanesang —
 Gid seent — blandt Swaner, der stige,
 Flyer Storken med Sjælen fra Danmarks Bang
 Hoit op i Himmels Rige.

Grossererersocietetet i Kjøbenhavn og et Mindesmærke for A. P. Bernstorff.

af

Archivassistent, Cand. juris Georg Kringelbach.

Vort lille Lands Historie har som bekjendt ikke mange betydelige Statsmænd at opvise; men selv om det i saa Henseende havde været langt fyldigere repræsenteret, vilde dog Andreas Peter Bernstorff under alle Omstændigheder komme til at indtage en meget fremragende Plads blandt dem, der ved deres ypperlige Ledelse af Statens saavel indre som ydre Anliggender have erhvervet sig et uafviseligt Krav paa Nationens Taknemlighed.

Men vi have da ogsaa Alle følt os tiltrukne af ham allerede fra den Tid, da vi modtog vor første fædrelandshistoriske Underviisning, stjondt han ikke var en Krigens Mand og altsaa ikke horte til dem, hvis Idrætter ellers lettest sætte de barnlige Gemytter i Bevægelse. Hvor søulmede saaledes ikke vore unge patriotiske Hjerter

af Glæde og Stoltthed, da vi første Gang læste om hans Virksomhed for at faae det bekjendte, af hans Farbroder forberedte Magestifte med Rusland fuldbyrdet, eller i endaa hoiere Grad, da vi fik det første Indtryk af hans opmuntrende og understøttende Bestræbelser for Bondestandens Befrielse fra det Trældommens Nag, der i Aarhundreder havde hvilet saa tungt paa den, og fra de Vilkaarligheder og Piinsler, som Adelen havde udøvet mod den forarmede Landalmue? Men fremfor Alt vaktes dog vor Beundring for ham ved at lytte til Beretningerne om hans glimrende Holdning under de ved den franske Revolution fremkaldte Krige, ved at erfare, hvorledes han, trods Pressioner allevegnefra, bevarede Freden med Frankrig, og, medens næsten hele det øvrige Europa var indviklet i Krig, hævdede den bevæbnede Neutralitet, paa hvis første Tilblivelse i Aaret 1780 han havde haft en saa væsentlig Indflydelse, denne Neutralitet med dens „frit Skib giver fri Ladning“, hvis Betydning vi i hine Dage neppe tilfulde fattede, var end vor Lærers Forklaring nok saa forstaaelig, nok saa udtømmende.

Heldigviis er det ikke gaaet med Bernstorff som med saa mange Andre af vor Barndoms Idealer; vor Kjærlighed til hans Minde er saa langt fra bleven svækket i Aarenes Lob, at den meget snarere er taget til og har vundet i Styrke med vort modnere Dndomme. Heller ikke har den historiske Kritik seet sig nødsaget til at svække den Glorie, hvormed den almindelige Bevidsthed bestandig har omgivet hans Navn, tværtimod. Skjøndt der siden

hans Død den 21de Juni 1797 er fremkommet ikke saa ganske saa Bidrag til hans Tids Historie, forstaaer man dog endnu fuldtvel og billiger af sit ganske Hjerte al den Virak, der offredes hans Minde ved hans Ligbegængelse og ved de mange Sorgefester, der herhjemme holdtes til hans Ære, om man end ikke nu føler sig tiltalt af al den „Ueberschwänglichkeit“, der strax efter hans Død kom tilorde i Vers og Prosa i det danske, tydske og latinske Sprog, og hvorpaa vi finde saa rigelige Exempler i den af Rasmus Nyrup foranstaltede Samling af Mindestriker m. m., der i Aarene 1799 og 1800 blev udgivet under den fælles Titel „Bernstorffs Æstermæle.“

Ligesom imidlertid Erkjendelsen af Bernstorffs Fortjenester strakte sig langt ud over de forenede Rigers Grændser og navnlig saavel i England som i Frankrig baade før og efter hans Død havde varme Talsmænd, saaledes havde man ogsaa herhjemme, medens han levede, paa forskjellige Maader søgt at lægge for Dagen, i hvor høi Grad man paafljonnede hans i saa mange Retninger velsignelsesrige Virksomhed for de Riger, paa hvis Unliggender han i en lang Række havde den aldeles overveiende Indflydelse. Der blev saaledes i Aaret 1794 af Bergens Handlende stiftet et Legat til Ære for ham; endvidere blev der i Aaret 1795 af endeel Indvaanere i Christiansfund oprettet en Borgerstole, som man gav Navnet „Den Bernstorffske Stiftelse“, medens derimod Beslutningen om det aalborgske Legat „Bernstorffs Minde“

først blev tagen paa Bernstorffs Begravelsesdag af Byens Kjøbmænd, der paa denne Dag havde samlet sig paa Compagnihuset for at overveie, paa hvilken Maade man bedst kunde hædre den Afdodes Minde. Der blev fremdeles præget to Medailler til hans Ære; den ene og mindst bekjendte af disse overrakte ham paa hans Fodselsdag den 28de August 1796; den fremstillede paa Aversen hans Brystbillede, paa Reversen Minerva med forskjellige Emblemer, deriblandt Fredens Symbol, en Oliegreen, og den havde Omkriften: Ved Ret og Skjel befæstes Statens Vel. Man veed, at den var forfærdiget af Medailleur Voos i Berlin; men man har ikke nogen nærmere Oplysning om, fra hvem han modtog den. Den anden og mere bekjendte Medaille blev sendt ham paa Kronprindsens Fodselsdag den 28de Januar 1795 med en høist smigrende Skrivelse fra „Kongen og Fædrelandet hengivne danske og norske Mænd.“ Professor Uboldgaard havde ledet den kunstneriske Udførelse af dette Foretagende. Paa den ene Side af Medaillen sees Bernstorffs Brystbillede med Egetrandsen og Omkrift Statsminister Andreas Petrus Bernstorff; paa den anden Side et Compas med Overkrift: Uden Misviisning og nederunder Aarstallet 1793.

Uf det ovenfor Anførte, der kortelig har berørt de mest fremtrædende Maader, hvorpaa Befolkningen i Danmark og Norge hædrede Bernstorff, vil det fremgaae, at det navnlig var Handelsstanden, der lagde sin Taknemlighed mod ham for Dagen. Dette var nu ganske

naturligt; thi Bernſtorffs Virksomhed for Fredens Bevarſe i de forenede Riger, ſom ikke alene i Virkeligheden var hans ſtorſte Idræt, men tillige var den, der nødvendigviis maatte falde ſtærkeſt i Dinene, kom ſelvſølgelig meſt Handelsſtanden tilgode. Man kan ſaaledes heller ikke finde det paafaldende, at ſaavel Emblemene paa den ene af de prægede Medailler ſom alle de Skriveller, der ledsagede de forſkjellige Væresbeviisninger, han var Gjenſtanden for, netop fremhævede denne Side af hans Virksomhed. Derimod maa det unægtelig vække Forundring, at det, der præſteredes fra Kjøbenhavns Side var ſaa tarveligt i Sammenligning med, hvad der blev gjort af forſkjellige langt mindre gunſtig ſtillede Byer for at hædre den ſtore Samtidige, og navnlig at der ikke foreligger noget ſynligt Vidneſbyrd om, at ſærlig Hovedſtadens rige Handelsſtand paafjonnede Bernſtorffs Fortjenefter. Skulden i ſaa Henſeende maa imidlertid ingenlunde ſøges hos Kjøbenhavns Handlende; thi de havde paatænkt at hædre Bernſtorff paa en eſter Datidens Skik og Brug endogsaa meget ioinefaldende Maade. Det var nemlig deres Dnſte at reise Bernſtorff en Værestotte paa Esplanaden imellem Caſtellet og Toldboden, og de viſte Villien til at realiſere dette deres Dnſte ved at anføge Kongen om Tillabelſe hertil; deres Anføgning blev imidlertid afflaaet, uagtet den var affattet paa den henſynsfuldeſte Maade, og det kan ſaaledes ikke regnes dem til Laſt, men maa tilſkrives Omſtændig-

heder, hvorover de ikke vare Herrer, at deres Bestræbelser ikke førte til noget Resultat.

Skjøndt det paa Grund af de Ord, hvormed den hos Myerup trykte Fundats for det i Bergen stiftede Legat indledes, er sandsynligt, at man i Aaret 1794 vidste, at de ovennævnte Planer fra det kjøbenhavnske Grosserer-societets Side vare igjære — det hedder nemlig heri: „Da man har bemærket ædle Bevægelser hos Kjøbenhavns Handlende til den af Rigerne fortjente Grev Bernstorffs Ære osv.“ — kan dog hele denne Sags Gang neppe antages at have været almindelig bekendt; jeg har ialtfald ikke kunnet finde noget Bestemt om den i hidtil trykte Arbejder, og jeg skal derfor til Begrundelse af, hvad jeg ovenfor har anført, meddele et Par mellem Societetet og Regjeringen veyede Skrivelser, der — foruden at faste Lyd over Sagen — i mere end een Henseende forekomme mig at frembyde nogen Interesse.

Den ene Skrivelse, der er en Ansøgning fra Grosserer-societetet i Kjøbenhavn, lyder saaledes:

Kjøbenhavn, den 31te Mai 1794.

„Til Kongen!

Hvis Erreminder opvække Kappelyst til at efterligne og udøve ædle og gode Handlinger, fortjene de at fremmes, og vi torde da allerunderdanigst smigre os med, at Deres Kongelige Majestæt ikke vil afflaae vores Ansøgning, naar vi allerunderdanigst bede:

„at Esplanaden imellem Loldboden og Kastellet maatte bestemmes til Greminders Oprettelse for fortjente Mænd.

„Vi sole, dybt gjennemtrængte af Taknemmelighed, den lykkelige Forfatning af vort saa kjære Fædreland i et Dieblif, da saa mange af vore Medmennesker maae sukke under Krigens og Undertrykkelsens Nag, da de maae sole alle de Grusomheder, som ere uadskillelige derfra.

„Næst Forsynets Baretægt over de danske Stater, har vi Deres Majestæts faderlige og vise Omsorg at takke for denne høist lykkelige Forfatning, saavel i Hensyn til det Indvortes som i vort Forhold til fremmede og krigende Magter.

„Da vi ikke kunne' yde Deres Kongelige Majestæt andet Takoffer end den dybe Hengivenhed, som Bevidstheden om og Følelsen af denne nydende Lyfsalighed har indpræget vore Hjerter, saa turde vi haabe, at Deres Kongelige Majestæt ikke med Unaade ville ansee, naar vi allerunderdanigst ansøge: at turde paa forommeldte Plads gjøre en Begyndelse med at oprette Statsministeren Grev Bernstorff et Greminde, som den, Deres Kongelige Majestæi har brugt som et saa kraftig medvirkende Middel til vor lykkelige Forfatnings Bedligholdelse. Handelsstanden i Hovedstaden, som nærmest heraf drager de Fordele, der siden udbrede sig til de andre Stænder i Staden, haver ei kunnet udtænke en passeligere Maade, hvorpaa at frembære Deres Kongelige Majestæt sin aller-

underdanigste Taknemmelighed; den haaber derfor og tillidsfuld, at det Ansøgte samme allernaadigst bevilges.

„Allerunderdanigst

„Societetet af Grossererne her i Staden.“

Ansøgningen var undertegnet foruden af Zinn, som Formand, Saabye og Erichsen som Ældste, tillige af 29 Firmaer, af hvilke flere bære Navne, der endnu ere bekjendte i vor Handelsverden, saaledes Holm, Prætorius, Kirketerp, Hagen, Ved, Fiedler osv. Den indleveredes til det danske Cancelli, blev af dettes Præsident, Geheimeraad Brandt, overgiven til Kronprindsen, der atter paalagde Brandt at besvare den. Svaret lod ifølge en Concept, der vel ikke er underskrevet af Brandt, men aldeles utvivlsomt viser sig at være affattet af ham, saaledes:

„Til Grossererne her i Staden.

P. M.

Det haver behaget Societetet af Grossererne her i Staden i forrige Uge*) paa Cancelliet at lade indlevere en Ansøgning, conveluteret til Hans Majestet Kongen. Ved at overlevere samme umiddelbar er mig befalet i Hans Kongelige Majestets Navn at tilkjendegive dette agtbare Selstøb, at Hans Majestet med dnh Taknemlighed paastionner den Allerhøjestes besynderlige Godhed, der hidindtil saa faderlig haver vaaget over hans Riger og Lande, og at Allerhøystsamme med særdeles Fornøielse

*) Skal vel være Maaned.

og Velbehag bemerker, at Hans fiere og hengibne Under-
saatter troeligen med ham deele disse Følelser og yttre
deres Tilfredshed med en Regiering, hvis onneste Om-
sorg steds er og skal blive at udbrede Held og Lyksalig-
hed over det fiere Fædreland. Tillige haver Hans
Majestet befaleet mig at tilmelde de gode Herrer, at han
fuldkommen foler og sætter Priis paa den Nætsindighed
og heldige Iver, hvormed Hans Statsminister Geheime-
raad Bernstorff opfylder den fortiente Tiltroe, som Hans
Kongelige Majestet og enhver Landets Ven og god Pa-
triot sætter til hans Duellighed og Virksomhed; men som
denne Ministers Beskedenhed er ligesaa stor som hans
Talenter, frabeder han sig paa det alvorligste
alle Udmærkelsestegn og ønsker kun at nyde den
Belønning, som Selvbevidsthed af gode Hensigter og
deres lykkelige Udfald formaaer at give.

„Jeg haver saaledes herved skullet efterkomme den
mig givne Befaling og bevidner ved denne Lejlighed de
gode Herrer min særdeles Hønhagelse og Hengivenhed.*)

Kbhvn., den 21de Juni 1794.“

*) Skjøndt disse Skrivelser ere fundne i det danske Cancellies Arkiv, har den foreliggende Sag dog efter al Sandsynlighed ikke været Gjenstand for nogen Behandling i Cancelliet, før eller efter dens Afgjørelse af Kronprindsen. Deels hedder det nemlig i Brandts Svar, at han havde overleveret Sagen umiddelbar (til Kronprindsen), deels findes der ikke i nogen af Cancelliets Protokoller nogen-
sommelst Oplysning om den. Det maa derfor antages,

Uagtet dette Svar stempler sig selv og ved hele den Maade, hvorpaa det er affattet, tydeligt nok viser, at det er skrevet uden Bernstorffs Vidende eller i alt Fald imod hans Onste, faaer det dog først sin rette og fulde Betydning ved at sammenlignes med de Skrivelser, der haves fra Bernstorffs Haand i Anledning af Hædersbeviisninger, som ydedes ham andetstedsfra, og der skal derfor her fremdrages nogle enkelte Prover af Bernstorffs Maade at udtrykke sig paa ved saadanne Leiligheder. Den 19de Juli 1794, altsaa fire Uger efter Brandts Svar, skrev han saaledes til Bergens handlende Borgere i Anledning af det til hans Ære stiftede Legat: „... et saa udmærket Beviis paa saamange agtværdige Borgeres Tillid til mine Bestræbelser, yttret paa en saa hæderfuld Maade, har roret, og gjerne lægger jeg til, ualmindelige glædet mig . . . De ville mine Herrer! herved imodtage Forsikringen om den uindskrænkende Erkjendtlighed, hvoraf jeg i denne Anledning er gennemtrængt; De ville være

at de omtalte Skrivelser i sin Tid ere fundne blandt Brandts Papirer og ved en Feiltagelse ere overgaaede til Archivet. Skrivelsen fra Societetet foreligger kun i en Afskrift, der imidlertid er sammenholdt med den i Societetets Protokol indførte Ansøgning og befunden eenslydende med denne. Derimod er Brandts Concept ikke bleven sammenlignet med den originale Skrivelse til Societetet, da det er blevet forsikret mig, at man saa at sige umulig vilde kunne finde Rede i Societetets Archivalier fra hin Tid, der opbevares paa Børsbygningens Loft.

overbeviſt om, at den er varig og uforanderlig . . .“ Fremdeles takkede han under 30te Januar 1795 dem, der havde bidraget til den bekjendte Medaille, bl. N. paa følgende Maade: . . . „Det er en ſand Trang for mit Hjerte, at bevidne alle og enhver iſær min ommeste og varmeste Taknemlighed. Underlig vort . . . vil mine Udtryk kun ſvagt tilkjendegive det, ſom jeg føler . . . Frygten, at denne Belønning . . . er for ſtor, kan ikke holde mig fra herved offentlig at bevidne, hvor æret og belønnet jeg anſeer mig ved dette talende Bediis paa mine Medborgeres Ugteſe og Venſtab.“

ſvad der her er meddeelt maa være tilſtrækkeligt til at godtgjøre ikke alene, at Bernſtorff ſatte megen Priis paa, at Folket i Gjerningen viſte ſin Paastjonnelse af hans Virksomhed, men ogsaa at han umulig, ſelv om han af iøvrigt ufattelige Grunde maatte have haft Noget imod den ham af Grossererſocietetet tiltænkte Vresbeviisning, kan have haft nogen Deel i et Svar, hvori det bl. Andet hedder, at han paa det alvorligſte maa frabejde ſig alle Udmærkeſteſtegn. Var det da hans Collegeres Skinſyge, der dikterede det omtatte Afſlag, eller maa man endog antage, at ſelve Kronprindsen, der dog ellers perſonlig paa ſaa mange Maader viſte, at han ſatte overordentlig Priis paa ham, ja ſom endog under hans ſidſte Sygdom efter Sigende beſøgte ham tre Gange daglig og tilføds fulgte ham til Jorden, ikke ſyntes om, at der blev viiſt „Redſtabet“ altfor

megen Paastjonnelse?*) Det er vanskeligt for ikke at sige umuligt at give et bestemt Svar herpaa; Alt opløser sig i Gisninger; kun saa meget er afgjort, at Gælpnaden ikke blev et dansk Pantheon, og at der — hvad der nærmest vedrører os her — nu maa savnes en Mindestotte for Danmarks største Statsmand i det forrige Aarhundrede.

*) Den i 1793 begyndte Medaillesag, der først affluttedes i 1795 og altsaa var i fuld Gang i 1794, da Societetet indgav sin Ansøgning, har muligviis ikke været uden Indflydelse paa det Svar, Societetet fik. Ialtfald findes en Afskrift af Indbydelsen til at bidrage til Medaillen vedlagt den Concept, der indeholder Brandts Svar.

„Festen paa Kenilworth“.

Af

Holger Drachmann.

Efter i nogle Dage at have hort Mr. Ward og Mr. Bumble snakke frem og tilbage om, hvor vi skulde tage hen — om vi skulde gæste Warwick-Castle, om vi skulde besøge Shakspears Fødested i Stratford-upon-Avon, eller om vi skulde blive ved vor første Bestemmelse og tage til Kenilworth — blev det endelig afgjort, at vi skulde indskrænke os til en grundig Undersøgelse af og en grundig Middag paa det sidste Sted, og efterat dette var slaaet fast til alle Parters Tilfredshed, gif jeg hjem til Gr. College Street, N. W. London, nynnende paa Weyses deilige Romance:

Hyrden græsser sine Faar . . .

Den næste Dags Morgen befinde Solen en forventningsfuld Skare Londonere udenfor Chalk-Farm-Station. Det var Excursionisterne, der ifølge Plakaternes

fristende Tilbud om en billig, hurtig og interessant Tour til det navnkundige Warwickshire, flokkedes i Mængde udenfor den nordvestligste Banegaard og toge Varsler for Dagen af Skhernes Flugt og Solens Udseende. Der var her, som i Oldtiden, Augurer nok, der spaaede det, som Folk helst vilde have, og da Folket som allerede berort var tilstede i stor Mængde, var der ogsaa Vaggoner ved Perronen i tilsvarende Mængde. Der var stukket to grønne Grene paa Lokomotivet; der var puttet et heelt Orchester i den forreste Vogn; Jernbanebetjentene vare lige paa Rippet til at raabe Hurra, da Toget satte sig i Bevægelse, og under fuld Musik af det ikke ganske ædre Orchester, rutschede vi samtlige Excursionister afsted, „akkurat en Minut over Tiden“, som den punktlige Mr. Ward udtalte sig, idet han med Uhret foran sig kastede et strengt Sideblik og en Cigarstump ud til en usfyldig Banevogter, der uden Spor af Interesse for Excursionen mekanisk røgtebe sit ensformige Arbeide paa Skinnerne.

Det var det deiligste Sommerveir, man kunde ønske sig, og jeg har aldrig seet det gamle England tage sig skjønnere ud. Forbi stolte Herresæder foer vi, hvor de høie Træer kastede lange Skygger udover grønne Græsplainer. Kornmarker og blinkende Aaløb fusede vi forbi; vi saae stobbevogede Bakker løfte sig i det Fjerne, og snart vare vi paa Siden af dem, snart borede vi os ind under dem gjennem lange, mørke Tunneller, hvor Dampen fra vor vælige Hest drev ind af Coupevinduet og bragte Mr. Bumble til at nyse. Der var ikke Tale

om at standse ved nogen Mellemstation. Vi vare jo et „excursionstrain“, og afsted gik det uden Ophold, sløitende og hvæsende, over Broer, under Broer, forbi Landsbyer og Fabriker, Skove og Marker, Huse og Træer, udaf den ene Tunnel og ind i den anden, og efter fire Timers Kjørsel standsede vi ved en lille Stationsbygning, paa hvilken der med sorte, tykmavede Bogstaver stod at læse „KENILWORTH.“

Mr. Ward og Mr. Bumble, jeg selv og de øvrige Excursionister krablede ud af de snevre Coupeer og rettede de stive Lemmer. Orkestret stillede sig i Spidsen for Toget, og med fuld Musik, og under Tilraab og Hilsner fra en Bande smudsige Dagleiery, satte de glade Londonere sig i Bevægelse henimod den lille Landsby, fra hvis yderste Huse en Mængde nysgjerrige Hoveder allerede tittede frem over Planteværter og Gjærder.

En Kro og et Kruus *W* undlader aldrig, særlig paa en varm Sommerformiddag, at udøve en uforanderlig, stærk Tiltrækning paa tørstige Gemytter. Saaledes gik det ogsaa her. Neppe var Fesittoget svunget ind i den lille Byes Hovedgade, og neppe var samme Byes fornemste Bertshuus blevet opdaget, førend samtlige festligstemte Sjæle i en Haandevending havde sat sig i Besiddelse af Pladsen. Mine to Rejsefæller bleve revne bort fra mig i det almindelige Haandgemænge om *Me* og *Whisky*, og da jeg heller end gjerne onskede at nyde det første Syn af Leicesters gamle Borg alene, drev jeg videre paa egen Haand opad Gaden og dreiede snart

efter nedad en Bei, som jeg antog maatte føre til Fests-togets endelige Maal, ikke mindre end til Maalet for min kunstneriske Længsel, Kenilworths Ruiner.

Jeg gik henad den stode Landevei; Solen skinne-
de varmt og lyst, og Fuglene pippede i Buskene paa den
anden Side af Groften; Landboerne, der gik mig forbi,
hilsede venligt; jeg følte mig saa munter og let om
Hjertet efterat være undsluppen det store, larmende Lon-
don, og uden ret at gjøre mig Rede for hvad jeg fore-
tog mig, strog jeg den tunge Hat af Hovedet, svingede
den foran mig paa Stokken og sang:

Hyrden græsser sine Faar . . .

Nei, Weyse passede dog ikke ganske her. Jeg havde
en anden, mindre musikalisk, men mere lokal Lolk i Kom-
men; jeg traf Walter Scotts Roman frem, og læsende
om Amy Robsart og om den trofaste Bayland, nær-
mede jeg mig saaledes langsomt det Sted, hvor Begge
for første Gang havde seet den glimrende Leicesters stolte
Slot, og hvor jeg nu undrende stod overfor Levningerne
af al den forsvundne Herlighed.

Det var bag nogle høie Træer, mellem hvis Stam-
mer enkelte Muurværksrester nu og da oinedes, at de
mægtige Ruiner skjulte sig. Ud imod Landeveien, og
paa den anden Side af den brede Groft, strakte sig
disse Muurværksrester, blandt hvilke man saae Sporene
af runde Bagttaarne. Jeg sprang over Groften og
trængte mig gjennem Tjerne og høie Bregner frem over
Muren, og saaledes var jeg ad en nemmere Bei end

den, Leicesters Gemaltinde og hendes Ledfager maatte tage, kommen ind paa Borgens Glacis, eller maaskee snarere i dens forrige Dyrehave, hvor nu intet halvfende Hundekobbel, intet opstræmmet Bildt afbrod Stilheden mellem de alvorlige Ege. Et Par hundrede Skridt videre fremad, og Ruinerne laae i ode, storflaaet Majestæt for mit Blik! Længe stod jeg stille her og lod Indtrykket fæste dyb Rod i min Sjæl, og det var først, da Festtoget fra Landskhyen nærmede sig, og jeg horte den flette Musik og de høie, larmende Stemmer, at jeg atter blev Herre over den Fortryllelse eller Andagt, — jeg veed ikke ret hvilken, — der havde grebet mig.

Læt udenfor det saakaldte Gallery Tower blev jeg indhentet af mine to engelske Venner, der havde faaet Die paa mig i nogen Afstand, og som nu, stønnende under Vægten af den dobbelthænkede Madkurv, foreslog en Middag i det Grønne. Vi aabnede et Markled, som lige overfor Galleritaarnet førte ind til den Eng, der forbum havde udgjort Slotsøen, og idet vi straaede her over, fandt vi under nogle styggefulde Elmetræer paa Toppen af den Bakke, der faldt ned imod Engen, en udmærket Plads til vor Middag og en udmærket Udsgt hen imod Ruinerne. Stor og sammenhængende, med nedstyrte Gable, gabende Winduesaabninger, og den vilde Ephæu fjærtegnende de hensmuldbrende Mure, viste Kenilworth Castle sig for vort lille Selskab, og da Mr. Bumble tilfældigviis yttrede i den Samtale, hvortil Udsgten selvfølgeligt gav Stof, at en Ruin egentlig kun

kan nydes som en Stemning og igjennem en Stemning, og at han glædede sig over, at han ikke med sin „Guide“ i Haanden havde gjennerodet disse Muursteensmasser, og nu vidste, hvor Kjøkkenet og Brændetjælderen havde været, og at den eller den Affats i Muren betegnede den jomfruelige Dronnings forðums Sobegemat, — gav jeg ham mit fulde Medhold heri.

Vi tilbragte en behagelig Timestid, afvejlende med at lade Ruinen og Madkurnen vederfares deres Ret. Den første Flaske var bleven tømt, og den anden og den tredje, og da vi netop var begyndt paa den fjerde, erklærede Mr. Ward, at han vilde tage sig en Luur, forinden vi stred til det egentlige Besøg paa Borgen. Hans Exempel blev snart efterfulgt af Mr. Bumble, der lod til at være kommen vel meget i „Stemning“; den fjerde Flaske blev herved overladt til min egen Afbenyttelse, og medens jeg Glas for Glas langsomt nærmede mig dens Bund, og medens jeg vedblivende læste i „Walter Scott“, og nu og da lod mit Die glide henover Skuepladsen for de Begivenheder, han fremstillede, mærkede jeg efterhaanden, hvorledes Engen nedenunder mig blev til en Laage, denne Laage atter til en klar Sø, og i Søen spillede der sig Billeder af hvad jeg havde læst. Og endelig, da jeg havde ført det sidste Glas tilbage fra mine Læber, saae jeg i Aften solens Glands den herlige Borg kneise ligeoverfor mig i sin oprindelige Skjønhed, med Taarne og Tinder, slagrende Bannere og opladte Porte; jeg hørte Larmen af Vaaben og Mæslen af kost-

bare Klæder, og da jeg ret skulde see til, sad jeg mellem to sovende Hellebardister, med et Sølvbæger i min Haand, og med Vinene rettede paa et langt, rigtflædt Tog af Riddere og Damer, der bevægede sig henimod den stjerne Bro, som var slaaet over den dybe, blinkende Slotssø.

Jeg sprang op, og efter forgjæves at have søgt at vække mine to Kammerater, ilede jeg langsmed Bredden forat slutte mig til det stadsfellige Tog. Blandt Bæbnerne og Svendene ved Bagtravet fik jeg uhindret en Plads, og nu gik det Skridt for Skridt forbi det stærke Gallery Tower ad den brede Tilt-Yard, hvor rigtflædte Abelsmænd, med blottede Hoveder og Fakler i Hænderne, stode opstillede i to lange Rækker. I Spidsen for Toget red en glimrende flædt Dame paa en sneehvid Hest; da hun var kommen til Broens Begyndelse, tordnede en Artillerisalve fra Slottets Mure, og Musik og Glædesraab opfyldte Luften.

Samtidig hermed saaes ude fra Søen en svømmende D komme glidende henimod Bagttaarnet, der beherskede Obergangen over Broen. Paa Den stod en skøn, kvindelig Skikkelse, omringet af Tritoner og Ne-reider; og da Ryttersten paa den hvide Hest havde naaet Bagttaarnet, henvendte Dens Behersterinde sig til hende i en Tale paa rimede Vers, hvori Englands jomfruelige Dronning onskedes Velkommen paa Kenilworth af „the Lady of the Lake“.

Jeg var da altsaa virkelig kommen med til den berømte Fest, der en smuk Sommeraften, den 9de Juli

1575, tog sin Begyndelse paa Leicesters Herresæde. Jeg saae ham selv, Robert Dudley, den stolte Dronnings Elsker, den uhykkelige Amy Robsarts Gemal. Jeg saae ogsaa alle de andre Personer, som jeg kjendte fra Walter Scotts Fortælling: den snedige Barney, den melankoliske Treßilian, hvis Selskab kjedede mig grundigt; endvidere Ridderen af den smudsige Rappe, den lystige Raleigh, med hvem jeg drak et Bæger Wiin, og som nævnede mig mange af de tilstedeværende hoiere Herrers Navne, ja som maaskee endogsaa havde præsenteret mig for Dronningen, hvis vi ikke i Trængslen var bleven skilt fra hinanden. Den, hvis Selskab kom mig mest tilgode, var dog den ærlige Smed Wayland, der lod til at kjende Slottet ud og ind, og som, medens vi drev omkring med hinanden under Armen, satte mig ind i de forskjellige Enkeltheder, vedrorende Slottet baade i dets nuværende og tidligere Skikkelse.

Han meddelte mig saaledes, at den ældste Deel af Borgen, det saakaldte Cæsar's Tower, var bleven grundlagt af den berømte Geoffrey-de-Clinton under Henrik den Første. Denne Deel, det egentlige Castel, laa mørkt og truende, med dets 16 Fod tykke Mure og med dets saa Vinduer, i Midten af det hele Complex af Bygninger, hvorefter Borgen bestod. Leicester havde pyntet paa den gamle normanniske Bygning; afvigende fra den oprindelige rundbuede Stil, havde han givet det gamle Castel spidsbuede, slanke Vinduesaabninger, med Rosetter og Snirkler. Her, fortalte Wayland, fandtes Borg-

brønden, som var af en uhyre Dybde, og hvis Tribseværk gik igjennem hele Bygningen, saa at ethvert Stokværk kunde blive forsynet med Vand. Endvidere var her paa Castellets sydøstlige Fløi det store Taarnuhr, hvis Ræmpevisere paa Leicesters Befaling stadig skulde pege paa — Spisetiden.

Clinton havde foruden Cæsarstaarnet tillige bygget det nærliggende Abbedi, og begge vare de blevne udvidede betydeligt under hans Søn, der var gift med den berømte Jarl Warwick's Datter. Derpaa var Slottet kommet i Kronens Besiddelse, havde atter skiftet Herre og var blevet privat Eiendom; det var under forskjellige Eiere blevet udvidet og befæstet, beleiret, stormet og indtaget, og navnlig under Kampene mellem den hvide og røde Rose var denne Borg, som saamange andre af Englands faste Pladser, bleven farvet af Landets ædleste Blod, og Kenilworth's Taarne havde bag deres Døre og Slaer seet fyrstelige og kronede Hoveder bøiede under Sorgens og Kæmpernes Vægt.

Ved den berømte John af Gaunt, Hertug af Lancaster, modtog Slottet nye Udvidelser, og denne Besidder byggede saaledes Størstedelen af den sydvestlige Fløi med den store Bankethal. Hans Søn, Henrik den Fjerde, arvede Kenilworth efter Faderen, og nu forblev det i Kronens Eie, indtil Elisabeth skænkede det til sin Yndling Leicester, som ingen Velilighed havde ladet gaae forbi til, ved Anvendelsen af uhyre Summer paa dets

Uvidelse og Forfjønneise, at vise sig den fyrstelige Gave værdig.

Saaledes fortalte Bayland, og jeg havde ingen Grund til at tvivle paa Rigtigheden af hans historiske Meddelelser. Jeg søgte imidlertid, alt efter som min tjenstvillige Cicerone underholdt mig med sine Bestribelser, samtidig at gjøre mig selv Rede for det Bestrevne, saameget mere som jeg havde en ubestemt Følelse af, at alle disse stolte Dmgivelses med Et vilde forsvinde eller omstabe sig ligesom Billederne i en Drøm. Jeg søgte med anspændt Iver at fastholde alle Enkeltheder i disse Dmgivelses, og paa samme Tid at sætte mig rigtig ind i den store Plan, hvorefter de vare anlagte, og jeg troer, at det nogenlunde lykkedes mig.

Det Sted, hvor jeg var stødt til Dronningens Folge, var omtrent udfor det allerede omtalte Gallery-Tower, et stærkt Udenværk, der med sine svære Mure støttede det Galleri, som langs med den saakaldte Tilt-Yard strakte sig hen til den af Leicester anførte Bro. Denne Tilt-Yard blev benyttet som Tourneringsplads, og her var f. Ex. den store Tournering under Jarlen af Lancaster bleven afholdt, hvori navnlig Roger Mortimer, Jarlen af March, havde udmærket sig og vundet de Skønnes Gunst, der fra det med Blomster og Faner smykkede Galleri, havde været Vidner til det ridderlige Dystløb. Paa den anden Side af Broen blev Indgangen til Slotet forsvaret af det store firkantede Bagtaarn, the Mortimers Tower, opkaldt efter den omtalte Lord, og fra dette

Taarn udgik den høie og brede indre Borgmuur, der tilvenstre i en uhyre Bue svingede udover Soen, og over hvis tallede Rande den sydlige og sydvestlige Flois, Leicester Buildings kolossale Muurmasser reiste sig. Tilhøire for Mortimers Tower indesluttede Ravelinen den ydre Slotsgaard, hvor den vidtloftige Staldbygning, flankeret af to faste Taarne, selv udgjorde Borgens østlige Befæstning. Gjennem denne ydre Slotsgaard, ad den saakaldte Farm Yard, naaede man the great Gatehouse, der bannede Indgangen til Borgen nordfra. Dette Gatehouse, der med sine fire Floie og sine rige arkitektoniske Prædelsler overgik mangenen en nordengelsk Adelsmands Herresæde, var bygget af Leicester. I Stenen over Porten vare den mægtige Yndlings Initialer R. L. og hans Vaaben, Bjørnen med Knortestoppen, indhuggede; og gjennem denne Port uuldrede nu paa den omtalte, mindeværdige Juliaften en broget Skare af Riddere og Damer, Væbnere, Svende, Herolde, Rjældermestre, Mundstjænke, Tjenere etc. etc., og man puffede og stodte sig frem tilhøire og tilvenstre for at komme ind i den indre Slotsgaard tidnok til at see Dronningen, ført af Slotsherren og efterfulgt af det glimrende Følge, begive sig ind i den gjæstfri Værts pragtfuldt smykkede og oplyste Haller.

Det gigantiske Casar's Tower saae aldeles overnaturligt ud, belyst som det var af Fakler og Blus udvendigt, og af Skjæret fra de flammende Kaminer indvendigt. Ved en Række af Værelser, Skuepladsen for

voldsomme Optrin fra Henrik den Ottendes Tid, var Castellet sat i Forbindelse med den modsatte Fløi, der heelt og holdent var Leicesters Verk. Under denne Række af Bærelser løb en rigt udstyret Arkade, i hvis Midte Indgangen var til den mindre Slotsgaard, som hævede sig terræssformigt op mod den pragtfulde Banket-Hal. Herinde knittede Baalene i de to uhyre Kaminer; vævede Tapeter bedækkede de høie Vægge; Gulvet var belagt med forstjelligt farvede Marmorfliser og skinnede som et blankt Speil; de slanke Binduesnischer lode Lyset fra de utallige Rjerter straae ud i Matten gennem Rosetter og Ornamenteer i Renaissancens rene og ædleste Former; den store Hal var hvælvet og luftig som en Kirke, blændende og rig som et Tempel for Glæden.

I Salens Baggrund førte en lille, lav Dor ind til et Cabinet, der betegnedes: Dronningens Toiletbærelse, og fra dette, den jomfruelige Hersterindes Bouboir, løb en Bindeltrappe — det hvistede Wayland mig i Øret — op til to mindre Gemakker i den Fløi, som Englands smukkeste Mand, den udlaarne Yndling, Robert Dudley, beboede.

Stakkels Amy Robsart! saa fjernt fra Glæden og fra sin ærgjerrige Gemal, tilbragte hun sin korte Opholdstid paa Kenilworth i det skumle og berhyggede Merwyns Tower, som laa i en Krog, der dannedes af Bankethallen og Kjøkkensloien — en Krog, som de vedre Terner og de vigtige Tjenere kastede et ængsteligt Blik til, naar deres Bei uundgaaeligt førte dem der forbi.

Staffels Amy Robsart! Istedensfor at være Festens Dronning, sad hun nu her som en Fange, indespærret og lidende, og ovenikjøbet udsat for den brutale Lambournes sneedige Anslag. Hun kunde høre Musikken og Bøgerklangen, den muntre Jubel og Hyldest=Maabene, som i Mattens Stilhed bleve baarne over fra den lyse, glimrende Festsal til hendes mørke Afstrog. Hun kunde maastee høre Lyden af den trolose Gemals Stemme, og vistnok Lyden af det Ravn, der forherligede al denne Glæde og bragte alle disse flinke Tunger i Bevægelse. Staffels Amy Robsart!

Under en Pause i al denne Festlighed listede jeg mig med Wayland ind i den store Hal. Mangfoldige Tjenere vare her ifærd med at rydde de lange Borde tilside og staffe Levningerne fra de overdaadige Maaltider afveien. Nu prangede Elisabeths Ravn og hendes kongelige Vaaben overalt, hvor Diet vendte sig hen, men medens jeg betragtede alle disse Vidnesbyrd om Dronningens Nærværelse, lyttede jeg begjærligt til Waylands Fortællinger om de hensarne Slægter, der før havde huset her, og hvis manes jeg næsten syntes at kunne gaa langs med de blegede Tapeter, der bevægede sig hid og did i Trævinden fra de aabentstaaende Døre. Her havde den vældige John af Gaunt siddet med sine vaabentklædte Vasaller, og drukket paa Sønnens Hjemkomst fra hans Exil; og her havde Sonnen, den berømte Harry Bolingbroke, efter Slaget ved Bosworth, som den Fjerde Henrick udhvilet fra Krigen's Strabadser og udkastet Planer til

det ulykkelige Lands Gjenopstandelse. Her havde „Prinds Henrik“ med sine vilde Folgesvende gjort Skandaler paa sine eventyrlige Streiftog med den tykke Falstaff og den stortalende Pistol, og her havde han atter, som den med franste Laurbær bekrædsede Henrik den Femte, modtaget Beviser paa sine Undergivnes Agtelse og — maastee — engang imellem ved den fyldte Pokal offret Mindet om den gemtligge Tid et Smil og et lønligt Suk. Her havde de tre følgende Monarker holdt deres glade Julegilder, og her havde endelig „Henrik med de mange Koner“ som en østerlandsk Despot holdt Divan og sendt Silkesnore og bragt de stolte Satraper til at skjælve. Her havde de alle huset og huseret, disse stolte Mænd og hjærlige Landsfædre, og for Diebliffet var det en Kvinde, med kvindelige Luner og kvindelige Videnstaber, der udfyldte Bladsen i den herommelige Række af Kenilworths herommelige Gæster.

Jeg mærkede paa mine mindre loyale Reflexioner, at jeg dog ikke ganske hørte den Tid til, som jeg saaledes hovedkulds var sat ind i, og jeg trak den ærlige Smed med mig forbi de forbausede Tjenere og kom gennem den tilstødende White-Hall til de ikke mindre pragtfulde Bærelser i den Floi, som styldte Leicester sin Oprindelse, og som udgjorde Slottets sydlige Façade ud imod Søen. Ud mangfoldige Trapper og indviklede Gange kom vi atter ned i den inderste Slotsgaard, og jeg havde da gjennemvandret noget nær den hele Com-

plex af Bygninger, der udgjorde Borgens egentlige Kjerne. Nu vilde vi besøge den Deel af Slotshaven, der, benævnet the Pleasance, strakte sig fra Oversiden af Bankethallen til Ringmuren ud imod Søen. Gjennem en Port i Nærheden af Merbyns Taarnet kom vi ogsaa ganske rigtig ud i den lille, men smukt anlagte og med Statuer og Fontainer prydede Have, og her var det, at vi blev Vidne til det uslykkelige Sammentræf mellem Dronningen og Amy Robsart udenfor den Grotte, hvor den stakkels forfulgte Lady havde søgt Tilflugt, — et Møde, der havde saa skjæbnesvangre Folger, og som greb saa voldsomt og forstyrrende ind i de glade Festligheder paa Kenilworth Slot.

Med denne Leilighed og i den Trængsel, som denne store Sensationsscene forarsagede, kom jeg en af Væbnernes brændende Faller for nær. Jeg følte en heftig Smerte i min Næse, der pludselig forjog alle de eventyrlige Omgivelser, og da jeg atter skulde til at see efter den opbragte Dronning og den skjæbende Leicester, opdagede jeg med en usigelig slau Fornemmelse den brændende Ende af en tændt Cigar, der af min høist agtbærdige, men lidet poetiske Ven, Robert Ward, Esq., blev holdt tæt hen under den mest fremspringende Deel af mit Ansigt. „Deres Skraber blev nok af længere Varighed end vor, — ha, ha, ha!“ og Mr. Ward lo hjertelig, og Mr. Bumble faldt i med, og tilsidst loe vi alle Tre, og saa begyndte jeg at fortælle min Drom,

medens Aftensolen nu virkelig falbt henover de maleriske Ruiner, hvorfra Musik og Sang, høie Stemmer og Hurraraab vidnebe om, at vore Rejsesæller, Excursionisterne, ogsaa paa deres Maade feirede: Festen paa Kenilworth.

Malerens Hustru.

(Efter det Engelse.)

Ved

A. W. S.

„Men, Cyrilla! Du har endnu ikke fortalt mig, hvad Billedet egentlig forestiller?“ — „Det er et Træk af Ginebras Historie, saadan som den er fremstillet i Roger's „Italien“. Husker Du Digtet?“ — „Ja, jeg glemmer aldrig Fortællingen om Francesco Doria og hans unge Brud, hvorledes hun paa Bryllupsaftenen skjulte sig i en Kiste, kvaletes derinde, og hvorledes hendes Lig først blev fundet der mange Uar efter.“ — „Ja, og det er just det Moment, da Ginebra er ved at skjule sig, at min Theodor vil male. Jeg har allerede siddet, jeg veed ikke hvormange Gange, for ham.“ — „Og det er virkelig et godt Portrait af Dig. Nei! see Kisten er jo taget efter den virkelige, gamle Kiste, der staaer derhenne

i Krogen! Jeg troede altid, at Kunstnerne malede den Slags Ting ud af deres eget Hoved."

De Samtalende vare Tante og Niece; Niesen var en smuk, rank Person paa en Snees Aar med et saa ungdommeligt Udseende, at man slet ikke kunde ane, at hun var Hustru og Moder. Samtalen fandt Sted i en Villa, beliggende i en af Londons vestlige Forstæder, en Efteraarsaften for en halv Snees Aar siden.

"Jeg kommer ved at tænke paa Italien, Cyrilla, til at huske paa en af dine gamle Tilbedere, Signor Pietro Fastini. Veed Du, hvor han nu er?" — "Nei! hvor?" — "I en Sindsngaanstalt. Der har han været i et Aarstid. Siig mig, behandlede Du ham i Grunden hjønt? Først opmuntrede Du ham selv, og siden brød Du pludselig med ham!" — "Nei, Tante, der er Du paa Vildspor! jeg opmuntrede ham aldrig. Det var hans store musikalske Evner, der droge mig til ham, men hans egen Driftighed var Skyld i, at jeg maatte bede ham forlade mig. Forresten gjør det mig virkelig ondt for ham."

Da Tanten var gaaet, sad Cyrilla lidt og tænkte paa den Tid, hun havde været sammen med den unge Italiener. Saa slog Uhret paa Kaminen ellebe; hun reiste sig, ringede, og Ammen kom ind med hendes lille Søn, der, som en velopdragen ung Maud sov sødt i sin Bugge i denne Dagens sidste Time. — "Du og de Andre kan gjerne gaae til Sengs nu; jeg vil selv sidde oppe efter min Mand. See, om Vinduer og Døre ere

godt luffede, førend I gaae op," sagde Fru Thornhurst til Ammen, der havde sat Buggen hen ved Siden af hende. Da Ammen var gaaet, fik Cyrilla Ilden i Kaminen til at blusse op, tog saa første Deel af en ny Roman og tænkte nu, at Tiden skulde gaae nok saa fornøielig, til hendes Mand lidt efter Midnat kom hjem fra Selskabet, som han havde lovet hende.

Hvor det dog var et hyggeligt og hjemligt Billede! den unge Kone i sin Mand's store, magelige Kænestol, ved Siden af hende det sovende Barn, og saa selve Bærelset, hvor alle Bæggene vare behængte med Blyantstegninger, Kobberstik, Aqvareller, Skizzer, hvor Staffellet stod i det ene Hjørne og Klaveret i det andet, og den tilrøgede Merstumpibe laa paa Sybordet ved Siden af hendes Arbejdstub. I en halv Times Tid læste Cyrilla uforstyrret, men saa begyndte den lille Dreng at græde; hun lagde Bogen bort, vuggede ham, til han atter sov, og bar saa Buggen ind i det tilstødende Sovebærelse, hvortil hun lod Døren staae paa Klem for at kunne høre, naar hendes lille Kæledægge blev urolig. Hun satte sig atter til at læse, men Tankerne vandrede til hendes Mand, og hun saae ofte hen paa Uhret. Paa eengang gif det istaa; hun reiste sig for at trække det op, thi dets Slag og Dikken lød saa venligt og fortroligt i den ensomme Ventetid. Medens hun stod og trak Uhret ganske mekanisk op, saae hun paa sit Billede i Speilet over Kaminen; og hun var virkelig en fjøn, ung Kone, der kunde have god Grund til

at glæde sig over sit Ydre. Det tænkte hun dog ikke paa; hun saae uden ret at vide, hvad hun saae paa — jo nu — hvad var det? — hun saae noget — hun saae en hvid Haand famle henne i det store Damastes Gardin, der dækkede Ateliervinduet! Der var et Menneſte til i Stuen. Hun stod ſlagen af Skræk, hun kunde ikke ſlytte sig af Stedet, hendes Dine bleve ſtore af at ſtirre, hun holdt ſtadig paa Uhrnøglen, men hun dreiede den ikke. Hun turde ikke vende Hovedet for ikke at ſtaaе Anſigt til Anſigt med den frygtelige Virkelighed. Hun saae ſtift ind i Speilet. Det var tydeligt, at denne fine, hvide Haand ikke tilhørte en Kvinde, det var en Mandſ, men hvilken Mandſ? og hvad vilde han der, ſkjult af Gardinet? Cyrillas Blik var ſom fængſlet af Haanden; hun iagttog den med ſpændt Opmærſomhed. Der var intet Livſtegn, det var, ſom tilhørte den et Lig. Jo, nu bevægede Gardinet ſig, Haanden gav Slip, forsvandt et Dieblik, men kom lidt efter igjen, og tog atter fat om Forhængen ſom før, og i det ſamme — hvor grueligt! — ſolte Cyrilla inſtinktmæſſig, at et Par Dine hvilede paa hende og fulgte hendes Bevægelfer. Hun kunde næſten ikke udholde denne Angſt; det var ſom vilde Bevidſtheden forlade hende; der kom ſom en Laage for hendes Dine, det var ligefom Bærelſet, hun ſelv, Haanden, Alt ſlod hen i ubestemmelige Skygger. Da vaktes hun atter til fuld Bevidſthed ved en Lyd: det var hendes lille Dreng, der klagede ſig i Sovne. Lamheden, der før havde overvældet hele hendes

Legeme, beg. Hun gav sig atter i Færd med at trække Uhret op, men ganske langsomt, som for at faae Tid til at overveie, hvad hun nu skulde gjøre. Hun blev saa forunderlig rolig, saaledes som enkelte Naturer blive det overfor en stor, virkelig Fare. Hun passede endnu stadig paa Haanden, men den vedblev at være ubevægelig, og hun folte endnu Dinene hvile paa sig. Saa! - nu var Uhret endelig trukket op. Det havde aldrig for varet saa længe. Hvad skulde hun nu gjøre? Naar hun blot kunde slippe ind i Sovekammeret og lukke Døren af mellem sig og den useete Gæst, saa var baade hun og hendes Barn frelst. Det var den eneste Redning; Forsøget maatte gjøres, og det strax, thi at blive længere i Værelset, bevogtet af de useete Dine, det, folte hun, vilde gjøre hende affindig. Hun tog sig da sammen, vendte sig fra Kammen og gik hen til et lille Bord, hvorpaa der laa et Album; det tog hun og gav sig saa ibrig til at see i det, som om hun aldrig for havde seet det. Hun traf Beiret lettere, da Intet var sleet endnu, og det saae ud til, at hun skulde naae Sovekammeret og blive frelst fra den ubekjendte, frygtede Gæst. Som hun stod der ved Bordet, vare Haanden og Dinene bagved hende. Hun vilde have givet meget til at turde see over sin Skulder, om Alt var som for; men det krævede større Kraft, end hun endnu raadede over. Hun vilde ikke kunne høre Fodtrinene paa det tykke, bløde Tæppe, og nu kom han maaskee listende bagved hende for at lægge Haanden paa hendes Dine eller

over hendes Mund. Nei, hun kunde ikke udholde denne Spænding længer. Hun kastede Albumet paa Bordet og vendte sig rask om for at gaae hen til Sovestue-døren; hun havde næsten naaet den, da snublede hun og faldt. Før end hun kunde gjøre den ringeste Anstrængelse for at komme op, blev hun greben om det høire Haandled, og en kold Haand lagde sig over hendes Mund, medens en Stemme hvistede i hendes Øre: „Hvis De gjør den ringeste Støi, er det ude med Deres Liv.“ Saa blev Haanden taget fra hendes Mund, og Chrilla folte sig løftet op fra Gulvet. Hun vendte sig om mod sin Modstander, og da deres Bine mødtes, foer hun saa langt tilbage, som Taget om hendes Haandled gjorde det muligt, og raabte forfærdet: „Signor Pietro Fastini!“

„Ja, ham er det, carissima mia,“ sagde han, „De bliver nok ikke synderlig glad ved at see ham. Kom nu og sæt Dem igjen paa Deres Plads.“ Han forte hende hen til Lænestolen og tvang hende ned i den med et dybt Buf. — Signor Pietro Fastini var en høi, smuk ung Mand, med en oliven Ansigtssfarve, sort, blødt Hage- og Øverstjæg og store, mørke, melankolste Bine. Men der var kommet et Udtryk i disse Bine, som Chrilla aldrig havde seet før, og som forøgede hendes Rædsel over at see ham igjen og være ganske ene med ham. Han var fuldkommen selfabslæbt, dog uden Handsker og Hat. Aftenvinden havde leget med hans Haar, og de lange, sorte Lokker hang uordentlig

om hans smukke Hoved og stode underligt i Strid med hans øvrige Byntelighed. „De bliver nok ikke synderlig glad over at see mig," gjentog han, idet han slap Cyrillas Haandled. „Det var ogsaa formeget forlangt. Men jeg vil dog hellere troe, at Overrasselsen var Dem for voldsom, end at jeg skulde være en uvelkommen Gæst," sagde han med en spottende Latter. Han tog en Stol, satte sig ligeoverfor, tæt op til Cyrilla, og saae paa hende, som vilde han gjennemboe hende med sine store, sorte Dine. „Cyrilla Thornhurst," sagde han, „veed De, hvorfor jeg er kommen?" Et svagt „Nei" svævede paa den stakkels Cyrillas Læber. — „Jeg er kommen for at dræbe Dig," sagde han, som var det den ligegyldigste Ting af Verden. Cyrilla holdt Hænderne for Ansigtet og trak sig endnu længere tilbage i Lænestolen. Italieneren snoede Spidserne af sit Overstjæg og saae lidt paa hende uden at sige noget. „Gjør mig den Tjeneste at tage Hænderne fra Deres Ansigt," sagde han efter en lille Pause. „Saa, nu er det bedre — Tak! Husk, at jeg er kommen for at dræbe Dem, men ikke for at plage Dem. Naar det beleilige Dieblit kommer, vil et eneste Stød være nok." — Alt dette sagde han i en hoitidelig, lidensfabsløs Tone, uden mindste Dphidselse, som var han Affending fra en eller anden Guddom, hvis Villie han maatte udføre uden at kunne omgaae dens Befalinger. „Huster De, naar og hvor vi sidst stiktes," vedblev han. „Jo, jeg veed, at De huster det, den Slags Ting glemme Damerne al-

drig. Maaneder før den Dag havde De været saaledes imod mig, at jeg tilsidst var taabelig nok til at troe, at jeg kun behøvede at bede for at — faae. Jeg bad — og De huster nok, hvad Svar jeg fik. De spottede min Kjærlighed og befalede mig med en daarlig Spøg aldrig mere at nærme mig til Dem. Jeg gik, jeg prøvede at glemme Dem, og det lykkedes til en vis Grad, thi jeg var dengang netop ifærd med at udarbejde Enkeltheberne i min store Plan, og den lagde Beslag paa al min Tid og mine Kræfter. Min store Plan!" gjentog han i en heftigere Tone og med en større Glæde i sine Øine, „den vilde have gjort Revolution i Verden, naar den samme Verden blot havde været klog nok til at tage imod den! Men jeg er som alle store Mænd forud for min Tid." Han gik nu hurtigt frem og tilbage i Værelset, mumlende nogle uforstaaelige Ord og af og til stotende til Cyrilla for at see, om hun ikke prøvede paa at slippe bort. — „Forunderligt! forunderligt!" sagde han høiere; „aldrig saasnart begyndte jeg at fremsætte min Plan, førend man satte mig fast som en Affindig — og fordi jeg ikke vilde frafalde mine Ideer, lukkede de mig inde mellem gale Mennesker — mig, mig!" — Han brød ud i en høi, svingende Latter, saa tog han en lille Kiste med Bolscher op af sin Lomme, lagde to eller tre paa sin Tunge og slugte dem, som om det var Piller. Han tog derpaa atter Plads ligeoverfor Cyrilla og sagde: „Medens jeg levede mellem de Gale, gjorde jeg Bekjendtskab med min Ven Mandarinen, en Herre,

der er sine tolv Tommer hoi. Undertiden kom han ind i mit Værelse gjennem Noglehullet, undertiden gjennem Skorstenen, men som oftest kom han hoppende ind ad det aabne Vindue med Hovedet under Armen, sloi ligesom en lille Fugl op paa Bordet og sad saa der og nikkede i hele Timer, medens han snakkede med mig om Alting og gav mig sine gode Raad, — han er nemlig en meget lærd Mand den Mandarin. Det er ham, der har raadet mig til at dræbe Dem og Deres Mand. Og jeg har tilsvoret ham at gjøre det. Saften skulde der være stort Selstab paa det Sted, hvor jeg nu i saa mange Maaneder har opholdt mig. Jeg klædte mig paa til Selstab for at foie de stakkels taabelige Stabninger — for De veed jo nok, hvilke forunderlige Indfald saadanne ulykkelige, forrykte Menneſter kan faae — og midt under Selstabstumlen slap jeg bort. — See, denne kjøbte jeg mig paa Veien."

Han tog en lille Dolk af mørkeblaat Staal med et Broncehæfte op af Kommen paa sin Overfrakke. Han astorrede den omhyggeligt, ja næsten omt med sit Kammerdugs Kommetorklæde, medens Chrilla fulgte enhver af hans Bevægelser med et hurtigt og spændt Blik, som Intet undgik. — Det lille Uhr paa Kammen slog nu tre Kvarteer til tolv. — „Naar Klokken staaer tolv, Chrilla, er Deres Liv her paa Jorden til Ende." — Han talte nu atter i denne rolige, forretningsmæssige Tone, som var det en Andens Billie, han aklod.

„Men hvad har jeg da gjort, hvorfor skal jeg behandles saa grusomt?“ udbrod Chrilla.

„De har ødelagt mit Livs Lykke,“ sagde Italieneren, „aldeles forspildt det. Det kunde jeg maastee dog have tilgivet Dem. Men jeg har lovet min Ven Mandarinen af Grunde, som det vilde være urigtigt af mig at anføre, at dræbe Dem, Deres Mand og Deres Barn. Det er nok at sige, at den store Hundestjerne fordrer disse Liv. De Indviede vilde strax forstaae mig — thi der er en Transcendentalisme i de Ting for Mennesker, hvis Dine ere blevene smurte med Fedtet af den store Bjorn. Nu har De kun ti Minutter og fem Sekunder tilbage.“

Italieneren havde lagt Dolken tilside, og Chillas Blik var ikke længer fæstet paa ham. Hun sad og tænkte paa, hvad hun nylig havde hørt. Hendes Hænder vare fast sammentnugede i Fortvivlelse. Dræbe hendes Mand og Barn! Ti tusinde Gange hellere vilde hun selv doe. Theodor kunde komme hvert Dieblit munter og glad ind ad Havedøren, og den Fornakte vilde da fare løs paa ham og stikke ham ihjel lige for hendes Dine. Naar hun dog blot kunde hufte, hvad det var, hun et Sted havde læst eller hørt om Ufsindiges forunderlige Ideer. Hvis hun dog bare kunde komme paa det! Italieneren passede nu atter paa hende, med Dolken i Haanden. Blufselig reiser han sig med den samme Uro, der var over alle hans Bevægelser, gaaer hen til Staffeliet, river Klædet tilside, studser ved Synet, men gjennemborer i

næste Djeblig Lærredet paa en halv Snees forffjellige Steber, idet han udbryder: „D, at saa sort en Sjæl skal boe i saa stjønt et Legeme! Bort, fordomte Billed!“

Da var det, som om Noget paa engang betog Cyrilla saa stærkt, at hun næsten ikke kunde drage Aande; hun trykkede Haanden til sit Bryst; et forunderligt Udtryk viste sig paa hendes Ansigt, i næste Dieblig gled det over i et blidt Smil, og hun vendte sine smukke, talende Dine mod Fastini med de Ord: *Pietro mio!* — Der laa en hel Verden af Tanker i disse to Ord.

Den sorte Skygge paa Italienerens Ansigt svandt lig en Sky, og Lidenskabens Ild lyste ud af hans Dine ved Lyden af Cyrillas Stemme. Han vendte sig om til hende og saae halvt forvirret, halvt mistænkksom paa hende, idet han lagde Haanden paa Dolken. Hun havde reist sig fra Lænestolen og stod nu og smilede venligt til ham, medens der fra hendes Læber lød et sagte „Kom“. Som var det en Befaling, han maatte adlyde, kom han henimod hende, frygtsom, forsigtig, mistænkksom, men dog Skridt for Skridt nærmere. Cyrilla satte sig, stadig med det samme stillestaaende Smil, atter ned i Lænestolen og pegede paa en Skammel, der stod lidt borte. Fastini forstod Tegnet — han stubbede Skammelen over Gulvet hen til hende og satte sig ved hendes Fodder. Da gled atter det samme besynderlige Udtryk over Cyrillas Ansigt, Italieneren saae det ikke, thi Smilet vendte strag tilbage, og hendes Stemmes Klang var saa blød og smeltende som en Elsterindes, da hun sagde: „Din

stygge, uartige Dreng, som nær havde stræmmet Livet af mig ved saadan at liste Dig herind ligesom Skurken i en Komedie! Hvor kunde jeg dog troe, at det var Dig, der stod bagved Garbinet? Og da jeg saa Dig, blev jeg igjen saa forfærdet, thi jeg havde jo hørt saa mange Historier om Dig, at Du var forrøbt og alt saadant Noget, saa det var ikke saa underligt, om jeg blev bange. Min stakkels Pietro, hvor Du maa have lidt!" — Enhver Nerve og Fiber i Pietro Fastinis Legeme dirrede ved disse kjærlige Ord, men hans Dine havde stadig det samme forvirrede, mistænksomme Udtryk som ved Cyrillas første venlige Ord, og han mumlede noget ved sig selv, før han sagde: „Hvor kan Du være glad ved at see mig, naar Du veed, at jeg er kommen for at dræbe Dig?"

Cyrilla sukede og sagde: „Kan Du ikke forstaae, Pietro, at naar Livet er blevet en Byrde, saa er det ikke saa vanskeligt eller tungt at stilles ved det." — „Livet er Dig en Byrde?" sagde han med en lidt vantro Mine. „Her i dette smukke Buur og madet af den Mage, Du selv har valgt Dig, skulde Livet være Dig en Byrde?"

„Ja, det er Verdens Mening," svarede Cyrilla med en sorgfuld Klang i sin Stemme. „Men at bære gift med en Mand, som man ikke . . . dog Du har jo læst Lockley Hall, og Du veed, hvad jeg mener. Jeg eiede engang en Stat, men jeg kastede den bort uden at kjende dens Værd. Troer Du, naar man lever et saadant

Liv, at Døden er en uvelkommen Gæst?" — Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder. Fastini faldt paa Knæ for hende.

„Cyrilla, Cyrilla! sig, at Du elsker mig!" raabte han heftig. Hendes ene Haand laa paa hendes Skjød, han greb den og kysede den lidensfabeligt. Hun stødte ham ikke bort, men sagde kun mildt: „Det maa Du ikke — husk, at Du har svoret at dræbe mig!"

„Nei, nei, Du skal ikke døe!" raabte han og fastede sig for hendes Fodder. „Jeg vil gaae i Forbon for Dig hos Mandarinen. Hundestjernen selv skal høre om Dig og have Medlidenshed med Dig. Du skal leve! Saa vil vi To sammen forlade dette fordømte Land og rejse til mit Hjem, det skjønne Italien!"

Uhret paa Kammeret slog tolv.

„Nu slog min sidste Time," sagde Cyrilla med et sorgfuldt Smil. — „Nei, den Time, der kalder Dig tilbage til Livet, til et Liv fuldt af Lykke, Frihed og Kjærlighed. Men det minder mig om det Bærf, jeg har at udføre. Den Mand, der kalder Dig Hustru, og det Barn, der kalder Dig Moder, de maae døe." — Cyrilla mødte den Gales Dine med et fast Blik, og ikke den svageste Bevægelse forraabte, hvorledes det brodes inden i hende. Fastini gik hen imod Sovekammerdøren. Cyrilla greb fat i hans Kjøleskjød og holdt ham tilbage. Han vendte sig dieblittelig om til hende, og et vildt Raseri lynede fra hans Dine. — „Bøver Du at sige, at Du bryder Dig det mindste om de To?" Han tog

hende fat i Skuldren. — „Bryder mig om dem,“ sagde Cyrilla med en kort, haanlig Latter. „Hvad skulde jeg bryde mig om dem, Pietro mio? Det er ikke det — men jeg troer — nei — jeg er vis paa, at jeg ikke kunde elste Dig saa hoit som nu, hvis Du plettede din Haand med ustyldigt Blod, og Barnet er da idetmindste ustyldigt.“ — „Intet Blod“ — hvistede han — „blot Pudsen.“ — „Nei,“ sagde Cyrilla med Høihed i Stemmen, „den Mand, jeg elsker, maa være hævet over en saadan Gjerning som at dræbe et sovende Barn. — Fy! — Men gaa De kun, Signor Fastini,“ tilfoiede hun foldt; „Barnet sover i Bærelset ved Siden af. Naar De har dræbt det, kom saa tilbage og dræb mig, hvis De ikke kan taale at see den Foragt, hvormed jeg saa vil betragte Dem.“ — Hun pegede paa Døren ind til Sovestuen, reiste sig i sin fulde Hvide og saae fast ind i den Ussindiges Dine, medens hun sagde dette. Han kunde ikke udholde hendes Blik — han tøvede, mumlede Noget ved sig selv, nærmede sig derpaa til Cyrilla, tog hendes Haand, kysede den ydmygt og sagde: „Vær ikke vred, Cyrilla, fordi jeg misforstod Dig. Ja, det er virkelig under min Værdighed at dræbe Barnet.“ — „Ja saadan taler min egen Pietro. Jeg vidste jo nok, at Du spogte kun,“ udbrød Cyrilla med en Stemme, hvori al Forelskelsens Glæde tone. — „Men den Mand, som har voldt Dig saa megen Sorg — din Husbond — ham vil Du vel ikke bede for,“ sagde Pietro mørkt. „Han maa dø.“ — „Ja, det maa han,“

sagde Cyrilla ligegyldigt. — Klokken var ti Minuter over tolv. Theodor kunde snart komme. Hendes Hjerte bankede voldsomt ved enhver Lyd udenfra.

„Men hor! sig mig, Pietro, hvorledes vil Du egentlig udføre din Plan og dræbe Thornhurst?“ spurgte Cyrilla.

„Naar jeg horer ham komme, vil jeg stjule mig bag Gardinet, og naar han træder over Dortærstelen, vil jeg styrte frem og stode Dolken i ham.“

„En god, en meget god Plan,“ sagde Cyrilla opmuntrende. „Men jeg troer, jeg har en endnu bedre, en, som vil forhindre al Blodsudgydelse i en Dames Bærelse.“

— „Siig mig den,“ sagde Italieneren ivrig. — „Naar han kommer ind,“ forklarede Cyrilla, „er det Forste, han vil forlange, en Kop Kaffe, som han pleier; saa vil jeg komme et Par Draaber af en Gift, jeg har, i Kaffen, og fem Minutter efter er han død.“ —

„Godt, godt,“ sagde Fastini og gned Hænderne af Glæde; „og saa, naar han er død, vil jeg stæere hans Hoved af, bringe min Ven Mandarinen det, og han vil give mig den magiste Ring, Kat-Die-Ringen — den er mere værd end alle Kongers Skatkamre tilsammen — og saa seile vi over Havet, og Du er min, min egen for steds. — Siig skal det ikke være saadan?“ — „Det skal det, min Pietro. Men vi have ingen Tid at spille. Thornhurst kan være her lige strax. Vi maae finde et Skjul til Dig.“

„Ja, ja, bag Gardinet,“ sagde Fastini ivrig. — „Nei ikke der,“ indvendte Cyrilla; „det Forste, Thornhurst vil gjøre, er at gaae hen og see, om Døre og Vinduer ere godt lukkede. Nei — men — hvor? Jo nu har jeg det! Henne i den gamle Kiste!“ — Og hun traf Italieneren over Gulvet hen til Kisten og lukkede Laaget paa den gamle ornstufne Tingest op. „Den er som stabt til det Brug,“ vedblev hun; „der er Plads nok, og der er den Fordeel ved den, at Du kan lukke Laaget op, og saa, ligesom fra din egen Voge, see mit lille Drama fra Begyndelsen til Enden. Men Du maa ikke aabne Laaget mere end en ganske lille Smule og ikke komme ud, før Du jeer hans Dine lukke sig og hans Hoved falde tilbage paa Puden. Nei, nu ikke et eneste Ryk, siden ligesaa mange som Du vil! Naa, fryd nu ned, en lille Smule lavere, saadan! Tak, det er godt.“ — Hun var ligeved at lukke Laaget, da Italieneren stødte det op med Armen og sagde: „Hør, Cyrilla, jeg troer, at min Ven Mandarinen vilde synes bedre om, at jeg selv gav ham Dodsstødet.“ — „Hys“ — afbrød hun ham, „der kommer Thornhurst. Stjul Dig, stjul Dig.“ — Italienerens letvakte Mistanke blev imidlertid mere og mere levende, jo stærkere Cyrilla prøvede at trykke Laaget ned over ham. Men i den Stilling, han var, sammenkrøben i Kisten, havde han ingen Kræfter. Han forandrede Stilling for bedre at kunne gjøre Modstand, men det Dieblif benyttede Cy-

rilla til med hele sin Bægt at kaste sig over Kisten. Laaget gik ned, Jernkrampen slog ud gjennem Nabningen i Laaget og Italieneren var fangen. Men Cyrilla havde ikke Kræfter nok til vedblivende at holde Laaget nebe. Hun saae sig om efter den lille Jernstang til at sætte ind i Krampen. Den var borte! Med en raft Beslutning stak hun sin Lommefinger ind i Hullet; den passede; Kisten var lukket! —

Fodtrin hortes udenfor; de kom nærmere, og lidt efter traadte Theodor Thornhurst, glad og oplivet fra Sammenkomsten med sine Kammerater og Benner, ind ad Døren. „Frelst, frelst!“ udbød Cyrilla, da hun saae ham, og sank bekvemt ned ved Siden af Kisten. Thornhurst hører en underlig Lyd fra den gamle Kiste, seer sin Hustrus Finger sidde i Laasen, Alt er ham saa forunderligt! Han stikker forsigtig sin Penneskrib ind i Krampen efter at have taget Cyrillas Haand bort, bærer hende ind paa Sengen, kalder paa Tjenestefolkene og gaaer med en Revolver tilbage til Kisten, hvori han finder Fastini halv kvalt. Den næste Dag efterhystes han fra SindsSygeanstalten, hvorfra han var undsluppen.

Men Malerens Hustru glemte aldrig og forbandt først efter lang Tid Forløb Indtrykket af hin forfærdelige Time.

Omeletten.

Efter Gustave Drog

ved

S. P. Solst.

Det havde regnet stærkt hele Dagen, men omsider begyndte det at sagtne. Regnen var nu saa fiin, at den lignede disse lette Taager, der om Aftenen lægge sig over Engene. Vi havde netop spiiist til Middag; vor lille „Prinds“ var falden i Sovn ved Desserten; han var bleven lagt i sin „Lulle“, og Louise og jeg stode nu henne ved det aabne Windue og nynnede, idet vi stirrede paa Horizonten.

„Hvad mener Du, om vi smuttede lidt ud af Arken, Fader Noah?“ sagde min Kone.

„Ja, men seer jeg ikke nogen Regnbue.“

„Da kommer den nok!“

Et Dieblif efter vendte hun tilbage, behandstet,

bestøbet og med Hætten over Hovedet. Hun tog min Arm og trykkede sig tæt ind til mig ligesom i de gode gamle Dage, naar vi længe ikke havde seet hinanden.

„Hvor det gjør godt at komme udenfor! Hvilken hyppelig Luft! Na jeg har en saadan Lyst til at gaae og gaae! . . . Skal vi ikke idag gjøre os en rigtig Motion? Det er jo ganske lyst endnu.“

Hun lo og tog lange Skridt for ikke at blive tilbage.

Vi gik langs med Hækken, dreiede om tilvenstre og gik ind i Skoven. Vi holdt saameget af vor kjære Skov. Den var drivvaad i dette Dieblif. Mosset, der var opsvulmet af Vandet, gav efter under vore Fødder ligesom en Svamp, der trykkes ud, og ved hvert Blad hang der gjennemsligtige Regndraaber, som lige stulde til at falde.

„Du bliver da ganske gjennemblødt, lille Kone,“ sagde jeg til Louise, idet jeg stød stille.

„Na, jeg har jo tykke Støbler paa — hvad gjør saa det?“

Vi gik dybere ind i Skoven, og det dryppede uophørligt paa os ligesom fra Skjæget paa en Havmand.

Jeg glædede mig over, at min Kone holdt saa tappert ud, thi der er Intet i Verden saa smukt som en vaad Skov, især paa denne Tid af Dagen, naar Alt gaaer til Hvile, naar Vinden lægger sig, og selv Fuglene søge til deres Næder for at tørre sig og gaae til Hvile. Alt det holder jeg af, thi naar man er ene

To og gaaer med hinanden under Armen, er der et eiendommeligt Trylleri ved at vandre hen under de store grønne Hvalvinger, indaande den gennemtrængende Duft fra den vaade Skov, slaae med sin Stok paa de tykke Egestammer, der give en vedholdende Klang, som gjentages af alle de andre Stammer i Rækken, staae stille og lytte til Lyden af en Green, der knækker, eller til Regndraabernes Hvisten, naar de dryppe fra Blad til Blad, indaande med fuldt Bryst den Luft, som Regnen har forfrisket, og lytte med Vinene, om jeg tør bruge dette Udtryk, til al den Harmoni, der er i disse forskjellige Lyd.

Det er forresten ikke af Lyst til at sætte Ordene paa Skruer, at jeg betjener mig af denne Metaphor. Naar efter en smuk Dag Solen gaaer ned, dækkes Afting af Purpur, ligesom Kinderne af en ung Pige, der sidder og spinder ved et blusfende Baal. Glandsen tiltager, og man føler, at Naturen i Lobet af Dagen har elsket, nydt og arbeidet meget. Der er varmt inde i Skoven, og imellem dens Lov seer man Diamanter, Rubiner og Smaragder. Det er et Orkester med alle sine Effetter, en rig Harmoni, blændende som et kongeligt Juvelskrin, der pludselig aabnes, som en Kathedral, naar Basunerne blæse, og Menigheden synger sit Halleluja.

Naar Veiret er graat, er det ganske anderledes: der er da ingen Munterhed, ingen stingrende Lyd; den gode Natur gaaer til Hvile uden Tromme og Trompeter,

den har Laarer i Vinene, og den gaber en lille Smule. Violinerne, der skulle spille den i Sovn, have Sordinerne paa, og Alt klinger sagte og dæmpet. Violinbuerne berore neppe Strengene, og man maa lytte godt til for at opfatte Musikken, der klinger som i en Drom; men Harmonien er saa fin, at de, der kjende til Vinenes Musik, have vundet ved at vælge mellem Violinerne og Trompeterne, mellem Skoven, der hyller sig i sit Regnsfor, eller Skoven, der straalere i sin Guldglands.

Vi gif hen imellem Birkene, da i det samme et let Bindstod satte Trætoppene i Bevægelse. De rystede sig ligesom en vaad Fugl og overofte os med en heel Skovfuld af tindrende Diamanter.

Louise standsede. „Den affyrlige Vind!“ raabte hun; „jeg er gjennemblødt lige til Skindet. Min Hætte er glebet tilside, og jeg har faaet en heel Skylle nedad Nakken.“

„Hvor, min lille Ven?“

„Hvor? jeg siger Dig jo nedad Nakken, midtvejs, paa det Sted, Du veed nok.“

Hun saae paa mig, og vi gave os Begge til at lee høit. Det Sted, „jeg vidste nok,“ var det Sted, hvor jeg pleiede at kysse hende; selv naar man er ung, kan man meget godt blive et Banedyr.

Jeg tørrede Nakken af, lagde Hætten til Rette, og da Alt var i Orden, sagde hun: „Du er dog en god Dreng.“

Jeg kysede hende, og det satte hende i godt

Humeur. Vi banede os Bei gennem et Bustads af Bregner, og da vi igjen stode i den høitstammede Skov og Arm i Arm marcherede videre, begyndte hun at improvisere alle mulige Narrestreger til Melodi af „Marsellaisen.“ Hun saae saa kjæk ud under Marchen, hun tog saa lange Skridt og trykkede min Arm saa omt, at jeg uvilkaarligt begyndte at stemme i med.

Bludselig standsede vi foran et Hul — det var en udtørret Sump, et tidligere Steenbrud eller Gud veed hvad; men Jorden var oprodet paa dette Sted, Træerne vare ligesom oprevne, og mellem Brombærrisene stak Rødderne frem i de barokkeste Snoeninger.

„Er Du ikke bange for, at vi gaae vild?“ spurgte Louise og saae paa mig.

„Vist ikke! hvor kommer Du paa Sligt?“

„Men hvis? Sæt, at vi ikke kom hjem iaften, hvad vilde han saa sige, det lille Skind, der ligger derhjemme i sin lille „Lulle“ og venter paa os Begge? Skal vi ikke vende om? Lad os!“

„Men, kjære Barn, vi har ikke en halv Times Bei til vort Hjem.“

„Ja, det kjende vi nok! Alle de, der fare vild i Skoven, troe bestandig, at de kun har en halv Times Bei til deres Hjemstavn. Jeg holder ikke af disse hæslige Trærødder. Gud veed, hvad for affæhlige Dyr der kan skjule sig under dem!“

Hun foer sammen og bøiede sig lidt forover, for at lytte.

„Hører Du? . . . Kan Du høre disse hule Slag inde i Skoven? Uds! . . . hør blot, hvor det klinger dumpt! . . . Hvad kan det dog være? Inde i Skoven og paa denne Tid? . . . Solen gaar ned — skal vi ikke vende tilbage?“

Jeg lyttede; jeg horte ogsaa den hule Lyd, som hun talte om, og jeg gjettede strax, hvad det var. Jeg kunde godt have sagt hende det, men det morede mig at see hende saa spændt og lyttende med halvaaben Mund og Dinene sporgende fæstede paa mine, og som en god Egoist svarede jeg hende uden Betænkning:

„Ja det er virkelig forunderligt. Hvad kan det dog være for nogle hule Slag? . . . Jeg skulde dog aldrig troe . . . Kom og lad os see hvad det er! . . .“

„Du vil dog ikke gaae derhen? Men er Du forrykt, kjære Georg?“

Hun slog sin Arm omkring mig og hviste mig ind i Øret: „Jeg er saa bange! Kom og lad os gaae hjem!“

„Na, Du er en lille Nar! Kan Du da ikke høre, at det er Skovhuggernes Dødsflag. De komme jo derhenne fra den Kant, der er udviist til Skovning.“

„Du med dine Skovhuggere! Hvad stobe de da?“

„De hugge Rodstubbene bort fra Eggestubbene for at bruge dem til Løndestaver. Det er hele Hemmeligheden!“

„Er Du vis paa det?“

„Ja, det er jeg rigtignof.“

„Eg det er stikkelige Folk, disse Stovhuggere?“

„Ja, disse i Særdeleshed, thi dem kjender jeg meget godt. Kom, det er strax herved.“

Hun besluttede sig endelig, stjodt med nogen Rolen, til at følge mig. Faa Minutter efter stode vi paa det mest maleriske Punkt, man kan tænke sig, ligeoverfor nogle Hytter, der paa et Haar lignede de Boliger, som de Vilde, efter Coopers Beskrivelse, opføre ved Ontarioens Bredder. Man tænke sig nogle sammenlaeede Planter, fortagtige, mosbeklædte og vaade med en hvid Skorsteen, som den blaa Røg lægger sig henover som en Fjerbusk, indtil den efterhaanden taber sig inde i den grønne Stov. Omkring disse Boliger seer man op-
hobede Træstammer, Bjerge af Høvlspaaner, gulrøde Bræder, der ere opstablede i Pyramider, og paa en Snor, der er udspændt mellem to Træer, hænger der noget Linned, der skal tørres. Omkring disse Smaahytter er Jorden stampet fastere, og foran Indgangen til en af dem staaer der en gammel Kone, som er ivrigt bestjæftiget med at fodre en halv Snees Høns, der stimle sammen omkring hende.

„God Aften, gode Herre! god Aften, Frue!“ sagde hun, idet vi nærmede os til hende. „Vil De ikke gaae ind og varme Dem lidt? Det er lidt frist udenfor i aften.“

Louise saae paa alt dette, som man seer paa en veltykket Theaterdecoration. Vi traadte ind. Det Indre svarede ganste til det Ydre.

Hytten havde indeni en uregelmæssig Form med mange Kroge og Fordybninger. I Midten var der et Slags Urnested, hvorpaa der brændte et muntert Vaal. Flammen steg høit iveiret, men Taget var gjennebrudt ligesom de romerste Huses impluvium, og igjennem den brede Skorsteen kunde man see de grønne Grene og den graae Aftenhimmel. Paa Skorstenen stod der en Gryde paa Kog; Stuen var overfyldt af Materialier, Huusgeraad og Værktoi; inde i Fordybningerne stode tre Mænd og arbeidede hver ved sin Huggeblok. Den Ældste, en lille Mand med indfaldne, rødsteensrøde Kinder, var Faderen; de to Andre vare Sonnen og Svigersonnen. Her levede de sammen, Aar ud og Aar ind, Sommer og Vinter, og dette lille Rum var baade deres Opholdssted og deres Værksted.

En Gang om Ugen gik Sonnen ned til Landsbyen for at gjøre Indkjøb — det var det Hele. Om Søndagen spillede hele Familien Regler i Skyggen af de grønne Træer.

Da vi traadte ind, holdt de op med deres Arbeide; de hilste paa os og lagde deres fortstafede og bredbladede Dyr fra sig. Vi havde taget Plads paa en lille Bænk, og Louise rkkede ved Synet af de frygtelige Baaben tættre hen til mig.

„Vi forstyrre Dem dog ikke i deres Arbeide?“ sagde jeg til den Gamle.

„Nei, paa ingen Maade, gode Herre! Vi skalde lige til at spise til Aften.“

De to unge Folk traf Skjortærmerne ned og satte et stort Bord frem. Det var i en temmelig primitiv Tilstand, thi Benene og Pladen vare ikke engang strubehovlede. Paa Bordet blev der sat nogle smaa Tallerkener af en Slags blaat Porcellain, medens den gamle Kone søgte en stor Stegepande frem og kastede et Forflæde fuldt af Hovlspaaner paa Ilden.

Midt i disse plumpe og simple Omgivelser forekom Louise midt, med sine søeneste Hænder, sine smaa, bløde Stobler og sin opheftede Kjole, endnu elegantere end nogenjinde. Hun varmede sine Hænder ved Ilden og holdt paa samme Tid Die med Smørret, der begyndte at snurre paa Panden.

Med eet reiste hun sig op og tog Skaffet til Panden ud af Hænderne paa den gamle Kone.

„Bliv ikke vred! Maa jeg ikke hjælpe Dem med Omeletten?“ sagde han i en bonlig Tone.

Den gode Kone gav smilende Panden fra sig, og Louise stod nu i samme Stilling som en Fisser, der med Stangen i Haanden passer paa Tollen, der begynder at danske. Ilden kastede sit Skjær over hele hendes smukke Figur; hun stod med fremrakte Arme og stirrede stift paa det flydende Smør, idet hun bed sig i Læberne, uden Tvivl for at gjøre sig stærkere.

„Det er noget tungt for saadanne smaa Hænder som Fruens!“ sagde den gamle Mand; „jeg tør nok vædde paa, at det er første Gang, De laver Omelette i en Brændehugger-Hytte — ikke sandt, lille Frue?“

Louise nikkede, uden at vende Dinene fra Panden.

„Eggene! Eggene!“ raabte hun pludselig med en saadan Uro og Hestighed, at vi Alle paa eengang brast i Latter.

„Eggene! Smørret begynder at boble! Hurtigt, eller jeg svarer ikke for Noget.

Den gamle Kone slog i en Fart Eggene paa Panden.

„Og Purløgen!“ raabte Manden.

„Og Flæst og Salt!“ streg de Unge i Munden paa hinanden.

Med eet vare Alle i Virksomhed; de hakkede, skar og plukkede, medens Louise stampebde utaalmodigt med den lille Fod og raabte blussende: „Men saa skynd Dem dog! skynd Dem!“

Endelig var Alting paa Panden, og det store Værk begyndte. Vi stode Allesammen omkring Ilden og saae ængsteligt til, thi da vi Alle havde hjulpet til, vare vi Alle interesserede i Udfaldet. Den gamle Kone havde lagt sig paa Knæ med et stort Fod i Haanden og løstede med en Ruid Kanterne af Dmeletten, der begyndte at faae den bekjendte guulbrune Couleur.

„Nu kan Fruen gjerne vende den!“ sagde hun til Louise.

„Blot et raat lille Skub!“ tilfoiede den Gamle.

„Ikke for stærkt!“ bemærkede Sønnen.

„Et raat Slag paa Lassen!“ sagde jeg, for ogsaa at sige Noget.

„Naar De tale til mig Alle paa eengang . . .“

„Skynd Dem, lille Frue!“

„Naar De tale til mig, kan jeg slet ikke! Det er ogsaa forfærdeligt, saa den er svær!“

„Et raft Slag, som jeg siger!“

„Jeg kan ikke! Den gaaer i Gulvet! Min Gud, min Gud!“

Hætten var gledet hende af Hovedet. Hun var rød som en Fersken, Dinene glimrede, og midt i sin Fortvivlelse lo hun af fuld Hals. Endelig gjorde hun en Kraftanstrengelse, og Eggekagen rullede — noget tungt, det tilstaaer jeg — ned i det store Fad, som den gamle Kone holdt parat til hende.

Udrig har nogen Eggekage seet saa indbydende ud.

„Jeg er vis paa, at den lille Frue er ordentlig træt i Armenene!“ sagde den gamle Skovhugger, idet han skar sig et Par dygtige Skiver af sit Landbrød.

„Nei, slet ikke,“ sagde min Kone med en hjertelig latter; „men jeg har stor Lyst til at smage min . . . vor Eggekage.“

Vi satte os tilbords med de Andre og fik et Par smukke Tallerkner foran os. Paa Bunden af min var der en tresfarvet Hane, der tog sig straalende ud. Da vi havde smagt paa Dmeletten og drukket et Glas Viin, reiste vi os og tog Afsted med vore Bærter. Solen var gaaet ned, og hele Skovhuggerfamilien fulgte os udenfor for at sige os Farvel og see efter os.

„Vil De ikke have, at min Son skal følge med Dem?“ raabte den gamle Kone efter os. Det vilde vi ikke, skjøndt det begyndte at blive mørkt; men vi vare komne i Stemning og gif rast til.

„De Folk ere lykkelige i deres Armod!“ sagde Louise. „Hvis Du synes, ville vi gaae derhen en Formiddag og spise Frokost. Vi putte vor lille Son i Veselets ene Kurv og en Postei og et Par Flaster god Viin i den anden! . . . Du er da ikke bange for at gaae vild, Georg?“

„Nei, vær Du ganske rolig!“

„Med en solid Postei og et Par Flaster Viin kan vi nok . . . Men hvad er det derhenne?“

„Det er en hvid Træbul.“

„En Træbul! En Træbul?“ mumlede hun. „Men bag os? horte Du ikke det?“

„Det var ikke Andet end en visfen Green, der knækkede, idet den faldt til Jorden.“

De ere lykkelige, der ere ligesaa rolige om Aftenen i en Stov, som naar de sidde hjemme ved deres Kamin.

Man stjælver ikke, men der er noget Pirrende ved denne Lausshed. Man vil uvilkaarlig gjøre sig Rede for Omridsene af hvad der hvert Dieblif viser sig og hvert Dieblif forandrer sig. Det knager under Fødderne ved ethvert Skridt, og naar man staaer stille, horer man langt horte Hundeglam fra Forpagtergaardene eller Natuglernes Strig eller en Mængde andre Lyd, baade nær og fjern, som man ikke kan

blive flog paa. Der er Noget, der ligesom tynger paa En. Er man alene, gaaer man hurtigere; er man To, nærmer man sig og tager hinanden under Armen. Min Kone klyngebe sig til min.

„Skal vi ikke nedsætte os som Skovhuggere? Vi bygge os en net lille Hytte dybt inde i Skoven. Jeg kan nok finde en lille Krog til Klaveret.“

„Det vilde Du snart blive kjed af.“

„Hy, din stygge Mand! Du troer altsaa ikke, at jeg holder af Dig og din Son? Jo, det gjør jeg rigtignok! Men naar man er lykkelig til daglig Brug, tæler man ikke om det; Livet gaaer saa glat, at man neppe engang mærker, hvor lykkelig man er. Det er som det daglige Brød — hvem tænker paa at takke Forsynet for det? — og det er dog det Vigtigste! Men engang imellem kommer man til at tænke sig om, og saa siger man: Hvor jeg er utaknemmelig! Jeg for tjener ikke at være saa lykkelig!“

Hun lagde sin Pande op til min Skulder og tilføiede ganske sagte: „O min Gud, hvis jeg mistede Dig!“

„Jeg har ofte drømt,“ vedblev hun, „at jeg sagde Ser Farvel. I græd begge To, og jeg trykkede Ser saa fast ind til mig, at vi smeltede sammen til Et; det er kun Indbildninger, det veed jeg; men jeg kan godt lide dem, thi jeg har lært af dem, hvormeget jeg holder af Ser! . . . Hvad var det for en Lyd? Saa Du ikke, at der foer Noget forbi os?“

Istedensfor at svare tog jeg hende i mine Arme og

gav hende et Kys. Vi gik videre, men vi kunde ikke faae Samtalen paa Glid. Engang imellem blev hun staaende og sagde:

„Kys! . . . hor bare! . . . Nei det var Ingenting!“

Langt om længe fik vi Die paa et lille Kys, der kom frem og forsvandt igjen bagved Træstanmerne. Det var Lampen i vor Dagligstue. Vi lukkede Ledet op, og et Dieblif efter vare vi hjemme. Det var ogsaa den høie Tid, thi vi vare gjennemblodte begge To.

Jeg fik Ilden til at blusse op, og vi satte os hen til Kaminen. Min stakkels Kone rystede af Skulde. Jeg tog Stovlerne af hende og holdt hendes Fødder hen til Ilden, idet jeg beskyttede dem med mine Hænder.

„Tak, min Ven! Tak!“ sagde hun og lænede sig til min Skulder.

„Hvad var det, Du fortalte mig derude i den fæle Skov?“ sagde jeg til hende, da hun begyndte at komme sig.

„Tænker Du endnu paa det? Jeg var bange — det var det Hele! og naar man er bange, seer man jo Spøgelse overalt.“

„Vi skulde jo etablere os som Skovhuggere, ikke sandt?“

Hun brast i Latter. „Ja vist! Kom nu og lad os lægge os! kom, Du Træmand!“

Det var vor sidste Spadseretour, og derfor huffer jeg den saa godt. Jeg har mangen Gang senere, naar

Veiret var graat, og Solen gik ned, gaaet den selv-
samme Tour; mangen Gang har jeg vandret hen over
disse Bregner, som hendes Fod har betraadt, og man-
gen Gang har jeg med Haanden loftet Græsset tilside
for at see efter Sporene af hendes Fodtrin.

Jeg har engang senere besøgt Skovhuggernes Hytte.
Jeg gjenfaae disse brave Folk, den tilrogede Kahyt, den
lille Bænk, som vi sad paa, og jeg bad om Noget at
drikke for at gjensee det Glas, som hendes Læber berørte.

„Men hvor er den lille Dame, der forstod saa godt
at lave Eggekage?“ spurgte den gamle Kone. „Hun
er da ikke syg, vil jeg haabe?“

Hun saae uden Tvivl, hvad Indtryk det gjorde
paa mig, thi hun spurgte ikke om mere, og lidt efter
gik jeg.

Overalt, kun ikke hos mig, udslettes, formorkes og
forsvinder Alt, hvad der knytter sig til hende. Det er
Verdens Gang, men det er grusomt, at det er saaledes!
Selv min stakkels Dreng lærer at glemme hende, og
naar jeg engang imellem — imod min Villie — kom-
mer til at sige til ham:

„Huster Du din Moder, naar hun gjorde det eller
hiint?“ saa siger han rigtignok Ja, men jeg kan des-
værre allfor godt see, at han huster det ikke længer.

Beskow hos Béranger.

Af

S. P. Holst.

Beskow hos Béranger — hvilken besynderlig Sammenstilling! Friherren, Overkammerherren og Serafimerridderen i Besøg hos Visedigteren og Republikaneren! Og dog falder det Besynderlige bort for Enhver, der har haft den Lykke at kjende disse to Personligheder. Beskow var en saa elstværdig, fiintbannet Mand og en saa overlegen Aand, at man hos ham strax glemte Hofmanden for Menneftet, og hos Béranger var der en saa velgjørende Jevnhed og Ligevægt og et saadant Fond af Lune og Gemhytlighed, at man hos ham hverken tænkte paa hans Tagkammer eller hans Processer.

At saadanne to Mænd føle sig jevnbyrdige Ligeoverfor hinanden er Gud stee Lob ikke saa forunderligt.

J sine endnu utrykte „Vandringssminnen“ har Befkow selv leveret en livlig Skildring af sine forskjellige Besøg hos den berømte „chansonnier“, og jeg troer, at et Uddrag heraf ogsaa for danske Læsere vil være velkomment.

Deres første Bekjendtskab skriver sig fra Aarene 1821 og 22. Béranger boede dengang i Baston og flyttede senere til le Marais, det egentlige folkelige Kvarter, hvor der ogsaa kæmpedes heftigst under de blodige Optrin i 1848 og nu senest i Foraaret 1871. Der udviklede sig hurtigt et fortroligt Forhold imellem dem, og Befkow kom aldrig senere til Paris, uden at hans første Besøg gjaldt Poeten paa Tagkamret. Det er dog hans sidste Besøg hos ham i 1856, at han dvæler mest ved. Dengang var Béranger ikke alene. En venlig gammel Matrone var flyttet ind til ham for at holde Huus for ham og pleie ham i hans Alderdom. Det var Mamsel Judith Frère, der har spillet en stor Rolle i hans Tilværelse; men naar jeg stal domme efter det Indtryk, hun gjorde paa mig, da jeg saae hende i mine unge Dage, saa har Befkow uden Tvivl havt ondt ved i hende at gjenkjende hans Muse, hans Ungdomselskede, Forbilledet for alle disse glade Lissetter, der staae i en saa vidunderlig Glands for En, naar man læser hans Sange.

Béranger var sex og halvfjerdsindstyve Aar, da Befkow i 1856 besøgte ham, men han var endnu livlig, aandssfrisk og munter. Han begyndte strax at tale Po-

littit med ham, og det foranledigede Bestow til at spørge ham, hvorfor han saa hurtigt havde opgivet sit Sæde i Nationalforsamlingen, efter at han med saa stor Genstemmighed var bleven valgt til Deputeret. „Åh, kjære Ven,“ svarede Béranger, „jeg horte i tre Dage ikke Andet end Dumheder, og saa kunde jeg ikke holde det ud længer. Jeg skal overhovedet sige Dem, jeg holder mere af selv at sige Dumheder end at høre paa Andres.“

— Undskyldningen var slet ikke ilde, men Sagen var nok egentlig den, at Visedigteren fandt, at Republikken i Virkeligheden var noget ganske Andet end det, han i sin Phantasi havde tænkt sig. Hans Svar til Chateaubriand er bekjendt nok. Da denne mødte ham paa Gaden strax efter Februar-Revolutionen og sagde til ham: „Saa! nu har De da faaet Deres Republik,“ svarede Béranger: „Jeg holder mere af den i Drom end i Virkelighed.“

Bestow fortæller nu, hvorledes deres Samtale hvert Dieblit blev afbrudt af Folk, der kom for at anmode ham om Tjenester, spørge til hans Sundhed osv. Først kom der en Dame, som bad ham sætte sit Navn øverst paa en Liste i et velgjørende Siemed — saa var hun vis paa at have Lykken med sig! „Med største Fornøielse,“ svarede han, strev sit Navn og leverede hende et Lybestrøkt Stykke — et ikke saa daarligt Bidrag endda fra en fattig Poet. Saa kom der en ung Kone, som fløi ham om Halsen og anraabte ham om at gaae i Forbøn for hendes Mand, der var kastet i Fængsel.

„Han har ikke Noget at beklage sig over!“ afbrød Béranger hendes Ordstrøm. „Hvor kan han være saa dum at conspirere lige for Næsen af Politiet? Men lad os see, hvad der kan gøres for ham?“ Efter lang Overveielse lovede Béranger at sætte et Bønstrift til Politipræsidenten op for hende og at ledsage det med sin Unbefaling. „Jeg kjender meget godt Hr. Pietri,“ foiede han til; „det er en slink og æltsværdig Mand! Han kommer undertiden til mig, og han seer slet ikke ud som en Politimand.“ Han vendte sig nu om til Bestow for at forsikre ham, at han aldrig selv havde havt noget Udstaende med Politiet, men at han kun for Andres Skyld, ligesom nu, engang imellem henvendte sig til det. „Hvad Deres Mand angaaer,“ sagde han i en beroligende Tone til den unge Rone, „saa skal De ikke være bekymret. Jeg har selv et Par Gange været i Arrest, og man har det der ikke saa galt. Jeg vilde slet ikke ud igjen, og man var nødt til at bruge Magt for at faae mig bort. For Pokker, jeg troede, at man i det mindste maatte have Lov til at være arresteret!“

For at bringe Samtalen hen paa et andet Thema spurgte Bestow ham nu: „Hvad bestiller Deres Muse, Hr. Béranger?“ — „Hun er død for sex Aar siden,“ sagde han. Bestow svarede, at han dog nylig i en Avis havde læst Vers med hans Navn. „Ja, dem har jeg ogsaa læst,“ sagde Béranger. „Men de er' dog vel af Dem?“ — „Det er nok muligt, men jeg veed det ikke,“ svarede han leende. Paa et Spørgsmaal, om

han endnu fortsatte sine Memoirer, svarede han: „Oui, je fais toujours mes mémoires de blanchisseuse.“ Han var som en Elektriseermaskine, tilføier Bestow, som man ikke kan røre ved, uden at den giver Gnister. „Le petit mot pour rire“ havde han altid ved Haanden; men han forstod ogsaa at blande Alvor derimellem.

I Samtalens Løb spurgte Bestow ham, hvorfor han ikke havde kunnet bekvemme sig til at modtage en Plads i Akademiet, der dog flere Gange havde været ham tilbudt? Han indrømmede, at man havde gjort ham saadanne Tilbud, men at han havde undskyldt sig med, at han ikke kunde Grammatik og derfor heller ikke kunde deeltage i Akademiets Arbejder, i hvilken Anledning Thiers havde bemærket: „Åh, min fjære Ven! De veed ikke, hvor det er behageligt at være Medlem af et Selskab, der Ingenting bestiller.“

Ligesaa lidt havde han modtaget de Udmærkelser og Pensioner, som man oftere havde tilbudt ham. Hans fortroligste Ven Manuel havde i sit Testament tilsikket ham et bethdeligt Legat, men han afflog det og forbeholdt sig kun en Plads i hans Gravsted. Marechal Sebastiani tilbød ham ligeledes paa sin Dødsfeng en bethdelig Sum, men han var ikke at bevæge til at modtage den. Det er altsaa kun Opbyggelse, naar man har fortalt, at han af Louis Philippe og Casitte skulde have modtaget bethdelige Summer om Aaret. Han vilde fremfor Alt være selvstændig og kunde ikke finde sig i at stølge Nogen Forbindligheder. Det var ikke

Stoltthed eller Eyst til at være original, der bragte ham dertil; men han troede, at han ikke saa frit kunde bede for Andre, naar han modtog Noget for sig selv. „Jeg er Fortaler for de Mange, der ikke have nogen anden. Jeg er Menneſtehedens chargé d'affaires,“ sagde han. Efter Julirevolutionen udfandt man, hvem der var Marſeillaiens Forfatter, og Louiſ Philippe udsatte en Pension for ham af femten hundrede Francs. Béranger fandt, at det var altfor lidt for den sygelige gamle Mand; han talte med Montalivet og fik Pensionen forhoiet til fire tusinde Francs.

Tilbud om Embeder og Ansættelser fattedes der ikke heller. Billèle tilbød ham en Censorplads, og hans gamle Venner i det første Juli-Ministerium — Dupont de l'Éure, Lafitte og Sebastiani — vilde overtale ham til at overtage Portefeuilleen som Cultusminister for at støtte sig til hans Popularitet, men han var for klog til at give efter for disse Fristelser. Han har altsaa fuldkommen Ret, naar han et Sted udtaler, at han har havt ligesaa megen Uleilighed for at undgaae Udnævnelser og Udmærkelser, som Andre har havt for at opnaae dem. Han søgte ikke Magthaverne, men de søgte ham. En Dag, fortalte han, traadte en ung Mand ind i hans Tagkammer. Béranger spurgte ham om hans Navn. „Orleans,“ var Svaret. Béranger spurgte nu, om Kongen var vidende om, at han besøgte ham. Prindsen bejaede det, idet han tilføiede, at Hensigten med hans Besøg var at takke ham, fordi han havde

lært ham at elste Frankrig, og at han vilde høre hans Mening om, hvorledes det skulde lykkes ham, selv at gjøre sig elstet. Béranger bad da Brindsen om at vogte sig for de Doctrinaire, der philosophere om Staten, og for den polytechniske Skoles Elever, der troe, at Menneskene ere mathematiske Figurer.

Béranger mistede i Februar=Revolutionen den lille Kapital, han havde sammensparet; „men,“ tilføiede han leende, „til Gjengjæld fik jeg 204,900 Stemmer ved Valget til Deputeret i Assemblée constituante“. Da han frabad sig dette Valg, anførte han, at det var første Gang, han havde begjært Noget af sit Fædreland; alligevel maatte han to Gange fornye sit Andragende, inden det blev oplydt.

Da Keiserinden tilfældigviis af sin Privatsekretair Damas Hinard fik at høre, at han havde mistet Storstebelen af sin Formue, vilde hun tilbyde ham en betydelig Livrente og lod ham sige, at om han end ikke vilde modtage Noget af Regjeringen, kunde han dog ikke afslaae en Gave fra en Dame, der satte Priis paa ham. Béranger blev rørt og skrev et smukt Brev, hvori han frabad sig Gaven, men tilføiede, at hvis han nogensinde skulde komme til at savne det daglige Brød, vilde han ikke modtage det af nogen anden Haand end Keiserindens.

Til Trods for sine smaa Indkomster, der for en stor Deel bestod af en Livrente paa tre tusinde Francs, der udbetaltes ham af hans Forlægger, Boghandleren

Perrotin, var han meget velgjørende, og han tog fra sig selv for at give til de Fattige. Hans Husholderste sagde: „Han kan ikke saameget som have et Dufin Skjorter liggende, thi han tager Skjorten af Kroppen for at give den til Andre.“

Da Bestow besøgte ham for at tage Afsted, var han syg og sengeliggende, og Mamsel Judith sagde ham, at han kun tog mod Lægen. Bestow bad hende da levere Béranger sit Kort og sige, at han skulde reise, og at han var kommen for at trykke hans Haand endnu engang til Afsted. Hun kom strax efter ud til ham og sagde, at han var velkommen. Béranger laa tilfængs og var meget afkræftet. „Undskyld,“ sagde han, „at jeg ikke har været hos Dem endnu, men jeg har følt mig syg i de sidste Dage — jeg kan hverken gaa eller trække Beiret. Les jambes s'en vont, la poitrine s'en va, tout s'en va.“ Medens Béranger talte, betragtede Bestow hans smukke, udtryksfulde Ansigt. Det var endnu den samme høie, sfyfri og lyse Pande, de samme blaae og mildttindrende Øine og det samme spottende Smil omkring Læberne, og dog var der en hemmelig Aelse, der hvistede til Bestow, at det var sidste Gang, han saa ham. Samtalen, der i Begyndelsen dreiede sig om ligegyldige Ting, fik efterhaanden større Interesse. Han spurgte Bestow, hvorfor han saa snart vilde forlade Paris. — „Jeg maa til Gns for at drikke Brønd,“ svarede denne. — „Troer De ogsaa paa Sligt, kjære Ven?“ sagde han, „det er meget naivt!“

Da Talen kom paa den videnskabelige Expedition, som Prinds Napoleon, efter Keiserens Befaling, skulde foretage til Island og Gronland, sagde Béranger: „Hvad skal det til? Keiseren, som er saa almagtig, kan jo lave os et Par kunstigt imiterede Der af den Slags. Det vilde være mere bekvemt.“ Da Beskow bemærkede, at der dog vilde savnes Noget, iblandt Andet Sproget, begyndte Béranger at udspørge ham om det islandste Sprog hvilket gav Anledning til, at de kom ind paa det franste. „Jeg kan ikke tale med derom,“ sagde Béranger, „thi jeg kjender det ikke; jeg har aldrig lært det.“ Derved kom han ind paa sin Barndom, og det var rørende at see, hvorledes han oplivedes ved enhver Grindring fra den Tid. Faderen var en streng Royalist. Sine Frihedsideer havde han først faaet fra en Tante, der opdrog ham som sit eget Barn. En Dag, i et frygteligt Tordenveir, gav den gamle Kone sig til at bestaenke Huset med Vievand. Lynet slog ned i Porten, hvor Drengen stod. Han laa i flere Timer som død, og da han kom til sig selv, var han blind flere Dage efter. De første Ord, som han sagde, var følgende: „Tante, hvortil hjalp saa dit Vievand?“ I disse Ord ligger der Spiren til flere af hans Digte. Da han var tolv Aar gammel, kom han, ligesom Franklin, i Bogtrykkerlære; men det vilde ikke gaae. Tanten, der af hans tidlige Forsøg nok anede, hvad der vilde blive af ham, gav ham det gode Raad, som han ogsaa troligt har fulgt: „Syng, men skriv ikke!“ Man lod ham

læse „Menneskets Rettigheder“ som Grundvold for sin Dannelselse; dernæst indpodedes der ham Had til Tyrannen, — saaledes kaldte man dengang ganske almindeligt den fromme Ludvig den Sættende. „Paa hans Dødsdag,“ vedblev Béranger, „streg jeg ligesom de Andre: Tyranens Hoved er faldet! . . . Nu finder jeg det rigtignok temmelig stærkt.“ Han var nu fuldkommen retfærdig mod den kongelige Martyr og anerkjendte ikke blot hans Mildhed og hans gode Hensigter, men indrommede ogsaa, at han besad Forstand og Kundskaber i en meer end almindelig Grad. Efter Bérangers Mening var han den af de franske Konger, der næstefter Ludvig den Hellige havde endt paa den mest ophøiede Maade. Louis Philippes Endeligt forekom ham derimod uheldigt af Alt, og han stjæntede over den Mangel paa Bærdighed og Mod, Kongen havde lagt for Dagen, da han listede sig bort, afraagede sine Vaffentarter, tog blaae Brillen og Paryk paa og gav sig til at tale Engelsk med sin Gemalinde. „Han bildte sig ind, at han var ukjendt,“ sagde Béranger, „men Alle kjendte ham og loe af denne Mascarade; de vilde ham ikke tillids, men bad ham blot stige ned fra en Stol, som ikke tilhørte ham, et aller se promener.“

Uf Bérangers Nærmeste lever der endnu blot en Søster, som er Nonne. Da hun en Dag sagde til Broderen, hvis Sange hun fandt anstødelige og ugubelige: „Jeg beder hver Dag til den gode Gud for Dig,“ svarede han: „Bland Dig blot ikke i mine Affairer, kjære

Soster, — Du vil kun fordærve det for mig!" Selv nærede han en dyb Erbodighed for det høieste Væsen; han var from, velgjørende, mennefteskjærlig, opflædte fattige Børn og læste Bibelen med Opbyggelse uden at være orthodox.

Da Bessow Maret efter kom til Paris, var den første Nyhed, han horte i Hotellet, den, at Béranger var død for faa Timer siden. Hans trofaste Husholderste var allerede gaaet forud. „Fat Mod, Judith," sagde han til hende, da hun laa paa sit Yderste, „fat Mod og reis bort i Fred! Om tre Maaneder er jeg hos Dig." Det gik ogsaa i Opfyldelse: hun døde den 8de April og han den 16de Juli. Hans sidste Udflugt var at følge hende til Graven. Paa Grund af hans Alder og tiltagende Svagelighed fraraadede hans Venner ham det, men han lod sig ikke holde tilbage. „Hvis jeg ikke fulgte hende til Jorden, vilde hun aldrig i Evighed tilgive mig det," sagde han til dem. Han gik støttet til Digteren Lebrun, en af hans ældste Venner i Akademiet. Luften var kold den Dag; man vilde overtale ham til at tage en Overfrakke paa, men det fandt han ikke passende, og han gik da den lange Vej i sin tynde sorte Kjole. Han havde længe sstrantet, men fra den Dag astog hans Kræfter synligt.

Dagen efter at han var død, blev han stedet til Hvile. Man frygtede for, at Begravelsen kunde give Anledning til demokratiste Demonstrationer og Oplob og havde truffet alvorlige Forholdsregler. Titusinde Mand

vare under Baaben; Pelotoner af Infanteri og Cavaleri og en heel Hærstare af Sergents de Ville gif med i Sorgetoget, der bestod af Bérangers Slægt og Benner, Medlemmerne af det fænste Akademi (deriblandt Villemain, Cousin, Thiers, Mignet, Lebrun) samt Medlemmer af Senatet, Statsraadet og en Masse af Kunstnere og Forfattere. Keiseren og Keiserinden havde ladet sig repræsentere. Klokken tolv satte Riget sig i Bevægelse, og først Klokken tre naaede det ud til Père la Chaise, hvor Riget nedsendedes i Manuels Grav, saaledes som han allerede tidligere havde betinget sig. Alt, hvad han efterlod sig, havde han testamenteret til sin Forlægger Perrotin, der har flyttet hans Bøger, Bohave og Husgeraad ud til sin Landeiendom, hvor det er opstillet i et Værelse, der er indrettet ganske efter Wisedigterens Taglammer.

En sand Historie.

(Revue des deux mondes, 15 Décembre 1871).

I.

„Landstedet er dog blevet leiet ud!“

„Hvilket Landsted?“ svarede min Mand i en distrait Tone.

Vi vare blevne gifte for saa Maaneder siden, og min Mand, Michel Colonge, havde etableret sig i Amerville. Paa Grund af visse Familie- og Venstabsforhold haabede han som Læge at skaffe sig god Praxis paa dette Sted, og han udviklede ogsaa, ligesom vi kom der, en Iver og Aktivitet, der intet Dieblik fornegtede sig. Hvad mig angik, saa havde jeg ikke let ved at sætte mig ind i disse nye Forhold. En Landsbydoktors Liv forekom mig kun lidet misundelsesbærdigt, og det var med en Slags Ubillie, at jeg saae min Mand komme træt hjem og undertiden blive kaldt bort igjen, inden han havde

spilist. Jeg saae, at han idag var mere distrait end sædvanlig, og gjentog derfor lidt utaalsmodigt:

„Jh, det Landsted, der saa længe har staaet ledigt, og som vi nylig saae paa! det, som Du erklærede, at det ikke var muligt at boe i?“

„Hvad er det da for en driftig Mand, der har leiet det?“

„En Læge! Naa, bliv ikke urolig!“ vedblev jeg. „Efter hvad jeg har hørt, er han meget rig og har allerede opgivet sin Praxis. Man siger, at han neppe engang indlader sig paa Consultationer.“

„Er han gift?“

„Det veed der Ingen, men det forekommer mig ingenlunde rimeligt. I al Fald har han ingen Børn, thi en Kone med Børn kunde ja umuligt trives i det Huus. Det maa være en gammel Original.“

Min Mand hørte ikke mere paa mig. Da han ikke længer havde nogen Concurrent at frygte, slog han sig til Ro og gav sig til at læse i sin Avis.

Det omtalte lille Landsted, der gik under Navnet Villa Rochette, bestod af to elegante Pavilloner, der vare forbundne med en dækket Passage, som kunde affærres. Begge Pavillonerne havde deres særegne Indgang og kunde behøves uafhængigt af hinanden. En stor Have, der var deelt i to lige store Dele, omgav denne eienommelige Bygning, der kun syntes at egne sig for et Par Beboersvende, som levede i god Forstaaelse med hinanden.

Endelig kom Bohabet; det bestod af to fuldstændige Meublementer, og nogle Dage efter rykkede ogsaa et dobbelt Tjenerpersonale ind i de to Boliger. Folks Nysgjerrighed i Amerville var spændt paa det Hoieste, og jeg greb mig selv i at gaae hyppigere til Vinduet end sædvanlig for at see, om vore nye Naboer ikke snart skulde indtræffe — vort Huus stødte temmelig umiddelbart op til det lille Landsted. Endelig blev min Udholdenhed kronet med Held. Ankomsten af en Postchaise loffede mig ud paa Balconen, og jeg saae nu paa Bagsædet en ung Dame i en hvilende Stilling og en anden Dame ligeover for herde paa Forsædet. En Tilmæstid efter red en midaldrende Mand rast forbi mine Vinduer — det var vor nye Nabo, Doktor Faubel. „Nu er' de komne!“ sagde jeg til min Mand, da han kom hjem; „men mere veed vi da ikke heller.“

Til min Undstyldning maa jeg dog anføre, at jeg som Fremmed solte mig meget ensom i den triste lille By, og at Ankomsten af en ung Dame, med hvem jeg maaskee kunde knytte en behagelig Forbindelse, var for mig en Begivenhed af den allerførste Bigtighed.

Søndagen kom. Doktor Faubel havde sørget for at staafe sig et Stolestade i Sognetirken, og saa Minuter før Messen begyndte, indfandt han sig ogsaa selv. Han var en høi, mager og bleg Mand paa nogle og fyrgetyve Aar; hans Væsen forraadte Dannelsen og Fiinhed, men over hans smukke og kloge Træk var der udbredt et Anstrøg af Sorgmodighed, og i hans Blik

var der en vis forunderlig Uro, som maatte gjøre et besynderligt Indtryk paa dem, der første Gang saae ham. Han syntes at brude sig saare lidt om, at han var Gjenstand for Alles Opmærksomhed og Nysgjerrighed, og han forlod Kirken, da Gudstjenesten var forbi, uden at see hverken hverken til Benstre eller Høire. Hans Frue lod sig den Dag slet ikke see.

I den paafølgende Uge indtraf der hele to Begivenheder: den ene var, at der paa Doktorens Bort blev anbragt en Messingplade med hans Navn, den anden, at han aflagde et Besøg hos vor Sognepræst; men denne var en taus og indesluttet Mand, og Ingen fik at vide, hvad der var blevet talt ved denne Leilighed.

Om Toverdagen kom min Mand tidligere hjem end sædvanlig og syntes mere tilbøielig til at passjare lidt, end han pleiede. Jeg søgte derfor at overtale ham til at aflægge et Besøg hos Doktoren og forestillede ham, at han ligeoverfor en Collega ikke burde tilfidesætte denne Hofflighed. Han horte smilende paa mig, lod mig udtonne alle mine Grunde, og først da bemærkede han i en ironisk Tone, der var ham eiendommelig: „Jeg har forekommet dine Dnster, kjære Kone — jeg har allerede gjort Doktor Fauvel en Visit.“

„Men saa fortæl mig dog, hvad der er passeret! Naar var Du der? Hvem traf Du hjemme? Doctoren eller Fruen? Vare de elstværtdige, og had Du dem om at besøge os?“

„Giv Tid, kjære Valentine! Du spørger om Saa-

meget paa eengang! . . . Jeg mødte Doctor Fanvel forleden Dag; vi veglede et Par Ord sammen, og han bad mig gaae ind med sig. Jeg havde Hastværk og var der kun et Dieblif. Det er Alt, hvad jeg har at fortælle Dig."

"Hvorledes er hans Frue?"

"Jeg saae hende slet ikke."

"Hvad synes Du om Doktoren? Er det en Mand af Verden? Har vi Udsigt til at see dem engang imellem?"

Et Nik med Hovedet og Forsikringen om at Doktoren var en yderst fortræffelig Mand, der uden Tvivl snart vilde besøge os, var Alt, hvad jeg kunde faae ud af min Mand den Aften.

Da jeg Dagen efter gik til Kirken, saae jeg saa Skridt foran mig en ung, simpelt, men smagfuldt klædt Dame, der gik let og hurtigt uden at see sig omkring. Hun blev staaende i Kirkedøren, og jeg hørte hende spørge Graveren om, hvor Doktor Fauvels Stol var. Fra dette Dieblif talte hele Amerville ikke om Andet end om Doktorens Frue. De, der have levet i Provindserne, de vide ogsaa, at hvad der bliver sagt ved den Slags Leiligheder ikke altid er luttet Velbillie. Umiddelbart derefter tilbragte jeg nogle Dage hos min Famylie, og da jeg kom tilbage, laa der Kort til mig baade fra Doctoren og hans Frue.

Næste Dag gik jeg hen til Landstedet uden at vente paa min Mand. Jeg var ikke enig med mig selv om,

hvilken Pavillon jeg skulde søge hen til — endelig bestemte jeg mig for den, der havde Messingpladen paa Døren. Jeg ringede paa, og en Tjener lukkede op. Da jeg spurgte efter Fruen, svarede han høfligt: „Jeg skal strax forhøre, om Fruen er hjemme.“

Til min Forundring kom han ud til mig, gik strax hen til den anden Indgang, ringede paa, meddelte en net Kammerpige mit Grinde og gik derpaa tilbage.

Det varede temmelig længe, inden Fruen kom. Hendes Toilette kunde ikke have taget hende lang Tid, thi hun var yderst tarveligt klædt. Hun tog meget elstværdigt ind mod mig, men i hendes hele Væsen var der en vis Nerveusitet, som hun ikke ganske kunde lægge skjul paa. Hun var meget ung, og der var en barnlig Ynde udbredt over hele hendes Person; hun var ikke blot meget smuk, men hun havde et Par ualmindeligt smukke blaae, ærlige Dine, som man ikke kunde blive kjed af at see paa.

Jeg gjorde min Bisit saa lang, som det nogenlunde kunde gaae an, og da jeg langt om længe bekvemmede mig til at gaae, bad jeg hende indstændigt om snart at see til mig igjen. „Det vilde være mig en Ære at see ret ofte til Dem,“ svarede hun, „men min Mand ønsker, at jeg skal leve saa tilbageruffet som muligt.“

„Jeg vil haabe, at Hr. Faubels Sundhed ikke har nogen Andeel i denne Beslutning; min Mand har sagt mig, at han seer lidende ud.“

Hun stiftede pludselig Farve og gjorde en ufrivillig

Bevægelse. „Lidende? Troer De virkelig, at han er syg? Nei, nei! det er ikke muligt!“

Jeg skyndte mig at gjøre min Tankeløshed god igjen. „De maa endelig ikke blive forstræffet. Hr. Fauvel er sagtens bleg af Naturen, og det er det, der har overrasket min Mand, som for første Gang saae ham, medens De, der lever med ham, er vant til at see det.“

„Ja, det er Tingen! der er det ganske vist,“ svarede hun ivrigt.

Hun gik hen til Vinduet, plukkede et Par Heliotropgrene og rakte mig dem smilende. Jeg sagde strax efter Farvel.

Nogle Uger forløb. Fru Fauvel gjengjeldte min Visit, og vi saaes nu fra Tid til anden om Formiddagen. Andre Personer fra Byen og Omegnen gjorde ogsaa Bekjendtskab med hende; hun modtog dem Alle paa den elstbærdigste Maade, og de vare alle henrykte over at gjøre hendes Bekjendtskab. Doktoren traf de aldrig; imidlertid gjorde ogsaa han enkelte Visiter, og overalt gjorde han Indtryk af at være en intelligent og kundskabsrig Mand, der talte hyppeligt for sig. Der blev givet Dineer til Tre for de Nyankomne; men enten var Fru Fauvel ikke rigtig rask, eller Doktoren var bleven nødt til at tage pludselig bort i et Familie-Anliggende — det lykkedes aldrig at see dem Begge paa engang. Uagtet de derfor hver for sig havde gjort et herst fordeelagtigt Indtryk, varede det dog ikke længe, før Sladderen begyndte paany.

Paa denne Tid blev jeg alvorlig syg og maatte i mange Uger holde Sengen. Da jeg fik Lov til at modtage nogle Besog, var Fru Faubel den Første, der meldte sig. Jeg var lykkelig over at see hende igjen. Hun havde været fuld af Opmærksomheder imod mig under min Sygdom; hver Morgen, sagde man mig, havde hun selv været ved vor Dør for at høre til mit Befindende, og om Aftenen undlod hun aldrig at sende mig en Bouquet Blomster eller en lille Kurv med Frugt fra hendes Have. Jeg takkede hende derfor varmt for al hendes Godhed. „Jeg maa ogsaa takke Deres Mand.“ svarede jeg til, „thi stal jeg domme efter alle de Ugerhøns, han har sendt mig, saa maa der da ikke være en eneste tilbage i mange Miles Omkreds. Og hvor var det ikke smukt af ham, at han strax fastede sig paa Hesten og red efter min Mand den Aften, da jeg fik mit Tilbagefald!“

„Virkelig? Har han gjort det?“

„Hvad, det veed De ikke? Siig ham endelig, hvor taknemlig jeg er ham. Gud veed, hvad der var blevet af min stakkels Mand, hvis han ikke havde haft hans Raad og Bistand. Jeg længes efter at sige ham det selv. Det er godt at see, at han veed, hvad en Mand føler, der er bange for at miste sin Kone!“

Fruen tog en Bog og gav sig mekanisk til at blade i den.

„Hvad det maa være for en fortræffelig Mand!“ vedblev jeg, idet jeg i min Taknemligheds Nuus al-

beleß glemte den Mistanke, der dog engang imellem var opstaaet hos mig.

„Ja, det er en fortræffelig Mand,“ svarede hun med nogen Anstrengelse efter et Diebligs Lausheb; „han er altid lykkelig, naar han kan gjøre nogen Nytte og opoffre sig for sine Venner.“

Hun reiste sig. Jeg bad hende indstændigt om snart at komme igjen og tilbringe en Aften hos os, da min Mand i det samme kom hjem og forenede sine Venner med mine.

„Jeg haaber,“ foiede han til, „at Doktoren gjør os den Fornøielse at følge med Dem; jeg har i den sidste Tid lært Deres Mand at kjende, og jeg kan forsikre Dem, at der er saa Menneſter, for hvem jeg har saamegen Agtelse og Venſkab.“

Hun rødmede og svarede med sagte Stemme nogle Ord, som jeg ikke kunde høre.

I det Dieblig, da min Mand fulgte hende ud og aabnede Gadedøren, gif der en Person forbi, som, idet han fik Die paa os, hilste os dybt. Det var Doktoren.

„Doktor! Doktor!“ raabte min Mand.

Hr. Faubel gif tvers over Gaden og lod, som han Intet horte.

„Om Forlæbelse,“ sagde min Mand, „men jeg maa endelig tale med ham.“ Han ilede efter ham og naaede ham snart.

Jeg vendte mig om til den unge Kone, der havde lænet sig op til Døren, og jeg blev ganſte forſtrækket

ved at see hende. Hun var bleg, stælvæde og syntes at have Møie med at holde sig opreist. Jeg førte hende igjen ind i Stuen, fik hende til at sætte sig ned og frngtede hvert Dieblit for, at hun skulde besvime.

„Tak, nu er det bedre,“ sagde hun omsider. „Jeg har været svag,“ foiede hun til; „men sæt Dem i mit Sted! tænk Dem, at De var hans Kone, og at det var første Gang i to Aar, at De saae ham i Deres Nærhed!“

„Ham! Er det muligt, at det er Deres Mand, De taler om?“

„Ja! min Mand, min kjære Mand, der elskede mig saa hoit, da han giftede sig med mig! O Gud, hvad har jeg dog gjort, at han nu ikke elsker mig længer? . . . O, hvad har jeg dog sagt! . . .“ Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder og hulkede hoit.

„Vær vis paa, at Deres Hemmelighed er vel bevaret hos mig og hav Tillid til mig!“

Jeg græd med hende. Hvilken sorgelig og forunderlig Stjæbne! At leve under Tag med sin Mand og ikke have seet ham i to Aar! Det var næsten utroligt! Det var altsaa Grunden til alle disse Rngter, der ogsaa havde trængt sig til mine Dren, Rngter, som jeg bestandig havde søgt at bekæmpe, uden at det altid var lykkedes mig. Jeg var dybt bevæget, og uden at give mig Tid til at tænke efter, stillede jeg mig — hvad der var ganske naturligt — strax paa den unge Kones Side.

„Og jeg, som troede, at De var saa lykkelig!“
 udbroed jeg; „jeg, som vilde sværge paa, at Deres Mand
 var Gudheden og Fortræffeligheden selv! O, hvor de
 Mandfolk dog ere affnelige!“

„De tager feil, Frue, idetmindste hvad min Mand
 angaaer,“ sagde den unge Kone med Værdighed. „Mr.
 Colonge havde Ret, da han for lidt siden sagde, at
 han ikke kjendte Nogen, der i hoiere Grad fortjente hans
 Agtelse og Venstab.“

„Han har altsaa ikke mistet Deres Agtelse?“

„Ikke i mindste Maade.“

„Og De elsker ham endnu bestandig?“

„Ja, med hele min Sjæl — Gud være mig naa-
 dig!“ Hun begyndte at græde igjen, som om hendes
 Hjerte skulde bryde.

Hvad kunde have bevæget en saadan Mand til at
 stille sig fra sin Kone? Havde hun begaaet et Feiltrin,
 som han ikke kunde tilgive hende? Jo mere jeg betrag-
 tede dette rene, barnlige og elstelige Mafsn, desto meer
 var jeg overbevist om, at det var umuligt.

„Troer De,“ spurgte hun, da hun var bleven ro-
 ligere, „at Folk kjende vort Forhold? ikke forbi jeg
 bryder mig om det for min Skyld, men det kunde maa-
 ske staae min Mand.“

„Al,“ svarede jeg, „i en By som denne kan Ingen-
 ting længe blive skjult.“

Hun saae saa fortvivlet ud, at jeg ubilkaarligt gif
 hen til hende, tog hende i mine Arme og gjorde mig

Umage for at trøste hende. „Har De ingen Paarørende, hos hvem De kan søge Raad?“ spurgte jeg.

„Jeg er foreldreløs og har ikke engang en Ven, til hvem jeg kunde betro mig. Desuden,“ vedblev hun med en Slags Frygt, „er De jo selv uretfærdig imod min Mand, skjøndt De nu kjender vort Forhold?“

„Jeg skal ikke tillade mig at domme ham,“ svarede jeg koldt.

Hun tog min Haand i sine og jagde i en bønlig Tone: „Jeg beder Dem indstændigt, dom ikke for haardt om nogen af os! Jeg har havt Uret i, at jeg har ladet mig overvælde af min Sorg; men dette Stød var for voldsomt. Hvor han saae daarlig ud, og hvor han er bleven gammel! O Paul, min stakkels Paul, min kjære Mand!“

„Vil De tillade mig,“ spurgte jeg i en blid Tone, „at gjøre Dem et Par Spørgsmaal? I hvor lang Tid har De levet sammen paa den Maade?“

„I fem Aar.“

„Fem Aar!“ Jeg blev stum af Forbauselse.

Fruen syntes ikke at lægge Mærke til min Forundring, men saae sorgmodig og resigneret paa mig. Efter et Dieblits Tausshed vedblev jeg, greben af Medynk: „Tilgiv mig, om jeg vækker pinlige Grindringer hos Dem, men jeg vilde gjerne vide, naar og hvorledes denne Adskillelse begyndte?“

„Sex Maaneder efter Bryllupet. Det var Tilbøielighed, der havde fort os sammen. Vi stod begge

To ene i Verden; vi vare derfor Alt for hinanden og sølte os fuldkommen lykkelige. Lidt efter lidt blev Paul mørk og indesluttet. Det var mig umuligt at udfinde Aarsagen, og naar jeg spurgte ham om den, svarede han, at det var Ingenting, og at det nok gik over. Derpaa blev han syg; han fik en heftig Feber, jeg pleiede ham, og da han atter kom sig, fjernede han mig fra sig . . .“

„Men paa hvad Maade? Hvad angav han som Grund?“

„Intet. Han reiste bort paa nogle Dage og skrev mig til, at vi maatte stilles, at det var uundgaaelig nødbendigt, at han, hvis jeg foretrak det, ikke vilde komme tilbage, men at det var hans inderlige Ønske, at vi kunde leve under det samme Tag — dog paa det Vilkaar, at vi aldrig stødte sammen.“

„Og De har aldrig mødt hinanden?“

„Jo, men meget sjældent og altid ganske tilfældigt; naar det skete, gik han altid forbi mig uden at see iveiret. Engang, det var i de første Maaneder, mødte jeg ham paa Trappen. Dengang var jeg ikke rolig, eller rettere sagt, ikke knuust, saaledes som nu; jeg sølte mig fornærmet, ude af mig selv og gik hurtigt forbi ham, idet jeg tilkastede ham et foragteligt Blik. Han holdt mig tilbage ved at lægge sin Haand paa min Arm, og jeg blev staaende taus og ventede paa, hvad han havde at sige mig. „Vi have været meget lykkelige, Juliette!“ hvistede han sørgmodigt. — „Men det blive vi

aldrig mere!" udbrod jeg heftigt. — „Nei," svarede han, „aldrig mere." Han saae opmærksomt paa mig, derpaa tog han sin Haand til sig og gik — det var den sidste Gang, vi har talt sammen! Forresten har der aldrig været mig paalagt nogen Tvang," søiede hun til, „og hvis Nogen useet lægger Mærke til mig, saa er det kun for at vaage over min Sundhed og forekomme alle mine Ønsker."

„Er De ikke bange for at møde Deres Mand, naar De gaaer hjem? Vent heller et Dieblif, saa kan min Mand ledsage Dem."

„D nei," svarede hun sukkende, „han veed Bæst med Alt, hvad jeg foretager mig, og jeg møder ham aldrig engang i Afstand. Desto meer er jeg forbausset over, hvad der er hændet idag. Han synes at være meget syg" (det var aabenbart det, der foruroligede hende mest); „bed derfor endelig Deres Mand om at have et vaagent Die med ham!"

Det lovede jeg hende, og paa samme Tid lovede jeg mig selv Intet at forsømme, der kunde give mig Nøglen til denne Gaade. Min Mand, hvem jeg medbeelte vor Samtale, blev endnu mere overrasket og bebrøbet berøver end jeg. Han gjorde mig en Mængde Spørgsmaal, som jeg slet ikke kunde svare paa, sad saa længe fordybet i sine Tanker og endte med at sige til mig i en meget alvorlig Tone: „Gjorde Du ikke bedst i slet ikke at besatte Dig med den Sag?"

„Hvorfor?" spurgte jeg.

Han svarede mig ikke, men paalagde mig endnu engang at gaae frem med den yderste Forsigtighed. Det forundrede mig slet ikke, da jeg vidste, hvor ængstelig han var af Naturen, og jeg holdt derfor fast ved min Beslutning; men efterhaanden begyndte jeg at tabe Modet, thi der gik Uger og Maaneder hen, uden at jeg opdagede det Mindste. Vi inviterede hyppigt Doktoren, og han kom ogsaa undertiden; hans Frue blev naturligvis altid indbudt med det samme, men hun undskyldte sig bestandig. Doktoren blev lidt efter lidt vant til at komme til os flere Gange om Ugen, og han syntes at finde Behag i vort Selskab; alligevel kunde han ikke være ubidende om, at hans Kone kom til os de andre Dage, thi hvert Dieblig saae han paa mit Bord enten hendes Arbejdskurv eller en og anden Bog, der tilhorte hende.

II.

Min Mand havde efterhaanden fattet et oprigtigt Venstreb for Doktoren; hvad mig angik, saa kunde jeg ikke frigjøre mig for en vis Bitterhed imod ham, skjøndt han ligeover for mig altid var Godheden og Elskværdigheden selv. Hans jevne og ligefremme Væsen, hans Hoslighed og Forekommenhed havde lidt efter lidt bundet ham Sympathi hos alle Indbyggerne i Amerville. Da det forunderlige Forhold, der fandt Sted mellem Doktoren og hans Frue, efterhaanden rygtedes meer og

meer, hvad der jo var let at forudsee, var man formelig opfindsom i at undskyldte Doktoren paa hans Hustrues Beføstning. Hun kunde ikke engang forsvare sig, thi hun var lykkeligviis uvidende om al den Gladde, hun var Gjenstand for. Den unge Kones Tilværelse blev efterhaanden meer og meer censformig, thi de faa Personer, hun havde gjort Bekjendtskab med, traf sig umærkeligt tilbage fra hendes Dmgang; det kunde kun lidt nytte, at jeg ved alle Leiligheder tog hende i Forsvar — Bagtalelsen gjorde alligevel sin Virkning, som den pleier. Det gik saa vidt, at den stakkels Juliette tilsidst ikke kunde gaae udenfor sin Dor, uden at sole sig saaret af nysgjerrige, haanlige eller ufjærlige Diefast.

Den Naade, hvorpaa Doktor Fauvel svarede paa alle Efterspørgsler til hans Kone, var fuldkommen naturlig og ganste som enhver anden Mand vilde have svaret paa lignende Spørgsmaal. Jeg var meer end eengang fristet til at ville sige ham min Mening om hans Opførsel, men jeg maa tilstaae, at hans elstverdige Tilbageholdenhed, hans Høflighed og Anstand, bestandig holdt mig tilbage, naar jeg vilde komme med en eller anden Bemærkning eller Hentydning, og hans Ansigt fik undertiden et saa sørgmodigt og lidende Udtryk, at jeg ikke kunde overtale mig til at sige ham noget Ubehageligt. Tilsidst bragte han det saa vidt, at ogsaa jeg i mit stille Sind beklagede ham og begyndte at interessere mig for ham. Min Mand havde desuden saa tidt gjentaget for mig, at Ingen havde Lov til at

blande sig i en Hustrues Anliggender, saalænge hun blindt ablød sin Mand, at jeg begyndte at give ham Ret. Jeg havde derfor ogsaa næsten opgivet at søge efter Forklaringen paa det Problem, vi daglig havde for Os, da en tilfældig Omstændighed syntes at ville forandre hele Situationen.

Det var en smuk Vintermorgen. Jeg huster, at jeg sad og legede henne ved Kammen med mit Barn, der dengang var ganske lille, og dets muntre Latter gav Gjenlyd i Stuen. Pludseligt traadte eller rettere sagt styrte Julie ind i Værelset; hun var bleg og forstrækket og kastede sig grædende i en Kænestol. „Lad mig blive hos Dem,“ sagde hun hulkende, „og hjælp mig med Raad og Daad!“

Jeg havde ondt ved at berolige hende, og det varede noget, inden jeg erfoer, hvad der havde foranlediget hende til at tage saaledes paa Veie. Hun havde paa Gaden mødt en Flok Fruentimmer og Børn, der saagodtsom havde spærret Veien for hende og med det samme overøst hende med Haan og Fornærmelser. Det var næsten utroligt, og jeg var nærved at kvæles af Forbittrelse ved at høre hvad der var foresaldet. Skjøndt jeg vidste, at Befolkningen i Amerville ikke var den bedste, havde jeg dog aldrig kunnet tiltroe den en saadan Raahed.

„Tag Dem det ikke saa nær,“ sagde jeg til hende, „og sat Mod! Sandheden vil nok seire tilsidst!“

„Jeg har ikke mere Mod, og det er fordi med mine

Kræfter. Jeg kan ikke udholde det længer og maa afsted. Hjælp mig at komme bort og udsæt mig ikke for, at en saadan Scene kunde gjentages."

"Ja, ganske vist vil jeg hjælpe Dem!" raabte jeg fuld af Medynk. "De maa reise, og jeg skal staffe Dem afsted."

Uden at give mig Tid til at overveie et saadant Skridt videre eller raadsfore mig med min Mand, meddeelte jeg hende en Idee, som jeg fik i det samme. Min Svigerinde, der boede i en lille Nabobyn og havde flere Born, søgte netop en forstandig og dannet Person, der kunde hjælpe hende at opdrage dem. Hun var en fortræffelig og elstværdig Kone, som man ikke kunde Andet end sole sig vel hos. Det sagde jeg til Juliette og viste hende, at Udførelsen af en saadan Beslutning vilde baade nu og i Fremtiden sikke hende mod enhver Bagvæstelse. Jeg vidste, at hun vilde være uden alle Hjælpemidler, naar hun tog bort fra sin Mand — der kunde derfor aldrig tilbyde sig en bedre og mere passende Stilling.

Min Plan behagede hende strax. Hun havde været Lærerinde, inden hun blev gift, og var altsaa vel stikket til at overtage den Post, som jeg foreslog hende. „Maafsee," sagde hun til mig med en Resignation, der rorte mig dybt, „maafsee vil det lykkes mig at træffe paa en Familie, der vil holde af mig."

Min Mand syntes imidlertid slet ikke om denne Plan. Han vilde kun give sit Samtykke til den paa

den udtryffelige Betingelse, at man først aabent skulde meddele Doktor Faubel, at hans Frue vilde tage fra ham. Hun skrev ham da til og læste sit Brev for os. Det lød saaledes:

„Tilgiv mig, at jeg skriver Dem til, til Trods for Deres Forbud. Tilgiv ogsaa, at jeg for sidste Gang spørger Dem, hvori jeg har forseet mig imod Dem, og hvad der har foranlediget, at jeg er bleven saaledes behandlet? Jeg kan ikke længer udholde at leve paa den Maade, og da der ikke er nogen Udsigt til Forandring, vil jeg foretrække at tage bort snarest muligt. Jeg vil overtage en Gouvernantepost hos en agtværdig Familie. Jeg vender altsaa med et tungt Hjerte, men med en reen Samvittighed igjen tilbage til den Stilling, som De tog mig ud af, da de ægtebe mig; men jeg har ikke villet forlade Dem uden at underrette Dem derom og sige Dem mit Farvel.

Juliette.“

Dette Brev, der var det roligste af alle dem, hun havde forsøgt at sætte paa Papiret, blev, for at undgaae alle Commentarer, afleveret ved Doktorens Dør af et Lynde, som jeg kunde stole paa. Henimod Aften kom Juliette ind til mig; hun var meget exalteret; hendes Dine skinnede med en feberagtig Glands, og hendes Stemme var haard og hæst. „Intet Svar!“ gjentog hun, „intet Svar! Jeg maa bort.“

Alt var parat. Min Svigerinde var underrettet,

og, naar vi reiste strax, kunde vi være der, inden det blev mørkt. Jeg tog derfor paa mig for at følge med hende.

„Det er altsaa ikke langt herfra?“ sagde hun.

„Nei, De kan være hjemme igjen paa saa Limer, og naar De selv vil.

„Hjemme?“ Hun ilede ud af Døren og steg i Bognen, der allerede længe havde holdt forspændt. Jeg fulgte efter og sagde netop Rudstien Bæst, da i det samme en Haand lagde sig tungt paa min Arm. „Madame Colonge, hvem har De med Dem? Er det min Kone?“

„Ja, Hr. Doktor.“ svarede jeg uden at lade mig forstrække af det Truende i hans Stemme; „det er Deres Kone. Jeg fører hende hen til et Sted, hvor man vil være god og hjærlig imod hende . . .“

„Lor jeg bede Dem vente et Dieblit?“

Han gik om paa den anden Side af Bognen. „Er det virkelig Dig, Juliette?“

Det er umuligt at gjengive den Angst og den Omhæd, hvormed han udtalte disse Ord. Hun greb min Haand, trykkede den stærkt og hvistede: „Vent! vent!“

„Jeg har først for ti Minuter siden faaet dit Brev, Juliette. Siig mig dog for Guds Skyld, hvorfor vil Du bort, og hvem har raadet Dig til at tage bort fra din Mand?“

„Hvem har raadet Dem til at forlade Deres Kone,

„Fr. Fauvel?“ afbrød jeg ham i en stærk Tone, da jeg saae, at Juliette ikke formaaede at svare. I det samme vendte han sig om til mig, og jeg blev forfærdet over det vilde og fortvivlede Udtryk i hans Ansigt. „Vil De gaae et Dieblif indensfor, Juliette?“ spurgte jeg. „S Himlens Navn, Doktor, hjælp mig! hun er besvimet.“

Vi bragte hende ind i Huset, og saa Dieblifke efter kom hun til sig selv igjen. Jeg havde sat mig ved Siden af hende, og Doktoren stod henne ved Kammeret og betragtede os Begge i Tausched.

„Kan jeg nu tale?“ sagde han langt om længe i en fast og sørgmodig Tone.

„Tal!“

„Jeg vil ikke tale om den piinlige Situation, hvori jeg befinder mig i dette Dieblif; men jeg antager, at min Kone har underrettet Dem om vor sørgelige og uundgaaelige Udskillelse.“

Jeg afbrød ham heftigt. „Hvorfor uundgaaelige? Der har jo aldrig været et ondt Ord imellem Dem; Deres Kone har jo, til Trods for Deres ubegribelige Dpforsel, aldrig bebreidet Dem det Allermindste — og efter Alt, hvad jeg har kunnet opdage, har De ikke Stygge af Grund til at bebreide hende Noget.“

„Nei, ikke den fjerneste. Det skal jeg bevidne for Alverden!“

„Undskyld, at jeg spørger Dem: hvorfor kalder De da denne Udskillelse for uundgaaelig?“

Han gik op og ned i Bærelset og saae sig omkring, som om han havde Lyst til ved en hurtig Flugt at unddrage sig for at svare. Endelig sagde han med nogen Anstrengelse: „Stjondt dette Spørgsmaal bliver rettet til mig af en Dame, og af en Dame som Dem, hvem jeg skylder saamegen Forbindtlighehed, er det mig dog aldeles umuligt at svare paa dette Spørgsmaal.“

„Onsker De, at jeg skal lade Dem alene med Juliette? Maaſtee vil det være Dem behageligere at tale med hende uden Vidner?“ — Jeg vilde gaae ud af Stuen, men Doktoren stillede sig i Veien for mig, og da jeg saae paa ham, blev jeg igjen forfærdet over hans Udseende, thi han saae i dette Dieblif ud som en Besat, der kæmper med en ond Aand, hvem han ikke kan faae Bugt med. „For Guds Skyld forlad os ikke! Bliv, jeg kan godt tale i Deres Paahor, og det skal ikke vare længe.“

„Det er ogsaa paatide, at det faaer en Ende,“ sagde jeg og pegede paa den ulykkelige unge Kone, der igjen var bekvimet.

Han ilede hen til hende, og medens jeg forsøgte at bringe hende tillive, bedækkede han heftigt hendes Hænder med sine Hys; men aldrig saa snart slog hun Dinene op, for han reiste sig hurtigt og ilede hen til sin forrige Plads ved Kaminen.

„Du vil forlade mig, Juliette?“ sagde han med paatagen No; „hvor agter Du at tage hen?“ Hun gav mig et Bink, at jeg skulde tale, og jeg meddeelte

ham nu vor Plan. Han horte paa mig med en mørk og utilfreds Mine. „Frue,“ sagde han til mig i en fast Tone, „denne Plan lader sig ikke udføre, og jeg vil aldrig give mit Samtykke til den. Hvis min Kone vil det, kan hun ombytte mit Huus med Deres eller ethvert andet, som hun maatte vælge. Hun vil da have de samme Bekvemmeligheder som tidligere og vil have den samme Frihed, som om hun var Enke; men jeg vil aldrig tillade, at hun forlader mig for at fortjene sit Brød, enten paa een Maade eller en anden.“

Jeg saae paa Juliette; hendes Dine straalede af Haab næsten af Glæde, og jeg begyndte ogsaa selv at haabe paa Fremtiden. „Sr. Doktor, er det ikke muligt, at alt dette kan forandre sig?“ spurgte jeg.

Han svarede ikke. „De har dog elsket hinanden engang?“

„Frue! ikke et Ord mere!“

Var det virkelig ham, der havde talt? Han gik op og ned i Bærelset med stærke Skridt, medens vi sad tause og skjælvende og neppe vovede at see paa ham. Endelig standsede han og lænede sig igjen til Raminen. „Undskyld, Frue“, sagde han, „om den forunderlige Stilling, hvori jeg befinder mig, bringer mig til at bruge Udtryk, der maastee kunne saare eller fornærme Dem. Det gjør mig inderlig ondt, og jeg beder Dem endnu engang om at tilgive mig. Jeg vil blot, hvis De tillader det, sige i Deres Paahor et Par Ord til min Kone. Juliette,“ vedblev han i en kort Tone, og

som om han henvendte sig til en Fremmed, „jeg jagde Dem for fem Aar siden, at det ikke var mig, der var ubonhørlig, men at det var Skjebnen, og at det Liv, De vilde komme til at føre, sandsynligviis først vilde ophøre med Døden — jeg gjentager det Samme idag. De har dog i disse fem Aar levet fredeligt og sikkert — sikkert,“ gjentog han efter en lille Pause, „under mit Tag, hvor jeg kan beskytte Dem bedre end noget andet Sted.“

„Beskytte hende!“ Jeg fortalte ham nu, hvilke Fornærmelser hun daglig var udsat for, og hvorledes de onde Tunger forfulgte hende overalt. Denne sidste Meddelelse, som han mindst ventede sig, gjorde et forfærdeligt Indtryk paa ham. „Ti, ti!“ raabte han. „Ak, tilgiv mig, min stakkels Juliette! tilgiv mig, at jeg har giftet mig med Dig! Hvilken Erstatning kan jeg give Dig? Jeg har kun en eneste Udvei, og det er at døe!“

„Er De forrykt, Doktor?“ raabte jeg forstræffet.

Han foer sammen og taug; hans Ansigt var i dette Dieblik smerteligt fordreiet, men lidt efter lidt gjenvandt han sin Fatning. „Hvad De der har fortalt mig,“ sagde han, „bedrover mig dybt. Er det ikke muligt at finde paa noget Middel til at raade Bod paa alt dette?“

Jeg tænkte mig et Dieblik om og foreslog ham da at gaae hver Søndag tilføds til Kirke med sin Hustru. Behøver jeg at tilføie, at jeg ikke blot mente derved at bringe de onde Tunger til at forstumme, men at jeg

ogsaa knyttede dertil en lille Forhaabning for Fremtiden?

„Det vil jeg,“ sagde han i en alvorlig Tone hvis De onsker det, Juliette. Tor jeg med det samme vide, om De endnu idag vil vende tilbage til Deres Hjem?”

Hun nikkede.

„Dg fore det samme Liv som tidligere uden Stygge af Forandring?”

„Det vil jeg.“

„Tak,“ sagde han med en blød Stemme. „Jeg troer endnu, at det er det Bedste.“

Der paafulgte et Diebligs Lausehed, hvori Juliette bestræbte sig for at synes rolig. Doktoren tog sin Hat og gik henimod Doren. Pludselig reiste hun sig op og greb hans Haand. „Paul,“ sagde hun, „slig mig blot een Ting, og jeg vil finde mig i alt det Andet. Siig mig, om Du nogensinde har elsket mig?”

„Om jeg har elsket Dig! O min kjære Juliette!”

Det er umuligt at beskrive den Omhed og Inderslighed, der laae i disse simple Ord.

„Dg elsker Du mig endnu?”

„Ja meer end nogensinde!”

„Saa er Alting godt: Gud være lobet! O hvor jeg er lykkelig!”

Hun fastede sig i mine Arme. Doktoren var allerede borte.

III.

Fru Fauvel vendte, som hun havde lovet, strax tilbage til sin Bolig og begyndte at leve igjen ganske som tidligere. Alt syntes uforandret; kun indfandt hendes Mand sig hver Søndag ved hendes Dør, og de gik saa sammen til Kirken uden at verle et Ord. Naar Gubstjenesten var forbi, gik de paa samme Maade tilbage.

Baagtaelsen blev nu uodt til at tie. Fauvel kom, som han var vant til, hver Aften og drak Thee hos os, spillede Schach med min Mand og talte om alt Muligt, uden dog nogensinde at berøre det forunderlige Dptrin, hvori jeg havde været en af Deeltagerne. Juliette befandt sig udmærket og kunde endogsaa være glad engang imellem; de sidste Ord, hendes Mand havde sagt, syntes at have givet hende Kraft og Mod til at leve igjen. Med Doktorens Sundhed gik det derimod oienfynligt tilbage, og dog fulgte han, efter sit eget Sigende, nviagtigt min Mand's Forrifter, og denne fordoblede om muligt sin Omhyggelighed og Iver for at faae ham raft igjen. Jeg har aldrig seet min Mand, der ellers kun er lidet meddelende, være saa kjærlig og opoffrende mod nogen Anden. Han greb enhver Veilighed til at rive ham ud af det indesluttede og ensformige Liv, han førte; han tog ham med sig i sin Landpraxis og søgte at vække hans Interesse for Alt, hvad der bestættigede ham selv. Doktoren sagde ogsaa en Dag til os, at

nu troede han nok, at der — takket være min Mand — ikke var nogen Side af menneftelig Lidelse, som han ikke kjendte.

Jeg huster ganske tydelig denne Aften — maastee fordi det var den sidste, vi i Fortrolighed tilbragte sammen. Min Mand, der i Almindelighed havde Ord for at være taus og indesluttet, talte beundringsværdigt godt, naar han befandt sig i en sympathetisk Kredss af Folk, der forstod ham; han udviklede nogle af sine Yndlings-theorier, som Doktor Fauvel derpaa resumerede med ligesaa megen Klarhed som Bestemthed.

„Fauvel,“ sagde min Mand til ham, da han ud paa Aftenen forlod os, „jeg har i mit Liv disputeret med mange Folk, men en saa sund og skarpsindig Dommekraft som Deres har jeg aldrig truffet paa.“

Dette Udbrud syntes at gjøre et stærkt Indtryk paa Doktoren, thi han talte ham med Barme for den gode Mening, han havde om ham, og gif derpaa hurtigt bort.

Næste Eftermiddag stod jeg ved Vinduet, da Doktoren som sædvanligt red forbi; jeg lagde Mærke til, at han saae ualmindelig glad og frisk ud.

Nogle Timer efter blev min Mand kaldt ind til ham. Doktor Fauvels Hest var løbet løbsk og havde kastet ham af; i Faldet havde han brækket sin Arm paa to Steber, og det ene Been var betydeligt kvæstet. „Hvis Alt gaaer godt,“ sagde min Mand, da han kom hjem,

„maa han tilbringe idetmindste tre Maaneder i Sengen uden at røre sig.

„Og hans Kone?“ spurgte jeg bekhymret.

„Er hos ham.“

Vi saae paa hinanden uden at sige et Ord. Min Mand var i stor Bevægelse, og jeg var saa fortunlet over dette uventede Uheld, at jeg ikke tænkte paa at spørge om mere.

Doktor Fauvel var i flere Uger saa syg, at hans Liv syntes at hænge i en Traad; endelig horte Feberen op, vi betragtede ham som frelst, og Convelescentstiden begyndte, men den var langvarig og smertefuld. Jeg spurgte daglig til hans Helbred, men det varede længe, inden jeg igjen fik Lov til at hilse paa Juliette. Jeg kunde neppe komme mig af min Forbauselse, da jeg igjen saae hende; hele hendes Person var som forvandlet; hendes Dine straalede, og hendes Gang var livlig og fast.

Det Bærelse, som jeg kom ind i, gjorde et overordentlig venligt, ja ligefrem tiltalende Indtryk. Juliette, der sad og syede, saae paa mig med et straalende Ansigt, og baade hun og hendes Mand syntes fuldkommen lykkelige. Jeg var vel forberedt paa noget Saa-dant, men jeg kunde dog ikke blive fjed af at betragte dem Begge. Doktor Fauvel fulgte med Dinene enhver af sin Hustrues Bevægelser og betragtede hende med en Slags Tilbedelse. Da jeg efter et langt Besøg reiste mig for at gaae, sagde han mig Farvel med en svag

Stemme og tilføiede, at han var meget lykkelig over at være syg.

At, Juliette har ofte senere sagt mig, at disse sex Uger vare de lykkeligste i deres Liv.

„See paa ham“, sagde hun en Aften hvistende til mig og pegede paa Doktoren, der, efter at have passieret muntert med os, var falden i Sovn i sin Lænestol.

„See paa ham! finder De ikke, at denne Sygdom virkelig har fornyet ham? Hvad siger Deres Mand? . . . Duster Du Noget, min Ven?“ vedblev hun, da den Syge i det samme gjorde en let Bevægelse, og i et Dieblik var hun henne hos ham, lagde tilrette om ham og hvistede ham de kjærligste Ord ind i Øret.

Der var halvmørkt i Værelset, og jeg sad noget afsides. Doktoren syntes at have reent glemt, at jeg var der, og lod sin Haand glide hen over Juliettes Haar.

„Min dyrebare Juliette,“ sagde han; „vi have i den sidste Tid været meget lykkelige.“

„Vi have været det?“ svarede hun i en glad behreidende Tone.

„Ja vi have været det,“ svarede han med nogen Bitterhed og kastede sig sukkende tilbage paa Buden.

Juliette kaldte forfrækket paa mig. Han blev strag roligere. „Er Fru Colonge her endnu? Jeg troede, at De var gaaet. Hvor er De dog, Frue? Kom nærmere!“

Enhvert Spor af den tidligere Bevægelse var forsvundet, og han talte hele den øvrige Deel af Aftenen

glad og opromt med os Begge. Nogle Dage efter var jeg alene hos ham, thi Juliette var gaaet ud for at gjøre nogle Indkjøb. Vi talte sammen om ligegyldige Ting, og Samtalen var ligeved at gaae istaae, da han pludselig og uden Omsvøb sagde til mig, at hans Hustrues Helbred foruroligede ham meget.

Jeg blev i høieste Grad forundret over denne Bistring og gjorde ham opmærksom paa — hvad der var en Sandhed — at hun saae langt bedre og sundere ud nu, end da de vare flyttede hertil, og at hun aldrig klagede over noget Ildebejfindende.

„De kan være vis paa,“ sagde han i en bestemt Tone, „at hun ikke kan taale i Længden at være indelukket i denne Engeluft.“

„Man kan da Gud stee Lov ikke see det!“ sagde jeg noget utaalmodigt, thi disse Ord og den Maade, han sagde dem paa, irriterede mig.

„Kunde De ikke lade hende forstaae“, vedblev han, idet han undgik at see mig ind i Øinene, „at hun bør gaae ud engang imellem og besøge sine Venner og ikke sidde bestandig herinde hos mig?“

„Hvad tænker De paa? Skulde jeg raade Deres Frue til at gaae ud og søge Udspreddelser udenfor Huset nu, da De er i Begreb med at komme Dem! Jeg skulde opmuntre hende til at forlade det Sted, hvor hun alene føler sig lykkelig!“

„Er det virkelig saaledes? Kan hun ikke være tilfreds og lykkelig uden mig? Gud naade os Begge!“

Juliette kom i det samme, og derved blev dette Thema heldigviis afbrudt. Da jeg kom hjem, var jeg mere opbragt end bedrøbet, og jeg erindrer, at jeg ved Middagsbordet holdt en lang Gardinprædiken for min Mand om Mændenes Egoisme i Almindelighed og Egtemændenes i Særdeleshed, et Foredrag som han horte paa med sin sædvanlige Ro og Laalmodighed. Jeg sluttede med at fortælle ham min Samtale med Doktoren; han horte paa mig med stor Opmærksomhed, lod mig gjentage adskillige Phraser flere Gange, men kom til min store Forundring slet ikke med nogen Commentar. Efter min Mand's Onste og Doktorens indstændige Anmodning tilbragte vi næsten alle vore Aftener hos vore Venner. Jeg kunde ikke lade være at lægge Mærke til, at Forholdet mellem Doktor Fauvel og hans Frue igjen stiftede Natur, og at de efterhaanden bleve langt mere kolde og tilbageholdne imod hinanden end tidligere; der syntes igjen at være opreist en Skillemuur imellem dem. Juliette beklagede sig aldrig derover, men jeg behøvede heller ikke hendes Tilstaaelse for at see klart i Forholdet og for at indsee, hvor lidt deres Samliv i Diebliffet kunde taale at sammenlignes med det tidligere.

En Aften havde Doktoren for første Gang forsøgt paa at gaae og havde med min Mand under Armen gaaet et Par Gange op og ned i Stuen; vi vilde til at gaae hjem, da vi troede, at han var træt, men han holdt os tilbage og bad os om at blive — han havde endnu et Par Ord at sige os.

Vi foiede ham og blev. Han sank tilbage i sin Sænestol og skjulte sine Dine i sine Hænder. Vi taug, og saaledes forløb nogle Minuter; hans Kone nærmede sig uroligt.

„Du maa forlade mig, Juliette,“ sagde han pludselig, idet han betragtede hende koldt og mørkt; „Du maa reise endnu i denne Dag.“

„Reise?“ raabte jeg.

„Ti, Valentine!“ Den Tone, hvori min Mand sagde disse Ord, var saa streng, at jeg taug ganske forbløffet.

Juliette sukede. „Paul, kjære Paul! — Af hvad har jeg dog nu gjort igjen! . . . Lad mig blive hos Dig, idetmindste til Du er rask, fuldkommen rask.“ Hun slog sine Arme om hans Hals.

„Tag hende med Dem, Fru Colonge! tag min stakkels Kone med Dem! De elsker hende, og jeg betroer hende til Dem; De veed ogsaa, hvor høit jeg elsker hende, og det vil De sige til hende.“

Hans Physionomi, som Feberen havde ophidsset, fik et vildt og forfærdeligt Udtryk.

„Men naar De elsker hende,“ . . . jeg holdt pludselig inde, thi min Mand lagde i det samme sin Haand paa min Skulder; han betragtede Doktor Fauvel skarpt. Jeg saae, at hans Træk lidt efter lidt fik deres sædvanlige Udtryk, og at den brændende Rødme, der et Dieblif havde bedækket hans Kinder, gjorde Plads for en bodelig Blegghed.

„Min kjære Ven“, — han syntes at tale uden selv at vide, hvad han sagde — „hvad raader De mig til at gjøre?“

„En ganske simpel Ting! Meddeel — ikke til disse forstrækkede Fruentimmer, men til mig, hvad der bestemmer Dem til at handle saaledes.“

„Umuligt!“

„Umuligt! det troer jeg ikke; jeg tor endogjaa tilføie, at jeg er temmelig vis paa, at jeg har gjettet, hvad det er.“

Doktoren reiste sig heftigt op og saae sig omkring i Bærelset, som om han søgte een Udvei til at komme forbi. Min Mand gif hen til ham og greb hans Haand. „Jeg behøver vel ikke at sige Dem, at Deres Hemmelighed vil være fuldkommen sikker hos mig; vil De betroe mig den?“

Den Syge vakkede nogen Tid og smilte svagt; derpaa sagde han ikke uden Bitterhed: „Velan, jeg vil sige Dem Alt — det vil dog ikke vare længe.“

Min Mand førte os Begge ud af Stuen og gav mig et Bink, at jeg skulde tage Fru Fauvel med mig. Hun gjorde slet ingen Modstand, men græd, til hun ikke kunde mere; jeg forlod hende først, da jeg troede, at hun var falden i Sovne. Jeg sad bedrøvet og tænkte over Alt, hvad jeg nylig havde seet og hørt, medens jeg ventede paa, at min Mand skulde komme tilbage. Han kom først langt ud paa Natten. Jeg behøvede blot at see paa ham for at vide, at jeg Intet vilde saae

at høre. Hans Ansigt havde dette Udtryk, som jeg tidt havde bemærket hos ham, naar han kom hjem fra en Sng eller Doende, paa hvem alle hans Anstrengelser vare spildte. Jeg provede paa først at komme med eet Spørgsmaal, saa med nok eet, men han svarede ikke og blev sidde mørk, ubevægelig og fordybet i sine Betragtninger.

„Du kunde da gjerne,“ sagde jeg grædefærdig, „ibetmindste raade mig, hvad skal jeg gjøre for den stakkels Juliette?“

Han syntes ligesom at vaagne af en Drom. „Lad hende blive hos os! Det er i al Fald det, der tjener hende bedst.“

„Det er din Mening? Du bifalder altsaa, hvad Doktoren gjør?“

„Ja ganske og aldeles.“

„Du er enig med ham! Du gjør Parti med det flette Menneske og bifalder hans Utafnemmelighed og hans himmelraabende Udfærd?“

„Gud tilgive Dig, Valentine! Du veed ikke, hvad Du siger.“

Hans Stemme var haard, og i al den Tid, vi havde været gifte, havde han aldrig talt saaledes til mig. En Smule krænket svarede jeg blot: „Har saa Doktoren betroet Dig sin Hemmelighed?“

„Ja, og jeg vil trofast bevare den, saalænge jeg lever,“ svarede han, da han lagde Mærke til mit spørgende Blik.

Ti Dage forløb nu, i hvilke Juliette ikke talte en eneste Gang om sin Mand. Hvad havde jeg ogsaa funnet sige hende? Hun vidste forresten, at min Mand var hos ham, hvergang han havde nogle Diebliffes Frihed, og vaagede over ham som Læge og Ven. Den ellefte Dag sad vi sammen om Eftermiddagen: jeg var beskæftiget med at Haandarbeide, og Juliette sad fordybet i en Bog; en Bevægelse bagved mig tiltrak sig min Opmærksomhed; jeg vendte mig om og saae min Mand i Døren give mig et Bink og derpaa lade Portieren falde. Jeg reiste mig og gik ud til ham. „Hvad vil Du?“ spurgte jeg.

„Hjæ, lad os tale sagte!“

Jeg bemærkede nu, at han var heftigt bevæget. „Faubel doer,“ sagde han til mig. Jeg ventede mig mindst i dette Dieblif en saadan Katastrose og blev derfor staaende taus og forstenet. „Det er, hvad jeg længe har forudsæet,“ vedblev min Mand. „Hans Sind er roligt for Diebliffet, men Livskilderne ere udtørrede.“

„Og hans Kone? hans stakkels Kone?“

„Ja, det er for hendes Skyld, at jeg kommer. Hun maa gaae til ham. Han ønsker det inderligt — troer Du, at hun vil gjøre det?“

Jeg svarede sørgmodigt: „Af, min Ven, hun elsker ham jo!“

„Ja, og en Kone, der elsker, er altid rede til at tilgive. Du har Ret, min Kjære! Hun vil desuden snart lære Sandheden at kjende.“

„Troer Du, at der ikke er noget Haab om, at han kan komme sig?“

„Nei, det er jeg vis paa, og det er en Lykke . . .“

Han brod pludselig af. Jeg gif strax ind til Juliette og sogte at forberede hende saa godt som muligt paa hvad der forestod. Jeg glemmer aldrig det Dieblif, da jeg førte hende hen til hendes Mand's Dodsleie.

Doktoren laa paa det samme Sted, hvor han nu sex Uger taalsmodig og næsten glad havde udstaaet saamange Lidelser. Hans Ansigt var mildt og roligt; man behøvede blot at kaste et Blik paa ham for at see, at han var døende. Da Juliette nærmede sig til ham, udbredte han sine Arme; uden at sige et Ord kastede hun sig til hans Bryst.

„Paul, Du maa ikke mere støde mig fra Dig!“ hvisttede hun efter en Pause.

„Det er ikke mere nobvendigt. Du vil snart faae en Forklaring — glem da ikke, hvor hoit jeg altid har elsket Dig!“ Han drog hende igjen til sig og kysede hende omt og libenstabeligt.

Doktor Fauvel døde næste Morgen ved Solopgang; han døde blidt og roligt i Armene paa sin Hustru.

Lo Dage efter stode min Mand og jeg ved hans Kiste og betragtede for sidste Gang Trækkene af den Mand, der i et Par Aar havde været os en kjær og hengiven Ven. Min Mand lod sin Haand glide hen over hans Pande, der nu var glat som et Barns, og sagde hoitideligt: „Befsiget være Forsynet for denne

fredelige Dod, der alene kunde gjøre Ende paa hans Lidelser! Han var affindig, og han vidste det!" Uden at sige mere bredte han Liggelædet over vor stakkels Vens Hoved, slog Kisten til og fulgte mig hjem.

Da vi, samme Aften som han var begravet, sad alene sammen, sagde min Mand uden Opfordring, men med nogen Anstrengelse: „Han var forrykt, som jeg allerede har sagt Dig, men kun i et eneste Punkt, medens hans Forstand ellers i alle andre Retninger var sund og klar, som Du jo selv saa ofte har erfaret."

„Og det Punkt var?"

„Han havde den fixe Idee, at han maatte dræbe sin Kone."

Jeg foer sammen af Rædsel.

„Han fortalte mig," vedblev min Mand, „at denne Tanke var opstaaet hos ham allerede i Hvedebrodsdagene. Det begyndte med, at han blev betagen af en usforklarlig Lyst, der forresten slet ikke er ualmindelig, til at doe i det Dieblik, da hans Lykke var paa sit Hødepunkt. Denne Tanke vendte bestandig meer og meer fristende tilbage, især naar han var alene med sin Kone. Som Læge kunde han gjøre sig Rede for sin Galtskab; men han vidste ogsaa, at, hvis han tilstod den for Andre, vilde han — hvor fornuftig han end var i alle andre Retninger — blive behandlet som en gal Mand og maaskee blive indespærret og betragtet med Rædsel af den Kone, som han tilbad. Der var kun eet Parti at tage for at redde hende og sig selv — han fattede sin

Beslutning og lod sig ikke bevæge til at afvige fra den."

"Men under hans Sygdom?"

"Han var da fuldkommen berøbet Brugen af sine Lemmer og vidste, at han ikke kunde gjøre hende noget Ondt; desuden er det en bekjendt Sag, at saadanne fixe Ideer tabe sig under en alvorlig Sygdom. Hans forlod ham ogsaa ganske for en Tid, men vendte tilbage, saasnart han begyndte at komme til Kræfter. Resten veed Du. Det var ham let at doe, thi hans Liv var en lang Tortur, og man tør ikke beklage ham, at den fik en Ende."

"Det er sandt," sagde jeg bedrovet, og efter min Mand's Onste gik jeg til Juliette, for at opfylde Døctorens sidste Villie og meddele hende Alt.

Denne frygtelige Meddelelse gjorde ikke den Virkning paa hende, som jeg havde ventet. For hende var Tanken om, at hun havde været ene og udelukkende elsket, tilstrækkelig til at bringe hende til at glemme Alt, hvad hun havde lidt. "Han elskede mig! Han elskede kun mig!" vedblev hun at gjentage med Taarer.

Hun lever endnu og bevarer med Trost og Grinbringen om ham og sin fortværede Lykke.

Kronborg.

Af

Sophus Wandis.

Dresfund farves af Himlens Blaa;
 Solen adler sit Guld derpaa,
 Skyen seiler i Bove;
 Hvidklædt gynge Volgerne smaa,
 Bud mellem Kyst og Kyst de gaae,
 Bud fra Fjelde til Skove;
 Aldrig fandt nogen Snekses Seil
 Jorden rundt et skønnere Speil!

„En Vagt maa gives det fagre Sund,
 Der som en letfindig Kvinde
 Til Alle rækker sin friske Mund
 Og aabner Favn for en Fiende!“

Saa bød en Konge. Snart Stranden bar
 Af Steenblokke Mure høie;
 Volgen med Uldren greb i sit Glar
 Karnapper og gyldne Floie.

Dg Romantikens magiske Ekjar
 Sig bredte om Kronborgs Sider,
 Thi Holger Danske blundede her
 — Han ventede paa andre Tider.

Borgen vendte sit Blik mod Øst,
 Kettebe mod den svenske Kyst
 Bare alle Kartover;
 Folkets Stemning som Borgens var,
 Volgen aldrig fra Danmark bar
 Venlige Tanker over.

Thi der var dannet saa dybt et Hav
 Mellem de Lande, Vorherre gav
 Solostreng kun til en Grændse;
 Fordom og Had imellem laa,
 Jugens Tanke Bro kunde slaae,
 Ingen Farvandet rense.

— Mod Syd der hørtas Baabenklang.
 De rokked Ledet ved vor Bang,
 Om Sværdet greb da Haanden,

Men Holger op af Søerne sprang

Dg rustet sig i Sæblen svang

— Nu vaktet Folkeaanden.

Dg grant og klart da strax man saae,

Hvor nær ved Sverrig Danmark laa,

Man kunde høre Lærken flaae

Saa hjemligt hist i Skaane;

Dg snart en Aftenstund man fandt,

Fra Hornbæk og til Kullen spandt

Et Baand den lyse Maane.

Til Syn og Mæle rigtig vakt

Fik trofast Haanden ud man vakt,

En herlig Seir var vundet;

Alt Fjendskab var til Jorden strakt,

Dg Hjertet slog i samme Takt

Paa begge Sider Sundet.

— Nu har det heelt en anden Klang,

Naar Skjtsjets dybe Velkomstfang

Med Lyn fra Kronborg farer,

Dg vi faae atter samme Nøst

Bragt over fra den svenske Kyst,

Thi Kullens Echo svarer!

M. V. Kestner

H. V. Kaalund.

Digte af H. U. Kaaalund.

I.

„Araberen“.

Paa Grøntorvet holdt den blandt kvindrende Spurve
med Blomster i Potter og Jordbær i Kurve.

Roser af allernypperste Pragt
havde den ude fra Havenne bragt,

dustende Jordbær, som nylig var plukkede,
røde Ledsoier, som glimred beduggede.

— Brudt i Arhbsæt, gammel og stank,
med et svagt Forsøg paa at føre sig rank,

holdt den nu der i forreste Række,
brugte sin Hale som Fluesmække.

Uf Halm den havde bag Dret en Bist.
 Naar man kom i dens Nærhed, da „grinte“ den bidst.

Den troede, da jeg vilde kjøbe en Rose,
 at jeg vilde stjæle dens Mulepose!

Jeg fortænkte den ei det mindste i,
 at den sparked ud, da jeg gik forbi.

Stakkel! Man havde den ilde behandlet,
 havde til Galde den Blodet forvandlet.

Libet for Landen og Pidskeslag —
 det kan nok give til Verden Nag!

Uste i Mudder i Torbegraven —
 det kan nok gjøre den Frommeste gnaben!

Speile i Dyndet sin Karrikatur,
 naar man har gjort i Verden Figur —

kjende sig selv i sit Stræmmebilled,
 og det saagar paa Hovedet stillet —

det er tungt! Ja vist, det gjør Sindet sært.
 — Gjengjælde Ondt med Godt er saa svært —

svært endogsaa for Menneſteracen,
 sværere for et umælende Uſen!

„Die for Die og Land for Land“
 var den rette Moral efter dens Forstand.

For den var jo Paradisporten lukket;
 gif Livslyset ud, var det evigt slukket.

Med os — ja det er en anden Sag,
 vi, som blev født paa den sjette Dag!

Hvad Under, at Stallen bed og sparked!
 — Fem Daler den kosted paa sidste Marked.

Hvem skulde nu see, som der den stod,
 At der flød i dens Arer ædelt Blod,

ædelt Blod af det allerbedste,
 — forstaaer sig — Talsen er bare om Heste.

Der kjendtes endnu paa dens Hals et Spor
 af et indbrændt Mærke: en Krone, jeg troer.

Dens Navn havde staaet engang i Avisen,
 det var dengang, den tog i Bæddeløb Prisen,

da i Gentlemansløbet, rap som en Pil,
 den klarede i otte Minuter en Mil.

Dengang — ja, da var dens Fod bevinget.
 Elleve Alen den satte i Springet,

sløi som en Hind ober Stok og Steen —
og hvilken Bringe og hvilke Been!

Den stammed, sagde man, fra en Araber
og havde sin Stamfaders Egenstaber.

Amagerkonen, som havde den kjøbt,
havde den ogsaa „Araberen“ døbt.

Hun forsikkred: „Endnu naar den stak i Galoppen,
da hun selv ikke Fanden stopp'en.“

Hvis den styrteb snart, var det ikke saa sært.
Men — Stindet var jo altid Pengene værd.

II.

Et Fugleljul.

Blandt Rugler og Kanoner
 i Arsenalets ode Gaard
 med hoiæ Jubeltoner
 en Fugl sin Trille flaaer.
 Det er en Han, en lille En,
 der synger for sin Mage,
 saa Skytsets Malm og Murens Steen
 flaae Trillerne tilbage.

Heel barst med spidset Dre
 flaaer Arsenalets Commandant;
 til Kragestrig at hore
 han ellers er kun vant.
 „Guds Død! Er her en Fugl i Hæk?
 Det skal jeg snart forpurre!“
 — Men Fuglen sloiter lystigt væk,
 og Oldenborrer surre.

Milbt suser Foraarsvinden
 ind i den øde Fæstningsgaard,
 den vifter ham om Rinden
 og i det hvide Haar.
 Foruden Hustru, uden Børn
 han leved sine Dage
 og føler halvt sig fra en Ørn
 forvandlet til en Krage.

Hans Miner er saa strenge;
 han speider op ad Gaardens Muur:
 „Hvor kan den Fugl dog hænge!“
 Han søger om dens Buur.
 „Det lille Bæst -- den Skrigehals --
 — Guds hellige Død og Plage!
 Ja, jeg skal dreie om dens Hals
 og kvæle den og Mage!“

Mens stiv Soldaten skuldrer,
 han spanker hidsig op og ned,
 han stænder og han buldrer,
 han er for Alvor vred.
 Men Fuglen spørger ei om Lov —
 I Foraarsastnen stille,
 ja fri som i den grønne Skov,
 den slaaer sin glade Trille.

„— Hvor dens Mage stikker,
dens Smuthul maa vel findes dog.“
— Hvor Bombestablen ligger,
han nærmer sig en Krog.
Med Et man seer ham stille staae
og derpaa frem at trippe:
Han horer mellem gronne Straae
smaa Fugleunger pippe.

„Hvor Djæblen kan de være?
— Se vist, jo jeg har rigtigt hort:
I Bomben — paa min Tre!“
Den Gamle studser rort.
Thi see: I Bomben stor og hul,
paa Bunden dybest nede,
der finder han et Fuglestjul,
en duunbedækket Nede.

Dg paa den blode Bugge
den lille Moder, stær og fin,
han seer sig angst at dukke
— Han mindes dunkelt sin! —
Hun dækker omt de nogne Smaa,
som nys kom ud af Uget —
han kan ei see sig mæt derpaa!
Han brummer rort i Skjæget:

„Den Bombe skulde dræbe —
men dertil er den nu for god!
Gid aldrig der maa klæbe
ved den en Dråbe Blod!
Den er en lille Helligdom —
ja vist, den bor forgyldes!
Gid alle Bomber rundt herom
som denne her maa fylde!“

Adolf de Coninck.

Af

S. P. Holst.

I.

En Vandringsmand til Hvile gif.
 Vi følge ham med vaade Blik,
 Men gjennem Taarer just klart vi see,
 Hvad her paa Jord var hans Livs Idee.
 O Du, som skriver med evig Skrift
 Paa Himlens Table vor Livsbedrift,
 Vor Skyld, vort Haab og vor Klage —
 Naadigt ham Du modtage.

II.

Uroligt, rastlost var det Liv, han forte,
 Thi stærke Magter strebes om ham lidt,
 Men sjeldne Kræfter i hans Sjæl sig vorte,
 Og mangen Gaade sig for ham afflorte,
 Dog Faa kun veed, hvad han har stridt og lidt.
 Farvel, farvel!
 Nu er det endt.

Hans Tanke sloi — til Trods for Fodens Klæben
 Ved denne smukke, syndefulde Jord.

Ja opad gif hans Higen og hans Stræben,
 Let Ordet fiod fra Pennen og fra Læben,
 Og mangen Gang det trykked dybe Spor.

Farvel, farvel!

Flyv kun, o flyv!

Dg paa din Flugt tag lutter gode Minder
 Med Dig fra denne Jord, der var Dig kjær.
 Men naar i Laagebunst vor Klode spinder,
 Dg naar for Dig en bedre Dag oprinder,
 End ont og kjærligt vi Dig mindes her.

Farvel, farvel

I Jesu Navn!

Tibers Angdom.

Af

Christian Stremme,
Candidat i Philologien.

Det romerske Keiserdommes Historie er en Række Personligheders Historie. En eneste Mand holder Verdensrigets Løiler i sin Haand, og paa denne Mand's Sindsbestaffenhed, Charakter og Væsen beroer det, om Menneskeheden skal finde sig tilfreds eller ulykkelig, fri eller forkuet. Er han god, trækker man Veiret let og frngter kun hans Alderdom eller hans Efterfølger; er han ond, lever man i Angst og Skræk og venter med Længsel paa hans Død:

Quidquid delirant roges, plectuntur Achivi.

Tiber hører til den sidste Slags af de romerske Imperatorer; hans Dom er fældet for Aarhundreder siden, og man har været enig om at henregne denne Cæsar

til Mennefteslægten's Uhyrer og Udftud. Og dog har der i den nyere Tid hævet fig en Røft til Forsvar for hans Minde; man har ikke længere i ham villet fee en blodtorftig Hylker og grufom Tyran, men en bagvaftet Statsmand, fom ved utilstrækkelige, enftidige og partifte Kilder til en vis Grad er bleven henftillet i et altfor mørkt, forfalftet og hadefuldt Lys. Dette Omfving i Bedømmelfen af Tiber er udgaaet fra Tydftland og er nu en Gjenftand for Hiftorikernes Dpmærksomhed.

Er denne Paaftand rigtig, og kan den bevifeſe? Vil den romerfte Princeps hæbde fig en anden og bedre Plads i Hiftorien? Vi friftes til at betvible det. Tiber er et af Oldtidens dunkle og gaadefulde Problemer, fom viftnok aldrig tilfulde kan klares. Ja, hvis vi havde hans egne Optegnelſer og Breve for os, hvis vi kunde læſe en Auguſt's, en Agrippina's efterladte Optegnelſer, fom ere forſvundne for evigt, vilde der maaftee falde et klarere Lys over denne mørke og tauſe Slikkelfe. Men hvo vil nu drifte fig til at tyde denne lukkede Sjæl, der hyllede fig i Forftillelſens Taager, der, tvungen af Forholdenes Magt, gjorde Hylkeri til ſin anden Natur, dette gaadefulde Væſen, der ved ſin Charakteer's Uigjennemtrængelighed kaſtede det tætteſte Slor over ſit virkelige Indre.

Det er alſaa vor Overbeviſning, at Tiber, ſaaledes fom han nu engang er overleveret os, ikke kan befrie fig fra det Menneftehedens Had og den Afſty, der klæber ved hans Minde; men derfor vilde vi ikke nægte,

at hans Handlemaade i Meget kan undskyldes, at flere af hans blodige Gjerninger kunne sees i et mildere Lys og især, at han under andre Forhold og Omgivelser kunde være bleven en udmærket Keiser. Hvo vil nægte Tilfældighedens Magt saavel i Verdensudviklingens som i det enkelte Menneskes Livsgang? Under blidere Raar vilde denne stolte Claudier være bleven ledet af sin gode Genius, ikke af sin onde Dæmon; en lykkeligere Barndom, Ungdom og Manddom vilde have kvædet de farlige Spirer, istedenfor at udvikle dem, og fremelsket de gode, som desværre, til Menneskeslægten og hans Undersaatters Ulykke, mere og mere udsluktedes i denne mistænkelige Sjæl. Tre Furier leirede sig tilsidst i hans Indre og strede om Herredømmet i denne stumle Tyrans: Herstefyge, Velsigt og Grusomhed.

Her ville vi søge at oprulle et Billede for Læseren af hans Ungdom, af den Periode i hans Liv, da Charakteren uddanner sig og fæstner sig i Mennesket, og vi ville forsøge at paavise, hvorledes Tiber's Charakter ved Forholdenes og Familieomgivelsernes Indflydelse og Paavirkning og i Palatiets falske og trykkende Atmosfære udviklede sig saaledes i dette vigtige Ufsnit af hans Liv, som den under gunstigere Indtryk ikke vilde have udviklet sig.

I.

Tiberius Claudius Nero tilhorte baade paa fædrene og mødrene Side den claudiske Slægt. Det var en

ældgammel Race, der havde siddet ved den romerske Republiks Bugge, og som i Ondt og Godt havde indstrevet sit Navn med uudslettelige Træk i dens Historie. Dyrge Statkmænd og Feltherrer vare udgaaede fra den, og i sine Anelister talte den 88 Consulater, 5 Diktaturer, 7 Censurer og 10 Triumfer. I sine yngste Led bevarede den den kræftige og sunde Constitution, der var en Erindring om det sabinste Bjergland, hvorfra den stammede; men Herstefsyge, Hovmod, Stivsiind, Stolthed og Foragt for den offentlige Mening dannede saavel hos Mand som hos Kvinde Grundtrækket i dens Charakter. Claudierne fødtes under en veylende Stjerne: en god eller ond Aand gif med dem gjennem Livet. Saaledes bleve de deres Fædrelænd enten til Skade eller til Gavn, idet den lidensfabelige Slægts hebe Blod altid forte den til Yderligheder. Appius Claudius Cæcus (den Blinde), en storflaet Character, en veltalende og myndig Mand, gjenoplivede Romernes sunkne Mod, da Pyrrhus havde besejret dem, og forberedede Republikens kommende Triumfer. Det var Appius Claudex, der i den forste puniske Krig gif ober til Sicilien og angreb og forjog Carthagenienserne. Det var Appius Claudius Nero, der angreb Hasdrubal, da han søgte at forene sig med sin Broder, slog ham, dræbte ham og kastede hans Hoved ind i Hannibals Leir. Her raadede den gode Aand.

Men det var ogsaa en Claudier, en Appius Claudius, der som Decemvir tyranniserede den romerske Republik og traadte de Love under Fodder, han selv havde

givet; det var en Appius Claudius, der blev Virginias Bøddel, en Claudius, som i den første puniske Krig tabte Slaget ved Drepana, idet han med trodsig Foragt for de uheldige Auspicier fastede de hellige Høns i Habet med de Ord, at hvis de ikke vilde æde, saa skulde de drikke. Det var den samme Mand, der udnævnte sin Client, en Frigivens Son, til Dictator for at haane Folket. Det var en Søster til den samme Claudier, der med høie Raab ønskede Broderens Gjentkomst til Livet og Tabet af en anden Flaade, for at det decimerede Folk ikke skulde spærre hendes Bogn Veien paa Roms Gader. Det var endelig en Claudier (Clobius), som lod sig optage i Plebeierstanden, for at jage Cicero i Landflugtighed, og fyldte Rom med Blod og Brand. Han var den Æneste af sin Slægt, der beilede til Folkets Gunst og vel kun i egennttig Hensigt. Ellers var det et Særtjende for den og laa i denne Families Traditioner at foragte Folket, bekæmpe dets Rettigheder, ja mishandle dets Embedsmænd og Forsvarere, de ukræntelige Almuetribuner. Man havde opgivet Fornavnet „Lucius“, fordi to Forsædre af dette Navn havde begaaet Mord og Røveri; derimod havde man optaget Tilnavnet „Nero“, et gammelsabinsk Hædersnavn, der bethder Rjækhed og kraftig Mandsvirksomhed.

Det var denne Slægt, hvis Blod flød i Tibers Arer. Hans Fader, der havde samme Navn som Sønnen, Tiberius Claudius Nero, en Mand af større Er-gjerrighed end Talent, var en yngre Ven af Cicero og

af denne ubseet til hans Svigerføn. Han var uden bestemt Holdning i Borgerkrigene: i Begyndelsen Pompejaner, fulgte han senere Cæsars seierrige Fane. Men efter dennes Mord var han mellem dem, der foreslog Belønninger for Dictatorens Mordere og søgte i den følgende Borgerfrig mod Cæsars Arving, Octavian, som en af L. Antonius's ivrigste Tilhængere. Forfulgt af Octavians Armee trak han sig tilbage fra Perugia til Neapel, hvor han forsøgte at kalde Slaverne under Baa-ben, og flygtede tilsidst til Sextus Pompeius paa Sicilien. Fornærmet og saaret i sin Forsængelighed af denne, vendte han sig til Grækenland, til Triumviren Marcus Antonius, og efter Fredens Slutning fulgte han ham til Rom. Han havde ægtet den fjortenaarige Libia Drusilla, som skulde opnaae saa stor en Navnkundighed, en Kvinde, der i lige høi Grad var begavet med Skjønhed og Forstand. Med sit førstefødte Barn, Liborius, der var født den 16de November i Aaret 42 for den christelige Tidregning, var den unge Moder sin Mand's Lebsagerinde under hans eventyrlige og farefulde Krigstog. Livsfarer af enhver Art truede saabel Libias som den eetaarige Liber's Liv, og de første Indtryk, som Barnet modtog, vare alt Andet end blide. To Gange havde det nær ved sin Graab forraadt Forældrene paa deres hemmelige Flugt for de forfølgende Fjender, da man rev det fra Ammens Bryst og Moderens Favn for at lette Kvinderne deres Byrde. Flakkende gjennem ubeisomme Orkener og brændende Skove havde Liber's

Moder ofte søgt Redning for den Mand, med hvem hendes og hendes Søn's Skjæbne engang uopløselig skulde forbindes!

Livia gif allerede i sit andet Svangerstabs sjette Maaned, da Octavian saae hende i Rom. Den atten-aarige Moders Skjønhed opvakte hele den femogtyveaarige Triumvir's Lidenskab. See og onste, befale og adlydes var Et for den frygtede Triumvir. Liberius Nero forstod ham og adlod. Pontificerne, som bleve adspurgte, løstede ingen Indsigelse, og Livia blev Octavians tredie og sidste Gemalinde. Efter 3 Maaneders Forlob fødte hun en Son, som fik Navnet Drusus. Dette Barn sendte hendes Gemal tilbage til hendes første Egtefælle. Der gif Rygter i Rom, at Octavian var den virkelige Fader til Drengen, og man horte i de fornemme Kredse et græst Bonmont, hvis Mening var, „at den, hvem Lykken er gunstig, faaer ogsaa et Tremaanedersbarn“. Da den ældre Liberius Nero kort efter døde, lod Livia, der snart havde faaet Indflydelse paa sin Gemal, begge Drengene bringe til Palatium, og her i det keiserlige Palads opvojede begge hendes Sønner, af hvilke den ældste dengang var ni Aar gammel.

Tibers Barndom var mørk og glædeløs. Som lille Dreng var han Vidne til sine Forældres Omflakten og ængstelige Bekymringer. I Rom havde han manglet en Moders Omhu og Omhed og daglig havt sin Faders Sorger og Ydmøggelser for Die. Den almægtige Triumvir, der havde berøvet ham hans Moder, greb tidligt

fordærveligt ind i hans Liv. En rig Senator, Marcus Gallius, havde ved sit Testament adopteret Drengen. Denne tiltraadte vel Arven, men maatte ikke antage Senatorens Navn, som det var Skik i Rom, „fordi hans Adoptivfader havde fort Vaaben mod Augustus“. Nu døde hans Fader fra ham, og den lille Dreng stiftede Bolig og blev opdraget under en Stedfaders Vie. Allerede dengang fremtraadte han offentlig, og den niaarige Tiber holdt efter romerft Viis Sorgetalen over sin Fader paa Forum. Ulykker, Sorger, Forandring af Opholdssted og Omgivelser havde tidligt modnet hans Evner. Man kaldte ham den lille „Gamle“. Hans tvivlsomme Stilling ved Hoffet, hvor han blev betragtet som en Fremmed, som en Snyltegæst, prægede sig dybt i hans Hjerte og gjorde den af Naturen tilbageholdne Dreng tidlig alvorlig og indesluttet.

Men havde han ikke en Moder? Jo, hans Moder elskede ham og foretrak sin Førstefødte; i hendes barnløse Egtestab med Augustus samlede alle hendes Tanker, alle hendes Fremtidsplaner sig om hendes Tiber; hun sørgede for hans Udbannelse, og en af Datidens berømteste Talere og Lærde blev hans Lærer. Men Livia var en kold Natur. Hun var en kyndig Kvinde, men hendes Kjærlighed til Sønnen havde mere sin Kilde i Uergjerrighed end i Moderømhed. Hun var en beregnende Forstandsnatur, Herre over sig selv og sine Handlinger og søgte at lære sin Søn det Samme. Hun elskede ham paa sin Viis, veg ikke tilbage for Forbry-

delsler for hans Skyld, og søgte kun at ubbille Sønnens Forstand, ikke hans Følelse, for at han kunde lære at beherske Andre, som hun beherskede sin Mand.

Augustus; elskede ikke sin Stedsøn, enten det nu var formedelt hans Udspring, eller fordi der var en naturlig Forffjellighed imellem dem. Keiseren besad vel romersk Alvor og Værdighed i sin ydre Fremtræden, men desuagtet holdt han af Munterhed og Livlighed og saae den gjerne omkring sig. Han var ofte vidende, sarkastisk mod sine Omgivelser, sin Familie og sine Venner, men han taalte ikke, at man folte det, at man mærkede Snæerten; man maatte paa Hofmandsbliis bevare det smilende Ydre, skjondt Pilen saarede.

Liber derimod var altid alvorlig, taus og mørk; han passede kun lidet til Broderen Drusus og den unge Thronarving Marcellus med de muntre og glade Ansigter, eller til Julia, Keiserens eneste Barn, der straaledede af Ynde og Skjønhed. Den stolte, tause Dreng fornægtede ikke sin Slægt og blev ofte saaret af Stedfaderens Stiklerier. Saaledes udviklede sig i lige Grad hos ham Kulde og Forfikkelse.

Den unge Claudier besad altfor liden Mandssmildighed og Bøielighed i sit Væsen til at kunne afvæbne Stedfaderens Drillerier; han trak sig ligesom Sneglen ind i sig selv og blev kun mere indeskuttet og alvorlig.

Jøvrigt ere Efterretningerne om hans tidlige Ungdom sparsomme. Vi vide kun, at han efter Slaget ved Actium i Aaret 29 f. Chr. deeltog i Stedfaderens

Triumfer. Den fjortenaarige Liber og hans Tævnaldrende og Legetammerat, Marcellus, en Søster søn af Augustus, red paa hver Side af Triumphbognen, Livias Søn paa venstre, Antonias*), den præsumptive Thronarving, bethydningsfuldt paa høire Side.

I Legene, der forherligede disse Triumfer, deeltog den unge Liber med en Rytterstare af unge adelige Junkere. Der var altsaa en Slags ydre Lighed mellem Augustus's Stedson og Marcellus, og der herskede som det synes et venligt og hjerteligt Forhold mellem disse to unge Fyrster; men Marcellus døde faa Aar senere, i samme Aar som han beklædte Edilembedet, og med ham begravedes Keiserens Forhaabninger.

Liber havde imidlertid begyndt at deeltage i de offentlige Anliggender og tiltraadte den almindelige Embedsbane i Rom. I sit nittende Aar blev han Qvæstor og deeltog i Tilsynet med Hovedstadens Kornforsyning; tillige blev det ham overdraget at undersøge Slavecasernerne i hele Italien, hvis Besiddere vare mistænkte for at drive Menneskerøveri, idet de ikke alene opsnappede Rejsende paa Landeveiene, men ogsaa Soldater, der ved Flugt søgte at undbrage sig den trykkende romerske Krigstjeneste, og brugte dem som Slaver. Det var dog ikke alene den administrative Virksomhed, hvori Liber tidligt fik Leilighed til at øve sig; man saa ham ogsaa optræde som Taler i Processer, baade som Forsvarer og

*) Augustus's Søster.

Anklager, uagtet Naturen ikke havde givet ham nogen smidig Tunge, og han kun langsomt og besværligt udtrykte sine Tanker. Som Forsvarer optraadte han i Augustus' Nærværelse for Kong Archelaus, og han plaiderede i Senatet om Understøttelse for flere Stæder i Lilleasien, Laodicea, Chios og flere, som vare blevne hjemsogte af stærkt Jordstjælv. Som Anklager valgte han til sit Offer Faunius Capius, der var indviklet i Murenas Sammenfængelse mod Augustus. Denne Mand's Domfældelse for Majestætsforbrud indeholdt et mørkt Barfæl om den frygtelige Udstrækning, som lex majestatis engang fulde erholde under hans eget Principat. Medens han saaledes i Rom lagde Grunden til sin senere Forvaltningsdygtighed, blev hans Udbannelse som Krieger og Feltherre ingenlunde forsomt. Han tjente sine Sporer som Krigsribun i den cantabriske Krig og var dengang kun eenogthve Aar gammel; her var det, at Soldaterne gave den unge Claudier et Dgenavn formedelst hans Forkjærlighed for den spanske Viin; de kaldte ham istedenfor Liberius Claudius Nero: Viberius Calbius Nero, det er: „den, der drikker varm, ublandet Viin.“

Aaret efter finde vi ham i det fjerne Osten, bestjæftiget med at gjenindsætte Tigranes paa den armeniske Throne og paany smykke hans Hoved med Diademet. Samtidig hermed var det, at Partherne tilbagegave den unge Tiber de Faner, som de havde frataget den rige og ærgjerrige Crassus, og det var ingen ringe

Gre for den stolte Claudier igjen at vise Rom de tabte Orne.

Snart derpaa fik han den vigtigste Provinds i det romerste Vesten at bestyre, Gallien hinsides Alperne, der foruroligedes af de omkringboende Barbarers og indfødte Fyrsters Stridigheder. Han bestyrede den et Aar, og man opreiste Statuer for ham og smigrede ham som Keiserens Steb søn og Agrippas Svigersøn; thi han var allerede tidligt bleven formælet med den store Agrippas Datter af første Ægtefælle, Bipsania, en Datterdatter af Atticus, Ciceros berømte Ven, og levede med sin unge Gemalinde i et omt og hjærligt Ægtefælle. Hun havde skjænket ham en Søn, der fik Navnet Drusus efter sin Onkel, Tibers Broder. Men denne ægtefællelige Lykke varede ikke længe, og den unge Ægtefælle maatte snart lide den samme Skjæbne, som hans Fader havde lidt for ham. Det var den samme Augustus, der engang havde berøvet hans Fader Livia, som nu befalede Sønnen at stille sig ved sin høitilseede og igjen svangre Hustru for at ægte Keiserens egen Datter, Julia.

Marcus Bipsanius Agrippa, Augustus' Svigersøn, som efter den unge Marcellus' Død havde ægtet Augustus Datter, Marcellus' attenaarige Enke, Julia, døde i sin kraftigste Mandssalder og kom saaledes ikke til at bestige den Throne, der var ham lovet. Keiseren saae sig nu om efter en ny Svigersøn, idet han, ledet af

sine praktiske Beregninger, offrede sin Datter for sin Politik.

Tiber stod ham nærmest, men var ham imod. Derfor maatte Livia, som to Gange havde seet sine Planer omslyrte, bruge hele sin Magt og Indflydelse hos Keiseren for at faae ham omstemt. Det lykkedes, og hendes Favoritson, der dengang var tredive Aar gammel, maatte stille sig ved sin Bipsania og ægte Agrippas Enke, den otteogtyveaarige Julia. Det manglede ikke Bipsania paa Veilere. Asinius Gallus, en Son af den berømte Asinius Pollio, en vittig og bristig Hofmand, ægtede Tibers frastilte og svangre Gemalinde. Det var med den dybeste Smerte, at Tiber forlod sin første Gemalinde, skjøndt denne Forbindelse med Imperatorens eneste Datter aabnede hans Uergjerrighed glimrende Udsigter. Det fortælles, at han engang efter sin Skilsmisse tilfældigt mødte sin frastilte Hustru; han vendte sig om og saae saa længe med taarefulde Dine efter hende, at hans Ledfagere bleve forstrækkede og berettede, hvad de havde seet, til Augustus og Livia, der sorgede for, at Bipsania ikke oftere skulde komme den tidligere Gemal for Die.

Julia stod endnu i hele sin ungdommelige Skjønhed; hun var deilig, og hendes ædle Ansigtstræk udtrykte paa engang Stolthed og Ynde. Men under dette be-
daarende Ydre skjulte sig en brændende Sandselighed og den kaadeste Letfærdighed. Tiber kjendte hende, hendes Elskere, hendes natlige Orgier, hendes toilesløse og usæ-

delige Levnet, ja man paastod, at hun, indtaget af hans kraftige og skønne Skikkelse, tidligere havde søgt at forlocke og bedaare ham selv. Hun var Mester i den Kunst at forføre og bedaare dem, hun vilde, og Ingen kunde modstaae hendes Trylleri. Derfor levede ogsaa det unge Egtepar i Begyndelsen ganske for hinanden, og Julia fødte sin Gemal i Aquileia et Barn, men som kun blev et Par Maaneder gammelt. Disse to Charakterer passede dog ikke sammen, og Julia begyndte snart igjen paa sit ubspændende Levnet til Forargelse for Manden. Sempronius Grachus var dengang hendes erklærede Elsker. Han ophidsede hende mod Tiber og skrev Breve til hende, hvori han gjorde ham latterlig og forhadt. Den alvorlige, tilbageholdne, mørke Claudier, der ikke satte Priis paa Glands og Pragt og larmende Selstabelighed, kunde i Længden kun lidet tiltale en lidensabelig, letfindig Natur, der kun higede efter Pragt og Livsnydelse. Det juliske og claudiske Naturel sympathiserede ikke. Det var en mørk, trang Tid for Tiber, disse fem første Aar af hans paatungne Egtestab; men han taalte Alt, idet han skjulte sin Skam, sin Harm, sit bittere Nag paa Bunden af sin Sjæl. Hvad den dydige Agrippa havde taalt af Frygt for sin Herre og af Kjærlighed til Magten, det taalte Tiber ogsaa. Saalænge man ikke kunde give August de utvetydigste Beviser paa hans Yndligsbatters Brode, var der ingen Udsigt til at blive befriet, og selv da var det farligt.

II.

Smidlertid havde Tiber i en uafbrudt Række af Krige uddannet sig til en dygtig Soldat og god General. I Forening med sin Broder Drusus trængte han ind i Rhætien og Bndelicien og tvang de oprørste Folk til Underkuelse. Til Belønning herfor blev den niogtveaarige unge Mand udnævnt til Consul for Aaret 18 f. Chr. Derpaa tilendebragte han den pannoniske og germaniske Krig og modtog en Udmærkelse, som første Gang blev ham tildeel, de saakaldte triumphalste Grestegn. Det er disse Seire, som Horats, Augusts Hofdigter, har besunget i sine to meget bekjendte Dder.

I Aaret 9 f. Chr. begav Tiber, efter Tilendebringelsen af sit pannoniske Felttog, sig til det nubbærende Pabia for at aflægge Livia og August, som dengang opholdt sig her, et kort Besøg. Men neppe var han ankommen, førend der indløb den sorgelige Nyhed, at Drusus, hans eneste Broder, Germaniens Betvinger, var bleven farlig syg. I stormende Hast skyndte Tiber sig afsted med en eneste Lebsager og ilede over Alperne ved Dag og Nat for endnu engang at omfavne sin Broder. Han naaede ham tidsnok for at modtage hans sidste Suk, og Drusus døde i hans Arme. Ligesom Tiber havde faaet sin Slægts hele Haardhed og mørke Egenstaber i Arv, saaledes havde denne Broder arbejdens mildere og ædlere Dyder. Det var en høihjertet Natur, elsket af Romerfolkets og dybt savnet ved sin alt

for tiblige Bortgang. Det var ham, til hvem Frihedens sidste Venner i Romersfolket satte de res Haab; thi han var republikanffindet, og det hed om ham, at han ikke var utilboielig til at føre Fristaten tilbage. Drusus havde været den ældre Broders tro Ungdomsven, hans Krigskammerat paa farefulde Tog og levede i et inderligt og broderligt Venstab med ham. Hos ham smeltede Tibers iskolde Natur, og det var intet tomt Smigreri, naar man kaldte dette Broderpar Castor og Pollux, ligesom ogsaa Liber senere, da han indviede et Tempel til det guddommelige Tvillingpar, selv satte sit og Broderens Navn paa Frontespicen.

Nu var denne Broder ikke mere, han, for hvem hans tause, utilgængelige Natur havde aabnet sig, maafee den Eneffe, han elskede af Hjertet. Man kan tænke sig hans Sorg og Modløshed! Uden at tage Dverbefalingen efter Broderen levede han kun i Grindringen om ham; han ledsagede den elskede Drusus' Levninger tilfods den lange Wei til Rom og holdt en Sorgetale over ham paa Forum. Atter aabnede det augusteiste Mausoleum sig, men dennegang for at modtage Drusus' Stov, ligesom tidligere Stovet af den unge Marcellus og den hårde Agrippa, disse to Medbeilere til Thronen, der her hvilede i en rolig Endrægtighed, som de ikke havde kjendt til i Livet. Hvilken Paamindelse for den dybt-tænkende Liber, naar han tænkte paa Magten!

Liber var nu den bethdeligste Mand i det romerske Keiserdomme efter August, og han stod i sin Ungdoms

fulde Kraft og Skjønhed, thi den stjerne Livias Son var ikke stedmoderlig udrustet af Naturen; han lignede sin Moder og var i denne Periode af sit Liv overordentlig smuk; Oldtidens Skribenter berette det, og de Buste, vi endnu eie af ham, bevidne det. Men det var en mørk og utiltalende Skjønhed. Han var en høj, majestætist Skikkelse med et bredt Bryst og mægtige Skuldre, en Jernmand med Jernmuskler, den personificerede Kraft. Hans Hoved var velformet, hans Træk fine og ædle, hans Hud hvid, endnu ikke vanziret af det Udslæt, som hjemsøgte ham i en senere Alder, hans Dine store og klare; de havde en Giendommelighed, som mindede om Ratten og Tigeren. Liber kunde see i Morket i det Dieblit, han vaagne af Søvn; derpaa tabte Dinene lidt efter lidt denne Klarhed. Haaret var han hængende ned over Nakken, som det var Skik i den claudiske Slægt og Mode ved Keiserhoffet.

Hans Gang var stolt og hans Ddre strengt og bydende. Taus og indefluttet talte han kun sjældent til dem, der omgave ham, og da kun med Besværlighed og Ubehjælpomhed. Der var noget Tungt og Ubevægelig udbredt over denne Skikkelse, og naar der berettes om ham, at han var feithaandet, og at den venstre Haand var stærkere og smidigere end den høire, da svarer denne Naturfeil ganste til det Øvrige. Naar han talte, gestikulerede han med Fingrene, ligesom han vilde udtrykke sine Tanker, førend han kunde udtale dem. Disse Giendommeligheder und-

skyldte August i Senatet med de Ord, at de vare Naturfeil, som de virkelig vare, ikke Charakterfeil.

Det var i Aaret 7 f. Chr., at Tiber anden Gang blev Consul, og samme Aar blev ham en ny Udmærkelse tildeel, som endnu meer nærmede ham til Thronen: Tribunmagten blev paa fem Aar overdraget ham ligesom tidligere Agrippa.

Tribunatet var en folkelig Vorrighedspost, som var bleven indstiftet for Folkets Skyld og gjorde dets Forsvarere ukrænelige. August, der var Pontifex, Imperator, Consul, Censor og i sin Person forenede alle Republikens høieste Statsembeder, havde ogsaa ladet sig beklæde med Tribunmagten, idet han omgik Loven, som bestemte, at kun en Plebeier kunde blive Tribun. Denne Magt gjorde hans Person hellig og ukrænelig og gav ham Ret til at forhindre, at Noget enten i Raadet eller i Folketsforsamlingerne blev foretaget imod hans Villie.

At gjøre Stedsønnen til Tribun, om end kun paa fem Aar, det var at gjøre ham ukrænelig, ligesom han selv var det, og at give den ærgjerrige Moder en Bestyrkelse i hendes Forhaabninger.

Livias Søn rørte allerede ved den souveraine Magt og stod Thronen nærmest; han var 35 Aar gammel og i sin Manddoms fuldeste Kraft, da en uventet Begivenhed paa eengang omstyrte den kloge og ærgjerrige Moders Planer, forbausede Verden og forandrede Tibers Liv.

Man hørte pludseligt, at Keiserens Stedsøn, just

som han skulde tiltræde en Rejse til Armenien for at ordne Forholdene der efter Tigranes' Død, havde forlangt Orlov af Keiseren og Tillabelse til at trække sig tilbage til Privatlivet; han havde erklæret, at han var træet af det uafbrudte Arbejde og trængte til Hvile.

Man vilde i Begyndelsen ikke troe det, og man forstod ikke dette gaadefulde Forlangende, thi han var jo i sin Manddoms Blomst og havde et Fjernhelbred. Hans Moder forestillede ham det Urigtige i frivilligt at give Slip paa en glimrende Fremtid, der laa udbredt for ham, ja hun gjorde mere endnu: den stolte Livia nedlod sig til at bede. August beklagede sig offentligt i Senatet og udtrykte sin Smerte og Harmen over at see sig forladt af den, han havde valgt til at være Keiserdømmets Støtte. Alt forgjæves! Tiber var uboelig. Havde han for hyklet Føielighed og Ædhed imod den frygtede Stedfader, saa var han nu sig selv — halstarrig og egenfindig som en Claudier. Han indesluttede sig i sin Bolig og nægtede i fire Dage at tage Føde til sig. Man indsaae, at hvis man ikke fødte ham, vilde han hungre sig ihjel.

Man gav da efter. Han tog hurtigt Afsted med Fader og Moder, lod Julia og sin Søn Drusus blive tilbage i Rom og begav sig paa Veien til Ostia, kun ledsaget af et lille Antal Benner, som fulgte med ham meget imod hans Villie. Tiber talte undervejs ikke et Ord til sit Følge, men forholdt sig mørk og taus. Ankommen til Ostia tog han med et Rys Afsted med sine

Benner, indstibede sig og styrede langsmed Kysten af Campanien. Hvad var der steet? Hvorledes skal man forklare sig denne gaadefulde Udsærd, og hvad tilsthyndede den ærgjerrige Claudier til dette Stridt? Oldtidens Historieffrivere have forsøgt sig i Gissninger, og maaskee har Ingen af dem truffet det Rette.

I fem Aar havde Liber været formælet med Augusts udsvævende Datter. Daglig maatte han uden at knurre være Vidne til hendes toileslose Levnet, thi han vovede hverken at anklage hende hos Faderen eller at forsthyde hende for ikke at miste den keiserlige Naade. Var maaskee denne utaaelike Tilstand for den stolte Mand en Drivestjeder til hans frivillige Exil? Eller tænkte han ved sin Fraværelse at forhøje sin bundne Anseelse, naar Staten paany trængte til den dygtige Krigers Hjælp og blev tvungen til at kalde ham tilbage? Rimeligere og sandsynligere er en tredie Grund, som han dengang fortiede, men senere har anført i sine Optegnelser. Ligesom forðum Agrippa frivillig trak sig tilbage til Mithlene paa Lesbos for ikke at staae den opgaaende Sol, Marcellus, iveien, og to Aar efter vendte tilbage, mægtigere og mere anseet end nogensinde, blev adopteret af Keiseren og udnævnt til hans Efterfølger, saaledes erklærede Liber, at han frivillig havde veget Pladsen for Keiserens Datterborn, sine egne Stedsonner, Cajus og Lucius Cæsar. Og forunderligt nok høstede ogsaa Liber de samme Frugter som Agrippa af sin Land-

flygtighed, thi han vendte tilbage, blev adopteret og udfaaet til Thronarving.

Julias to Sønner voxede dengang til og nærmede sig Unglingsalderen; Cajsus var fjorten Aar, Lucius tolv. Forgubede, smigrede, fordærvede begyndte disse to unge Prindsfer at tillade sig Alt. Romerne kaldte dem sine Afguder (*delicias populi Romani*), og man glædede sig over deres ungdomsfriske, juliste Ansigter ved Siden af den alvorlige August og Tiber. I Circus, i Folkesamlingerne, paa de offentlige Spadseregange odlede Mængden sine Bifaldsraab paa dem; en Dag forlangte Lucius, den yngre Broder, i Theatret med høie Raab af Folket, at det skulde gjøre hans ældre Broder Cajsus til Consul. Dette stred mod al Skik og Brug, og August kom i Forlegenhed. Dog maatte han tilsidst give efter for Folkets Bønner, give Datter sønnen et Præstestab, lade ham træde ind i Senatet og love ham Consulatet i hans attende Aar.

Men Livia hvilede ikke. Hun brugte alle sine Kunstgreb mod sin Gemal, og paa samme Tid, som August stænkede Cajsus Præstestabet og Senatorværdigheden, fik Tiber den betydningsfulde Tribunmagt.

Folke nu Livias Son den Fælde, der var lagt ham? Han saae hver Dag Romerne forgude de unge Prindsfer, som vare omgivne af Smigrere og Hofmænd, medens han selv stod ene og forladt. Hvad maatte han ikke frygte? I dette herkuliste, stærke, jernfaste Regeme boede pphsist Mod, Soldatermod, men det moralste Mod

manglede. Maatte han ikke forudsæe et Baghold, maatte han ikke ane, at Hævnen engang vilde komme? August habede ham, skjondt han brugte ham som et nyttigt Redskab. Maatte ikke ved dette Hof, hvor Alt aandede Forstillelse og Falskhed, hvor det juliste og claudiste Parti stred om Herredømmet, hvor hans Tilhængere vare faa, hans Fjender mange, maatte ikke her hans seige Natur bæbe tilbage for kommende Storme, hadefulde Angreb, Dolk og Gift?

Saa flygtede han, og det var ikke sidstegang i hans Liv, at han valgte denne Udvei.

Det er sandt, han standsede i Campanien og tobede med at reise videre, som om han ventede at blive tilbagekaldt. Nyttet fortalte nemlig, at Keiseren var bleven farlig syg; men Nyheden viste sig forhastet, og hans Fjender ved Hoffet benyttede Leiligheden til at udlægge hans Seendragtighed i den værste Hensigt for August. Da forlod han skyndsomt Italiens fædrene Forbund, og trods Uveir og Modvind begav han sig over Middelhavet til den fjerne Ufprog nærved Cariens Ryster, som han havde valgt til sit Tilflugtssted, til Den Rhodos.

Tretten Aar tidligere havde han dvælet en Tid paa denne Ø, og hans alvorlige Natur fortrylledes af dens milde Klima og dens yndige, henrivende Skjønhed. Nu valgte han med Forkjærlighed dette Opholdssted. Den største By, af samme Navn som Øen, var dengang en glimrende Stad. Den store Protogenes

havde smykket den med sine Arbeider, og en beromt Billedhugger-skole havde opfyldt den med fortrinlige Statuer. Den store Kolos var rigtignof omsthyrtet i et Jordstjælv, men nioghalvfemsindstybe andre colossale Statuer prydede dens Gader. Rhetorerne og Grammatikerne havde her stiftet beromte Skoler, og det var dem, som Tiber, der havde Smag for Kunst og for Videnstabs, agtede at benytte til sine Studier.

Her begynder et nyt Afsnit i den mørke Claudiers Liv. Hans Ungdom er tilende, og her ville vi standse.

Endnu havde han ikke begaaet nogen Forbrudelse, som kunde brændemærke hans Navn; endnu thngede ikke nogen Brode paa hans Samvittighed og forstyrrede hans Sovn; men Tømmeret, Stoffet til Tyrannen var der og havde været der fra hans Barndom, og hans haarde og ulykkelige Stilling ved Hoffet havde modnet det endnu mere.

Og dog er det vist, at hvis Tiber var død i en Alder af femogtredive Aar, hvis Skibet, der forte ham over Middelhavet, var gaaet under i dets Volger, da vilde intet Blodmærke have stæmmet hans Træk, og hans Navn vilde have lyft med den samme Glands som saamange af Oldtidens bedste.

Han skal nok blive til Noget.

En original Fortælling

af

Jul. Chr. Gerson.

Maa, det maa jeg sige, det var et Gilde! Det var en Middag, jeg med Grund kan indtegne blandt mit Livs lysere Erindringer! Jeg horer ikke til dem, som nodes til at sidde hjemme med tør Mund, medens Andre „kryste det perlende Bæger“; jeg har et selstabeligt Talent, som mine Venner sætte Priis paa, en Evne til i Conversationens store Pose altid at gribe det, som netop i Diebliffet tager Stemningen med Storm. Men det tør jeg nok, uden at træde Sandheben for nær, paastaae, at en Middag som den idag har jeg i min Selstabspraxis endnu ikke oplevet Mage til. Hvis der for et Middagsgilde kan tænkes et Ideal — og hvorfor skulde ikke en Sammenkomst for Landen have sit ideale Forbillede saa vel som saa meget Andet — saa har jeg

været med til det's Virkeliggjørelse, været med til at fylbes deraf. Jeg siger med Forsæt: „fylbes deraf“, og frygter ikke for at misforstaaes, thi er det end sandt, at et Ideal i Reglen kun erkjendes gennem den indre Bestuelse, ved at den immaterielle Tanke, om jeg saa maa udtrykke mig, abjectiverer sig det for det psykiske Die, saa maa et saadant Gilde dog gjøre en Undtagelse, — det fylber! Ja, det var en glimrende Middag, og den, der gav den, jeg siger det med Stolthed, han er under Indflydelsen af mine Principer bleven til det, han er. Undret mig over, at Gildet var, som det var, har jeg da heller ikke; allerede da han var ganske lille, sagde jeg: Lad den Dreng gaae, han skal nok blive til Noget!

Ja, det sagde jeg, og havde jeg nogensinde tvivlet om, hvor forunderlig skarpt mit Die er for hvad der som Spire kan ligge skjult i et Menneske, saa vilde min Tvivl blot ved dette Gilde være bleven fuldkommen hævet. Det forstaaer sig, jeg sagde det heller ikke saadan flygtigt hen, som man i den daglige Omgang saa ofte gjør det, blot for at sige Noget, nei, for denne min Overbeviisnings Skyld brød jeg mangen en skarp Landse med Slægt og Venner. Og domte de ham maastee stundom under Indtrykket af, at min Opfattelse af ham var noget vel entusiastisk, haardere, end de i Grunden meente det, saa er det dog vist, at de ikke havde det rette Syn for ham, og at de overfor ham og mig vare fuldstændigt desorienterede. Nu! gaae irecte

med dem derfor vil jeg ikke; Enhver fødes med sine Eksistensbetingelser, med sine Evner. En kommer, billedlig talt, til Verden med Riffert og Næseflammer for Dinene og kan dog ikke see ud over sin Hattestygge, en Anden er allerede i Svøbet clairvoyant og penetrerer med sit Blik Verdenslivets dunkleste Mysterier, og det Indblik i Menneskesjælen, der af den fjære Moder Natur er givet mig i Buggegave, kan jeg jo ikke med Grund fordre ogsaa hos Andre. De fleste Mennesker hænge bezuden endnu lidt fast ved den gammelbogs Opfattelse af, hvad der i en Charakter er Lys og Skygge. Til at frigjøre sig derfor behøves der — ja, hvorledes skal jeg her ret gøre mig forstaaelig — en fuldkommen Omdestillering af den inddrukne Modermælk i Nytidens Retorter. Heldigviis har jeg, skjøndt jeg selv er ældre, ikke været uimodtagelig for denne den nye Tids Paa-virkning, heldigviis er den af mig inddrukne Modermælk ikke skjernet under Omdestilleringens altid lidt vanskelige Proces. Hvad de Fleste kun betragtede som ildespaaende Barsler, det saae derfor ogsaa jeg som et Fingerpeg om en straalende Fremtid, og for at det dog ikke skal siges, at jeg taler aldeles hen i Veiret, skal jeg tillade mig her at meddele nogle Træk af min unge Vens Liv og, saavidt muligt, gjøre indlysende for Enhver, hvor rigtigt jeg spaaede, naar jeg om ham sagde: „Han skal nok blive til Noget!“

Min Brodersøns Navn var Justesen, Sofias Justesen, hans Fødeaar i Slutningen af Trediverne.

Egenligt var det paataentt at give ham Navnet Amandus — en Tante af ham, der i sin Ungdom havde været i Huset hos en gammel Rector og ved Disciplenes Hjælp havde gjort sig fortrolig med Verbet amare i alle dets Lidsformer, arbejdede for dette Navn med megen Iver. Men uagtet Barnets Forældre vare nær ved at give efter, blev det dog igjen opgivet, da han ved sin Fødsel ikke røbede den Disposition til et smukt og mandigt Ydre, som maa ansees for en nødvendig Bestanddeel af Elstværdisghed hos et Individuum masculini generis. At det senere ligesuldt udviklede sig til en ikke ringe Fuldkommenhed, og at han tildeels ogsaa derved vandt saa Mange for sin Personlighed, skal jeg paa et mere fremrykket Stadium af min Meddelelse komme tilbage til. Her skal jeg kun, da mulig En og Anden vil bestride Indsyndelsen af de ydre Fortrin, aldeles i Forbigaaende bemærke, at jeg ved mig selv har gjort de mest afgjørende Erfaringer i den Henseende. En Deel af den Prikke, jeg i Selstabslivet har gjort, maa uimodsigelig skrives paa min ydre Personligheds Regning. Jeg har i dette Punkt ligesom anstillet experimenterende Studier, snart ved en meer eller mindre omhyggelig Frisur, snart ved Anlægget eller Borttagelsen af Skjæg og Moustacher, snart ved et i alle Maader udsøgt Toilet, snart ved et ungdommelig dristigt Smil eller en drommende Melancholi, kort sagt, jeg har experimenteret med Alt, hvad der til Foregelse af nyttige Erfaringer kan experimenteres med! Og ved ethvert Forsøg er jeg

kommen til Erkjendelse af den ydre Persons store Indflydelse. Som sagt, Navnet Amandus blev opgivet, og Sofias fastholdt som den Personsbetegnelse, hvorved han gjennem et heelt Liv skulde skjernes fra andre Adams Born. Naar jeg ikke har nævnt min Yndlings Fødselsaar noiere, men kun sagt i Trediverne, saa er det, fordi der netop til det Aar, han fødtes, for mig knytter sig ublidelige Erindringer, Minder, jeg helst berører saa lidt som muligt. Saameget skal jeg dog, for at undgaae Gisninger i min Disfaveur, sige, at hvad der ved den Leilighed hændtes mig maa være begrundet i en fuldstændig Misforstaaelse. Det vilde ellers være mere end ubegribeligt, hvorledes en Pige med saa saa Tillokkelser som hun, naar da undtages Ungdommen, og med endnu Mindre af det, der er primus motor til al Livsnydelse, klingende Mont, kunde møde et Tilbud som mit med et afgjørende Afslag. At hun senere aldeles ikke reusserede i det Ægteskab, hun indgik med en Anden, er mig jo vel et Slags Opreisning for den mig tilfoiede Krænkelser, men, som sagt, det er dog for at undgaae Erindringen berom, at jeg ikke nævner Føddaaaret noiere. Hans Fødeby er Ringsted. Men gled jeg af personlige Grunde let hen over Fødselsaaaret, maa jeg saameget mere bede Fødestedet bemærket, og det selvfølgelig ikke fordi Ringsted nu har den Betydning, at det skulde tjene ham til noget særligt Relief, men ene og alene fordi det er en Provindsby. Ogsaa det hører nemlig til mine psykologiske Observationer, at netop Provindsia-

listerne, naar de komme til Kjøbenhavn og forblive der, ikke sjældent i savoir vivre overstraalet de ægte Kjøbenhavnerne! At jeg selv er født i Skive, der ved sidste Folketælling viste sig at staae ikke saa lidt under Ringsted i Indbyggerantal, turde vel for dem, der kjende mig noiere, tjene til Betræftelse paa, hvad jeg har nytret. Nok sagt, han var født i Ringsted, og hans Fader var en formuende Kjøbmand der. Hvilken Handelsbæret det egentlig var, der havde begrundet den gamle Justesens Formue, det skal jeg ikke sige; de Fleste paaatae, at det var Kul. Vist er det dog, at han i saa Tilfælde aldrig har svartet sine Fingre derpaa, thi han var en Mand af den gamle Skole, der jo ganste vist er fortrængt af en nyere og bristigere, men som dog har som Særkjende en vis ensfoldig Erlighed. At denne for Tiden virkelig er mindre, det har jeg i min lille Beber-svendehusholdning daglig Exempler paa. Jeg lever ikke mere for, hvad jeg tidligere har kunnet hjælpe mig med. Trods det, at jeg nu er mere en vogue i det selstabelige Liv og som saadan nyder færre Maaltider hjemme, er min aarlige Udgift betydelig større end før. Det være nu som det vil — i den lille Povindsby var han bleven en holden Mand, og da han efter en deel Aars Forløb mente at have samlet Nok, opgav han Handlen og flyttede med sin Familie til Kjøbenhavn. Han tænkte vel med Grund som saa Mange, at der i en Hovedstad kan leves et behageligere Liv. Maaftæe stete det ogsaa, for at hans Son Josias kunde

nyde en bedre Underviisning og Opdragelse. Lille Jofias kom saaledes med Forældrene til Kjøbenhavn, og alt fra en tidlig Barndom modtog han al den Væktelse og Befrugtelse, et bevæget Hovedstadsliv kan yde.

Maaskee turde jeg ved at omtale dette indstyre en lille kulturhistorisk Sagttagelse, jeg med Hensyn til det Befrugtende i Hovedstadslivet har gjort. I ethvert noget større Hovedstadsliv, og Kjøbenhavn er i Meget, hvad Paris var, før der af den tydste Invasion under Navn af Commune udfoldede sig Rivelleringsstendenser, der foreløbig har berøvet Paris Noget af dets velfortjente Glorie — i ethvert Hovedstadsliv udvikler der sig ved den gjensidige uafslæbte Friction en Sum af Ildgnister, der snart i uendelig smaa Partikler, snart i store fortættede Masser fylde Luften og brede et Skjær over den, omtrent som — ja, hvad skal jeg ligne det med — omtrent som det, man seer, naar man om Aftenen udenfra kommer ind i en By, der er oplyst ved Gas. Hist og her, hvor Frictionen har været stærkere og Individernes Electricitet ogsaa større, bliver dette Lyskjær saa stærkt, at alle Gjenstande tage deres Præg deraf. Dette Product, dette Skjær er det, der i sin stærkeste Virkning kaldes Oplysning og Dannelse, i sin svagere Politur, og Faa ere de, som ere fuldstændig uimodtagelige derfor. Ja, hos Mange giver denne Politur hele Personligheden sit Værd og sin Udel. Jeg haaber ikke at være ubesteden, naar jeg ogsaa i den Henseende henviser til mig selv. Enhver, der kjenner mig, vil det dog ikke

kunne undgaae. Stundom kan der jo vistnok ogsaa ved Frictionen afstedkomme Ulykker. Falde Gnisterne i en Krudttønde, saa bevirke de Explosion. Og i Paris havde Communen under de sidste store Begivenheder hensat mange aabne Krudttønder. Men, som sagt, væsentlig er denne Friction et Fortrin ved Hovedstadslivet, og af denne Friction, af dette Ulykkeskjær modtog lille Josias allerede tidlig sin hele Colorit.

At gamle Justesen nu erkjendte det Gavnlige deri, vil jeg just ikke paastaae. Nu og da frygtede han endogsaa paa Drengens Vegne og udtalte det stærkt. Lille Josias havde nemlig, som det saa ofte er Tilfældet med Born, en vis Tilboielighed til i sine Yttringer at lade Phantasien raade vel meget, og stundom fik det derved Udseende af, at han manglede Sandhedskjærlighed. Men Usandhed hadede nu gamle Justesen som Pest. Han horte jo, som for bemærket, til dem, der ikke kunne frigjøre sig for en mere antiqueret Opfattelse af Alt. „Jeg er bange,“ sagde han tidt, „at der ikke kommer noget Godt ud af den Dreng; han lyver, som om det var prentet.“ Men Justesens Yttring var virkelig uretfærdig, og at jeg, der med hele min aandige Habitus tilhører Nytiden, ikke kunde give ham Ret, det følger af sig selv. Drengens Maade at udtale sig paa var ligefrem Frugten af en begavet Natur. Man sige nemlig, hvad man vil, det kan dog ikke negtes, at af alle sjælelige Gvner er Phantasien den, der sikkest tyder paa Begavelse. Jeg har selv eiet og eier endnu et

ikke ringe Quantum deraf. Stundom overrastes jeg virkelig ved, at min Phantasi endnu i min Alder har bevaret saamegen Bevægelighed. De forunderligste Ting glimte stundom ind i mine Uttringer til Andre. Ofte søgte jeg da ogsaa at gjøre Faderen det indlysende, og ved slige Leiligheder gav jeg min Evne til at persuadere fuldstændig Toilen. Men hos gamle Justesen lykkedes det mig ligesuldt kun i en ringe Grad at forandre Noget. Hos Jofias' Moder fandt jeg et mere aabent Ore, og naar jeg ved slige Leiligheder til hende sagde om Drengen: „Pas paa, han skal nok blive til Noget!“ saa nikkede hun fornøjet over til mig, som om hun vilde sige: „Ja, det skal han ganske vist!“

En Dag kom lille Jofias hjem fra Skolen med straalende Dine, — der laa over ham noget vist Triumferende. Jeg var netop den Dag i Besøg hos Justsens; de havde fra en gammel Ven i Ringsted faaet et Par smækkede Harer, og om den ene af dem skulde jeg ved Middagsbordet afgive min Kjendelse. I Parenthesis maa jeg her bemærke, at mine Venner, hvad Bordets Nydelse angaaer, sætte megen Priis paa min Dom. Jeg har i sin Tid gjort vedholdende Studier under en Parisertokts Veiledning, og jeg har ogsaa senere i den Henseende fulgt med Tiden. Med en Stolt-hed som en feirrig Erobrers fortalte lille Jofias sin Moder, hvorledes han var kommen til at spille Blæk over en af Lærers Fortegninger. „Det var en heel Sø,“ sagde han, „det var det sorte Hab!“ Moderen smilede

til mig, som om hun vilde sige: Lagde De Mærke til Lignelsen? Og jeg gjengjeldte Smilet med en beundrende Hovedrysten, idet jeg bemærkede: „Men hvad sagde Læreren, lille Jofias?“ „Na, han var saa vred, saa vred!“ svarede Jofias gauste frimodig; „men jeg saae i eet væk hen paa en anden Dreng, og saa troede Læreren, det var ham, der havde gjort det.“ „Naa, og han fik Straffen?“ spurgte jeg. „Ja, han fik rigtig nok ordenlige Bant!“ svarede han. „Men benegtede Drengen ikke, at det var ham?“ vedblev jeg lidt imponeret af min Yndlings Klogt. „Jo,“ sagde han smilende, „men Læreren troede ham ikke, thi jeg betragtede ham i eet væk stibt!“ Moderen taug og saae ned i sit Skjod; hun var ikke rigtig paa det Rene om, hvorvidt Jofias havde handlet, som han burde; jeg gned mig i Hænderne af Glæde, thi i dette lille Træk saae jeg allerede Jofias' store Fremtid. Men gamle Justesen reiste sig noget blegere end ellers uden at sige et Ord, og, idet han fæstebe et strengt Blik paa Drengen, gav han ham med sin flade Haand et saa kraftigt Slag under Dret, at han tumlede om paa Gulvet som en fra Bidsten løssluppen Top. Og jeg troer næsten, han havde bukket sig og givet ham et Slag endnu, havde jeg ikke hurtigt draget den gamle Mand bort og med et Blik tilljendegivet ham min Misbilligelse af hans Voldshandling. Moderen reiste sig fra sin Stol og hjalp Jofias op, og da hun havde følt paa hans Kind, hvor stærkt den brændte, gif hun

med ham ind i Bærelset ved Siden af, formodentlig for at troste ham. Men jeg tog min gamle Bens Haand og sagde: „Der handlede Du lidt overilet, Justesen! der har din gammeldags Opfattelse igjen spillet Dig et Puds!“ Og da han lod, som om han ikke horte det, sagde jeg: „der glemte Du igjen det Krav, Nytiden stiller til os! I vore Dage, læg vel Mærke til det, min Ven! i vore Dage er den egoistiske Klogt Livsforelsens Alpha og Omega, i vore Dage gjælder det fremfor Alt at være snild. Om en Kammerat uden Grund faaer en Lugtelse for en andens Skyld, om en offentlig Personlighed bliver gjennemheglet til Bedste for en anden, der Intet er og Intet fortjener at være, det døer han ikke af, og er den Gjennemhegledede klog, har han forstaaet sin Lid, saa vender han Dagen efter Spillet om og blander Kortene med saamegen Fingerfærdighed, at den Anden næste Dag gjennemhegles dobbelt saa meget, og Regningen gaaer lige op. Med dine Principer, Justesen, kommer Ingen mere nogen Wei. See kun paa din Frakke der! Du lader den sje, ganske som man brugte det for tyve Aar siden. Din Skræder har i saa Henseende de strengeste Ordres. Den skal gaae ned over Knæet, mindst tre Tommer, halvtredie vilde være uanstændigt. Men Moden har altid en vis relativ Berettigelse. Lad os gaae tilbage i Historien, tilbage til den tidligste Tid! Da Adam blev skabt, gif han da med lang Frakke? med en Frakke, der gif tre Tommer ned over Knæet? Paa ingen Maade! han gif

ganfte nogen! Forst da Synden kom ind i Verden, da Uarbarheden kom ind, da dækkede man sig til, da kom Figenbladet, og det er det, man nu igjen arbejder paa at komme bort fra! Tingen er den, min Ven: den Tid, Adam skabtes, den var en anden end din, og Tiden nu, den er igjen en anden, og derefter maa Alt bedømmes."

Min gamle Ven smagte derpaa, men sagde Intet. Han har altid havt en vis Respect for min uimodstaaelige Dialectik, især naar jeg tager Historiens Bidnesbyrd til Hjælp. Men lidt efter tog han sin Hat for at gaae ud, og mod Sædvane sagde han ikke, hvor han gif hen. Hans Kone saae paa ham ligesom spørgende, men han lod, som han ikke forstod Signalet. Jeg tog mit Uhr op af Lommen og saae paa det, for, som en passant, at minde ham om, at det snart var Spisetid. Men heller ikke deraf tog han den mindste Notice og forlod Stuen. Som jeg senere erfoer gjennem en af mine Venner, gif han imidlertid hen til den Dreng, han meente forurettet, og bad ikke blot ham, men ogsaa Forældrene om Forladelse paa sin Sønns Begne, og Drengen gav han ovenikjobet en udmærket smuk Skrivemappe som Erstatning for den Forurettelse, han havde lidt. Jeg kan ikke negte, i det første Dieblif jeg horte det, overrastede det mig behageligt, jeg fandt det kjont, jeg maa endogsaa sige, næsten rørende. Men ved nærmere Eftertanke sagde jeg dog mig selv, at hans Udsærd var en Laabelighed! Det var

et gammeldags Fintfoleri, slet ikke Andet. Hvad havde han ved det gjorte Skridt vel opnaaet? At den fremmede Drengs Forældre maastee sagde: „Det er vist en gammel stikkelig Mand, den Justesen! Det var net af ham!“ Mere ikke! Men hans egen Søn, Justesens egen Josias, havde han gavnet ham derved? Nei, til hans Fordeel var det ikke, han blev sat i Gabelstokken derved! Nei, vil man i vore Dage bane sig eller Andre Veie, og hvad er Livets Maal vel Andet? saa maa man ikke gaae frem paa den Maade, saa maa man sætte alt Hjertelagsfiltreri tilside, og — ja, lille Josias har det rette Greb paa Tingen, han er Kjød af Nytidens Kjød og Been af dens Been, og derfor sagde jeg om ham, som jeg gjør endnu: Han skal nok blive til Noget!

Om den Tid af hans Liv, der var optagen af hans Skolegang, stal jeg intet Videre sige. Særlig Lyst til Bogen havde han ikke; men det anseer jeg ubetinget for et Fortrin hos ham. I den snevre Stue mister man let det frie Blik paa Tilværelsen, og Spirerne her til kan meget godt allerede være tilstede hos Barnet. Han læste, hvad der saa omtrent fordreides af ham, stundom lidt Mindre, sjelden Mere. Hans Fader havde aldrig læst ret Meget og var dog kommen gjeennem Verden, ja, havde endogsaa erhvervet sig en lille Formue der. At Sonnen ikke tog stærkere fat paa Bogen, lagde Faderen derfor ikke synderlig Vægt paa; det forstaaer sig, at vor Tid kræver et større Kjendskab til Alt, meente han, og i saa Henseende var han heller ingen egentlig

Modstander af den nye Tid's Fordringer. Men særlig Vægt paa Kundskabsmassen lagde han dog, som sagt, ikke. Og seet fra en anden Side var det ogsaa unødvendigt. Deels kommer man i vore Dage med de bedre Læremethoder lettere til et større Fond af Kundskaber end tidligere, deels gjorde, hvad Jostias særligt angaaer, et hurtigt Nemme, hvad der ikke naaedes ved stille Udholdenhed. Af egen Erfaring veed jeg, hvad der ved et hurtigt Nemme kan naaes. Skjondt i en ældre Alder har jeg i en utrolig kort Tid overfaret det Utrolige. Og nu Jostias, allerede i sit trettende Aar kunde han skrive en flydende lille Avisartikel, ganske vist ikke saaledes at den kunde bruges i vore talentfuldt redigerede Dagblade, hvor der stilles større Fordringer, men som dog meget vel lod sig læse som Bidrag til Beredning af de Spørgsmaal, der stod paa Dagsordenen. I et lille Blad „Fremad“, som flere af Stolens Disciple havde slaaet sig sammen til, var han et ikke ubirksomt Medlem, og jeg minde med stor Fornøielse en Artikel af ham, der stod i nævnte Blads Nummer tre og havde til Overtit: „Hvad stræbe vi efter?“ Ikke uden et Slags élan havde han gennemført den Sandhed, at Livsnødsdelsen er vor Stræbens Opgave. Selvfølgelig var Tankgangen endnu Drengens, og selv Sproget var paa mange Steder Præg af Ubehjælpssomhed. Men Nytidens Bingeslag kunde dog alt høres beriggennem. Hvad der glimter som flammende Lyn i den nye Tid's socialistiske Frembringelser, det var, om jeg saa maa udtrykke mig,

allerede tilstede i ham som et Slags ikke frigjort Brint. Og netop det, som jeg roser mig af som en af mine nypperste Egenheder, at jeg i Alt, hvad der i Livet foregaaer og rører sig, strax ved første Diekast seer den røde Traad, som binder alle Phænomener sammen, netop det gjorde, at jeg allerede dengang ved den lille Fremadsartikel sagde, hvad der nu ved den glimrende Middag har faaet en grundig Bekræftelse: Han skal nok blive til Noget!

Men forbigaaer jeg saaledes Skoletiden og de nærmeste Aar, der følge efter — der er om dem ikke stort Andet at mærke, end at han vakkede mellem, hvad Bei han burde gaae, og derfor stiftetviis gled frem og tilbage mellem et stort Handelscontoir og et offentligt ditto med finantsielt Formaal — saa vil jeg derimod dvæle desto længere ved et senere Afsnit af hans Liv, den Deel, der ligger mellem det toogthvende Aar og det femogthvende. Det er i den Alder, at Ungdommen i vor Tid begynder at føle sig kaldet til Verdensstyrelsens alvorlige og strenge Dont, men det er ogsaa i den Alder, at den føler en blidere Trang, at Kjærligheden til Kvinden kommer med sine milde Koreser eller melder sig som altovervældende Lidenskab med sine brændende Straaler og ødelæggende Storme. En dygtig Statistiker vilde maaskee ved uigjendribelige Talstørrelser kunne paavise, hvormeget Lidenskabens Scala i Nytiden er dalet, jeg lader dette mig være ligegyldigt. Jeg siger blot, at Thyerne almindeligviis er den Tid, hvori Kjær-

ligheden melder sig med sin frugtbargjørende Regn og sine hærgende Storme. Af En og Anden sluttes ogsaa allerede i den Alder den Pagt, der, som Præsten siger, er forudbestemt i Himlen, men som først ved hans Tilbedelse faaer sit Exequatur paa Jorden. Naar! paa Sandheden af denne Egttestabets Prædestination skal jeg ikke indlade mig. En Verdensreformatør har jeg aldrig villet være; jeg er med min Tid blandt de Forreste, men omforme Tiden til en anden overlader jeg til Andre. Kun dette vil jeg sige: Tre Egttestabene virkelig forudbestemte i Himlen, saa er der noget Besynderligt i den saakaldte Slaaen op herneved paa Jorden. Der maa da ved Forlovelsernes Afslutning ikke være slaaet rigtig op i de himmelske Bøger — der kunde jo ellers ikke senere komme nogen Misvissning. Og denne min Bemærkning fører mig, uden at jeg egentlig tænkte derpaa, til et Slags Sprogopdagelse, en Opdagelse af etymologisk Natur, den nemlig, om ikke Udtrykket „at slaae op“, ved en Forvexling af det Positive og det Negative, skulde være kommet af, at der i de himmelske Bøger er slaaet urigtigt op. Det være nu som det vil, paa hele den Sag skal jeg ikke videre indlade mig. Mine Principer differere alt for meget fra Theologernes, til at det mellem os kunde komme til nogen Overenskomst. I Længden bliver deres Stilling dog uholdbar, man kan ikke staae med det ene Been i Nytiden og lade det andet slaae bagefter i den gamle. Med Præsterne indlader jeg mig desuden allerede af

andre Grunde ikke. De ere farlige Modstandere for den, der, som jeg, sætter Pris paa det gode Selskabs Underst. Saameget vil jeg kun om Josias sige, at han ikke mere end Andre var blind for kvindelig Skjønhed, ja, tidt bankede og hamrede hans Hjerte, naar han saae en smuk Pige, om hun end var fattig som en Kirkerotte. Men hvad han i Bladet „Fremad“ allerede som femtenaarig Dreng havde haft Die for, det havde, han dog ikke glemt som to og tyveaarig Ungling, og var Skjønheden uden nogensomhelst Forziring af Guld, eller uden ibetmindste en lille Smule Duft af et hoiere Selskabslivs Gurgemeie, saa overvandt han dog klogt sin Tilboielighed, selv om den til sine Tider slog ud i huse Luer. I ethvert Tilfælde bandt han sig ikke ved noget Løfte, det være nu af, hvad Art det vilde. Mængden Gang talte jeg med ham derom og tilkjendegav ham min Beundring deraf. Men altid undgik han mig med et Smil; hvormeget han sluttede sig til mig i Principet om Pengenes Betydning i Nytiden, vilde han dog ikke i dette særlige Tilfælde aabent vedkjende sig det, og det, det vil jeg tilstaae, er et af de saa Punkter, hvori vi ere forffjellige, at han ikke fuldt saa aabenhjertigt som jeg vedkjender sig at være den Nytidens Mand, han er. Saa forunderligt vilde Skjæbuen det imidlertid, at, trods denne hans Selbovbindelse, trods denne hans Narvaagenhed, skulde han dog, men uden selv at vide det, blive indviklet i et Forhold til en ubemidlet Pige og knyttet til hende, saalænge til han ved

en Manøver, jeg betragter som et Verdensklogskabens Mesterstykke, fik Feilen redresseret saa grundigt, at det, som saae sortest ud, kom til at straaie i den klareste Solglands. I vor Tid er nu engang Penge ethvert Kjærlighedsforholds Alpha og Omega. Man seer den unge Pige paa et Val, i et Selskab, i et Theater, man horer sig for om Familiens finansielle Possessioner og besøger den, naar de ere tidsfvaerende, man lader et Ord falde tilhoire, man lader et Ord falde tilvenstre og slutter saa med Pigens Nærmeste et Slags Handel om deres Datter, notabene hvis den Sum, der bydes for Overtagelsen, er rimelig. Viser det sig senere, at det, der var stipuleret, i Virkeligheden ikke ydes, eller søge Forældrene at knappe lidt af, blot for at spare, saa gaaer Handlen tilbage, og saa er Varen ikke større, og som en af de Bedrifter, hvorved Josias for mig staaer i en ægte Mytidens Glands, maa jeg særlig lægge Vægt paa, hvorledes han loste det Handelsforhold, han om en ung Pige havde indgaaet, og næsten samtidig fik et andet sluttet, uden større Tab derved end nogle Kvinde-taarer.

Jeg skal her fortælle, hvad jeg veed berom, i nogle løse Træk. De fineste Træk i Spillet faaer jeg selvfølgelig ikke med: paa Afstand lade de sig ikke altid saa noie iagttage, som jeg kunde have ønsket.

Ude paa Vesterbro, jeg mindes, mærkeligt nok, ikke mere Stedets Navn, skiondt jeg selv nogle Aar iforveien netop i Nærheden deraf havde et lille engagement

d'amour. Men der er jo ogsaa siden den Tid blevet saaledes omkalfatret og bebygget derude, at Hukommelsen næsten ikke har Mere at knytte sig til. Som sagt ude paa Vesterbro, ikke langt fra Pilealleen, boede en gammel Oberst ved Navn Rosenstolpe, der vel paa den Tid, jeg her tænker paa, ikke mere gjorde Tjeneste i Armeen, men dog engang havde været en dygtig Officeer. Hans Kone var død, saavidt jeg veed, meget ung, og hans hele Huus bestod, foruden ham selv, kun af en Datter og en Broderdatter. Datteren var nitten Aar gammel, Broderdatteren kun atten. Men saae man dem sammen Side om Side, maatte man antage Broderdatteren for mindst et Par Aar yngre, saa barnlig var hele hendes Maade at være paa, saa blodt fortonet enhver af hendes Bevægelser. Hendes Forældre vare døde omtrent samtidig, da hun var otte Aar, og den gamle Oberst havde taget hende i Huset og havde ladet hende opdrage sammen med sin egen Datter af en Dame, der var bekendt for sin ualmindelige Dannelse. Jeg kom nu og da i Oberstens Huus, mest rigtignok ved festlige Leiligheder, men ogsaa nu og da ellers. Som tidligere sagt, har jeg et betydeligt selstabeligt Talent, og det havde jeg allerede dengang udviklet i en ikke ringe Grad. Jeg kunde kaste en Replik til forskjellige Sider paa engang, jeg kunde udmeisle en træffende Bemærkning, saaledes at Pointen kom til sin fulde Ret, jeg kunde sige en lille Tvetydighed med et Ansigt saa intetsigende, at det var, som om jeg ikke anede Dobbeltheden deri, ja,

jeg kunde endogsaa, naar det skulde gjælde, udbringe en Skaal, selv om jeg ikke havde gjennemtænkt den forud, og holde alle Tilhørerne fangne ved det Lune, hvormed det stete. Jeg kom der i Huset, og jeg var altid vel seet. „Aha! der har vi vor Ven Rentieren!“ det var næsten altid det Begeistringens Udraab, hvormed Obersten modtog mig, naar jeg kom uindbuden. Jeg levede alereede dengang, har jeg maastee glemt at sige, af Renterne af en lille faststaaende Kapital, som mine Forældre have efterladt mig, og det var derfor, Obersten kaldte mig Rentieren. Desværre kunde jeg ikke gjøre denne Kapital saa frugtbringende, jeg kunde onste, ved Udlaan, da mine Forældre af en utidig Frugtsomhed, fordi jeg i min Ungdom ikke hørte til de stadigste, havde aubragt den saaledes, at den var urorlig, og til at leve af Renterne var den noget lille. Som sagt, jeg kom hos Oberstens til forskjellige Tider, men altid lige velkommen, og tidt lagde jeg Mærke til de to unge Piger. Jeg har altid holdt af det første Foraarsgrønt, det er sundt for Fordoielsen, og det er saa forunderlig forfriskende. Jeg berigede desuden ved Omgang med de tvende Piger mine psykologiske Erfaringer. Navnlig interesserede mig den yngre, barnligere. Hun havde en poetisk og letbevægelig Natur, fuld af Sjønhed, fuld af medfødt gråce. Elde var den anden paa ingen Maade, hun var, hvad Formerne angaaer, en ungdommelig Juno. Navnlig havde hun en prægtig Hals; en Billedhugger kunde have brugt den til Model. Der var, om jeg saa turde ud-

trykke mig, noget Sæftigt ved den, Tænderne løb En i Vand, naar man faae paa den. Men til Cousinen Mary naaede hun dog i ingen Henseende op. Mary var, ja, hvad skal jeg sige, hun var som Bouquetten af en kostbar Viin, netop idet Glasfen trækkes op; hun var som den første Sangfugletrille, man horer, naar Træfuglene efter Vintersæisonen begynde at indfinde sig. Alt i hende var Klang. I det Hele taget bryder jeg mig ganske vist ikke Stort om Sangfuglemusik, jeg horer hellere en smuk Aften mellem gode Venner en Valz af Gungl end en erotisk Romance af Philomele, ja, thi det tør jeg vel her sige, jeg 'er en Smule Gungli-
aner. Men den første Sangfugletrille, den har dog altid noget vist Fæstligt. Og som sagt, Mary var som en saadan Sangfugletrille, et vidunderligt rorende Philomelekluk. Og et Par Smilehuller havde Frosken Mary i sine Kinder! For en i Alderen lidt Fremrykket som mig vilde et saadant Smilehul have været den uroligste, men sødeste Bugge at hvile i. Var Josephine en næsten heelt udsprungen Rose, saa var Mary en Rosenknop, der, forbauset over Verdens Skjønhed, netop havde begyndt at aabne sit Die, og da min Yndling Josias Justesen gjorde hendes Bekjendtskab, var hun endnu saa ubethnget af Andet end Mindet om hendes tidlig afdøde Forældre, at hun saa at sige blev haaren ligesaa let af Livets vrelende Begivenheder som Dunet under en frisk Lufstning af de stiftende Lufstølger. Jeg lagde, skjult bag nogle Buske, Mærke til hende en Dag, hun stod

ved en Dam i Haven. Jeg var netop i det Dieblif godt stiftet til psychologiske Observationer; jeg havde ved Oberstens Middagsbord til Desfertten faaet en Sherry, der satte min hele Organisme i den ligeligste Bevægelse. Hun sad paa Hug ved Vandet og pustede, med Munden fortryllende tilspidset, til et Blad, der var blæst ned paa dets Overflade. Længe rørte det sig ikke af Stedet, det var stridigt. Endelig fik hun det dog afsted. Men formodentlig maa det ved det stærkere Pust have faaet for raast en Fart, thi pludselig bøjede hun sig fremover og saae ganste ulykkelig ned paa Vandet, og Diebliffet efter opstode hun, med de hvide Fingre som et Silkenet, Noget, der ved Pustet var blæst ned i Vandet. At det var et lille Insect, kunde jeg strax tænke mig. Hun havde villet lade det seile, og, det hændes i det Smaa, hvad der saa ofte hændes i det Store, det var forulykket ved Seiladsen. Hvor hun kjælede for det lille Dyr! Hvor hun aandede paa det, for at tørre det! Hvor hun satte det lige til sine Læber, uden at spørge, om det havde en Braad, der kunde gyde sin Gift i dem! Og da hun havde gjort alt, hvad hun kunde, for at bøde paa sin Uforsigtighed, hvor omhyggeligt satte hun det da ikke paa en Blomst, for at det skulde kvæges ved dens Sødme og dens Duft. Jeg tilstaaer, dersom jeg ikke netop fort iforveien i en lille Amourette havde haft en meget ubehagelig Skuffelse, havde jeg i det næste Dieblif afgjørende begjæret hendes Haand. Skjondt jeg er en Nytidens Mand og altid har været det trods

Nogen, har har jeg nemlig dog en ikke ringe faible for det Barmlige hos en Kvinde. Det er en Slags eau de mille fleurs, der opliver ganste forunderligt, naar man stundom er ved at falde lidt sammen. Naa! og hos Froken Mary var det jo ogsaa forbundet med Udsigten til en klæffelig Arv. Da jeg nu fortalte min Ven Josias denne, ja, hvad skal jeg kalde det, denne lille evénement ved Dammen, blev han ganste henrykt og bestemte sig oieblikkelig for at vise hende en Elsters Opmærksomhed. Han vilde kun først forhøre sig lidt noiere om Arven. Han vilde stasse sig Oplysning om, hvor stor den var, hvor fjerne Udsigterne vare til at erholde den og andet Saabant, der jo i vor Tid ikke ret kan forbigaaes. Resultatet af hans Undersøgelser var glimrende, der var i en meget nær Fremtid Udsigt til ved hende at faae et af de bedste Godsfer i Sydsjælland og — hvad kan man ønske mere? Naa! ung var Josias jo og tillige smuk, thi, som tidligere bemærket, han udviklede sig senere til en ikke almindelig Skjønhed. Hans mørkeblaae Dine, hans brune, krollede Haar, hans slanke og dog kraftige Figur, det var Alt, hvad der kunde fængsle et Kvindehjerte. Og indsmigrende var han da ogsaa, han havde veri Noget af min Natur. Hvad skulde der da være iveien for at vinde Mary? Intet! Alle sine Overtalelsens Batterier lod han da ogsaa strax spille, det gik Knald i Knald, og da en Maanedstid var gaaet — jeg overværede i den Tid nogle af hans Angreb, de vare den dygtigste Feltherre værdige —

da erklærede Froken Mary sig overvunden og rakte ham sin Haand. Da han første Gang præsenterede hende for mig som sin Forlovede, og hun, blussende over hele Ansigtet, saae op til mig, jeg kan ikke sige med hvilket glad og dog rørende Udtryk, havde jeg en Fornemmelse, som jeg indtil dette Dieblif aldrig har kunnet forklare mig. Det var en Blanding af Beundring ved den Skjonhed, jeg saae, af et Slags Erbødighed, jeg end ikke vilde have ydet nogen Rønge, det vil da sige uden tilsyneladende, og af Selvbebreidelse over, at jeg havde overladt til en Anden, hvad jeg ved min Egne til at persuadere, naar jeg havde villet, selv havde kunnet naae — det var en Blanding af alt det og Noget, jeg til den Dag idag endnu aldrig har kunnet gjøre mig Rede for! Hun var deilig! Skjøndt hun Intet sagde, var Munden dog ligesom i en uafbrudt mimrende Bevægelse, — den maatte fortælle om hendes Lykke.

Ja, det var en herlig Tid for Jofias, og skulde jeg have noget Ønske for den Deel af Livet, jeg endnu har tilbage, da skulde det være at knytte en saadan Pige til mig, blot for en kort Tid — en længere vilde maafee dog trætte — at knytte en saadan Pige til mig, og med hende opleve et saadant Dieblif! Det forstaaer sig, der vilde derved gjøres Brud paa endeel Vaner; men Tiden vilde nok igjen bringe Alt i Orden. Der er i Nytiden en Luft, som virker regulerende og udjævnende.

Jofias forte nu længe et Herreliv. Gamle Juste-

sen var indtaget i sin smukke Svigerdatter, og tidt sagde jeg til ham: „Naa, gamle Ven, hvem fik saa Ret? Du med dine Spaadomme, eller jeg, der sagde: Han skal nok blive til Noget!“ Gamle Justesen svarede ikke, men rystede paa Hovedet, som om han vilde sige: „Kan være, Du har Ret, men kan ogsaa ikke være! Det er i ethvert Tilfælde Noget, vi ikke blive enige om!“ Naa! af en Mand med saa gammeldags Grundsaetninger kunde jeg ikke forlange Mere. Men den gode Fru Justesen stemte strax i med mig, og da jeg nu fremhævede, at det Gods, Mary og med hende Jostas havde Udsigt til, var sine tre Tønder Guld værd, kom der dog lidt stærkere Glæde i gamle Justesens Dine, og han sagde: „Ja, glæde mig skal det naturligtviis, hvis Du har spaaet ret!“

Dagen efter Forlovelsen tog Jostas Justesen mig op med paa en Restauration, og efter en glimrende Frokost drak vi paa det heldige Udfald af hans erotiske Felttog. Jeg proponerede ogsaa et Glas for den gamle Dame, der skulde arbejse, jeg onskede, at hun ikke naatte føle sig trykket for længe af Alderdommens Svagheder, og Jostas tomte Glasset, men betonedes sin Tak meget let, ligesom for at fremhæve, at hos ham var Formuen det Underordnede. Han udbragte endogsaa et Glas for Mary, fortryllende som hun vilde være, selv om hun i dette Dieblif kun var en fattig Fabrikarbejderste. Jeg gjorde en spogende Bemærkning om Fabrikpigernes Stilling — jeg var den Dag ualmindelig oplagt til at pointere min

Stjemt, og ganske fiint lod jeg ham mærke, at jeg saae klarere i Tingene, end han troede, men i al Stilhed tænkte jeg dog: Han er, som han bor være! Han er en ægte Nytids Mand! Han skal nok blive til Noget!

En Maanedstid efter Forlovelsen blev Justas Justesen forfremmet i sit Contoir. Slidt sig op der havde han just ikke. Men havde han ikke arbeidet meget for sig selv, havde Oberst Rosenstolpe arbeidet desto mere for ham, og Justesen havde gjort sin Forfremmelse mulig ved en meget vicace Journalartikel i de nyere Apeers Faveur. Om stor politisk Indsigt viduede den vel ikke, men den viduede desto mere om, at han havde forstaaet at slutte sig til et Parti, og i vor Tid, i Nye-tiden, vil det sige ikke saa lidet. Der var en Tid, da ogsaa jeg vilde laste mig over Politiken. Man kunde intetsteds komme, ikke deeltage i noget solent Maaltid, uden idetmindste at kjende Lidt til dens ABC. Jeg gjorde da ogsaa i nogle Uger grundige Studier i den Retning. Men længe kunde denne tørre Læsning dog ikke fængsle mig, man trængte i de Kredse, hvor jeg pleiede at komme, til min Nærværelse, og man har jo ikke blot Pligter mod sig selv og sit Fædreland, men ogsaa mod sine Venner. Endelig opgav jeg det reent, og jeg var da ogsaa kommet saa vidt i mit Studium, at jeg ved en politisk Samtale ikke behøvede at være en ganske orkesløs Tilhører.

En halv Snees Uger efter Justesens Forlovelse —

hvilket Sving var der ikke i den Tid kommen over ham, og hvilken Sum af elstværdig Gratie udviklede der sig ikke i den Tid hos Mary! — kom jeg tilfældigviis i Berøring med den Advokat, der havde affattet Fru Nagefens Testament, og som i det Hele taget var fortrolig med alle hendes Forhold. Vi kom til at tale om Godssets Værdi og de Byrder, der hvilede derpaa, og i Faveur af min Ven Jostias sogte jeg, uden just directe at spørge, at komme under Veir med selv de ubetydeligste Details i saa Henseende. Men til min Forbauselse erfoer jeg nu, at Testamentet var blevet forandret. Fru Nagesen havde alle sine Dage været bekjendt for sine Særheder og sine Luner, og hvad Testamentet angaaer, saa var hun bleven sig selv lig, thi, uden endnu at have meddeelt det til Oberst Rosenstolpes, havde hun forandret det til Fordeel for Oberstens egen Datter, Josephine. Ganske vist saaledes, at Froken Mary heller ikke forblev tomhændet, men selve Godsset skulde dog ikke mere gaae over til hende. Sub rosa betroede Advokaten mig, at Fru Nagesen, der var en meget pirrelig og forsængelig Dame, vist havde fundet sig stodt ved, at Mary for sin Forlovelses Skyld paa den senere Tid havde forsomt hende. Paa min unge Vens Vegne blev jeg aldeles perplex. At jeg, naar Tiden kom, og Godsset var gaaet over i Justens Besiddelse, hos ham vilde reise et lille Laan paa nogle Lustind, for dermed at forøge mine Indtægter og saaledes ogsaa mine Bekvemmeligheder, var uden Indflydelse paa min Bestyrtelse i den Gen-

seende. Jeg følte, hvilket Slag det maatte være for min Ven. Saa hurtigt, jeg kunde, styndte jeg mig til ham, og da han kom mig imøde med sit sædvanlige Smil, kunde jeg neppe bringe over mit Hjerte at tilføie ham det dræbende Slag. Dog, det maatte jo stee. Ord til andet fortalte jeg ham, hvad Advokaten havde betroet mig, og saae derpaa næsten lidt ængstelig op paa ham. Men har jeg nogensinde beundret min unge Ven, da var det ved denne Leilighed. Der var hos ham intet Diebligs Vaklen, ingen Kamp med sig selv, intet sygeligt Foleri. I samme Dieblif jeg meddeelte ham den, som jeg troede, knusende Efterretning, var Planen til et Felttog allerede lagt, og med et Haandtryk saa varmt, at jeg solte hans kraftige Natur berigjennem, takkede han mig for Meddelelsen og bad mig see, hvorledes han nu vilde gribe den Ting fat. Kun spurgte han mig gjentagende, om det var sikkert, at Rosenstolpes Intet vidste om Forandringen. Det bekræftede jeg, og lidt efter fulgtes vi ud til Rosenstolpes, han ganske vist lidt indadvendt og tankesuld, men forresten uden Spor af Nedtrykthed, jeg, jevnlig betragtede ham, for at gjøre mine psykologiske Observationer.

Da vi kom til Rosenstolpes, sad Froken Josephine ene i Stuen, og et Par Minuter efter kom ogsaa Froken Mary. Josephine sad med et Broderi i Haanden, Mary kom med en sng Spurv, hun havde fundet under et Kirsebærtræ i Haven. Allerede i det første Dieblif, min Ven Josias traadte ind, viste han Froken Josephine en

ualmindelig Opmærksomhed, og da nu Mary kom til, da forstod han saaledes at fordele det Smigrende, han sagde de unge Piger, at Josephine stadig sit Broderparten, om han end lod uforandret overfor Mary. Endnu bemærkede Mary Intet, hun havde altfor travlt med den syge Fugl, som hun havde svøbt i Bomuld, for at den ret kunde blive varm. „Min kjære Mary er idag meget optagen!“ sagde Josias, jeg huster det, som det var igaar, „Du har jo næsten ikke Tid for Andet end din lille Fugl!“ Og, idet han derpaa hurtigt vendte sig om til Josephine, sagde han: „Ja, De er ogsaa optagen, men det er af Arbejde for os Mennesker. Og derfor straalet ogsaa Alt paa dem, og blot man seer paa Dem, føler man sig oplivet og varmet.“ Fruen Mary slap et Dieblik Fuglen og saae forundret op, og det forekom mig, som gif der en hurtig Rodme hen over hendes Ansigt. Men et Dieblik efter var det igjen glemt, og Mary saae atter deeltagende paa den lille Spurv, der syntes at være sin Ende nær. Lidt efter spøgede Justesen med Josephine, og Josephine, der altid havde lidt Tilboielighed til Coquetteri, gjengjeldte Spøgen, ikke uden en lille Smule Udfordrende til Mary, der almindeligviis af Andre blev fremhævet paa Josephines Beføstning. Og da Justesen gif bort, saae Josephine lidt mildere end ellers efter ham, Mary lidt alvorligere. Dette var dog kun et af de første Skridt paa min Vens taktiske Operationsbasis, men inden fjorten Dage laa hele Felttoget klart for mig.

Nu og da spurgte jeg mig selv: Er det dog egentlig Ret, hvad Josias her gjør? Handler han ikke mod Mary anderledes, end selv en Nytidens Mand kan finde det forsvarligt? Nu og da tænkte jeg ogsaa ved mig selv: Burde Du ikke give den stakkels Pige Dpreisning ved at tilbyde hende din Haand og Hjerte? Men hvad Justesen angaaer, saa kom jeg dog overeens med mig selv om, at han ikke kunde forsvare at handle anderledes. Og hvad mig selv angaaer, saa naerede jeg alligevel en vis Frygt for, at Mary, heftig bevæget som hun da var, ikke noksom vilde have Die for mine personlige Fortrin og i sin Fortvivlelse maaafsee nu ogsaa vise mit Dffer tilbage.

Endnu fjorten Dage varede Felttoget; det var forbausende, med hvilket Skarpsyn enhver Position blev beregnet og indtaget, og da fire Uger var gaaet, var den tidligere Fæstning forladt og den nye erobret. Da Flaaget i den forladte blev stroget, stod jeg ikke thve Skridt derfra; der er sjelden noget Skue, der har angrebet mig stærkere. Jeg har engang læst en lang speculativ Afhandling om det Barnligrørende, og da jeg var særdig med den, forstod jeg ligesaa meget deraf, som da jeg begyndte. Den eneste Nytte, den havde gjort mig, var at lette Dvergangen til min Middagsføvn. Men hvad jeg dengang ikke kom til at forstaae, det lærte jeg at forstaae af Froken Mary. I enhver af hendes Bevægelser, selv den mindste, havde jeg den thdeligste Forklaring deraf. Ja, en Aften, da jeg tilfældig saae hende sidde

ene i Haven, maatte jeg ligefrem snige mig bort for at styrke mig ved et Glas Viin. Mine Principer folte sig et Dieblif svage, den primitive Følelse havde overvældet dem.

Uden Modstand gif dog ikke min unge Vens Overgang til den nye Leir. Josephine vakkede længe, og Oberst Rosenstolpe bandte paa, at han aldrig mere vilde see Jossias og forstøde sin egen Datter. Naar, det stete da just ikke, heldigviis stee Saadant nu kun i Romaner. Og Josephine vidste desuden nok, hvad hun vilde, og var vant til at behandle Obersten. Men gamle Justesen, han var albeles oprort. I otte Dage var hans Huus lukket for Sonnen, og en Morgenstund sneg han sig ganske ubemærket ud til Frosen Mary og sad i en stiv Lime hos hende og holdt hendes Haand. Rosenstolpes Stuepige fortalte mig det: jeg har altid holdt mig gode Venner med det Pigebarn og spøgt lidt med hende, naar hendes Frosener ikke vare tilstede. Da Justesen gif, fulgte Mary ham hen ad Veien, og han stod længe selv trostefløsere end hun. Til sidst kysede han hende paa Panden og gif saa, men ganske langsomt, som en Mand, der pludselig har faaet et Knæk, han aldrig forvinder, hjemad. For hvert ti Skridt stod han imidlertid stille og saae efter den unge Pige. Og Mary, hun saae efter den Gamle med et langt, rorende Blik. Men, hun er jo ung! Og hvad jeg kan gjøre for at troste hende, det skal jeg.

Fra den Tid er jeg ikke kommen meget til gamle

Justesen. Naar jeg nu og da besøger Familien, luffer han sig inde i sit Værelse; han frygter vel, at jeg skal bringe ham til at see Sagen i et andet Lys. Og selv Fru Justesen er bleven lidt mere fremmed. Hun har altid naar jeg kommer, saa uendelig Meget at gjøre i Kjøkkenet. Deres Formue, hedder det, skal efter deres Dod gaae over til Mary. Det er dog vist kun Fabel. Ganste umuligt er det imidlertid ikke, thi disse gammel-dags Folk ere aldeles ikke til at beregne.

To Maaneder efter vare Josias Justesen og Josephine forlovede, og een Maaned efter bleve de gifte. Jeg var med til Bryllupet, hverken Obersten eller den gamle Justesen var der. Over Josephines Ansigt laa der en Slags Trods, som om hun vilde vise, at hun ikke brod sig om den Modstand, der var viist imod hende. Men stor Pomp var der ikke ved Bryllupet, og ikke engang Staaen for Brudeparret blev udbragt, som den burde, thi der var den Dag slet ingen Sving i mig, og da jeg vilde slutte med et Leve for Josias Justesen og for hans smukke Kone, kom jeg ved en ligefrem Fortalelse til at sige: „Leve Josias Justesen og Froken Mary!“

Samme Dag som Justesen og Josephine havde Bryllup, blev Fru Aagesen syg, og fjorten Dage efter døde hun. Justesen fulgte hende, og det var en mageløs Krands, han lagde paa hendes Kiste. Fra det Dødblik af tilfaldt Gudsset min unge Ven.

En Tid efter saae jeg Froken Mary — ved Bryll-

lupet var hun heller ikke tilstede, hun var den Dag ikke vel — jeg saae hende en Estermiddag et Stykke fra Villaen; hun stod paa en Hvi ved et gammelt halvudgaaet Træ. Det blæste skarpt, og Vinden jog det visne Lov hen for hendes Fodder. Jeg tænkte paa den Dag, da jeg saae hende i Haven, og hun stod boiet over Bladet med Insectet. Hvor forskjellig var hun nu ikke fra bengang! Læs og alvorlig stod hun og betragtede Bladens Fald og grublede maastee over, hvorfor Alt er, som det er. Men, hvo kan besvare det? Det er, som det er, og som det er, maa det tages. Det var saaledes i fordums Tider; i vor Tid er det mere Tilfældet end nogensinde. Naar det gjælder Ens eget Vel, kan den Enfelte ikke spørge, hvad og hvem han offrer; den stadige Hensynstagen til Andre er et fuldkommen tilbagelagt Stadium. Hvad det næste Stadium er? ja, det maa man oppebie.

Da Josias først var kommen i Besiddelse af Godset, blev hans Huus efterhaanden sat paa en stor Fod. Af alle tidligere Venner var jeg noget nær den Eneste, der blev tilbage, de andre vare ikke fornemme nok. Jeg vil just ikke sige, at han holdt paa mig i nogen særlig Grad, men han vedligeholdt dog Skindet af at søge mig. Og maastee var jeg ogsaa mere uundværlig, end han selv vidste, thi det er nu engang min Hemmelighed at gjøre mig uundværlig, hvor jeg kommer. Mest kom jeg dog til ham, naar han var her i Byen; de tre Maanedes af Aaret, Sommermaanederne, var han ude paa

sit Gods. Sin Embedsstilling havde han aldeles opgivet. Ved det første Gilde, der fandt Sted paa Godset, efterat Justesen havde overtaget det, var jeg tilstede. Det var Grømen af det gode Selstøb, der var samlet der. Jeg udbragte Skaalen for Godsets Flor, en svensk Godseier for Justesen og hans Frue. Han opstillede min Ven og hans Hustru som Mønstre paa ægtefælig Kjerlighed; i deres Forbindelse var Ægtefæltets Ideal blevet til Kjød og Blod! Forresten syntes mig, at han gjorde mere Cour til den unge Frue end onskeligt — jeg mener naturligviis for Jostas! Justesen selv udbragte min Skaal. Han omtalte, hvad jeg i hans Barndom havde været for ham, og han gav en i hoieste Grad tiltalende Skildring deraf. Jeg var en Nattidens Mand, sagde han, Ingen forstod som jeg at identificere sig med dens Aand og Væsen. Jeg drak mit Glas heelt ud, og da jeg igjen havde fyldt det og sat mig en Smule i Positur, bragte jeg Verten min Tale i en Tale, der fremkaldte stormende Bifaldsyttringer, og som jeg nok tør sige, var et lille Mesterstykke af Eloquens. Jeg har senere været til flere Gilder hos Justesen, men aldrig talt som den Dag. Jeg troer næsten, Justesen blev lidt stinsyg. Hver Gang der udbrod en Latterstorm, saae han lidt alvorlig og forlegen ud, ja han var endogsaa engang nær ved at forlade Bordet. Men, som sagt, jeg talte med et sprudlende Liv, ikke engang ved Gildet idag

talte jeg med en saadan Aplomb, kjøndt det det dog var det mest storartede af alle hans Gilder, Celebreringen af hans Udnævnelse til Sægermester. Ja, thi jeg har glemt at sige, at han for nogle Dage siden modtog denne hædrende Udnævnelse, der naturligviis kun er et Skridt til i Tiden at blive Kammerherre. So, jeg spaaede rigtigt, da jeg sagde: „Han skal nok blive til Noget!“

Men jeg seer, Klokken er bleven mange, den er henved elleve, og jeg maa endnu iaften — for jeg lægger mig tilfængs, — hen hos en eller anden Conditor og have et lille Glas paa Falderebet. Jeg kan ikke undvære en lille Pæsfiar med gode Benner, for jeg afslutter Dagens Virksomhed: det har noget ligesom Dagens Anstrengelser Fordelende. Jeg faaer vel at bryde af i min Fortælling og den er da ogsaa forsaavidt færdig, som jeg, om end kun med et Par Exempser, troer at have godtgjort, hvad jeg med Hensyn til Justesen vilde, at jeg fra den tidligste Tid havde det rette Blik for hans Personlighed. Men eet falder der mig ind, ibet jeg her slutter: Justesen er dog lidt mere ordknapp imod mig, end han pleier. Der var hos ham noget grumme Afmaalt. Jeg skulde da vel ikke troe, at heller ikke jeg er fornem nok for ham! Man kan ikke vide! Dog det har ingen Nød! Han tager sig nok iagt! Han har gaaet i Stole hos mig, han veed, jeg kjender ham for noie. Det Mindste,

jeg mærker til, at han lader mig falde, det mindste Spor, jeg opdager deraf, lad ham tage sig iagt! Jeg er en Nytidens Mand, jeg er hensynsløs, hensynsløse lige ud til mine Fingerspidser, og har jeg end her fortalt hans Historie og fortalt den til hans Fordeel — jeg kan, hvad Dieblig det skal være, fortælle den om igjen og det paa en heelt anden Maade.

En Correspondance i Sneen.

Af

P. B. Overgaard.

Vinteren bækked' med sit sneehvide Slør
 Enge og Marker og skobrandste Søer,
 Iisdækt var den ghyngende Bøve;
 Standset var Fuglens jublende Chor,
 Sulkende Vinden mellem Træerne foer
 I de dybe, drømmende Stove.

Dagen var flygtet for sin mørke Rival,
 Stjernerne funkled' alt i tusinde Tal,
 Maanen var begyndt paa sin Vandring;
 Solvglands den spredte over Land, over By,
 Stundom den skjulte sig kolet bag en Sky
 For at mørkne lidt til Forandring!

Hurtigt han ileb ad den bugtede Sti
 Henimod Møllen, som hun særbedes i,
 Egnens allerbeiligste Kvinde;
 Hende at vinde han som Maal havde sat;
 Hende at eie, hvilken dyrebar Skat!
 Ingen bedre funde han finde!

Nede ved Gjerdet han standsed' og saae
 Henad mod Møllen, som saa frebelig laa
 Og lod Vinden blæse i Vingen!
 Tankefuldt stirred' han mod Jorden og streb
 Langsomt i Sneen et Slags Kjærlighedsbrev:
 „Lise, enten Dig eller Ingen!“

Svagt lod en Støi gjennem Aftenens Ro
 Henne fra Busten ved Møllerens Bro,
 Der hvor Aaen krydsede Veien.
 Utter han hasted for Møllen at naae,
 Snart han ved Døren stod og bankede paa,
 Traadte ind og hilste forlegen.

Inde i Stuen var saa lunt og saa rart;
 Ilben i Ovnen blussed' lystigt og klart,
 Kaffejedlen sang saa melodisk.
 Ratten fornoiet sad og spandt i sin Krog,
 Mølleren rog, mens han læste en Bog,
 Nipped til sit Kruus periodisk.

Venligt han nikked', mens i Skjæget han lo,
 „Jh! see, Godaften, lille Jens! Værsaago',
 Sæt Dig ned, og Biben Du tænde;
 Lad os saa faae os en luun Passiar,
 Lise er gaaet sig en Tour, saa vi har
 Fred da, idetmindste for hende.“

Bedst som de sad nu med tankesuldt Sind,
 Lise ad Døren traadte smilende ind,
 Klapped' blidt den Gamle paa Kinden,
 Rakte saa Jens sin Haand, mens hun lo
 Nok saa polidst: „Lille Fa'er! Du kan troe,
 Jeg har været rigtig i Winden!“

Møllerens Lise med det krusede Haar
 Blomstreb' saa yndigt i sin fagreste Vaar,
 Rosenstjæret lyst paa Kinden.
 Dinene straalte med en hintmelblaa Glans,
 Blidt de fortalte, naar de saae ind i hans,
 Om et trofast Hjerter forinden!

Lise iaften var saa beilig, at Jens
 Reent blev bedaaret, saa han glemte imens,
 Liben havde Binger, og forend
 Ret han det vidste, var det Tid til at gaae;
 Endnu et Godnat og et Haandtryk og saa —
 Stod han atter udenfor Døren!

Hjemad han ileb' ad den bugtede Sti;
Flygtigt han læste, da han kom det forbi,
„Lise, enten Dig eller Ingen“.

Undrende studsed' han: i Sneen der var
Bynteligt underneden skrevet et Svar:
„Du skal bare frie, det er Lingen!“

Dovre i Mollen kom et Bindue paa Klem,
Smilende lille Lise tittede frem,
Rikked' hjærligt som for at vise,
Det var fra hende; henrykt svang han sin Hat.
Medens han jubled' i den deilige Nat:
„Ja, imorgen frier jeg til Lise!“

Ballon- og Bueposten under Parises Beleiring.

Red S. P. Holst.

Medens Dampstibe, Jernbaner og Telegrafer, disse Aarhundrebits store Opfindelser, bestandig modtage nye Forbedringer, har Luftstibet paa en forunderlig Maade været Stebbarn. Det var et Tilfælde, der bragte Etienne Montgolfier til i Slutningen af det forrige Aarhundrede at opbauge Luftballonens Theori, og hans første Forsøg med Luftstibet i 1783 kronedes med Held. Det efterfulgtes af flere andre ligesaa heldige; han blev Adelsmand, fik en livsvarig Pension af 2000 Francs, og Ludvig den Sættende udsatte endogsaa en Priis af 40000 Francs for den, der kunde frugtbargjøre Opfindelsen ved at bringe den i Forbindelse med nyttige Diened; men Revolutionen gav Franskmændene Andet at tænke paa, og siden den Tid er der saagodtsom Intet steet for at forbedre og udbanne denne Opfindelse. Thi for at Luftstibet skal faae en Fremtid — for ikke at sige

glimrende Fremtid, som H. C. Ørsted spaaer det i sit befjendte Digt — saa er det først og fremmest nødvendigt, at Videnskaben maa bemægtige sig denne Opfindelse og ikke som hidtil lade den synke ned til at være et Tiltrækningsmiddel for Livoliernes og Forlystelsesstedernes Søndagspublicum. At denne Opfindelse endnu ikke har faaet nogen egentlig Betydning i Frankrig, er saameget mere mærkeligt, som Franskmændene — paa Grund af deres ihjygtige og eventyrlige Charakter — nærmest maatte synes kalbede til at kaste sig over en Opfindelse, der i sig har saameget Overraskende. Hertil kommer endnu, at Luftballonen allerede under den første Republiks Krige havde haft Leilighed til at spille en Rolle, at Luftskipperen Coutelle gjorde heldige Forsøg paa at udspeide Fjendens Styrke og Stillinger, og at Velsærdscomiteen med Robespierre og Carnot i Spidsen endogsaa udstedte et Dekret, der organiserede Luftskipperne som et Slags „flyvende“ Corps under Coutelles Commando.

Alt det var imidlertid gaaet i Glemmebogen, og der behøvedes en saa uheldig Begivenhed som Paris' fuldstændige Gernering for at vække Pariserne og lede deres Tanke hen paa, at det forsømte, ringeagtede Luftskib her maastee kunde gjøre dem nogen Tjeneste.

Den, der først havde denne Tanke, var Gaston Tissandier, en videnskabelig dannet Mand og en dygtig Aëronaut. Det lykkedes ham at faae Regjeringen med sig, og ved hans ufortrødne Bestræbelser, der forresten kun fandt daarlig Understøttelse hos de høiere Befalings-

mænd i Armeen, kom det endelig saavidt, at Velfærdskomiteens „flyvende“ Corps oprettedes paany, at der blev givet Ordre til at bygge Balloner og at forsyne Corpset med det nødvendige Materiale, og at Gaston Tissandier og syv andre mere bekjendte Luftskippere udnævntes til dets Capitainer. Forsaavidt syntes Alt at gaae efter Ønske; men desværre! den samme Uorden, Uhygighed og Forvirring, der saavel under Krigen som Besæringen herskede i alle de høiere Administrationsgrene i Frankrig, gjorde sig ogsaa gjældende her, og naar Ballontjenesten alligevel under Besæringen har været til stor Nytte og Velsignelse, saa skyldes det ikke Administrationen, men væsentligt Hr. Tissandiers Energi og Bestemthed. Han var Skyld i, at der strax fattes en Mængde Balloner i Arbeid, for at der bestandig kunde være en ny parat, naar Vinden var gunstig, og i Forening med Postdirektøren Hr. Rampont regulerede han en heel ny Postbefordring af Ballonbreve og Duepecher. Hvergang en ny Ballon skulde afgaae til Provindserne fra en eller anden Jernbanegaard, som oftest gaae du Nord eller gaae d'Orleans, var det en sand Festdag for Pariserne — vel at mærke, de havde slet ingen andre! Synet af den svulmende Silkeballon, Baaden med dens Ballast, Luftskipperen og hans Ledfagere, Kurven med Duerne, Ministrenes Huisflers, der i det sidste Dieblit kom styrkende med Regjeringsdepecherne — Alt interesserede dem mageløst, og der gik aldrig en Ballon tilveirs, uden at Tilskuerne jublede, svang med Hattene og fulgte Bal-

lonen med tordnende Tilraab: vive la France! vive la république!

I de 135 Dage, Beleiringen varede, opsteg der fra Paris ikke færre end 66 Balloner til en Gjennemsnitsværdi af fire tusind Francs Stykket. Med dem fulgte foruden Luftskipperne i Alt 91 Passagerer, 362 Brevduer og tre Millioner Breve. To af disse Balloner faldt i Hæbet, og Luftskipperne omkom, fem blebe tagne af Preusserne, de øvrige naaede lykkeligt deres Bestemmelse. Enkelte af disse Luftsejlsadser ere yderst tiltrækkende beskrevne og frembyde ikke blot dramatiske Enkeltheder, men de mest overraskende Peripetier — det gjælder f. Ex. i hoi Grad om Skildringen af Luftstibet La ville d'Orleans, der med Aëronauten Kolier og en enkelt Passagerer, Hr. Dechamps, forlod Paris d. 24de Novbr. Henimod Midnat og næste Nat Kl. 1 ankom til Liffjeld, hundrede Mil nord for Christiania. Beskrivelsen af denne mærkværdige Luftfart findes i L'indépendance belge, og hverken Jules Verne eller Edgard Poë har nogensinde skrevet noget mere Vidunderligt eller Eventyrligt. Ogsaa Fortællingen i Moniteur om Ballonen „Archimedes“, der henkastes til Castelré i Holland, vil læses med udlændet Interesse.

Begivenhedernes Gang medførte naturligviis, at der maatte dannes ganske usædvanlige Postforbindelser. Fra Paris til Provindserne bragte Ballonerne, som vi allerede have seet, Breve, Depecher og Aviser efter en storartet Maalestok; men for at Paris ombendt ikke skulde

være uden Efterretninger fra Provindserne, maatte der findes paa andre Ubeie, og her var det Dueposterne, der paa en overrassende Maade gjorde fyldest. Atten Duer udsendtes i Balloner til en Probe, og de kom alle, een efter een, tilbage til Paris med Depecher. Man saae nu, at det kunde gaae, og Hr. van Noosbeke, der har store Fortjenester af denne Sag, begav sig umiddelbart efter i en Ballon til Tours, for at aabne en stadig Duepostforbindelse mellem denne By, der var Regjeringens Sæde, og det betrængte Paris. Hvad der fuldstændiggjorde denne Forsendelsesmaade af offentlige og private Efterretninger var, at man fandt paa at fotografere Duedepecherne mikroskopisk. At man ikke kan behyrde Brevbuen med nogen betydelig Vægt er en Selvfølge. Et fint lille Blad, der rulles sammen i en Pennepose og fastgjøres til en af Duens Halefjer, er hele Depechen, men paa et saadant Blad kan der ikke skrives meget, og Indholdet maa under alle Omstændigheder blive meget lakonisk. Man saaldt da paa, ved Hjælp af Photographien at formindste Skriften i det Uendelige, og man bragte det hurtigt saa vidt, at indtil tyve tusinde Bogstaver kunde anbringes paa en Stump Papir, der omtrent var saa stort som Fjerdedelen af et Raartblad. Hermed var Opgaven løst, og man har beregnet, at det hele Volumen af Breve og Depecher, der paa den Maade befordredes med Duepost til Paris, vilde, naar det blev trykt med almindelige Typer, udgjøre et Bibliothek paa ikke færre end femhundrede Bind! Kan man

da forlænge Pariserne i, at de vare hentykte over deres Duer, at Digterne besang dem med Begeistring, og at man endnu betragter dem med den samme Veneration, hvormed man i det gamle Rom betragtede Gjæksene, der frelste Capitolium?

Det Gnefte, der lagde Dueposten Hindringer i Veien, var Veiret. Det var, som om den tiltagende Kulde og Sneestorm bragte Duerne til at tabe deres Instinkt og deres Stedsfands, thi jo haardere Vinteren blev under Beleiringen, des færre Duer vendte der tilbage. I hele Januar Maaned kom der saaledes kun to Duer tilbage til Paris af det hele Antal, der udsendtes.

Gaston Tissandier, hvem vi ovenfor have nævnt som den, hvem det væsentligt skyldes, at Luftstibet under Beleiringen kom til at gjøre Paris saa overordentlig Nytte, har nylig udgivet en interessant Bog: „En ballon“, hvori han skildrer sine Eventyr og Fataliteter som Luftstipper under Beleiringen. Han har dediceret den til General Chanzy, der dengang commanderede Loire-Armeen — den Gnefte af de overordnede Officerer, der havde Die for Luftstibets Betydning under Krigen og understøttede det med sin Myndighed.

Gaston Tissandier er en varm Fædrelandsven; han har et sundt og aabent Die og fører en livlig Pen. Jeg kan derfor neppe afflutte denne lille Skizze bedre end ved at gjengive i Oversættelse Skildringen af hans første Luftseilads under Beleiringen:

„Da Bladene d. 15de September forkyndte, at Uhlarnene stode udenfor Paris's Porte, modtog Pariserne denne Nyhed med en Koldblødighed, som lagde deres Hengivelse i Guds Villie for Dagen. Man følte, at noget Græseligt truede os, og at der forestod os Begivenheder, som vare uhørte i Folkenes Annaler. Alligevel saae man Fremtiden imøde uden Svaghed eller Forsagthed. Hvert Hjerte slog ved Tølelsen af, at Fædrelandet var i Fare.

Intet var særdigt til Forsvaret. Alt maatte gjøres paa eengang og i Skynding. Reven med af en uimodstaaelig Begeistring, vil Enhver have sin Deel i det fælles Arbeide. Arkitekter og Ingenieurer opfaste Jordbolde i Bastionerne; Chemikere forarbeide Knaldpulver og Torpedoer, Metalarbeidere støbe Kanoner og Mitrailleuser, Alle gribe Gebøret.

Men midt under denne Opbrusning reiser der sig et Spørgsmaal af største Vigtighed, et Livsspørgsmaal. Til trods for Ingenieurernes Forsikringer ville Pariserne snart være indespærrede bag deres Mure. Nogle Coureurer overskride vel tilfods de fjendtlige Linier; men de komme snart forstrækkede tilbage: der er ikke et Sted, ikke en Stt, hvor ikke de fjendtlige Forposter tvinge dem til at vende tilbage. General Moltke har foresat sig at udføre det Utrolige: at indeslutte en By paa to Millioner Indbaanere, at lade Verdens Hovedstad levende begrave. Skal det formenes Pariserne at tale til Frankrig, at underrette dem, der staae udenfor, om Pariserborgernes

Kraft og Mod, meddele dem deres Stufferser, Svagheder og Vngstelser, indvie dem i deres Glæder og Forhaabninger? Skal det ikke tillades dem at reise nogen Indsigelse mod et barbarist Bombardement, mod et vederstyggeeligt Mord paa Kvinder og Born? Skal en Armee af Fangevogtere tvinge dem til at tie?

Det lykkes en af det forrige Aarhundredes største Opfindelser at forstyre disse Planer. Luftstibene der saagodtsom aldeles vare gaaede i Glemmebogen, efterat de vare udsprungne af Montgolfiers og Charles's Hoveder, dukkede atter op for at bidrage til Fædrelandets Forsvar, idet de gjennem Luften bragte Efterretning om den Aand, der herskede i Hovedstaden.

Uden Ballonerne vilde ikke et Brev være kommet udenfor Forterne, ikke en Depeche være kommen indenfor, og Portene vilde kun være blevne aabnede ved Løgn, List eller Spioneri. En sex Maaneders Tausshed havde ikke været til at udholde. Fra den kneblede Hovedstad havde der forst trængt sig et Skrig om Hjælp og saa et Skrig om Naade! Lad os ikke glemme, at Luftskipperne ikke alene have bragt parisiske Depecher til Provinbserne, de have ogsaa medført Reiseduer, som igjen vendte tilbage indenfor den indesluttede Hovedstads Mure. Stri- velsler indenfra have saaledes kunnet blive besvarede udenfra. Tours har hørt Paris, og Paris har hørt Tours. Den nyere Tids Attila, som havde beseiret Armeer, bombarderet Byer og bortrevet hele Befolkninger, sandt sig

afmægtig ligeoverfor Luftskibet, der gjennemskar Luften, ligesom Fuglen, der gjennemstærer Rummet.

Min Broder og jeg havde tilbudt Hr. Rampont vor Tjeneste i denne Retning, og min første Luftseilads gik for sig den 30te September. Kl. 5 om Morgenen gik jeg med mine to Brødre til Baugirard, hvor min Ballon laa henkastet paa Jorden som en gammel Klud. Det var le Céleste, ei lille Luftskib paa 700 Cubitmetres, som dens Eiermand ædelmodigt havde stillet til Ingenieurernes Naadighed. Jeg undersøgte den omhyggeligt, og jeg opdagede snart, at den var i en beklagelig Tilstand. Det havde frosset hele Matten, og Frostens havde angrebet den. Løiet var stift og stjørt, og hvad opdagede jeg ikke tæt ved Ventilen? Huller, saa store, at man kunde stikke en Finger igjennem dem! Det var ikke længer en Ballon, det var en Stroesfee. Smidlertid ankom de Folk, som skulde fylde mit Luftskib. De havde en slink Sjerste med sig, der med sin Naal forstod at afhjælpe Skaden. Min Broder tog en Liimpotte og Pensel og gav sig til at klifre Papirslapper paa alle de Huller, som vi ved en omhyggelig Undersøgelse kunde opdage. Samtidigt hørte jeg Kanonerne bundre udenfor vore Porte, og min Indbildningskraft viste mig Preusserne, som vente paa mig, Geværerne, som sigte paa mig og udspe en Kugleregner over mit Luftskib!

Da jeg sidste Gang gik op med Céleste, kunde jeg kun blive nogle og tredive Minutter i Luften. Det var just ikke nogen glædelig Udsigt. „Reis ikke,“ sagde

mine Venner, „vent idetmindste, til Du faaer en Ballon. Det er jo Galstak at udsætte sig for saadan en Fare.“ Imidlertid ankom et Par Herrer fra Posthuset med Pakker af Breve, og man lod mig vide, at Vinden var østlig, og at jeg sandsynligviis vilde bale ned i Normandiet. Strax efter forlangte Hr. Ernest Picard, til hvem jeg specielt var anbefalet, at tale med mig; i en heel Time underrettede han mig om, hvad jeg havde at udrette i Tours i Pariserregjeringens Navn; han betroede mig en lille Pakke af vigtige Breve, som han sagde mig, at jeg maatte nedsluge eller brænde, hvis der var Fare paa Færde. — Imidlertid staaer Solen op, Ballonen fyldes, Røddet er kastet. Min Broder er endnu bestjæftiget med at reparere Ballonen; han tilstopper Hullerne med en Accuratesse og Dngtighed, der beroliger mig ganske. Vistnok vilde jeg have foretrukket en god, nyherniseret Ballon; men jeg har altid været overbeviist om, at der er en Gud for Luftskipperne. Jeg giver mig i Stjæbnens Vold med et skarpt Blik, et modigt Bryst og en kraftig Haand.

Nr. 9 er Ballonen fylbt; man surrer Baaden til og lægger Ballaststækkene og 3 Pakker med Depecher til en Vægt af 80 Kilogrammer i den. Tilslidst bringer man mig et Fuglebuur, hvori der er 3 Duer.

Ban Koosbeede, hvem disse kostbare Tilbud tilhørte, bad mig om ret at sørge godt for sine Fugle. „Saa snart De kommer ned,“ sagde han, „maa De endelig give dem noget at drikke og noget Korn at æde. Naar

De har pleiet dem godt, maa De udsende to af dem, efter at have bundet til en Fjer i Halen de Depecher, som skal bringe Underretning fra Dem. Den tredie Due, den med det brune Hoved, er en gammel Gavstriik, som jeg ikke vil sælge for 500 Francs. Den har allerede gjort lange Reiser, den skal De bringe til Tours; men sorg endelig godt for den, og vogt Dem for, at den ikke bliver forkommen paa Jernbanen."

I det Dieblit jeg stiger i Baaden, hundre Kanonerne med en oberordentlig Voldsomhed. Jeg omfavner mine Brodre, mine Venner og tænker paa vore Soldater, som kæmpe og døe nogle Skridt fra mig. Min Sjæl fylbes ved Tanken om, at mit Fædreland er i Fare. Diebliffet er alvorligt og hoitideligt. Giv slip!

Min Ballon hæver sig i Veiret med en ringe opstigende Kraft. Jeg seer endnu mine Venner, som hilse mig med Haanden, og jeg svarer dem ved at svinge med Hatten; men snart udvider Horizonten sig. Det umaadelige Paris udbreder sig for mine Fødder, Fæstningsbastionerne omgibe det som et Paternosterbaand; nærved Baugirard opdager jeg Røgen fra Kanonerne, hvis dumpe og mægtige Drøn lyde for mine Øren, som en Sørgeconcert. Forterne Jæsy og Vanbes forekomme mig som Fæstninger i Miniatur.

Klokken mangler 10 Minutter i 10. Jeg svæver i en Høide af 1000 Metres. Mine Dine kunne ikke løsrive sig fra Kamppladsen, hvor jeg seer et hjerteslærende Skuespil, som aldrig vil udslættes af min Hu-

kommelse. Det er ikke Paris' livlige og smukke Omegn, jeg har foran mig; det er ikke Seinen med dens Baade og Fartøier — det er en stummel, nogen og vederstyggelig Orken. Ingen Væisfærende, ingen Vogne, intet Jernbanetog! De ødelagte Broer frembyde kun Synet af forladte Ruiner; ikke en Seilbaad paa Seinen, hvis Vølger tungsindigt og monotont stulpe imod Bredderne. Ikke en Soldat, ikke en Skildvagt, Alt er saa øde som paa en Kirkegaard.

Klokken er 10. Solen er brændende varm og giver min Ballon Vinger. Gasfen, hvormed Céleste er fyldt, udvider sig i Varmen; den strømmer i 'en Fart ud af Ventilen over mit Hoved og generer mig ved sin Lugt. Jeg hører en let Kurren tæved mig. Det er mine Duer. De synes urolige, og see paa mig med Engstelse.

Stakkels Fugle! I ere mine eneste Vædsagere, I improviserede Luftskippere! I kunne lade haant om os Andre, thi Eder's Vinger ville igjen føre Eder tilbage til Paris, som I have forladt; men naar skulle vore Balloner vende tilbage?

Naalen paa mit Barometer af Breguet dreier sig hurtigt omkring Skiven og viser mig, at jeg bestandig stiger tilveirs; nu standser den paa et Punkt, som viser en Høide af 1800 Metres over Havets Flade.

Det er en i Sandhed utaalelig Hede. Solen kaster sine Straaler lige i Ansigtet paa mig og brænder mig; jeg slukker min Tørst med nogle Draaber Vand. Jeg

tager min Paletot af, sætter mig paa mine Depeche-Sætte, og med Albuen støttet til Kanten af Baaden, betragter jeg i Lausshed det beundringsværdige Panorama, der udfolder sig for mine Blikke.

Himlen er som farvet med Indigo. Luftens gjennemsigtige og varme Tone bringer mig til at troe, at jeg er i Italien; smukke Solbyster svæve henover Markerne, nogle ere saa langt fra mig, at de synes at hvile sig blødt paa Trætoppene. I nogle Dieblikke hengiver jeg mig til mine Drommerier, og det er disse Dieblikke, der ere de lykkeligste og misundelsesværdigste paa en Luftreise; jeg fortaber mig i en fortryllet Verden, som Krigen endnu ikke er naaet hen til med sine Rædsler. Men Synet af Saint Cloud, som jeg opdager under mine Fødder paa den anden Bred af Seinen, bringer mine Tanker tilbage til Virkeligheden. Jeg kaster mit Blik hen over Paris, som jeg kun kan skimte gjennem et Laageflor. En dyb Bedrøvelse griber mig; jeg har den samme Følelse som Somanden, der forlader Havnen for at foretage en lang Reise. Jeg reiser bort; men naar skal jeg vende tilbage?

Medens saaledes tusinde Betragtninger bevæge sig i min Sjæl, fører Vinden mig bestandigt i Retningen mod Ost. Efter Saint-Cloud er det Versailles, som udfolder sine mærkværdige Mindesmærker og sine Haver for mine Øine.

Ligeindtil nu har jeg kun seet Orkener og øde Steder; men paa hiin Side af Parken forandrer Sce-

nen sig. Jeg opdager Preusserne nedenunder mig. Jeg er i en Høide af 1600 Metres, og ingen Kugle kan ramme mig. Jeg kan altsaa bevæbne mig med en Skiffert, og opmærksomt iagttage Soldaterne, der heroppe fra tage sig ud som Lilleputtere.

Jeg seer Officerer komme ud fra Trianon og betragte mig gjennem deres Feltkiffertes. Der kommer Bevægelse i Maleriet. Preusserne ligge henstrakte paa det grønne Tæppe, paa den Græsplaine, som Ludvig den 14de betraadte. De reise sig og stirre paa Céleste. Det morer mig at tænke paa deres Uergrelse. Her har jeg Breve, som I ikke faae Fingre i, Depecher, som I ikke faae Lob til at læse. I samme Dieblif falder det mig ind, at man har medgivet mig 10,000 Proclamationer, oversatte paa Tydsk, og stillede til den fjendtlige Armee.

Jeg tager et Par hundrede Stykker i mine Hænder og kaster dem ud, jeg seer dem viltigere i Luften og dale langsomt ned paa Jorden; jeg gjentager det samme flere Gange og gemmer Resten til andre Preussere, som jeg muligt kan træffe paa underveis.

Hvad indeholdt denne Proclamation? Nogle simple Ord, som underrettede den tydske Armee om, at vi nu hverken havde Keiser eller Konge, og at dersom de vare saa fornuftige at efterligne os, vilde vi ikke længer behøve at bræbe hinanden som vilde Dyr. Det var fornuftige Ord, men talte hen i Vind og Veir og bortførte af Blæsten, ligesom de ere komne.

Céleste vedbliver at svæve i en Høide af 1600 Metres, og jeg behøver ikke at kaste den mindste Smule Ballast ud, saa brændende er Solen. Jeg opdager dog snart, at min Ballon daler, og at den, hvis Atmosphæren ikke var saa gjennemhedet, om ikke lang Tid vilde synke ned, maastee midt imellem Preusserne. Efter at have forladt Versailles, svæver jeg hen over en lille Skov, hvis Navn og Veliggenhed jeg ikke noiagtigt kan angive. Alle Træerne ere fælde inde i det Lykke af Skoven; Jorden er jævnet, en dobbelt Række Telte er opslaaet paa begge Sider af Parallelogrammet. Neppe er Ballonen kommen hen over Leirpladsen, før jeg opdager, at Soldaterne stille sig i Geled, og jeg seer Bajonetterne stinne, Geværerne rettes i Veiret og udsende Llyn midt i en Røgsky.

Nogle Secunder efter hører jeg nedent under mig Kuglerne pibe og Geværerne knalde. Efter denne første Geværsalve følger der en anden rettet mod mig, og saaledes bliver det det ved, indtil Vinden har drevet mig bort fra disse ugjæstlige Regioner. Til Svar kaster jeg en heel Regn af Proclamationer ud over mine Angribere.

Det er bestandig nye Panoramaer, som oprulle sig for Luftskipperens Dine. Medens han svæver i det uendelige Rum, udhuler Jorden sig under Baaden som et uhyre Vandfad, hvis Rand i det Fjerne falder sammen med Himmelhvælvingen. Man har ikke Tid til at betragte det samme Landskab, naar det blæser lidt

stærkt. Det varede heller ikke længe, for Preussjerne, som havde spildt deres Krudt paa mig, forsvandt, og nye Billeder tiltrak sig min Opmærksomhed. Jeg opdager en Skov, som jeg nærmer mig temmelig hurtigt. Jeg er ikke fri for en vis Uengstelse, thi Céleste daler mere og mere; jeg ublaste den ene Haandfuld Ballast efter den anden, og stort Forraad har jeg just ikke. Jeg kan neppe være langt borte fra Paris, og den Modtagelse, jeg allerede har faaet hos Fjenden, giver mig just ikke Lyst til at nærme mig ham atter.

Jeg har altid lagt Mærke til, at Luftskipperen, selv i en temmelig stor Høide, paa en meget folelig Maade er underkastet Indsyndelsen af den Jordbund, han seiler hen over. Svæver han hen over Champagnes Kridtorkener, sporer han en stærk Hebe, idet Solstrakerne kastes tilbage paa ham. Det gaaer ham som den Spadferende, der i Solfin gaaer forbi en hvid Muur. Gjenemstærer han Luften over en udsprungne Skov, faaer han pludselig Indtrykket af en forbausende Kolighed, som om han om Sommeren gik ned i en Kjælder. Dette fulte jeg henimod Kl. elleve, da jeg i en Høide af 1400 Metres passerede hen over en Skov, der ikke kunde være nogen anden end Skoven ved Houdan. Mit Kompas og mit Kort tillod mig ikke den mindste Tvivl i saa Henseende. Men den Kulde, som jeg føler efter et saa brændende Solbad, har den samme Indsyndelse paa Gassen som paa mig: den afkøles, trækker sig sammen,

Luftstibet synker ned over Trætoppene, og „Céleste“ synes at ville sætte sig i Grenene ligesom Fuglen.

Jeg griber en Sæk med Ballast, som jeg kaster overbord; men mit Barometer siger mig, at jeg daler bestandigt. Kulden trænger igjennem Marv. og Been. Hurtigt synker Ballonen ned til en Høide af 1000, 800, 600 Metres, ja endnu dnybere! og jeg tommer lidt efter lidt tre Sække Ballast, for dog at holde den nogle faa hundrede Metres over Skoven.

I dette Dieblif svæver jeg hen over en Korsvei. En Skare Menneſter ere forsamlede der. Store Gud! det er Preuszere. Længere borte er der Flere. Det er Uhlaner, Cavallerister, som stimle til fra alle Kanter. Jeg har kun en Sæk Ballast tilbage. Jeg kaster min sidste Pakke Proclamationer ud; men min Ballon har ved Solens Paavirkning mistet for megen Gas og ved Afkølingen er den stigende Kraft betydeligt formindſket.

Jeg er kun 420 Metres tilbeirs, og en Kugle kan ramme mig med Lethed.

Jeg passer opmærksomt paa, hvad der foregaaer nedenunder mig. Hvis en Soldat retter sin Bøsse op imod mig, vil jeg kaste en heel Pakke Breve — til en Vægt af 40 Kilogrammer — ned i Hovedet paa ham, og da vil mit Luftstib, lettet for denne Vægt, gjenfinde sine Binger.

Lil Lykke for mig begyndte det at lufte stærkere, og jeg sthyder nu som en Piil hen over Træerne. Uhlanerne betragte mig forbausede og see mig passere

forbi, uden at sende mig en eneste Kugle. Jeg fortsætter min Reise over græsgrønne Enge, der omgives af en Kamme af Hvidtjørnehækker.

Det er seent Middag, og jeg svæver nu temmelig tæt henover Jorden. De Tilskuere, der betragte mig, ere denne Gang slet og ret franste Bønder i Træsto- og Bluser. De løste Armene imod mig, som om de kaldte paa mig; men, da jeg endnu er temmelig nær ved Stoven, foretrækker jeg at gaae videre. Jeg noies med at kaste nogle Exemplarer ned til dem af en parissk Journal, som Udgiveren bragte mig i det Dieblit, jeg reiste bort, og jeg seer Bønderne løbe efter Journalerne.

Snart kommer en lille By tilsyn i Horizonen: det er Dreux med sit store firkantede Taarn. „Céleste“ daler. En Mængde Folk løbe hen imod den. Jeg rækker mig ud af Baaden og skriger af fuld Hals: Er der Preussere her?

Tusind Stemmer svare mig i Chor: Nei, nei, stig ned!

Jeg er kun 50 Metres fra Jordens Overflade, og Ballontouget berorer lofeligt Markerne. Pludselig tager Binden fat i mig og kaster mig hen imod en lille Hoi, Ballonen helder og jeg faaer et skrækeligt Stød, som smerter mig meget. Efter dette heftige Stød steg min Ballon igjen en 60 Metres, men faldt saa tungt ned til Jorden. Dennygang lykkedes det mig at kaste Anker og at gribe Ventilsnoeren. Luftstibet var standset. Indbyggere i Dreux løb til i Mængde; jeg havde for-

vredet en Arm og faaet en Bule i Panden; men jeg befandt mig mellem Landsmænd og Venner.

Hvor glæder det mig ikke at trykke alle disse brave Folk i Hænderne! De overvælde mig med Spørgsmaal. „Hvad bliver der af Paris? Hvad mener man der? Vil Paris kunne holde sig?“ Jeg svarer saa godt og beroligende, som jeg kan, men alle mine Tanker ere endnu ved Ballonen.

Jeg lader Gassen strømme ud. En Vogn henter mig, mine Depescher og mine Duer. De stakkels Fugle ere endnu baade bange og forkomne.

Vognen holdt henne paa Torvet, og en Mængde Folk kappedes om at invitere mig til Frokost. Jeg havde imidlertid allerede taget imod en Indbydelse af den Mand, der eiede Vognen, spiste hos ham med god Appetit og lod mig derpaa føre hen til Posthuset med mine Sække med Breve og Aviser.

Jeg lægger dem paa Gulvet, og jeg kan ikke lade være at betragte dem med Bevægelse. Jeg har for mine Fødder 30,000 Breve fra Paris. 30,000 Familier ville vel signe den Ballon, der har bragt dem Efterretninger fra de beleirede. Hvormegen Glæde og Sorg indeholdes der ikke i en saadan Postsæk!

Postmesteren kommer ind og stirrer forbausset paa alle de Brevpakker, jeg har bragt ham. Ogsaa hans Fuldmægtig gjør store Dine, og han tænker viensynligt paa de 30,000 fugtige Poststempler, som han nu skal klæbe paa dem. Sligt har aldrig været seet før i

Dreuz, og man er ikke vant der til en saadan Trafik; men Postmesteren tager fat strax og forsikrer mig, at det skal gaae hurtigt fra Haanden. Den lille Sæk med de officielle Depecher paatager jeg mig selv at bringe til Tours med et Extratog, som jeg bestiller pr. Telegram.

Hvad har jeg nu at gjøre? Det Første er at sende mine Duer afsted, for at lade mine Venner vide, at jeg lever endnu, og for at meddele, at mine Depecher ere i Sikkerhed. Jeg sthynder mig hen til Underpræfekten, der har taget sig af mine bevingede Sendebud. Man har givet dem Korn og Vand, og de slaae muntert med Bingerne. Jeg binder et lille fintstrevet Brev til Halefjeren af den ene og slipper den løs; den sætter sig nogle Skridt fra mig i en Allee. Jeg gjør det Samme ved den anden Due, som strax sætter sig ved Siden af sin Kammerat. Vi følge dem med Opmærksomhed. Pludselig slaae de begge Lo med Bingerne og svinge sig tilveirs i en Høide af 100 Metres. Der kredse de omkring og orientere sig, idet de vende sig til alle Punkter i Horizonen, medens deres Næb bevæge sig ligesom Naalen i et Compas, for at søge den hemmelighedsfulde Pol. Nu har de fundet Veien, og i det næste Nu gaer det pilsnart afsted — i Retningen mod Paris.

En preussisk Fange.

Efter Paul de Saint-Victors: Barbares et bandits,
Paris 1871.

De preussiske Fængsler ere berømte; de udgjøre, i Forbindelse med Casernerne, Landets Monumenter. Udsigten til at erholde en Fribolig der paa Statskassens Befordring bestemte Heinrich Heine til i 1830 at tage Ophold i Frankrig.

„Luften i Hjemmet," skrev han, „blev mig med hver Dag mere trykkende, og jeg maatte alvorlig tænke paa at søge til et andet Klima. Naar jeg saae paa Skyerne, forekom det mig, at de gjorde Nar af mig; Solen selv blev undertiden til en preussisk Cocarde, og om Natten drømte jeg om en afstyelig sort Grib, der slængte Bryttet itu paa mig og fortærede min Lever — kort sagt, jeg var ilde tilpas. Min Melankoli voxede, da jeg tilfældig kom til at gjøre Bekjendtskab med en Justitsembedsmand fra Berlin, der havde tilbragt en lang

Lid i Fæstningen Spandau, og som fortalte mig om, hvor ubehageligt det var at have Vænter paa om Vinteren. Jeg fandt virkelig ogsaa, at man gjerne kunde være saa menneskekjærlig at varme Vænterne en Smule; jeg har desuden i andre Lande seet, at selv de mest kuldstjære Folk finde sig lettere i deres Vænter, naar man først har været saa venlig at varme dem en lille Smule. Det var endogsaa ikke afveien at parfumere dem lidt bagefter med Rosen- eller Laurbærband. Jeg spurgte min Justitsembedsmand, om han ofte fik Østers, medens han sad paa Spandau. Han benægtede det, eftersom Spandau ligger saa langt fra Habet, og han beklagede sig ved samme Leilighed over, at han som oftest ikke engang fik Kjøb; „undertiden," sagde han, „faldt der rigtignok en Flue ned i vor Suppe, og man fortalte os da, at det var Kjøbmad." Da jeg nu trængte alvorligt til at more mig lidt, og Spandau ligger saa langt fra Habet, at man ikke kan faae Østers, og da de preussiske Vænter ere meget kolde om Vinteren, og jeg ikke er begjerlig efter Hans Majestæt af Preussens Kjøbmad, besluttede jeg mig til at tage til Paris."

Bed at tale om de preussiske Fanger kommer jeg til at tænke paa deres Forbillede, Baron Trend, der to Gange undslap ligesom ved et Mirakel. Det var hans Kjærlighedsforstaaelse med Prindsesse Amalia, Frederik den Andens Søster, der fremkaldte denne Katastrophe. Frederik gif længe og rugede paa sin Forbittrelse. Han begyndte med at dictere ham Arrest hveranden Dag og

brev ham lidt efter lidt til det Øberste ved sin Uretfærdighed og Strengthed. Et uforsigtigt Brev, som Trend havde skrevet til sin Fætter, en Panduroberst i Maria Theresias Armee, gav Preussersfongen Anledning til at lade ham fængsle Trend, der anklagedes for Forræderi og for at være i Complot med Landets Fjender, indespærredes i Fæstningen Glaz. Han var dengang neppe thye Aar gammel.

Fra dette Dieblif begynder hans heroiske Kamp imod de preussiske Fængselsdore, Gittervinduer, Granitmure og Fangevogtere, der ere mere paapasselige end Fabelberdenens Drager — en Kamp, der langt overgaaer Hercules's Arbeider, thi Hercules havde dog sin Rolle og sin Frihed, medens Trend var indespærret mellem fire Granitmure og havde kun til sin Naadighed et gammelt Som og en Uhrsjeeder, som han skjulte under sin Negl.

Den første Gang, Trend gjør Forsøg paa at undvige, gjennemfaar han med en lille Kniv, hvori han har gjort Lænder, tre uhyre Jernstænger; han stærer sin Læderkappe i Strimler, snoer dem tilligemed sine Lægner til Reb og firer sig ned fra et Vindue, der er femten Favn over Jorden. Men han er ligeved at omkomme i det Mudder, der omgiver Fæstningen; han synker dybere og dybere i Dyndet, der er nærved at kvæle ham, og han er nødt til at kalde Skildvagten tilhjælp. Man bringer ham tilbage til hans Fængsel og holder ham fra nu af under stadig Opsigt.

Otte Dage efter river han Sabelen fra en Major, der kommer for at inspicere hans Fængsel, styrter ud af Døren, render Skildvagten overende, baner sig Veigjennem Soldaterne, der ville gribe ham, saarer fire af dem, iler op paa Volden, kaster sig i Graven, løber videre, men faaer Foden i en Pallisade og bliver igjen bragt tilbage til sit Fængsel, halvdød og fuld af Bajonetstik.

Neppes er han helbredet, for han tænker igjen paa at undvige. En fix Idee er undertiden ligesaa kraftig som en fast Tro; Troen kan flytte Bjerge, en fix Idee bryder alle Vænger. Denne gang har han en Kammerat med sig paa Flugten. De kaste sig begge ud fra Volden, men hans Kammerat forbrider Foden. Trend, der tiltrods for sin fine og spinkle Figur har Kræfter som en Athlet, tager ham paa sin Ryg, løber med ham et godt Kvarteer, sætter over Mainfloden i en tyf Laage, løber videre og troer ved Morgenens Frembrud, at han er mange Mil borte, da han med eet hører Klokkerne ringe i Glatz — han har forbildet sig i Laagen. Modet forlader ham dog ikke; han tager et Par Heste fra en Bonde, rider bort i Galop og naaer langt om længe den bohmiske Grændse. Nu er han fri og frelst.

Otte Aar efter begaaer han den Uforsigtighed at vove sig til Danzig for at hæve en Arv efter sin Moder. Det var at friste Skjæbnen, thi Frederik havde ikke tabt ham affigte. Hans Had var kun voget ved at hans Fange var sluppet ham af Hænderne, og han havde

aldrig opgivet Tanken om at faae sit Bytte tilbage. Aldrig saasnart kom Trend til Danzig for han var i Preusserkongens Magt. Den frie Stad havde solgt sig til Preussen, Dyrigheden udeleverede ham, og tredive Husarer bortførte ham til Berlin. Derfra blev han ført til Magdeburg og kastet i et Fængsel, der langt overgik de tidligere.

Det var et udhulet Rum i en Kasseemat, som en tredobbelt Dor forte ind til. Oppe i det hvælvede Loft, der havde syv Fods Høkkelse, faldt Lyset ind gjennem en lille Abning, der var tilgittret med tredobbelte Jernstænger. Foruden alle hans andre Lidelser maatte han her bestandig kæmpe med Hungersnød, thi en Krukke Vand og halvandet Pund muggent Commisbrod var hans daglige Kost. Her udviklede først hans Geni sig, et Geni, der forenede i sig Myrens Flid, Muldvarpens Kraft og Ormens tause og taalmodige Arbeide. Trend tager Jernene af Doren og gjør sig deraf Værktoi, hvormed han udhuler Muren. Steen og Grus staffer han bort ved at knuse det til Støv og blæse det ud af Binduet gjennem et Papirsrør. Efter sex Maaneders Arbeide er Muren gennemgravet og Veien fri — men han bliver forraadt, og Kongen, der har faaet Underretning om hvad der er skeet, kommer selv til Magdeburg for at paasee, at han slttes hen til et Sted, hvor han levende begraves. Han har selv givet Planen til dette Fængsel og tegnet Formen af Lænkerne. Samme Nat som Trend troer, at det skal lykkes ham at undvige,

blicher han transporteret hen til dette Fangehul, der ikke bestaaer af andet end Jern og Granit.

Her er fire Døre, hvoraf hver enkelt er ligesaa tung som de Ligstene, der lægges over de Døde, Murene ere uigjennemtrængelige, og i dem er der et lille Snydestaar, der er saa omhyggeligt tilgittret, at saa godt som hverken Lys eller Luft kunne komme ind til ham. Her lever han nu i en Slags Grav, Hænder og Fødder ere ved tunge Kjæder lænkede til Muren, og Kroppen er omgivet af et bredt Jernbælte med Tilbehør af Lænke og Jernstang. Ikke en menneskelig Røst naaer til hans Dre. For at vise ham, at han uigjensidelig er udslettet af de Levendes Tal har Kongen for Fødderne af ham ladet udhule den Grav, hvori han engang skal lægges. Paa den er hans Navn indgravet med store Bogstaver, og over Navnet er der anbragt et Dødningshoved og et Par Been overkors. Ezzelin af Padua vilde have misundt den kongelige Philosoph dette blodige Indfald.

Man stulde nu troe, at enhver Lænke om at undvige maatte forekomme ham selv som en Galstav. Det maatte være lettere for en Levendebegrabet at gjennembrude Kistelaaget og med Neglene krabse sig igjennem Jorden, der dækker ham. Men Trend er aldrig saasnart begravet, førend han tænker paa Opstandelse. Hans Willie, der stadig og udelukkende arbejder til et Maal, giver ham hundredfold Kræfter, den giver hans Fingre Feernes Behændighed og hans Hænder Gigan-

ternes Kræfter; den laaner ham Nyttaløpernes Skarpsyn og den Vilde's fine Horelse. Han begynder med at frigjøre sig for de Lænker, der binde ham, og hans Kæmpetræfter knække Jernene som Halmstraa. Ved Hjælp af en Kniv, som han har fraløst en Fangevogter, aabner han Laasene paa de forreste Døre. Da han er færdig med den tredie, springer hans Kniv. Denne gang taber han Mødet, thi Helvedes Døre gjennembrødes ikke to Gange. Med den Rest af Kniven, der er tilbage, gjør han et Forsøg paa at aabne Aarerne paa Arme og Fødder, og han lægger sig hen for at døe i et Hav af Blod. Men Selvopholdelsesdriften bemægtiger sig ham paany, et pludseligt Raseri griber ham, og han beslutter sig til at gjøre sit Fængsel til en Standse og at falde paa den, hvis hans Fangevogter ikke vil parlamentere. Med sine Lænker odelægger han Muursteensbænken i sit Fængsel og bygger deraf en Barrikade, bag hvilken han stiller sig med en Steen i den ene Haand og Knivstumpen i den anden. Da Fangevogterne om Morgenen komme ind til ham, vige de tilbage for dette blege og blodige Spøgelse, der truer med at knuse dem. En Grenadeer forsøger paa at angribe ham, men han styrter til Jorden, truffen i Panden. Commandanten kommer og finder sig i at capitulere; han tilsikkrer Fangen Amnesti, og Trench overgiver ham sit Fængsel som en Fæstning.

Da han ikke kan bane sig Wei gjennem Dorene, seer han at staafe sig en underjordisk Udgang. I Løbet

af nogle Dage har han banet sig en Wei igjennem Sandet, hvorpaa Fortet er bygget. Han bliver igjen grebet og denne gang straffet paa det Grusomste, thi Fortet har faaet en ny Commandant, og denne er en topmaalt Barbar. Ligesom der i Kloaker, Krypter og paa alle mørke og fugtige Steder trives en Mængde modbydelige Dyr og Planter som Rotter, Skruptudser, Dgler, Svampe, Skarntyder og giftige Champignons, saaledes frembringe ogsaa Fængslerne en Race af Mennesker, der ere mere brutale, grusomme og tyranniske end alle Andre.

Den nye Commandant horte til denne Race. Han lod smedde et Halsjern til Trend med en Lænke, der var saa tyk, at den tvang Rakken nedad bestandig, og foruden det anvendte han en sindrig Tortur, som han havde lært af de chineisiske Bodler: at holde Fangen i en uafsladelig Søvnløshed. Her var det dog ikke en Tromme, der rev ham ud af Sønnen, men en Fangevogter havde det Hverv at vække ham hvert Kvarteer. Dog, ligesom Billedhuggerne forstaae at proportionere Lemmerne paa deres Caryatider efter den Vægt, de have at bære, saaledes havde ogsaa Stjæbnen, der nu engang havde bestemt Trend til at udholde Torturer, givet ham et Legeme, der var istand til at taale dem. Først efter lang Tids Forlob blev han befriet for sin Boddel, og den nye Commandant, der fulgte efter, forløste ham fra det Halsjern, der saalænge havde thyngt ham til Jorden.

Diebliffelig gav han sig til at arbeide igjen og, uden

at Nogen mærkede det Mindste, gravede han et Galleri paa syv og tredive Fod, der bragte ham i Forbindelse med Fæstningens Kjælderhvalvinger. Da han var særdig hermed, kom han paa det Indfald, at han vilde sætte Kongens Udelmodighed paa Prøve. Han opfordrede Commandanten til at lade hans Fængsel undersøge, fordoble Antallet af Skildvagterne og angive ham en bestemt Dag og Time, paa hvilken han vil befinde sig fri og frank udenfor Fæstningsværkerne og paa de høje Glacier. Man leer af hans Galstab og vil ikke troe ham: Trend tager da i sine Bevogteres Paasyn Lønterne af sig ligesom et andet Klædningsstykke, overgiver dem sine Vaaben og Redstaber, løfter Dækstenen iveiret og viser dem det Galleri, han har lavet sig, der er ligesaa dybt og regelmæssigt bygget som en almindelig Løbegrav. Hvad Medlidenheden aldrig havde udrettet, gjorde Beundringen her. Mythologiens Sisyphus havde fundet sin Overmand: Frederik benaadede ham, og efter ti Aars Fangenskab fik Trend endelig sin Frihed.

Literatur og Kunst.

Fra P. F. Ewalds Haand foreligger en ny større Roman, paa hvilket Maanedsskriftet endnu ikke har henledet sine Læseres Opmærksomhed. Den begavede Forfatter havde alt i længere Tid ikke ladet sit talrige Publikum høre fra sig, da han ved Juletid udsendte sit sidste Værk „Den skotske Kvinde paa Tjele.“ I og for sig vidner denne ingenlunde kortvarige Tausshed om, af hvilket omfattende Studium dette historiske Tidsskillede er fremgaaet. Forarbejderne have i Virkeligheden ogsaa været meget bethdelige, hvilket man bedst vil kunne see af det efterfølgende Privatbrev, som Forfatteren i November 1870 sendte Udgiveren af dette Maanedsskrift.

„Efter tre Aars Studium af det 16de Aarhundrede,“ siger han, „er jeg endelig i Færd med at skrive min nye historiske Roman — endnu er den en Ole Navnløs, thi Navnet er altid det Sidste, jeg bekyrrer mig om — og jeg har snart første Deel færdig i Klæde; anden Deel skulde fuldsæres i Vinter, Sommeren anvendes til den sidste Bearbejdelse og Afskrivning, og saaledes haaber jeg, vil Gud, til Joul 1871, efter en Pause paa fire Aar, atter at møde paa Arenaen. Ja, at skrive historiske Romaner med det Maal for Øie i

„poetisk Indklædning at give virkelige Tidsbilleder, Kjød og
 „Blod af en Slægt, hvilken trende Aarhundreders Støv dæk-
 „ker, det er en upisommelig Gjerning. Den Kundskab, der
 „erhverves hurtigt, er her ikke nok; Sjælen maa modtage
 „den svundne Tids Aand med den Langsomhed, hvormed
 „Stenen udhules af Draaben; Phantasien maa gradvæis drage
 „Næring af historiske Beretninger, men især af alle direkte
 „Overleveringer, Breve, Domme, Love, endogjaa Samlinger-
 „nes haandgribelige Skatte, og jeg har gjort to Reiser til
 „Sjælland for at blive lidt fortrolig med de Egne, i hvilke
 „min Bogs Handling spiller; men jeg indseer tilfulde, at kun
 „virkelig digterisk Skaberkraft kan blæse Liv i alt dette døde
 „Stof, og kun en rig Phantasi kan udfylde alle de Huller, som
 „de mangelfulde historiske Esterladenskaber lade blive tilbage;
 „endelig, at Bogens Værdi vil afhænge af Digtets egen
 „Dybde, at Handlingens Tømmere maa være sundt og opi-
 „agtigt tilhugget, og at Digtets egentlige Indhold, Eidensta-
 „berne, Kjærlighed, Had, Længsel, Glæde er det Almeen-
 „menneskelige, der i sin Grund til alle Tider har været det
 „Samme. Ligesom historisk forstenet af den langvarige Granst-
 „ning, har det krævet Tid atter at frigjøre sig og faae Syn
 „paa, at det er Duften af Floraen jeg skal have og ikke det
 „hele Læs Stilke og Blade. Med Sikkerhed kan det forud-
 „siges, at jeg ikke naaer det store Maal, jeg har for Øie, det
 „gjælder kun at nærme sig saa meget, som mine Evner til-
 „lade; men naar Bogen engang foreligger, og jeg sender
 „Dem Deres Exemplar, da haaber jeg dog, det skal kjendes
 „paa den, at den er Frugten af en alvorlig Stræben, og at
 „De, der selv er indviet i Kunstens Mysterier, vil kunne
 „skjønne, at Arbeidet navnlig paa Grund af sin særegne Be-
 „skaffenhed ikke har været en Dands gjennem Lunden, men
 „en Kamp. Derimod haaber jeg, at den almindelige
 „Læser ikke vil mærke det.“

Det er vistnok sjældent, at en Romanforfatter gjør sit Stof til Gjenstand for et saa dybtgaaende Studium, som Hr. Ewald har gjort det i dette Tilfælde. Naar man nu tillige gaaer til sin Gjærning med et saa klart Blik og et saa aabent Die for alt det Charakteristiske og Eiendommelige, som det Hr. Ewald altid har viist sig at besidde, saa vil man let forstaae, at han i ethvert Tilfælde har naaet den ene Side af det Maal, han har sat sig, nemlig „at give virkelige Tidsbilleder, Kjød og Blod af en Slægt, hvilken trende Aarhundreders Støv dækker.“ I historisk Klarhed og Ansuelighed fattes hans Bog Intet; Læseren føres midt ind i Reformationstiden og seer dens Stikfæls, dens Sæder og Skikke, Middeltalderens hele offentlige og private Liv ligesaa indigt og ligesaa farvefuldt, som man af det udgravne Pompeji danner sig et Billede af Oldtidens. En historisk fortællende Skildring vil vanskelig kunne skrives med mere øvet og kunstforstandig Haand. Men Bogen er ikke blot historisk Skildring, den er tillige Roman, tillige Digterværk, og det Maal, Forfatteren maa have for Die, har da samtidig en anden Side, nemlig efter den langvarige Graustning igjen at frigjøre sig for denne og faae „Dusten af Floræen. ikke det hele Læs Stille og Blade.“ Som det citerede Brev viser, har Hr. Ewald ganske vist haft Die ogsaa for denne Side af sin Opgave, men det er alligevel neppe lykkedes ham tilfulde at undgaae de Fare, som paa dette Punkt true den historiske Romanforfatter. De historiske Skildringer ere blevne en stor, selv i de mindste Enkeltheder omhyggelig udført Ramme om et lille Billede, og Diet drages derfor hyppigt bort fra dette for at dvæle ved den brede Indfatning. Det er ikke ud af selve Begivenhederne, ud af de handlende Personers Gjæren og Læden, Tragten og Lidenskab, at Tidsbilledet former sig; han har hvert Dieblik Brug for lange oplysende og forklarende Indledninger. Man vil maaskee minde en lille Fortælling af

Alfred de Musset „Skjønhedspletten“, som tidligere har været oversat her i Maanedsskriftet. Der er i den en Scene, hvor Ludvig den Fjortende gaar fra Skuespillet, omgivet af alle sine Hoffolk. Med nogle ganske faa Træk tegner Digteren her et Portrait af den store Konge og af Etiketten ved hans Hof, der aldrig kunde gives bedre, selv om der blev skrevet store Bøger om det samme Emne. Der er ligeledes i Merimées *Chronique de Charles neuf* (paa Dansk: „Fra Bartholemæusnattens Tid“) et Sted, hvor Karl IX. føres frem i Fortællingen. Merimée har her forstaaet i nogle faa Linier at stille ham lyslevende frem for os. Det er paa denne Maade, at den historiske Digter skal vise sin Overlegenhed over Stoffet, det er ved faa at sige at lade Tidens Aand springe frem gjennem hvert Ord og Sætning, ved at lade den gjennemtrænge det Hele, uden at den nogetsteds kan gribes med Hænderne som et udenfor Fortællingen staaende Apparat, at han gjennem Digtningen skal maane de svundne Tider frem for Erindringen, fremstille de bortgangne Slægter med virkeligt Kjød og Blod. At Hr. Ewald forstaaer at skabe Scener af denne Art viser han f. Ex. hvor Knud og Kongen mødes i Viborg, men ikke sjelden finder man dog i Romanen den egentlige Skildring og den historiske Commentar staae lidt usammenarbejdede ved Siden af hinanden. Man er kommen et godt Stykke ud over hin den historiske Romans Barndom, der repræsenteres af Ingemann, og som Intet har at gjøre med den Tid, den vil fremstille, Intet eier af dens Charaktertræk og intet Billede giver af dens Aand. Men ligesaa høit som Ewald i den Retning staaer over Ingemann, ligesaa langt er han endnu fra at have naaet Walter Scott. Her taler det nu ganske vist til hans Udskyldning, at vor danske Historie ingenlunde frembyder Stof for Romanforfattere i samme Grad som f. Ex. den engelske. Denne er rig paa interessante og tragiske Familiedramaer, paa Poesi og Romantik, paa Alt, hvad

Digteren har Brug for. Men vor egen! Naar vi forlade den tidlige Middelalder, træffe vi næsten ikke mere paa Slægtfeider, Hævnkrige eller dynastiske Feider. Hos os affoner allerede i det 15de Aarhundrede Pengebøder et Drab, mens i Skotland Blodhævnen holder sig til ind i det 18de Aarhundrede. Her er kun Ketsstrætter, noverlagte Drab eller meget smudsige Historier. Det er en saadan Ketsstrætte, der spiller Hovedrollen i Hr. Ewalds Roman, og man maa beundre, hvormeget Poesi han har forstaaet at lægge ind i den, ligesaavist som man maa beundre den talrige Samling af smaa yndige og stemningsrige Billeder, som han har kunnet digte ind i denne raa og uhyggelige Tid. Vil Hr. Ewald fortsætte som historisk Romanforfatter, gjør han upaatvivlelig bedst i at lægge Scenen bort fra Danmark. Men forresten er det dog vistnok et Spørgsmaal, hvorvidt ikke hans fremragende Evner kunne finde en bedre Anvendelse end i den historiske Roman. Med Walter Scott har den naaet sit Culminationspunkt, og det turde maaskee ikke være ganske urigtigt at sige, at den er et af ham opdaget Land, som samtidig er bleven gjort utilgængeligt for alle efterfølgende Digtere. Den er, om vi saa tør sige, „Landet fundet og forsvundet“. Hr. Ewald har jo desuden viist, hvormeget han formaaer ogsaa paa andre Territorier. Siden Fru Gyllembourg er den sociale Fortælling forsvunden af vor Literatur, og som Roman har den hos os aldrig existeret. Skedestomindre peger Tiden ubetinget henimod den. Er her da ikke et Felt, som Hr. Ewald kunde ruste sig til at erobre med stor Udsigt til at drage Nytte af Forsøget baade for sig og for hele den danske Literatur?

— Victorien Sardous nye Eystspil „Nabagas“, der i Paris har vaakt ikke alene en umaadelig Opsigt, men ogsaa fremkaldt store Tumulter i og udenfor Theatret, er en Satire paa Gambetta. Scenen er henlagt til Monaco, hvor Lafont, den regjerende Fyrste, gjør Alt for at styre Riget med

Klogskab og vise Velvillie ligeoverfor sine Uundersaatte. Hans Bestræbelser for at vinde Popularitet strande dog paa den almindelig udbredte Oppositionslust, der finder Noget at indvende ved enhver af hans Handlinger. „Naar jeg spadserer“ — siger han til Mrs. Eva Blount, en ung Dame i hvem han er forelsket — „fortæller man, at jeg Intet har at bestille; naar jeg ikke gaar ud, er det fordi jeg er bange for at vise mig offentligt. Giver jeg et Bal, klager man over min Dødselighed; giver jeg det ikke, haaner man mig, fordi jeg er karrig. Naar jeg afbrænder Fyrvarterier paa min Fødselsdag, raaber man paa, at jeg lader Folkets Penge gaae op i Røg; naar jeg ikke gjør det, knurrer man over, at jeg ikke staffer mit Folk Afspredelse. Med andre Ord jeg kan hverken spise, sove eller vaage, uden at mine Handlinger underlægges daarlige Motiver.“ Fyrsten udvikler derpaa videre, hvorledes han overalt møder Opposition, og beskriver endelig en Café, der var meget bekjendt som Samlingsplads for de radikale Førere i Dagene umiddelbart før Revolutionen af 4de September og Kommunens Revolution. „Der — siger han — er den ledende Mand en Mand ved Navn Rabagas, en Advokat, der lever af Floskler, og rundtomkring denne farlige Phrasemager samler sig hele den Skare af Udueligheder, der ligge i Krig med Samfundet og kun vente paa, at Revolutionen skal forstaafe dem det Brød, som de hverken har Mod eller Talent til at erhverve sig ved Arbeide.“ Mrs. Blount bliver rørt over Fyrstens uheldige Stilling og modtager Pladsen som Gouvernante for hans Datter Gabrielle. Prindsesse Gabrielle, en ung attenaarig Dame, er forelsket i en af Officererne ved Faderens Garde, og denne Omstændighed giver Anledning til en Begivenhed, hvorpaa Stykkets politiske Deel væsentlig hviler. Demokratiet venter kun paa en passende Grund til Oprør, og denne fremkaldes nu ved en ret burlesk Episode. Den unge Gardeofficer, i hvilken Prindsessen er

forelsket, og som ogsaa er forelsket i hende, gjør for at træffe sin Elskede et Forsøg paa at stige over Muren til Paladsets Have, og vælter ved denne Leilighed en drukken Mand omkuld, der vil lægge ham Hindringer i Veien, netop da han har faaet sin Stige reist op. Revolutionsmændene beslutte at gjøre en Martyr af denne drukne Mand, indbilde Folket, at han er død, bære ham i Procession gennem Gaderne, og derefter under Befaling af en General Petrowski, en flygtet Polak og Revolutionsorganisator, storme Paladset. Deres egentlige Leder, Nabagas, fanges imidlertid i en Snare, som den loyale Mrs. Blount har lagt for ham. Efterat hun har havt en Samtale med ham og lært at kjende ham som en simpel Intriquant, der plages af grændseløs Ergjerrighed, sørger hun for, at der bliver sendt ham Indbydelse til en Hofconcert. Alle hans Tilhængere ere nær ved at revne af Misundelse over, at han skal paa Hofconcert uden dem, men efterat han har holdt en affine flammende Tale, tilveiebringer han dog en Votering, som tillader ham at gaae paa Concert og gennem sin Nærværelse i Paladset berolige Souverainens Mistanke, medens Petrowski og hans Folk vende op og ned paa Monaco. I den næste Akt seer man Nabagas i straalende Hofcostume forlyste sig i Paladsets Saloner og blive aldeles bedaaet af den smigrende Mrs. Blount, der spørger ham, om en Mand med hans Talenter ikke er skabt til noget bedre end at være Folkeagitator. „Ganste vist, svarer Nabagas, men man maa jo gjøre Noget for at leve.“ Mrs. Blount foreslaaer ham da at overtage en Stilling som Premierminister hos Fyrsten, og Nabagas gaaer ind paa Forslaget strax og paa en Maade, der røber den høieste Grad af Eynisme. Paa dette Punkt af Stykket udbrød der en voldsom Kamp mellem de republikanske og conservative Tilskuere, en Kamp, der forstattes under Resten af Forestillingen og, da Gasfen i Lokalet var slukket, vedblev ude paa Boulevarden, hvor det

tom til Haandgribeligheder, og hvor der fandt flere Udfordringer Sted. Nabagas bliver imidlertid Premierminister, og det skulde nu synes, som om han Intet videre havde at gjøre end at nedlægge sine Vaaben og nyde Livet. Men han rammes af Renegaternes Nemesis. Da hans Venner Demokra-terne see ham komme til Magten uden dem, vende de ham Niggen, Alle som een. Nabagas søger ira Paladsets Balkon at tale dem til Rette i et glødende Foredrag, men Demokra-terne slaae Ruderne ind under Naabet „Ned med Nabagas!“ Akten ender derpaa med, at Nabagas i Kaseri udsteder Befaling til, at hans gamle Venner skal sthydes ned som Hunde. „Mænd, der gjøre Oprør mod mig — udbrøder han — ere ikke hæderlige Medborgere, men simple Forrædere.“ I de to sidste Akter optages Handlingen af Kjærlighedsintrigerne, der ere temmelig ubetydelige, og af den Modgang, som rammer Nabagas, medens han er Ihændehaver af Magten. Som Minister viser han sig vedblivende at være, hvad han var som Privatmand, det vil sige en stortalende, samvittighedsløs Complotmager, der stræber at rane al Magt til sig selv. Han conspirerer mod sin Souverain, og selvfølgerlig tilfredsstilles den poetiske Retfærdighed derved, at alle hans Planer mislykkes. Stykket slutter med følgende Repliker: „Jeg vil begive mig — siger Nabagas — til det eneste Land, hvor Folk som jeg vurderes efter Fortjeneste.“ „Og hvor er det?“ spørger Fyrsten. „I Frankrig.“

Portrait of a man

Louise Riise.

Sangerinden
 Louise Riise.

Af

H. P. Holst.

D Smertens Kalk med Malurt fyldt til Randen!
 D Sorg og Stuffelse som ingen anden,
 At staae paa Bjerget, see med glade Blikke
 Forjættelsernes Land — og naae det ikke!

Nys glad og kjæk, berust af al sin Lykke,
 I Ungdoms Friskhed, med Talentets Smykke
 Snart som en Fugl hun jubled hoit i Flugten,
 Snart som et Træ hun stille fatte Frugten.

Da kom en Storm. I Favn den Træet kryster,
 Dg Blomstersneen den fra Grenen ryster;
 Fra mørke Skyer Lyn paa Lyn der flamme
 Dg splintre Modetræets Rod og Stamme.

Farvel, farvel! Der er en Gud, som raader
 Dg tyder i sin Viisdom Stovets Gaader.
 Vor Strid er kort — han skjænker evig Seier,
 Ja Sei'r og Salighed, som Alt opveier!

Digte af Anakreon,

oversatte af

Fr. Winkel-Horn.

I.

Om Kadmos vil jeg synge
 Og om de to Atrider, —
 Men hør, hvad er dog dette!
 Fra Byrens Strænge tone
 Kun kjælnes Elstovssange.
 Med Gæt min gamle By
 Har ganske sig forandret;
 Den klang til mine Sange
 Om Herkules' Bedrifter,
 Nu elstovssfuldt den klager
 Og synger om Eroter. —
 Om Andet ei jeg synger,
 Fra Byren nu kun tone
 De søde Elstovssange.

II.

Tidt Kvinder til mig siige:
 „Anakreon, Du ældest,
 Gaa hen og see i Speilet,
 Du har ei Haar paa Hov'det,
 Du er jo gaunste staldet!“
 Men jeg veed ei det mindste,
 Om jeg har Haar paa Hov'det,
 Hvad heller jeg er staldet;
 Kun een Ting sikkert veed jeg,
 At for en Dding stikker
 Det sig at være munter,
 Til Dødens Time kommer.

III.

Naturen stjænked Lyren
 De stærke Horn, som stange,
 Og Hesten gav den Hove,
 Og Haren rappe Fodder,
 Og Loven skarpe Tænder,
 Og Fiskene fik Finner,
 Og Fuglen lette Binger,
 Og Manden Klogt og Snille. —
 Saa havde den da Intet
 Tilbage vel til Kvinden? —

Jo, hende gav den Skjonhed
 Som rigelig Erstatning
 For Spyd og stærke Skjolde;
 Thi vid, den skjonne Kvinde
 Kan Ild og Staal beseire.

IV.

Slet intet jeg mig bryder
 Om Gyges' store Skatte,
 Den rige Lyderkonges;
 Til Had jeg ikke kjender
 Selv ei imod Tyranner;
 Jeg bryder mig om Salve,
 At Haaret ret kan dufte,
 Jeg bryder mig om Roser,
 Hvormed jeg kan mig fransje;
 Kun paa idag jeg tænker, —
 Hvo veed, hvad steer imorgen!
 Imedens Lykken lyser,
 Saa drikk, min Ven, spil Tærning,
 Gyd Offer til Lyaios,
 For Got og Syge komme,
 Og Binen Dig formenes.

V.

Den sorte Jord jo drikker,
Dg Træer og Buske drikke,
Dg Havet drikker Bækken,
Dg Solen drikker Havet,
Dg Maanen drikker Solen, —
Hvorfor vil I da, Venner,
Formene mig at drikke?

VI.

Om Theben Du fortæller,
Dg han om Phrygers Kamppe,
Nu vil jeg ogsaa synge
Om hvordan jeg blev fangen:
Ei bærer Hesten Skylden,
Ei Foden, itte Skibet,
Al nei — en ny Slags Pile,
Som kom fra Pigeoine.

VII.

Naar Druens Blod jeg drikker,
Da slumre alle Sorger,
Al Rummer brat forstummer,
Dg Laarens Kilber standse.

Engang mig Doden henter,
 Det hjælper ei jeg strider,
 Hvorfor da spille Livet
 Med Taarer og med Klager!
 Nei, lad os drikke Vinen,
 Som os Lyaios skjænker,
 Thi vid, imens vi drikke,
 Da slumre alle Sorger.

VIII.

Nu Gros er en Slave,
 Thi Muserne ham fanged
 Og knytted Rosenlænker,
 Hvormed de bandt den Stakket.
 Hans Moder, Cytherea,
 For høie Løsepenge
 Vil atter fri ham tjøbe;
 Men selv om de ham slippe,
 Han gaaer dog ikke fra dem,
 Thi han har lært at trælle.

IX.

Tag Hammeren, Hephaistos,
 Nu skal Du til at smede,

— Ei frygtelige Baaben,
Hvad skulde jeg med Baaben? —
Et Bæger skal Du hamre,
Saa stort og dybt som muligt,
Og derpaa skal Du tegne
— Ei Stjerner eller Bognē
Og ei Orions Bælte,
Hvad andser jeg Pleiader
Og hvad Bootes' Stjerne? —
Nei, Ranken skal Du tegne,
Der bugner, fuld af Druer,
Og rasende Menader,
Den herlige Lyaios
Og Gros og Bathyllos.

Brevbæling

mellem Hermann og Dorothea.

(Revue des deux mondes, 15 Février 1872.)

Red S. P. Holst.

Hermann til Dorothea.

Fontainebleau, den 10de September 1870.

Endelig tegner det til, min Elskede, at det er forbi med dette vidunderlige Felttog. Endnu kun nogle ubetydelige Anstrengelser, et Par Timers Marche, og den tydste Armee har indesluttet Paris. Med vore Gevær-folker ville vi banke paa Portene til dette uhyre Babylon.

Du seer, jeg havde Ret, da jeg i Afstedstimen knæede dine blonde Lokker og spaaede, at vi vilde seire; jeg havde Ret til at stole paa Preussens Geni og paa vor Sags Hellighed; jeg havde Ret til at troe, at det jordærvede og enerverede Frankrig ikke kunde modstaae vore Vaaben. Er den nu tilstrækkeligt besejret, denne pralende Nation? Er det nu knust tilgavn, dette frivole,

larmende og udelevede Folk? Det er nu overgivet til os paa Naade og Unaade. Udmyget, blodende har det ingen anden Udvei end at underkaste sig — Menneſteligheden og dets egen Interesse raade det dertil; men hvor kan man gjøre Regning paa sund Sands i dette Land? For at troſte sig over ſit uhyre Fald fuldkaster det Keiſerdommet og morer ſig med at gjøre Revolution; man ſynger i Paris, medens man i Sedan drages med Døden. Som en gammel og ſtamloſ Belluſting, der giver ſine ſidſte Penge ud til et Orgie i det Dieblif, han bliver ſat faſt af ſine Creditorer, illuminerer Paris og beruſer ſig for at glemme Straffen, der venter det. Som Civiliſationens og Pligtens Soldater, ſom Retfærdighedens Haandlangere rykke vi frem ſtrengt og alvorligt; allerede berøre vi den ſtraffkyldige Byes Mure, og Lyden af vore hævnende Skridt bringer denne gamle Verden til at ſjælve og styrte ſammen. Overalt herſter der Anarchi, men langtſra at angre fremturer den ugudelige Bn i ſin Hovmod og Uffindighed og tænker endnu paa at gjøre Modſtand mod vore ſeierrige Vaaben. Dette Folks Uetſindighed og Varnagtighed er uden Grændſe; lad da dets Blod falde tilbage paa dets Hoved! Straffen vil blive frygtelig, men fortjent.

Vore Generaler tænke paa at holde Indtog i Paris om fjorten Dage. Vi vide fra vore hemmelige Kilder, at Arbejderne til Byens Forsvar ingenlunde ere endte, og at de fleſte af Forterne ikke engang endnu ere monterede; vi vilde være inde i Hjertet af Byen, inden diſſe

vanblittige Menneſter endnu ere vaagne af deres Muus. Vi ville ſom Seierherrer drage igjennem diſſe Gader og henover diſſe offentlige Pladſer, hvor Alt, hvad der er ureent, hidtil har tumlet ſig. Vi ville med Ild og Sværd gjøre en Ende paa den Fordærvelfe og de Skandaler, der vanære hele det øvrige Europa. Hvilken Miſſion, min Dorothea, og hvilken udødelig Ære for Germaniens Sonner.

Jeg føler Maffabæernes Land leve op i mig; vi ere paa eengang Ypperſtepræſter og Soldater. Dfferet er færdigt, og vi hvæſe allerede vore Sværd. O, min Elſkede, ſnart ſkal jeg gjensee Dig! Jeg bærer trofaſt om min Hals det lille-Karniolhjerter, ſom Abel Schiffer har leveret mig fra Dig tillige med en Pakke Cigarer. Tak Tante Emmeline for Stromperne og for Uldtørklædet fra Berlin. Jeg har ſaa ofte ſelv takket hende i mit Hjerter i de mange natlige Timer, jeg har tilbragt paa Forpoſt.

Har Du hørt Noget fra din Couſine Virginia Floſt? Jeg gad nok vide, hvad hun tænker om alt dette, og om hendes Vegeiſtring for Frankrig ikke er gaaet over. Jeg kyſſer dine rene Læber.

Din Forlovede .

Hermann Schlic.

Mendon den 18de September.

Der ligger det nu for mine Dine i hele ſin impo-

nerende Storhed og Ynde, med sine forghædte Kupler, Domer og slanke Taarne, der aftegne sig paa den azurblaa Himmel. Det er altsaa Byen uden Rival, Dronningen for alle Byer! Jeg kan ikke faae mine Dine fra den, og der er Mange, der betragte den stumme og ubevægelige, ligesom jeg, deekte imellem Had og en overtroist Frygt. Diet taber sig i en Uendelighed af Monumenter og Paladser og i et Virvar af utallige Gader, der krydse hinanden; man spørger sig selv med en Slags Angst, hvad der kan foregaae derinde, hvad disse to Millioner Bæsnere tænke paa, der i dette Dieblit ere indespærrede i dette gigantiske Fængsel, hvad Fortvivlelsen vil forlede dem til, og hvilke nye Galsfaber man endnu kan vente sig. Skulde Paris virkelig tænke paa at forsvare sig? Det vilde baade være en Forbrudelse og en Uffindighed.

Dg dog seer man gjennem den halvt raserede Boulognestov Boldene bedækkede med Kanoner, Forterne armerede, og Alt synes at forberede sig til Kamp. Vi opdage herfra adskillige Forsvarsværker, der ere opkastede med en vidunderlig Hurtighed. Inde i Byen, siger man, ove Pariserne sig med Raseri i at bruge deres Waaben, Nationalgarden organiserer sig, og det Parti, der vil gjøre Modstand, river Alle med sig. Gud beskytte sin hellige Sag og komme os tilhjælp! Jeg har en Forudsølelse af, at mangfoldige tappre preussiske Soldater aldrig mere ville faae deres Fodested at see. Sid jeg engang maa

trykte Dig i mine Arme, min søde Forlovede, min blonde Dorothea!

Din trofaste

Hermann.

Efterskrift. Jeg sender Dig en smuk Udgave af Lamartines Jocelyn, som jeg har udsøgt til Dig i et Privatbibliothek et Sted, hvor vi tilbragte Natten, inden vi kom hertil. Jeg har sat Mærker ved flere smukke Linier, som Du vil læse med den Tanke, at din Ven har vædet dem med sine Taarer. Denne Bog er glimrende indbundet; disse Franskmænd anvende i alle Retninger en vandittig Luxus, der viser, i hvilken forfærdelig Grad Moraliteten hos dem er slappet.

Dorothea til Hermann.

Berlin, 29 September.

Dine Breve, min dyrebare Ven, ere min eneste Opmuntring. Jeg sluger dem formelig og bedæfter dem med mine Kys; de ere næsten udslettede af mine Taarer, der strømme uvilkaarlig, hver Gang jeg kaster Dinene paa dem. Hvis det ikke var en saa stor Ulykkelighed for mig at have mellem mine Fingre det Papir, som dine Hænder har berørt, saa kunde jeg gjerne lade dine kjære Breve blive liggende i den Kiste, hvori jeg gjemmer dem, thi jeg kan dem udenad, og jeg gjentager dem for mig selv hver Time paa Dagen. Paa den Maade søger jeg

at illudere mig selv og indbilde mig, at Du slet ikke er borte. Naar skal dog denne affyelige Krig faae en Ende? Naar vil dette modbydelige Paris blive nødt til at bukke under? Naar vender min dyrebare Hermann tilbage?

Alt er forandret for mig siden din Afreise. Selve Solen synes mig formørket og Stjernerne, som vi saa ofte betragtede sammen ved Bredderne af Spree, naar din Haand trykkede min, og vore Sjæle smeltede sammen, hele denne vore Efteraarstafteners Glands vækker kun sorgmodige Tanker hos mig. Disse Stjerner, der vare Vidner til vor første uskyldige Kjærlighed, see maastee i det Dødblik, jeg nu betragter dem, ned paa en eller anden blodig Scene, der ødelægger hele min Lykke. Overalt seer jeg kun Blod og Brand; mit Hjerte stivner af Frgt og formaaer ikke Andet end at forbande denne affyelige Nation, der er Kilden til alle vore Ulykker. Saalænge der er et Frankrig til i Verden, vil Forbopenheden altid være vis paa der at finde en Tilflugt.

Pastor Bollmann holdt forleden Dag en beundringsværdig Tale om Guds evige Retfærdighed; han sagde om Frankrig, at det var en levende Skandale for hele Verden og nedkaldte Himlens straffende Lyn over dets Isse. Vi gjøs Alle ved at høre paa ham. „Det er forbeholdt Lydsland,“ udbrod han, „at være Guds virkelige Kriger i dette ugudelige og fordærvede Aarhundrede, og det er Lydsfærnes Dyd og hoie Moralitet, som det kan takke for denne Ure. For at bringe Retfærdighed

og Rigebægt tilbage, for at gjenføde med Ild og Sværd det fordærvede Frankrig, har Himlen behaget at give Preusserne denne store Konge, som hele Verden misunder dem!" Han tilføiede nu en Mængde smukke og rørende Ting om Grev Bismarcks evangeliske Dyder og om General Moltkes barnlige Fromhed. Alle hans Tilhørere vare henrykte, og Forbittrelsen mod Franskmændene var grændselos iblandt os Alle. Igaar modtog jeg et Brev fra Virginia Glock. Det er langt fra, at hendes Enthusiaste for Frankrig, som Du troer, er gaaet over. Der synes oberhovedet kun at være ringe Patriotisme i Mainz, og man glæder sig neppe engang der over vore Seire. Disse Folk fortjene ikke at være Indsere, og jeg troer ogsaa, at de i deres Hjerter ere meer eller mindre anstukne af den franske Fordervelse. Hvad Virginia angaaer vil jeg stetikke mere skrive hende til, thi hendes Mangel paa Klarhed og Dømmekraft gjør hende ligesom utaalelig i mine Dine. Hun vedbliver med Halstarrighed at forsvare Frankrig, og hun vil neppe engang indromme, at vi have seiret. Slaget ved Weissenburg, siger hun, gjør Frankrig langt mere Ure end os. Würth skal vi ikke hovmode os af; det var et Held, som man kan lykønske sig til, men som man ikke maa gjøre sig til af. Træfningerne ved Metz maa man ikke betragte som Seire; det var en Række af forfærdelige Kampe, hvor man gjorde hinanden hver Tomme Jord stridig. Ved Sedan vil hun ikke nægte, at vi have seiret, og det vilde maastee have været den største Seir i dette Aarhundrede, hvis vi

ikke selv havde vanæret den ved at afbrænde Bazilles. — Man kvæles jo af Indignation ved at læse saadanne Ting, og Pennen falder En ud af Haanden. — I den første Halvdeel af dette Aarhundrede, siger hun fremdeles, have vi viist Verden, hvorledes et stort Folk bærer sit Nederlag og forbereder sin Hævn; vi trænge nu til at lære, hvorledes et stort Folk skal bære sin Seir. Det er uhykkeligviis noget Nyt for os, og vi vise i Virkeligheden altfor tydeligt, hvor lidt vi formaae det. Hun forlanger uden Tvivl, at vi i al Ydmyghed skulle lære Sjælsstorhed af Frankrig. En saadan Uforstammethed er virkelig opvordende; jeg vil aldrig mere see Virginia Flok, og jeg er saameget mere opbragt paa hende, som det Sprog, hun forer, finder Eftersnakkere ikke blot i Europa, men selv i Tydskland.

Kjære Herman, lille Lise vilde gjerne have en eller anden Grindring fra Frankrig, og det beder jeg Dig om ikke at forglemme. Jeg beder Dig ikke om Noget for mig selv, thi din Kjærlighed er mig nok. Imidlertid ere alle mine Veninder blevne overoste med Foræringer fra deres Mænd og deres Kjærestes. Professor Schrimms Datter har fra sin Broder Rudolph faaet et heelt Udstyr af Kjoler, som en Prindsesse ikke behøvede at stamme sig ved at gaae med; de ere rigtignok allesammen lidt for snevre, thi hun er, som Du veed, noget bred om Livet, men hun er alligevel forfærdelig stolt af dem. Ethvert Medlem af denne lykkelige Familie har allerede faaet sin Deel af Byttet: Professor Schrimm har faaet

et Glabeer, hans Kone har faaet udmærkede Lagener og Sengklæder, og den yngste Datter et heelt Garnitur af kostbare Smykker. Rudolph Schrimm er virkelig en flink Fyr og ualmindelig praktisk, thi han forstaaer at finde, hvad Enhver kan have Brug for, og han glemmer slet Ingen. Alle Forældre maatte være stolte af at have saadan en Søn. Froken Turner, der flere Gange har givet ham Kurven, har med den sidste Post sendt ham sin Forlovelsesring og et yderst venstabeligt Brev.

Mørket falder paa, min Hermann, og jeg maa nu forlade Dig og vende tilbage til min Sorg. Laarerne rulle ned ad mine Kinder, naar jeg tænker paa Dig og udtaler dit Navn, som mit Hjerte gjentager uophørligt. Jeg maa forlade Dig og for idag afbryde det svage Baand, som min Pen knytter mellem din Tanke og min. Hermann, dyrebare Hermann, Gud give, at Du snart maa vende tilbage, og at vore Smertensdage endelig maae være talte!

Hermann til Dorothea.

Den 18de October.

Kanonerne torbne omkring os, og Granaterne regne ned ober vore Lovbegrave og paa Lagene af de Huse, hvori vi søge Tilflugt. Der er ikke længere Tale om Kampe, hvori man i nogle Timer er udsat for de forfærdeligste Farer, men derefter føler sig fuldkommen tryg.

Døden spæber hvert Dieblif over vore Hoveder og forjager Sovnen fra vore Dine. Saarede, Døende, odelagte Skandsfer, omsthyrte Huse, det er det, vi hver Dag have for Die. Pariserne stude som Rasende, uden at bryde sig om, hvad de odelægge; man skulde næsten troe, at deres Had og blinde Raseri gjore dem fuldkommen ligegaldige for deres egen Ruin. Deres Rugler slaae ubarmhjertigt ned overalt, hvor der viser sig en preussisk Hælm. Paa denne vanvittige Dødslen med Rugler og Krudt svare vi neppe, men vente med Rolighed paa, at Sult og Udmattelse tilsidst vil bringe disse affindige Menneſter til at overgive sig til os. De kunne tumle sig saa galt, som de ville, og bide med Raseri i Gittret paa deres Fangebuur, de ville dog ikke undstye den uundgaaelige Stjæbne. Deres Soldater mangle Disciplin og Øvelse; i de faa Fægtninger, der ere leverede, have de havt Leilighed nok til at see, hvorlidt de formaae, og hvis der var en Ønſt af sund Sands tilbage i deres Hjerner, vilde de ikke betænke sig et Dieblif paa at capitulere; men hvad bryde de sig om, hvad der er klogt og forstandigt? Hvis de ikke kan frelse sig selv, sige de, ville de idetmindste frelse Wer. . . Frelse Wer! Ja det er en af disse franske Phraser, der ere betegnende for hele Folket! Naar har man vel i Verden seet, at det Folk, der er det stærkeste og dygtigste, hvis Villie triumferer, og hvis Planer lykkes, ikke tillige er det, der bliver mest æret? og hvilken Wer er der i at arbejde paa sin egen Undergang og med sine egne Hænder at udvide det Saar,

hvorigjennem Ens Hjerteblood strømmer? Frankrig har altid holdt af at flaae om sig med Phraser og hule Talemaader. Det gjør sig til af at repræsentere Ideen og at sætte Ideen i Modsætning til det brutale Faktum. Det er en utaaelig Prætention, thi er det Reelle og det Rationelle ikke ganske identiske, og er det ikke siensynligt, at det, som er, bør være. Enhver af os repræsenterer til sin Tid et Moment i Tingenes evige Udvikling; Menneſtehedens gaaer uophorligt fremad, hvad der var Nat, bliver Dag, hvad der var et Faktum, bliver Ret. Vi, Seierherrerne, gibe vort Bidrag til den nødvendige Udvikling af Almeenaanden; det er ikke det overbundne Frankrig, nei, det er os, der i en fremragende Grad repræsenterer den arbejdende Aand, efter at Ideen er bleven til Handling. Krigen er en Domstol uden Appel, og det Folk, der har vidst at feire, har Ret til at herſke. Ligesom en skjæbnesvanger Lov fordømmer det, der er for ſvagt, til at forſvinde og nøder de ſvage-lige Bæſner, der ikke kunne udholde Livets Kamp, til at vende tilbage til Skjødets af det evige Kosmos og tjene til Næring for dem, der ere ſtabte til at have Lykke i Kampen, paa ſamme Maade absorberes de ſvagere Folkeſlag af de ſtærkere, og deres Skjæbne fordømmer dem.

Lad kun Frankrig opfinde en Ret, der er høiere end Realiteten og det Beſtaaende, — det er Kjendsgjerningerne alene, der gibe Ret. Lad phantaſifulde Folk klage over de Ulykkelige og Undertrykte Skjæbne, men lad os blot beſymre os om at blive ſtarke. — Det er en Pligt for

Enhver, der gjør Fordring paa at leve. Theorierne om Nationernes Vel, om Folket og Broderstab ere vistnok smukke Dromme, som det er Pligt at udvikle i Bøger og Skrifter, fordi de bringe Anden i Berøring med det Ideale, og fordi de forresten til visse Tider kunne understøtte vore Planer; men lad os ikke glemme, at der er Noget, der staaer hoiere end Menneskenes Pligter imod hinanden indbyrdes, saaledes som Moralisterne lære og fortolke dem, og det er de uforanderlige Love, som regjere Verden. Man maa være meget ubidende for at benægte, at der i Lykken ligger en Slags berettiget Adkomst til ogsaa at have Ret.

Den 21de October.

Mit Brev blev afbrudt af en Granat, der sprang under mit Arbeidsbord, uden at give mig saameget som en Rist; Tanken om Dig, min Dorothea, beskyttede mig. Vi maatte hurtig rulle ud, og nu er jeg tilligemed Major Hummel og tre Kammerater flyttet ind i et nyt Logis, hvor Mont Valeriens Kanoner ikke kunne naae os. Det er et smukt lille Huus i Udkanten af en ny Skov, og her er ligesaa roligt og stille som i et Kapel. Det beboes af en gammel Enke og hendes to Børnebørn. Børnenes Moder er nylig død, og Faderen gjør Tjeneste i Loire-Armeen.

Vor Ankomst har fremkaldt en stor Forstyrrelse i Huset, thi man smigrede sig uden Tvivl med, at man paa Grund af dets affides og forborgne Beliggenhed skulde

blive fri for Indkvartering; men Intet undgaaer vor Aarbaagenhed. Vi have begyndt med at omhugge alt det Buskads, der omgiver Huset, for ikke at blive overrumplede, og vi have sældet endeel Træer med det samme, for at bruge dem til Barrikader. Den gamle Dame græd, da hun saa de smukke Elm- og Egetræer falde, og den lille Dreng, der i det høieste er ti Aar gammel, styrtede ind paa os, da han saa sin Bedstemoder græde. Det var just ikke meget banstelig, som Du vel kan begribe, at afvæbne den lille Felt, hvis Kaseri morede os kosteligt. Den lille nye Mars Pige, hans Søster, er overordentlig smuk. Hun sad hele Dagen stille paa sin Stol og havde paa Skjodet en smuk, blond Duffe, ganste som den, lille Lise har onstet sig. Hver Gang en af os nærmede sig, foer hun sammen, og det morede mig ret at forstrække hende. „Hvis Du vil give mig et Kys," sagde jeg til hende, „saa skal jeg ikke tage din Duffe?" Hun saa frygtfomt paa mig. Det var besynderligt nok at see den Kamp, der foregik hos hende, mellem hendes Kjærlighed til Duffen og hendes Had til Preusserne. Hendes Haand stjalvede, idet hun glattede Duffens blonde Paryk, og hendes Kinder rødmede og blegnede veyelviis. Langt om længe besluttede hun sig dog til med en bestemt Mine at række mig Kinden. I det Dieblit jeg bukkede mig for at kysse hende, veed jeg ikke, hvorledes det gik til, men hendes lille Haand brændte i det samme paa min Kind, og jeg fik en saa eftertrykkelig Drefigen, som jeg vel kunde onste mig. Hun løb hulkende bort — Hadet

havde allerede i den Alder været stærkere end Kjærligheden. Hun tog rigtignok Dukken med sig, men Sergeanten Jacob, der havde været tilstede ved denne Scene, rev den fra hende og knuste Hovedet paa den imod Væggen, for at lære Børnene i dette Land at have Agtelse for de tydske Soldater.

Lad Lise ikke blive altfor ulukkelig derover! Der er Duffer nok i Paris, men ulukkeligviis veed jeg ikke, naar vi drage derind. Vi gaae omkring Byen, ligesom Ratten om den varme Grod, og man kan stikke see paa Paris, at det tænker paa at overgive sig. Stal det vare længe, maae vi Allesammen omkomme af Glendighed under dets Mure. Mine Kammerater ere ligesaa modløse som jeg, og vore Officerer tjede sig forfærdeligt, stjondt de ikke ville lade sig mærke med det. Det er heller ikke morsomt, kan Du troe, at staae under Vaaben en heel Maaned i en stadig Regn af Kugler og Kastestjts. Hver Dag maae vi grave nye Grave og sige Farvel til den eller den af vore Kammerater. Vore højere Officerer have dog været saa forsynlige at stille Bairerne og Sachserne paa de mest fremskudte Poster. Det er en ypperlig Politik af dem, thi de indsee, at vore Allierede ville knytte sig saameget stærkere til Tydslands Skjæbne, jo flere Offre de have bragt for den. Menestene ere nu engang saaledes, at de ikke let give slip paa, hvad de har maattet betale i dyre Domme.

Vær imidlertid rolig, min Dorothea, thi der, hvor jeg nu boer, løber jeg ingen Risiko, og jeg vilde virkelig ikke have Noget at beklage mig over, hvis jeg blot

ikke var afskilt fra Dig. Den gamle Dame har en udmærket og velforsynet Kjælder, Koffepigen er flink, og Huset haade lunt og sikkert.

Jeg lægger indeni mit Brev en lille Buket, som jeg har plukket til Dig i Stoven; enhver af disse Efteraarblomster vil fortælle Dig, hvor høit din Hermann elsker Dig. Vid jeg kunde gjensee Dig, inden de falme og visne i Stovet! Hvor ofte træder ikke Billedet af Dig frem for mine Tanker! Hvor ofte lægger jeg ikke de skønneste Planer for vor Fremtid! Det er i et Huus som dette, at jeg ønskede at tilbringe hele mit Liv med Dig, min Dorothea. Alt er her blomstrende, rigt, glimrende og frugtbart. Ulykkeligviis kjender man ikke ved Spreens Bredder hverken til Rigdom, Glands eller Frugtbarhed, og det er dog der, at vi engang skulle opslaae vor Bolig. Naar jeg tænker paa, hvilken kummerlig, fattig og usikker Tilværelse vi stakkels Indbydere føre i Hjemmet, og jeg saa kaster Blikket omkring mig og seer disse velhavende Landsbyer, disse fyrstelige Boliger, saa reiser der sig en Storm af Uvillie og Forbitrelse i mit Sind, og jeg føler, at man ikke haardt nok kan straffe disse Folk for deres uforstammede Lykke. — Hvormeget vi end ødelægge hos dem, de ville dog altid blive rigere end vi..

Farvel! Jeg kan ikke med Koldblodighed tænke paa alt dette. Hvor har det dog kunnet falde Himlen ind at give saadant et Land til saadanne Menneker.

Hermann til Dorothea.

Den 19de October.

Igaar er den gamle Dame — efter at hun i otte Dage taalmodig har søgt at finde sig i vor Nærberøelse og opfyldte vore Forbringere — taget herfra tilligemed sine Børnebørn.

Det var efter en Sviir, der traf ud paa Natten, under hvilken Major Hummel og David Fuchs sang patriotiske Hymner og en heel Mængde Sange af forskellig Kaliber, at den gamle Dame bestmte sig til at forlade Huset. Det var en Vnft at see hendes blege og stolte Ansigt og hendes forgrædte Dine, da hun gik nedad Perronen. Hun steg ind i en Vogn med Børnene og en gammel Bonne. Jeg formoder, at de toge alle deres Penge og Kostbarheder med sig, men Majoren havde forbudt dem at røre ved Linned, Bohave eller Viintjælder.

Da Vognen satte sig i Bevægelse, briede den gamle Dame sig ud af Vinduet for at kaste et Afstedsblik paa Boligen, men hun sagde ikke et Ord til Farvel, og der kom heller ikke en Klage eller Bebreidelse over hendes Læber. Det gjorde mig ondt, at hun tog bort, thi jeg holder af Børnene, og jeg stod længe og stirrede efter Vognen; jeg var imod min Villie bedrøbet over, hvad der var steet, og tillige en Smule stamfuld. Det forekom mig, at Majoren havde været altfor haard imod den stakkels Familie, og at han havde drevet sine Forbringere noget for vidt.

Jeg blev reben ud af mine Drommerier ved at høre Jubel og Glædesstrig inde fra Huset; jeg gik ind og fandt mine Kammerater ifærd med at dele Vin og Meubler imellem sig. Buffeter, Stabe og Stuffer stode paa vid Væg, og Enhver rev til sig, hvad han kunde. Det bragte mig til at tænke paa, at Majoren dog var en habil Mand, thi det var os forbudt at røre det Mindste i et Huus, saalænge det var beboet. Han havde allerede bragt sin Deel af Byttet ind i sit Værelse, hvilket beviser, at han længe iforveien havde gjort sit Valg og tilstrækkeligt udspekuleret, hvad han kunde have Brug for. Han spadserede omkring med Hænderne i Lommen og fløitede Visen om Rühows forovne Jagt imellem sine Lænder, medens David Fuchs stoggerlo og drak al Slags Viin imellem hinanden. „Ja, saadan gaaer det, naar man forlader sit Huus,“ sagde han og kastede de tomme Glaster ud af Vinduet. „Den gamle Dame havde gjort bedst i at blive, hvor hun var.“

Den tykke Wilhelm laa paa Kne paa Gulvet og stoppede et Dusin sine Battistes Lommetorklæder i sin Tornister, der allerede var saa proppet, at der neppe var Plads til mere. En anden af Kammeraterne bandede over, at han ikke kunde finde noget Solvtøi, og jeg, jeg kunde ikke lade være at tænke paa den gamle Dame og Børnene og paa den stakkels Fader, der sloges nede ved Loire, medens vi udplyndrede hans Huus. Jeg turde imidlertid ikke overgive mig til disse sorgelige Tanker, thi de Andre brugte sig saa godt, at der ikke vilde være

blevet Noget tilbage til mig. Jeg gjorde da sultende min Ret gjældende, og jeg kan ikke her meddele Alt, hvad der er faldet i min Lod, men jeg troer, at det vil more Dig at modtage et udmærket Stel af Sevres-Porcellain, som jeg sender Dig hermed. Jeg tvivler om, at Rudolf Schrimm har kunnet sende sin Familie Noget, der kan maale sig hermed. Jeg haaber, at Du ikke mere er jaloux, og at Du ikke vil sætte din Hermann altfor dybt under Hr. Rudolf Schrimm.

Kys din Familie fra mig! Jeg skal nok huske paa dem Alle, naar jeg sender Noget igjen.

Hermann til Dorothea.

Den 1ste November.

Her foregaae store Ting, min dyrebare Veninde! Indtagelsen af Orleans ved vore Tropper, Meg's Capitulation, der berøver Frankrig dets sidste Haab og dets sidste Arme, Tilbageerobringen af Bourget, som vi havde mistet, og som vi med blodige Offre maatte tage tilbage, ere tilvisse berømmelige Begivenheder. Men det er dog ikke Alt.

Der er gaaet Rygter om Afslutning af Vaabenstilstand, ja man har endogsaa talt om Fred og om Intervention af visse Stormagter, men der er ikke Noget derom. Vi ere ikke Folk, der give Noget godbillig fra os, og Franskmændene ville ikke afstaae det Mindste,

saalænge de ere istand til at forsvare sig. Det er derfor ganske afgjort, at vi ikke blive enige; imidlertid er Opløsningen nær, og Timen vil snart slaac, da Preussens Behændighed og dets længe nærede Had vinde en endelig Seir.

Ænstelige Personer snige sig omkring i vore Linier; Major Hummel, der er indviet i disse Mysterier, tager imod dem, taler hemmelig med dem og bringer dem bort igjen. Vi, som see paa alt dette, vi føle vort Hjerte banke hurtigere ved Tanken om det gigantiske Net, der med utallige Arme omsnoer vor Fjende inde i Byen langt stærkere, end vor Armee er istand til at gjøre det.

Hver Nat underrette Signaler fra de forskjellige Kvarterer i Paris os om, hvad der foregaaer derinde, og vi lee, synge og drikke deres gode Vin i Bevidstheden om, at vi ere langt stærkere og langt klogere end Pariserne. Disse Folk troe virkelig, at Krigen føres endnu paa samme Maade som ved Fontenoy; man skulde troe, at deres Ammer havde vugget dem isøvn med Sengen om Roland og Fortællingerne om Kong Arthur og Ribberne ved det runde Bord. Liderne have forandret sig, mine Herrer! og det er Tydsklands mephistopheliske Geni, som De nu have at gjøre med. Det er ikke de riflede Staalkanoner, der nu vinde Slagene, men Kløgt, Orden og Beregning. Os tilhører derfor Paris og dets Skatte, dets Fornøielser og dets hemmelige Glæder, hvorom Tanken alene bringer Blodet til at syde i vore Aarer.

Jeg spadserede den Aften længe omkring med Majoren. Han kastede ængstlige og længselsfulde Blik hen til den rødlig Saage, der ved Aftentid udbreder sig over Paris ligesom et Purpurflor. Fra Tid til anden standsede han for at tælle nogle smaa Lysglimt, snart blaae og snart grønne, snart stærke og snart svage, der blinkede frem i den sydlige Deel af Paris. Majoren talte dem samvittighedsfuldt, og engang imellem gav hans Glæde sig Luft i et eller andet Udbrud. „Bravo! Det gaaer udmærket! Endelig har vi dem, Hermann!“ raabte han og slog mig paa Skulderen. „Jeg har iaften den Idee, at vi snart skulle gjensee vor Hjemstavn; men iforveien ville vi gjøre os tilgode i Louvre og for et Dieblif glemme Alt, hvad vi have udstaaet. Jeg har rigtig Lyst til at more mig, jeg vil slaae mig løs en eneste Gang i mit Liv — men siig det for Guds Skyld ikke til Minna Würk! Derfor ere vi jo alligevel lige gode og stikkelige Lydstere, naar vi igjen vende tilbage til Berlin.“

„Saa De troer paa Vaabenstilstand og Fred?“ spurgte jeg, for at sondere ham.

„Jeg blæser ad Vaabenstilstand, Diplomati og de neutrale Magter! Hvad Pokker bryde vi os om det Papirfram! Nei, derinde, der have vi vore sande Allie-rede.“ Han saae ud over Paris med flammende Blikke.

„Men ere ikke alle Lydsterne jagne ud?“ spurgte jeg frøgtstomt.

„Nei, nei! ingenlunde Alle. Men det er heller ikke Lybsterne, der skulle hjælpe os ind i Paris.“

„Er der da Forrædere inde i Byen?“

„Forrædere!“ gjentog han tovende. „Nei, det vil jeg just ikke sige, men disse Folk have deres egne Ideer. Der er ikke Faa iblandt dem, som have en ganske ideal Opfattelse af Samfundsforholdene, for hvilken de opoffre alt Andet. Hvis man klart kan bevise dem, at deres Drommerier kun ville gaae i Opfyldelse, naar de kuld-
kaste den nye Regjering, saa ville de ligesaa lidt betænke sig derpaa, som de, der nu ere ved Roret, betænkte sig den fjerde September.“

„Herr Major,“ sagde jeg til ham, idet jeg rystede paa Hovedet, „i Lybftland have ogsaa vi saadanne Drommere, men de slaaes derfor ligegodt og hade Frankrig til det Yderste.“

„Ja, i Lybftland,“ gjentog han smilende; „men vi leve ikke længer paa Luthers Tid, og vore Ideer kunne blot benyttes til Bøger, men ikke til Revolutioner. Alt hos os skeer striftligt, og med Pennen sætte vi sætte vi vore Drommerier paa Spidsen; men naar Diebliffet til at handle kommer, lukker man Bogen og gjemmer den i sin Bukt, ligesom man gjemmer en eller anden curieus Gjenstand under en Glaskuppel eller en gammel Partisan i et Arsenal. Franskmændene, der ere Folk med Logik og Lidenskab, høre sig ganske anderledes ad. De handle ligesaa hurtig, som de tænke, og spille ikke Liden. Man behøver blot at udslynge iblandt dem en eller anden

farlig Idee, og det er netop det, som vore Venner nu ere ifærd. Det er utroligt, min kjære Hermann, hvorledes man kan benytte et Folk, der sætter Chimærer over Pligten, og som opoffrer den sunde Fornuft for Logiken."

Ratten var iskold, og i det Fjerne faldt der enkelte Kanonstød; men paa vor Side var der ganske stille, thi man forhandlede med Versailles og man havde sluttet en kortvarig Waabenhvile, for at Parlamentairerne frit kunde passere. Vi glædede os over denne vieblikkelige Tryghed, og tiltrods for Kulden kunde jeg ikke bekvemme mig til at gaae ind i mit Logis. Man vedblev imidlertid med Signalerne, og Majoren tabte ikke noget Dieblit de glimrende Udspekter affigte. Det var ligesom Logtemænd eller onde Aander, der kun vove sig frem ved Nattetid. Langt om længe forsvandt de.

Majoren ventede endnu nogen Tid, derpaa sagde han til mig: „Lad os gaae ind, min brave Ven, og faae os et Glas Punsch, inden vi lægge os, for at drikke en Skaal for det store Ulyksland! — Hermann," udbrod han lidt efter, som en Mand, der ikke længer kan holde tæ, „i dette Dieblit er Revolutionen i fuld Gang i Gaderne i Paris; Communen er bleven proklameret i Hôtel de Ville, og Regjeringen er tagen tilfange. Det har de smaa Uds nyhlig fortalt mig. Lad os derfor rolig gaae hen og lægge os, thi om otte Dage ere vi i Paris. Kan De see, at vi havde Ret i at stole paa Bærmen? Det er en hylende Meute, som af-

tid er parat til at finde Sporet; men man maa indromme, at den Gamle har dirigeret Jagten paa det Bedste."

Med disse Ord strakte han Haanden ud imod Paris, som om han sendte en Hilsen til en usynlig Person der.

O, min Dorothea, har dit Hjertet banket ved at læse disse Linier? Gjætter Du, hvilke Dromme, der vilse bugge mig i Slummer? I Dromme om Fred, Ungdom og Kjærlighed, I Dromme, der ere ligesaa rene og saa ushyldige som min Elskedes Sjæl, bringer Trost til hendes Hjerte — jeg følger efter Eder.

Dorothea til Hermann.

Berlin, den 18de November.

Naar vil dog denne afsthyelige Krig faae en Ende? Den ene Uge gaaer efter den anden, og endnu bestandig beleirer den tydske Armee Paris. Enhver Udsigt til Fred er forsvunden, og Revolutionen, som Du gjorde Regning paa, har faaet et kummerligt Udfald. Alle vore Forhaabninger ere forsvundne i en Sky af Krudt og Damp.

Glendigheden er paa sit Høidepunkt her, og dens Rædsler gaae Haand i Haand med de Uhykker, der fortære os. Byen Orleans er bleven tagen, og dens Tilbageerobring har kostet Stromme af Blod. Bairerne og Würtembergerne ere igjen blevene decimerede: de

preussiske Soldater vare, Gud være lovet, heller ikke med dengang!

Franfrigs vanvittige Modstand bringer os til Fortvivelse; alle de Breve, der komme til os fra Krigsstuepladsen, fortælle om vore Fjenders Stædighed og Halstarrighed. Franc-Lireurerne gjøre meget Ondt; det er ikke andet end lumpne Mordere, der kun fortjene at blive hængte. At slyde dem er at vise dem altfor stor Ære. Lieutenant Felder skriver til sin Moder, at endog saa Bønderne vove at forsvare sig og gjøre Modstand — man seer, hvor dette Folk er slet og fordærvet fra Grunden af. De tvinge den tydske Armee til at tage frygtelige Repressalier; man afbrænder undertiden hele Landsbher for at straffe nogle Enkeltes Gjenstridighed, og man slyder uden Barmhertighed Enhver, der bliver greben med Vaaben i Hænderne. Arnold Felder siger, at Intet er mere gribende og smukt end at see om Matten disse brændende Landsbher; Ildglandsen kaster sit rødlige Skjær henover de sneehvide Marker, og Træerne, der ere bedækkede med Riim, synes at staae i Flamme. Man kan ikke andet end gribes af en forunderlig mørk Begeistring, naar man læser disse Fortællinger: Krigen staaer da for En som et storartet Digt fuldt af tragisk Skjønhed. Men naar man seer sig omkring, er Indtrykket rigtignot ganske forstjelligt: man seer ikke Andet end Sorg og Glendighed, Sul og Laarer, Sult og Uselshed.

Skjnd Jer derfor at indtage Paris! Man for-

staer ikke her, hvad I vente efter. Hvorfor tvinge I ikke Byen til at capitulere ligesom Strasburg. Den Skaansel og Hensynsfuldhed, der vises imod Paris, maae opbringe alle tydske Hjerter. Er der nogen Mening i, at der tages mere Hensyn til Parisernes Lidelser end til vore? Kan man ikke gjøre Kongen begribelig, at denne Mildhed paa det smerteligste krænker hans trofaste Undersaatter? Hvorfor bombardere I ikke, naar I ikke paa anden Maade kan faae Bugt med denne overmodige By? I Guds Navn bombardeer dog og lad det faae en Ende, at I snart kunne komme tilbage! O, min Hermann, hvor lykkelige ville vi da ikke være med hinanden, og hvor ville vi da ikke glæde os i Forening over de kostbare Præsenter som Du har sendt mig! Jeg har modtaget to store Kasser og har efter dit Onske forbeelt alle de Kostbarheder, som de indeholdt, iblandt Medlemmerne af min Familie, — de ere Alle henrykte og sende Dig et heelt Chor af Taksigelser. Og naar jeg saa tænker paa, at Du, efter at have overvældet mig med Gaver, maastee kan blive mig berøvet i et Dieblik! Det Smertelige i denne Tanke sønderriver mig, jeg har ingen Ro hverken Dag eller Nat, og kun din Tilbagekomst kan gjøre Ende paa mine Kvaler. Gid da Gud snart vil føre Dig tilbage i Armenene paa dem, der elste Dig!

Hermann til Dorothea.

Saint Cloud, den 15de November.

Jeg har i disse Dage oplebet nogle Eventyr, som det maastee vil interessere Dig at høre lidt om.

Du veed, at vi ere i Saint Cloud, omgivne af Skove, der udstrække sig i alle Retninger og bedække Veien lige til Versailles. For nogle Dage siden spadserede jeg alene, da jeg fik Die paa en civil klædt Mand, der gik tværs over Veien og ilede ind i Skoven. Der var i denne Mand's hele Væsen noget forunderligt Mistænkeligt, der bragte mig til at følge efter ham. Men uagtet jeg paastyndede min Gang, blev der bestandig den samme Afstand imellem os. Det nyttede ikke, at jeg gav mig til at løbe hurtigere, thi han var raskere tilbens end jeg og kjendte ulige bedre Larrainet, da han snildt forstod at undgaae Alt, hvad der lagde Hindringer iveien for mig. Uheldigviis ilede han ligehen imod den Villa, hvor Commandantstabet var indkvarteret, og jeg glædede mig altsaa over, at han skulde gaae lige i Fælden. Men, hvor forbausset blev jeg ikke over at see ham ile uhindret tvært over Gaarden og op ad Perronen, medens Skildvagten var saa brutal ikke engang at ville lade mig komme indenfor Gitterporten. Der stod jeg endnu, da han vendte sig om paa Perronen og sagde til mig: „Men Gud forlade mig, er det ikke Hermann Schlick, min gamle Kammerat, der er bleven saa rød og oppustet i Ansigtet, at jeg nær aldrig

havde kjendt ham! vent lidt, saa skal jeg komme ned til Dig!" sagde han og lo mig lige op i Ansigtet. Paa dette brede Smil kjendte jeg ham igjen og saae, at det var min Universitetsven Fritz Meinungen, hvem jeg senere havde tabt affigte. Jeg vidste blot at han havde bosat sig i Frankrig, og at han der havde gjort Lykke.

Han forsvandt inde i Comandantboligen og kom lidt efter tilbage igjen. Han tog mig gemnyttlig under Armen, og vi spiste nu muntert tilaften sammen i et hyppeligt Værtshuus. Du gjør Dig ingen Idee om, hvorledes Fritz har sægtet sig igjennem, indtil han nu er kommen paa den grønne Green. Han har været Journalist, Sproglærer, Mægler, Photograph og paa den Maade er det lykkes ham at samle sig alle de forskjelligeartede Kundskaber til Personer og Forhold, som vor Regjering nu betaler ham i dyre Domme. I den sidste Tid har Fritz ladet sig naturalisere som Borger af det frie Amerika, saa at han endnu, tiltrods for Krigen kan vedblive at yde os sine gavnlige Tjenester. Han er nu en fuldkommen gentleman og Associé af et stort Handelshuus i Philadelphia. Han er rig og passioneret for Pariserlivet, som han tilbeder, og for Pariserinderne, som han efter sin egen Forsikring staaer sig overordentlig godt med. Til Foraaret skal han gistes med Datteren af en fransk General, der ikke har den fjerneste Anelse om sin tilkommende Svigersøns egentlige Profession eller om den Brug, som denne gjør af Svigersøns fortrolige Udtalelser. Intet gaaer tabt for

denne Pokkers Frih; han veed at drage Nytte af Alt, og saa har han en Sikkerhed i sin Dom, en moralsk Fasthed og en vidunderlig Koldblodighed, som man ikke noksom kan beundre. Jeg var ligefrem forbauset over hans Dristighed og kunde ikke skjule det for ham. „Tænk om din Svigerfader engang kom efter Sandheden!“ sagde jeg til ham. „Ja, hvad saa? arbejder jeg da ikke for hans Datters Lykke, lige saa vel som for mit Fædre-
nelands Storhed og Fremtid? Hans Vre bliver jo urørt, hvad har han da at bebreide mig? Der er jo Ingen, der hader sit eget Legeme eller sin egen Lykke; desuden opfordrer jeg ham aldrig til at vise mig Fortrolighed — er det da min Skyld, at han bestandig aabner sit Hjerte for mig og meddeler mig baade sine egne Hemmeligheder og Frankrigs?“

Hvad er der at svare paa en saadan Logik? Frih gjorde mig den Aften en overordentlig stor Glæde, idet han lovede, at bringe mig hemmeligt ind i Paris. „Jeg har Credit overalt,“ sagde han, „og jeg skal nok formaae dine Officereer til at lade Dig følge med mig.“

Næste Dag kom han, da vi exercerede, og Capitainen lod mig strax træde ud af Geledet og befalede mig at følge med ham. Vi begave os til et lille affides, liggende Huus, hvor vi forefandt et stort Oplag af alle mulige Slags civile Paaklædninger; jeg valgte imellem dem den smukkeste Dragt, jeg kunde finde, og som passede til min Figur. Frih paa sin Side fremtog af en Mappe Papirer en fransk Passseersceddel, der passede

paa min Figur og mit Udseende; jeg blev deri nævnt som en Kjøbmand fra Rotterdam, der havde det Hverv, at træffe Forberedelser til Paris's Gjenproviantering. Der var kun det Uheld, at jeg efter Signalementet blev fyrgethyve. Naar gammel, skjøndt jeg i Virkeligheden kun er fem og tyve. Frih forsikkrede mig imidlertid, at man i Paris ikke saae saa noie paa Sligt, og at, naar der bare var Tale om Paris's Proviantering, var der Ingen, der vilde forarge sig over, at jeg havde holdt mig saa godt for min Alder. „Det Vanstelige,“ soiede han til, „er, at komme igjennem Forposterne. Lykkelighviis er der store Mellemrum imellem Posterne, og jeg kjender udmærket alle Snigveiene. Altsaa fremad!“

Vi naaede i kort Tid Franskmændenes fremstuede Poster, og hvís jeg ikke havde haft Frih med mig, var jeg aldrig sluppet igjennem. — Vi laae flere Timer udsatte med Ansigtet mod Jorden. Vi krob forsigtigt fremad gjennem en Grav og avancerede kun hundrede Skridt i en Time, thi der var en fjendtlig Post lige ved os. Under denne Maneuver havde jeg rig Leilighed til at tænke paa alle de Farer, jeg udsatte mig for, men jeg fortrød dog intet Dieblík, at jeg havde indladt mig paa det. Jeg tænkte med en Slags Stolthed paa mine Kammeraters Jaloussi, naar de senere skil at høre, hvor jeg havde været, og jeg troer heller ikke, at Noget af dem havde betænkt sig paa at indtage min Plads, hvís den var bleven dem tilbudt.

Du veed ikke, min Dorothea, hvad Paris har at

betyde for saadanne stakkels Djæble som os, der i flere Maaneder have været udsatte for Kulde, Regn og Rugler, og som have været nærved at døe af Kjedsommelighed, medens den Gh, der indeslutter Alverdens Glæde og Morstab, udbreder sig for vore Dine. Selv de Forbandelser, der saa ofte udshynges imod det urene Babylon, blive til gylde Pilespidsfer, der ligesom spore En fremad. Og dog, frngt Intet, min Elskede! Din Hermanns Hjerter er beskyttet mod enhver Fristelse og dækket af et uigjennemtrængeligt Pandser: din Kjærlighed beskytter det!

Efterat vi havde krøbet i flere Timer, straanede Terrainet nedad, og vi vare i Sikkerhed; vi kunde nu reise os op og aande friere. Mine smukke Klæder havde rigtignok lidt endeel; men jeg søgte at rense dem saa godt som muligt. Det Terrain, som vi nu stod paa, var bedækket af Folk, der gik og samlede Kartofler; vi blandede os imellem dem, og med en Trop af disse Folk holdt vi vort Indtog i Paris, hver med sin Pakte Kartofler. Vi vare saa mange i Følge, at man ved Indtrædelsen i Ghen neppe engang fastede et Blik paa vore Papiere.

Det var ikke uden en Ghfen, at jeg betraadte denne umaadelige Fæstning og saae de Forsvarsarbeider, mod hvilke alle vore Anstrængelser ville knuses, hvis vi engang forsøge paa et Angreb. Hvad skal jeg sige Dig om Paris? Jeg har i flere Timer gjennevandret disse Gader og Boulevarder, hvis Udstrækning er et Bidne

om dette Folks gigantiske Hovmod. Da jeg kom ud i Champs-élysés, rødmæde jeg ved at tænke paa Unter den Linden, der ellers altid er forekommet mig saa mageløs. Og nu Tempelhof, Lustgarten, Potsdammerpladsen og alt dette, der i mine Dine tidligere gjorde Berlin til et non plus ultra af Pragt og Herlighed — det er Alt sammen Noget, som Paris ikke vilde vide af i sine Forstæder. — Ja, det er en Sandhed, og jeg var i bogstabelig Forstand ude af mig selv over denne uforstammede Luxus og Ostentation. Det er disse Menneskers utrolige Rigdom, der gjør dem saa forsængelige og selvtilidsfulde. Hvorledes vilde det gaac med deres Hovmod, hvis alle disse pragtfulde Monumenter og disse Kunststatter paa engang bleve tilintetgjorte? Hvem veed, hvad der kan skee? Krigen medfører tidt sorgelige Nødvendigheder.

„Ovelægge Paris!“ udbrod Fritz, for hvem jeg ugeneert gav mine Følelser Luft, „nei, det vilde være at indvie os selv og hele Lydsland til evig Skændsel! Nei, nei, saaledes maa den Ting ikke gribes an.“

Jeg saae, at han havde en Idee og trængte ind paa ham, for at faae ham til at ndtale sig. „Tys,“ sagde han, „man elsker os ikke her, og man gjør i det Hele taget kort Proces med dem, som man anseer for Spioner. Gestikulerer derfor ikke saa heftigt og pas især paa din Tunge og din forbiitrede Accent! Jeg siger Dig forud, at hvis Du lader Dig snappe, saa kjender jeg Dig slet ikke. Preussen fremfor Alt.“

Vi gik langs med Seinen paa den venstre Bred, næsten ligeoverfor Tuilerihaven, da Frijs pludselig vendte sig om og hviiede sig udover Brystværnet. I samme Dieblif gik en ung sortklædt Dame forbi os. „Kjendte Du denne Dame?“ spurgte jeg. „Ja, det er en ganske ung Enke efter en hovedbrig Finantsmand, og saa vidt jeg veed, er hun nu Gjenstand for en Fætters, en fattig Diplomats heftige Kjærlighed.“ — „Men saa er jo Alt i sin Orden!“ — „Nei, ikke saa ganske, thi hun mister hele Formuen efter Finantsmanden, hvis hun gifter sig anden Gang. Du kan altsaa begribe, at hendes Familie passer godt paa Millionerne.“

„Hvorfor vendte Du Dig om? var Du bange for at blive kjendt?“

„Ja, ganske vist. Hun har seet mig ofte hos sin Fætter, hos hvem jeg havde en meget besteden Betjening, da han var ansat ved den franske Legation i Wien. Hvor gaaer hun dog hen paa denne Tid og saa tæt tilfløret?“

Hun var gaaet over pont royal og hviiede om tilvenstre for at gaae ind i den reserverede Deel af Tuilerihaven, hvis Gitterport stod aaben. „Jeg skulde fage meget feil, om hun ikke gaaer til et Stævnemøde,“ sagde Frijs leende.

Han havde aldrig saasnart sagt disse Ord, for en høi ung Mand i Nationalgardens Stabs-Uniform gik hen til hende og gav hende Armen. Der laa en tæt Laage over Paris hele denne Formiddag, og vi vent-

tebe os af den til at liste os samtidig ind i Haven og stjule os bag et Bustads. Jeg har mine Grunde, sagde Fritz til mig, hvorfor jeg gjerne vil høre, hvad de to have at tale sammen. Maurice d'Étreval har udmærkede Forbindelser, er meget entreprenant og i Regelen vel underrettet. Det skulde undre mig meget, om vi ikke fik Et og Andet at høre. Der er Ingen saa indiscrete som to Forelskede."

Efter at de to unge Mennesker havde seet sig omkring for at overbevise sig om, at de vare alene, bleve de staaende i nogen Afstand fra os, og Officeren forte sin Cousines Haand til sine Læber. „Du har onsket at see mig," sagde hun; „jeg vil da haabe, at det ikke er for at sige mig Farvel."

„Maaskee . . . ,"

„Man vil altsaa sjaees?"

„Ikke endnu, men der er Tale om en hemmelig Mission."

„Det forstrækker mig endnu mere end et Slag. Skal Du reise alene?"

„Nei, Valentine, jeg skal ledsage en Ven, en udmærket Lærd, der skal gjøre Forsøg med et nyt System til at sætte os i Forbindelse med Provindserne. Det er en beundringsværdig Opfindelse, der staaer langt over baade Due- og Ballonposten og over Telegrapheringen under Seinen og de elektriske Signaler. Ulykkeligviis kan Regjeringen som sædvanlig ikke blive enig, og det forstærker vor Ufreise."

„Kjender Du dette nye System, Maurice?“

Frik stødte til mig med Albuen. Jeg er vis paa, at han allerede i Tankerne beregnede, hvormeget denne vigtige Opfindelse kunde indbringe ham.

„Ja vist kjender jeg det; men, Kjære, det er en stor Hemmelighed.“

„Men, naar jeg nu ønskede at kjende den?“

Den unge Mand vakkede; Frik og jeg kunde neppe trække Beiret.

„Hvis Du skulde spørge mig om den Hemmelighed, saa vilde jeg sige Dig en anden, som længe har ligget mig paa Hjertet.“

„Gid Pokker havde ham!“ udbrod Frik saa høit, at man godt kunde have hørt os.

Jeg kunde see igjennem Laagen, at den smukke unge Dame halvt vendte sig fra ham og stod et Dieblik fortabt i sine Tanker. Endelig vendte hun sig igjen om til ham og sagde:

„Har Du ellers Intet at meddele mig, Maurice?“

„Nei slet Intet,“ svarede han modløst. „Hvis Du ikke kan gjette, hvad jeg mener, hvad nytter det saa, at jeg siger Dig det?“

Den unge Dame syntes at stjelve og udbrod derpaa med en paatagen Latter: „Veed Du vel, Maurice, at dette seer temmelig meget ud som en Erklæring. Du har da brudt med Prindsesse . . .“

Det var mig umuligt at høre Navnet paa denne Prindsesse.

„Eller har hun maastee givet Dig Afsted og sat Dig ind i Reserven.“

„Paa ingen Maade,“ sagde den unge Capitain, „men man kan blive tjed af Alting.“

„Ogsaa af at elste?“

„Kjære Barn, der har jo ikke været Tale om Kjærlighed. Prindsessen er en Dame med Aand og forlanger ingen Umuligheder. Man søger at behage hende, fordi det nu engang er en Modesag — det er det Hele.“

Jeg veed ikke, hvad Valentine svarede, thi en Trommehvirvel gav i det samme Signal til, at Haven skulde lukkes. Det var mig i Grunden ingenlunde ukjært, thi jeg havde ligesom lidt Samvittighedsnag af at staa og høre paa, hvad der ikke var bestemt for mig. Naar man ikke er vant til at spionere, er det ikke saa underligt, og Friß kunde uden Tvivl see det paa mig, thi han udbrod pludseligt: „Hvad gaaer der af Dig? Er det vor Skyld, at disse to Turtelduer ere saa hoirostede i deres Kurren? Krigspuds er tilladt ligeoverfor Fjenden. Det er kun Skade, at vi ikke fik mere at høre.“

Då vi forlode Haven, tænkte jeg paa Dig, min kjære Dorothea. Dette Stævnemøde erindrede mig om mange andre, men himmelvidt forskjellige. Hvor langt bedre benyttede vi ikke disse lykkelige Dieblikke! Vi spillede dem ikke med denne frivole Snakken, hvori Hjertet ikke har nogen Deel, men Forstanden er Alt. Nei, sy! Saaledes elster man ikke i Berlin. Jeg var oprørt over de Sarkasmer, hvormed Friß overvældebe de

unge Piger i Indskand; de due kun til, sagde han, at spille de Roller, som man her i Paris kalder Utiliteterne eller de nyttige, og det gjøre de som oftest daarligt nok!"

Vi spiste derefter til Middag i tavernen anglaise, hvor Maden var daarlig, thi Hungersnøden begynder allerede at rase i den beleirede By; med Guds Hjælp vil den om kort Tid ikke mere være til at udholde. Viin er der nok af, og den er fortræffelig; jeg var noget tung i Hovedet, da vi gik bort og tilbragte Aftenen paa forskjellige Caféer. Jeg veed ikke, hvorledes jeg kom hjem i Frig's Bolig, men jeg veed, at jeg næste Dag igjen var ved mit Regiment, og at mine Kammerater ikke kunde blive kjede af at udspørge mig om den vidunderlige By, jeg havde været inde i. En Mængde af dem vilde givet deres bedste Deel af Byttet for at have været i mit Sted.

Dorothea til Hermann.

Den 25de November.

Dit sidste Brev, min kjære Hermann, har slet ikke glædet mig; jeg holder ikke af disse Udflugter til Paris og er bange for, at Du skal faae Lyst til at gjentage dem. Tag Dig iagt for disse Franskmænd og især for deres Fruentimmer. Jeg troer, at der ikke er værre Skabninger til i Verden end de. De ere jo ligesremt

foragtelige Bæfener med deres forlorne Haar og malede Anfigter. Og dog siger man, at der er Mænd, der kunne interessere sig for den Slags Skabninger, more sig ved at høre paa deres Snak og lade sig bedaare af deres uægte Yndigheder. For Guds Skyld undgaa dog disse farlige Sirener, der ere istand til at begaae enhver Forbrydelse. Høft paa, at mit Liv er knyttet til Dig, mit Hjerte til dit. Jeg vilde hellere see Dig død end vide Dig i ureen Berøring med disse Babilons Døtre; men hvorfor forsærdes jeg? kjender jeg ikke din Sjæls Reenhed, din Kjærligheds Dybde og Oprigtighed? min Hermanns mandige Dyd vil ikke lade sig fange i saa plumpe Snarer.

Med dette Brev følger der en Flanel-Troie, som jeg selv har syet, og nogle Cigarer fra Dunkel Caspar. Glem ikke dem, der elste Dig! Jeg beder for Dig — men for Guds Skyld vend ikke mere tilbage til Paris.

Hermann til Dorothea.

Saint Cloud, den 25de November 1871.

Jeg finder dit Brev ved min Hjemkomst fra en ny Udflugt til Paris, der denne Gang nær var kommen mig dyrt til at staae. Vær imidlertid rolig, jeg er sund og frisk og skal være forstigtig i Fremtiden.

Vor Tour til Paris begyndte igaar under de lykkeligste Auspicier; vi kom næsten uden Forhindringer ind

i Byen og anvendte hele Dagen i det smukkeste Solskinsveir til at besee de i strategisk Henseende interessanteste Punkter af Byen. Om Aftenen begav Fritz sig hen i en offentlig Forsamling og foreslog mig at følge med.

Det Sted, hvori Klubben holdt sit Møde, var en stor Sal, hvor der ellers er offentlig Dands. Nogle faa og osende Lamper udbredte kun en daarlig Belysning. Forsamlingen var broget og stoiende; man snakkede hoit i Munden paa hinanden, Nogle skjændtes, og hist og her horte man cyniske Talemaader. Enkelte Fruentimmer vare med i Brimlen, og deres høie og stingrende Stemmer hørtes over alle de andre. Der var en trykkende Luft og en slem Atmosphære derinde, som gjorde mig Opholdet der ubehageligt lige fra Begyndelsen. Jeg lagde Mærke til, at Fritz kjendte ikke saa faa i denne ubehagelige Forsamling, thi han lo og talte med Forstjellige af dem, og han trykkede Folk i Haanden baade tilhøre og tilvenstre.

Mødet aabnedes med, at Præsidenten slog tre Gange stærkt med en Stok paa Estraden foran ham; derpaa blev Ordet givet til en Mand med et uhyre stort, sort Stjæg; han sprang op paa Tribunen, og hans Dine skinnede under de sorte Dienbryn ligesom en Logte i et Bustads. „Borgere!“ raabte han med en huul Stemme, „siden de gode Patrioter have maattet bukke under den 31te October, har den nederbrægtige Reaction atter begyndt at reise Hovedet.“ Han udbredte sig nu vidtløftigt om, at det uhykkelige Folk blev forfulgt af sine saa-

talte Benner. Han beklagede sig over, at Revolutionen ogsaa denne Gang kun havde været til Nytte for Forræderne. Han nævnte disse foragtelige Overlobere, der, efter at være komne til Magten, ikke betænkte sig paa at nedstjude deres Brodre og Benner, og han nedfaldte Folkejustitsens Lyn over deres Hoveder. Efter denne Tale, der flere Gange blev afbrudt af Klap, Hurraraab og Trampen, udstødte han sin evige Forbandelse over alle de forrige og nuværende Regjeringer i Frankrig. Han endte med en Protest imod Krigen. „Lad os,“ sagde han, „sende Præsterne og Borgerne til Forposterne og lad os spare os selv for Republikken.“ Det var hans sidste Ord, der blev modtaget af Forsamlingen med en rasende Enthufiasme og med Strigene: „Leve Republikken! Leve Communen!“ Nogle Enkelte pøb, og nogle saa Andre streg: „Leve Frankrig!“ men disse Demonstrationer kvaltes af Forsamlingens Larmen og Hujen.

En høi ung Mand med et fjælt og energift Udseende traadte nu op paa Tribunen. „Man taler om Folket,“ raabte han med en malmfuld Stemme, der kunde høres i den fjerneste Krog, „man taler om dets Rettigheder, dets Villie og dets Justits! Hvor er dette saakaldte Folk? Hvem bestaaer det af, og hveem tillader Eder at tale i dets Navn? Er det maastee Eder, der ere Folket? Hvor tør I tiltage Eder Ret til at give Frankrig Love? Er det paa Grund af Eders Majoritet? Nei, thi Bønderne, som I foragte, ere langt talrigere end I. Er det paa Grund af Eders Dannelse? Nei,

det falder man ikke paa at troe, naar man hører paa Eders tomme Phraser, Eders barnagtige Lettroenhed, Eders dumme Pralerier." — Talerens Ord mødtes med en forbitret Mumlen, der voxede bestandig uden at kunde afbryde ham; hans Stemme løste sig stærkere og stærkere og vedblev at beherske dem: det var som en Dialog mellem Stormen og Drkanen. — „Ere I maastee de mest oplyste?" raabte han med Tordenstemme, „nei, Geistligheden og Borgerklassen veed langt mere end I. Ere I maastee mere moralske, mere dydige end vi Andre? Nei, hvor sygt vort Samfund endogsaa er, saa er der dog ingen Steder, hvor Laster, Drukkenskab og Udsvævelser trives bedre end i Eders Midte. Ere I maastee de mest opoffrende? Nei, tusinde Gange nei; thi medens Adelige og Borgerlige gaar med Fortvivlelsens Mod imod Fjenden, og medens Bønderne uden at knurre hengive deres Sonner til Fædrelandets Forsvar, ville I klogelig spare Eder for Republikken. Tale I maastee i de Fattiges Navn? Nei, thi I fylde Theatrene, Danseshoderne og Bertshusene, og I have Penge nok til at tilfredsstille Eders Laster, medens Eders Familier boer af Sult. Bort da! den virkelige Fattigdom er ikke hos Jer. Men, hvem er' I da, I som ville være vore herrer? Jeg skal sige Jer det: I ere Repræsentanterne for Had og Misundelse, for Havesyge og Begjerlighed, I ere Frankrigs onde Aand, der er bleven losladt, I ere Røvere og Canailler."

Hele Salen gjenløb i dette Dieblik ligesom af et

eneste Hyl; Alle styrtede op imod Tribunen; det knagede i Træværket, Skranken var i et Dieblig revet ned, en Sky af Stov steg iveiret, truende Arme og Stokke viste sig overalt — pludselig gik en Dør op i Salens Baggrund, en frisk Luftstrom trængte ind i Salen, og strax efter var Døren lukket igjen. — Alt blev stille, og en ny Taler betraadte Tribunen. Hans Tale gik i en ganske anden Retning: istedenfor at fraraade Krigen angreb han Preussen paa det lidensfabeligste og opfordrede sine Tilhørere energisk til at tage en blodig Hævn. Alle disse Udfald ledsagedes af et saa torbnende Bisald, at jeg begyndte at føle mig ilde tilmode, og den kolde Sved perlede paa min Pande. Fritz derimod syntes ganske i sit Es, thi han lo af fuld Hals, men der var paa samme Tid noget forunderligt Iskoldt og Stikkende i hans Blik, som vidnede om, at Latteren ikke var naturlig.

„Hvis vi ikke passe paa,“ vedblev Taleren, „ville disse Thyftere med deres Magrether oversvømme hele Verden; det er en Race af metaphysiske Gnavere, der i tætsluttede Batailloner udbrede sig over hele Jordklodens Overflade. Overalt, hvor der er en Mark at opdyrke, en Skov at omhugge, en Industri at drage Udbytte af, seer man den forfultne Thyfster og hans lange og tørre Ledfagerinde komme anstigende. Han akklimatiserer sig, sætter sig fast og graver sig ind i den fremmede Jordbund; han begynder med at være Gæst, saa bliver han Huusven, og tilsidst, eier han det Hele. Der er snart ikke en Plet tilbage, som han ikke har inficeret.“ — „Det

er græsfeligt! Det er affæseligt!" sagde jeg halshøit til Fritz; „disse Franskmænd have da ikke Verbodighed for Noget."

Jeg havde neppe udtalt disse Ord, som min Ubillie indgav mig, før der reiste sig en Storm rundtomkring mig. I samme Dieblik blev jeg greben og kastet fra den ene Side til den anden, og en skingrende hoi Stemme, der klang i mine Øren som Domsænglens Basunstød, raabte: „Ned med Spionen! Slaa Spionen ihjel!" Mine Dine vendte sig henimod Lyden, og jeg saae et Fruentimmer, der stod tæt ved paa Bænken langsmed Bægen; hun saae gigantisk ud, Ansigtet var ligblegt, Haarene bølgede hende vildt om Panden og om Nakken, og med den høire Haand udpegede hun mig som det uløstelige Offer. Fortvivlet søgte jeg efter Fritz, men jeg kunde ikke see ham, og mit Die fæste sig igjen ligesom fortryllet paa den høie Kvinde, der i dette Dieblik forekom mig skjon, saaledes som man fremstiller Druidernes Døttre.

Jeg blev i den Grad tumlet omkring af Menneskemassen, at jeg et Dieblik tabte Bevidstheden, faldt og slog Hovedet tilblods. Man løftebe mig iveiret, og det var, som om Mængdens Raseri voxede ved Synet af Blodet, der strømmede mig ned over Ansigtet. Jeg troede, at min sidste Time var kommen, og jeg sendte allerede Dig, min Dorothea, min sidste Tanke, da en hoi, klar Stemme pludselig trængte hen til mit Øre. „Hold op med at mishandle ham," raabte Stemmen;

„lad ham blive stult, hvis han fortjener det, men forgriber Jer ikke paa ham!“ Denne Stemme og disse Ord virkede saaledes paa mine Nerver, at jeg fik Laarer i Dinene og var ikke langt fra at hulke hoit.

Det var en Officeer, der befalede, at jeg skulde bringes hen til ham. Jeg kjendte ham paa Diebliffet; det var Capitain Maurice d'Etrevail, den samme, som vi for faa Dage siden udspionerede i Tuilerihaven. Det var ligesom der faldt en Straale af Haab i min Sjæl, og jeg begyndte at fatte Haab, da han med en fast Stemme erklærede, at jeg var hans Fange, at jeg skulde stilles for en Krigsret, og at han med sit Hoved indestod for mig. Skjondt der ikke manglede paa knurrende Protester, lod han en Vogn kjøre frem, satte sig ved Siden af mig og sagde Rudsten, hvor han skulde kjøre hen. Efter Pobelens souveraine Befaling maatte en Nationalgardist sætte sig op paa Buxken hos Rudsten. Jeg var rigtignok ingenlunde frelst, og det forekom mig umuligt, at jeg skulde kunne undgaae Døden, men det var dog med en næsten glad Fornemmelse, at jeg saae Bognen rulle bort fra disse Bødler. Min Ledfager gav mig Tid til at samle mig og hjalp mig selv med at astørre Blodet, der lob ned over mine Dine. „Er De en Preussjer?“ spurgte han omsider i en kort Tone. — „Ja, jeg er fra Berlin,“ svarede jeg uden Betænkning, thi der var ligesom et Instinkt, der sagde mig, at jeg ved en ærlig Tilstaelse ville vinde hans Tillid. — „Er De Officeer?“ — „Nei, Soldat af Landeværnet.“ —

„Hvorfor er De her i Paris?“ — „Jeg vilde see mig om i Byen. — „Det er ikke meget sandsynligt, og der er Ingen, der vil tage en saadan Undskyldning for gode Varer.“ — „Jeg vil heller ikke bedrage Dem, Capitain,“ sagde jeg til ham med en vis Frimodighed, „det var heller ikke blot Nysgjerrighed, der bred mig. De vil kunne forstaae, at en stakkels Soldat, der leber derude i Angleregnet og troer, at enhver Dag er hans sidste, kan faae en ustyrlig Lust til en eneste Gang endnu at see et Bæsen, som han tilbeder, og sige hende det sidste Farvel.“

Jeg veed ikke, hvorledes det gik til, men min Stemme skjælvede, da jeg sagde disse Ord, og et Par Taarer rullede ned af mine Kinder. Det var uden Tvivl blot Nerveusitet, men Bevidstheden om, at jeg forsvarede mit Liv, gav ethvert af mine Ord noget forunderligt Trohjertigt og Overbevisende. — „Hvis jeg blot kunde troe Dem,“ sagde Capitainen; „men giv mig et Beviis! Hvem er denne Person, hvor boer hun?“ — Jeg blegnede ved dette Spørgsmaal, men min Koldblodighed forlod mig ikke. „Capitain,“ sagde jeg, halv bedrovet og halv indigneret, „De er Fransmand, og De vil vide Navnet paa et Fruentimmer? Hvor kan det ligge Dem paa Hjertet? Jeg venter jo ikke at frelse mit Liv og er beredt til at døe.“ Jeg lagde mig tilbage i Bognen med en tilskyndende No som en Mand, der er beredt paa Alt og har opgjort sit Regnskab. Jeg var imidlertid ingenlunde rolig. Min Ledsager betragtede mig, og jeg

troede at kunne skimte, at han saae paa mig med Benvillie. „I har stikkelige Ansigter, I Folk fra Lybstland,“ sagde han smilende, „og det gjør, at I har saa let ved at narre os. Denuengang har vi ladet os ordentlig tage ved Næsen af Jer, og I har havt god Grund til at lee af vor Godtroenhed.“ — Jeg besluttede at gjøre et Forsøg paa at frelse mig. „Jeg har hjemme en Moder,“ sagde jeg til ham, „og en gammel Faber; vil De være saa hoimodig, naar denne sorgelige Krig er endt, at skrive til de to gamle Folk og sige Dem, at deres eneste Son er død som Offer for en Feiltagelse, og vil De om muligt tilføie et Par trostende Ord?“ — „Jeg skal skrive dem til. Har De ellers Intet at bede om? Denne unge Person . . . Deres Veninde? . . .“ „Nei, lad hende helst være uvidende om Alt!“ udbrød jeg. „Jeg forlod hende nylig saa lykkelig og tillidsfuld. Lad hende aldrig faae at vide, hvad denne korte Glæde har kostet, og gid Himlen spare Dem selv og Den, De elsker, for at opleve noget Lignende.“

Capitainen var rørt. „Jeg vilde ønske, at jeg kunde frelse Dem, men det er ulykkeligviis ikke muligt. Jeg har med mit Hoved indestaaet for Dem, og Nationalgardisten paa Bunken vil nok sørge for, at jeg opfylder min Pligt.“ Han slog Vinduet ned og stak Hovedet ud, uden Tvivl for at skjule sin Bevægelse. Vi havde i dette Dieblit naaet en Dvergade, hvor et heelt Artilleritrain stansede Passagen og tvang Rudsten til at kjøre langsomt. Capitainen, der bestandig boiede sig ud af Vin-

buet, gav sig til at stjænde paa Rudssten, fordi han ikke havde kjort en anden Wei. Jeg benyttede mig af Leiligheden, aabnede Bogdøren og sprang ned paa Fortouget; jeg kunde gjøre det saameget lettere, som Larmen af de tunge Artillerivogne overdøvede Alt. En snever og stummel Gyde aabnede sig for mig, og som en Piiil styrte jeg ind i den.

Jeg hørte nok bag ved mig en forvirret Larm af Stemmer, der raabte: holdt! holdt! men jeg var saa betagen af Frygt, at jeg Intet ændsede og soer afsted som en Rasende. Et Par Gange faldt jeg og reiste mig igjen; den tredje Gang blev jeg liggende. Det var langt ud paa Natten, og Gaslogterne begyndte at kæmpe med Daglyset. En Mand kom forbi og vilde hjælpe mig paaføde, men jeg var som lamslaaet baade paa Aand og Legeme; han troede, at jeg var drukken, og tilbød at følge mig hjem. Jeg tog imod hans Tilbud, men det kostede mig uhyre Umage at huske Frig's Navn og Adresse. Lykkeligviis boede han i Nærheden.

Han var endnu oppe, da der blev ringet paa hans Dor, thi Sorg og Engstelse havde forhindret ham i at sove. Han var heller ikke langt fra at tage mig for et Spogelse, da han saae mig staae bleg og blodende, lænende mig til Dorkarmen. Hans Glæde var ubestribelig, da han kjendte mig igjen. „Jeg troede, at det var ude med Dig,“ raabte han, idet han omfavnede mig henrykt, „og uagtet det var din egen Skyld, har jeg ikke kunnet lade være at bebreide mig selv Et og Andet.“

„Jeg var bange for, at Du var kommen til en Ulykke,“ sagde jeg; „hvorledes er det gaaet Dig? Hvorledes frelste Du Dig ud af dette Helvede?“

„Paa den simpleste Maade af Verden; jeg var Den, der først greb Dig i Kraven og raabte stærkere end alle de Andre: det er en Preusser, arrester ham!“

„Tak skal Du ha'! det var virkelig smukt af Dig,“ udbrod jeg ærgerligt.

„Hust bare paa,“ sagde han, idet han venstabelig klappede mig paa Skulderen, „at jeg havde Papirer hos mig, der kunde compromitere mig, og som jeg for enhver Priis maatte bringe i Sikkerhed. Jeg havde jo desuden sagt Dig det i Forveien.“

Han lod mig tage Plads ved Kaminen, trak en Flaske Champagne op og stænkede flere Glas for mig som gjorde en vidunderlig Virkning. Jeg fortalte ham hele mit Eventyr, og Natten endte ulige bedre, end den begyndte. Frijs lo, saa det klukkede i ham, over Maurice d'Étrevals Høimodighed, og den ene Wittighed afløste den anden. „Det kalder man Disciplin i Frankrig,“ sagde han og gned Hænderne, „naar man bare gaaer efter Dieblikkets Inspiration. Enhver opfaster sig til Dommer og handler efter sin Forstand: den individuelle Følelse river ham hen, og med Landet gaaer det saa, som det bedst kan. Man er human, man er høihjertet, og man faaer Prngl!“

Dorothea til Hermann.

Det er en frygtelig Nyhed, som her fortælles: man siger, at I have kæmpet udenfor Paris i hele tre Dage. Det tybste Blod har flydt i Stromme, og Offrenes Tal er saa stort, at Ingen vover at nævne det. Og jeg har ingen Efterretninger fra Dig. O, min Gud! Laarverne blænde mig, og Pennen stælver mellem mine Fingre.

Man forjikkret, at Fjenden er bleven kastet tilbage indenfor Murene, og at vi have seiret ved Champigny som overalt, men for hvilken Priis! Og hvad bryder jeg mig om denne blodige Seir, naar min Elskede maastee ikke er mere?

De sorgeligste Anelser og Bærsker true med at overvælde mig; din Hund har tudet hele Natten; jeg laa badet i mine Taarer, anraabte Gud i min Angst og kaldte paa Dig, idet jeg strakte Armene ud efter Dig. O, svar mig. Et Ord, et eneste, som siger mig, at Du lever endnu! Skynd Dig, eller jeg døer.

Hermann til Dorothea.

Under Paris's Mure, den 24de December.

Min kjære Dorothea, Du forstaaer kun daarlig at beherske Dig. En Soldats Rone maa have en kraftig Sjæl og ikke hengive sig til Fortvibelse, fordi en Hund tuder om Natten, eller fordi to fjendtlige og kampdygtige Armeer give hinanden ordentligt paa Peltfen og gjøre

hinanden alle de Ulykker, de kan. Skulde man ikke troe, at alle franste Kanontugler ere rettede paa mig, og at Chassepot-Gevæerne ikke have nogen anden Bestemmelse i Verden, end at skyde Hr. Hermann Schlick? Det er virkelig barnagtigt, og dit Brev er jo ikke andet end et Hyl fra forst og til sidst. Det er ganske vist, at der er mig ikke Noget dyrebare i Verden end din Kjærlighed, og at jeg velsigner Gud, der har skjænket mig et Hjerte som dit; men hvis Du ikke tager Dig iagt, saa bliver din Kjærlighed let til en Jeremiae Begræbelsesbog. Dit næstsidste Brev lignede allerede stærkt en Ligprædiken, men det var dog ledsaget af udmærkede Cigarer og en Flanelstroie; det gjorde, at det kunde passere.

Lad endelig være med disse Overdrivelser; jeg holder ikke af Raad og endnu mindre af Laarer. Dit Angreb paa Pariserinderne er virkelig latterligt. Du troer uden Tvivl, at her er slet intet Andet end Courtisaner! Som om vi ikke havde nok af dem i Berlin! Slaa Dig til No med at elste mig af dit ganske Hjerte, uden at bryde Dig altfor meget om, hvad jeg foretager mig forresten.

Idag har vi Juleaften og hele din Familie er uden Tvivl samlet. Siig til dem Alle fra mig, hvad Du efter Omstændighederne troer kan være dem behageligst at høre. Jeg kan ikke selv indlade mig paa det, thi Tjenesten er streng idag; men Du kjender jo mine Tanter, som om det kunde være dine egne.

Jeg sender Dig i Julegave en Smaragdring, som

Jeg haaber vil behage Dig, thi man siger, at den er meget værdifuld — det er ogsaa et Krigsbytte. Skulden er forfærdelig for Diebliffet, og Kanonerne torbne fra den nordostlige Side i Paris. Maastee slaaes man der i dette Dieblif, men vær ubekymret for mig, thi jeg agter at tilbringe Julen i Paris; Frijs er her og venter paa mig.

Farvel! Jeg lever og holder af Dig — er det ikke nok til at tørre dine Taarer?

Dorothea til Virginia Flok.

Den 18de Januar.

I min store Sorg vender jeg mig til Dig for at betro Dig Alt, hvad der ligger mig paa Hjertet. Har ikke Du og din Broder været mine Legekammerater og mine Ungdomsvenner? Hvor forskjellige vore Folelser end vare, da Krigen begyndte, har denne Forstjæl dog ikke kunnet tilintetgjøre det gamle Venstab, der forbandt os; jeg vil derfor aabne Dig mit Hjerte saaledes som saa ofte tidligere. I næsten en heel Maaned har jeg Intet hørt fra Hermann, eller rettere sagt, har han ikke skrevet mig til; thi af Andres Breve veed jeg, at han baade er sund og frisk og i godt Humeur. Paa hvilken anden Maade kan jeg forklare mig denne Tausshed, end at han er utaknemlig og har glemt mig. Jeg veed, at han ofte tager til Paris — hvad kan dog drage ham hen

til denne affhyelige By? Jeg frygter for at faae det at vide; hans sidste Brev, som jeg fik ved Juletid, er fuldt af Uretfærdighed og Spot, og jeg tør nok paa-
 staae, at aldrig har nogen Elster fort saadant et Sprog til sin Forlovede. Der mangler ikke meget i, at han gjør Nar af min Kjærlighed og gjør sig til af sin Eige-
 ghyldighed . . . jeg sender Dig forresten hele vor Corre-
 spondance, for at Du kan domme om, paa hvilken Side Uretten er. Bed din Broder om at skrive til Hermann og lad ham see at komme paa Spor efter, hvad det er for en Forandring, der er foregaaet med ham. Jeg græber Nat og Dag; hele min Lykkes Bygning er styr-
 tet sammen i nogle faa Uger, og jeg seer ikke Andet end Gruus og Ruiner rundt omkring mig. Paris's
 Mobstand grændser til det Vidunderlige og sætter mig i Fortvivlelse. I Tydskland er Forbittrelsen nu paa sit
 Høidepunkt, og Tusinder af Stemmer henvende sig dag-
 lig til Kongen og forlange med stærke Skrig, at Paris
 skal knuses i Støvet.

Bombardementet er rigtignok nu begyndt, men vi frygte Alle, at det ikke steer med det behørigte Eftertryk. Man har for seent besluttet sig til at gaae frem med
 Strenghebd. Det er paa høi Tid, at Kongen laaner Dre til sine troe Undersaatters Klager; Tydskland er træt af
 at finde sig i Alting.

Hermann til Dorothea.

Garches, den 21de Januar.

Der har igjen staaet en Fægtning mellem Garches og Montretout, og det bliver uden Tvivl den sidste. Denne Kamp tynger ligesvem paa min Sambittighed. Hvorfor kan jeg dog ikke gjøre det Skete om igjen eller for evig begrave denne Grindring! Ak, ligesom Macbeth saae den Myrbedes Blod paa sine Hænder, saaledes seer jeg bestandig de røde Blodpletter for mine Fodder. Det er haarbt, Dorothea, at maatte lade Den omkomme, der har frelst Ens Liv, og ikke at kunne tilraabe ham: gaa ikke, Ulykkelige, det er en Snare, der bliver lagt for Dig! Paa denne ulyksalige Dag saae jeg Maurice d'Etreal ile i Døden, og jeg kunde ikke standse ham. Matten faldt paa; jeg var paa Forpost med Peter Aufrich og Sergeanten Jacob, da en Flok Ryttere pludselig deboucherede ligeved os. „Hvor er General Bellemares Corps?“ spurgte Officieren, der i Mørket tog os for Benner. — „Lilhoire,“ svarede Jacob i en dristig Tone. — Capitainen betænkte sig. — „Er De ogsaa vis paa det?“ spurgte han og vendte sig om til mig, ligesom for at paakalbe mit Vidnesbyrd. Jeg stjalbede ved Lyden af hans Stemme, thi jeg kjendte den strax. Jeg kunde ikke taale hans Blik, og forskærbet, stjalvende lod jeg mit Hoved synke ned paa Brystet. Denne Gestus tog han uden Tvivl for en Bekræftelse, thi uden at vente paa noget Svar foer han afsted i den angivne

Retning. Hans Efforte fulgte ham, og det skarpe Trav gav endnu længe Echo i den stille Nat. „Han gaar lige i Lovens Gab,“ raabte Jacob leende.

Jeg kunde ikke holde det ud. Hvorfor sendte dog Skjæbnen mig ham imode paa min Wei, den Gnefte, som jeg gjerne vilde have frelst? Hvorfor bandt Disciplinen min Tunge? Jeg var bange for at bringe mine to Kammerater i Ulykke, og nu lod min Samvittighed mig intet Dieblit No. Jeg holdt mit Mandedræt tilbage, jeg horte, hvorledes Rytterne travede ind i Huulveien, og hvorledes Ryden bestandig tog af. En Gevær-salve fik mine Haar til at reise sig. Det fortsattes i nogen Tid; jeg kunde tydelig hore Knaldene af vore dreyseste Geværer, der svagere og svagere blev besvaret af de franste Musketter; tilsidst taug de ganske, og Kampen var endt.

„Saa! nu er det forbi!“ raabte Jacob. „Kom nu, Kujon! Kan Du faae Venene med Dig?“

„Han havde frelst mit Liv,“ hvistede jeg med halvdvalt Stemme, „og jeg har jaget ham i Døden! Gid jeg aldrig var født.“

Den Nat sov jeg slet ikke. Jeg saae bestandig den unge Capitains blodige Stikkelse for mig. Forgjæves gjorde jeg mig Umage for at retfærdiggjøre min Dødsforfel. Jeg var et Bytte for de vildeste Tanker, og jeg aandede først lettere, da Dagen brød frem og forjog alle disse Spøgelse.

En sørgelig Forretning ventede os denne Morgen-

stund. Franskmændene forlangte deres Saarede og Døde udeleverede. Imellem vore egne Døde var der ikke saa af mine Benner. Jeg betragtede rort disse stikkelige tndste Ansigter, der endnu Dagen iforveien havde været saa muntre og gemytlige, og jeg kom til at anstille forunderlige Betragtninger ved at see paa alle disse blege Ansigter. Officerer og Soldater laae imellem hinanden, men hvor forskjellige vare de ikke! Ligesaa megen Haardhed, Stoltthed og Foragt der stod præget i Officerernes kolde og ubevægelige Ansigter, ligesaa stikkelige og godmodige saae deres Undergivne ud. Det var ligesom to forskellige Racer, hvoraf den ene var stabt til at befale, den anden til at adlyde. De franste Døde vare ikke mindre mærkværdige; der var i deres sammentrukne Ansigter et saadant Udtryk af Energi og Videnstabs, at det formelig greb os; selv deres Lemmer syntes endnu at kæmpe, og det var, som om det udsulte Die endnu i Døden søgte sin Fjende. Der laa ogsaa den stakkels Capitain Maurice lænet op til en Træstamme; Sabelen var falden ham ud af Haanden og laa brækket ved hans Fodder. Ved Siden af ham knælede der en ung Dame og hulkede hoit; af og til hvistede hun nogle Ord til ham, som om han endnu kunde høre hende. Da Ambulancesoldaterne kom til for at bære Eigene bort, saae jeg, at det var Valentine, thi hun havde slaaet Soret tilbage og brod sig ikke om at udsætte sit smukke Ansigt for Soldaternes Diekast. Jeg kom til at tænke paa den Dag, da jeg havde seet hende

ung, livsglad og foket i Tuilerihaven. Var det den samme, som jeg her gjenfaae paa Balpladsen midt imellem Soldater og bader i Laarer?

De kunne altsaa dog elske, disse frivole, franste Fruentimmer! Og under al denne Pragt og Glimmer banker der dog et Hjerte! Staffels Valentine! Staffels Capitain!

Dorothea til Hermann.

Den 30te Januar.

Freden er understreven — Vre være Gud og det store Fædreland! Freden er understreven! Alle gjentage denne Nyhed uden at vobe at troe paa den, og dog ere Depecherne ganske officielle. Man omfavner og lyk-
vønster hinanden, og alle vore Venner have været her for at gratulere. Overalt er der Glæde, undtagen i mit Hjerte. Jeg er bange, jeg veed ikke hvorfor, og jeg blander mine Laarer med Enernes og de Faderløses. Kommer Du tilbage, som Du reiste bort, ligesaa tro, ligesaa hjærlig? Alt siger mig, at Du har forandret Dig, baade dine kolde og sparsomme Breve, deres ligeghldige og hensynsløse Tone, og endnu mere end alt det dine hyppige Reiser til Paris og de Fornøielser, som Du søger i denne affyehelige By. Skulde det være muligt, at disse Duffer have bragt Dig til at glemme din trofaste Veninde? Det er unegteligt, at vi

her i Lydsland ikke forstaae at pynte os med saamegen Kunst, at spoge paa en saa behagelig Maade med de alvorligste Ting eller at love saa meget, men kun holde saa lidt.

Jeg vilde kun sende Dig et Udbrud af Glæde og Haab, men det er ikke min Skyld, om min Sjæls Bitterhed giver sig Luft imod min Villie. Min Moder gaacr i en evig Uro og er opbragt paa Dig. Hele Familien er indigneret og dommer Dig strengt. Jeg haaber, at Du kan berolige din stakkels Dorothea. Lad dit næste Brev bringe Glæden tilbage i mit Hjerte, lad det være Dliegrenen, som Duen bringer til Urten. Jeg forlan-ger kun at troe, at være lykkelig og at elske Dig.

Hermann til Dorothea.

Montmorency.

Jeg har stiftet Garnison og har ikke tabt ved Byt- tet; Skoven her er fortryllende, og nu, da Vaabenstil- standen er sluttet, modtage vi her de elstværdisste Bistit- ter. Livet er her lykkeligviis ikke saa trist, og det er godt, thi jeg forudsæer, at vort Ophold her vil trække i Langdrag. Glæd Dig derfor ikke altfor tidligt! Kun en Deel af Armeen vender tilbage til Lydsland, og jeg har Grund til at troe, at jeg ikke bliver mellem dem, der først vende tilbage. I vilde sagtens beklage Jer høit og Indeligt over, at jeg ikke har mere Hastværk, men

det er virkelig slet ikke min Skyld. I maae derfor finde Eder deri med Laalmodighed og ikke være altfor stemme imod mig.

Hvad Dig angaaer, min kjære Dorothea, saa raader jeg Dig til ikke at gjøre Nar af de parisiste Duffer, som Du ikke kjender: de ere meget elstværddige og i al Fald ligesaa dybdige som Berlinerdamerne; de læse rigtignok ikke meget i Bibelen, men derfor fristes de heller ikke til at sammenligne Deres Hjerter med Noahs Ark. Du gjør bedst i, min Kjære, at afholde Dig fra alle Epigrammer mod de franste Damer og fra alle bibelske Sammenligninger!

Indstrænk Dig til at være blid og kjærlig; det er ved disse Egenstaber, at Du har vundet mit Hjerter, og det er ogsaa ved dem, at Du bedst vil kunne vedblive at bevare det.

Balthazar Flock til Hermann Schlid.

Mainz, den 18de Februar.

Hvad foregaaer der dog?

Din Dorothea skriver til min Søster det ene Brev mere rørende og mere fortviblet end det andet. Hun beklager sig over, at Du ikke elsker hende meer, og Bevistet derfor finder hun baade i din lange Tausshed og i de kolde Breve, Du sender hende. Jeg har sagt at berolige hende og at udsætte Alt til din Fordeel, men nu be-

gynder jeg selv at blive urolig. Skulde det virkelig være muligt, at den forstandige og dydige Hermann, der var saa stolt af sin Moralitet, saa streng imod Andres Svagheder, og saa sikker paa sig selv, har laadet sig smitte af den Fordærvelse, der hersker i dette nye Ninive? Skulde han have forglemt sine Eder, forraadt sin Elskede og kun have Spot og Nailleri paa rede Haand til at møde hendes omme Bebreidelser? Der maa være en Misforstaaelse, som det er min Pligt at oplyse. Siig derfor den rene Sandhed. Du kender mit gamle Venskab, og Du veed, at Du kan stole paa mig. Hvis Du ønsker det, skal jeg berolige Dorothea og stasse Dig hendes Tilgivelse; thi hun elsker Dig, og hendes Hjerte taler til dit Forsvar.

Min Søster sender Dig sin venligste Hilsen.

Hermann til Balthazar Floß.

Montmorency, den 27de Februar.

Jeg tænkte nok, at Dorothea vilde beklage sig over mig hos Dig; hun har nu engang den Mani, at ville skyde Skylden paa Andre. Det er virkelig et smukt Portrait hun har udkastet af mig, og der mangler jo ikke meget i, at hun gjør mig til en ny Doktor Faust, der har forvildet sig mellem Walpurgisnattens Sirener.

Det er haardt nok, at see sin Charakter, og sin Ære givne til Priis for en jaloux Elsterindes taabelige

Phantasier. I Grunden har hun jo ikke det Mindste at bebreide mig, og hendes Utilfredshed hidrører jo væsentlig derfra, at jeg finder en ustyldig Fornøielse i, at besøge Paris. Det er virkelig en stor Forbrydelse! En Soldat er ikke nogen Munk, og naar man blot bevarer Hjertet reent, er det vist temmelig ligegyldigt, om man drikker et Glas Blin paa en ung Dames Sundhed eller paa en gammel Kammerats. Hvis Skjæbnen lader En møde paa sin Vej en smuk og elstværdig lille Skabning, er det da saa forstrækkeligt, om man søger at afvinde hende et Smil? Fortjener man Døden, fordi man besvarer en Artighed med Galanteri, og fordi man viser denne Nation, der er saa stolt af sin Elstværighed, at man ikke staaer tilbage i Kunsten at behage? Det Hele er jo kun en Spøg, en Lidsfordriv, der hverken berører Hjertet eller Forstanden. Stol paa, at din Ven Hermann nok vil vide at beherske sig. Man er Soldat, man er Seirherre, og man morer sig engang imellem, det er det Hele. Derfor kan man ligesuldt være baade en respektabel Lærd og en god Kjæreste.

Min hjerteligste Hilsen til din Søster.

Hermann til Balthazar Floz.

Montmorency, den 2den Marts.

Jeg gjentager endnu engang, at Du har ingen Grund til at være urolig, og at Dorothea ikke har det

Mindste at beklage sig over; men for Himlens Skyld, tal dog ikke evig og altid om hende, hvis Du ikke vil gjøre mig led og kjed af de Ulyksaligheder, der vente mig i Berlin. Hvis hun holder af mig, saa lad hende skrive mig til, og jeg skal svare hende; men jeg behøver ikke at gjøre Undskyldninger og har Intet at bede om Forlæbelse for. Hendes uafslæbkelige Mistro saarer mig, og hendes Beklagelser kjede og trætte mig. For Pokker, jeg morer mig som alle Andre, eller rettere sagt, mindre end alle Andre. Er det da noget at græde og hyle over, og er der nogen Grund til derfor at hidse en heel Familie paa mig? Gjør derfor ikke Parti med mine Forsølgere, kjære Valthazar; thi jeg vilde da blive nødt til at uundrage Dig min Fortrolighed, og jeg onsker tværtimod, siden Du beder mig om det, at fortælle Dig alle mine Eventyr. Der er forresten Intet, som jeg behøver at rodme over.

Siden Du har læst min Brevvevling med Dorothea, saa erindrer Du uden Tvivl, at jeg en Aften var gaaet hen med Fritz i en Pariserklub, hvor jeg blev anholdt som preussisk Spion og nær var bleven skudt. Denne Aften vedblev at staae uudslettelig for min Erindring, og af de Phystonomier, som jeg dengang saae, er der især eet, som altid stod skarper og tydeligere for mit Blik end alle de andre. Det var den unge Person, der nedkaldte denne Ulykke over mit Hoved. Hvor mange Gange er jeg ikke faret op af min Sovn i ubestribelig

Angst, fordi denne unge Kvinde med sit smukke Ansigt, sit bløgende Haar og sit uforsønlige Blik stod for mig i Dromme og udpegede mig for Mængden som sit Offer, ligesom disse Valkyrier, der med Spydet udpege dem, som skulle falde i Kampen. Jeg havde tilsvoret mig selv, at jeg vilde finde hende igjen, og jeg havde spildt megen Tid for at opsoge hende, da jeg en Aften pludseligt stod Anstigt til Ansigt med hende. Det var den 8de Januar i en Café paa Boulevarden. Hun sad mellem nogle unge Mennesker ved et Bord tæt ved mit, og havde travlt med at afbrænde en Bolle Punsch, der stod foran hende. Det blaalige Skær fra den flammende Drif gav hendes blege Ansigt et eiendommeligt vildt og diabolisk Udtryk. Synet af hende greb mig i den Grad, at jeg stirrede stift hen for mig uden at kunne mæle et Ord. „Hvad seer Du paa?“ spurgte Friq.

„Det er hende,“ hvistede jeg.

Han vendte sig om. „Ei ei! Det er jo Fidelis, Stjernen fra quartier Latin, der har forvildet sig hen til Boulevarden!“ udbrød han.

„Med hvem er hun da her?“

„Med sin Mand, Capitain Magelonne, og nogle Venner uden Tvivl.“

„Hvad for Noget, er hun gift?“

„Na ja!“ sagde Friq leende, „men jeg troer ikke, at Mairén har havt megen Uleilighed dermed. I al Fald kan Du berolige Dig; det er en Verden, hvori Skilsmisser høre til Dagens Orden.“

Fritz underrettede mig om, at Capitain Magelonne først i en halv Snees Aar havde studeret Medicin, derpaa skrevet Artikler i Smudsbladene og nu var en af de vildeste Klubtalere. „Det er nogle modbydelige Mennesker,“ tilfoiede Fritz, „men det er mig til Nytte at kjende dem; ved enkelte Leiligheder ere de som Redstaber ganske ubetalelige.“

Med Hensyn til dette Sidste fortalte han mig mærkværdige Ting, som jeg imidlertid ikke tor nedskrive; men I ville snart høre Tale om forfærdelige Saturnalier. Medens Fritz betroede mig alt dette, holdt jeg Die med Fidelis; hun stænkede Punsch til de Andre og drat selv med; med hvert Minut blev hun mere glad og stoiende, og tilsidst var der slet intet Overnaturligt ved hende. Hun var derfor ikke mindre fortryllende i mine Dine, og det lange og veltalende Blik, som hun ligesom i Distraction tilfaste mig, da hun gik, bragte mig paa den behageligste Maade til at glemme det truende og knusende Diekast, hun tidligere engang havde sendt mig. Idet jeg erindrede mig nogle Ord, som Fidelis nogle Dage iforveien havde udtalt om, hvad hun hver Dag maatte doie paa Grund af den almindelige Hungersnod, løb jeg hen til en bekjendt Restaurateur, hvor jeg betalte ti Louisdorer for en mager Ralkun,* som jeg bragte hen til hendes Bolig i rue Pigalle; jeg lagde den tillige med mit Raart udenfor hendes Dor, ringede stærkt paa Kloffen og skyndte mig ned ad Trappen. Jeg var halvt nede, da Døren aabnedes; et Skrig af Overraskelse naaede ned

til mig, og jeg horte nogle glade Udraab, der bragte mit Hjerte til at banke. Den hellige Vincent de Paul har neppe nogensinde været gladere bevæget, end jeg ved Tanken om dette sybaritiske Maaltid, som hun havde mig at takke for. Kun en eneste Ting forstyrrede min Glæde, og det var Billedet af denne ubehagelige Capitain Mage-lonne, som altid fulgte med hende.

Der hengif flere Uger, i hvilke jeg ikke kunde komme ind til Paris. Fritz paatog sig imidlertid et Par Gange, at bringe mit Raart hen til rue Pigalle tilligemed en eller anden lille Opmærksomhed.

Udbrig saasnart blev Waabenstilstanden affluttet, før jeg ilede hen til Fidelis. Spørg mig ikke hvorfor; hun var hos mig bleven til en fix Idee, og naar saadan en Idee behersker os Indsere, saa hengive vi os til den med hele vor Styrke. Jeg havde fast besluttet, at jeg vilde kjende en af disse Boulevardens Stjerner, der ere ligesaa bekjendte for deres Yndigheder som for deres Laster, for den Eidenstab, de vække, som for de Ulykkelser, de afstedkomme. Jeg vilde trodse Faren og beseire den; jeg vilde, og det vil jeg endnu, kunne sige til Dorothea: Her er jeg; jeg kommer tilbage reen og trofast som den Dag, da jeg sagde Dig Farvel; jeg har været i den gloende Døn uden at blive forteret. Mit Hjerte er smedet af et Metal, som Intet kan angribe. Jeg havde ligesom de Andre kunnet ofre til Bellhstens Idoler, men jeg har med Ringeagt tilbageviist deres Gunst, og jeg har Ret til at gaae med opreist Pande.

Jeg haaber, Du vil indsee, at en simpel og meeneberist Natur tænker ikke saaledes. Jeg ilede hen til rue Pigalle og styrtebe op af Trapperne uden at spørge mig selv, hvormed jeg vilde besmykke min Bisit. Idet jeg ringede, horte jeg tunge Trin, og Doren blev aabnet. „Hvad vil De?“ spurgte Capitain Magelonne i en heftig Tone. „De vil vel have Penge? Gaa Potfer ivold! Jeg har ingen.“ Han lukkede Doren i for Næsen af mig, men jeg ringede paany. „Jeg forlanger ingen Penge, jeg onsker kun at hilse paa Frue Magelonne og gjøre Bekjendtskab med en saa udmærket Mand som Dem, hvis ypperlige Bladartikler jeg ofte har beundret. Jeg vil ikke sige at jeg er rig, men hvis jeg kan være Dem til nogen Nytte, er jeg ganske til Deres Tjeneste.“ Han betragtede mig opmærksomt. „Saa De har virkelig Penge tilovers!“ sagde han smilende, „veed De vel, min Kjære, at De er et Phænomen i vore Dage. Laan mig fem Louisdorer, Liberne ere knappe, og Republikken er fattig.“

Han skyndte sig at stikke de fem Guldstykker, som jeg rakte ham, til sig, tog sin Kæpi og gik sin Vej uden videre. Jeg var nu alene og bankede bestebent paa Døren til det andet Bærelse; da jeg ikke fik noget Svar, lukkede jeg op og gik ind. Mit Blik faldt strax paa Fidellis, der stod foran Kammen, saae sig i Speilet og syntes at studere Virkningen af en Hat med en stor grøn Fjerbust, hvis Form og Omfang syntes at forurolige hende. „Det er jo et heelt Palmetræ, jeg har paa Ho-

vedet," sagde hun misfornøiet, „hvor har Du dog kunnet falbe paa at kjøbe saadan en Hat til mig?"

„Frue!" sagde jeg frygtsomt.

Hun vendte sig om. Jeg hilste paa hende med megen Erbobighed og leverede hende mit Raart. „Ah! Det er Dem med Hankefurven! hvor det glæder mig, at see Dem!" udbrod hun. „Sæt Dem dog ned; tag Dem en Stol . . . væk med Dig, Sonora!"

Det stygge lille Dyr, der lod Navnet Sonora, vilde kun nødig vige Pladsen. Medens Fidelis gjorde sig Umage for at faae Ild i et Par Stykker Brænde, der laae paa Kamningen, fik jeg Leilighed til at see mig omkring. Bærelset var baade uordentligt og fattigt men- bleret, og Fidelis's Paaklædning sparede til det Øvrige: den bestod af en falmet Silkejole og et Dverstykke af stortærnet Løi. Smidlertid forekom hun mig bestandig smuk, og mine Dine, der fulgte alle hendes Bevægelser, dvælede med Beundring, idet hun satte sig ligeoverfor mig, paa en lillebitte Fod og en starlagenrod Løffel. Dette Syn bragte mig pludselig til at tænke med Nørfelse paa et Par Snørestøvler, som jeg engang havde beundret paa Fodderne af min Dorothea, da hun kom løbende ned af en Trappe for at tage imod mig. Stakfels Dorothea, det var ubentvivt Sammenligningens Skyld, at jeg var ligebed at være utaknemmelig imod Fortiden. „Hvad tænker De paa?" spurgte Fidelis, der var forundret over min Tausshed.

Jeg fortalte hende vort første Sammenstød i Klubben, og hun lo hoit ved Tanken om, at hun let kunde have været Skyld i, at jeg var bleven sonderreeven af Pøbelen; derpaa blev hun pludselig alvorlig ved Tanken om, at hun da var gaaet glip af mine Præsenter. „Ja, hvad er al Jordens Herlighed!“ udbrod hun med et Suf, „og saa er der dog Folk, som paastaar, at der ikke er noget Liv efter Døden.“

I Samtalens Lob erfarede jeg, at Capitain Mage-sonne først vilde komme silde hjem, da han samme Aften skulde føre Forsædet i en hemmelig Forsamling. Jeg tog Mod til mig og inviterede den smukke Fidelis til at spise til Middag med mig, hvilket hun artigt gik ind paa, og jeg tilbragte derpaa en meget behagelig Aften i hendes Selskab.

Jeg vil ikke tale om, hvad det kostede mig; thi Parises Gjenprobiantering er ikke begyndt endnu, og den unge Dame, der ubentvivt antog mig for en hovedrig Bankier, brod sig slet ikke om at spare. Jeg fulgte hende til hendes Dor, hvor hun paa den nydeligste Maade sagde mig Farvel, idet hun opfordrede mig til snart at komme igjen; det vil jeg dog neppe faae Raad til saa snart, og jeg gjør derfor nok bedst i, at holde mig hos mig selv for det første.

See, det er hele mit Eventyr! Jeg haaber, at Du vil indromme, at det er af den Slags, at det hverken giver Dorothea nogen grundet Anledning til at forstrækkes, eller hendes Moder til at være vred eller hendes Slægt og

Venner til at udstøde Hyl og Forbandelser over mig. Jeg kan dog virkelig ikke gaae hen og hænges mig, fordi der er Folk, der finde deres Fornoielse i at gjøre en Flue til en Elephant.

Hermann til Balthazar Floot.

Montmorency, den 6te Marts.

Nu er det afgjort, at vi ikke komme til at rykke ind i Paris! Man har ladet sig noie med at lade i al Bestedenhed nogle faa tusinde Mand campere to Dage og to Nætter i en lille Udkant af Byen, og Pariserne kunne nu til evig Tid rose sig af, at de have intimideret den seirende Armee. Nationalgarden er bleven staaende i Vaaben rundt omkring os med sine Kanoner rettede mod Hojderne af Montmartre. Skulde man ikke troe, at den forhandler med os som Magt i mod Magt. Smidleertid ere de afvæbnede Soldater overgivne til Seierherrens Vilkaarlighed. Det gjør En ondt at see disse brave Folk, der have kæmpet saa tappert, og hvis raske Angreb flere Gange bragte vore gamle Tropper til at dige, gaae sorgmobige, nedslagne, vaabenløse og ydmygede omkring, medens Nationalgardisterne paraderer frækt for Næsen af dem med deres Geværer, deres Tresser og deres uforfammede Overmod. Det seer ud, som om

man finder Fornoielse i at opreise en Triumfbue for Pariserne paa samme Tid, som man lader Armeen passere under det caudinske Aag. „Det store Skib vil dog strande tilsidst,“ sagde Fritz til mig forleden Aften, da vi spadserede hen over de slet oplyste Boulevarder, hvor der vrimlede af pjaltede Uniformer. „Diebliffet nærmer sig, da vi fra alle de omliggende Hoiber ville see de Skibbrudne fra Medusa fortære hinanden indbyrdes. Betragt blot disse Menneſter! de bære Alle de skjæbnesvangre Ord, det myſtiſke Mene, tekkel, phares, skrevne paa deres Paander.“

„Det glæder Du Dig over,“ sagde jeg til ham, „Du, som elsker Frankrig og morer Dig ſaa godt i Paris?“

„Ja, hvorfor ikke det? Naar man har ſagt A, maa man ſige B. Hvem elsker ikke den majestætiſke Skob og dens Skygge? Men naar den ſkal sældeſ, holder man ikke op, for Dren har fuldendt ſit Arbeide, og det ſidſte Træ ligger paa Jorden. Hvad kunde det nytte, at jeg vilde ſætte mig derimod? det vilde ikke ſtandſe Skjæbneſ ubønhørlige Gang. Den Forſtandige forudſeer de ſtore Begivenheder, og den Wiſe understøtter dem med ſin Arm, ſin Energi og ſin Willie.“

Fritz ſtaaer, ſom Du ſeer, beſtandig over Begivenhederne. Han er et ualmindeligt Menneſte, og hans Charakter er yderſt mærkværdig. Men jeg ſnakker om tuſinde Ting og glemmer at beſvare dine Spørgſmaal. — Ja, jeg har gjænſeet Fabelis. Jeg ſoger ikke at

forsvare mig jeg saae hende igaar. Det var efter en foregaaende Aftale, og jeg forsikrer Dig, at jeg i tre Dage ikke kunde tænke paa noget Andet, og at mit Hjerte bankede som en Skolebrenge, der stal op til Examen. Det havde jeg forresten godt kunnet spare mig. Hun begyndte at underholde mig udelukkende om Captain Magelonne og den Kjærlighed, hun har til dette ubehagelige Menneſte. Da det ikke er nogen Fornoielse at høre Lovtaler over en Rival, og især en Rival, som man foragter, saa syntes jeg, at jeg kunde have anvendt min Tid meget bedre. Jeg søgte at rive hende løs fra denne Magelonne ved at fore hende op i Idealets lysere, høiere Regioner; jeg søgte, at skildre hende den rene Kjærligheds Væsen, der er uendelig ophøiet over den lavere Vellyst; jeg udviklede for hende det Subjektives Betydning paa Følelsens Omraade; jeg bad hende om i disse ubegrændsede Regioner at indromme mig en Plads, som Ingen kunde gjøre mig stridig, og hvor jeg i No kunde glæde mig over hendes ualmindelige Skjønhed. Hun horte paa mig med tilshneladende Opmærksomhed, idet hun afrettebe sin lille Hund til at staae paa Bagbenene for at faae Sukker; tilsidst syntes jeg, at hun blev træt og gjorde sig Umage for at undertrykke en Gaben. — „I Frankrig,“ sagde hun, „kjende vi ikke meget til det Subjektive og Objektive, eller i al Fald give vi dem andre Navne, som De maastee ikke engang vilde synes godt om.“

Jeg saae, at hun slet ikke havde forstaaet det Mindste

af det Subjektives Theori, og jeg var bange for, at jeg havde kjedet hende. For at troste hende, tog jeg op af Kommen et lille Etui, som jeg havde opdaget i et Huus i Montmorency og taget til mig for at forære hende. Hun aabnede det og saae et Par pragtfulde Drenringe besatte med Turkiser og Opaler. Hun modtog dem henrykt, satte dem strax i Drene og gif hen til mig, for at jeg skulde beundre hende. „Jeg har aldrig haft noget Smuffere,“ sagde hun; „De maa være meget rig, siden De kan give saadanne Præsenter. Jeg veed ikke, hvorledes Magelonne bærer sig ad, men Penge har han aldrig. — Er der meer endnu?“ vedblev hun og stak Haanden ned i min Frakkelomme.

Der var Intet mere, men ulykkeligviis fik hun med det samme fat paa min Uhrkjede, hvorved der hang det lille Karniolhjerte, som Dorothea havde sendt mig. „Hvad er det?“ raabte hun, „et Hjerte, ah! Den Forræder! Det er jo et Kjærligheds-spant . . . De har altsaa en lille Veninde berne i Tydskland, dog det er umuligt . . . men en Brud maastee?“

„Hvorfor ikke en lille Veninde?“ sagde jeg en Smule stød.

„O, min Gud, hvor skal jeg vide det,“ svarede hun med en paatagen uskyldig Mine; „jeg tænkte blot . . . jeg meente kun, at det Subjektive ikke kunde forliges med saadanne ubetændelige Smaating.“

Saaledes ere Fruentimmerne i dette Land. De forstaae sig ikke en Smule paa det Transcendentale, men

de kunne godt lave Epigrammer paa dets Beføstning. Det er et eiendommeligt Stueespil, at see med hvilken Behændighed de gribe de alvorligste Ting ligesom Legetoi og rangle med det saalænge, at de er nærved at bedøve os.

For os tydske Tænkere, der ere belæstede med en saa tung videnskabelig Oppakning og have en traditionel Respekt for Ideen, er det ligefrem nedslaaende at see denne franske Fribolitet med den største Lethed klavre op til Hoiberne af Metaphysiken og tumle sig i det Abstrakte, som i en Rosenhave. Man bliver greben af Melankoli ved at see en saa dumdriftig Færd, og Tanken og Hjerteret lige begge derved; men disse Mennesker bryde sig kun om at lee og at more sig Naar de blot lee, ere de lykkelige, og ere de lykkelige, saa lee de: det er en fortryllet Kreds, som vi tydske Drømmere og Philosopher aldrig kunne komme ind i.

Jeg glemmer at fortælle Enden paa mit Eventyr. Det kom saavidt, at det lille støgne og værdiløse Karniolhjerteret stak de kostbare Drenringe ud, og hvad enten det nu var Jalouisi eller Nykker, saa vedblev hun at plage mig for at faae den lille Steen, som jeg havde svoret aldrig skulde komme fra mig. Det ngttede hun lidt, at jeg vilde protestere og forsvare mig — hvorledes det end gif til, saa beholdt hun Karniolhjerteret og alt det Øvrige foruden, og jeg forlod hende udplyndret, hmbiget, angerfuld og rasende.

Hermann til Balthazar Flost.

Den 21de Marts.

Det vilde Dyr er brudt ud af sit Fangebur! Blodet flyder i Paris, og Rædselen herster derinde. Man har proklameret Communen, myrdet et Par Generaler og studeet paa Vendôme-Pladsen paa den vaabenlose Mængde. Revolutionen triumferer inde i Byen. Det er Borgerkrigen efter Invasionen. Hvad der længe hemmeligt har været mumlet om iblandt os gaaer endelig i Opfyldelse.

Det er den store Nations Ligbegjængelse; vi kunne nu synge Tedeum.

Begivenhederne udvikle sig med en ubarmhjerlig Logik. Paris i Opstand, rustet med Geværer og Kanoner og dækket af sine frygtelige Fæstningsværker kan modstaae Versailles-Tropperne, der ere nedslaaede af deres Uheld og mangle al Disciplin. Nogle Soldater have allerede løftet Kolberne iveiret og ere gaaede over til Rebellerne, og Ingen kan sige, hvad de Andre ville gjøre. Frankrig har kun een Udvei tilbage, og det er at kaste sig i Armene paa os for at søge Tilflugt imod sig selv. Vi vente utaalmodigt udenfor Portene paa det Dieblif, da vi skulle rykke ind for at interbenere og bringe Orden tilbage iblandt dette Folk, der raser paa Byens Ruiner. Det vil blive den vidunderlige Oplosning paa denne Krig, ja man kan sige: Oplosningen er der allerede.

Hermann til Balthazar Floet.

Den 6te April.

Jeg har igaar touret omkring i Paris, som man nu uden Uleilighed og næsten uden at anvende nogen Forsigtighed kan komme ind i. Hvis Befolkningen vedbliver at vise sig fjendtlig, ville vi finde en mægtig Stotte i Byens nye Autoriteter. Man staaer os, man smigrer os, og der er allerede ligesom sluttet en hemmelig Alliancetractat imellem os.

Mit første Besøg gjaldt rue Pigalle, hvor jeg erfarede, at Fidelis for Dieblisset boer i Faubourg-Saint-Germain. Jeg blev overrasket ved at blive viist hen til et fyrsteligt Hotel, i hvis gyldne Sale der mlybrede af Lakaiser i glimrende Livreer. Jeg tredde i Begyndelsen, at det var en Feiltagelse, men den strammerede Fyr, der gik foran mig, gjentog sit Spørgsmaal, om det ikke var Borgerinde Magelonne, som jeg vilde besøge. Sonoras rasende Vjefsen underrettebe mig om, at vi nærmede os det Allerhelligste, og et Dieblis efter stod jeg foran Fidelis, der i et blaat Silketabinet laa udstrakt paa en Chaiselongue; hun var ifort en bred Slæbtjole af purpurrodt Floiel med vide, aabne Ormer, hvorfra hendes smukke, hvide Arme stinnede frem i et Hav af Kniplinger. Det dybt nedringede Corset stulke kun svagt under en Sne af Valenciennes hendes blændende hvide Bryst. Hun rakte mig smilende den ene Haand, idet hun med den anden fæstebe et kostbart Perlesmykke i

Haaret. Jeg erindrede hende om, at hun, da jeg første Gang havde besøgt hende, ogsaa havde skåret med sin Coiffure.

„Ja, De har Net, det var den berømte, gronne Fjerbust,“ sagde hun leende, „men den har vi nu lagt af, min brave Tedeſco (Tjebster).“

„De er altsaa nu i en anden Stilling?“ spurgte jeg.

„Ja, lykkeligvis! Vi ere pludselig blebne fornemme Folk. Magelonne har med eet opdaget, at han forstaaer sig paa Statsstyrelsen trods Noget; han er for Diebliffet Finantsminister. Jeg for min Deel har Heste, Equipager og Lakajer — de ere rigtignok en Smule næs-vise, men jeg er stikkelig og holder dem det tilgode. Jeg er tilstede ved alle offentlige Ceremonier. Jeg overbærer med min Collega, Krigsministerens Frue, alle Revuer og Troppefamlinger, og iaften har vi Concert i Tuilerierne.“

„Jeg seer, at De morer Dem udmærket! Er De ikke bange for Udgangen af Kampen med Versailles?“

„Versailles! Nei, det tænker jeg ikke engang paa. For det Første forstaaer jeg mig ikke Noget paa Politik, men hvorfor skulde man ogsaa omstyrte Communen? det er en Regjering, der er ligesaa god som enhver anden. Jeg seer aldrig Andet end Folk, som more sig.“

„Og Andre, som lade sig dræbe; man slaaes jo i alle de sidste Dage.“

„Ja, Soldaterne ere nu engang til for at slaaes og Nationalgardisterne med; man betaler dem jo for det. Vær De forresten ganske rolig; Preussjerne have ikke

kunnet tage Paris, og Landboerne ville heller ikke for-
maae det. Man vil heller lade det springe i Luften end
overgibe det."

"Det siger De saa roligt?"

"Jeg gjentager kun, hvad jeg horer Andre sige. Forresten," soiede hun til med et lille Smil, "troer jeg, at det ikke er saa let at bringe Paris til at springe i Luften som denne." (Hun kastede med Taaspidsen en lille, guldbroberet Loffel op imod Loftet.) Jeg vilde skyndsomst tage den op, men Sonora, der troede, at det var en Leg, kom mig i Fortjebet, bemægtigede sig Loffelen og gav sig til at slide i den til stor Fornoielse for sin Hersterinde. Jeg vilde tage den, men idet jeg strede med det lille impertinente Dyr, kom jeg til at røre med Fingrene ved en forunderlig formet Gjenstand, der var bunden til dets Solvhalshaand.

Det var Dorotheas Hjerte! . . . "At, Fidelis," udbrod jeg med en smertelig Indignation, "utafnemmelige Fidelis, hvad har jeg gjort Dem, at De kan behandle mig saa grusomt? Hvilken Lære for min Enfoldighed! Jeg er bleven haardt straffet, forbi jeg har været svag nok til at offre Dem det Kjæreste og Dyrbareste, jeg eier. Farvel, De seer mig aldrig mere!"

"Hermann!" hvistede hun. Det var første Gang, hun kaldte mig ved mit Fornavn, og det dulmede min Hestighed. "Kjære Hermann!"

"Nei," sagde jeg og vendte Hovedet bort, "en saadan Foragt kan jeg ikke udholde. Farvel!"

„Giv mig dog idetmindste min Toffel,“ raabte hun.

Den laa endnu midt paa Gulvet, og enten jeg vilde eller ikke, maatte jeg tage den op. „Der er deres Toffel, Frue, men giv mig saa istedenfor det lille Karniol-hjerte, som De har profaneret saa grusomt. Det Offer vil neppe koste Dem meget.“

„Hvor De kjender mig daarlign!“ raabte hun heftigt. „Jeg vilde hellere knuse den latterlige, lille Ting end give Dem den igjen. Jeg kan ikke udstaae Eders Fruentimmer med deres ribzroede Kinder og straagule Haar. Hvis De foretrækker denne Berlinerjomfru for mig, saa kom aldrig mere og fortæl mig, at De holder af mig. Jeg vil være Deres eneste Veninde.“

„Saa elst mig da og vær ikke mere saa grusom,“ sagde jeg til hende. Hun svarede ikke, men gav sig til at kjæle for den lille Hund, der var sprunget op paa hendes Skjod. Med forstilt Hestighed søgte jeg at bemægtige mig Karniolhjertet; men hun stodte mig spørgende fra sig og udviklede under denne Leg en saadan Gnde og Behændighed, at jeg forlod hende uden at have opnaaet andet end et Kys paa hendes Fingerspidser. Ak, hun holder mig for Nar, og jeg mærker til min Stræk, at jeg ikke længer er Herre over mit Hjerte. Jeg veed det, og jeg har alligevel ikke Mod til at bryde min Lænke. Tor jeg ogsaa sige Dig det reent ud? Tanken om Dorothea fylder mig kun med en ubestribelig Kjedsommelighed. Jeg forudsæer, hvad der vil følge paa; jeg hører allerede hendes Vebreibelser og seer hen-

des Foragt; hun er til en utrolig Grad i Besiddelse af Dydens Bedanteri, som er det utaaleligste af Alt. Min Lob er kastet; jeg er forelsket i Fidelis.

Hermann til Balthazar Floct.

Den 50te April.

Paris har et affhyeligt Udseende. Vold og Bilkærlighed udbrede Rædsel overalt. Man arresterer daglig indskyldelsesrige Personer og gaaer paa Jagt efter unge Mennesker, der ikke ville stille sig. Utallige Comiteer organisere sig og trættes om Magten. Anførerne hade hinanden, ere jaloux paa hinanden og frygte hinanden. Den Ene angiver den Anden og søger at afribe hans Popularitets Pjalter, hvormed han saa dræper sig stolt ligeoverfor den forfærdede og idiotiske Pobel. Den Driftigste kommanderer, indtil en Anden, der er endnu mere snedig og infam, faaer ham kastet i et eller andet Fængsel. Man bygger Barrikader i Gaderne og opfaster Standsere paa de offentlige Pladser. Man underminerer Kloakerne og Husene og forvandler Paris til et nyt Saragozza. Aviserne ere fulde af Trusler, Fornærmelser, Angivelser, Opfordringer til Mord og Plyndring og stortalende Proclamationer fra dem, der holde Paris i Struben. Dette Hjem for Muser og Gratier er blevet forvandlet til et Smuthul for Vanditter. Det vilbe indjage mig Rædsel, hvis ikke Længselen efter at

see Fidelis drog mig indenfor Murene. Hendes Mand er ikke længer Delegeret for Finantserne, men har overtaget Krigsførelsen; han er nu General og har det Hverv, at forsvare Tilgangene til Paris fra Neuilly-Siden. Tro ikke, at hans Frue et Dieblig har tænkt paa at forlade ham i denne farefulde Situation. Hun er bestandig tilhest i Amazondragt, med rødt Skjær og Cocarde, og spiller Heltinden. Man morer sig imidlertid godt i Hovedkvarteret; man spiser og danser, og imellem skyder man ogsaa En eller Ander, thi Magelonne er ubønhørlig i Alt, hvad der hedder Disciplin. Hans ubøielige Strenghed og en Slags vilb Fanatisme gjør ham til en eiendommelig Figur, som man kun nærmer sig med Frygt og Beundring. Man troer, at Den, der saa resolut udøser Andres Blod, heller ikke, naar det kommer til Stykket, vil spare sit eget.

Jeg troer nu engang ikke paa disse Generaler, der altid tale om at seire eller døe, og som aldrig komme i Ilden. Jeg troer heller ikke ret paa den Patriotisme, der kun tænker paa Havn og oppustet Nationalhadet. Denne Magelonne indgyder mig en uovervindelig Modbydelighed. Han vil altid laane Penge, og Du begriber jo, at mine smaa Resourcer ikke vilde være tilstrækkelige til at tilfredsstille hans Umættelighed; men lykkeligvis finder Frijs sin Fordeel ved, at jeg staaer paa en god Fod med disse Folk, og han giver mig Alt, hvad jeg forlanger. Denne General Magelonnes Dagsbefalinger ere forresten Mesterstykker af Logn, Praleri og Uforstam-

menhed; dog i dette Punkt staaer Communens øvrige Delegerede ingenlunde tilbage. De lyve med en Skamløshed, der kun overgaaes af deres Havesnige og Grusomhed.

Hermann til Balthazar Flost.

Den 16de Mai.

Der var igaar en storartet Soirée hos General Magelonne, og en Mængde pyntede Damer forstjonneede Festen. Jeg var inviteret, og jeg undrede mig over, at alle disse Menneſter slet ikke syntes at ændse, at Versailles-Tropperne bestandig rykke nærmere, og at hele denne opstruede Løgn snart maa faae en blodig Ende. Man trækker sig hver Dag meer og meer tilbage, man taber hver Dag mere Terrain, men man vedbliver at være glad og gjøre Fester. Ere disse Menneſter forrykte eller forstokkede? Ere de blinde eller spille de Komedie? Endnu igaar bekjendtgjorde General Magelonne, at de Foedererede havde bundet en stor Seir ved Issy, og han erklærede under fanatiske Hurraaraab, at Communens Triumf nu var sikket for bestandig. Troer han det virkelig selv? Og de, som applaudere ham, troe de det ogsaa? Det er i hele denne forvirrede Tid et mærkeligt Tidernes Tegns, at Sandisen for at tale Sandhed taber sig: man bebrager Andre og ender med at bebrage sig selv. Man lyver, og man lader sig føre bag Lyset

af sine egne Løgne. — Denne natlige, viide Fest traf sig ud ligetil Morgenstunden; jeg sølte mig betyngtet af Biin, Tobak, Træthed og slumrede ind et Dieblit; men den forste Morgenluft, der trængte ind i Festsalen, væltebe mig snart. Det undrede mig, at der var saa tomt rundt omkring mig. Fidelis havde med nogle af Damerne trukket sig tilbage, og Andre sov i de mest eventyrlige Stillinger. Mandfolkene snorkede ved Bordene eller paa Gulvet imellem væltebe Stole og ituflagne Flaster; Lamperne sluffedes efterhaanden og osebe under Loftet. Lysene brændte ned i Candelabrene og blandede deres sidste sjælvende Skær med det blege Daglys, der trængte ind gjennem et halvaabent Vindue. I dette Vindue stod Magelonne; han var den Eneste, der var vaagen, og han saae bekymret og forpiint ud. Da jeg gjorde en Bevægelse, endnu i Halvsobne, gjorde han Tegn til mig, at jeg skulde komme nærmere. „Jeg har en Tjeneste at bede Dem om,“ sagde han til mig med halv Stemme. — „Befal, Hr. General.“ — „Der skal sendes en paalidelig Mand til London for at bringe en Substription istand hos vore engelske Brødre. Kunde De ikke stasse mig et Sikkerhedskaart til at passere de tybste Linier?“ — „Lydbende paa hvilket Navn?“ spurgte jeg. — „Navnet maa staae in blanco,“ svarede han og vendte Hovedet bort med oicnsynlig Forlegenbed. — „Jeg skal forsøge det, Hr. General.“ — „Men Sagen har Hastværk og taaler slet ingen Opsættelse.“ — „Jeg skal endnu idag gjøre mit Bedste.“ — Jeg ilede hen

Frig, der lovede mig at staae et Sikkerhedskaart. — „Det er ikke det forste,“ sagde han leende; „disse Herrer Delegerede i Communen ere forsigtige Folk, der tænke paa at trække sig ud af det itide. Upropos,“ søiede han til, idet han vilde gaae, „veed Du, hvad der er steet? Bændøme-Soilen er falden igaar.“ Han gned sine Hænder som en Mand, der er fornoiet med sit Dagværk. „O, sorgelige Marionetter! O, Parisere! hvilken Blanding af Vandaler og Fornykte!“

Montmorency, den 22de Mai.

En Nyhed udbreder sig iblandt os med Lynets Fart: Tropperne fra Versailles ere igaar rykkede ind i Paris. Ingen vil troe det, man spørger sig for, man tvivler og fortæller de mest modsigende Fakta. Hvorfra kommer denne Nyhed? Hvem har bragt den? Ingen veed det, og dog gaaer Rytet overalt og udbreder sig til bore Linier. Man diskutere, om en saadan pludselig Seier ogsaa er sandsynlig, og der indgaaes Væddemaal fra begge Sider. Man beroliger sig igjen, thi den røde Fane vaier endnu bestandig fra Montmartre, og man kan ikke see, at der kæmpes. Dagen tager af efterhaanden, og Utaalmodigheden efter at faae Noget at vide tiltager med den frembrydende Nat; Rytet vinder meer og meer Fasthed, men Ingen veed endnu noget Bestemt. Man bliver ikke træt af at stirre derover og Dinene sængelses uvilkaarligt af denne store Steen-Sphing;

man seer Røgthyer stige op fra forskjellige Punkter. Et tykt og sort Støv lægger sig efterhaanden ud over Paris. Klubselig brøder der Luer frem af disse mørke Skyer, og Himlen staaer paa eengang i Flammer. Paris brænder! . . . Paris staaer i Luer! . . . Et uvilkaarligt Rædselsstrig undslipper vore Læber, derpaa faaer Nyssgjerrigheden Overhaand, og med en Slags vild Lyst, med en Glæde, der ligner den, hvormed man i Oldtiden betragtede Kampene paa Arenaen, stirre vi næsten aandelose paa det gigantiske Baal. Nogle af os klappe ved at see den fortærende Flamme, Andre faae Flaster og Glas frem og drikke paa Paris's Undergang og paa Tydslands Hæder og Storhed. Himlen seer ud som et flammende Ildhav; det er et forfærdeligt Skuespil, og den stille Nat gjør det endnu mere uhyggeligt. I den Afstand, hvori vi befinde os, naaer ingen Lyd hen til os, — hverken Strig, Laarer eller Bonner. Hvad foregaaer der i dette Helvede? Tanken om Fidelis piner mig, og jeg maa vide, om der endnu er et levende Væsen mellem disse Ruiner.

Paris, den 24de Mai.

Det lykkes mig at trænge ind i Byen, men de Oplysninger, jeg har kunnet indhente, ere kun faa og forvirrede. Jeg har hverken kunnet erfare Noget om Fidelis eller Magelonne. Man siger, at Versailles-tropperne have besat den venstre Seinebred, og Andre

forsikre, at de ogsaa holde sig paa den hoire. Geværerne knalder uophorligt, og Kanonerne, der tordne over vore Hoveder, og Alarmklokkerne, der ringe over hele Byen, frembringe en rædselsfuld Musik. Paris synes antændt paa alle Kanter; Himlen er fulsort af Røg, og en Regn af Aske falder ned over Byen. Man støder hvert Dieblit paa Barrikader og falder over Liig. To Gange er jeg bleven anholdt af Communisterne og nød til at bygge med paa deres Barrikader; det er et Mirakel, at jeg er sluppen fra dem. Jeg slugtede ind i en Gade, hvis Navn jeg ikke veed, og op i et Hus, hvor jeg ikke kjendte et Menneske. Jeg fandt deroppe kun grædende og fortvivlede Fruentimmer, der ikke vovede at nærme sig til Vinduerne, som paa Befaling vare lukkede op allesammen.

Jeg vilde stifte Hovedet ud af Vinduet, men i samme Dieblit blev der fra alle Nabohusene lagt an paa mig, og jeg undgik kun at blive stude ved at kaste mig ned paa Gulvet. Næsten hele Gaden er besat af Rebellerne. Skubbene komme nu nærmere, og jeg horer, at vi ere lige ved en Barrikade. Flokke af Insurgenter komme løbende i vild Uorden og styrte sig ind i de tilstødende Gader; der bliver stude efter dem; nye Bander komme frem og forsvinde. Nu paafolger der en længere Lausehed; vi staae Alle forventningsfulde, og jeg er ligesaa spændt paa Udfaldet som de Andre. Det bliver tilsidst en Tortur, og jeg seer, at Gaden er aldeles tom og forladt. Det er ikke muligt at faae Die paa Noget. —

endelig dukker der Noget frem henne paa Hjørnet: det er et Par røde Buger og en graa Skappe! Paa een-gang reiser der sig et Skrig: „Det er Linien! Linien leve!“ Over hele Gaden horer man nu ikke Andet end Raabet: „Linien leve!“

Folk styrte til Vinduerne og viste med Kommeterklæderne. I et Dieblif er Gaden fuld af Soldater. Man siger, at det trefarvede Flag vaier paa Hoiderne af Montmartre, men Kampen er ikke forbi. Rebellerne have truffet sig tilbage til Belleville; der er det, at jeg vil opsoge Fidelis.

Den 26de Mai.

Jeg har endelig truffet hende efter tusinde Hindringer og Farer. Jeg vilde formaae hende til at slygte, men hun afflog det. „Er De forrykt?“ sagde hun til mig, „jeg skal have stort Selstab hos mig til Middag. Kom, mein Herr, og hjælp mig at sætte mit Haar, thi jeg har mistet min Kammerpige under alle disse Op-toier. Forstaaer De Dem paa at flette Haar?“ Hun loste sit prægtige Rakkehaar og viste, hvorledes jeg skulde gjøre to tykke Fletninger, hvori hun slyngebe luseblaa Baand. Derpaa snoede hun dem om Rakken og hestede dem fast med et Par lange Naale af Jaspis. Hun gif ud af Stuen og kom et Dieblif efter tilbage i en lyseblaa Silkejole. „Vil De see!“ sagde hun; „for at gjøre Stads af Dem har jeg taget Opalorenringene paa. Man siger forresten, at Opaler bringe Ulykke. Troer De paa det?“

I dette Dieblik traadte General Magelonne ind af Doren. Han saae ophidsset ud, og hans Dine straaede. „Alt gaaer godt!“ raabte han med en stærk Stemme, som om den var bestemt til at høres heelt ud paa Gaarden. „Versaillestropperne ere slaaede tilbage! om et Dieblik kunne vi gribe Offensiven. Mod! Fædrelandet er ikke tabt.“

Gjæsterne kom, og Festen begyndte. Det nye Hovedkwarteer var et isoleret, høitliggende Huus. I Festsalen stode alle Vinduerne aabne, og igjennem dem kunde man see den uendelige By ligge for sine Fodder; hist og her brændte det i Grunden. Man lo, sang og drak og gjorde sig Umage for at synes glad og ubekymret. Men det var en cynisk Glæde, der syntes at spotte over den Dag, der fulgte efter, og i denne Glæde blandede der sig en Slags tilloiet Enthusiasme, som gjorde sig til af de Forbrydelser, der allerede vare begaaede, og varsklede om nye. Herrerne spogte letfindigt med Damerne, medens Bomberne gif henover deres Hoveder og aarete nye Dødselgørelser i den haardt prøvede By.

Hvert Dieblik traadte der Ordonnantsfer ind i Salen med Rapporten. Man gav dem at drikke, medens Generalen med feberagtigt rystende Haand aabnede Depecherne; som oftest taug han, men undertiden fortrak hans Ansigt sig krampagtigt. „Raoul Rigault stude!“ mumlede han, „og Delescluze myrdet!“ Han greb sit Glas og drak et Mindebæger „for de store Borgere, der ere faldne for Folkets Sag;“ derpaa fortsattes Orget,

men der indtraadte dog af og til enkelte Diebliffes Taus-
 heb, i hvilke Mafferne syntes at falde fra Anfignerne,
 og man flottede hemmeligt og frygtfomt til hinanden.
 Det var, fom om der over ethvert af disse Hoveder hang
 et Damokles-Sværd. Imidlertid var Natten næften
 forbi, og Salen fylldes efterhaanden med Medlemmer
 af Nationalgarden, Garibaldfifter og Overlobere. Gene-
 ralen reifte fig op. „Borgere!“ raabte han, „det er
 Dag, og i denne Time maae vi feire; lad os sværge
 Allesammen, at vi hellere vil døe end overgive os. Lad
 os vise Fjenden, hvad et uforsagt Folk er iftand til at
 udrette!“ — „Vi vilde feire!“ raabte Nogle. — „Vi
 vilde døe!“ mumlede Andre. — Man faae forbaufede
 paa hinanden, og Modlosheden truede allerede med at
 overvalde hele Forsamlingen. — „Hvorfor flulle vi lade
 os myrde?“ udbrod endelig en Stemme, „vi veed jo
 dog, at Alt er tabt. — „Hvem figer det?“ raabte Ma-
 gelonne rafende; „hvem mistvivler om Kampens Udfald?
 Lad dem, fom have Frygt, forlade bore Rækker og bon-
 falde Tropperne om Skaansel!“ — „Leve Kommunen!
 Leve Republikken!“ hylede Mængden. Trommerne gif,
 og Trompeterne ftingrede: Kommunens Soldate: stillede
 fig til den sidste Kamp. Hviderne ved Père-Lachaise, der
 var Opftandens sidste Holværk, flulde forsvares. — „Men
 De,“ fagde jeg til Fidelis, der stod og betragtede disse
 Mænd, hvoraf de Flefte ikke flulde fee Solen gaae ned,
 „hvad agter De at gjøre?“ — Hun faae forundret paa
 mig. „Jeg forlader dem naturligviis ikke,“ svarede hun.

— „Men De gaaer i den visse Død.“ — „Det er muligt,“ svarede hun leende; „Magelonne troer dog, at vi seire.“ — „Han bedrager Dem,“ udbrod jeg, „ligesom han bedrager alle disse Ulykkelige! Hvad kan han dog have under at ville opoffre dem til ingen Nytte?“ — Hun syntes rørt og gik hen til Magelonne. Jeg horte, at hun talte til ham om at strække Gevær, men han traf utaalmobigt paa Skuldrene og vendte hende Ryggen. Fjeblik vendte tilbage til mig. „Hvilket straalende Veir!“ sagde hun til mig, „kom! det vil blive et smukt Skuespil.“ Med disse Ord greb hun Slæbet af sin lange blaa Silkejole, fæstede det til sit Bælte og kastede et mørkt Overstykke over sine nøgne Skuldre. En af de andre Damer bragte hende en Revolver. „Nei, nei,“ sagde hun og vendte Ansigtet bort, „jeg holder ikke af, at udgyde Blod — jeg holder langt mere af, at dansse.“ Hun gav sig til at nynne en Vals, dansede rundt omkring Bordet og ud af Døren. Jeg fulgte hende, som hendes Stigge.

Hermann til Balthazar Flock.

Sainte Pélagie, den 29de Mai.

Jeg er bleven tagen tilfange imellem Insurgenterne og kastet i Fængsel den 26de om Aftenen; men jeg har laabet mig reclamere af mit Regiment og bliver om nogle Timer sat i Frihed. Jeg vil anvende disse sidste Timer

af min Fængselstid til at fortælle Dig Udgangen af mit tragiske Eventyr. Du har allerede seet af Aviserne, hvorledes Communen i Paris er gaaet under i Blod og Smuds. Jeg skal nu fortælle Dig hvad jeg har seet, gjort og lidt under denne mærkelige Katastrophe. Jeg vil ikke forsøge at beskrive Dig Slaget; thi jeg har kun seet Fidelis, og hun alene optog alle mine Tanker.

Strax ved Dagens Frembrud ilede jeg op med hende paa det høieste Punkt af Pêre Lachaise, hvorfra vi kunde overse hele Kamppladsen. I Begyndelsen gjorde Insurgenterne kraftig Modstand og tabte forholdsvis faa Folk. Tropperne bovede sig kun med stor Forsigtighed ind i disse snevre Gyder, der vare oversyldte med Barrikader; men med Et begyndte de at gaa frem med Eftertryk, og Insurgenterne maatte efterhaanden opgive alle deres fremstuede Stillinger og trække sig tilbage til Kirkegaarden. Beskyttede af Batterierne, der vare opfasteede paa disse Hoider, smigrede de sig med, at de kunde holde sig der. De vare modige og kjække; Krigslysten, der er dette Folk medfødt, rev dem hen, og de holdt sig udmærket. Imidlertid bleve deres Rækker tynnede, og de mistede de fleste af deres Anførere — nogle faldt, andre bleve tagne tilfange. Ingen commanderede dem, og de sloges, som de bedst kunde. Kun Magelonne opmuntrede dem endnu ved sin Nærværelse. Han stod med sin lille Stab paa det høieste Punkt af Kirkegaarden og fulgte opmærksomt sine Soldaters Anstrængelser og

Nederlag. De maatte trække sig ind paa Kirkegaarden, hvis Muur endnu i nogen Tid beskyttede dem, men deres Modstandskraft begyndte at tage af, og Trætheden overvælde dem oienfynlig. Nogle kastede Vaabnene fra sig og lagde sig ned paa Jorden for at døe i No. Mage-lonne ilede hen til dem. „Mod!“ raabte han med sin kraftige Stemme, „hold blot Stand en Time endnu, og vi ere frelste. Vore Brodre i La Billette have slaaet Fjenden tilbage og ile os tilhjælp. Mod! Jeg bringer Eder Undsætning.“

Der var en saadan Energi i hans Stemme og hans Bevægelser, at jeg for første Gang i mit Liv ikke kunde lade være at beundre ham. Jeg sølte en vis Sympathi for denne Standhaftighed og dette ubetvingelige Mod og bebreidede mig, at jeg havde domt ham for haardt. „Enhver Mand har i sit Liv sin Time, og dette er hans,“ sagde jeg til mig selv, idet jeg med en vis Bevægelse saae ham gaae bort med faste og stolte Skridt, for at hente en Hjælp, der ikke var til nogen Nytte. Ogsaa Fidelis saae rørt efter ham. „Blot han kommer tilbage, medens det endnu er Tid!“ sagde hun, idet hun saae den ene af de Ræmpende synke til Jorden efter den anden — Der forløb nogen Tid og Undsætningen kom ikke. De ulykkelige Insurgenter trængtes fra alle Kanter, og deres Munition udtomtes. En Dreng kom aandeløs løbende bedækket med Støv og Blod. „En Ordre fra Generalen!“ raabte han og holdt et Brev høit iveiret. — „Endelig,“ raabte Fidelis og greb Brevet. Hun aabnede

det, blev ganske bleg, og hendes Læber skjælvede. „Generalen er død,“ sagde hun, „det er hans sidste Farvel.“ Hun knugede Brevet sammen i sine Hænder uden at sælde en Taare. — „Lad os hævne ham!“ raabte nogle af de Nærmeste og styrtede frem for at lade sig dræbe. — „Han er død,“ sagde jeg blidt til Fidelis, „og der er nu Intet, som holder Dem her tilbage. Tænk paa Deres egen Sikkerhed.“ — „Det er netop det, han skriver mig til,“ sagde hun med et bittert Smil, og rakte mig Magelonnes Brev, der lød saaledes: „Alt er tabt! Vi maae see at slippe bort. Jeg venter Dig i de preussiske Linier. See at komme bort, medens det endnu er Tid.“ — „Om faa Minuter!“ raabte jeg „er det forfaldt, kom! jeg skal frelse Dem.“ — „Og De der?“ sagde hun og pegede paa de Kæmpende. Hun vendte sig om til Drengen. „Frels Dig,“ sagde hun til ham, „og stig til Generalen, at det er her, jeg venter ham.“ — Drengen ilede bort, men han var neppe løbet et halv Snees Skridt, før en Kugle strakte ham død til Jorden.

I dette Dieblik lod der et forfærdeligt Triumfsstrig nede fra Kirkegaardsmuren. Det var lykkeses Soldaterne at bestige den, og nu ilede de i Stormløb op imod Høiderne. Der opstod en ubestribelig Forvirring; Insurgenterne flygtede i alle Retninger forfulgte af Bajonetterne; en Skare af dem drog os med sig. Kuglerne styrtede ned over os som Hagl i Aprilmaaned. Strig, Klager og Trusler opfyldte Luften. Jeg slæbte Fidelis

med mig paa Flugten og holdt hende i Haanden. „Overgib Jer! Holdt!“ raabte en høi Stemme. I det samme blev der fyrret; nogle af Insurgenterne faldt, en af dem styrtede lige foran mig og rev mig med sig i Faldet. Jeg blev i nogle Dieblikke liggende ligesom bedøvet uden at vide, om jeg var saaret eller ikke. Da jeg kom til mig selv, vare Soldaterne langt borte. Jeg maatte med Magt rive mig løs fra den faldne Insurgent, hvis Arm krampagtigt havde omflynget mig, og hvis Blod strømmede ud over mine Klæder. Den første Gjenstand, der mødte mit Blik, var Fidelis, som laa ubstrakt paa Jorden nogle faa Skridt fra mig. Jeg maatte samle mine Kræfter, for at ile hen til hende, tage hende i mine Arme og bære hende hen bag en Marmorgrav, der gav os Tilflugt. Bevægelsen havde kaldt hende tillive, og hun slog Dinene op. „Jeg troede, at han var brav,“ hvistede hun med svag Stemme, „hvem skulde troet, at han var en Usling Kampen er forbi, ikke sandt?“ — „Alt er forbi.“ — Saameget bedre, saa kan jeg døe i No.“ — „Deres Saar er maaskee ikke dødeligt,“ sagde jeg for at stutte hende, thi hun havde et Skud midt i Brystet. — „Nu bryder jeg mig ikke om det. Jeg havde grædt igaar Aftes, hvis man havde sagt mig, at jeg skulde døe idag. Men nu har jeg nok af Livet. Det er jo en smuk Død for mig, at døe som Soldat.“ — Hun sank sammen, og jeg søgte at støtte hende op til Marmoraufoleet, men hendes Hoved sank ned som en Frugt, der er altfor moden. Hun hvistede med Døden paa

Læberne: „Jeg vilde gjerne gjøre en Bøn, inden jeg doer, men man har kun lært mig at synge.“ — Læarerne styrkede mig ud af Dinene, og hun saae det. „Stakkels Ledesco! De har altsaa virkelig holdt af mig? Det gjør mig ondt, at jeg saa lidt har drillet Dem!“ — „Det har jeg ikke mærket,“ svarede jeg grædende. — Hun sank igjen sammen. — „Der kan De see, at Døpalerne bringe Ulykke. Giv dem aldrig til Deres Brud,“ hvistede hun, idet hun gled ud af mine Arme, som ikke funde holde hende længer. „Han var en feig Ussling!“ raabte hun; „jeg vilde onste, at jeg aldrig havde elstet ham!“ Det var hendes sidste Ord.

Balthazar Floø til Hermann Schliø.

Maintz, den 25de Mai.

Medens Du øder din Tid, og dine Penge paa Familien Magelonne, for at vinde Mandens Tillid og Konens Kjærlighed, har din Dorothea, der er bleven kjed af at græde og lamentere, endelig besluttet at trøste sig, og hun opoffrer sig nu ganske for de Saarebes Pleie. Efter hvad man skriver mig til, udfolber hun en forbausende Virksomhed, og hun skal fuldstændig have faaet sin Livsskjst og tabte Munterhed tilbage. Ja, hvis jeg tør troe Nygtet, har hun faaet mere end det, — thi man siger, at hun er allerede fuldkommen trøstet. En ung faaret Fransmand skal have gjort dette Mirakel, og han

skal aldeles have udslettet alt Nationalhad i din tidligere Venindes Hjerte. Man taler ogsaa om, at hendes lille Fætter, Joseph Schannig, der mistede to Fingre ved Beleiringen af Metz, gjør heldigt Cour til hende, og at han har de bedste Udsigter til at indtage din Plads. Du kan altsaa for saavidt uden Samvittighedsbægning hengive Dig til din nye Kjærlighed. Hvis Du blot bliver borte nogle Uger endnu, vil Dorothea ganske have glemt Dig, og man vil maaskee endogsaa takke Dig for din Ubestandighed.

. Jeg tager igjen fat paa dette Brev, der for nogle Dage siden blev afbrudt ved de Efterretninger, der kom til os fra Frankrig. Jeg har ogsaa senere modtaget din Beretning om de sidste Begivenheder. Kommedien endte altsaa som et Sorgespil, og Du var nær selv omkommen under Katastrophen.

Bed Du vel, at dette Eventyr er lidt forrykt, men siden Du er kommen stikkelig fra det, saa tillader Du mig vel at more mig lidt over det. Du venter da vel ikke, at jeg skal være rort over den unge Dames tragiske Stjæbne? — hvor meget Du end idealiserer hende, saa bliver det dog sandt, at hun har hørt med til denne forvorpne Bande og deeltaget i dens Forbrydelser. At hun hverken har grebet til Gevær eller Petroleumsskuffen er en Temperaments-Sag. Hun har vidst at døe, det er den eneste taalelige Handling i hendes Liv. Gid Jorden maa være hende let!

Men, min kjære Hermann, lad mig nu more mig

lidt over Dig selv! Er det muligt, at Du der er Forstandigheden selv, har kunnet lade Dig fange paa Pørelachaise med Insurgenterne, ligesom Rotterne i en Fælde. Er det muligt, at Du har kunnet lade Dig friste af en Circe fra Boulevarden, og at Du, der er den ordentligste og mest økonomiske Professor i Græst, som jeg kjender, har kunnet for hendes Skyld bortodde dit franste Guldbog og dine preussiske Thalere? Lykkeligviis har Du din Dyd tilbage; thi I preussiske Lybsterere har den lykkelige Egenstabs — i Mangel af andre — at I vedblive at være dydige under saadanne Omstændigheder, hvor de almindelige Dodelige ophøre at være det. Naar en Mand stikker sin Naboes Pengepung i sin Lomme, saa er han en Kjeltring; hvis han plyndrer sin Bert, saa er han et Afftum; hvis han kommer lidt paa gale Veie, er han en Bellhystling; hvis han gjør Cour til en gift Kone er han en Belials Son! Men I tybste Preussere, I kunne gjøre alt dette og meget mere endnu, og være lige dydige alligevel — uden Tvivl i Henshold til Apostelens Ord, at for den Rene er Altting reent.

Jeg venter derfor ogsaa at see Dig snart komme tilbage og med den Dig eiendommelige Alvor at indtage den Plads, der tilkommer Dig, imellem de berlinste Helgene. Men, min kjære Ven og gode Kammerat, tillad mig dog, naar vi igjen sidde fortroligt sammen og indenfor lukte Døre, at see en lille Smule af al din Hellighed. Jeg har ogsaa for mit Vedkommende gjort af og

til lidt Cour til Smaa pigerne ved Rhinen, og engang imellem haft lidt Samvittighedsnag i den Anledning. Men, siden vi ere blevne annekterede til Preussen, bryder jeg mig slet ikke længer om saadanne Smaa slynder — i den Grad er det en mislyndelsesværdig Lod at være preussisk Undersaat, og de, som troe, at der gives en større Lykke til i Verden end den, ere nogle store Dumrianer.

Hermann til Dorothea.

Montmorency, den 1ste Juni.

Er det ikke paatide, min kjære Dorothea, at der bliver en Ende paa de sorgelige Misforstaaelser, som vi Begge i flere Uger have lidt under? Jeg haaber, at dit Hjerte har et eller andet Kjærlighedens Ord tilovers for mig, og jeg venter kun paa dette Ord for at taste mig for dine Fødder; men Du har reent ophørt at skrive, og jeg veed ikke, hvad jeg skal tænke. Man forsikrer mig, at Du besinder Dig fortræffeligt, og at Du tilbringer Dage og Nætter ved de Saarebes Leie, uden at føle nogen Træthed. Hvis jeg vilde laane Dre til ondskabssfulde Nygter, kunde jeg fristes til at troe, at din Iver og Mennepekjærlighed føre Dig noget forbidt, og jeg kunde med retfærdig Strengthed kræve Dig til Regn-

skab for din Opførsel. Men jeg foretrækker at være overbærende. Lad os altsaa glemme det Forbigangne; jeg vil kun tænke paa din tidligere Omhyed og paa vore lykkelige Dage.

Jeg vender snart tilbage til Lydsland, og jeg forlader uden Sorg dette Land, hvor jeg kun har truffet paa Had, Hævnfølelse og Forbittrelse imod vor Nation. Jeg tager uden Sorg og uden Samvittighedsnag bort fra dette hyppige Paris, hvor mit Hjerte har bevaret sig reent og pletfrit. Jeg vender tilbage til den huuslige Urne med loftet Bænde, som en honnet og brav Lydster uden Frygt og Tadel. Jeg vender tro tilbage, tro imod vor lydske Kjærlighed og vore forstandige Fremtidsplaner. Jeg har gjenneimgaaet mange Farer, hvis blotte Fortælling vil bringe alle Eder, der elste mig, til at gysse. Jeg har været i Paris under Communens sidste Krampe-træfninger; jeg har paa en vis Maade taget Deel i den forfærdelige Kamp, der har været i samfulde sex Dage, og jeg er ikke bleven saaret. Jeg velsigner derfor Gud den Almægtige! Jeg er dog ikke uden føleligt Tab gaaet ud af denne Kamp; thi jeg har mistet den symbolste Gave, som Du sendte mig engang til Tegn paa vor uopløselige Forening. Denne kostbare Talisman er bleven berøvet mig tilligemed Alt, hvad jeg har sparet sammen og moisommeligt erhvervet mig under Krigen. Jeg er bedrøbet over at vende ligesaa fattig tilbage, som jeg reiste ud; men jeg veed, hvor uinteresseret Du er,

og jeg troster mig ved i dine Arme at finde Erstatning, fordi Skjæbnen har været mig ublid. Snart, min Dyrebare, rytter jeg Babylonstøvet af mine Fødder, og med vaade Dine udbreder jeg Armene imod Dig, herlige og store Lybskland! Geniets Hjem! Idealets Bugge! Oh, Vaterland!

Bourbakis Armeecorps i Schweiz.

Af

en dansk Reifendes Optegneller.

Endelig kom jeg da ogsaa herude i det fredelige Schweiz ganfte uventet til at staae Ansigt til Ansigt med den grusomme Krig — forhaabentlig med dens sidste Act. Den sidste franste Armeearmee har nemlig overstredet Schweiz's Grændse, og for Diebliffet befinde 84,000 Franstmænd sig her i Landet, og af dem over 3000 i den lille By, hvori jeg i længere Tid har opholdt mig.

Midt i Juli Maaned ifjor havde jeg Leilighed til i Paris at see de franste Troppers Usmarche; hvilket Liv paa Boulevarderne, hvilken Stimmel af Mennefter, hvilken Jubel blandt de Bortdragende og blandt dem, der bleve tilbage! — Hvor hufter jeg ikke tydeligt de mange tusinde Fantasjins med deres blaae Frakker og røde Beenklæder, med deres hvide Guêtres og Sko! De marcherede rigtignok ikke, de spadserede Side om Side,

og Trommeslagerne, der i stort Antal gif foran, syntes mig bestandig at staae imod Takten.

En Soldat gif med Toppen af en preussisk Piffelhue i sit Geværlob som „Lynasleder“; Andre havde stuet grønne Grene i deres; smaa trefarvede Flag bare de i Hattene og Blomster imellem Brystknapperne; de sang, røg Cigaretter eller smogede af deres smaa Piber og verlede i Forbigaaende fortrostmingsfulde Ord med de mange tusinde Borgere og Borgerinder, der omgave dem paa begge Sider; Frugter, Tobak og Penge stak man dem i Hænderne, medens Gadedrengene grebes af den almindelige Begeistring og, trods Underofficerernes Advarsler, toge Geværerne fra dem og viste deres Fædrelandskjærlighed ved at stride voldsomt ud for at holde Trop, medens Sveden randt dem ned af de blussende Ansigter.

Bagester dem kom de prægtige Cuirasiers paa de deilige Heste; de forekom mig mere aristokratisk og syntes ikke at lægge saa meget Mærke til hvad der foregik omkring dem; og saa tilsidst kom den keiserlige Garde, „Grenadererne“, „den gamle Garde“ med dens prægtige Musik, som saa længe kun havde spillet til Parisernes Fornøjelse i Tuilerihaven. Foran gif Sapeurerne med deres Øer paa Nakken, derpaa nogle pragtfulde Officerer og endelig den lange, lange Række af disse stolte Karle, med Ansigterne næsten ganske skjulte af de store Bjørnestindshuer; det var, som om disse uendelige Rækker af Kæmper bragte Forjættelsen om Seir med

sig, Grindringer om Napoleons gamle Garde bare de med sig, og Jubelen for dem syntes ikke at ville faae Ende; Alle sang Marseillaisen, og jeg selv syntes, at jeg kunde høre mit Hjerte banke, og at jeg kunde mærke, hvorledes mine Dine tindrede ved Tanken om hvad disse Soldater gif imode, thi i hint Dieblit var det umuligt ikke at troe paa Seir og Hæder, og Tanken om Død og Undergang var fjernere end nogensinde for.

Disse Grindringer fra Juli Maaned ifjor træde nu levende frem for min Bevidsthed — thi af, jeg har for nogle Dage siden atter seet franske Soldater, om end ikke de samme som dengang, thi hine muntre Starer af Fantassins dræbtes og fangedes ved Sedan, de stolte Cuirassiers kommanderedes i den visse Død af Mac Mahon ved Wörth for at bække de Andres Tilbagetog, og den store Garde, den blev overgivet af Bazaine med Frankrigs stærkeste Fæstning — men jeg har seet Fokets Armeé, Gambettas Hær, med nogle Levninger af hine Helle fra Krim og Italien, fra Sebastopol og Solferino — det var dem, der holdt deres Indtog i St. Gallen.

Telegraphen havde nogle Dage forud forkyndt os, at Bourbakis Armeé trængtes mere og mere henimod vor Grændse, at den snart kun vilde have Valget imellem at overgive sig til Preusserne eller at betræde neutral Grund, og at under disse fortvivlede Omstændigheder havde Bourbaki, Generalen for Gardén, han, der

saar eventhyrligt havde frelst sig fra Mæg, gjort et Forsøg paa at ende sit Liv med egen Haand.

Det var altsaa den 5te Februar — en Dag, der synes skjæbnesvanger for Preussens Fjender — at de franske Soldater i et Antal af over 80,000 med Heste og Kanoner gif over Schweizergrændsen, hvor Forbundets Tropper allerede i nogle Dage havde været opstillede for denne Eventualitets Skyld. Det har været en stor Opgave for Landet at anbringe og forpleie de afvæbnede Skarer, der lede Mod paa Alt. Om Aftenen Kl. ni kom de første af dem hertil, og med et Kvarteers Mellemrum bragte fire Jernbanetog de 3000 for St. Gallen bestemte Franskmænd under Bedækning af Landets Militair. Fra den tidlige Morgenstund havde man ventet dem ved Banegaarden, hvor den i allerhøieste Grad af fransk Sympathi bevægede Befolkning havde opstillet sig. „Die Franzosen kommen!“ Iod det hele Liden. Mange tænkte sig denne Begivenhed næsten som noget Fornoieligt; det var, som naar man i en Familie venter kjære Gjæster, men man tænkte her kun paa, at de vare velkomne, men mindre paa, at disse Gjæster vare usrivillige og tillige saa ulykkelige, som Menneſter vel overhovedet kunne blive det. Da det første Togs Signalpiben hortes, begyndte man at synge Marſeillaisen og raabte Vive la république! men da saa de første Franskmænd viste sig, efterfulgte af deres Kammerater, horte Sangen ganske op, ja hvert Ord bode hen paa Læben, da man saae disse Mænd — den sidste Rest af den sidste franske

Armee! Jeg har da ei heller i mit Liv seet noget sorgeligere Syn; afvæbnede og nedslagne gif de, nei klæbte de sig frem; smudsige og sonderrevne vare de; Nogle manglede Hovedbedækning, Andre gif paa de bare Fodder i den høie Snee, Flere faldt omkulb og maatte bæres bort; Fodderne især vare strækkelig medtagne af den stærke Frost og de uhorde Marcher; der var Drengene paa 16 Aar og Oldinge iblandt dem, og Uniformerne for-tjente ikke dette Navn, thi alle Vaabenarter vare blandede imellem hinanden; der var Mobilgardister og Turcos, franc tireurs og Afrikanere i deres hvide Kapper, og Alle havde de dette mørke og fortvivlede Blik. Jeg maatte gaae derfra, jeg kunde ikke udholde at see derpaa; Sammenligningen med Udmarchen af Paris, saaledes som jeg nylig har bestrevet den, laa altfor nær, og Mobsætningen mellem hine pragtfulde Soldater og disse forhungrede, bødtrætte, afvæbnede, usfelt klæbte, moralsk og pshysisk tilintetgjorte Soldater skar mig i Hjertet.

De senere Ankomne vare noget mindre elendige, men de fortalte os, at de i toende Dage ikke havde faaet Andet at spise end Bistøiter og Riis i Vand, at al deres Ulykke hidrorte fra den slette Forpleining, og at det var Sorg herover, der havde bragt Bourbaki til hans fortvivlede Beslutning.

Der bliver gjort Anstrengelser fra Enhver her for at lindre Ulykken for disse Haardtprøvede. Klæder og Føde have naturligtvis Alle først og fremmest bragt dem,

og forelobigt ere de indkvarterede i en af Kirkerne, indtil man faaer bygget Baracker. Der er jo mange Syge og mange Dødsfald i disse forste Dage, men dog færre end man havde ventet sig, og paa Torvet udenfor stode idag i Solstinsveiret flere hundrede Rødbuxer omkring paa Trappestenene og hvile, medens Indbyggerne for-gjæves søge at gjøre sig forstaaelige for dem. Snart ville de igjen være de sædvanlige tilfredse og elstværdisge Franskmænd, der glemme Lidelserne igaar og Sorgerne imorgen. Der er allerede kommet ligesom nyt Liv i denne lille Stad; det er som de adstadige Schweitzere komme i Nande ved at være sammen med disse Sydens Born — de ere næsten allesammen fra le midi — og længe ville St. Gallens Indvaanere vedblive at tale om den Tid, „da Franskmændene vare her!“

J. G. Hatch

J. C. Hauch.

Guldterningerne.

Af

Axel Sørensen.

Ihs, horer Du, min Broder, ei en sølsom Tryllesang?
 Det er, som gjennem Salen lod en dømpet, beilig Klang
 Af Livets rullende Guldterning.

To Gange alt Guldterningen i dine Hænder laa,
 To Gange har Du bundet alt det Haab, Du gjemte paa,
 Med Livets rullende Guldterning.

Den første Gang Guldterningen i Barnehaanden randt,
 Din Barndoms lyse Dromme Du i Buggegabe vandt
 Med Livets rullende Guldterning.

Den anden Gang Guldterningen som Ungling Du slog,
 Ibeens hvalte Haller Du til Høisæde tog
 Med Livets rullende Guldterning.

Guldterningen for tredie Gang nu ruller i dit Skjod,
 Og horte Du ei Klangen, hvor loffende den lod
 Af Livets rullende Guldterning?

Sæt alle dine Perler ind fra Tankens dyre Skrin,
 Nu gjælder det at vinde den Jomfru faur og sin
 Med Livets rullende Guldterning!

Sæt ind dit Haab, det lyfeste, Du huset har i Lon,
 Saa skal Du vinde Trykkel for din inderligste Von
 Med Livets rullende Guldterning.

Og er din Tanke reen og din Tro paa hende fast,
 Da vinder Du den Rene ved dit lykkeligste Raad
 Med Livets rullende Guldterning.

Saa tom da nu dit Bøger for din Ungdoms bedste Haab,
 Saa faaer vel Mattens Drommesyn i Dagens Glands
 sin Daab
 Ved Livets rullende Guldterning!

Johannes Carsten Hanch.

Af

Sophus Bandid.

Paa Jord blev kaldt saa varmt et Bryst
 -- Der drog en Sjæl til Vhsets Kyft.

Han Ridder var i al sin Færd,
 Læg paa hans Riste Skjold og Sværb!

Sit Sværb han drog for hver en Sag,
 Der stod i Pagt med Lys og Dag;

Og ei han slap det af sin Haand,
 For Doden løste Sjælens Baand.

Han bar i Skjoldets blanke Hegn
 I al sin Tid det samme Teg;

For hver en Blet han holdt det fri,
 End speileb Himlen sig deri.

— En Sanger var han, rig og stor;
 Hans Sang var reen som Snee i Nord.

Snart bar den i sig Føjsens Brag,
 Snart Bækkens Lyd en Foraarsdag;

Snart stjænked Harne Tonen Klang,
 Snart fængsled Dromme han i Sang;

Men ei ham tynger noget Ord,
 Hvert var saa reent som Snee i Nord.

Læg paa hans Kiste Skjold og Sværd!
 Han Ridder var i al sin Færd:

- Paa Jord blev toldt hans varme Bryst,
 Da landed han paa Livets Kyst!

Isra mit Ophold i Cahirah.

Af

Professor, Dr. A. F. Mehren.

(See Maiheftet 1871).

Cahirah, d. 28de Dhul-Qahde 1284.

(22de Marts 1868.)

Siden Begyndelsen af Ramadhan har jeg ikke ladet Dig, Kjære, høre fra mig; tre Maaneder ere da hængaaede, en ret passende Tid til at have oplevet Udskil- ligt paa et Sted, hvor Forholdene ere saa forskjellige fra vore sædvanlige. Imidlertid have dine Efterretninger levende gjenkaldt mig dine hjemlige Forhold, lige til Tanken om Din korte og strenge, men prægtige Vinter, naar Solen i Januar vinder Seir over Bjergenes Ismasser, der nu snart til Afsted for iaar udsende den sidste Straaleglæds fra tusinde Chrystaller, og lade de gamle sortklædte Kæmper, som holde Vagt ved din Sø, igjen frembise deres vanlige sorte Rustning. Den evige Sommer har i det mindste for den, som ikke er vant hertil, noget Slovende og Trættende; snart som Du

rigtig bemærker, indtræder hvad man først her kalder Sommer d. v. s. med 30 à 40 Gr. C., og dens useilbarlige Forløber Khamsinen, en glodende Sydvind fra Æthiopien, har allerede indfundet sig. Den minder mig om, at Opholdet her maaskee endnu i det høieste kan forlænges en Maaned-Lib, saafremt jeg ellers ikke vil foretrække at indestutte mig i min gamle Pascha-Resident's for vel tillukkede Vittre. Jeg vil da nu denne Gang besvare dine Spørgsmaal om Islams Festdage og begynde med, hvorledes jeg har tilbragt Ramadhan.

Som Du erindrer fra min forrige Skrivelse, var Prophetens Hensigt med Indstiftelsen af denne Faste-maaned at bringe sit Folk til gennem en længere Lib at vende Tankerne til Livets Ålvor og Betydning, maaskee ogsaa at ove det i Haardsforhed og Savn. Efter-tiden har da bevaret dette Bud i al sin Strengthed, forsaavidt det gjælder Liden fra Solens Dpgang til dens Nedgang, men tilladt sig at søge en Erstatning for denne Bod i desto rigere Nydelse om Natten. Ved Solens Nedgang styrter man da afsted, hver til sin Nydelse: de Fattige med deres Potter for at hente forskellige med en Smule Kjød blandede Grønsager, de lidt mere Velhavende til en musikalsk Udspredelse i de enkelte café's chantants, der ere improviserede paa Ezbekiah og andre Pladser, medens de fornemme Herrer gnide Sønnen af Dinene, hvilken de som fromme Troende have nybt i god No hele Dagen, og begynde nu med den indtrædende Nat at samle Kræfter til den følgende

Dag. Disse cafés chantants frembyde just ikke stor kunstnerisk Underholdning; en Bande af 7 til 8 Musikanter, placerede paa en Forhojning i et med Tilhørere sammenstuvet Stue, accompagnere med en Remengsch (o: en Art Violoncel, hvis Sangbund dannes af en stor Cocosnød), en Kanun (o: en Art horizontalt liggende Harpe), en Ud (omtrent vor Guitar) og en Nay (en Art Floite) et Par Drenges til en Kjærlighedsfang; det havde unegteligen taget sig bedre ud i Beskrivelsen at udmale et Par deilige sortoiede Paradisets Hurier, men, hvad jeg maa bede Dig erindre, Orientens Sæder tillade ikke disse at vise sig offentlig paa Steder, der gjøre Fordring paa en lidt velanstændig Tone. Undertiden oplæses til Afspeling en eller anden Episode af 1001 Nat eller Antars Bedrifter, accompaneret af den eenstrengede Violin (Ribâb). For et andet Publikum af en noget tvivlsom Charakter opføre Gawazieh eller Bajaderer, en fremmed Race, hvis eneste Religion er at friste Livet og tjene Penge, deres Dands i sparsomt oplyste og usle Telte: en kvindelig Skabning, klædt i Søndens brogede Farver, med det sorte Haars Fletninger følgende nedad Natten i en Guldbregn af Beshiner, vridder sig oplyst af to Fattelbærere, under Accompanement af en Tambourin og Castagnetter, i Slangebugtninger henad det usle Leergulv, glad ved at lokke nogle Haandfuld Kobberstillinger ud af den henrykte Forsamlings Kommer. — Da mine vanlige Umgangsvenner af Islams Befjendere ere lidt gnavne om Dagen og ikke

gjerne lide at blive forstyrrede, har jeg anseet det ret passende at benytte lidt af denne Fastemaaned, der i Aar til min behagelige Overraskelse falder sammen for en Deel med vor Fulehoitid, til et Par smaa obligatoriske Udflugter i Cahirahs for Resten kun lidet tiltrækkende Omegn; som Tourist opfylder jeg da tillige en god Christens Pligt, der, hvorledes det end gaaer med Resten, sjelden forsømmes, den at søge Udspreddelser i Fuletiden. Islams bevægelige Aar, der, som Du veed, retter sig efter Maanen, og hvori folgelig hver Maaned indenfor en bestemt Tidsgrændse kan falde paa enhver Aarstid, har med Hensyn til Festdagene, som det synes mig, i al Fald et Fortrin for vore stabile Solaar. Mebens der paahviler et Medlem af vort almindelige Samfund den næsten uundgaaelige Pligt at skulle være i en ganske særlig Grad oplagt til alle Arter Enstighed i de sidste Dage af Aaret, som oftest paa en Tid, da Naturen paa de fleste Steder ikke synes at tilsmile sit Bifald, kommer der her i Islam med Ramadhan og de følgende Festbage altid en lille Afvevling frem, der i Løbet af nogle Aar kan blive meget betydelig, saa at det synes snart at være Foraaret, snart Sommeren, snart Efteraaret, snart Vinteren, der med forskjellige, efter Omstændighederne her varierende Festligheder, ledsage det gamle Aar til Dørs. En lykkelig Stjæbne havde nu imidlertid medført, at jeg iaar ikke behøvede at komme ud af mine europæiske Baner, og, for endelig at begynde vore Udflugter: den første gjaldt Den Rodha,

der ligger omtrent midt i Nilen, ligesom Gammel-Cahirah. Det var den 27de December, eller, som det paa mangt et Sted i Christenheden hedder den 3die Juledag, svarende til den 1ste Ramadhan, at jeg uforstyrret af Biam-Naabene, lod min eenoiede philosophiske Vseldriver Mursi trække sit Dyr frem for min Port og satte mig op lidt efter Middag. Veien gaaer igjennem Cahiras sydlige Qvarteer, forbi den ret smukke Sitta-Zeinab-Gâmi ud af Porten med samme Nabn og fortsættes efter at have passeret nogle Sandkloster, henover yndige grønne Marker, beplantede med Mais og andre Kornarter, eller prangende med de forskjelligste Arter af Urter- og Bonneblomster, ned til Nilen. Her bedoves man af en strækkelig Stoi, fremkaldt ved Sofolkenes Tjenstiver for at faae et Par Skilling at fortjene. Da Mursi ikke ansaae sit Vsel tilstrækkelig søvant, overlod han mig til Allahs Baretægt, anbefalede mig Barsomhed som en gylden Lovregel og valgte i det visse Haab, at de formindste Udgifter dog ret snart vilde komme ham selv til Gode, den officielle Færge til en Lagt af ikke fuldt to Sk. Under en frygtelig Trængsel af Fellaher med deres Koner, Born og siirbenede Ledfagere, der hvert Dieblif truede med at kænre det skrobelige Fartoi, saafremt man ikke til yderste Grad iagttog Balancens Love, naaede vi da lykkelig Dens nordlige Spids. Mursi hilste fra Land med et betydningsfuldt Blik, og jeg var da overladt til egne Betragtninger og mine af den bydende Nødvendighed fremkaldte Forsøg at gjøre mig for-

staaelig for Rodhas Fellaher. For ikke at forseile denne Udflugts Maal, den berovte Nilmaaler, skulde jeg imidlertid ned til Dens sydligste Spids. Da denne har sin største Udstrækning fra N—S, foretom mig Opgaven ikke forbunden med stor Vanstuelighed; Væser og Murster fandtes ikke paa denne i primitiv Naturtilstand sig befindende D; snart omringedes jeg af en Hob nøgne Børn, og saaledes escorteret styrede jeg da under en uvant Kraanstrengelse af mine Been imod Syd. Efter en Timestids Vandring i et af Muurbrotter, Gjerder og Grofter hoist couperet Terrain, hvor jeg fremfor Alt maatte passe paa ikke at tabe Nilen af Sigte som min eneste paalidelige Veiviser, til hvis rivende Strom jeg bevægede mig i modsat Retning, traf jeg da endelig en med Cahirahs almindelige Maal lidt fortrolig gammel Mand, og gjennem en Labyrinth af indmurede Stier, anlagte gjennem forskellige fordums Haver, naaede vi da den afdøde Hasan Paschas Palais og en tæt op til liggende firkantet Bygning, der indeslutter Nilmaaleren. I et Bassin, hvortil en Trappe fører ned, hæver sig en ottekantet Steensoile, inddeelt i Aenmaal (Deraah) med Affatser; den nederste paa 4 Aen, derpaa 2 paa 5 og den sidste paa 4 Deraah, hver inddeelt i 28 Tommer. Nilen siges at stige paa Grund af en Matten til den 17de Juni i den faldende Draabe; man hoitideligholder derfor denne Nat under Nabnet leilat ennuktah, 2: Draabens Nat, og udraaber omtrent fra samme Tid dens daglige Stigning i Cahirahs Gader. Saasnart

Floden har naaet 16 Deraah, i Almindelighed hen i Midten af August, tilkjendegives dette ved et Glædesignal som et sikkert Varsel om det forestaaende Aars Frugtbarhed, Dæmningen ved Gammel-Cahirah gjennebores i Overværelse af Rigets Dignitarier, og de forste Gondoler, fyldte med den ægyptiske Ungdom, lade sig fore med det gjennem den store Kanal (al-Khalig) indstretende Vand indtil hinsides den store Ezbekiahplads. Floden naaer da i kort Tid sin høieste Stand for igjen at synke gradviis i vore Efteraar- og Vintermaaneder, hvorpaa den gjentager sin stigende Function i Begyndelsen af Sommeren, saafremt den ikke faaer stemme Luner, der da medfore en total Hungersnod for Landet. Da Solen imidlertid nærmede sig sin Nedgang, maatte jeg tænke paa at forlade denne D, der engang under de Ejjubidiste og de følgende Mamluffsultaner frembød et sceagtigt Palads, hvis tusinde Lampers Stin tilbagelastedes af Nilens Bunde, og hvis kunstige Haveanlæg endnu bestandig gaae som et Sagn i Folkemunde. Min særdeles civiliserede Baadsfører, der horte til det nærliggende lille Slots Tjenerstab, underholdt mig under Overfarten paa bedste Maade med saadanne Fortællinger; jeg naaede da i god Behold Fastlandet mod Syd, hvorfra jeg endnu havde at tilbagelægge en halv-Miils Wei gjennem et Par Fellahlandsbyer til min Bolig. Smellem 3 og 4 efter Solens Nedgang d. v. s. Kl. henved 10 ankom jeg lykkelig, ledet af Namabhans Nymaane tilbage til Hadhra, hvis Phantasi, stærkt ophidsset ved at

have maattet undvære lidt af sin vante No og ved Tanken om alle de christne Rovere og Vanditer, jeg dog lykkeligviis aldeles ikke havde seet noget til, kun vanstelig den Aften lod sig bringe i passende Ligevægt.

Den anden obligatoriske Udflugt blev da fastsat i Selvfab med den herboende evangeliske Mission, hvis Medlemmer ere Dig for en Deel bekendte, og med hvem jeg altid har følt mig særdeles vel. Hr. N. havde medtaget sin Frue fra Jerusalem, der er vel bevandret i sine arabiske Landsmænds Sprog og Sæder. Vor Udflugt blev bestemt til den 7de Ramadhan (den 2den Jan. 68) og gjaldt Pyramiderne, disse Landets Celebriteter, der, hvad man saa ofte oplever med levende Ligeartede, tage sig bedst ud i behørig Afstand. Kl. 8 om Morgenen satte da vor lille Karavane sig i Bevægelse; i en strygende Fart, der forceredes af vor Syrerinde, tilbagelagdes den lille Strækning ned til Fostat eller Gl. Cahirah; den samme Tortur gjentages fra Sofolkenes Side i vort Valg af et Fartoi, hvorved det endda ikke er den største Ulykke at faae sine Klæder slidte itu ved den overtrebne Tjenstiver. Det lykkedes omsider at faae alle baade fire- og tobenede Passagerer ned i en taalelig Pram, og efter at have passeret mit velbekendte nordlige Forbjerg af Den Rodha, steg vi i Land i Gizeh, en Landsby paa venstre Nilbred, for herfra at fortsætte den sidste Nilsvai til vort Maal. Udselig, midt i et Ufore af Morads, Sand og Stene lyder da det besynderlige Raab „Scandare“ fra vor Forer, med hvem jeg afvejlende havde under-

holdt mig i et ganske menneskeligt Sprog; den forunderligt articulerede Lyd, jeg i første Dieblis antog at være en Probe paa tyrkisk Sprogfærdighed, og hvis Betændning snart viste sig at være en Opfordring til at stige af Sæddelen, var valgt som en særlig Opmærksomhed mod det frankiske Selskab; det var da en saa godt som mulig arabisk Efterligning af „descendre“ eller maastee det italienske „scendere“. Ankommen til Pyramiderne, disse Minder om en længst fænden Udvikling af det menneskelige Samfund, ansaae jeg min Touristpligt for opfyldt; at bestige den største af disse Colosser, hvilket iværksættes uden nogensomhelst Fare ved et Par dygtige Beduiners Hjælp, idet den ene trækker Individet, den anden skæder bag paa under Opstigningen ad de store Kvadersteensblokkes Sammenføjninger, overlod jeg til et Par af Reiseselskabet i Forening med vor Dame, medens jeg nærmere betragtede den berømmelige Sphinx, af Araberne kaldet Rædslernes Fader (Abu-I-Hul) med afhugget Næse og lignende Bestadigelser, tilføiede med Forsæt ifølge en religiøs Forbød i Islam for saavidt mulig at tilintetgjøre enhver Lighed med et menneskeligt Væsen. For ikke at strænne Dig med en pyramidalst Beskrivelse, Du selv kan supplere, om det behager, efter alle Slags Reisebøger og lignende Værker, vil jeg blot bemærke, at de tre Verdenscelebriteter ere de mest imponerende Restes af en uhyre Kirkegaard, der, ligesom den nuværende Kerafat eller de Dodes Stad for Cahirah, har hørt til den store Hovedstad Memphis; rundt

om sees Levninger af mindre, men odelagte; i Nærheden har man i den seneste Tid aabnet et Par prægtige underjordiske Gravkamre, opførte af poleret Basalt, med velbevarede Sarcophager; i det Fjerne viner man Mursteenspyramiderne ved Sakkarah, medens disse ere opførte af Kalksteen, hvis Brud findes i Nærheden. — Vi vende da altsaa nu tilbage til Cahirah i god Tid før Solnedgang; min Tribut til Pyramiderne bestod i et af Solens Blod og Moskitostik flemt tilkøbt Ansigt, der i de nærmest paafølgende Dage bragte mig til at prise den veldgjørende Virkning af mit for kort Tid siden i Khan=Rhalil kjøbte „Kufia“, et stort af svær Silke vævet Tørklæde, som man lægger i en Trekant og kaster om Hovedet over den almindeligen brugte røde Hue eller Fes til Beskyttelse mod den brændende Sol. De sidste Nætter af Ramadhan hersker der lidt stærkere Røre blandt de Troende, idet de sædvanligen tilbringe disse i Sitta Beynabs eller Hasanins Gâmi. I en af disse Nætter, der benævnes „leilet el Kadr, 3: Skjæbnens Nat“, og som antages, dog ikke med Sikkerhed, for at være den 27de, skal Profeten have modtaget den første Aabenbaring af Koranen. Englene siges da at bringe de Troendes Bønner til Allah, Himlens Porte ere aabne, man er vis paa Bønhoørelse; Saltvand bliver i denne Nat ferst og drikkeligt. For altsaa at forvisse sig om denne Nats virkelige Indtrædelse, foretages en Vandprøve, som imidlertid indtil Dato er bleven uden Resultat; Meningerne om den sande Leilet-el-Kadr ere da endnu

bestandig svævende, og man har Balget mellem de ulige Tal fra den 21de til Ramadhsans Udgang. — Med den 1ste Schawwal have vi da Ende paa Fastemaanedens; hele den moslimske Befolkning ifører sig sine Stadsklæder, man lykønsker hinanden til vel overstaaet Faste, giver smaa Præsenter, spiser Kager og Frugter og besøger sine afdøde Slægtninge, hvis Grave bedækkes med Palmegrene. Fra om Morgenen sees et stort Tog af Kareter, saa mange som Cahirah overhovedet kan opdrive, i de saa Gader, der kunne passeres af disse; de drage til Khediven for at lykønske Hs. Herlighed til den overstaaede Bod, det europæiske Diplomatiens Consuler i Spidsen. Jeg havde faaet en Indbydelse til at slutte mig til disses Tal, men foretrak, veltillfreds med mit Besøg hos de pyramidalste Celebriteter, at forblive i mit Værelse. Dette er den ene af Islams to Høitider; den benævnes i Almindelighed „Id-el-Fithr“ o: „Fastens Ende“ eller den lille Beiram i Modsætning til den omtrent tre Maaneders senere faldende store Beiram, ogsaa kaldet Islams Paaste, hvorved man erindrer Balsarernes Opfring i Minadalen i Mecca. Forberedelser til denne Fest vise sig allerede i Lobet af denne Maaned ved tre storartede Processioner tværs igjennem Byen fra S—N: den første for at hente det hellige Klæde, der hvert Aar fornyes til Kaabaens Beklædning, og hvis enkelte Stykker, bestaaende af Brocade med brillant broderede Indskrifter, hentes fra Vicekongens Bolig paa det gamle Kastel.

Men hvad er da Kaabaen, spørger Du, kan jeg tænke, der saaledes aarlig faaer en ny Kjole?

Den er, for ikke med altfor stor Driftighed at forudsætte Kundskab til Islams Sanctuarier, en omtrent tredive Fod høi, firkantet Bygning, i hvis ene Hjørne den saakaldte hellige Steen er indmuret, det eneste synlige Minde fra Paradiset paa vor stakkels Jord; oprindelig hvid, er den ved Menneskenes Syndighed bleven sort; et gammelt Sagn foier til, at paa denne Plet gjenforenedes Adam med Eva, efterat de begge, fordrevne fra Edens Have, havde slasket om paa forskjellige Steder i Verden. Den oberste Deel af denne Bygning indeholder et Kapel, hvis Betrædelse kun undtagelsesviis indrommes de frommeste Pilgrime, medens den større Deel gaaer i høitidelig Procession syv Gange om Bygningen og søge at komme til at kysse Stenen, der efter en strengere Videnskabs Undersøgelse er en Meteorsteen. Til at bevare denne ældgamle Cultus er Propheten rimeligviis bleven ledet mere af en politisk end en religiøs Tanke; han vilde bevare det engang ved en Mængde Sagn længst helliggjorte Sted og gjøre det til et Foreningspunkt for alle Islams Bekjendere. Den genialt undfangne Tanke er bleven til fuld Virkelighed; endnu til denne Dag er Balsarten med Handelsomsætningen i Mecca og Medina eller rettere i hele Landstabet Hidjaz det mægtigste Baand imellem Islams mangfoldige Stammer og Nationaliteter; de hellige Stæder besøges i Gjennemsnit, beregnet efter den sibste Snees Aar, aarlig

af over et hundrede tusinde Pillegrime. Omkostningerne til den ydre Beklædning af denne Bygning stæer paa Sultanens Regning; Tæppets eller „Kiswaens“ enkelte Stykker afhentes paa Castellet i Cahirah og føres derfra til Hasanins Gâmi i den nordlige Deel af Byen for der at sammensynes og bringes med den hellige Karavane til Mecca. — Det var den sjette Schamwal (31te Januar 68), da jeg tilfældig modte Toget paa Veien til Numæslapadsen, hvor tæt op til Kastelet en Estrade var opført for Khebiven, der i Overværelse af sit Divan selv udleverer det hellige Tæppe. En Mængde Menneſker var her forsamlet, der morede sig paa bedste Maade med at høre paa Derwischnes Brøl „Allah hu.“ (Han er Allah,) hvormed de ledsage deres Mundbân, og at overvære en lille Fantasia eller Tournering af nogle Beduiner. Toget camperer under aaben Himmel og modtager den følgende Morgen Tæppet, der i fire svære Kuller, indviklede i sort Fløil og ledsagede af en militair Eskorte, føres ad samme Wei til Hasanins Gâmi. I det Dieblif Kullerne fortæes forbi den Plads, jeg havde valgt mig, opstod der en frygtelig Trængsel. Lusten gjenlod af Raabet: Allahs Klæde! og Enhver styrte frem enten for om muligen at lægge Haanden paa den hellige Gjenstand eller i det mindste at knæle for den; selv de bag Gitterne skjulte Serailsdamer sænkede Lor-klæder ned, for saaledes at komme middelbart i Berøring med Tæppet til Allahs Huus. Et Par Dage efter den 10de Schamwal (4de Februar) bestemte jeg mig til

i Selstab med en dannet Gensdarmofficeer Aga Feiz-
 a Mah at gaae ind i den omtalte Mosquee. Det lykkedes
 efter nogle Indsigelser af Præstestabet at see og berøre
 en Flig af det hellige Tæppe, hvad, som man sagde,
 maatte medføre selv for en Bantio en særlig Velsignelse;
 at undersøge det nærmere var naturligtviis en Umulighed.
 Jeg maatte da altsaa troste mig med at skulle see
 Helligdommen endnu en sidste Gang paa dens Vandring
 til Mecca; dette skete den 21de Schawwal (15de Febr.),
 da den høitidlige Procession af Pillegrimskaravanen skulde
 gaae for sig. Aftenen i Forveien overraskedes jeg ved
 Sengetid af en eiendommelig lille Episode, der vel ikke
 saa let falder i nogen Troesfælles Lod, nemlig selv at
 blive anseet for Pillegrim. Som Du veed, min Kjære,
 boer jeg i en gammel reduceret Paschabolig, hvis op-
 rindelige Konstruktion er forstyrret ved en uendelig La-
 byrinth af Tilbygninger, beboede af Moslims med deres
 Haremer, Børn o. s. v. Det behagede da Stjæbnen at
 føre et Par straalende Gawaziah ledsagede af Falkel-
 bærere og Musikanter, for mine Binduer; efter at have
 beundret deres eiendommelige Dands og tilkøstet dem som
 Tribut nogle Pjastre, erfarede jeg om Morgenens af min
 alvidende Hadhra, at den lille Bande var engageret til
 at bringe en den følgende Morgen bortdragende Ven
 denne Afstedshilsen, men havde taget feil af Binduerne
 og valgt min Ringhed til Gjenstand for denne Ovation.
 Lørdag den 21de Schawwal (15de Februar) vækkedes
 jeg da tidlig af mine Ghawaziah-Reflexioner ved Ka-

nonstue fra Kastelet, og kort efter indfandt sig min nye Ledsager Saïd Effendi, en ung Tyrk, jeg lykkeligt havde gjort Bekjendtskab med, efter at min troe Imam Musas vanlige Selvskab var bleven forstyrret ved det fromme Collegiums Mellemkomst i Gâmi el-Uzhar. Ved et Besøg i dette berømmelige Institut, hvor man har gennemført den sindrige Tanke paa eengang at forene et theologisk Seminarium, det største i Islams vestlige Lande, med en Idiot- og Blindeanstalt, af hvilken Grund Indtrædelsen her altid paa Grund af den brogede Befolkning har sine Betænkkeligheder for en Vantro, blev det paa den eftertrykkeligste orientalske Maade betyndt Musa, at han enten havde oieblikkelig at opgive al Samkvem med en „Kafir“, hvis Indvielse i Islams Mysterier var „Haram, o: grov Synd, eller at pakke sig ud af sin Ruin i Dagh-Bays Mausolee med Opgivelse af sin tredobbelte Funktion som Minaretraaber, Skolemester og Præst. Da jeg efter hans egen meget rigtige Mening ikke kunde tilbyde ham en bedre Ruin i Europa til Beboelse, maatte vi altsaa opgive hinandens Folgestab paa offentlig Gade i Cahirah og indstrænke vore Sammenkomster til tilfældige Møder i Drænen. I spændt Forventning tager jeg da med min besværre af Ophthalmi lidende Tyrk Plads i en Café ved den nordlige Port Bâb el-Kasr, og efter en Timestid, tilbragt med Nydelsen af denne L dsfedrik og Marguilah, begynder da endelig Processionen, hvis Elementer jeg vil gjengive efter en paa Stedet affattet Optegnelse:

I Spidsen en uoverstuelig Skare Tiggere i Bjalter, ledsaget af Paukeslagere, tre Kameler med Bærestole, en enkelt Pillegrim i hvid Turban, Paukeslagere og Kameler, belæssede med Vand, Frugter, Reisereliquier, Bærestole og en Snees Khawwass, tre Faner baarne af Kiswastrædderne, en ny Bande Tiggere med Faner, ledsaget af Gjoglere. Man standser et Dieblit, og et underligt, uhyggeligt Skuespil begynder: De svinge Dolke og Sværd, hugge ind paa hinanden, Blodet strømmer frem af de nøgne Legemer; man stikker hinanden Dolke i Dinene, og Sværdene gjennembore Kroppen til Hestet. En lille Pause: De Faldne springe muntert op igjen og afvaske deres Saar. Det Hele er et ikke ubehændigt Gjoglespil, arrangeret af Præstefabet, som haandgribelig Commentar til Læren om den sande Troes Magt. Toget sætter sig igjen i Bevægelse med en ny Bande Tiggere og Derwischer med Flag; fire uhyre Flag fores foran „Emir el Hagg“ : Walfartshyrsten, iført en uhyre grøn Turban, der synes at gjøre ham Ligevægten paa hans Kamel vanstelig; tre Faner svæve over hans Hoved, og Tiggere, der slaae Pauker, følge bagefter. Den uoverstuelige Hob nøgne Tiggere og Derwischer afløses nu af en Afdeling tyrkiske Soldater i graae Troier og røde Beenklæder af særdeles mennefseligt Udseende, Pionerer med Regimentsmusik, derpaa en Bande Gjoglere, der foretage lignende eller endnu væmmeligere Fagter end de foregaaende, hvorefter sex Kameler, belæssede med det til en uhyre Kulle sammenviklede Tæppe og andre Reliquier,

efforterede af en Afdeling Soldater i blaae Troier med Musik; tyrkiske Generalkvartierer, der i god Magt ryge deres Cigaretter og synes at see ret lystigt ned paa det Hele; Fodfolk og Cavalleri paa hvide Heste og Stimler af elendigt Udseende, en Afdeling Khammas og hoiere Functionairer i brillante Dragter og spækkede med Ordener paa Brystet; Cahirahs Politipræfekt i guldgaloneret Uniform, omringet af Tiggere i Pjalter og nøgne Mennester. Vi ere nu snart ved det Yderste — kun en ny Helligdom! Den nærmer sig, og Luften dufter af den kosteligste Røgelse, der svinges om i de rygende Kar. Det er Mahmal o: den hellige Kasse, som viser sig paa en glimrende opsadlet Kamel. — Men Du bliver vel, Kjære, lidt utaalmodig over denne hellige Kasse, da vi jo ere lykkelig og vel færdige med Tæppet? Denne Skik stammer fra den Gjubidiste Sultan Sâlih's Dronning Schagaret ed-Durr, omtrent samtidig med Ludvig den Hellige. Hun foretog sin Pillegrimsreise, omtrent som i den nyeste Tid, 1814, Mohammed Ali's Gemalinde, Moder til Ibrahim Pascha, Ismail og Tusfun, i en glimrende Bærestol, (Lakhtirewân) baaren af to Kameler. De følgende Fyrster sendte som et Symbol paa den kongelige Magt en lignende, men tom, og saaledes har da, lige til nu, Egyptens nærværende Schediv heller ikke undladt at sende en glimrende, pyramide-tilspidsset Kasse, bedækket med Floiel og Brokade, og udstyret med guldbirkede Indskrifter og Broderier til Forskjønnelse af Festen. „Kassen er tom, det

bare Intet" undlob ikke min oprigtige Tyrk strige mig i Dret; imidlertid forer det hele Optog Ravn af „Mahmalprocessionen. Efter denne Helligdom med al dens Stads følger nu en høist vidunderlig Figur, et nyt Vidnesbyrd om Præstefabets Opfindsomhed: en velmæstet, til Bæltstedet nogen Derwisch, med slagrende Haar ned ad Ratten, som uafbrudt vælter Overtroppen frem og tilbage paa sin Kameel under Brølet „Allah hu.“ Denne Persons Opgave er ligeledes kun at forhoie Festens Glæds. En velmæstet Derwisch henvendte sig nemlig til Mohammed Ali med det Forslag til Forstjonnelse af Mahmalprocessionen at ledsage Toget til Kameel lige til Mecca i sit naturlige Costume; den gamle Vicekonge gav sit Minde hertil, henrykt over et saa genialt Indfald, og fra den Tid vælges der et tilsvarende, velnæret Individ til paa den angivne Maade at figurere ved Festen. Hans lange Haar komme ham vel tilpas mod den brændende Sol, og om Natten, da der sædvanlig reises ved denne Tid i Sommermaanederne, tjener hans Tidtpels ham som Forvært; Præstefabet udstriger det derimod som et nyt Beviis paa Troens Almagt. Toget slutter nu endelig med en Snees Kameler, belæssede med Rejsefornødenheder, Pauseslagere og Landsenerer paa Kameler, en Afdeling Khawwass med Karabiner og dragne Krumsabler og fire hundrede Mand Cavalleri i hvide Kitler, som eskortere Toget til Mecca og tilbage, medens de øvrige Tropper vende om, efterat have camperet en Nat udenfor Byen ved Stationen Haswa. Den

hele Karavane standser derpaa ved den omtrent i tre Miles Afstand liggende Station „Birket el-Hagg“ o: „Pillegrimsdammen“ for at medtage den store Masse Pillegrime, der ikke have villet deltage i den høitidelige Procession gennem Byens Gader. Den 27de Schawal er da det almindelige Opbrud af den hele Karavane, der sædvanlig i Løbet af noget over tredive Dage naaer Mecca. — Nogle Dage efter indfandt sig den gamle Scheich Hasanin hos mig i en usædvanlig bevæget Stemning. Jeg fortalte ham Begivenhederne i Gâmi el-Azhar med Musa, som han imidlertid ikke ret vilde gaae ind paa. „Det er Børnestreger af Musa, han behøver ikke at løbe lige i Gabet paa dem med Dig; desuden kunne de sagtens jage ham bort og faae en ny Skolemester; en Lærer som jeg, en gammel Scheich i Rhetorik, have de anderledes Respekt for, og saa pleier jeg da heller ikke at drille dem. „Men, tilføiede han, jeg kom til Dig i Anledning af vor Balsfart, ikke for at høre om Musas Dumheder. Seer Du, jeg er Haggi, (o: en Prestitel for den, som har fuldført sin Balsfart); for tredive Aar siden omtrent betalte en Nigmand for mig og gav mig min Ihram, (Balsfartsdragten, bestaaende af to firkantede Stykker hvidt Uldtøi, uden Sammenfjøning, der fastes om det nøgne Legeme). Lad os rejse sammen! endnu engang kunde jeg have lyst at høre Velkomsten fra Arabahs Bjerger ved Mecca!“ Saa mumlede han en uforstaaelig Bøn; — „Det gaaer an! I Christne komme dog overalt frem, hvor I ville;

jeg veed, der har været Folk som Du tilforn i vor hellige Karavane." — „Fortæl mig om din Balsfart, svarede jeg ham, saa er jeg saa meget klogere, naar vi engang gøre den sammen." Strax tegnede han i sin Hænderhæfte op paa en Lap Papir Navnene paa de to og tredive Orkenstationer, som man passerer gjennem den nordlige Deel af den sinaitiske Halvø og den syrlige Orken paa Veien fra Cahirah til Mecca. Skulde denne Lap, som Du vil finde vittet om nogle Violer, jeg plukkede i Havenne paa Rodha tredie Juledag, kunne leve uftadt i et Par Generationer, kan maastee en Fremtids Akademiker heraf konstaterer og konstruere den gamle Sultansvei, der engang gif fra Cahirah til Mecca. „Kom imorgen tidlig Kl. 2 (o: Kl. 8) og bring mig en Beskrivelse til vor Kaffe om din Balsfart!" Han rystede paa Hovedet, mumlede en Bon, men lovede imidlertid at indfinde sig; „glem saa ikke at kjøbe noget frisk Tombak fra Higiaz (o: Tobak til Vandpiber) hos Ahmed i Khan-Khalil!" — Han kom meget præcis, og vi foretog da forelobig vor Pillegrimsreise i min Stue, af hvilken jeg her giver Dig en kort Beskrivelse, saaledes som den Gamle oplæste den af nogle Blade Papir, han bragte mig". Inden vi tiltræde Reisen, har Du først at høre din Imams Formaning: „Døgiv hvert jordbist Anliggende, naar Du vil haabe Naade og være Gæst hos Herren; gjentag til hver Tid: Allah er stor! prais Allah med et oprigtigt Hjerles Hengivenhed. Haab paa Opsnyldelsen af hans Forjættelser, hans Tjeneres Frelse,

hans Armeers Seire, de gjenstridige Vantroes Udrh-
delse! Anraab derpaa Herren om Naade for vor Pro-
phet, hans stolte Vaabenbrodre, hans Slægt og hans
Hustruer; han var Stabningens Ypperste og bar Pro-
phetiens Segl, han, for hvem Palmterne boiede sig, og
hvem de vilde Dyr ingen Skade gjorde; han, som ledede
sit Folk til Sandhedens Lys. Herren vil da være Dig
naadig og lade din fromme Gjerning lykkes, saaledes,
som han fordem har hørt sine Propheter Abraham,
Ismail, Isak, Noach, Zachariah, Jesus og tilsidst Mu-
hammed Abdallahs Son. Han vil plante Sandhedens
Lys i dit Blik og sit Ord i dit Hjerte, saaledes som
han ene giver Dig dit daglige Brød, tilgiver dine
Synder og leder din Forstand. — Bed saa Herren om
Naade for din egen Slægt, for dine Hustruer, dine
Born, dine Lærere og for dit Land, at han gjør det til sin
Naades Bolig! — Bed saa for din Sultan Abd-ul-
Aziz, at hans Armeer werde seierrike, og at han overhugger
med sit gode Sværd de Vantroes Rakker, derpaa
for de to Paradisets Martyrer, de straalende Ynglinge
Hasan og Husein (Prophetens Borneborn). Hor tilsidst
den hellige Tradition: Verden er et Marked, hvor den
Ene vinder, den Anden taber; Verden er et Mørke, men
Bidenstaben er dens Lys; Herren forene os med dem,
som vinde, og føre os til dem, som see!" —

Saa lyder Formaningen ved den hellige Karabanes
Opbrud, som Du nylig har seet. I syv Dages Af-
stand fra Mecca aflægger Du alle dine Klæder; med

blottet Hoved og Din Ihram, kastet om det nøgne Legeme, en Paamindelse om, at Du engang saaledes stal indsvobes i Dit Ligklæde, fortsætter Du den sidste Deel af Reisen; vogt dig for at tale noget uvenligt Ord om Nogen og til Nogen; udstjæld Ingen for Jode eller Christen, og gjør intet vildt Dyr Fortræd. Det er Herrens Lov; krænk: Du den, er dit Formaal tabt. Om en Uge horer Du da din Imams Raab fra Atabas Bjerg (ved Mecca), medens Karavanen knæler i Andagt! „See! her ere vi for Dit Aashn, Herre, Du, som ikke deler Magten med Nogen; Du, hvem ene tilkommer Lov og Priis! See her ere vi for dit Aashn; see i Naade ned til vor hellige Reise, lad vor Id lykkes og tilgiv vore Synder.“ Efter at have istemt dette Raab, træder Karavanen ind i Helligdommen under en ny Lovsang: „O Herre! fra dig er ene Frelse; Du ophøier og fornædret, hvem Du vil: vi ere komne som Gjæster til din Naades Bolig; naar Stormænd og Mægtige modtage dem, som søge Tilflugt hos dem, hvorledes skalde Du da kunne lade dine Gjæster staae udenfor Porten? Opfyld vor Bøn, stuf ikke vort Haab og lad ikke den Onde finde Vej til vore Hjerter!“ Derpaa vender Du Dig med en lignende Bøn til Bemzems Kilde: at Herren vil lædffe din Tørst med Paradisets Vand, som han eengang frelste Ismail og Hagar ved denne Kilde. Derpaa kredser Du syv Gange om den hellige Raabah og søger at komme til at kyssse den sorte Steen. Det er en Tilbedelse, hvori vi Støvets Born med vore sandse-

lige Legemer søge at efterligne Englene, der svæbe om Allahs Throne. Raabaen er kun Symbolet for den guddommelige Majestæts Throne i de Lysets Egne, hvortil dit Dje her ikke naaer hen, den sorte Steen for Herrens Almagt. — Efter dette bestiger Du Høien Safa udenfor Helligdommen og gjennemvandrer syv Gange Dalen mellem denne og Merwa. Denne Vandring i den øde Dal skal minde Dig om, at Du engang kommer til at svæbe i Gravens Mørke i Rædsels Uvisshed, om Allah lader dine gode Gjerninger veie op mod dine Synder, eller Du bliver fordømt. Hermed er da dit Besøg endt. Har Du Penge til Offerdyr, er kun Offeringen tilbage: Du bestiger da den 8de Dul-Higgeh Arafats Bjerg og dvæler her i Erindringer om Prophetens Afstedts-Balsart, da han udtalte de Ord: „I dag er Opførelsen af Islams Bygning endt! Den næste Dag besøger Du Mozdalifas Høi og dvæler her indtil Midnat for den 10de, da Du stiger ned i Mina Dalen og kaster under Nedstigningen, som tilforn Propheten, Smaastene fra Mozdalifa til Fordrivelse af alle onde Mander. Med den tiendes Morgenrøde befinder Du dig ved Offerstedet, hvor Dyrene slagtes, og Rjødets uddeles til de Fattige; med jo større Beredvillighed og Iver Du bringer dit Offer, desto større vil dit Haab blive om at reddes ved Allahs Naade. Efter dette vender Du tilbage til Helligdommen for at gaae om Herrens Huus for sidste Gang til Afsted; har Du med fromt og ydmygt Sind opfyldt din Balsart

Bud, da vil Du endnu føle en Trang i dit Hjerte til at besøge paa Tilbagereisen Prophetens og hans nærmeste Baandendødres og Slægts Grave i Medina; men kun i ærbødig Afstand skal Du nærme dig disse Steder uden at kaste dig ned eller kysse Gravstenen, som Skit er hos Jøder og Christne; Propheten seer dit Besøg, din Hilsen og din Bøn vil naae ham, med hvem Allah føre os sammen i Paradisets Boliger."

Reisen havde været besværlig nok for den Gamle, der med sky Blik rakte mig et Par strevne Ark. — „Du kan lade mig faae dem igjen, naar vi sees næste Gang; jeg har ikke givet dig dem.“ Han mumlede en Bøn og gik. — Den Gamles Betænkelighed ved muligen at have valgt et upassende Emne til Gjenstand for en Samtale har vel været øieblikkelig og er i al Fald snart bleven beroliget ved oftere at see trykte Værker om Islams Ritual hos mig; imidlertid var det mig ret hjært at faae en levende Fremstilling heraf gjennem et mig saa nær bekjendt Dienbidne.

Den store Beiram eller Offerfest er altsaa den tiende i Dhul Higgeh, Aarets sidste Maaned (svarende i Mar til tredie April) og feires i Cahirah omtrent som den lille Fest; man klæder sig i sine bedste Klæder og efterligner i det Smaa Slagtingen af Offerdyr, hvis Kjøb uddeles til de Fattige. Opholdet i Hibjaz varer henved een Maaned, og idet man med Hen- og Tilbagereisen sædvanlig regner lidt over tre Maaneber til en Pillegrimsfart fra Cahirah, ventes den

hellige Karavane først tilbage henad Midten af Safar 3: Aarets anden Maaned, som derfor her i Egypten ogsaa kaldes *Mazlet el-Hagg 3*: (Pellegrimsfarernes Hjemreise). Jeg vil da selvfølgelig neppe have den Fornøielse at gjense den hellige Kasse „Mahmal“ og lade dig vide, hvorledes den bestnder sig efter sin Orkenreise, da Chamsinen for længst vil have gjort Ende paa mit Ophold her; lige saa lidt vil jeg trætte Dig med en Beretning paa anden Haand om et Par andre Festdage i Islam: Prophetens Fødsels- og Dødsdag den tolvte Rabia (dette Aar i Juli Maaned) og den omtrent sex Uger efter faldende Marthren Husein's Fødselsdag, der hvitideligholdes i den oftere omtalte Hafanin's Gami. — Ved Muhammeds Himmelfartsfest den syv og tyvende Regeb. (fire og tyvende November 67) var jeg imidlertid lykkelig og vel ankommen til Islams Hovedstad, og jeg vil da tillade mig at give dig et Uddrag af min Dagbog, saagodt som jeg dengang, under mit Noviciat i Islam, har affattet mine Optegnelser. Denne Fest skulder, som de to foregaaende Fødselsdagshviter, det fromme Præstestab sin Oprindelse, og beroer kun paa en bogstavelig Opfattelse af Begyndelsen til den syttende Sura eller Afsnit i Koranen, hvor det hedder: „Priset være Herren, som har fort sin Tjener om Matten fra Meccas Helligdom til Jerusalems Tempel . . .“ Allerede blandt Prophetens nærmeste Samtidige hævdede sig vægtige Stemmer for at lade disse Ord gaae paa en Drom, især efter at Aischa, Prophetens Hustru og det

mest paalidelige Vidne i denne Sag, havde afgivet den hoitidelige Erklæring, at Muhammed ikke havde et Dieblif forlabt sit Leie den Nat; Moawiah, den senere Chalif, sluttede sig til samme Mening. Den modsatte Anstuelse, fremsthyndet af et politisk Had til Moawiahs Slægt, gjorde sig imidlertid stærkere gjældende, og, skjøndt man efter min gamle Scheichs Uttring kan være en god Moslim, om man end lader denne Sag staae ved sin Værd, har dog Læren om Prophetens Himmelfart bundet Seir. Efter denne havde Muhammed besteget Underdyret Borak og er paa dette ført fra Mecca til Jerusalem og derfra gjennem de syv Himle til Allahs Throne, Alt i en saadan Fart, at han fandt sit Leie endnu varmt ved sin Tilbagekomst og kunde hindre en Vandstaal i at vælte, som han i sit Hæftværk ved at stige til Hest var kommen til at støde til. Det er for øvrigt den eneste Mirakelhistorie, hvortil Prophetens lidt utydelige Tale om sig selv har givet Anledning; en lignende, at han med sin Finger har spaltet Maanen, er uden nogensomhelst Skyld fra hans Side kun et Op-spind fra Theologerne, der i deres Tjenstiver have paa denne Maade gjort Begyndelsen af det 54de Cap.: „Timen er nær, Maanen spalter sig o. s. v.“ temmelig meningsløs; han taler nemlig her om Tegnene, der skulle gaae forud for den yderste Dag, et Thema, han i en vis Epoche af sit Liv ikke sjældent fandt Behag i at variere som et Strækkebillede mod de Vantro. For imidlertid ikke at blive sidde i disse Dommedags-

betrægtninger af Propheten, vende vi tilbage til vor Himmelfartsfest, idet jeg kun har at tilføie, at denne Høitid næsten forsvinder uden nogetsomhelst Spor i Cahirah, men kun iagttages i et Kvarteer i den nordlige Deel af Byen, hvor nogle Derwischer i et Kloster producere et lille Stykke Mirakel, jeg to Gange har seet, det saakaldte „Dofah“ o: „Redtrampning“. Det bestaaer i, at en Snees af disse Herrer lægge sig rolig næsegruus ned paa Maven, og deres Schleich, ledet af et Par Tjenere, ganske langsomt rider hen over de henstrakte Legemer. Da Hestene i Orienten ikke ere stoebe, og disse Dyr af Naturen træde saa let som muligt over et Menneſtes Legeme, om ikke aldeles undgaae det, har Kunststykket ikke stor Betydning; skulde Een faae en let Contusion, er han imidlertid meget glad i den Forvisning, at det regnes ham til Gode ved hans Synderes Dpgjørelse. Paa samme Maade høitideligholdes paa Kerafat Schafeis Fødselsdag i Begyndelsen af den 8de Maaned Schaban; denne har i Islam omtrent Betydningen af en Kirkesaber for den christne Kirke og fremkaldte i det andet Aarh. efter Profeten den ene af de fire anerkjendte orthodoxe Retninger, til hvilken den største Deel af Cahirahs Indvaanere høre. — Nat- ten for den 15de Schaban (f. A. den 12te Decbr.) an- sees for i hoi Grad hellig. Det er paa denne, at Menne- stets Skjæbne for hele Aaret afgjøres i Himmelen; den indtraf nu sidste Aar en Torsdag, og skulde Du, Kjære, have Lyft til at høre en islamsk Prædikant, kunne

vi modtage Imam Musas Opfordring til at assistere ved en Khutbah (Prædiken) i Qait-Bahs Capel, den smukkeste Ruin i Orkenen. Dog undskyld; jeg kommer tilforn med min Indbydelse: som Dame gaaer det ikke vel an, at Du kommer i Gamien; det er just ikke forbudt i Loven, og paa enkelte Steder findes et Rum, næsten aldeles mørkt paa Grund af de stærkt tilgittrede og med Gardiner forsynede Vinduer, men det er nu engang Skik og Brug at overlade Eders Rjon til egen og bedst-mulig Andagt i Hjemmet; saadan var Prophetens Wiis henimod Slutningen af hans Liv, og han har uden Tvivl havt sine gode Grunde hertil, der kunne være os lige-gyldige. Du vilde ellers have faaet min Musa at see, hvorledes han med hel hoitidelig Mine stottet til sit Træsværd — det samme, jeg har brugt til Vegetoi for hans talrige Borneflof om Eftermiddagen — og med sin sonore Røst, der saa ofte fra Minaretets Top har henrykt mit Ore i Orkenens Regioner, holdt omtrent følgende Tale, som han med en vis Selvfølelse bagefter meddelte mig skriftlig, om noget af hans Ord skulde være undsluppet. Dog vi maae først tilbage til det underlige Træsværd, at det ikke skal forstyrre din Andagt. En Muslim tør ingen Baaben være i Moscheen, der er Fredens Bolig, men aflægger dem ved Indtrædelsen. Træsværdet er kun et symbolisk Tegn, der tages med paa Prædikestolen i de Laude, der ere undertungne ved Sværdet, ikke ved frivillig Underkastelse; at Ægypten, trods Iman Musas saaledes antydede Me-

ning, desuagtet snarere hører til den sidste Kategori, er her en ligegyldig Sag, vi helst maa overlade som et Stridens Vble imellem Fremtidens Lærde og Theologer. Utsaa til vor Prædiken, hvis Indledningsbøn, bestaaende af almindelige Phrafer, vi gjerne kunne lade bortfalde; den slutter med disse Ord: „Jeg vidner, at vor Herre Muhammed har bragt den hele Menneftesked glad Budskab og Advarsel; Gud, vær naadig vor Herre, din Prophet og hans stolte Baabenbrødre! — Herrens Tjener! Vider, at Naadens Terminer ere begrænsede, at dens Gaver ere bestemte, dens Lider ere Eder Alle bekjendte, dens fortsatte Udbelinger Eder Alle bitterlige. Denne Maaned hører til Naadens Lider, denne sidste Nat til Almagtens Vidnesbyrd, denne Fest er den skønneste af Himmelens Fester, dens Gaver de rigeste af Barmhjerlighedens Gaver; dens Fortrin store og glimrende. I denne Nat modtager Herren hver, som vender sig til hom, beskærmer den, som søger Ly hos ham, er Den nær, som søger hans Nærhed; i denne Nat lader han sine Begjæringer udstrømme fra sine Hænder, saa at de overgaae ethvert Haab; i denne Nat er hans Barmhjerlighed uden Grændser, hans Godhed overstrømmende, hans Magt vældig; i denne afgjør han enhver Sag efter sin Dom, bestemmer, hvad der skal skee for næste Aar; i denne afgjøres Liv og Død, i denne fastsættes Overflødighedsaar og Dyrtil; i denne optegnes Navnene og vaages over Troens ædle Forkæmpere, over de Rejsende mellem Mænd og Kvinder, og der holdes Tal med

dem, som have besøgt Herrens hellige Huus; i denne Nat aabnes Himmels Porte, Herren forunder de Lydige Velighed til fromme Gjæringer, sonderriber Sløret fra de Vilbledtes Hjerter, sætter i Frihed de i Synd lænkebundne Sjæle, talrige som Haaret paa Eders Hoveder; hans Naade omfatter alle Skabninger. — Men han seer ogsaa ned til Afgudsdyrkeren, Morderen, Tyven, Skjorlevneren, den Svigefulde, den Gjenstridige, den Misundelige, Trolldomskunstneren, Falskneren, Rjatteren og den Bantro, den Haardhjertede, Forstokkede, Bagtaleren, Hyfleren, Biindrikkeren, fort Hver, som ikke elsker og følger hans Profet og hans ædle Slægt; de skulle komme i Kval; deres Ophold skal være i Helvedes Pine og Glendighed, ingen Tilgivelse eller Naade venter dem fra Herren, ingen Barmhjertighed eller Mildhed skal vederfares dem, undtagen saavidt de ombende sig, gjøre gode Gjæringer og blive paa den rette Vej. Seer nu til, om I besværes af nogen af disse Byrder og vadster Eder reen med Ugerens Laarer for den værste Smuds før den hellige Nat; søger Eders Tilflugt hos Barmhjertighedens Konge og styrer hen i Bestandighedens og Udholdenhedens Havn. Skynder Eder, før Terminen er endt, før Naadesgaverne ere uddeelte. Iler masselviis til Naadens Bord, staaer op denne Nat og faster, og værer Alle paa Eders Post! Frygter Allah, søger i Frygt hans Nærhed og Kjærlighed, gjører Eders Gjæringer rene for Allah, thi ham skulle de bringes, for hvem ikke saa meget som et Sandkorn af god Gjærning er skjult. Er

det godt, vil han fordobble det, thi Allah begaaer ingen Uret! — Hører tilsidst den hellige Tradition af Profetens Mund: I Natten til den hellige Schaban-Fest da staaer op! faster om Dagen! thi Herren stiger ned ved Solnedgang til den nederste Himmel og siger: „Hver som beder, vil jeg bønhøre, hver, som anraaber om Tilgivelse, forlader jeg; hver, som søger sit daglige Brod, ham giver jeg det, og saaledes fortsætter han til Morgenroden.“

Hvis Du ikke er blundet hen ved denne islamste Prædiken, — jeg maa da troste mig med, at Saadant ogsaa kan passere ved en christelig — vil Du have fundet en vis Righed i denne med Capuzinerens i „Wallensteins Lager“ endog deri, at de enkelte Phraser ende i Originalen med et Rim; som Du har seet, stiller man da ogsaa i denne underlige Verden Texten tilsidst. — Det vilde være en yderst vanskelig Sag at afgjøre, om Imam Musa, en Mand paa henimod de 40 Aar, selv er inderlig overbevist om sine Ord's objective Sandhed; de tillærte, opstyltede og traditionelle Phraser, udtalte med en voldsom Pathos, ere ham i al Fald særdeles behagelige; sandsynligviis er han neppe naaet hen til nogen videre Reflexion, og de ere ham uundgaelig nødvendige til Erhvervelse af den Smule Føde og Fribolig i Ruinen, som hans høie Herrer i Gami-el-Uzhar tilstaae ham. Hvorledes den ædlere Mand, der, forbunden med store Naturgaver, udmærker Araberen og endnu bedst har vedligeholdt sig hos Beduinen, trods Folkets

mangeaarige Nedværdigelse dog endnu kan bryde frem, oplevede jeg selv et Exempel paa med den ligesaa ubetydelige som godmodige Imam Musa. Da han efter længere Tids Fraværelse endelig under en Forklædning og med en hemmelighedsfuld Mine besøgte mig henad den Tid, han formodede, jeg vilde reise, og meddelte mig nogle nærmere Omstændigheder ved Sammenstødet med Ulemaerne i Gami-el-Uzhar, foiede han ved Afsteden til: „Men besøg mig, saa længe Du endnu er her, ude i Ørkenen; der er der kun paalidelige Folk, som ere Dig bekendte; jeg stylder din Nærværelse her at være bleven opmærksom paa min Uvidenhed; men jeg stal snart begynde at lære Noget.“ Et Par Dage efter traf jeg ham i Besiddelse af et Par grammatiske Compendier og nogle Traditionsbøger, han havde kjøbt for nogle majsommelig sammenparede Pjaster. Det vil imidlertid ikke undre mig, naar jeg, som jeg haaber, gjenseer Cahirah, da ikke længer at gjenfinde den opvakte og muntre Imam Musa, men snarere en stærk slovet og i brutal Fanatisme barrikaderet Figur; det er i al Fald den næsten gennemgaaende Udviklingslov i hele Orienten, der kun tilføder saa Undtagelser.

Hvis Du, Kjære! har holdt ud til Enden med en Skilbring af uvante, om end ikke ubekendte Forhold, hvori jeg har søgt ligesaa meget at undgaae almindelig bekendte Trivialiteter som at trætte Dig med en fremmed Detail, er jeg vis paa, at Du heri vil opdage en ny Variation af vort ofte behandlede Thema, at de

forstjellige Religioner ere underkastede, som Alt paa Jorden, bestemte Udviklingsløve, efter hvilke de holde sig i Forhold til den Sandheds-Kjerne, der har bragt dem til at fremstaae. At Islam, der, trods en krampagtig Ensidighed i sin Lære om Guds Eenhed og Almagt, paa engang har sit Lyngdepunkt i en mægtig Ibees Sandhed og beslægtede Religioners Udartelse, nu skulde være bleven en tom Skal, der sonderknust snart vil spredes for alle Vinde, er mindst af alt min Mening. Dens Levetid, troer jeg, er tvertimod uberegnelig og længst blandt Afrikas Folkesæd, hos hvem den indtil den seneste Tid bestandig vinder Udbredelse. Om den Plads, der, ifølge Forsøgene paa at kontrollere Forsynet's Verdensstyrrelse, skal tildeles den, vil man maaskee blive enig, saafremt det ellers er givet os at afveie dens skadelige Indflydelse mod dens Virkning at have fremkaldt en Civilisation og ordnede Statsforhold blandt tilforn raae Naturfolk.

Lev nu vel, til vi gjensees. Et Gjensyn er Livets bedste Glæde, men forudsætter atter Afstillelse!

Smuglerne.

En Novelle.

Bed

S. P. Holst.

I.

Det var i Begyndelsen af April. Sognepræsten i Gilois, et lille Sogn paa Grændsen mellem Schweiz og Jurabjergene, havde læst sit Breviarium, fordoiet sin Middagsmad og spadserede nu omkring i sin Have. Han var i et Perlehumeur, thi hans Huusholderste, Lienne, havde idag slet ikke kjæendt paa ham, og det var Noget, som han ikke var vant til. En lille Sky formørkede rigtignok hans Pande, da han tilfældig kom forbi et Sted, hvor Havemuren for flere Aar siden var faldet ned og dannede et aabent Gab, som bestandig blev større. Den gode Sognepræst stod nemlig ikke paa

nogen god Fod med Mairen, og alle hans Forestillinger, Klager og Bonner om at faae Skaden repareret havde derfor ikke hjulpet ham det mindste. Dette lille Ufsald af daarligt Humeur vilde idag hurtigt være gaaet over, hvis der ikke i det samme var styrtet en heel Flok Høns ind igjennem Bresschen og havde taget Haven i Besiddelse. Det var de samme Høns, som Sommeren i Forveien havde spiiist hans Salat og hans Urter, og, hvad der var det Allerværste — disse Høns tilhorte Mairen, der var hans nærmeste Nabo. I retfærdig Forbittrelse begyndte han at forfølge Hønsene, men han gjorde kun Dødt værre og han var aldeles forpustet og drivvaad af Sved, da han langt om længe blev nødt til at opgive Evret. Pludselig fik han Undsætning fra en Kant, han mindst havde ventet det. Det var en ung, rask Bondepige, der kom ind fra den samme Bressche og i en Haandevending jog de ubudne Gæster ud den Vej, de vare komne. Hun vilde selv fjerne sig med det samme, men Sognepræsten, der aandeløs var sunken om paa en Bænk, kaldte paa hende og vinkede ad hende, at hun skulde sætte sig ved Siden af ham.

„God Dag, Hr. Pastor!“ sagde den unge Bondepige. „Jeg var henne og faae til Sophie Margillet, der ligger syg, og saa fik jeg Die paa Hønsene i Deres Have — jeg vidste ikke, at De selv var herinde. Naa, nu har vi da endelig faaet lidt Varme i Veiret, Hr. Pastor!“

Den gode Abbe Nicod betragtede hende opmærksomt.

„Ja vist, mit Barn, svarede han, og det er godt for Saaeningen, at det kommer. Men hvad fattes Dig? Du har jo grædt, synes jeg!“

„Na det har Intet at betyde. Jeg græder jo for slet ingen Ting og leer et Dieblif efter. Husker De ikke nok, at De selv engang sagde til mig“ . . .

„Snif Snaf, dengang var Du jo ganske lille. Nei, Tingen er nok den, at Du igjen har talt med Ferréol.“

„Nei, ikke i hele tre Maaneder, og jeg har jo fortalt Dem, hvad han dengang sagde til mig.“

„Hvad er der da passeret? Naar pleier Du, Therese, at skjule Noget for mig?“

Therese vilde kun nødig ud med Sproget, ikke fordi hun jo nok havde Tillid til den gamle Præst, men hun hørte nu engang til den Slags Naturer, der kun have een Egoisme, og det er den, at de ville beholde deres Sorger for sig selv og ikke plage deres Venner.

„Nu vel, Hr. Pastor,“ sagde hun og slog Dinene ned; „naar De endelig nøder mig til at tale, saa er Sagen den. Jeg var imorges ude at hænge Vaff op, da min Moder kom hen til mig. „Hør, Therese,“ sagde hun til mig, „nu skal Du bestemme Dig. Den unge Mand fra Gernibaub var her igjen igaar, mens Du var nede i Mællestuen. Han vil absolut have Dig

og kommer igjen i aften for at faae Sbar. Hvad vil Du, at jeg skal sige til ham?"

„Hvad svarede saa Du?“ spurgte Abbe Nicob.

„Hvad jeg svarede! ja det kan De nok tænke Dem. „Du vil jo ikke tvinge mig imod min Billie,“ sagde jeg; „dertil er Du altfor god, og Du veed jo, at hvis jeg gifter mig engang, saa bliver det med Ferréol.“ — „Saa tag ham, men strax!“ sagde hun „jeg har betænkt mig og giver mit Samtykke.“ — „Nei ikke nu,“ svarede jeg, „ikke saa længe han er, hvad han nu er. Jeg husker godt, hvad Du svarede Ferréol, da han for to Aar siden friede til mig. „Ferréol,“ sagde Du til ham, „min Mand var Tolddetjent. Smuglerne slog ham ihjel ved Noirmont, og nu skal jeg give min Datter til en Smugler! Nei heller maae de lægge hende i den sorte Jord!“ Dengang var jeg saa ung, og Ferréol havde nylig givet sig i Kæft med Smuglerne. Jeg troede, at jeg skulde faae ham fra dem, men nu har jeg halvt opgivet ham.“

„Og deri har Du gjort Ret, Therese!“ sagde Præsten. „Du skal see, han er og bliver kun et daarligt Subjekt alle sine Dage.“

Therese vilde nok selv have Lov til at misbillige Ferréols Opførsel, men hun holdt ikke af at høre Andre tale ondt om ham. Hun satte derfor ogsaa et misfornøiet Ansigt op, som den stikkelige Præst ikke kunde andet end lægge Mærke til.

„Ja Du kan ikke lide, at jeg siger Dig saadant Noget, det seer jeg nok,“ sagde han; „men kan Du

negte, at jeg selv har holdt af den Knegt, og at der ikke er Noget i Verden, som jeg jo gjerne havde gjort for ham? Da min stakkels Søster døde, tog jeg ham, der var hendes eneste Søn, til mig og behandlede ham som min egen. Han var saa smuk, opvakt og forstandig, at jeg ordentlig var stolt af ham. Naar jeg havde min sans-façon *), sagde mine Colleger til mig: „Den Dreng maa Du lade studere — han kan drive det til Noget.“ Jeg satte ham da ogsaa i Seminariet i Nozeroy, men han trob om Natten over Havemuren og besfetterede. Det nyttede kun lidt, at jeg bragte ham tilbage — han løb sin Wei bestandig — men paa Værtskuse og Reglebaner kunde han hænge, saa længe det skulde være. Jo, det var nydeligt for en Neveu af en Geistlig! Nei, mit Varn! jeg har gaaet meget igjennem for hans Skyld, og det siger jeg Dig, det vil gaae Dig ligesom mig, hvis Du ikke itide giver slip paa ham.“

„Ja, men han har da ogsaa sine gode Sider, og dem bør man heller ikke glemme. Husker De ikke, hvor god og hvor tjenstvillig han var. Naar der var trang Tid paa Folk i Hosten, behøvede man blot at sige til ham: „Ferreol, jeg trænger til en Haandskrækning,“ saa var han parat paa Diebliffet. Da der var den store Ildbrand hos Pasquier, var der Ingen, der turde døde sig

*) En „sans façon“ kaldes de Middage, som de franske Geistlige paa Landet indbyrdes give hinanden.

ind i Stalden, fordi den var omspændt af Røg og Luer; men han gik derind og frelste alle Dyrene. Og da min Broder, den lille Tony faldt i Floden hernede, fordi han vilde tage Weg ud af en Rede under Roden af et Piletræ, saa var der Ingen af alle dem, der stode i Nærheden, som havde Mod til at springe ud efter ham — Ingen uden Ferréol."

„Maastee havde det været bedst for Tony, at han var bleven i Floden," sagde Præsten i en alvorlig Tone, „saa havde han nu ikke givet sig i Raft med Ferréol for at blive Smugler ligesom han."

„Om Tony er i Ledtog med Ferréol," svarede Therese i en starp Tone, „skal jeg ikke kunne sige, thi han tog bort iforgaars uden at sige, hvor han gik hen; men selv om han virkelig er bleven Smugler, saa er det da ikke noget Nyt hertillands. Har ikke Hr. Gros Lambert ved at smugle fortjent hele sin Formue, og er der Noget, der hilser ham mindre høfligt af den Grund? Har ikke Charlotte Ridu Friere i Overslod, stjondt hendes Fader i sine unge Dage var den værste Smugler paa hele Egnen? Og hvad siger De om Præsten i Crozets med hans tomme Bonnebog, der var propfuld af Commeuhre? Naar han gik forbi Toldstedet, reiste Betjentene sig op for at hilse ham, men en Dag, da han gik forbi, begyndte der et Repeteeruhr at slaae inde i Bonnebogen"

„Ti!" raabte Præsten forbauset over at høre saa-

banne Ord i den unge Piges Mund — „ti, det var til en Kirkebygning!“

„Til en Kirkebygning eller ikke,“ svarede Therese i en tør Tone, „Smugleri var det alligevel.“

Disse gudsbespottelige Ord bragte den gode Præst ud af sig selv. „Hellige Jomfru Maria!“ raadte han, „hører jeg ret? Er det Dig, Therese, der taler saaledes?“

Dette Udbrud, der kom lige fra Hjertet, gjorde et stærkere Indtryk paa Therese end den mest salvelsesfulde Prædiken.

„Tilgiv mig, Hr. Pastor,“ sagde hun ydmygt og angrende, „og vær ikke vred over de onde Ord, der undslap mig imod min Villie. Det kommer af, at jeg holder saameget af Tony, og at jeg saa nødtigt vil vide ham i Ledtog med Smuglerne, der tog Livet af hans Fader. Men det veed den stakkels Dreng ikke, thi det har Moder skjult for ham bestandig. Jeg hader og afstøjer Smuglerne ligesaa høit som Nogen, men hvad Ferréol angaaer, saa gjør det mig ondt at høre Nogen tale ondt om ham, thi vi har holdt af hinanden, lige fra vi vare ganske smaa. Det var først, da Moder viste ham Doren som Frier, at han begyndte at gaae paa Værtshuse og give sig i Kæft med Smuglerne. Siden den Tid har jeg kun seet ham to Gange, og begge Gangene har jeg bedet ham om at holde op med et Liv, der maa ende med Forstrækkelse. Derfor endnu engang,

vær ikke vred! Jeg havde reent mistet Hovedet og vidste ikke, hvad jeg selv sagde."

Abbé Nicod var altfor stikkelig, til at han ikke skulde tilgive hende af Hjertet, og hun var allerede halvt ude af Haven igjen, da hun fik Die paa en ombandrende Kjæbelskikker, der stod ude paa Veien og fortalte Historier. Han havde samlet en halv Snees Bønder omkring sig, og han gjentog Ferréols Navn den ene Gang efter den anden. Hun listede sig nærmere og skjulte sig bag en Bistade for at lytte. „Jo han er sin, kan I troe!“ sagde Kjæbelskikkeren. „Nu skal I blot høre, hvad for et Puds han spillede Tolbbetjentene igaar. Han faaer at høre, at Forpagterens Kone i Mouthé er bleven syg, og strax sender han Bud efter Doktoren i Nozeroy. Naa, Doktoren kommer ogsaa kjørende strax, og mens han gjør sit Mikmat inde med den Syge, stopper Ferréol Bognmagazinet fuldt af Cachemir-Schavler. Aldrig saasnart har han gjort det, før han gaaer over Grændsen for at vente paa Bognen. „Om Forladelse, Doktor!“ siger han, da Bognen endelig kommer. „De har nok Noget med dem til mig?“ — „Nei, hvad skulde det være?“ — „Det skal De strax faae at see.“ Han aabner Magazine, snapper sin Pakke Schavler, talter Doktoren leende for hans Uleilighed og loder sin Vei. Nei, hans Eigemand findes der ikke!“

Therese havde hørt meer end nok og skyndte sig hjemad. Paa Veien til Landsbhyen saae hun en pjaltet gammel Kjælling gaae langsomt foran sig — det var

Moer Piroulaz, som Tolbbetjentene brugte til at spionere for sig. Baade hun og hendes Haandtering vare Therese lige modbydelige, og hun vilde skynde sig forbi hende, men Moer Piroulaz vilde ikke lade hende slippe for saa godt Kjob.

„God Dag og vent en lille Smule!“ raabte hun efter den unge Pige for at tvinge hende til at staa stille. „Nei Barn! Du bliver da smukkere Dag for Dag! Ak, hvem der blot havde en Louisdor og dobbelt op for hver af dem, som Du gjør Hovedet forrykt paa! Naa! naar skal vi saa have Bryllup?“

Den Gamle havde sat sin Kurb ned foran sig og begyndte at tage Et og Andet frem af de Ting, hun pleiede at sælge til Bonderne. „Hvad skal vi saa have hjem med til Huset idag? Sukker? Kaffebonner?“ . .

„Tak, Moer!“ svarede Therese. „Sukker og Kaffebonner har vi ikke Raad til hos os — og Friere ikke heller!“

„Oh Gud bevare's, hvor de unge Piger ere fornuftige i vore Dage! — Ja, men jeg veed nok, hvad Du trænger til, min lille Putte! . . . Her er Baand, Kniplinger og Halstorklæder, som en Prindsesse gjerne kunde gaae med. Det er Noget for Dig til Festen paa Søndag!“

„Jeg trænger hverken til Baand eller Kniplinger,“ sagde Therese i en bestemt Tone. „Desuden indlader jeg mig aldrig paa at kjøbe, hvad jeg veed, at der er indsmuglet.“

Tollbetjentene, der stode sig godt ved at modtage den gamle Kones Rapport, saae nemlig gjerne lidt igjennem Fingre med hende selv.

„Stulde jeg salbe paa at sælge Smuglergods til Dig?“ sagde Kjellingen med en ondskabfuld Betoning. „Nei, saa dum er jeg da ikke — det overlader jeg til Ferréol! Forresten er Du da ikke den Eneeste, som han bringer Presenter! Endnu i forrige Uge“

„Hvad mener Du?“ udbrod Therese, der var forberedt paa at høre det Værste om Ferréol, kun ikke det, at han ogsaa var hende utro.

„Hvad vilde Du sagt?“ gjentog hun heftig, da den gamle Kone pludselig holde inde og ikke vilde ud med Sproget. „Tal blot! Jeg skal kjøbe baade Sukker, Bønner og Halsstorklæder af Dig, men siig mig for Himlens Skyld, hvad har Ferréol gjort i forrige Uge? Du svarer ikke! Det er altsaa Løgn det Hele, og Folk har Ret, naar de sige, at Du er det ondskabfuldeste Dyr paa hele Egnen!“

„Naa, saa det er Løgn, og jeg er det ondskabfuldeste Dyr!“ streg den Gamle rasende. „Nei jeg veed nok, hvad jeg veed! Der gaar ikke en Dag, uden at han besøger den skønne Rosalie i Mouthé, og endnu i forrige Uge har han foræret hende et Skab, som Ingen her paa Egnen, har seet Mage til. I Søndags gik de med hinanden under Armen, og alle Folk løb til Binduerne for at see efter dem. Du er slet ikke ilbe, men med Rosalie kan Du ikke maale Dig, veed

Du det, min Skat! Og nu kan Du fortælle igjen, at jeg har loiet og see, om Du kan faae Nogen til at troe Dig!"

Therese stod som lynflaaet, men hun vilde ikke lade den Gamle see, hvor sonderknuust hun var, og derfor fjernede hun sig hurtigt, medens den opbragte Kjelling endnu længe efter vedblev at sende en heel Syndsflod af Eder og Skjælsord efter den unge Pige.

II.

Mouthé er det egentlige Centrum for Smugleriet paa Grændsen mellem Frankrig og Schweiz. Der er i Landsbyen et Værtshuus, paa hvis Skildt der staaer: Enzianen, og over Skildtet er der anbragt den traditionelle Buss af Enebærkviste. Af Enzianen, især den saakaldte *gentiana lutea*, der findes i Overflod paa Græsgangene i Juraen, laves der en Liqueur, som er bleven ualmindelig yndet til Trods for dens bittere og ubehagelige Smag. De, som sværme for denne Drik, paastaae endogsaa, at den er en sand Belsignelse for Maben, og at den jager enhver Feber paa Flugten.

Det var derfor intet Under, at Værtshuset i Mouthé aldrig var tomt. Dagen efter den Scene, vi nylig have skildret, var hele Stuen fuld af Gjæster — Landsbyfolk, Toldbetjente og Smuglere imellem hverandre. Bestyrrelsen for Toldvæsenet tillader ikke sine Embedsmænd

at have noget som helst Samkvem med Smuglerne. De havde derfor ogsaa taget Plads ved et særskilt Bord; Reglementet var imidlertid heller ikke saa strengt, at de jo nok turde klink og drikke indbyrdes med hinanden. Stemningen var derfor livlig nok, og Tale og Sang veylede uophørligt. Sangen dreiede sig naturligviis om Stedets Yndlingsthema Smugleriet, der enten blev angrebet eller lovpriist, eftersom Sangen kom fra det ene eller det andet Parti. Blandt Sangerne var der imidlertid Ingen, der kunde maale sig med Tony, en livlig og fjøn ung Knekt, i hvis Physiognomi der var en forunderlig Blanding af Kjæthed, Raadhed og Dreungeagtighed. Men ogsaa i Prosa blev Striden fortsat om det samme Thema, dog uden Bitterhed eller Ondskab fra nogen af Siberne. En af de mest Høirostebe var Ferréol, hvis Selvtillid var voget ved det Held, der hidtil havde lebsaget ham. Han lod Tolddbetjentene vide i al Gemytlighed, at de vare nogle Sinkere, og vædgede uden videre paa, at han paa en Dag og Time, som de selv kunde bestemme, vilde lige for Næsen af dem bringe en Pakke Varer fra Schweiz ind i Mouthé. Tolddbetjentene styndte sig naturligviis at gaae ind paa dette Væddemaal, og Tiden blev bestemt til to Dage efter om Middagen Kloffen tre.

„Jeg gaaer til Schweiz — har Du Lust til at følge med?, hvistede Ferréol lidt efter til Tony.

„Til Schweiz!“ svarede Tony henrykt, „ja paa Diebliffet!“

„Du maa vente lidt“, svarede Ferréol, „jeg har først et Orinde nebe i Landsbhen.

„Han skal hen til Rosalie“, sagde en af Toldbetjentene til sin Nabo.

Det var kun halvt rigtigt, thi Ferréol gik rigtignot hen til Rosalie, men hans egentlige Orinde var at gaae forbi Saugværket, der tilhorte Jeantet, som med denne Industri forbandt en anden hemmelig, men ikke mindre indbringende. Paa Værkstedsdøren stod der nemlig strebet med Kridt: 9 Stykker Paneel, 17 Sparrer og 43 Lægter — hvilket med andre Ord vilde sige det samme som 9 Shavler, 17 Skjærf og 43 Damekjoler. Aldrig saasnart havde han mærket sig denne besynderlige Bestilling, før han gik hen til den smukke Rosalie; men han var der kun ganske kort og vendte øieblikkelig tilbage til Værkshuset for at tage Tony med sig. Under livlig og munter Samtale styrede de nu deres Gang over Noirmont til Landsbhen Brassus.

Noirmont er den Deel af Jurakjæden, der adskiller Dalen ved Mouthe fra den smukke og maleriske Bourdal i Schweiz. Med Undtagelse af nogle enkelte abspredte Sennhytter er Bjerget fra Foden lige til Toppen beklækket med en mørk og majestætisk Skov. Om Sommeren oplives man paa sin Gang af Fuglenes Sang og af den straalende Alpefloras Duft. Men endnu var det tidligt paa Foraaret, og Blomsterne vare ikke komne frem; derimod sloitede Solsorten og Dompappen paa deres Wei, og kulsorte Egerner svang sig lystigt fra Green

til Green og stirrede nysgjerrigt paa dem. De havde omtrent gaaet Halvveien, da de inde fra et Krat pludselig horte en Lyd, som naar et Dyr kaster sig ind i et thkt Buskads. Tony spidsede Øre.

„Bryd Dig blot ikke om det!“ sagde Ferréol. „Det er sagtens Moer Piroulaz, der har været inde i Schweiz og hentet sine fire Bund Bonner og Sukker. Nu skjuler hun sig for at udsponere, hvad vi tale om. Er det ikke sandt, Gamle?“

„Du har nok Saugspaaner i Dinene,“ sagde en mager gammel Mand, der traadte ud af Krattet i det samme, „siden Du ikke kan kjende Forstjel paa Joachim Salambier og paa den gamle Hex! Saa kan Du ligesaa godt tage en Urhone for en Skruptudse!“

Denne Mand var ingen Anden end Rosalie's Fader. I sin Ungdom havde han været Smugler, men han havde opgivet dette Haandværk for at gaae paa Jagt efter Urhøns. Han kom aldrig hjem, uden at han havde en tre, fire Stykker med sig, som han havde fanget i Snarer. Rosalie var ganske vist meget smuk, det vil sige legemlig smuk, thi den aandelige Skjønhed manglede ganske. Smidlertid havde hun saa mange og velhavende Friere, at han godt kunde speculere lidt i dem. „Rosalie tænker kun paa Dig!“ sagde han, naar han talte med en Enkelt af dem særskilt, „det har hun fortalt mig igaar. Hvordan Pokker har Du baaret Dig ab med at gjøre hende forelsket i Dig op over Ørene?“ Den lykkelige Forpagter eller Gaardmand inviterede da

gjerne sin tilkommende Svigerfader til at spise til Middag med sig i „de tre Duer“ og sendte ham bagefter Stinker, Korn og Kartofler. Gen af dem gik endog saa vidt, at han sendte ham et heelt Fad Viin. Naar det begyndte at tage af med Foræringerne, fik Frieren Rejsepass. Rosalie var af Naturen koket, og det kostede hende slet ingen Uleilighed at spille med i den Slags Romedier; først da hun blev alvorlig forelsket i Ferréol, jog hun alle disse forlorne Veilere paa Døren med Undertagelse af en Gæst, Piérrin Sornay, der var mindre kilden eller mere stædig end alle de Andre. Joachim var i Begyndelsen ingenlunde glad over dette Blyt; men Ferréol gav ham saamange og kostbare Præsenter, at den gamle Wildthv begyndte at finde sig i sin Stjebne og kom lidt efter lidt til at holde af sin tilkommende Svigersøn — det vil sige saameget som han, efter sin Natur, var istand til at holde af Nogen.

„Hvormange Hjerper har Du nappet idag?“ spurgte Ferréol. „Du skalde stamme Dig over at udrydde de stakkels Dyr netop i den Tid, de ligge paa Eg.“

„Hvor kan Du troe det om mig?“ sagde den Gamle i en huffet Tone; „jeg gaaer kun og seer efter, hvor de opholde sig, for at jeg kan opstille mine Gurn, naar Tiden kommer.“

„Og hvad er da det for en?“ sagde Ferréol og traf en prægtig stor Fugl frem under hans Blouse.

„Den der!“ svarede Joachim med et listigt Smil, der var ham eiendommeligt. „Det er jo ingen Hjerpe,

det kan Enhver see. Det er en Urhone, og Drengen der skal være mit Vidne til, at jeg kun har talt om Hjerper og ikke om Urhøns."

Drengen, hvis Vidnesbyrd blev paakaldt, var imidlertid forsvunden. Han havde faaet Die paa en Due-rede oppe i en Trætop og var strax gaaet tilveirs efter den. Ferréol fik Die paa ham og befalede ham at komme ned paa Diebliffet. Han lystrede, men det kneb. Imidlertid fortalte Ferréol den Gamle om det Væddemaal, han havde indgaaet med Soldbetjentene, og denne lobede sin Bistand, naturligviis efter at han først havde betinget sig adskillige Fordele baade for sig og sin Datter. Ferréol gik ind paa hans Forlangende, og efter at de havde truffet adskillige Aftaler i den Anledning, fjernede den Gamle sig. Han var imidlertid ikke gaaet mange Skridt, for han vendte sig om og kaldte.

„Hvad vil Du?“ raabte Ferréol.

„Agter Du at ligge over i Jour?“ spurgte den Gamle.

„Ja,“ svarede Ferréol.

„Saa skal Du skynde Dig lidt, for inden et Kvarteer regner det Stomagerbrænge!“

Ferréol saae iveiret, men han kunde kun skimte lidt af Himlen gjennem Trætoppene. Den var stysfri, men to store Orne kredsede henover Trætoppene og udstødte Skrig paa Skrig, hvilket for Bjergboerne er et ubedrageligt Tegn paa, at der er et Uveir i Anmarche. Næsten i samme Dieblif begyndte det at suse i Trætop-

pene, og paa alle Skovplainerne begyndte Kvæget at brole.

„Vi maae tage Venene med os,“ sagde Ferréol til sin Kammerat, „og see til, at vi naae Sennhytten paa Montoiseau.“

De havde allerede Hytten i Sigte, hvori de vilde søge Ly, da en Sennhyrde raabte til dem: „Bliv, hvor I er! Kom ikke nærmere!“

„Hvorfor skulle vi ikke komme nærmere?“ spurgte Ferréol. „Er maastee Fanden løs heroppe paa Bjerget?“

„Friq har igaar rebet Maben op paa en Mand berhenne bag Krattet!“ svarede Sennen.

Ferréol forstod godt, hvad for en Fare der truede dem, og vilde netop trække sig tilbage igjen til Skoven, da et voldsomt Tordenstralb formelig rystede Bjerget. Under dette Stralb foer en vældig sort Tyr ud af Krattet. Det var Friq, som Sennen havde talt om. Den blev staaende et Dieblif og snusede til Græsjet. Aldrig saaf den sig paa Ferréol og hans Ledfager, for den ubstodte et rasende Brøl og styrkede ind paa dem. Ferréol, der vidste, hvad der truede dem, gik ind imellem Træerne, og Thyren vendte sig nu imod Tony, der stod ganske rolig og vistede med sit Lommertorflæde for at tirre den endnu mere. Men netop som Thyren bukkede Hovedet for at stange ham, gjorde Drengen et behændigt Sidespring og løb bort med en Gestus, som Gadebrengene i Byerne holde af at anvende, naar de først

ere i Sikkerhed. Stormen havde nu naaet sit Hoidepunkt: de kæmpemæssige Træer bøiede sig for den som Siv, Jordene buldrede uophorlig, og Lynene knittede og splintrede Stammerne. Lykkeligviis vidste Ferréol, at der var en Grotte i Nærheden, hvori Smuglerne undertiden søgte Tilflugt, og et Dieblif efter havde de naaet den, gjennemblodte til Skindet. De havde imidlertid ikke været der længe, da Ferréol troede at høre en Lyd inde i Grotten, og til Trods for Mørket opdaage hans skarpe Blik en Kurb og et Par Sko. „Denne Gang tager jeg ikke fejl,“ sagde han til sig selv; „det er den gamle Hex fra Piroulaz, der holder sig saa stille for at spionere!“ Han lod sig imidlertid ikke mærke med Noget og gav sig ganske roligt til at snakke med Tony om Affairen med Soldbetjentene. „Naa, lad mig nu høre,“ sluttede han, „hvorledes Du vilde bære Dig ad, hvis Du var i mit Sted.“

„Jeg?“ svarede Drengen. „Ja, jeg vilde bære mig ad, ligesom vi gjør i den Leg, Du selv har lært mig i Gilois. Der er En, som faaer Troppen til at løbe efter sig, og imens passere alle de Andre!“

Ferréol gjorde en utaalmodig Bevægelse, thi hans Plan gik netop ud paa, at lade alle hans Kammerater med rig Labning gaae over Grændsen en Miils Wei eller to fra Mouthé, medens Soldbetjentene rundt om Landsbyen laae i Baghold for at opsnappe ham selv. Han vilde da slippe med en lille Mulkt, men den vilde rigeligt blive erstattet ham ved Udbyttet forresten. Det

var en udmærket Forretning, men nu kom Tony der og forraadte hans Taktik, og det for den, som allermindst maatte høre det! Ferréol tabte alligevel ikke Hovedet, men søgte at gjøre det godt igjen saameget som muligt.

„Ja det vilde være meget klogt, sagde han, men derved er der dog en Hage. Skulde Du troe det, at Magazinerne i Schweiz ere tomme, og at der ikke er det Allermindste at hente. Den Flinkeste af vore Folk er imorges kommen tilbage fra Joux med tomme Kommer, thi man havde ikke andet at byde ham end Uhre, og Lolden paa Kommeuhre er for Diebliffet saa lav, at der ikke er det Mindste at fortjene ved den Trafik. Hvis jeg blot havde en Uges Henstand, saa vilde Blondeau lade komme Varer fra Genf — men paa to Dage er det umuligt at staffe det Allermindste tilveie. Det er, imellem os sagt, en dum Historie det Hele, og jeg fortryder, at jeg har været saa letsindig at inblade mig paa den. Men Vinen er trukket op, og man er nødt til at drikke den. Nu skal jeg fortælle Dig, hvorledes jeg agter at være mig ad. Enten gaaer jeg over Petites Loges eller over la Rilllette — de ere de nærmeste og bekvemteste Veie, og derfor falde Loldbetjentene mindst paa, at jeg vælger dem; men, husk vel paa, hvad jeg siger Dig, snak ikke af Skole, og tag Dig især iagt for Mo'er Piroulaz, for hun er den værste Spion af dem alle. See saa! Nu er Stormen forbi! Lad os saa komme paa Veie, thi vi have et godt Stykke endnu.“

III.

Vi lade de to Rejsende fortsætte deres Vandring til Jourbølen og vende tilbage Mouthé, hvor vi endnu have et Par Betjendtskaber at gjøre. I Udkanten af Landsbyen ligger der et lille fattigt Huus, hvori Joachim Salambier og hans Datter have deres Ophold. Skøndt det er bygget for faa Aar siden, seer det forfaldent ud baade indvendigt og udvendigt. Et simpelt Træbord, en ormstulket Stjænk og en Seng, som Rosalie albrig falder paa at rede, for hun skal lægge sig i den, udgjør tilligemed et ituslaet Speil og nogle gamle og massive Stole hele Meublementet. Alt er smudsig, tilroget og tilstøbet; Starnbasserne spadserer omkring i Stuen ved høilys Dag, og Edderkoppen spinder sin Væv overalt uden at frygte for Rosten.

Inde i Stuen sidder den smukke Rosalie med den mest udholdende af alle hendes Tilbedere, Piérin Sornay, en tyk Landmand paa henved tredive Aar, der, som det hed, eier ligesaa mange Tønder Land, som der er Dage i et Aar. Han synes ikke at rykke langt frem i sit Frieri; thi Rosalie har travlt med at lægge Raart op, for at raadsørge Stjæbnen, og lader til slet ikke at høre paa ham. Raartene synes ikke at være hende gunstige, thi hun begyndte noget utaalmodig paa at lægge dem opigjen, men med et ligesaa daarligt Udfald. Ogsaa tredie Gang lod det til at ville mislykkes ganske,

men denne Gang gjorde hun et lille Forsøg paa at narre Stjæbnen ved at lade et af Raartene bytte Plads.

„Du snyder jo,“ sagde Landmanden, der havde seet hende paa Fingrene og vidste, at Hjerteknægt skulde være Ferréol.

„Pas Dig selv! Hvem taler til Dig?“ svarede Rosalie tørt, uden engang at gjøre ham den Ære at see paa ham.

„Ingen,“ svarede Piérin. „Jeg snakker kun med mig selv, og saa sagde jeg til mig selv, at Du snød nok en lille Smule med Klordame. Du smuglede hende hen paa en anden Plads!“

„Smuglede? Du har altid travlt med at smugle! Ere Smuglerne maastee ikke ligesaa stikkelige som Andre?“

„Det troer man i al Fald ikke om dem.“

„Men jeg siger, at de ere ligesaa gode og bedre. Uden dem vilde Fattigfolk hverken faae Sukker eller Kaffe. Tobakshygerne maatte betale deres Tobak i dyre Domme...“

Og Smaapigerne deres Halsstorklæder!“ foiede Piérin til, idet han fæstede sine Dine skarpt paa den unge Piges Halsstorklæde.

Rosalie tillæstede ham et rasende Blik. „Ja vist,“ sagde hun, „det har jeg faaet af Ferréol, og det har jeg aldrig lagt Stjnl paa. Han har ogsaa givet mig denne Kam, og det Shavl, jeg havde paa i Søndags, har jeg ogsaa faaet af ham og endnu mange andre Ting. Han er ligesaa brav, som han er modig, og der er Ingen, der kan rose sig af, at han har gjort ham lange.

Dg saa undrer Du Dig over, at jeg elsker ham? Det er jo ligefrem latterligt! Jeg elsker ham af mit ganste Hjerte og Ingen uden ham, og jeg vil heller ikke gifte mig med nogen Anden. Troer Du, at jeg er stabt til at blive gift med en Bonde og til ikke at leve for andet end at malke hans Koer og toire hans Heste? gaa Du Pokker ivold."

Alt dette blev sagt i en heftig og libensfabelig Tone, men det forhindrede ikke, at Piörin svarede hende med sin sædbanlige Phlegma: „Du maa ikke blive vred, Rosalie, fordi jeg siger Dig Get og Andet — det skal i al Fald blive den sidste Gang. Du veed, at jeg har en heel Deel tilbedste, og at min Sord er den febeste paa hele Egnen. Jeg troer derfor nok, at der bliver Raad til at holde baade Malkepige og Røgter. Det beroer bare paa Dig, Rosalie, saa lader jeg hele Huset bygge om og kjøber Dig baade Heste og Bogn, som Du kan bruge til din Fornoielse alene. Maar vi gaae igjennem Byen, ville Folk sige: Hvem er den smukke Dame der med de beilige Baand? — Ih, veed Du ikke det? svarer de Andre, det er jo hende, der er gift med Mairen i Fraroz! — Jeg er rigtignok ikke Maire endnu, men Louis Godard har ifinde at trække sig tilbage, og det skal da være meer end besynderligt, om jeg ikke sit Skjærfet. Hvad siger Du til det, Rosalie? kan det ikke friste Dig en lille Smule?"

Rosalie kunde ikke lade være at laane Die til disse lovende Udsigter, thi hvorvel hun virkelig holdt af Fr-

réal, saa holdt hun ikke mindre af at blive rig og fornem. Uheldigvis lod Piérin det ikke blive derved, men han vilde benytte det første gunstige Indtryk og gaae videre, og derved fordærvede han det Hele.

„Lad os derimod antage, at Du gifter Dig med Ferréal, hvad bliver saa Folgen? Ferréal er en ganske flink Knøs, det har jeg ikke noget imod, men med al sin Raffhed vil han dog ikke undgaae, at de napper ham tilfids og putte ham i Gachotten. Det er kun et daarligt Liv at være gift med en Smugler. Det er ikke meer end tre Uar siden, at en af hans Kammerater maatte sidde otte Maaneder i Fængsel, fordi han havde solgt Bark istedenfor Snustobat, og en Anden gif det endnu værre, der solgte Mais istedenfor Kaffebonner. Saavidt er det endnu ikke kommet med ham, men det kommer nok, det kan Du være vis paa.“

Rosalie stod endnu med Kaartene i Haanden. „Det er lumpent, det er nederbrægtigt, hvad Du staaer der og siger!“ raabte hun ude af sig selv og kastede ham Kaartene i Ansigtet.

„Naa, naa!“ sagde Piérin med sin sædvanlige Ro, „hvorfor vil Du tage Dig det saa nær? Du holder nu af Ferréal og anseer det for umuligt, at han kan bebringe Nogen. Men hvad vil Du da sige, naar Du hører, at han i dette Dieblik bebringer Dig selv? Jeg vilde helst være fri for at tale om Sligt, men Du nøder mig jo til det. Saa viid da, at denne Ferréal, der efter dit Sigende er saa brav og honnet, ingen-

lunde holder af Dig alene, men at der er en Anden, som han elsker, en Anden, som han har lovet Egtestab."

"Lovet Egtestab!" gjentog den unge Pige og stod et Dieblit som tilintetgjort.

"Det har han, saa sandt som jeg staaer her og taler med Dig," sagde Piérin. "Og denne Anden har han gjort Cour til i Aar og Dag."

"Hvor er hun? Hvad hedder hun? Hvoraf veed Du det?" spurgte Rosalie heftigt. "Men saa svar, tal dog!"

"Du er saa utaalmodig," svarede Piérin rolig, "Du vil, at Præsten skal læse Messe, for der endnu er ringet til Kirke! Hun er fra Gilois, hedder Therese Lamy og er atten til tyve Aar gammel. Jeg har seet hende flere Gange; hun er maastee ikke saa smuk som Du, men jeg veed ikke, hvorledes det er, man kan ikke see hende uden at holde af hende, og alle Folk paa Egnen tale godt om hende. Hun er blid, godmodig, forstandig. . . ."

"Det er nok, det er nok! Jeg vil ikke høre mere. Du skalde jo til Fraroz, sagde Du for lidt siden! Hvad staaer Du da her og væver efter, istedenfor at gaae din Vej? Farvel, og naar Du næste Gang kommer igjennem Mouthé, skal Du ikke gjøre Dig den Uleilighed at see herind."

Med disse Ord tog Rosalie Bonden ved Armen, skubbe ham heftigt ud af Døren og slog den i ligesor Næsen af ham. I Begyndelsen var hun rasende, git

med lange Skridt frem og tilbage i Stuen og forbandede hundrede Gange baade Therese og Ferréol. Hendes første Tanke var at rive istykker Alt, hvad det unge Menneſte havde givet hende. En lille Kappe, besat med brogede Baand, var det første, der faldt hende i Hænderne. Hun kastede den i Ilden uden at betænke sig. Rigtignok var den heller ikke mere ganske ny, og Baandene vare begyndte at falme. Et halvt Dusin Sloiser og Torklæder uden synderlig Værdi gif den samme Vej; men da hun kom til Shavlet, der forrige Søndag havde vakt hele Landsbyens Beundring, vilde hun dog prøve det engang først, inden hun rev det istykker. Hun kastede det over Skuldrene og gif hen til Speilet, men hun fandt Shavlet saa kjønt og syntes, at det klædte hende saa godt, at hun lod Naade gaae for Net og hængte det igjen omhyggeligt ind i Skabet. „Naar Alt kommer til Alt,“ sagde hun til sig selv, „saa er Piéris jaloux, og der er maaskee ikke et sandt Ord i Alt, hvad han har fortalt mig. Jeg vil dog sove paa den Ting først, og Gud hjælpe Ferréol, hvis han har bedraget mig!“

IV.

Da Therese vendte tilbage til Forpagtergaarden, efter at have forladt Mo'er Piroulaz, var hun meget nedslaaet. Hendes Mo'er mærkede det godt, men vovede ikke at spørge, hvad der var iveien. „Gaa hen og læg Dig, Therese,“ sagde hun blot, „Du er træt, og det vil

gjøre Dig godt." Therese adlob, ikke fordi hun ventede at sove, men fordi hun saa var alene og behøvede ikke at gjøre Bøld paa sig selv for at skjule sin Sorg. Næste Morgen stod hun op inden Daggrøn og vilde gaae i Kirke, men Abbé Nicod læste først Messe kl. syv, og Kirken var lukket. En halv Snees Minutter fra Gilois staaer der oppe paa en høi Skrænt et af disse landlige Kapeller, hvoraf der findes saa mangfoldige i Jura-hjergene. Naar Therese i sin Barndom drev Kvæget ud paa Markerne, undlod hun aldrig at søge hen til dette Kapel for at knæle for Billedet af den hellige Jomfru, som hun da hver Dag vyntede med en frisk Blomsterfrands. Instinktmæssig gif hun nu den samme Bei. Hun kastede sig ned for Korsets Fod og bad længe og ivrigt, hun bad for Tony, for Ferréol og sig selv. Hun bad den hellige Jomfru om at lede Broderen bort fra den farlige Bei, han havde givet sig ind paa, og, uagtet hun fra nu af betragtede Ferréol som en Fremmed, greb hun sig dog i, at hun bad for ham med det samme. Ivrigst og længst bad hun dog om, at hun selv maatte være rolig og fast midt under disse Prøvelser, og at hendes Moder ikke maatte komme til at lide derunder. Hun bad endnu, da Klokkelangen fra Kvæget, der blev drevet ud paa Græsgangene, mindebe hende om, at hun maatte vende tilbage til Forpagtergaarden, at hun havde Røer at malke, og at Mælken skulde bringes ober i Meieriet. Da hun kom hjem og søgte i sine Skuffer efter et Klæbe til at aftørre sine

Mælkefar, fik hun sat paa en Lap Papir, der laa skjult mellem hendes Kjoler og indeholdt Følgende:

„Kjære Therese!

Du vil blive vred paa mig, det veed jeg, men jeg haaber af dit gode Hjerte, at din Vrede ikke vil vare længe. Jeg har besluttet at blive Smugler; man siger at der ikke er nogen Stilling, hvori man morer sig saa godt og fortjener saa mange Penge. Jeg seer, at Du sætter et suurt Ansigt op, men det vil nok gaae over, naar Du faaer at see alle de smukke Ting, som jeg agter at forære Dig. Man har sagt mig, at Hr. Ribu, der er hovebrig, har fortjent Alt, hvad han eier, ved Smugleri. Naar jeg bliver ligesaa rig som han, saa vil vi dele, og saa skal Du gifte Dig med Ferréol. Ja, nu bliver Du nok vred igjen, men Du kan da begribe, at jeg nok veed, at Du elsker ham. Hele Landsbyen har sagt mig det, og jeg vidste det jo i Forveien. Jeg gik strax til Ferréol, men skulde Du troe det, at han slet ikke vilde have med mig at gjøre? Jeg plagede ham da saalænge, at han tilsidst sagde ja, og nu tager jeg imorgen til Mouthé og haaber snart at komme til Schweiz. Sorg godt for den blissede Ko, der er syg, og lad mig ogsaa vide, hvad jeg skal sende Moder, og hvad Du troer, der vil glæde hende mest. Farvel, min egen Therese! Hvad skal der blive af Dig, naar Du ikke længer har mig til at drille Dig?

Tony.“

Therese blev inderlig bedrovet over dette Brev, og

i det første Dieblif tænkte hun paa at gaae til Mouthé, for at formaae Broderen til at vende tilbage; men han var sammen med Ferréol, og det vilde jo give Folk i Landsbuen Stof til Sladder og Bagvæstelse. Hun blev derfor hjemme og ventede taalmodigt paa, at Vorherre skulde høre de Bonner, som hun daglig henvendte til ham baade for Broderen og for Den, som hun ikke mere bovede at kalde sin Forlovede.

Ferréol var imidlertid ikke orteøs. Han havde kun to Dage til at forberede sin Expedition, men disse to Dage vare ham nok. Man erindrer, at hans Plan gik ud paa at indsmugle en heel Mængde af Varer, medens Soldatbetjentene vare beskæftigede med at passe paa ham selv. Ferréol vidste, at de ikke vare saa talrige, at de kunde bevogte alle Bjergpasserne paa eengang. Han lod derfor Joachim Salambier fortælle dem, hvilken Vej han virkelig havde isinde at gaae, idet han stolede blindt paa, at Soldatbedsmændene, der vidste, i hvilket Forhold de stode til hinanden, saa netop vilde passe paa alle de andre. Vist er det, at den Plan, han havde lagt, ikke vidnede om stor Opfindsomhed, men han brød sig i det Hele kun lidt om, at de snappede ham selv, naar han blot kunde indsmugle Varerne.

Paa den Tid, der var aftalt, gik Ferréol over Moirmont, der danner Grændsen mellem Frankrig og Schweiz. Han havde paa Maffin en Pakke Varer, der forresten var af ringe Værdi. Tony og Joachim vare forud. Alle tre nærmede sig allerede Skovbrynet, da den gamle

Bildthys horte en mistænkelig Lyd inde fra et Kroat og derfor strax gjorde Anstrig. Ferréol vilde hurtig vende om, men en af Soldbetjentene spærrede ham Veien. „Vær ikke bange, Ferréol,“ raabte Tony, „vi ere de stærkeste! Ind paa dem!“ Idet samme kastede han en Steen efter Soldbetjenten og traf ham; han styrtede rafsende ind paa Drengen og gav sig til at gjennemprygge ham af alle Kræfter. „Slip Drengen!“ raabte Ferréol opbragt. „Vil Du slippe ham, siger jeg!“ I et Dieblis havde han kastet sin Palle og styrtede ind paa Soldbetjenten, hvem han slog til Jorden, inden denne endnu kunde tænke paa at forsvare sig; men fra alle Kanter styrtede nu Grønkjolerne frem, og i et Dieblis vare Tony og Joachim grebne. En imod en halv Snees Stykker saac Ferréol, at det var til ingen Nytte at forsvare sig. „Dengang vandt Du,“ sagde han til Anføveren. „Det er Tony, der har bragt mig denne Ulykke paa Halsen; men hvem veed, maastee ender Dagen bedre, end den begyndte.“ — „Ja, det vil snart vise sig!“ svarede denne med et Smil, der ikke lod Ferréol ane noget Godt. — „Jeg er forraadt,“ mumlede han mellem Tænderne, „men vee den Nederdrægtige, der har angivet mig, hvis jeg nogensinde faaer fat paa ham.“

Mouthé havde i mange Aar ikke nogen Kaserne for Soldbetjentene, men disse logerede rundt omkring i Landsbyen, hvor de selv vilde, hvad der undertiden hjalp dem paa Spor efter Smuglerne, medens paa den anden Side Disciplinen ikke kunde andet end lide derunder.

For at modarbejde dette Onde blev der for nogle Aar siden bygget en Kaserne paa den høire Bred af Doubs, kun et Gueværskud fra denne Flods Udspring. For at bringes derhen maatte de tre Fanger igjennem hele Landskbyen. Hvormeget Ferréol end solte sig ndmhyet, holdt han dog Drene stive paa denne Vandring. Alle de Landboere, der ikke arbeidede ude i Marken, ilede ham imøde og gav ham Haanden, ja nogle af de Yngste talte endogsaa om at befrie ham med Magt. Ferréol, hvem disse Beviser paa Landboernes Sympathi gjorde godt, hilste og takkede til alle Sider og spogte selv med sit Uheld, som han meente, at han snart skulde tage Revanche for. Da de tre Fanger naaede Kasernen, bleve de satte ind i Urresten, det vil sige den eneste Stue paa Kasernen, der havde Jerngitter for Binduerne. — Den egentlige Hovedkolonne, der bestod af femten Smuglere, belæssede med Pakier af fem og tyve til tredive Punds Bægt, havde ikke læret heldigere end Ferréol og hans Ledfagere. De havde om Natten forladt Schweizlandsbyen Brassus. Med deres jernbeslagne Stofke i Hænderne marcherede de nu i en samlet Trop, tvertimod, hvad der ellers er Skik og Brug mellem Smuglerne i Jurabjergene. Ferréol havde befalet det saaledes for det Tilfælde, at der kunde være en Forræder imellem dem. Troppen tilbragte Natten i en Sennhytte, der tilhorte den Mand, som afsendte Varerne. Da Expeditionen skulde gaae for sig ved høilys Dag, gjaldt det om at gaae hurtig. Der blev uddeelt Brændeviin til

Mandskabet, som fyldte deres Feltflaster og begave sig paa Veien Kloffen ti om Formiddagen for at naae Dalen ved Mouthé henimod Middag. To Bønder gif foran, den Eine med en Kloffe, som han skulde ringe med, saalænge Veien var fri, den Anden med et Horn, som han skulde støde i, hvis der var noget Fjendsligt i Sigte. Bønden, der var forrest med Kloffen, gif sorglost henad Veien uden at ane, at Toldbetjentene laae i Baghold paa begge Sider. De lod ham roligt gaae videre, og først det sidste Hold opsnappede ham, tog Kloffen fra ham og vedblev at ringe med den. Knøsen med Hornet gif et Par hundrede Stridt bagefter. Han lod sig føre bag Ujset af Kloffen, der vedblev at ringe, og saaldt ligeledes i et Baghold, inden han kunde faae Leilighed til at bruge Hornet. Nu kom den hele Trop, og endnu bestandig lod Kloffen beroligende foran. Anføreren studsede dog over at høre den bestandig paa samme Plads, lod gjøre Holdt og udsendte et Par Folk for at undersøge Terrainet. I dette Dieblit saaldt der flere Geværstus. Virkningen var overordentlig: Smuglerne vilde slygte og kastede sig ind i Krattet, men Toldbetjentene vare i Hælene paa dem og omringede dem paa alle Kanter. Deres Seir var fuldstændig; de gjorde femten Fanger, og et Par Vogne trukne af Dyr bragte det kostbare Bytte ned til Landsbyen Mouthé.

Vi vende tilbage til Ferréol. Den Raskhed han havde lagt for Dagen, saalænge han gif igjennem Landsbyen, forløb ham, da Fængselsdøren lukkede sig efter ham.

Hvorledes var det gaaet med Varetoget? Var det faldet i Toldbetjentenes Kloer, eller var det sluppet igjennem? Det var for ham det egentlige Livsspørgsmaal. Var det gaaet galt, vilde der jo Ingen betroe ham Varer for Eftertiden, og det vilde være ude med hans Reputation. At han selv var falden i Toldbetjentenes Hænder ved Ferræderi, var han overbeviist om, men den, der havde forraadt ham, havde uden Tvivl ogsaa forraadt Varetoget, og naar han tænkte sig om, var der imellem hans Folk flere end Een, som han kunde tiltroe saadan en Lumpenhed.

Han stod fordybt i disse lidet glædelige Tanker henne ved Vinduet, da han pludselig lagde Mærke til et Par Bogne, der kjørte henover den Bro, som paa dette Sted er fort over Doubtsfloden. Han kunde ikke beherske sin Bevægelse, og Laarerne styrtede ham ud af Dinene, thi det var hans Varer og hans Folk, som en Snees af de forhadte Toldbetjente i dette Dieblik førte i Triumf ind i Landsbhen. Bognene standsede lige udenfor hans Vindue, han saae, hvorledes hans Folk gjorde sig Umage for at synes raske; de loe og snakkede hoit, og hans Navn blev ogsaa flere Gange nævnet; de samme Folk, som for et Par Dage siden lofede ham til Skyerne, overoste ham nu med Skjældsord og tilstreb ham og hans Pletsndighed hele deres Uheld. Hvad kunde han svare? Udfaldet gav dem jo Ret, og han kunde kun forbande det Dieblik, da han havde givet sig i Raft med disse Glendige.

Ferréol havde endnu ikke tømt Kassen tilbunds. Udbrig saasnart vare Fangerne bragte ind i Kasernen, forend Soldbetjentene gave sig til at læsse Bognene af, og den stakkels Ferréol maatte nu døie den Tortur, at see sine kostbare Varepækker i Soldvæsenets Hænder. Hver af Betjentene skulde have sin Andeel i Byttet, og det var derfor intet Under, at de vare lystige, at deres Wittigheder gik ud over Ferréol og hans Uheld, og at den ene Smædesang over Smuglerne afløste den anden. Ferréol styrtede blussende af Brede hen til Vinduet for at hegne sig, men det Første, han sik Die paa her, var Piérin Sornay med Rosalie under Armen. Mo'er Pi-roulaz, der fulgte i Hælene paa de nye Kjærestefolk, forlod dem i dette Dieblik for at bede Soldbetjentene om Tilladelse til at besøge Joachim. Det var dog kun et Paastud, thi den, som hun nærmest vilde have fat i, var Ferréol, paa hvem hun var rasende, fordi han havde holdt hende for Nar inde i Grotten.

„Ei, ei!“ sagde hun i en hynkelst Tone, idet hun traadte ind af Døren, „jeg troede blot at træffe en gammel Næv herinde og ikke saadanne to unge Bruus-haner! Naa, hvad er saa det Hele? Et Par Maaneders Fængsel er da ingen Ulykke, og i den Tid slide I ikke paa Skofaalerne! . . . Men det er sandt; jeg maa da ikke glemme, hvad jeg kom for! Det er Jer, Joachim, jeg søger, for jeg skulde hilse Jer fra Jer Datter Rosalie og bede Jer om Samtykke til, at hun gifter sig.“

„Med hvem?“ spurgte Joachim, der skjælvede ved

Tanken om, at hun skulde nævne hans Ulykkeskammerat Ferréol.

„Ja Du skal ikke være bange — Partiet er ganske godt! Hun faaer baade Mark, Stov og Eng, ikke at tale om et Par store Forpagtergaarde og en god Skilling paa Ristebunden.“

„Hellige Jomfru!“ raabte Joachim, og hans Dine straaede af Henrykkelse. „Hun har altsaa besluttet sig til at ægte Piérin! Kan jeg ogsaa stole paa, at det er sandt?“

„Troer Du, jeg lyver? Jeg har mange Gange ønsket, at jeg forstod den Kunst, saa behøvede jeg ikke at slide saa haardt, som jeg gjør; men jeg har altid været altfor honnet, og det er nu min Ulykke. Jo, jo, I kan saamen være ganske rolig! Jer smukke Datter har sagt Ja, og hun venter nu blot paa, at I gjør det Samme!“

Ferréol brod sig i Grunden ikke synderligt om Rosalie og havde gjerne selv givet slip paa hende; men det krænkede ham, at hun havde gjort det første Skridt, og det mærkede Moer Piroulaz paa Diebliffet og benyttede sig af det.

„Hvor det er Skade,“ vedblev hun, idet hun vendte sig til Smugleren, „at I har laabet Jer snappe! I var bestemt kommen med til Bryllupet som Ven af Huset. Piérin er ingen Knauser; han har inviteret hele Landsbyen, og der skal danses lige til den lyse Dag.“

„Ti, Dgle!“ raabte Ferréol rasende, „eller jeg forgriber mig paa Dig!“

Den Gamle lod sig ingeniunde forbløffe. „Nei hvor de unge Menneſter kan tage paa i vore Dage!“ udbrod hun. „Er det maafkee min Skyld, at Roſalie ikke vil ha'e Dig? Kan Du fortænke hende i det, naar Du gjør Cour til Lo paa engang? Det er ikke længer ſiden end igaar, at hun ſpurgte mig, om det ogsaa er ſandt, at Du bærer Dig ſaaledes ad. Hvad ſkulde jeg ſvare hende? Det er ikke Alle, der kan lye ſaadan ſom viſſe Folk i en viſ Grotte! Jeg havde ondt af det ſtakkels Barn og ſagde hende Alt, hvad jeg vidſte! Skulde Du troe, at hun gif lige hen til Toldvæſenet og angav Dig?“

„Saa det er hende, der har forraadt mig!“ raabte Ferréol og blev dødbleg. „Det ſkal komme til at gaae ud over hende og hendes Elſter! Men ud med Dig, gamle Hex, og det paa Diebliffet, hvis Du ikke vil, at jeg ſkal gjøre en Uhykke paa Dig!“

Mo'er Biroulaz ſaae, at det var Alvor, og lod ſig det ikke ſige to Gange. Hun ſkyndte ſig ud af Døren, og Joachim fik et Puſ, ſaa han fløi bagefter. Ferréol gif rasende op og ned i Stuen, men han ſkulde bøie mere endnu.

Det begyndte at blive mørkt, og Bønderne kom hjem fra Marken. Albrig ſaaſnart hørte de, hvad der var paſſeret, før de ilede hen til Kaſernen og forlangte at komme ind til Fangerne, blandt hvilke de havde baade

Paarørende og Benner. Det blev negtet dem, og de bleve nu staaende udenfor Kasernen og dannede Grupper, der bestandig formere sig. Ferréols Popularitet havde lidt et bethdeligt Skaar, siden Fangerne ankom. Man havde beklaget ham, saalænge man troede, at han var det eneste Offer, men nu, da den Ene savnede en Broder, den Anden en Søn, den Tredie en Egtefælle, kolnedes Deeltagelsen for ham ganske forstrækkeligt. „Det er ham, der er Skyld i det Hele!“ sagde Nogle. „Inden han kom her til Mouthé, havde vi aldrig noget Udstaaende med Soldvæsenet!“ svarede Andre, og en ung Kone med et spæd Barn paa Armen gif hen under Ferréols Vindue og bebreidede ham i en hjertestærende Tone, at han havde skilt hende ved hendes Mand. En Mængde andre stemmede i med, og tilsidst maatte Soldbetjentene stride ind med Magt for at afsplitte den opbragte Befolkning.

Den stakkels Ferréol var ude af sig selv over alle de Ydmygelser, denne Dag havde bragt ham. Rosalie havde forraadt ham og forladt ham; Bønderne hvis Afgud han havde været, vare forbittrede paa ham; det var forbi med hans Credit, og der var Ingen, der for Eftertiden vilde vove at indlade sig med ham. Men endnu var hans Lidelsers Ralk ikke faldt til Randen. Han havde sat sig hen i en Krog og vilde hverken tale eller spise, da han pludselig nede paa Trappen horte Stemmer, der bragte ham til at fare sammen. Han ønskede,

at han kunde krybe ned i Jorden for at skjule sig selv og sin Stam.

Efterretningen om Smuglernes Uheld forplantede sig hurtigt til Gilois. Aldrig saasnart horte Therese, hvad der var skeet, før hun grædende lob hen til Præstegaarden og fik den stikkelige Abbé Nicod til at følge med sig. Det nyttede kun lidt, at han lovede Therese ikke at være for slem, thi han var aldrig saa snart kommen indensfor Døren, før han begyndte paa en Straffeprædiken; men Ferréol afbrød ham hurtigt: „Spar mig for dine Breibdelsler, Onkel! Jeg har været ulydig og utaknemlig imod Dig, det veed jeg, det indrommer jeg; men idag er jeg bleven straffet, og hvad jeg har lidt idag, vilde jeg ikke ønske min allerværste Fjende. Du har altid været god imod mig, baade Du og Therese — gjør mig derfor den Tjeneste at gaae herfra uden at skjænde paa mig! Jeg er ulykkelig nok i Forveien. Fra idag af har jeg opgivet Smuglerhaandværket for bestandig. Jeg reiser bort, og I skal aldrig mere høre fra mig — det lover jeg Jer begge.“

Ferréol var meget bevæget, og hans Bevægelse smittede de Andre; Therese græd, og selv den stikkelige Abbé Nicod vendte sig om og fik travlt med at see ud af Vinduet. Han havde forberedt sig paa en haard Kamp med sin Søster søn, og nu fandt han ham from som et Lam og beredt til at finde sig i Alting. Det lykkedes ogsaa snart Onkels og Thereses forenede Bestræbelsler at reise Modet hos ham igjen og faae ham

overtalt til ikke at drage ud af Landet. Tony derimod var vansteligere at bringe til Fornuft. Han vilde nødig forlade det eventyrlige Liv, han havde faaet en Forsmag paa, og igjen vende tilbage til det daglige Livs trættende Ensformighed; men da han hørte Folk mumle om, at Smuglerne havde dræbt hans Fader, svor han paa, at han hellere vilde døe tusinde Gange end fortsætte Haandteringen.

Ferréols Omvendelse var grundig. Han kjøbte sig et lille Stykke Jord, som han ved en klog og omhyggelig Behandling forbedrede i den Grad, at han snart kunde kjøbe et andet og tredie. Han er nu en velhavende og lykkelig Landmand, thi Alt blomstrer omkring ham, Hustru og Born, Marker og Enge. Det Æneste, der gjør lidt Staar i hans huuslige Lykke er, at den ældste af hans to Smaadrenge er jaloux paa Faderen og ikke vil tillade ham at kysse Therese saa ofte, som han lyster. Han er derfor nødt til engang imellem at gribe til sit gamle Haandværk og indsmugle nogle smaa og hemmelige Kjærtegn, naar Hr. Ferréol den Yngre ikke bemærker det. Men det er ogsaa det eneste Smugleri, han besætter sig med, hvilket er dobbelt beundringsværdigt, da Smugleriet i Jurabjergene nu netop drives efter en mere storartet Maalestok end nogen sinde og jævnlig give Bladene Stof til interessante Fortællinger.

Cricketspillet i England.

Strax efter min Ankomst til England, begav jeg mig ned til det sydlige Kent, for at studere Kunstformationerne. Fra Sandwich, en By, som man kommer ind i gennem en gammel Udsalbsport, begyndte jeg min Udsflugt langsmed Dünerne. Det er umuligt at forestille sig en mere ensformig Spadseretur, især paa en Regndag, og naar regner det ikke her? Saalangt mit Die kunde naae, var jeg omgiven af Sand. Hist og her var det søget sammen i Banker, der vare høie nok til at herøbe mig al Udsigt. Undertiden forekom det mig, at jeg var i Holland. Med eet aabnede disse Sandbanker sig for mig, og jeg havde nu foran mig Havet, der var ligesaa bedækket med Skibe som Nathimlen med Stjerner. Dmtrent en Fjerdingvei fra Deal kom jeg forbi en gammel Fæstning, der var opført under Henrik den Ottende; det var Sandown-Castle, hvis mægtige Midtertaarn, flankeret af Bastioner, løftede sig i Laagen, og foran det, ud imod Havet, var der opkastet et Batteri. Ud paa Aftenen ankom jeg til Deal, og til min store

Forundring fandt jeg Byn fuld af Liv ved min Ankomst; jeg siger til min store Forundring, thi Størstedelen af de gamle engelske Byer ved Kanalen, der beboes af Fiskere og Lodser, synes ellers heelt uddøde, naar man kommer igjennem dem. Tidlig næste Morgen blev jeg vækket af Musik; jeg løb hen til Vinduet og saae en heel Flot Musikanter, der gik ned imod Havnen, fulgt af jublende Børn og Nysgjerrige. Selve Havnen saae festlig ud, thi der var Liv og Bevægelse derude, og Vaade med Faner og Flag krydsede hinanden i alle Retninger. Opvarteren fortalte mig lidt efter, at der var arrangeret et Cricketspil (cricket-match), og at det var Grunden til denne usædvanlige Munterhed. „Men hvor?“ spurgte jeg. „Paa de berømte Goodwinbanker,“ svarede han med en vis Salvelse.

Dagen i Forveien havde jeg nede ved Strandkanten godt lagt Mærke til en Slags langagtig Landtunge, der i Farven spillede mellem Graat og Guult. Det er Goodwinbankerne, hvis Høide og Brede variere uophorligt, eftersom det er Floed eller Ebbe. Oprindelsen til disse Banker, der ere de Sofarendes Stræk, fortælles forskjelligt. Nogle mene, at det er Levninger af en Ø, der hed Lomea, tilhorte Goodwin, Greve af Kent, og begravedes i Havet i 1097; Andre paaståae derimod, at det er Sandet, der har ophobet sig her langsomt og sikkert i Tidernes Løb og dannet disse Banker, der hvert Aar kræve deres Offere. Hvorom Alting er, saa var det her, at Cricketspillerne fra Kent stulde mødes til

deres Dyst, og man havde valgt den Dag i Aaret, fordi netop paa den Flodtiden indtræder sildigere, og man i flere Timer kan være sikker paa ikke at forstyrres.

Dette Skuespil var mig noget Nyt, og jeg fulgte derfor med Strømmen ned til Havnen og satte mig i en af de mangfoldige Joller, der skulde fore os over. Skiffen var netop elleve, da vi traadte iland paa Goodwinshankerne, der endnu vare ganske baade af Saltvandet. Man fik ioebliffelig travlt med at opslaae Telte og Baracker, reise Flagstænger og opplante wickets*). Cricketspillerne deelte sig nu i to Partier, elleve mod elleve; de vare Alle iførte hvide Pantalons og forskjelligtfarvede Flanelstjorter og opstillede sig nu hver paa sin Post. Een havde den Funktion at kaste Bolden — det var the bowler; en Anden, der havde et stort Boldtræ i Haanden (the bat), skulde drive den tilbage; de Andre vare opstillede paa forskjellige Punkter for at beskytte de ovennævnte wickets mod at blive trufne. Forøvrigt var min Opmærksomhed i det første Dieblif mere henvendt paa det eiendommelige Skuespil i det Hele end paa nogen af Enkelthederne. Det var oienfynligt, at baade Spillerne og Tilskuerne med en Slags Stolthed traadte i dette Sand, der næsten hele den øvrige Deel af Aaret er overspyllet af Bolgerne, og

*) Stænger, der nedgraves i Sandet og danne en Slags kæmpemæssig Rist, som under Cricketspillet angribes og forsvares. Paa Dansk kalder man dem: Gjerdet.

at dette Cridetparti egentlig var en Udfordring til Oceanet.

Med hvert Minut voxede Glæden paa dette Sted, der havde været Vidne til saamange Rædsels-scener. I Teltene og Barakkerne stod Dølet og Liforerne i Strømme. Damernes Toiletter vare yderst elegante, og hvad Skjønhed og Friskhed angaaer kunde en Mængde af disse Majader uden Skam have figureret ved en Hoffest hos Neptun. Jeg veed ikke, om det var en Folge af den mythologiske Stemning, hvori jeg befandt mig, men de opstillede wickets syntes mig at see ud som Treforter og Boldtræerne som affumpede Klarer. Just som Glæden var paa sit Høidepunkt, gav Sofolkene et Signal til at afbryde Festen, thi Havet begyndte at stige. „Afted!“ raabte Matroserne; „afted! Floden venter ikke paa Jer.“ I et Dieblik vare Teltene og Barakkerne tagne ned, og vi ilede hen til vore Fartøier. Snart vilde Havet fylle hen over denne Arena og udslette de sidste Spor af denne landlige Fest.

Vi havde ikke fjernet os langt, før vi saae Brændingen stumme ind imod det Terrain, vi nylig havde forladt. Om en lille Time vilde det igjen være forsvundet i Bølgerne.

Det hører forresten til Sjældenhederne, at Cridet-spillerne udføge sig saadanne excentriste Steder, som Goodwinbankerne til Skueplads for deres Bedrifter; som oftest afholdes disse Kampe paa en eller anden græsbevoget Slette, som der er nok af i Gammel-Eng-

land. Hvor ofte har ikke paa mine Fodvandringer Lyden af Bolden, der kastes tilbage af Boldtræet, underrettet mig om, at jeg nærmede mig til en Landsby. Snart efter saae jeg da paa en aaben Mark en Flok muntre Dreng, der efter Skoletiden forsvarede deres „Gjærde“ med samme Mod og Udholdenhed, hvormed en Soldat forsvare sin Fane! Imidlertid maa man ikke troe, at Cricketspillet er en Borneleg ligesom Boldspillet hos os, det er tværtimod forst og fremmest en Udspreldelse for de Boyne. Det er navnlig Arbeiderne, der more sig Loverdag Eftermiddag, efter Ugens Anstrængelser, ved at kappes med hinanden i Rasthed og Behændighed, og der er ingen Tvivl om, at Cricketspillets Glæder, som Studenterne i Oxford falde „pratorum viva voluptas“, staae langt over Bærtshusenes. Alle Haandteringer, Aldre og Samsundsklasser kappes om at levere Deeltagere til denne Nationalhyftighed. Om Sommeren er der ikke en Græsmark udenfor London, som ikke har sine Cricketspillere, omkring hvem der samler sig strax en heel Skare af Tilskuere; dog er der visse Hovedpunkter, hvor Eliten er vant til at mødes. De to mest besøgte af disse ere Lord's Cricket Ground i Saint Johns Wood og Kennington Oval, hvor Surreyklubben samler sig.

Lord's Cricket Ground blev aabnet i 1815, da Freden var sluttet mellem Stormagterne. Indgangen lover ikke meget. Det er en simpel Port i et public house, der fører igjennem et Bognstuur ud til en stor grøn Plaine. Det fine og korte Græs her passes omhyggeligt, og

Plainen selv kommer jævnlig under Tromlen, for at borttage enhver Ujevnhed i Terrainet. Tilvenstre ligger der en Pavillon, hvor der kan erholdes Forfriskninger, og udenfor den er der Græspladser for Damerne; de øvrige Tilskuere erholde for en ringe Afgangspriis Lov til at opholde sig rundt omkring Plainen. Til Trods for denne tarvelige Indretning er Lords Cricke Ground jævnlig Samlingspladsen for Blomsten af det engelske Aristokrati, for Biskopper og Generaler; de Kampe, der opføres her, omtales i alle engelske Aviser, og de Væddemaal, der indgaaes her, ere ingenlunde ringere end Væddemaalene i Epsom.

Opriindelsen til dette Spil har været en Gjenstand for alvorlige Studier baade i Oxford og Cambridge. Man er kommen til Visshed om, at det ibetmindste skriver sig fra det trettende Aarhundrede, kun havde det dengang et andet Navn. Det, som det nu gaaer under, skriver sig fra et gammelt Sagsift Ord *creag* eller *crice*, der betyder en Stof, som er høiet ude i Enden. Boldtræet har altsaa dengang seet saaledes ud. Forresten lader det til, at dette Spil i tidligere Dage kun har været gængs blandt den laveste Almue, og det er uden Tvivl Grunden til, at det slet ikke omtales i den ældre engelske Litteratur. Først i det forrige Aarhundrede søgte en Mængde hæderlige Mænd at ribe det ud af det flette Selskab, at forædle det og at lade det optræde i en videnskabelig Form. Det er de sydlige og sydvestlige Shirer i England, der stribes om Wren for denne For-

anstaltning; men jeg har en Mængde vægtige Autoriteter for mig, naar jeg udtaler den Paastand, at det egentlig er den lille By Farnham i Surren, der har Wren af, at den har gjort Cricketspillet til en Forlystelse, der passer sig for en Gentleman. Man har med Rette gjort opmærksom paa, at Ol og Cricketspillet ere uadskillelige, og det er derfor intet Under, at Cricketspillet har udbredt sig fra Humlehaverne i Farnham til en Mængde andre Grebstaaber, men at det dog stadigt har holdt sig til de Steder, hvor Humlen, denne Engländernes Wiinranke, bliver dyrket.

Cricketspillerne have flere Gange leveret store Træfninger, som Stribenterne have foreviget. Dette Spil har havt sine Helte, sine Reformatorer og sine Martyrer. Prinds Frederik af Wales, Georg den Tredies Fader, døde som en Folge af, at en Cricketbold med Force havde truffet ham i den venstre Side, og det er endnu ikke længe siden, at Veteranerne af den gamle Skole viste den yngre Generation, hvad de kaldte deres Wreestegn — knuste Fingre, lemlæstede Been o. s. v. — Wreestegn, som de forresten beholdt, saalænge de levede, og det var deres Stolthed. *)

Et Spil, der i en saa høi Grad smigrer Englan-

*) Cricketbolden er haard som en Steen. For at forebygge Ulykker forsynes de mest exponerede Cricketspillere sig undertiden med tykke Handsker og lægge en Belskædning af Træskinner omkring Benene.

bernes Egentjærlighed, har aldrig manglet Patroner, og meer end een kongelig Haand har til forskjellige Lider ombyttet Sceptret med Boldtræet. Georg den Fjerde var meget hengiven til denne Fornøielse og indrettede selv i Brighton the prince's Cricket ground. Aristokratiet har bestandig betragtet det som sin Pligt at opmuntre og understøtte Cricketspillet. I Farnham lod Lord Kerr uddele M, Brød og Ost til alle dem, der i de lange Sommerastener havde Lust til at samle sig paa hans Gods, for at øve sig i Cricketspillet. Ogsaa Digterne have ydet det deres Tribut. Byron havde en afgjort Fortjærlighed for dette Spil, som han i sine Vers kalder manly toil, en mandig Øvelse, og i et af sine Breve fortæller han, at han var en af de Elleve, der i 1805 udfordrede elleve Disciple i Eton til at møde sig i en Cricketkamp.

En ny Opfindelse har i de sidste Aar væsentlig bidraget til, at Cricketspillet har udviklet sig i England: det er Jernbanerne; dog er det nok muligt, at de ogsaa have berøvet Spillet endeel af det Pittoreste, der tidligere knyttede sig til det. Det var saaledes et interessant Syn at see den mannlige Ungdom fra to forskjellige Landsbyer rykke ud mod hinanden med flyvende Faner. Nu dannes der Klubber, og af dem er der Overflod i de forenede Kongeriger. Nogle af dem have excentriske Navne som all England eleven, Harletinerne, Orientalerne, Bagabonderne og Singarierne. Disse Sidste ere dog ikke, som Navnet kunde forlede En til at troe,

virkelige Zigeunere; det er tværtimod rige og fornemme Gentlemen, men som have arvet Zigeunerens Lyft til at fore et omflakkende Liv. De optræde snart her og snart der, men modtages i Slottene og overoses med Vres-beviisninger. I 1861 spillede de et Parti Cricket med Medlemmer af Over- og Underhuset, og i Dublin bleve de modtagne som Gjæster af Hertugen af Carlisle, og When gjorde glimrende Fester til deres Vre.

Trods alt det kan jeg ikke fragaac, at Cricketspillet forekom mig tort og monotont de første Gange, jeg saae det. Jeg ubtalte dette for en meget begavet Gentleman, som jeg havde Veilighed til at færdes endeel med; men han svarede: „For ret at forstaae Alt, hvad der ligger i Cricketspillet, maa man selv være Englænder.“ Der blev mig altsaa intet Andet tilbage end at undersøge, hvad det egentlig kunde være, der gjorde dette Spil til en Nationalfornoielse for Englænderne. Omfider troer jeg, at jeg har fundet det. For at være en god Cricket-spiller er det nemlig ikke nok at have et godt Die, være behændig og modig; der kræves ogsaa, at man formaaer at beherske sig selv. Denne Selvbeherstelse (self control) giver baade Sjæls- og Charakterstyrke, disse ægte engelske Dyder. Derfor ere Englænderne ogsaa utrættelige og udtømmelige i at rose dette Spil, og iblandt de Fortjenester, der tillægges det, er der ogsaa nogle, som jeg understribet med Fornoielse. Det er vist, at det i en vidunderlig Grad udvikler Musklerne og derfor væsentlig bidrager til at vedligeholde Racens Sundhed og Styrke;

og ligesaa vist er det, at det knytter de forskjellige Classer i det britiske Samfund paa en eiendommelig Maade til hinanden. I Landsbyerne er det saaledes ikke sjældent at see en Pair af England, en Bondeskarl, en Præst, en Loldembedsmand, en Procurator og en Barbeer paa den samme Cricketplads tumle sig mellem hinanden i al Fortrolighed og uden Skygge af Standsforskjel. Alle de Medspillende ere saa lige overfor Boldtræet, at der, naar der er Tale om at repræsentere Grevstabet, kun tages Hensyn til den, der spiller bedst, og ikke til den, der er høiøstillet i Samfundet.

Vil man nu vide, hvem der ere de ivrigste Cricketspillere ude paa Landet, saa er det først og fremmest Præsterne, der have gjort den Opdagelse, at dette Spil i en væsentlig Grad bidrager til at befæste Moraliteten. Efter deres Sigende vænner det Folk til at holde Maade i alle Retninger. Ligesom de olympiske Lege hos Grækerne kræver det fremfor Alt Maadehold og Uædelighed. Denne Fortjærlighed for Cricketspillet hos de Geistlige hænger sammen med den Opdragelse, de have faaet i Ungdommen. Ved Universiteterne i Oxford og Cambridge er det ikke noget Særsyn at see lærde Doctorer i Theologien være de dygtigste Cricketspillere. Dette Spil er forresten det eneste, en engelsk Geistlig kan befatte sig med uden at træde sin Værdighed for nær. Naar disse Folk imidlertid tale om at humanisere Befolkningen ved Hjælp af Boldtræet, kommer man ubilkaarlig til at tænke paa Danssemesteren og Musiklæreren i „Den abelsgale

Borger." Det er saa let at finde alle Slags moraliske Fortrin hos det, som man helst befatter sig med! Dermed være det ingenlunde sagt, at dette Spil ikke skulde kunne udøve en gavnlig Indflydelse paa forskjellige Slags Mennesker: man har jo endogsaa seet, at det med Held er blevet indført i Sindsfygeanstalter.

Cricketspillerne kunne inddeles i to Classer: Dilettanter og Professionister. De Sidste ere naturligtviis de dygtigste, thi dette Spil — eller denne Videnskab — kræver uafbrudt Studium og Arbeide. Ved de store og mere solenne Forestillinger pleie derfor ogsaa Gentlemen=Spillerne gjerne at associere sig med enkelte af dem, der gjøre Spillet til en Profession. Disse Sidste opnaae i Regelen en stor Celebritet og ere meget søgte som Læremestere saavel af Clubber som Opdragelsesanstalter. En af de berømteste var for nogle Aar siden Lillywhite, hvem man har givet Tilnavnet Sanspareil. En af de største Skoler i England, Skolen i Rugby, havde i enhver Cricketkamp trukket det fortere Straa, da den omsider besluttede sig til at engagere Lillywhite som Lærer. Strax ved sin Ankomst fordeelte han Eleverne paa Pladsen, udsøgte de flinkeste og gav sig strax til at arbeide med dem. I Begyndelsen fandt de det noget strengt, men Lillywhite var uboielig og besluttede at gjøre noget Udmærket ud af dem, enten de vilde eller ikke. Folgen blev ogsaa, at da de igjen mødtes med deres Modstandere, toge de en glimrende Revanche. Dette Exempel ansporede de øvrige Akademier til Efterligning,

og nu er der neppe nogen bethdeligere Opdragelsesanstalt, som ikke har sin Lærer i denne Kunst. Det er derfor ogsaa en virkelig god Side ved Universitetsskolen i England, at de unge Mennesker ikke blot uddanne deres aandelige Evner, men samtidig erhverve sig en stor Overlegenhed i alle mandlige og ridderlige Øvelser. Hvert Foraar udnævnes der nye Lærere i Cricketspil, og disse Udnævnelser indrykkes i Sport-Tidenderne, ligesom Skuespillernes og Skuespillerindernes Engagementer indrykkes i Theaterbladene. Jeg nævnte udtrykkelig Foraaret, thi Cricketspillet kræver et tørt Terrain og kan derfor ikke drives om Vinteren. Dets Saison begynder med Fluernes Ankomst i Mai og ender med Fasanjagterne. Lærerne i dette Spil blive ikke blot godt lønede, men deres Bedrifter indrykkes i Times og alle de øvrige engelske Aviser. De ere Herrer, Kunstnere, Celeberiteter. Man giver dem Tilnavne som „den forfærdelige“ „Løven fra Kent“, „den uovervindelige.“ En af de berømteste Crickelærere er George Parr, der i Spidsen for „all England“ drager fra det ene Greb-
 stab til det andet for at indvie Byerne og Landbefolkningen i Cricketspillets Hemmeligheder. Klubberne i Provindserne føle sig saa smigrede ved hans Besøg, at de tegne sig for bethdelige Summer for at holde ham stadesløs, ligesom de overlade ham hele Indtægten af Forestillingerne og vise ham i det Hele en kongelig Gjæstfrihed.

Cricketspillet bestæftiger ikke blot Lærerne i Kunsten,

men det giver ogsaa mange Andre fuldt op at bestille og ernære en heel Glæsse af Mennesker, som kun findes i England. Det er de saakaldte „umpires“ eller Kampdommere, der have at afgive deres Kjendelse i alle tvivlsomme Tilfælde. Disse umpires have deres Forrifter at gaae efter, og den Dom, de sælde, underkjendes aldrig. En saadan Nationalforlystelse fremfalder naturligviis ogsaa andre Industrigrene. Der er saaledes ikke en By i Omegnen af London, uden at man træffer paa Boutiker, som ere forsynede med Alt, hvad der horer til Spillet (crickeet confits) og til Spillernes Eqpivering. Det almindelige Costume er en Jakke og Pantalons af Flanel, der i Regelen have Klubbens Farver, en Straahat eller en let blaa, guul eller rød Raffjet og et Par tykke Skoe af hvidt Læder med Spidser i Saalerne. Dette Costume er i Sommertiden baade let og behageligt.

Ogsaa i Crickeispillet har den engelske Excentricitet til forskjellige Lider gjort sig gjældende. Damerne have saaledes ikke ladet sig noie med at beundre Crickeispillerne i Fraastand, men ere undertiden selv stegne ned paa Arenaen. I Barry optraadte de gifte Koner og de unge Piger imod hinanden og leverede en Træfning (match) i deres Egtemænds, Brøders og Kjæresters Paasyn. De gifte Koner gif af med Seiren, og berusede af deres Bykke udfordrede de nu alle Fruentimmerne i Grevstabet Suffolk til at stille sig imod dem. En anden eiendommelig Træfning er den, der leveredes af Veteranerne i Greenwich og Veteranerne i Chelsea — Marinen con-

tra Armeen. Jeg var ſelv tilſtede ved en af diſſe Batailler mellem elleve eenbenede gamle Soldater og elleve eenarmede Uſke. Der blev kæmpet tappert paa begge Sider, men Veteranerne i Greenwich ſeirede: Trafalgar tog Luven fra Waterloo. I Kampens Hede knuſtes et Par Been, men det var heldigviis kun Træbeen.

Engländerne noies forreſten ikke med ſelv at dyrke dette ædle Spil, men de ſoge at udbrede det overalt. Alle engelſke Krigſſkibe ere ſaaledes forſhuede med „Gjærder“, Bolde og Boldtræer. Folgen deraf er, at hvor et ſaadant Skib lander, bliver der ſtrag af Soldater og Matroſer arrangeret et Parti paa ſelve Strandbredden til ſtor Forundring for de Indfødte der paa Stedet. Næſten ugentlig kan man i Sport-Tidenderne læſe vidtløftige Beretninger om ſaadanne matches, der ere blevne afholdte paa det gode Haabs Forbjerg, i Indien eller China. Det tropiſke Klima er nu juſt ikke henſigtsmæssigt for ſaadanne Dveller, men det ſaaer ikke at hjælpe: Engländerne spille deres Crickeſpil alligevel til Grindring om Gammel-England, ligesom Nordboerne i Rom feire deres Suul, for i Forening at ihukomme Hjemmet. Crickeſpillet betragtes af Enthufiaſterne ſom et Tegn paa Civilisation og kan derfor ikke udbredes vidt nok. Egentlig ſtjuler der ſig nok bagved, at det fornemmelig er et Tegn paa det engelſke Herredomme, og ſelve Statsmændene betragte ikke en ny Coloni ſom vel funderet eller tilſtrækkelig ſikret, ſaa længe den ikke har

faaet sin cricket-ground. Befolkningen i Amerika har ogsaa bevaret denne Lidenstabs for Cricketspillet som et Særkjende for sin Oprindelse og som et Baand, der knytter den fast til den engelsk-saxiske Race. Det er kun faa Aar siden, at elleve Cricketspillere gik over Atlanterhavet til Canada og derfra til de forenede Stater, og paa denne Udflugt udfordrede de, ligesom Middelaalderens Ribdere, Alle og Enhver til at maale sig med dem. Den interessanteste og berømmeligste af disse Expeditioner var imidlertid den, der omtrent samtidig tog Veien til Australien. Ny Holland havde flere Gange udtalt Ønsket om at maale sig med England paa denne Kampplads. Flere Forsøg paa at bringe et saadant Foretagende istand vare strandede, da endelig to rige Kjøbmænd i Melbourne, Dhrr. Spierz og Bond, toge Sagen i deres Haand og udsatte en Sum af syv tusinde Pund som Garanti for deres oprigtige Hensigter. En Mr. Mallam blev som Mellemhandler sendt til London, hvor han satte sig i Forbindelse med Cricketklubberne. Hans Betingelser vare fristende: man onskede elleve Cricketspillere, og hver af dem fikkes fri Dørfart og Station og en Sum af 150 Pund ovenijobet. Man havde vel nogle Betænkeligheder, thi 17,000 Somise ere ikke nogen Springvei, men omsider blev Overeenskomsten sluttet. Elleve Cricketspillere, de bedste i hele Kongeriget, underskrevne Contracten. Dette Skridt vakte almindelig Enthusiasme, og Aviserne betragtede det endog som en politisk Begivenhed. Dette Ord klinger lidt

løierligt, men man maa ikke tabe af Sigte, at Storbritanien besidder i alle Hæve et heelt Perlebaand af Colonier, der hurtigt vilde oplooses, hvis den Traad, der vedligeholder Forbindelsen med Moberlandet, et Dieblif blev afbrudt. Englænderne, som praktiske Folk, betragte derfor ikke en Leilighed med Eieghedighed, der kan bidrage til at knytte Baandet fastere mellem Moberlandet og den yngste af dets Døttre, Australien. Surrenklubben gjorde en Afstedshanquet for de Elleve, og i Midten af October indstibede de sig i Liverpool under Forsikringer om, at hele England vilde have Dinene henvendte paa dem. Overreisen var piinlig nok for Folk, der vare vante til at være i stadig Bevægelse. Naar Havet derfor blot var nogenlunde roligt, spillede de Cricket ombord paa Damperen for at faae Tiden til at gaae og for at blive i Øvelsen. Midt i December ankom de til Melbourne.

Regjeringen havde imidlertid ikke været uvirksom; den havde kjøbt et uhyre Terrain, paa hvilket fyrgetyve Cricketklubber øvede sig daglig. Overalt var der Subskriptioner igang for at formaae de bedste Cricketspillere i Landet til at begive sig til Melbourne. Vnen selv var pyntet paa det festligste, og neppe vare de Elleve traadte iland, før de modtoges med Ovationer, som ingen Digter eller Statsmand nogensinde har seet Mage til. Deres Navne og Bedrifter vare ligesaa godt kjendte som i England, og hvor de viste sig, skimlede Folk sammen for at beundre deres Muskelkraft. Den umaade-

lige cricket-ground blev ved et kunstigt Vandings-system holdt frisk og grøn i den varmeste Tid af Aaret, der i dette Paradoxernes Land netop er December og Januar. Græsteppet var omgivet med amphitheatralse Gallerier, der kunde rumme sex tusinde Tilskuere, men der mødte over sytten tusinde, som betalte en Krone for Entreen, og Halvbelen gav endnu yderligere en halv Krone for at faae Udgang til Estraderne. Som man kan tænke sig, feirede Englænderne bestandig; men Alle vare glade og fornøiede: Publicum havde moret sig, Entrepreneurerne havde tjent Penge, og de Elleve, der hæderligt havde repræsenteret deres Fædreland, vendte hjem for at blive Gjenstand for nye Ovationer.

Gregorio Allegri og Miserereerne

i det sixtinske Capel.

Af

L. Salévy.

Gregorio Allegri, Componisten til det berømte Miserere, der hvert Aar synges i Rom i det sixtinske Capel i den stille Uge, fødtes i Rom henimod Aaret 1580 og studerede Musiken der i Giovanni Maria Naninis Institut. — Nanini var en Elev af den franske Mester Claude Goudimel, og den Stole for Composition og Generalbas, som han havde aabnet, var det første Institut af denne Art, der var oprettet i Rom af en Italiener.

Efterat Claude Goudimel havde uddannet Elever, hvis Ny skulde bringe ham i Forglemmelse, forlob han Rom og drog tilbage til Frankrig, hvor der ventede ham

en sorgelig Død. *) Hans Elev, Giovanni Maria Nanini aabnede da den ovennævnte Musikstole i Rom, i hvilken den unge Gregorio Allegri fik sin første Undervisning og blev indviet i de skjønne Traditioner, der havde udviklet en Palestrina's Geni, hvis Meddiscipel Nanini havde været.

Den tidligere skolastiske Maade, hvorpaa Musikstudiet dreves, var i fuld Modstrid med den italienske Smag og Italienernes Mand. Overalt Kunstlethed, søgte Bendinger og conventionelle Bizarrerier. De Combinationer, der dengang skulde danne Grundlaget for enhver regelret Composition, hindrede ikke blot den musikalske Stemning fra at udvikle sig, men de kvalte den ligefrem i Fødslen; — ja de maatte kvæle enhver Inspiration, der vilde prøve paa at komme til Frembrud. Den Tids Componister havde drevet det til at forvandle Musikken til Problemer, der skulde løses, til Gaader, der skulde gættes.

Paa den Tid horte Musikens Studium, naar det viste sig frugtbringende, til Kirken, paa samme Maade som det nuomstunder hører til Theatret. — Allegri forløb blot Skolen, for at træde ind i en af de hellige Ordener. Han blev sendt til Fermo, hvor han fik en kirkelig Bestilling og componerede der Motetter og Mes-

*) Efterat Claude Goudimel var vendt tilbage til Frankrig, gik han over til Calvinismen. Han var Bartholomæus-Natten i Lyon, blev dræbt der og kastet i Rhonen.

fer til Tjenesten i Domkirken. Han skrev ogsaa den Slags verdslige Musikstykker i en alvorlig, men elegant concerterende Stil, som man dengang brugte under Navn af Madrigaler. — Disse Arbejder, der snart skaffede den unge Componist en Slags Berømmelse, bleve senere trykkede i Rom og skaffede ham den Gæde, at blive kaldet til Hovedstaden af Pave Urban den 8de, der ansatte ham i det pavelige Capel henimod Slutningen af Aaret 1629.

Enhver veed, med hvilken Høitidelighed Festdagene i den stille Uge fejres i Rom. — Blandt disse Høitideligheder, der aarlig drage en umaadelig Mængde Fremmede til Rom, indtager den hellige Messe i det sirtinske Capel den fornemste Plads. Her, blandt Michel Angelo's Malerier, disse udbødelige Mesterværker, der da straalederes fulde Glæde og i hele deres mægtige Frihed, udføre Sangerne i det pavelige Capel fra en skjult Tribune de hellige Sange. Blandt disse Sange indtager den 50de Psalmes: „Miserere mei, deus, secundum magnam misericordiam tuam,“ den vigtigste Plads. — I et Aarhundrede havde de berømteste Componister forsøgt sig paa denne skønne Text. Elleve Mestere havde efterhaanden sat den i Musik. — Allegri, der var Medlem af det geistlige Musik-Collegium og i denne Egenkab, paa samme Maade som Palestrina selv, tog Deel i Udførelsen af de Sange, han componerede for Capellet, vilde ogsaa forsøge sig paa denne Skamp-

plads, der var aabnet for Componisternes Talent og fromme Følelse.

Han skrev da et nyt Miserere uden Accompagement, som al Kirkemusiken paa den Tid. Det har to Chor, et paa fire og et paa fem Stemmer, der vexelviis foredrage og først forenes i den sidste Strophe. — Denne Composition, der under Allegri's Anførsel blev fortræffeligt udført af hans Colleger, gjorde en saa overordentlig Virkning og frembragte et saa dybt Indtryk, at alle hans Forgængeres Misererer som med eet Slag forsvandt. Selv Palestrina, der ogsaa havde komponeret et Miserere, blev overbunden i denne Kamp. Fra dette Dieblif af var Allegri's Arbeide Gjenstand for en almindelig Beundring. — Den lykkelige Componists Berømmelse spredte sig over hele Europa med Lynets Fart, og det blev bestemt, at dette Miserere uforanderligt skulde udføres hvert Aar paa Aste-Dagsdag og Langfredagsdag. — Om Stjærtorsdagen skulde der udføres to gamle Misererer af San Nalbini og Felice Anerio, og forøvrigt blev denne Dag overladt til de Mestres, der fremtidigt maatte have Mod til at indlade sig i Vædbekampen. Allegri's Berømmelse gjorde Foretagendet uovelig og raadebe til Forsigtighed. Der hengik ogsaa over et halvt Aarhundrede, inden en Concurrent fremstillede sig. Først 1680, otte og tyve Aar efter Allegri's Dod, indløb Alexander Scarlatti, efter gjentagne Opfordringer, sig paa et nyt Forsøg; men hans Arbeide svarede ikke til Componistens Berømmelse eller til hans Geni, og Alle-

gris Miserere bevarede sin Plads baade i det almindelige Dombomme og i det sextiende Capel.

Endnu den Dag idag udfører man dette Miserere, der har vedligeholdt sin Berømmelse gjennem to Aarhundreder; og om end Indtrykket, hvormed man nu horer det, ikke er i den Grad det samme og saa dybt, som da det blev hørt af de Samtidige, saa har dog Sagnet om den Virkning, det i sin Tid gjorde, i den Grad bevaret sig, at dette Musikstykke er omgivet ligesom af en Slags Høihed og en ærefrygtbydende religiøs Majestæt. — Der gives gamle Mindeesmærker, som Tiden ikke har kunnet ødelægge, men som med deres Mæsse og de Materialier, hvormed de ere opførte, have kunnet byde Tiden Trods. Andre ere sunkne i Gruus og forsvundne, og Pladsen, hvor de stode, er tom; men Sagnet om dem fylder Tomheden, hvor de stode, og de ere blevne maafee endnu større efter deres Fald. — Det Mindeesmærke, Allegri reiste sig, har modstaaet Tiden i Kraft af sin Berømmelse, og omendstjøndt det, endnu i sin Existens og af Grunde, som vi senere skulle udvikle, nu ikke længere kan frembringe det levende, ja næsten fabelagtige Indtryk, hvorom Sagnet har vedligeholdt sig lige ned til vore Dage, saa kan man dog sige, at det er saa berømt, som det vilde være, hvis det aldeles havde hørt at eksistere. —

Naar man nøiagtig undersøger og gennemgaaer denne Composition, saa frembyder den ved første Diekast Intet, der udmærker den fremfor den Tids Arbejder,

Intet, der kan betragtes som et Brud paa den Stil, der fulgtes af de samtidige Mestres. Modulationerne, i de forskjellige Sætter, Brugen af Dissonanser, Slutningsformerne, Begyngelsen i Stemmerne, alle disse Elementer ere brugte som i Palestrinas Sange. Man finder den samme Ynde, den samme Sloisning i Harmonierne. — Men naar man trænger dybere ind i Anden og i den musikalske Tanke, naar man sætter sig mere og inderligere ind i Componistens Mening, naar man ikke lader sig beherske af de til en vis Grad materielle Ligheder i Anordningen af Stemmerne, som hele Stilen fører med sig, saa vil man finde noget Nyt i Allegris Arbejde, og det er da et mere accentueret eller, om man saa vil kalde det, et mere dramatisk Udtryk, en Slags ustyldig Tugen efter Effect, som ikke tidligere findes, og som ikke engang Palestrina havde paaagtet. — Man føler, at man ikke er langt borte fra det lyriske Drama, ja man kunde næsten fristes til at sige, at de Anstregelser, man i Florents havde gjort for Gjenoplivelsen af den antike Tragedie og for Skabelsen af en mere stemningsrig Musik, i Allegris Sjæl har vakt en dybere Følelse. Det er, som en hidtil taus Streng vibrerer og toner, men endnu svagt og under en skjælvende og uøvet Haand. Palestrina søgte ikke at røre, hans Stil er simpel og alvorlig; fri for enhver anden Tanke end Bønnens hellige Ord, er han mere rolig, mere sat, ja næsten mere kyndt. — I Allegris Arbejde vil man ogsaa bemærke den store Dygtighed i Anord-

ningen af de to Chor, hvoraf det ene, som vi har sagt, er skrevet for fem Stemmer, medens det andet kun har fire. Denne ubetydelige Forskjel af een Stemme i Ligevægten mellem Chorene frembringer en ret mærkelig og heldig Modsætning i Virkningen af Stemmerne. Den bryder den Monotoni, der fremkommer ved den eensformige Beglen af to ligemægtige Kræfter. Der fremkommer ved denne Anordning ligesom en Slags Udvirkning; det er ligesom Diet seer og paa denne Maade fatter Følelsen af Mørket og Lyset. — Choret for de fem Stemmer, der er mere sammentrængt, mere compact og mere sammensnoet, synes at kaste den mørkere Skjgge; gjennem det mere gjennemsligtige førstestemmige Chor troer man at øine en Straale af det blege Uds, som Nattens Stjerne nedsender. — Foreningen af begge Chor, der forbinde sig et Dieblig lige i den sidste Strophe, gjør ogsaa en gribende Virkning, da den kommer aldeles ubentet.

Der kan ikke være nogen Tvivl om, at denne Omhyggelighed i Anordningen, at dette fine Coquetteri, at dette musikalske Colorit, der var opnaaet ved saa simple Midler, netop indeholdt den hemmelige Grund til det overordentlige Indtryk, som dette berømte Miserere ved sin første Opførelse gjorde paa alle Tilhørerne. — Componisten havde regnet rigtigt, man havde faaet et religiøst Indtryk, denne Blanding af Frygt og Haab, som han havde villet frembringe i Tilhørernes Sjæle ved Musikens Magt i Forbindelse med den høitidelige Cere-

moni og Stedets Hellighed. — Naar imidlertid Indtrykket nutildags ikke længer er det samme, maa man ikke undre sig derover. Det maatte gaae saaledes, og flere Aarsager bidrage til dette nødvendige Resultat. — Paa den ene Side er Udførelsen vanslægtet; Hemmelighederne ere gaaede tabte gjennem de mange Traditioner; Componisten er der ikke længere til at vogte paa Sagttagelsen af de tusinde Nuancer, der ikke lade sig skrive, men hvis Ikke-Sagttagelse formindster og i mange Tilfælde endog forstyrrer visse Virkninger. — En anden Grund kommer endnu til, og den maa skrives vor Tid til Ære. Den Slags bløde og sorgmodige Belklang, der var særegen for de Sopraner, man paa den Tid bandede, gav denne Musik en hemmelighedsfuld Farve og en smertelig Tone, som man nu ikke kan frembringe ved Barnestemmer. Den vægtigste og sandeste Grund ligger imidlertid hos selve Publicum og i de Fremstribt, som Kunsten er undergaaet. Man maa, naar man nu træder ind i det sextiende Capel, lade udenfor alle sine Grundringer fra den moderne Musik, alle de stærke Indtryk, som Kunstens nuværende Mestre have fyldt vor Sjæl med, og høre Allegris Musik med det jomfruelige Ære, som hans Tilhørere for to hundrede Aar siden medbragte. —

Man forlangte imidlertid allevegne fra Afstrifter af dette vidunderlige Miserere. Musikerne, der havde hørt det, vilde nærmere studere det Hemmelighedsfulde og Kunstrige i Compositionen og gjennem Partituren gjøre sig

Regnskab for den Virkning, det havde frembragt. De, der ikke kunde reise til Rom, vilde læse det eller høre det hjemme. Patronaterne for de berømteste Domkirker forlangte det, for at lade det opføre i den stille Uge; — men Vaticanet nægtede at udlevere Allegri's Arbeide. Som en stinshg Herre vilde det beholde for sig selv alene og for det sextiuste Capel Vren og Virkningen af dette udmærkede Musikkstykke. — Det kostelige Manuskript blev nedlagt i Capellet's Archiv, skjult for alle Dine, og det blev under Straf af Excommunication forbudt at tage eller udlevere Afskrifter deraf. Og Vaticanet havde Ret deri, saavel i Arbeidets som i Componistens Interesse. Man forudsaae, at Udførelsen vilde blive ufuldstændig paa ethvert andet Sted end i Rom, fordi den vilde foregaae i Componistens Fraværelse, fordi Traditionerne ikke lode sig meddele paa Fraftand og i Skrift, fordi Nuancerne, som vi have sagt, kunde undslippe selv den bedste Willie og det finest dannede musikalske Ore, og endelig fordi Stedets Høitidelighed og Gudstjenestens Pragt vel ogsaa kunde have sin Andeel i den Virkning, Musikken gjorde. Disse Betænkneligheder vare rigtige og vidnede om et sandt Kjendskab til Forholdene. — Vist er det, at hvergang man har villet lade Allegri's Miserere, træde udenfor det sextiuste Capel's mægtige Hvælvinger, har man følt en Slags Skuffelse. Virkningen var langt fra at svare til den almindelige Forventning og syntes ikke at retfærdiggjøre Arbeidets Berømmelse.

Det strenge Forbud blev trolig overholdt, og den

berømte Composition var ikke kommen udenfor det sextiuste Capel, da Keiser Leopold I. af Østerrig, der i Musiken søgte en Opmuntring for sin Regjerings Besværligheder, henimod Slutningen af det 17de Aarhundrede fik Lyst til at høre Allegri's Miserere uden at reise til Rom, og gjennem sin Gesandt bad om en Afskrift, som Paven ikke troede at kunne afflaae Keiseren. Han gav den pavelige Kapelmester Ordre til at tage denne Afskrift, der blev overgivet til Gesandten og af denne sendt til Leopold. De berømte Sangere, der dengang opholdt sig i Wien, forenede sig med Artisterne i det keiserlige Capel; Proberne bleve foretagne med den største Omhu, og da Dagen for Opførelsen var kommen, begav Keiseren med sit hele Hof sig til Capellet. — Forsamlingen ventede i dets Andagt den overordentlige Nydelse, man havde lovet den. Men Nydelsen kom ikke; der var hverken Bitteren, Rædsel, Bestyrtelse, Tønderstøren eller himmelsk Henrykkelse; man hørte blot en Musik, der lod temmelig almindelig, som den, der leveredes af de fleste Contrapunktister; Indtrykket var en stor Skuffelse og almindelig Kjedsomhed. Keiseren troede, at man havde holdt ham for Nar, og hans Harm var frygtelig. Han skrev til Rom og beklagede sig, forlangte den dumdristige Capelmesters Afsted, der havde vovet at spille Gjæk med ham og tiltrods for den pavelige Ordre sende ham et Miserere, der ikke var Allegri's. Paven, der heller ikke kunde troe, at Allegri's Composition kunde gjøre den ynkelige Virkning, som Keiseren var bleven et Offer for, afstedigede

Capelmesteren, uden at ville høre ham. Først længe efter fik denne Lov til at retfærdiggjøre sig, og det kaldt ham da ikke vanskeligt at bevise, at han havde sendt det ægte Manuscript. Han blev da taget til Naade igjen og følte sig lykkelig ved som Opreisning og Stadesløsholdelse, at faae Tillabelse til for Paven og Keiseren videnskabeligt at udvikle Grundene til den daarlige Lykke, Misereret havde gjort. Begge erklærede sig for overbeviste, og saaledes endte da denne alvorlige Affaire.

Men dette Uheld blev kun Aarsag til, at Allegri's Manuscript blev lagt under tredobbelt Laas, — Det blev atter lagt i sin Celle og paany berovet den Frihed, hvoraf det havde gjort saa slet en Brug, idet de strengeste Straffe udtaltes over hver den, der maatte prøve paa at drage det frem for Dagens Lys. —

For ret at kunne forstaae Keiser Leopolds Brede, da han troede sig narret, maa man huske paa, at han var en dygtig Musiker, og at han selv havde componeret gode Musikstykker. Det var derfor ikke blot som Souverain at han følte sig fornærmet i sin Majestæt; men han følte sig tillige saaret i sin Kunstnerværdighed og i sin inderlige Kjærlighed til den Kunst, som han elstede saa lidenskabeligt, og som han helligede sine sidste Tanker og sine sidste Sorger. Da han følte sig sit Endeligt nær, lod han Musikerne fra sit Capel kalde til det Bærelse, hvor han laa og ventede sin Opløsning. Han sendte alle sine Hoffolk bort, og alene med Musikken, den Kunst, der havde trostet ham under hans Regjerings

Krige og Moissommeligheder, søgte han i den Fred i sine sidste Dieblitte. Han vilde endnu engang høre de Sange, der havde været ham saa kjære. — Musikerne, grebne af denne hoitidelige Scene, hvor Liv og Død mødtes, solte sig gjennemtrængte af Dieblittets Alvor. Stemmerne vare som tilfløede og kunde kun frembringe sorgmodige og blide Toner. Døden nærmede sig under denne sidste Psalmes, og Keiseren var ikke mere, da den sidste Accord hendode.

Der gik lang Tid hen, inden Allegri's Miserere atter kom for Dagens Lys og saa at sige blev sat i Circulation. — Dets Fangenskab skulde høre op for bestandigt, og man skulde for Fremtiden kunne see paa det, læse det, behandle det som ethvert andet almindeligt Musikkstykke. Hvad Hersteren over et stort Keiserdømme i al sin Almagt ikke havde kunnet udføre, det skulde en ung Mand, næsten et Barn, en Underfaat af dette samme Keiserdømme, udføre, og alle Pavers Magt skulde være vanmægtig ligeoverfor de simple Hjælpemidler, denne unge Mand betjente sig af. — Dette Barn, denne Musiker, det var Mozart. —

Mozart søgte ikke om en Tillabelse, som han dog ikke vilde have faaet; han forlokkede ikke nogen Bogter; han behøvede ikke hemmelig at liste sig ind i det pavelige Capels Bibliothek; han hverken tog eller fik nogen Afstrift af Allegri's Arbeide; han horte det — og nedstreb det. Det var i Aaret 1770. Mozart var født 1756 og saaledes fjorten Aar gammel, da hans Hulom-

melse gjorde ham saa udmærket Tjeneste. — Han hørte første Gang Misereret Aste-Dnsdag, han ilede hurtigt hjem og betroede strax til Papiret den Hemmelighed, han havde været Vidne til. Den vaasølgende Langfredag satte han sig i en Krog af Capellet med Moderne, han havde skrevet, skjulte i Hatten; her berigtigede han nu de Feiltagelser, han havde begaaet, tilføiede de Detailler, han havde overhørt, og rettede saaledes sin Afskrift eller rettere sagt det Aftryk, som hans Hukommelse havde taget af det hellige Tonemaleri. *)

*) Man fortæller at Mozart nogle Dage efter dristede sig til hos Prindsesse Barberini for nogle fremmede Herrer paa Klaveer at spille det Miserere, han saaledes havde tyvstjaalet. Man tilspier ogsaa, at da Nygten om denne hans Dristighed kom paa Dmtale, var der ikke Andet at gjøre end undskyldte dette Tyveri, som Reglementerne ikke havde kunnet forudsæe, og tilgive et Barn, der havde vist sig uhydig mod Paven og Vaticanet. Men vi maae dog betvivle Sandfærdigheden af denne Anekdote. Mozarts Fader taler ikke derom i sin Correspondance. Den gamle Mozart, der var en god Christen, viser sig endog endeel ængstelig netop i dette Punkt. „Du veed“ skriver han saaledes til sin Kone, „at Misereret i det sextiuste Capel agtes saa høit, at det under Straf af Excommunication er forbudt Musikerne i Capellet at lade nogen Deel af samme komme udenfor Capellet eller at afskrive det eller at give Nogen Afgang til det. Men det har dog ikke været til Hinders for, at vi nu have det. Wolfigang har nedskrevet det efter Hukommelsen. Men

Man kan ikke Andet end blive vort over den Hylding, ſom den unge tydſke Komponiſts Geni herved bringer den gamle italienſke Meſter. Da Mozart, tre Aar gammel, begyndte at ſætte Fingrene paa ſin Faders Claveer, var Allegri død for over hundrede Aar ſiden, og i over halbandet Aarhundrede var hans Vært, omgjærdet af de ſtrange Lobe, kun en eneſte Gang ſtredet udenfor det ſixtinſke Capels Mure, da Mozart, der ſaa at ſige havde nedſrevet det efter Allegri's egen Dictat, overgav det til Publicums frie Benyttelſe.

Dette Barn forlød ſenere Rom. Han drog til Mailand for at componere og lade opføre ſin forſte Opera „Mithridates“, udelukkende helligende Kunſten det Liv, ſom en utrættelig Arbeiden, Glæde over Lykke, Kamp med Ubidenhed og Miſundelſe, Modløſhed over

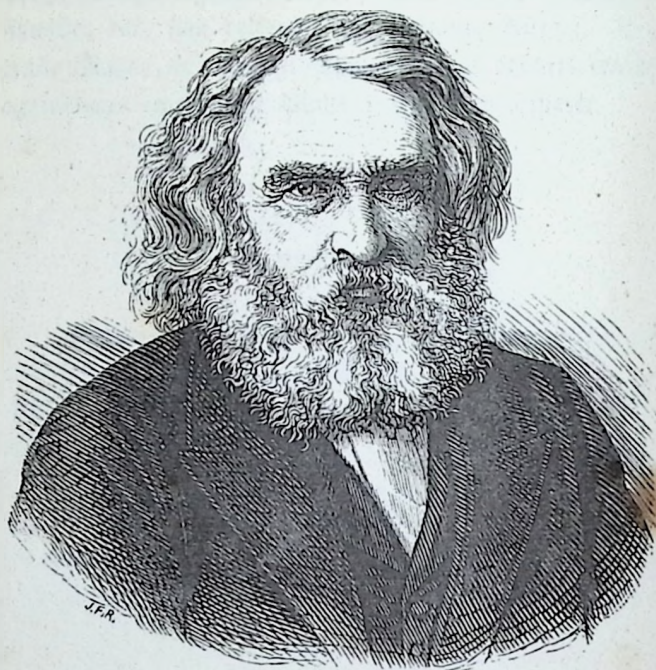
vi tør ikke røbe denne Gemmelighed, ut von incurramus mediate vel immediate in cencuram ecclesiae.“ — Mozart kom kort derefter tilbage til Rom igjen i Juli Maaned 1770 og modtog da af Clemens XIV den gyldne Spores Kors. — „Det er den ſamme Orden ſom Gluck fik,“ ſriver Faderen. „Han maa nu bære et ſmukt Guldkors, ſom man har givet ham, og Du kan da tænke Dig, hvor jeg leer, naar jeg hører dem kalde ham Signor cavaliere. Vi ſkal i den Anledning til Audients hos Paven imorgen. Wolfgang tilføjer nedeunder nogle Linier til ſin Søſter og ſlutter med diſſe Ord, der ere ſkrevne paa Franſk: Mademoiselle, j'ai l'honneur d'être votre très humble serviteur et frère, chevalier de Mozart.

Nutiden og Belymring for Fremtiden saa hurtigt skulde fortære. Fem og tredive Aar gammel skrev Mozart det Requiem, der blev hans Svanesang.

Allegri havde nedlagt hele sit Geni i sit Miserere. Han taug siden. Den Lykke, han havde gjort, var et Bøvestykke for ham selv, og han fandt sig rolig i at nyde sin Triumf. Han hensøb stille og hædret, den 18de Februar 1652, 62 Aar gammel i sin Fødeby Rom. Han havde kun forladt Rom i nogle Aar for at componere og synge i Kirken i Fermo. Hans Liv var lykkeligt, viet udelukkende til den høie alvorlige Kunst og noie knyttet til disse to Domkirkers Mure. — Han blev begravet i Santa Maria in Ballicella; hvor Medlemmerne af det pavelige Capel bleve bisatte. Han var from, menneskekjærlig og gjorde meget godt. Man fortæller, at han daglig besøgte de fattige Fanger, for at give dem den Hjælp, han kunde bringe dem. Lad os front gemme dette Minde; det viser os Allegri som god, hjælpsom og kjærlig og som den, der har skrevet sin smukke Musik under Paavirkning af den sande, den ægte Følelse. Har han kunnet rore saamange Hjerter saa dybt, har det været, fordi han selv var saa dybt bevæget, da han nedskrev Strophenne til den Psalme, der gjorde ham udodelig; thi hele hans Hæder knytter sig til dette hans Miserere, et Værk paa nogle saa Sider, men som dog har været tilstrækkeligt til at føre hans Navn heelt ned til os og til at omgive det med en Glæde, som endnu straalet. Hans andre Frem-

bringelser vilde blot kunne have forskaffet ham den hæderlige Omtale, der døer paa Bunden af en Biographi. Han viede sit Liv ganske til Kirken, den han tjente som Præst, Sanger og Componist. — Han var af Correggios Familie, der, som bekjendt, hed Antonio Allegri. Paa denne Maade er Navnet Allegri blevet dobbelt berømt og indtager en dobbelt Plads i Kunstens Historie.

Henry Longfellow.

Henry Longfellow.

Fra fremmede Syng.

Af

Kr. Arnsen.

I.

I den sildige Nat.

Lil Faarekylling-Sangen

Bed-Arnestedets muntre-Ild

Jeg lytter med fornoiet Sind

Dg stirrer, taus, i Flammen ind,

Der blusser, lys og mild.

I natligstille Timer,

Alene, under simple Tag,

I Baalets sidste Funkeband

Jeg ordner mine Minders Krands:

Nu svandt igjen en Dag!

Hvad Glæde som hvad Smerte
 Den bragte til min ringe Bo
 Forbi nu drager Alt igjen —
 Men Smerten dykses stille hen
 I Nattens dybe No.

Lil Søbnens Styggeverden
 Bereber man sig, alt saa smaat.
 Og er det, som Godnat man sik
 Af trofast Haand og hjærligt Blik,
 Hvor drømmer man da godt!

For Intet bort jeg bytted
 Min landlig stille Ensomhed!
 — Naar Hjertet banker høit i Bryst
 Ved Verdens vilde Maffelyst,
 Det finder dog ei Fred.

Ja, Faarekylling-Sangen
 I Stuen, lille fun og lav,
 Saa venligt Nattens Laushed brod;
 Den som Musik for Sjælen lod
 Og Lanken Vinger gav.

II.

Navnet.

Vi vandred i Skovens grønne Læ,
Du skar mit Navn i det gamle Træ —
Dg Barken over det groede.

Vi nede gif ved den brusende Strand,
Du skrev mit Navn i det hvide Sand —
Dg Bolgerne bort det skylled.

Paa Isen Du lob, saa kjæt og fri,
Dg ridseb med Skoiten mit Navn deri —
Dg Navnet smelted med Isen.

O Elstovs Jubel! O Elstovs Vee!
Du tegnede mit Navn i den nyfaldne Sne;
Dg hen det flod . . . med min Laare!

Mit simple Navn overalt Du skrev,
I Hjertet alene det fæstet ei blev —
Dg hen er det veiret i Glemsel.

Men jeg grov dit Navn kun eet Sted ind,
Dg det var dybt i mit stille Sind —
Dg der kan det ei ubslettes.

Et Besøg hos Henry Longfellow.

Af

Robert Watt.

New York spiller langtfra den Rolle i Amerika, som f. Ex. Paris gjør i Frankrig, eller som Kjøbenhavn i Danmark, og naar navnlig Tiden er om et af No og Soliditet præget socialt Liv, om en Samling af Intelligens og Dannelse, maa den store Republik's egentlige Hovedstad træde et Skridt tilbage og lade andre Byer komme frem.

Dette gjælder først og fremmest om Boston, „Amerikas Athen“, som Massachusetts's skjønneste Stad kaldes af de indfødte og adopterede Borgere. Store historiske Minder knytte sig til Stedet og bringes under et Ophold stadigt frem for Tanken ved Monumentet,

der sneiser høit over alle Omgivelserne paa Bunker Hill, og som sender Grindringen tilbage lige til de tidligste Tider, da det vestlige Fastlands Colonisation begyndte, og indtil George Washington kæmpede for Landets Uafhængighed. I ingen anden amerikansk By er der saa mange Bygninger i hvilke Kunst og Videnskab have fundet et beskyttende Hjem, og saa mange velgjørende Stiftelser af enhver Art; selve Staden gjør et vindende Indtryk ved sin vakkre Architektur og sine velanlagte Gader; Omegnen lokker ved sin sjeldne Skjønhed, og en Fremmed kan hurtigt sætte sig ind i, at uafhængige Amerikanere langt foretrække at leve i eller ved det forholdsvis ærværdige Boston, fremfor f. Ex., at søge til det feberagtigt bevægede New York.

Til Bostons umiddelbare Nærhed, har da ogsaa Amerikas største Skjald, Henry Wadsworth Longfellow søgt, og der vil han rimeligvis ende sine Dage. Jeg havde den Glæde at besøge ham der; thi blandt de mange Breve, jeg fra Hjemmet medbragte til fremragende Mænd i Amerika, var der ogsaa et til ham, og dette Brev var ovenikjøbet fra vor egen, nu verdensberømte, Digter H. C. Andersen. Jeg kunde altsaa være sikker paa en god Modtagelse, og den blev mig ogsaa i fuldt Maal til Deel.

New York havde i flere Uger været mit Hovedkvarter, og ovenpaa Nattevandringer ved Politiet, Besøg i Theatre og Saloner, i de oredovende Gulds- og Actiebørsen, Deeltagelse i Møder og Sammen-

komster med Mandemanere, Communister og religiøse Sværmere af enhver Art, kortsagt efter en livlig Deeltagelse i alle de Afstigninger, som Livet i denne aparte Stad kan frembyde, var det med en egen Fornøielse, at jeg en Aften begav mig paa Reisen til Longfellow's stille og fredelige Hjem. En Nat's Kjørjel med et Gyprestog bringer En i en tidlig Morgentime til Boston, og jeg havde derfor god Tid til at foretage mig en Vandring omkring i Byens Hovedgader, inden jeg afslagde det saa længe onstede Besøg.

Longfellow's Bolig ligger tæt ved Forstaden Cambridge, og for at naae den, maa man over en temmelig bred Flod; men Touren dertil er saa smuk, at Ingen vil angre den. Man passerer en Mængde solide Bygninger og smagsfulde Anlæg, og hele Cambridge tager sig nærmest ud som en Samling elegante Villaer og Landslotte med tilhørende Magasiner og Udsalgssteder. Meest ioinesaldende er det store Universitet med omliggende Huse og de vældige Trykkerier, af hvilke der findes flere; thi ikke saa af de mest værdifulde Skrifter, der udkomme i Amerika, bære Navnet Boston eller Cambridge paa Titelbladet.

Jeg forhørte mig hos den Første, jeg mødte i Cambridge, om i hvilken Retning Longfellow's Huus laa. Svaret fik jeg strax og spadserede derpaa igjennem Hovedgaden ud paa en i Flugt med den løbende Wei, hist og her bestyget af herlige, frodige Træer og til begge Sider omringet af venlige Landsteder i Ha-

verne. En fort Spadseretour fra Univerſitetet ſtandsede jeg uvilkaarlig foran et Sted, der minder om Hovedbygningen til en af vore gamle Herregaarde. De gule Vægge med Slynngplanterne paa de hvide Gejmsfer og Bindueſtrammer, Trappen, Gruſgangen, der forte fra Gitterporten ud til Veien og gjennem en med grønne Plainer bedækket Have, de høie Træer ved Gavlene, fortsagt, Alt forekom mig ſaa bekjendt, at jeg indbildte mig at have ſeet det Hele for. Det gif ogſaa ſnart op for mig, at dette var Tilfældet, men rigtignof kun paa Papiret, og jeg var nu ikke mere i Tvivl om, at jeg ſtod ved Henry Longfellow's Bolig.

Jeg aabnede Gitterporten og beſandt mig ſnart udenfor Doren, hvor en gammeldags Dorhammer indbod til Afbennyttelſe. Et ældre kvindeligt Tjende beſvarede min Banken, og paa mit Sporgſmaal om Mr. Longfellow var tilſtede, bemærkede hun — ſom det forekom mig ligesom iſølge en engang for alle modtagen Ordre — at han vel var hjemme, men at han netop nu var meget beſkjæftiget; en berømt Mand i Amerika er nemlig uafſadelig udfat for en ſaadan Beleiring af Beſogende, at det i ethvert Tilfælde ikke vilde være urimeligt, om Sligt havde været Tilfældet. Jeg overleverede imidlertid mit Brev, og i ſamme Dieblit, ſom Modtageren kunde have havt Tid til at ſee Underſtriften, fortes jeg ind i et ſtort og ualmindelig hyggeligt Værelſe i Stueetagen, hvor den ſtore Digter med hjertelige Ord bod mig velkommen.

Bærelset var hyggeligt og elegant meubleret, store Hylde med Bøger bedækkede en Deel af Væggene, Bordene vare ligeledes fulde af Bøger og Blade, foran Kaminen, hvor en munter Ild blusjede, stode et Par magelige Lænestole, paa Skrivebordene laae Breve og trykte Sager, og hele Bærelsets lyse og tiltalende Udseende forhoiedes end mere ved smukke Malerier og Tegninger, ved Statuer og Blomster. Der var en vis eiendommelig antik og poetisk Tone, som man kun sjeldnere møder i den nye Verden, udbredt over hele Billedet, som jeg saae det, da jeg traadte ind af Døren, og den gamle Mand, med det store snehvide Haar og Skjæg, de smukke, mandige Træk, og det venlige, klare Blik, reiste sig for at give mig Haanden. Jeg havde Leilighed til at gjøre den samme Bemærkning i Dagens Lob for hele Husets Bedkommende, thi skjonndt jeg vel gjorde Indvendinger mod at optage hans Tid saa længe, hjalp det mig ikke. Han havde ikke noget Bestemt at foretage sig den Dag, sagde han, og da jeg vel ikke snart kom til Amerika igjen, var det nu bedst, at jeg slog mig til Ro hos ham med det Samme; — en Anmodning, som jeg af Hjertet var ham taknemmelig for.

Han lever, efter sin anden Kones Død og Sonnens Rejse til Japan, alene her med sine Døttre, tre vakre unge Piger, der bidrage til at gjøre ham hans Hjem hyggeligt og straalende. Det er et historisk beromt Sted, det gamle Huus, thi Washington har i sin Tid haft sit Hovedkvarter her under Bostons Beleiring, og

Craigie House vil for Amerikanerne engang faae endnu flere store Minder knyttede til sig, naar Henry Longfellow luffer sine Dine indenfor dets nu saa fredelige Bægge. Han har boet her i mange Aar, forst som Logerende, da han betalte sin aarlige Leie af det samme Bærelse, i hvilket han nu nedskriver de Digte, der udgjøre hans Fødelands Stoltthed, og senere som Eier af det smukke Mansion.

Henry Longfellow er født i Portland i Staten Maine i 1807 og er altsaa nu 65 Aar gammel. Sin Carriere begyndte han paa Faderens Procurator-contoir; men den tørre Lovtyndighed tiltalte ikke hans Aand, og i 1826 nævnedes Longfellow allerede som Professor i moderne Sprog og Litteratur ved Bowdoin College; kort Tid derpaa gjorde han sin første Udenlandsreise til Europa og opholdt sig navnlig længe i Frankrig; i 1835 var han atter paa Reise, og sidste Gang han sejlede over Atlanterhavet for at gjæste den gamle Verden, var i 1868.

Han har fra disse Reiser faaet Ideen til flere af sine Værker og har i det Hele fort en flittig Pen. I 1835 udfom saaledes hans „Outre mer; sketches from beyond sea;“ i 1838—39 hans „Hyperion, a romance in travel,“ i 1840 „Voices of night,“ i 1841 „Ballads and other poems“, der for Alvor aabnede Publikumets Dine for hans sjeldne Bagabelse; i 1846 „The Belfry of Bruges and other poems“; i 1847 „Evangeline“, i 1850 „Seaside and Fire-

side“, i 1851 hans berømte Værk „The golden Legend“, og i 1855 det stjerne Digt „Hiawatha“, i hvilket han behandler et indianst Sagn, og blandt Andet beskriver Naturskønheden i det dengang kun lidet kjendte Minnesota, som han aldrig har besøgt. Siden den Tid har han fornemlig arbeidet paa en Cykus Digte, af hvilke et Par Bind allerede ere udfomne, og som han, naar det sidste Afsnit engang staaer paa Papiret, vil samle under Fællestitlen „Christus.“

Men de nordiske Digtere have desuden Anledning til særlig at være Longfellow taknemlige, idet han med sand digterisk Skønhed har oversat af deres Arbejder og derved gjort dem tilgængelige for et Verdenspublikum. Vi Danske kunne bl. A. takke ham for, at Alle, der tale Engelsk, beundre vor deilige Nationalsang: „Kong Christian stod ved høien Mast“, som Longfellow har gengivet saa fuldendt som mulig. Enhver Danskt, der er fortrolig med det engelske Sprog, vil med sand Fornøielse gjenlæse hvert Vers i Sangen i hans Oversættelse ligesaa Linien:

King Christian stood by the lofty mast
In mist and smoke,

og til

Thou danish path to might and fame
Darkrolling sea.

Han ventedes ogsaa i 1868 til Danmark, som han to Gange tidligere havde besøgt; men Omstændighederne nødte ham til at vende hjem, inden han naaede saa høit mod Nord.

Et nderst levende Indtryk har Longfellow dog medbragt fra sine første Besøg i vort Fødeland, som han omtalte med den høieste Grad af Kjærlighed og Interesse i de timelange Samtaler, jeg havde paa vore Spadseretoure eller foran Kaminen i hans Arbeidsværelse, medens han med en vis Nydelse dampede sin lille Pipe, fyldt med en let Tobak, og udsurgte mig eller i Erindringen opfristede Minderne om Personer og Begivenheder fra sin Reise og sit Ophold i Kjøbenhavn. Alt stod for ham med en sjelden Klarhed; han mindedes Gader og Bygninger og beskrev dem med den største Noiagtighed; han dvælede med Fornoielse ved sine Udflugter til Dyrehaven med „de herlige Bogetræer“, fandt at selve Kjøbenhavn gjorde „et stort Indtryk“ paa den Fremmede og kunde ikke være enig med dem, der mente, at Byen havde et vist gammeldags og noget kjabstadagtigt Udseende. Med særlig Interesse spurgte han til de nordiske Digtere, hvis Skrifter han havde gjort sig bekendt med; H. C. Andersen beundrede han i høi Grad, og jeg maatte fortælle Kost og Fast om hans tidligere og nuværende Liv.

„Ved ham fra mig om, at komme herover“, sagde den gamle Digter, der selv sex Gange havde seilet over Atlanterhavet, „vi maae rigtig tales ved engang, og,“ tilføiede han smilende, „dersom han vil forberede sig paa at læse et Par af sine Eventyr op paa sin Reise omkring i Staterne, kan han jo komme hjem som Millionair — det har han vel ikke noget imod.“

Han onstede at læse Dehenschlägers „Helge“ igjen, forbi Frederikke Bremer engang havde bemærket til ham, at hun endogsaa satte den over Tegners „Frithiof“, og vilde ligeledes gjøre sig bekendt med Henrik Ibsens Frembringelser, „siden han nævnes som Kongen blandt de yngre Digtere i Norden.“ Naar han læser Nordisk, forstaaer han det fuldstændigt; men han har nogen Bamselighed ved at følge med, naar han horer det frem sagt, hvilket jeg lagde Mærke til, da jeg efter hans Anmodning maatte fremjige nogle Vers af Ibsens „Giicolns Mord.“

Den dramatiske Litteratur i Norden syntes at interessere ham ligesaa meget som vor Kunst i det Hele taget, han talte med Barme om Henrik Hertz, og jeg opsendte i Tankerne det fromme Onske, at visse danske Politikere kunde have hort den store amerikanske Digter, da han i sin Areds. gav en Beskrivelse af vort Nationaltheater og dets Virksomhed, og med straalende Dine sagde: „Der, i dette ypperlige Theater saae jeg den herlige Dehenschlägers „Hagbarth og Signe“, der var Kunst paa Scenen, Andagt og sand Nydelse paa Tilstuerpladsen. Ja denne lille Nation er stor i aandelig Henseende; til dens Ære har Theatret ligesom i Oldtiden endnu i Danmark Plads ved Siden af Kirken og Skolen som Opdragelsesanstalt for Folket; Nationen yder aarlig Penge, for at Theatret kan bestaae uafhængigt af alle Spekulationer; dets Kunstnere komme overalt, fra Fyrstens Huus og nedad, og gjøre sig værdige ber-

til, og — foiede han til sine smigrende Udtalelser om den danske Nation — Folket byggede Thorvaldsen et Museum, i hvilket den store Billedhuggeres Kiste under Danmarks Taarer sænkedes ned, midt iblandt hans udobelige Værker. — Vi kunne lære meget af dette lille Land hinsides Atlanterhavet."

Tænk paa disse Ord, alle I, der ville lave Macadam af Thorvaldsens Arbejder, og som ville gjøre Nationaltheatret til en blot og bar Pengespekulation.

Hans Uttring om Thorvaldsen gav Anledning til, at han dvælede ved sit første Ophold i Rom hvor han havde gjort vor store Billedhuggeres Bekjendtskab og ofte besøgt ham i hans Atelier, og fra det antike Rom sprang Tanken til det moderne Paris, hvor han havde havt Omgang med saa at sige, alle de berlebende literaire Berømtheder. Med Philarete Chasles havde han havt mangen fornøielig Samtale, og han beundrede ligesom Alle, der have talt med ham, hans ualmindelige Evne til selv i sin Stue, at levere et aandsfuldt Causerie. Saint-Beuve havde han besøgt, og som karakteristisk for ham fortalte han, at den berømte Kritiker paa en Forespørgsel om Victor Hugo og Lamartine havdeyttret:

„Jeg kjender dem Begge godt. Endnu forleden sad Lamartine paa samme Plads, som De nu indtager, og fremkom med sine Anstuelser. — Eh bien, Charlatan pour Charlatan, je préfère Lamartine!"

„Det er," sagde Longfellow, og lo paa sin for-

noielige Naade, „akkurat, som om jeg læste Slutningen af et af hans Causerier. — Ja, ja, I kunne forøvrigt ogsaa være kritiske i Danmark. Denne Lust til at gjøre sig Instig over Alting, til at dukke Alle, der sætte Hovedet lidt ovenover Hoben, har jeg ikke truffet saa udviklet noget Sted, som hos Eder. I minde mig om den gamle Irlander, der ikke længere var istand til at deeltage i det berømte Donnybrook-Marked, hvor der altid vankede blodige Pander, men som gav sin Søn, der for første Gang skulde derhen, nogle gode Raad. Tag din Knippel med, sagde han, og vent ikke paa at nogen skal angribe Dig, eller paa at der i det Hele taget skal blive Slagsmaal, men hug til det allerførste Hovede, som Du seer rage op over de Andre! — Saaledes bære I Eder ogsaa som oftest ad; I hugge løs, naar I see et Hoved rage op.“

Timerne svandt hurtigt i hans Selvstaa; det var velgjørende at høre denne store og saa mildtdømmende Mand udtale sig om Livets vigtige Spørgsmaal, om Kunst og Litteratur og alt Andet; som han havde givet en Plads i sit rige Hjerter; man horte med en saadan Fornoielse paa denne elstværdiske Olding, naar han dvælede ved sine Ungdoms første Minder, eller med Ald udviklede en Idee, der havde tilsagt ham; man følte sig strax saa veltilpas i hans af Fred og Kjærlighed beaaendede Hjem, at der næsten var forlobet et halvt Døgn, inden der blev tænkt paa Opbrud.

Saa kom Afstedens. Muntert og livligt rakte han

Haanden til Farvel, og idet jeg takkede ham for hans gjæstfri Modtagelse, nynnede han: „King Christian stood by the lofty mast“ og viste, at hans gode Huskommelse heller ikke slog ham feil, naar det gjaldt Melodier.

H. C. Andersens Oversætter, den begavede unge Literat A. E. Scudder, der har lært sig Dansk paa sit Værelse i Cambridge, og som havde været Husets Gjæst til Middag, fulgte mig til Boston, og vor Samtale dreiede sig, som man vil kunne tænke, navnlig om vort Besøg hos Amerikas berømteste Skjald, Henry Longfellow.

Kong Lear paa Heden.

En Fortælling, efter Ivan Turgeneff, ved
S. P. Holst.

Vi sad et halvt Dusin gode Venner en Vinteraften hos en gammel Universitetsben. Der blev talt om Shakspear, om Personerne i hans Stykker, og om hvor vidunderligt han har forstaaet at tegne dem efter Naturen. Vi beundrede især deres forbausende Sandhed, og Enhver af os nævnte af sin Omgangskreds snart en Othello, en Hamlet eller Falstaff, snart en Richard den Tredie eller Macbeth — de Sidste dog kun efter en blot Hypothese. — „Dg jeg, mine Herrer,“ raabte vor Vært, „jeg har kjendt en Kong Lear!“

„Hvorledes?“

„Det skal jeg fortælle Dem.“ Dg dermed begyndte han sin Fortælling.

1.

Jeg har tilbragt min Barndom og min første Ungdom paa min Moders Gods i Gouvernementet K. Det

mest levende Indtryk, jeg har tilbage fra den Tid, knytter sig til vor nærmeste Nabo, Martin Petrowitsch Rharlof. Dette Indtryk har ikke kunnet udviskes, thi jeg har i mit paafølgende Liv aldrig truffet paa noget lignende. Tænk Dem en kæmpemæssig Figur! Paa et uhyre Legeme er der plantet et ligesaa uhyre Hoved, der sidder noget skjævt paa Skuldrene. Hals er der ikke til at opdage, men Huden er bartet af Veirliget. Næsen er stor og fremtrædende, og de smaa Dine have et stolt og overlegent Udtryk. Stemmen er hæs men alligevel svingende; den klinger ligesom en Bogn med Jernstænger, der ruller hen over en Steenbro. Det var ikke let at sige hvad hans Ansigt egentlig udtrykte, thi det var næsten umuligt med Blikket at omsfatte det Hele paa eengang; imidlertid var Indtrykket ingenlunde ubehageligt. Der var endogsaa en vis Høihed i hans Mannerer, men den var besynderlig og affstikkende. Hvilke Arme og Been han havde! og saa et Par Hænder saa brede som Puder! Jeg huster, at jeg aldrig uden en Blanding af Frygt og Erbødighed kunde betragte hans umaadelige Ryg og hans Skuldre, der lignede et Par Mollestene. Men hvad der slog mig allermost var dog hans Øren, der lignede disse store Kringler, som i Rusland ere saa bekjendte under Navn af kalachi. Baade Sommer og Winter gif han med en Slags grøn Klædes Blouse, der blev holdt sammen om Livet af et cirkassisk Bælte. Jeg har aldrig seet ham med Halstorklæde; thi hvorom skulde han binde det? han trak Beiret lang-

somt og tungt ligesom en Dre, og man kunde ikke see ham komme ind i et Bærelse uden at være bange for, at han skulde slaae Alting i Stykker. Hans Vægenstyrke omtaltes med Respekt overalt, og man vidste at fortælle mange Historier om den. En Dag skulde han saaledes have modt inde i Skoven en Bjorn, som han kvalte i sit Favntag; en Bonde, der var kjort ind paa hans Mark for at stjæle af hans Vistader, kastede han ud over Hegnet, og derpaa lod han Bogn og Heste følge bagefter. Hvis han var stolt, saa var det ikke af hans Kræfter, men af hans Fødsel. „Min Slægt“ gjentog han ofte, „nedstammer fra Svenskekongen Kharlus, der kom til Rusland under Ivan Wassiliewitsch den Blinde's Regjering og lod sig indskrive i den gyldne Bog. Fra ham nedstamme vi Kharlofer, og det er af den Grund, at vi blive fødte med lyse Haar og blaae Dine.“ — „Men, Martin Petrowitsch,“ dristede jeg mig en Dag til at sige til ham, „der har aldrig været nogen Ivan Wassiliewitsch med Tilnavn den Blinde. Der er en Ivan Wassiliewitsch, der ogsaa kaldes den Frygtelige; men det er Storfyrsten Wassili Wassiliewitsch, som man har givet Tilnavnet den Blinde.“ — „Snak,“ svarede Kharlos roligt, „naar jeg siger en Ting, saa er det rigtigt.“

En Dag gav min Moder sig til at rose ham i hans Nærværelse for hans Uegennttighed, der virkelig var beundringsværdig. „Oh, hvad for Noget, Natalia Nikolavna,“ raabte han i en ærgerlig Tone, „det er

ogsaa Noget at rose os for! Vi Folk af Stand kunne jo slet ikke bære os anderledes ad! Vi tør jo ikke udsætte os for, at en simpel Mand skulde sige noget Bænærende om os. Jeg er en Kharlof, og min Familie nedstammer deroppe fra" (han løstede sin Haand saa høit op mod Loftet som muligt); „hvorledes skulde det da falde mig ind at tænke blot paa min Fordeel?"

En anden Gang var der en fornem Mand i Besøg hos min Moder; han morede sig med at gjøre lidt Nar af Kharlof, og da denne netop havde talt om Svensteføngen Kharlus, der var kommen til Rusland, afbrød den fornemme Mand ham med de Ord: „Paa Sildeczarens Tid!"

„Nei, ikke paa den Tid, men under Iwan Wasfiliewitsch den Blindes Regjering," svarede Kharlof roligt.

„Jeg for mit Vedkommende," vedblev den Anden, „troede, at Deres Slægt var endnu meget ældre, og at den strev sig fra den antediluvianste Tid, da der endnu var Mastodonter og Megalotherier til paa Jorden."

Skjøndt disse videnskabelige Udtryk vare Kharlof ubekjendte, forstod han dog godt, at man vilde gjøre Nar af ham. „Det er muligt," sagde han i en kort Tone, „thi vor Slægt er virkelig meget gammel. Man fortæller saaledes, at da min Stamfader nedsatte sig i Moskou, levede der dengang et Slags Kryb som Deres Excellence, og saubant et Kryb fødtes kun een Gang hvert tusinde Aar." Excellence reiste sig rasende, men

Rharlof kastede Mafften tilbage, udstodte et udfordrende Sm! og fjernede sig stolt.

Min Moder viste altid Rharloff en ganske ualmindelig Velvillie, fordi han for en Snees Aar tilbage havde frelst hendes Liv, da hendes Bogn var lige ved at styrte ned af en steil Strænt. Staglerne sprang, men Rharlof slap ikke Hjulet, han havde grebet omkring, fjøndt Blodet sprang ud under hans Negle. Min Moder havde ogsaa sørget for, at han blev gift; han fik en forældreløs Pige paa sytten Aar, der var opdraget i bort Huus, og selv var han dengang fyrgetyve Aar gammel. Hans Kone havde en fin lille Figur, og man fortæller, at han bar hende ind i Brudekamret paa Fladen af sin Haand. Hun levede ikke længe og efterlod ham to Døtre; men selv efter den unge Kones Død vedblev min Moder at tage Rharlof under sin Bestyttelse. Den ældste af hans Døtre satte hun ind i en adelig Pensionsanstalt, hvorfra hun blev gift, og for den yngre havde hun ligeledes allerede en Mand i Beredskab.

Rharlof var en god Landmand der havde forbedret sine Torbe og opført de nødvendige Bygninger paa dem. Hans Bonder lystrede ham blindt. Han gik aldrig tilfods, thi „Jorden kan ikke bære mig,“ sagde han og kjørte altid omkring i en lille „Droski“, der blev trukken af en stiv gammel Hest, som lige i Krybset havde et Saar endnu fra Slaget ved Mostou. Bag paa „Droskien“ sad den lille Kosak Maximka, der

ogsaa havde den Bestilling engang om Ugen at tage Stjægget af Rharlof. Han maatte da op paa et Bord først, og Folk forsikrede, at han paa Grund af Hagens uhyre Storrelse var idetmindste en Time om dette Arbeide.

Rharlof holdt i det Hele ikke af at sidde hjemme. Man mødte ham derfor stadig i sin „Droski“ med Lommen i den ene Haand og den anden støttet til Knæet. Med sin stingrende Stemme hilste han alle dem, han mødte paa Veien, og kun Præsterne, som han ikke kunde ubstaae, bleve affærdigede med nogle Eder og Forbandelser.

Jeg har allerede talt om, at min Moder viste Rharlof ualmindelig Dpmærksomhed; men hun var ogsaa den Æneste, som Rharlof havde Hoiagtelse og Ærbødighed for. Hun betragtede ham som en Slags Gigant, der i fornødent Fald kunde gjøre det af med en heel Armee oprørste Bønder, og hun viste ham saamegen mere Dpmærksomhed, som han aldrig laante Penge af hende, aldrig drak sig fuld og heller ikke manglede en vis Klogt og Begabelse. Da min Moder fik det Indfald at gjøre sit Testament, var Rharlof ogsaa den, der først blev tilfaldt som Vidne. Men til Trods for min Moders Velbillie imod ham, fik han dog aldrig Lov til at komme indenfor hendes Spisestuedør, thi der var en Lugt ved ham fra Stalden, som var aldeles uadstillelig fra ham. Naar han spiste til Middag hos os, blev der ogsaa rettet an til ham i en særegen Stue.

Han blev ikke vred derover, thi han vilde nok spise uge-
neert, og jeg troer ikke, at Nogen siden Polyphemus
Tider har spist saameget som han. Han sit derfor
ogsaa altid et stort Fad Habregød til at begynde med,
thi ellers vilde Intet forslaae til ham. Min Moder
raadforte sig tidt med ham om huuslige Anliggender,
men han holdt ikke af at tale meget. Kun naar han kom
ind paa Krigen i 1812, som han havde gjort med, og
hvori han havde fortjent sig en Medaille, som han paa
Festdagene bar paa sin Frakke, kom der Liv i ham, og
saa begyndte han at fortælle Historier.

Hvem skulde have troet, at denne Kæmpe ogsaa
havde sine sorgmodige Dieblikke? Han luffede sig da
inde i sit Værelse og gav sig enten til at brumme og
gjorde da ligesaa megen Stoi som en heel Bisværn,
eller han lod Kosakken Mazimka kalde og befalede ham
at læse høit for sig af Novikofs „den hvilende Arbej-
der“, der var den eneste Bog, som fandtes i Huset. I
saadanne melancholiske Dieblikke gif han ogsaa omkring
og rystebe paa Hovedet og talte om Altings Forgængelig-
hed, og om at Alt skal blive til Stov ligesom Græsset paa
Marken. Paa hans Bæg hang der et Billede, hvorpaa
man saae en heel Mængde pludskjæbede Væsner, der
vare ifærd med at udpuste et Lys med Understrift:
„Saaledes er det menneskelige Liv.“ Naar de melan-
choliske Dieblikke vare forbi, vendte han Billedet om imod
Væggen. Denne uhyre Kolos var hange for at døe;
men man saae ham alligevel aldrig bede og fun sjelben

gaae i Kirke. Han foregav, at han var for stor, og at han tog formegen Blads op for de Andre.

De Folk, der ere legemlig stærke ere, i Almindelighed meget phlegmatiste. Kharlof derimod blev meget let vred, men der var Ingen, der kunde bringe ham i den Grad ud af sig selv som en vis Biskop, en Broder til hans afdøde Kone, der levede paa vort Guds halvt som Synlegjæst, halvt som Hofnar. Saalænge jeg kan huske, gif han kun under Navnet „Souvenir“, og jeg troer, at baade han og Tjenestefolkene havde glemt, hvad han egentlig hed. Han var en ubehagelig Person, der var overalt ligesom de onde Penge, snart hos Pigerne i Kjøkkenet, snart hos Præsterne og snart hos Starosten i hans Isba. Man jog ham bort overalt, men han kom altid igjen. Hvis han havde været rig, kunde han bleven er farligt Menneſte, thi han havde baade onde og grusomme Instinkter, men han var lykkeligvis fattig, og Nødvendigheden tvang ham til i det mindste at lægge Baand paa dem. Han fik kun Lov til at drikke sig fuld paa Fesdbagene og gif altid, efter min Moders Billie, ordentlig klædt, thi hun pleiede hver Aften at spille et Parti Piquet eller Boston med ham. Hans største Fornoielse var at lytte ved Dørene og at lobe med Sladder, men den, han helst vilde drille, var Kharlof. Jeg glemmer aldrig en Dag, da han var gaaet ind i Billardstuen efter Kharlof og vedblev at drille ham med det Spørgsmaal: „Hør, Svoger, hvorfor har Du taget Livet af min Søster,

Margarita Timofeievna?" Kharlof lod i Begyndelsen som han ikke horte det, men da den Anden blev meer og meer nærgaaende, slog han efter ham. Tilhøfte for Souvenir traf han ham ikke; derimod traf han Billardet, og Slaget var saa stærkt, at de sex Skruer, hvormed det var fastgjort til Gulvet, sprængtes paa cengang. Hvad var der blevet af Souvenir, hvis dette Slag havde ramt ham?

Jeg havde allerede i lang Tid onstet at see Kharlofs Bolig, og en Dag bad jeg ham endelig om Lov til at ledsage ham tilhøst, da han tog fra os. „Nei, see mig til den lille Fyr!“ raabte Kharlof, „han har Lyst til at see mit Kongerige! Ja kom kun Du, Son! jeg skal vise Dig det Hele.“ — Vi tog bort. Der er tre Werster fra bort Slot til Jekowo, og langt om længe viste han mig sin Bolig. Den ligger paa Toppen af en Høi, og nede i Dalen er der endeel kummerlige Hytter klinebe op til hinanden ved Bredden af en Dam. „Det er min Hamp,“ sagde han og pegede hen paa en Mark, „og den der er mine Bonders, kan Du see Forstjellen? Seer Du alle de Gbletræer der og alle de Pilebuste! dem har jeg plantet Allesammen, thi før min Tid var der ikke et Træ. Men saaledes skal man bære sig ad, Du Flødestjæg!“

Vi kom ind i Gaarden, der var heelt omgiben af Pallisader. ligeover for os var den gamle Herstabsbygning med sit Straatag og en lille Perron, som en Trætrappe forte op til. „I den gamle Rede der,“

sagde han til mig, „boede mine Forfædre; men vend Dig nu om, saa skal Du see, hvad for et Palais jeg har bygget.“

Det Palais, han talte om, forekom mig ikke synderlig større end et Korthuus. En fem, sex laadne og stngge Hunde modtog os med en rasende Gjoen. „Det er mine Faarehunde,“ sagde Kharlos, „af den bedste Race fra Krim! Ti stille, I Sataner, eller jeg klynger Jer op ved Siden af hinanden!“

Et ungt Menneſte i en lang Mankins Frakke viste sig i Indgangen til det nye Huus; det var den ældste Datters Mand. Han var i eet Spring henne ved Droskien, hjalp Svigerfaderen ud af Bognen og tog sig derpaa af min Hest. „Anna!“ raabte Kharlos, „det er Natalia Nikolavnas Son der gjor os den Ære at besøge os; lad mig see at Du bevarter ham godt. Hvor er den lille Gulampia?“

Anna var den ældste af hans Dottre, Gulampia den yngste. „Hun er ikke hjemme; hun er gaaet ud paa Marken for at plukke Kornblomster,“ svarede Anna, der havde aabnet et Vindue lige ved Døren.

„Har Du Lytmælk?“ spurgte Kharlos.

„Ja.“

„Dg Flobe?“

„Ja.“

„Saa sæt paa Bordet, hvad Du har, medens jeg viser ham mit Kabinet. Kom! denne Wei,“ soiede han til, idet han gif foran. Inde i Huset sagde han ikke

længer Du til mig, men behandlede mig med stor Artighed. „See her er min Residents," sagde han pludselig og lukkede en Dør op. „Vær mig velkommen i mit Hjem."

Det var et stort noget Værelse, der ikke engang var gibsset, saa at man tydelig kunde see Bjælkerne i Væggene og Loftet. Paa store Som, der vare anbragte uden Symmetri, hang der et Par Pidske, en gammel trekantet Hat, et Gevær med Steenlaas, en Sabel, et Bringstykke af et Seletoi, der var beslaaet med Kobberplader, og det tidligere omtalte Billede, der forestillede Kyset, som skal slukkes. Denne i en Krog stod der en Træsøfa, bedækket med et broget Tæppe. Masser af Fluer summede oppe under Loftet; forresten var der koligt i Værelset, men det var besængt med denne forunderlige Lugt, som Rharlof førte med sig overalt. „Er det ikke et smukt Kabinet?" spurgte han.

„Meget smukt."

„See et Dieblik paa det hollandske Bringtoid, som jeg har der. Det er udmærket Sadelmagerarbejde; jeg har byttet mig det til hos en Jøde. See rigtig paa det!"

„Ja, det er kjont nok."

„Lugt bare! lugt til det Læder!"

Det gjorde jeg men jeg kunde ikke mærke, at det lugtede af Andet end Tran.

„Sæt Dem paa den lille Stol der og lad som De er hjemme," sagde Rharlof. Selv satte han sig i

Sofaen, luffede Dinene og syntes at falde isøvn. Jeg stirrede paa ham og kunde ikke noksom beundre ham. Hvilket et Bjerg! Bludselig reiste han sig op. „Anna!“ raabte han med svingrende Stemme, og hans tykke Mave lof-
tede sig og sank tilbage ligesom en Bolge i Havet. „Anna! har Du ikke forstaaet mig? skynd Dig.“

„Alt er parat, behag blot at komme!“ lod Datterens Rost.

Jeg fulgte med Kharlof ind i Spisestuen, hvor Frokostbordet stod dækket med en rød Dug. Paa Bordet stod der Løkmælk, Fløde, Hvedebrød, Baddersukker og Kaneel. Medens jeg tog for mig, var Kharlof falden i Sovn paany. Anna Martinovna stod ubevægelig foran mig med nedslagne Dine, og gjennem Vinduet kunde jeg see hendes Maud, der havde taget Skumtjeden af Bidsalet og forte min Hest omkring ude i Gaarden.

Min Moder holdt ikke af Kharlofs ældste Datter, der heller aldrig lod sig see hos os for at gjøre hende sin Opvartning; naar hun traf sammen med min Moder, var hun altid kold og tilbageholden, skjøndt det var hende, hun kunde talke for, at hun var bleven opdragen i en adelig Pensjonsanstalt, at hun var bleven gift, og at hun paa Bryllupsdagen havde faaet et gult Cachemirs Shawl og tusind Solorubler i Medgift. Hun var lille og spinkel af Væxt, men hurtig i alle sine Bevægelser; hun havde et tykt, mørkebrunt Haar, smulke

lyseblaae Dine, en fin, lige Næse, smalle Læber og en spids Hage. Naar man saae hende, fik man uvilkaarlig det Indtryk af hende, at hun baade var klog og ondskabssuld. Medens hun stod der og betragtede mig hemmeligt, spillede der et ubehageligt Smil om hendes Læber, der syntes at sige: „Forkjælede Dreng, hvad vil Du her?“ Alligevel var der noget saa Tiltrækkende ved hele hendes Person, at hvis hun med sine smalle Læber havde villet give mig et Kys, saa troer jeg, at jeg havde sprunget lige op til Loftet. Jeg vidste imidlertid, at hun var meget streng, meget fordringsfuld, og at Bondernes Koner frygtede og havde hende som Pesten. Det forhindrede imidlertid ikke, at Anna Martinovna med alle sine gode og slette Egenstaber fik mit Hjerte til at banke hurtigere, — men jeg var ogsaa dengang kun femten Aar.

Kharlof vaagnebe paany. „Hør Anna!“ raabte han, „Du skalde kimpere os et lille Stykke paa Klaveret; det er Noget, de unge Herrer holde af.“ Jeg vendte mig forundret om og saae, at der henne i en Krog virkelig stod et Slags gammelt Haffebrædt. „Som Du vil, Fader,“ svarede Anna, „men jeg kan Intet spille, der kan interessere den unge Herre.“

„Hvad har man da lært Dig i Pensionsanstalten?“

„Ja, det har jeg glemt. Jeg troer heller ikke, der er en heel Streng i Klaveret.“

„Ja, vil De da see min Lærstelo? Den er ganste

god, og den kan Bolobka *) føre Dem hen til. — Heida! Bolobka!" raabte han til sin Svigersøn, der endnu gik ude i Gaarden med min Hest. „Før den unge Herre hen i Løen og viis ham hele Herligheden. Hvad mig angaaer, saa trænger jeg nu til at sove. Vi sees siden igjen.“

Han gik, og jeg fulgte efter ham. Anna gav sig strax til at tage af Bordet med et Ansigt, der var alt Andet end behageligt. I Døren vendte jeg mig om og bukkede, men hun lod, som om hun slet ikke mærkede det. Ude i Gaarden tog jeg min Hest ved Toilen, og Rharlofs Svigersøn førte mig hen til Løen; men da der ikke var Noget at see der, og min Ledsager uden Tvivl formodede om mig, at jeg ikke havde nogen stor Interesse for Landvæsenet, gik vi igjennem Haven for at komme ud paa Landeveien.

Vladimir Slotkine var et forældreløst Barn, hvis Fader havde været Commissionair for min Moder. Hun havde holdt Drengen i Skole; senere var han kommen paa hendes Godsforvalters Contoir, derpaa havde han faaet en Ansættelse i Regjeringens Bureauer og var for ikke lang Tid siden bleven gift med Rharlofs Datter. Han havde et sort krøllet Haar, kroget Næse, sorte og fugtige Dine, der saae ud som spaltede Blommer, og fyldige Læber. Forresten var han hvid og rød, saae ganske godt ud og var ogsaa ganske tjenstagtig, naar ikke hans

*) Formindstelsesord af Vladimir.

egen Interessse stod paa Spil. Ingen kunde være mere pengebegjærlig end han, og naar Nogen havde lovet ham Noget uden at holde det, var han ude af sig selv af Forbittrelse. Hans største Fornoielse var at drive om paa Marken med Geværet paa Nakken; naar han havde studdt en Hare eller Vilband stoppede han dem ned i sin Jagttaske med et eiendommeligt Udtryk, der syntes at sige: „Nu har jeg Der! Nu skal I ikke slippe fra mig saa snart.“

„Hvad det er for en deilig Hest, De har der,“ sagde han, idet han hjalp mig i Sæden. „Det er netop saadant et Dyr, jeg altid har onstet mig. De skal engang tale derom til Deres Fru Mama og erindre hende om . . .“

„Har hun lovet Dem saadant et Dyr?“

„Af nei! Havde hun bare gjort det!
Nei, jeg tænkte blot paa, at da hun er saa mageløs god imod Alle . . .“

„Hvorfor henbender De Dem ikke til Martin Petrowitsch?“

„Til Martin Petrowitsch?“ gjentog Slotkone, idet han stærkt betoneede enhver Stabelse, „nei han gjør saamæn ikke Noget for mig. Han har ikke engang betalt mig mit sidste Arbeide.“

„Virkelig?“

„Ja, det kan jeg sværge paa. Naar han har sagt: Du har mit Ord! saa maa man lade sig nøie med det. Dertil kommer, at han ikke holder nær saa-

meget af min Kone, som han holder af Gulampia." Pludselig afbrød han sig selv og slog sig fortvivlet paa Laaret. „Du gode Gud! vil De see, der har en Gædthv været henne og meiet i vor Habremark. De Kjæltringe! det Røverpak! Det er et Tab paa halvanden Rubel, ja paa hele to Rubler!" Slotfine hylede og hengav sig til sin Fortvivlelse. Jeg gav min Hest Sporerne og lod ham staae.

Hans Hylen trængte endnu hen til mit Dre, da jeg ved en Omdreining af Veien modte Kharlofs anden Datter, der efter Søsterens Sigende var gaaet ud for at plukke Kornblomster. Hun havde ogsaa en Krands af dem omkring Hovedet. Vi hilste tausé paa hinanden. Gulampia var ikke mindre smuk end Søsteren, men i en ganske anden Maneer. Hun var høi og stærkt bygget, havde et stort Hoved og store Lemmer, hendes Hænder og Tænder vare hvide som Sneé, og hendes mørkeblaaé Dine bestyggedes af lange og mørke Dienhaar. Hendes blonde Haar var saa langt, at hun var nødt til at snoe Fletningerne tre Gange om Hovedet, og Munden var flintformet, frisk og rød som en Rose. Naar hun talte, bevægede Overlæben sig med en vis barnlig Raivitet, men der var noget Bildt og Haardt i hendes Diefast, der ligesom hendes hele øvrige Fremtræden mindebe om Kharlof. „Der er Rosakblod i hendes Arer," pleiede Faderen at sige om hende.

Jeg reb videre. Hun gav sig til at synge en Bondevise og taug saa pludselig stille. Jeg vendte

mig om, og fra Toppen af en Bakke, som jeg var naaet op paa, saae jeg Gulampia staae henne hos Slotline foran den afmeiede Havremark. Han gestikulerede idrigt, men hun stod ubevægelig og hørte paa ham med et foragteligt Blik. Solen belyste netop hele hendes Skikkelse, og Kornblomstfrandsen paa hendes Hoved blaaede i det stærke Sollys.

Jeg troer, at jeg allerede har fortalt, at min Moder ogsaa havde udsøgt en Brudgom til Rharlofs anden Datter. Det var en af vore Naboer, en fattig pensioneret Major, der hed Garbrilo Gittkof. Han havde hverken Forstand eller Kundskaber, men haabede alligevel paa at blive min Moders Gods-Inspecteur, hvortil han meente, at han havde en særegen Begavelse. Hvis han havde været mindre dum, vilde han indseet, at dette Haab var bygget paa Sand, thi en vis Vizinski, en Polak, havde allerede længe fungeret som Godsforvalter uden at have Navnet, og til ham havde min Moder den fuldstændigste Tillid. Gittkof var ogsaa i andre Henseender en høist ubærdig Tilbeder af den smukke Gulampia. Han var styg og leitet, og min Moder havde allerede flere Gange nyttret Tvivl om, at Gulampia vilde indlade sig med ham. Han meente imidlertid, at da han i sin Tid havde faaet en heel Bataillon til at hystre, maatte han vel ogsaa kunne faae Bugt med et Fruentimmer. „Ja, ja! Der er dog Forskjel paa en Bataillon Rekruter og paa en ung adelig Frøken,“

sagde min Moder i en misfornøiet Tone; „men lad Gulampia selv derom.“

2.

En Dag lod Kharlof sig melde. Min Moder blev meget forundret, thi det var ud paa Aftenen, og han pleiede aldrig at komme saa sildig. „Der maa være Noget paafærde,“ mumlede hun. Kharlofs Ansigt havde ogsaa et saa nedslaaet og bekymret Udtryk, at min Moder ibrigt udbrog: „Tal, hvad er der iveien? har Du nu igjen et Anfald af din gamle Melancholi?“

Kharlof rynkede Dienbrunnene. „Nei det er ikke Melancholi, thi den kommer kun med Fuldmaane. Men undskyld, at jeg gjør Dem et Spørgsmaal: Hvad mener De om Døden?“

Min Moder foer forstrækket iveiret. „Om hvad, siger Du?“

„Jeg har haft en Paaminbelse ved Nattetid,“ sagde han med dyb Stemme.

„Du?“

„Ja, det er omtrent en Uge siden,“ tilføiede han sukkende. „Det var netop Dagen førend St. Petersdag; jeg havde lagt mig til Ro og var falden isøvn. Pludselig seer jeg en sort Høne inde i mit Værelse. Den var sort som en Starnbasse.“

Kharlof taug. — „Gaa videre,“ sagde min Moder.

„Med eet gav den mig et Slag paa min venstre Albu. Jeg sprang op, men jeg kunde ikke røre min

venstre Arm, og mit venstre Been ikke heller. Det er Apoplexi, sagde jeg til mig selv. Lidt efter lidt kom dog Bevægelsen tilbage, men det krøb som Myrer i alle mine Lemmer, og det gjør det endnu."

"Du har sagtens lagt Dig paa din Arm, Martin Petrowitsch, og det er det Hele."

Nei, Frue! det er ikke Tilfældet. Det er en Paamindelse, jeg har faaet, om at min Død er i Anmarche. Jeg har derfor intet Dieblif at spille og tor ikke opsætte, hvad jeg har at sige Dem. Da jeg ikke vil have, at Døden skal komme bag paa mig, har jeg besluttet at dele i levende Live Alt, hvad jeg eier og har, mellem mine to Døtre Anna og Gulampia" . . . Han standsede og udstødte et dybt Suf, idet han tilføiede: "Jeg har ingen Tid at spille."

"Ja, det kan jo være ganske fornuftigt," bemærkede min Moder, "kun finder jeg, at Du ikke behøver at at skynde Dig saameget."

Uden at svare derpaa vedblev Kharlof: "Og da jeg ønsker, at det skal gaae lobformeligt til paa enhver Maade, har jeg den Ære at bede Deres Son Dmitri Semenitsch — thi Dem selv, Frue! tor jeg ikke ulei- lige — om at være tilstede ved denne høitidelige Handling, hvorved mine to Døtre Anna, der er gift, og Gulampia, der er Ungmø, skulle overtage Besiddelsen af mine Eiendomme, hvilken Handling skal foregaae i Overmorgen Klokken Tolv slæt paa min Gaard Jeskowo

med den høie Dyrigheds Tilladelse og under dens Tilsyn."

Rharlof havde ondt ved at komme tilende med denne lange Rамse, som han aabenbart havde lært udenad, og som flere Gange blev afbrudt af Suk og Stonnen. Det var, som om han ikke havde Lust i Lungerne til at tale saameget. Hans Ansigt, der nylig var blevet hvirodt, og han tørrede flere Gange Sveden af Panden.

"Har Du allerede udfærdiget Gavebrevet?" spurgte min Moder. "Hvor har Du faaet Tid til det?"

"Jeg har hverken spist, drukkert eller sovet."

"Har Du selv skrevet det?"

"Bolodla har hjulpet mig,"

"Har Du indgivet Begjeringen?"

"Ja, til Regjeringen, og Dyrigheden har derpaa selv fastsat Dagen."

Min Moder smilede. "Jeg seer, at Du har tænkt paa Alt, Martin Petrowitsch, og siden det er gaaet saa hurtigt, har Du sagtens ikke sparet paa Pengene."

"Jeg har ikke sparet paa nogen Ting."

"Ja, det maa Du selv om. Kun stulbe Du ikke komme og spørge mig tilraads, naar det er bagefter! Men ligemeget! Dmitri skal komme, og jeg skal tillige sende Dig Souvenir og Vizinski. Har Du sagt det til Majoren?"

"Major Gittof er indbudt som . . . som min Datters tilkommende Forlovede."

Rharlofs Beltaalighed var nu udtømt, og han reiste sig op for at tage Afsted. „Hvor vil Du hen?“ spurgte min Moder. „Bent lidt saa skal jeg lade rette an til Dig.“

„Mange Tak,“ svarede Rharlof, „men jeg kan Sngenting nyde, og jeg maa hjem.“ Han stod allerede ved Doren.

„Har det saadan en Hast?“ spurgte min Moder. „Du vil altsaa virkelig give dine Døttre det Hele uden noget som helst Forbehold?“

„Ja, det er min Mening.“

„Men hvor vil Du da selv leve?“

Rharlof fægtebe med Armene. „Hvor jeg vil leve? naturligviis i mit Hus ligesom hidtil. Hvad Forandring skulde der vel gøres deri?“

„Er Du da saa vis paa dine Døttre og din Svigersøn?“

„De tænker naturligviis paa Bolobla, den Pjalt. Ham kan jeg da tumle, som jeg vil, og hvad skulde han gjøre? Hvad mine Døttre angaar, saa skulle de sørge for mig til min Død. — Det er jo ikke Andet end deres Pligt.“

„Det er ganske vist deres Pligt; men undskyld mig, Martin Petrowitsch, din ældste Datter er en hovmodig Ting, det er bekjendt nok, og din yngste har et Blik der ikke lover noget Godt.“

„Natalia Nikolavna!“ raabte Rharlof, „hvad er det, De siger? mine Døttre . . . gode Gud! skulde de

være utafnemmelige ... og mod deres Fader! skulde de udsætte sig for hans Forbandelse? De har jo bestandig været gode Børn og nu skulde de paa een gang gode Gud!"

"Jeg kan ikke begribe," vedblev hun, "hvorfor Du har saadan en Hast. De ville jo dog faae efter din Død, hvad der tilkommer dem. Det er sagtens din Melancholi, der er Skyld i det Hele."

"Vist ikke," svarede Kharlos . i en ærgerlig Tone. "De kommer altid og kaster mig min Melancholi i Næsen. Det er uden al Tvivl en Skyldsel fra oven, der har drevet mig, og saa taler De om Melancholi! ... Jeg har bestemt mig til at dele strax, fordi jeg i levende Live selv vil afgjøre, hvad Enhver skal have, og for at begge mine Døtre skulle vænnes til i mig at see deres Fader og Velgjører. Jeg har den Ære at sige Dem Farvel! Og hvad Dem angaaer, unge Herre, saa venter jeg Dem hos mig i Overmorgen."

Kharlos gik. Min Moder saae efter ham og ryfste paa Hovedet. "Lagde Du Mærke til," sagde hun til mig, "hvorledes han bestandig, medens han talte med mig, stod og plirrede med Øinene, som om han havde Solen i Ansigtet? Det er et daarligh Tegn. Naar et Menneffe gjør det, saa er der noget galt fat med ham, det skal Du faae at see."

Paa den bestemte Dag holdt vor store Familievogn med sex sugroede Hingste for udenfor Døren, og paa Bukken sad min Moders Livstue, en tyk Patriark med et stort

graat Skjæg, der naaede ham lige til Bæltet. Min Moder havde for at gjøre Stads af Kharlof ladet Galaboggen spænde for og havde befalet os alle Tre at tage vore Søndagsklæder paa. En halv Time efter rullede Vognen ind i Kharlofs Gaard. Denne gang foer der ingen Hunde imod os, men Kharlofs Svigersøn stod ude paa Trappen for at tage imod os. Man havde plantet unge Birketræer paa begge Sider af Perronen, som Skif er paa de store Festdage, og Alt havde et høitideligt Udseende. Kharlofs Svigersøn havde et sort Floiels Halsbind paa og en sort Dragt, der var altfor snever, og den lille Kopsk Magimka havde, istedenfor Pomade, kommet saameget Kvass i Haaret, at det dryppede ham ned i Ansigtet. Inde i Salen sad Kharlof midt for Bordet i sin graa Militairfrakke fra 1812, med Medaillen paa Brystet. Hans venstre Haand hvilede paa Sabelgrebet, og i den høire holdt han en Rulle Papirer. Han rørte sig ikke og syntes ikke engang at trække Veiret. Der var udbredt en vis Majestæt over hans hele Holdning, og i Følelsen af sin Vigtighed nikkede han blot til os, idet han pegede hen paa en Række Stole og sagde i en kort Tone: „Tag Plads“. Henne tilhøire stode hans to Døtre i deres Søndagsphnt, Anna i en grøn Kjole med guult Bælte og Gulampia i en rosenrod ditto med firsebærrode Baand. I Nærheden af hende stod Gittkof i en ny Uniform og saae dum ud som sædvanlig. Tilvenstre sad en gammel Præst i en lang „Kiasa“, der baade var forslidt

og rodbruun af Alderdom. Hans Sogn var eet af de fattigste i Landet, og selv saae han ud som et Billede paa Armod. I Nærheden af ham sad „Ispravniken“ (Egnens Politidirekteur), en lille fed og bleg Mand med korte Arme og Been, smaa strittende Snebelshbarter og et stadigt Smil om Munden, der ikke lovede noget Godt. Han gik i Umindelighed for at være en Tyran og en Drukkenbold; og dog havde ikke blot de Udelige, men selve Bønderne tilsidst vænt sig til ham, og det var ikke langt fra, at de holdt af ham. Han saae sig spodst omkring med sine korte smaa Dine, og hele denne Ceremoni syntes at more ham. Mest glædede han sig til den gode Frokost, der skulde afslutte Festen. Hans Nabo Prokuratoren, en lang, tynd Person med et magert Ansigt og et Par Bakkenbarter, der gik fra Næsen lige op til Ørene, syntes derimod at interessere sig alvorligt for det Hele, og hans Dine vare uafsladeligt fæstede paa Huset's Herre. Souvenir satte sig ved Siden af ham og gav sig til at hvisse ham i Øret, efterat han sagte havde fortalt mig, at det var den første Frimurer i Provindsen. Jeg satte mig hos Souvenir, og Lizinsti tog Plads hos mig. Han saae ud til at være kjed af det Hele og ærgerlig over al denne Tidsspilde. O, disse russiske Herremænd med deres latterlige Indfald! syntes man at kunne læse paa hans Ansigt.

Da vi Alle havde taget Plads, reiste Kharlof sig i hele sin Høide, kastede et stolt Blik omkring sig, suk-

tede dybt og begyndte: „Jeg skal sige Dem, mine Her-
rer, hvorfor jeg har indbudt Dem. Jeg bliver gammel,
Skrobelighederne indfinde sig, jeg har allerede faaet en
Paamindelse, og Døden nærmer sig, veed De, ligesom
en Thy om Ratten. Er det ikke saaledes, min Fader?“
foiede han til, idet han henvendte sig til Præsten.

„Ganste vist“, svarede denne med en huul Stemme
og rystede sit lange Stjæg.

„Som en Folge deraf“, vedblev Rharlof, „og da
jeg ikke vil, at Døden skal overraske mig uformodet, har
jeg besluttet“ Og nu gjentog han Ord for Ord
de samme Phraser, som han i Gaar havde henvendt til
sin Moder. „I Dverensstemmelse med denne min
Beslutning“, vedblev han, loftede Stemmen og slog paa
de Papirer, der laae foran ham paa Bordet „har jeg
udfærdiget denne Akt, som Dvirgheden har anerkjendt,
og skal nu Punkt for Punkt meddele Dem min Willie.
Jeg har besluttet som følger“. Rharlof satte eet Par
uhyre Fernbriller paa Næsen, tog et Blad Papir og
læste: „Liste over de Eiendomme, der tilhøre forhen-
værende Militair og Udelksmand af gammel Slægt,
Martin Rharlof, forfattet af ham selv med hans For-
nufts fulde Brug og efter egen Tilskyndelse, hvori inde-
holdes alle de Eiendele, der skulle fordeles mellem hans
to Døttre Anna og Eulampia hils“ — de
reiste sig op og hilste — „samt paa hvilken Maade
Bønder og andet rørligt Gods blive at udrede til hver
enkelt af dem, manu propria.“

„Det er nu hans Stil“, sagde Politimesteren med sit spottende Smil til Vizinsti, „og derfor foretrækker han at oplæse dette. Det retslige Dokument er affattet i ganske andre Former og har stelingen af disse rhetoriske Blomster!“

„Ja, men det er affattet efter min Villie!“ raabte Kharlof, der havde hørt Politimesterens Bemærkning.

Ja, ganske vist“, svarede denne i en overlegen Tone. „De veed imidlertid meget godt, Martin Petrovitsch, at vi maae holde os til Formerne, og at Øvrigheden ikke kan indlade sig paa al denne taabelige Detail.“

„Kom nærmere!“ raabte Kharlof til sin Svigersøn, der stod i en ydmyg Stilling henne ved Døren. „Læs dette op; det trækker mig“.

Slotfine tog Dokumentet og læste det op med en tydelig Stemme, der dog af og til stjalvede lidt af Bevægelse. Begge Søstrenes Andeel var med den største Omhyggelighed fastsat i dette Dokument. Fra Tid til anden afbrød Kharlof Læsningen: „Hører Du, Anna, det er til Dig, til Belønning for din Iver“ eller: „ja, det forærer jeg Dig, min lille Gulampia“. Begge Søstrene hilste, naar han tilsalte dem, Anna overordentligt dybt, men Gulampia boiede blot Hovedet. Herstabsboligen blev efter gammel Skik givet til Gulampia som den yngste af Døttrene. Da Slotfine læste disse uebhagelige Ord, vare de nær blevne stikkende ham

i Halsen, men Gittos fluffede sig om Munden. Gulampia stottebe til ham, og det haanlige Udtryk i hendes smukke Ansigt blev endnu mere fremtrædende. Kharlos forbeholdt sig Ret til at afsenytte de samme Bærelser, han nu beboede; hans Døtre skulde enes om hans daglige Underhold, og hver Maaned skulde der udbetales ham ti Rubler til hans øvrige Smaafornødenheder. „Hvis mine Døtre opfyldte denne min Billie, saa skal min faderlige Velsignelse hvile over dem; hvis de ikke opfyldte den — hvad Gud forbyde — saa skal min Forbandelse thuge paa dem baade nu og i al Ewigbed.“

Kharlos tog Dokumentet og svingede det over sit Hoved til Tegnet paa, at han nu var særdiv. Anna fæste sig strax paa Knæ og betorte Jorden med sin Pande; hendes Mand fulgte hendes Exempel. „Men Du?“ sagde Kharlos til Gulampia. Hun blev blodrod i Ansigtet og bøiede sig dybt, men hun knælede ikke. „Kom nu hid begge To“, sagde Kharlos, „og skriv saa paa Joden af dette Dokument her: Jeg takker og modtager, Anna; og her: „Jeg takker og modtager, Gulampia.“

De reiste sig begge To og understreb den Ene efter den Anden. Slotkone tog ogsaa Pennen og vilde understribe, men Kharlos gav ham et Pus, saa han fløi et langt Stykke bort. Der paafulgte nu en kort Tausbed; Kharlos sukkebe dybt og sagde derpaa med en Grabstemme: „Nu er Alting Eders“. Hans to Døtre og Svigerføn saae til hinanden og gif derpaa hen og

knæbde ham paa Overarmen, mellem Albuen og Skulderen.

Politimesteren oplæste nu med fuld Røst det retslige Dokument og gik derpaa, ledsaget af Prokuratoren, ud paa Perronen og forkyndte for de tilfaldte Vidner og for Skarlofs Bønder og Tjenestefolk hvad der var foregaaet. De to nye Eierinder traadte nu ogsaa ud paa Perronen, og Politimesteren pegede paa dem, hvergang han med truende Blik og Miner indstærpede Bønderne, at de for Eftertiden skulde adlyde dem. Det kunde han gjerne have sparet, thi jeg troer ikke, at der i hele Verden fandtes saa stikkelige og underdanige Bønder som de. I deres lange hullkede og lappede Raftaner, der, som Skif og Brug fordrer ved hoitidelige Leiligheder, vare snorede sammen om Hosterne, stode de ubevægelige som Steenstøtter, og hvergang Politimesteren tilraabte dem: „Hore I I det, I Sataner? Forstaae I det, I Djævelspak?“ bukkede de dybt Allesammen med deres Huer foran Brystet. Ogsaa de tilfaldte Vidner stode som forstenede. „Kjende I“, raabte Politimesteren til dem, „Noget, der kan forhindre Martin Petrowitsches Døtre og Arvinger i at tage deres Eiendom i Besiddelse?“

Alle Vidnerne bukkede dybt. „Kjende I Noget, I Sataner“? raabte Politimesteren paany.

„Nei vi gjør ikke, Deres Naade“, svarede en gammel rynket Person med kort afstaaet Haar og Stjæg. Det var en afflediget Soldat. — „Hvor han er dristig

denne Gremeitsch!" sagde de Andre til hinanden indbyrdes, da de lidt efter gik hjem.

Tiltrods for Politimesterens Bonner afflog Kharlof paa det Bestemteste at træde ud paa Perronen med sine Døtre. „Mine Folk ville nok lystre uden det“, sagde han. Han saae bedrovet og kummerfuld ud, og det samme syntes ogsaa at være Tilfældet med hans Bønder? „Hvad for Noget“? mumlede de indbyrdes, „vil vor gode Herre, Martin Petrowitsch, ikke have os længer“? Jeg veed ikke, om Kharlof havde nogen Anelse om hvad der blev talt udenfor, eller om det var for at vise sin Myndighed for sidste Gang, men han aabnede pludselig Vinduet, stak sit brede Hoved ud af det og raabte med en Stentorstemme: „I skal lystre“? og slog saa Vinduet i igjen. Denne lille Scene syntes ikke at berolige Bønderne, men gjorde den modsatte Virkning.

Kharlofs to Døtre stode endnu ude paa Perronen og syntes ikke ret tilmode. Anna saae ned for sig og bed Læberne sammen, hvad der ikke spaaede hendes nye Undersaatter noget Godt, men Gulampia forandrede ikke en Mine, kun vendte hun sig engang om til Majoreren, der ogsaa var traadt ud paa Perronen, og maalte ham fra øverst til nederst med et foragteligt Blik, der syntes at sige: Hvad vil Du her?

Da Ceremonien var fuldbåret, gned Politimesteren sig i Hænderne ved Tanken om Frokosten; men Kharlof erklærede, at der skulde holdes Bon, og at Besprængningen med Viebandet skulde finde Steb, inden man gik

tilbords. Præsten iforte sig da strax sin pjaltebe Mes-
sedragt, og en Slags Chorbegn kom ube fra Kjøkkenet
med et gammelt Rogelsekar og pustede paa Gløderne.
Kharlof udstødte det ene Suk efter det andet, og da
hans Corpulence forhindrede ham i at knæle, gjorde han
Korsfets Tegns med den hoire Haand og pegede med
den venstre paa den Plet paa Gulvet, som hans Bænde
fulde berøre. Slotkone lo og græd paa eengang, men
Gittkof noiedes med at bevæge Fingrene foran Brystnap-
perne paa sin Uniform, ligesom Keisergardens Officerer
ved høitidelige Feiligheder. Vizinski, der var Katholik,
var gaaet ud af Bærelset, og Profuratoren bad med
saadan en Iver, sukkebe saa dybt og vendte Dinene
mod Himlen med saadan en Salvelse, at ogsaa jeg
fik et Anfald af Andægtighed og gav mig til at bede
af alle Kræfter. Da Ceremonierne vare tilende, hen-
vendte Anna og Gulampia endnu engang en Tak til
deres Fader, og derpaa gik man til Frokosten. Der
var mange Netter, og de smagte os godt. Da Cham-
pagnen, der fabrikeres paa Brebberne af Don, endelig
begyndte at knalbe, reiste Politimesteren sig, som den For-
nemste i Selskabet, løstede sit Glas og foreslog en
Skaal for de to smukke Godseierinder, samt for den
hæderlige og høimodige Martin Petrowitsch Kharlof.
Da han nævnte Ordet „høimodige“, udstødte Slotkone et
enthusiastisk Raab og styrkede hen til sin Belgjører for
at omfavne ham. — „Det er godt, det er godt“, sagde
Kharlof og stødte ham fra sig med Albuen, og strax efter

forefaldt der en af disse Scener, der hos os betragtes som et ubehageligt Tilfælde.

Souvenir havde druffet tæt ligesfra Frokostens Begyndelse. Han reiste sig nu op saa rød som en kogt Krebs og pegede paa Kharlof med en ondskabssfuld Bletter. „Høimodig“! raabte han. „Ja vi skal nok faae at see, hvad der bliver af hans Høimodighed, naar de jage ham halvnoget ud i Sneen“. — „Hvad staaer Du der og snakker, Dumrian“, sagde Kharlof i en foragtelig Tone. — „Dumrian, Dumrian!“ gjentog Souvenir. „Gud veed bedst, hvem af os To der er den største Dumrian. Du begyndte med at stille Dig ved din Kone, og nu vifter du Dig selv ud ligesom Tallet paa et Regnebrædt. Ha ha ha ha.“

„Hvor tør Du vove at fornærme vor Belgjører?“ raabte Slotfine og styrtede ind paa Souvenir. „Veed Du vel, at hvis vor Belgjører forlangte det, vilde vi selv paa Diebliffet sonderrive hans Gavebrev“! — „Men derfor ville I alligevel jage ham nogen ud i Sneen“, sagde Souvenir, der var retireret hen bag Lizinffi. — „Ti“! raabte Kharlof med en Tordenstemme. „Hvis jeg slog til Dig, vilde der ikke blive andet tilbage end en Smule Starn paa det Sted, hvor Du staaer. Og Du der, pas Dig, selv,“ sagde han til Slotfine, „og bland dig ikke i hvad der ikke vedkommer dig. Hvis jeg, Martin Petrowitsch Kharlof, har besluttet at udstede dette Gavebrev, hvem i Alverden har da Ret til at sætte sig op imod min Willie?“

„Martin Petrowitsch,“ begyndte Prokuratoren, der ligeledes havde druffet formeget, med et tykt Mæle, „men hvis han alligevel havde Ret; hvis I, hvad Gud forbyrde, skulde faae Skam til Tak . . .“

Jeg fastede hemmeligt et Blik hen paa de to Søstre. Anna syntes at ville sluge Prokuratoren med Dinene, og jeg har aldrig i noget Fruentimmeransigt seet et mere ondskabsfuldt og giftigt Blik. Gulampia havde vendt sig til Siden; hun stod med forslagte Arme og saae hen for sig med et endnu haanligere Smil omkring sine smukke Læber end hidtil. Kharlof reiste sig op og aabnede Munden, men Stemmen manglede ham. Han slog i Bordet med en saadan Kraft, at Glas og Tallerkener dansede imellem hinanden. „Fader,“ styndte Anna sig at sige, „den Herre kjender os ikke, og derfor taler han saaledes. Tag Dig det derfor ikke nær, thi Du har kun ondt af at ærgre Dig.“ Kharlof saae hen paa Gulampia, men hun taug. „Jeg takker Dig, min Datter Anna,“ sagde Kharlof, „Du er et forstandigt Fruentimmer, og jeg stoler paa Dig og din Mand. Det Drog der,“ vedblev han og pegede paa Souvenir, „skal ikke opbringe mig. Hvad Dem angaaer, Hr. Prokurator, saa vil jeg blot sige Dem, at De ikke er den Mand, der kan dømme Martin Kharlof. De har taget Deres Examiner, men De har ingen Forstand. Forresten er min Beslutning uroffelig. Jeg har modtaget Eder Alle med et godt Sind og jeg stilles fra Eder paa samme Maade. Jeg gaaer, thi jeg er nu kun i Besøg

her og har Lov til at bruge min Frihed. Anna, hold disse Herrer med Selvfab, thi nu gaaer jeg." Han vendte os Ryggen, og uden at sige et Ord mere gif han langsomt ud af Bærelset.

Lidt efter tog vi Alle bort, efter at Slotkone havde gjort nogle forgjæves Forsøg paa at holde paa os. Politimesteren kunde ikke afholde sig fra at bebreide Procuratoren hans ilde anbragte Ærlighed. „Jeg kunde ikke lade være," svarede denne; „min Samvittighed tvang mig til at tale."

„Sagde jeg ikke nok, at det er en Frimurer!" hvistede Souvenir til mig.

„Deres Samvittighed?" svarede Politimesteren, „ja den kjende vi nok. Den boer i Deres Komme ligesom hos os andre Syndere." Under denne Samtale spiste Præsten med stor Graadighed. „De har en fortræffelig Appetit," sagde Slotkone til ham i en starr Tone. — „Det har jeg ogsaa, og derfor forsyner jeg mig, naar der bydes mig noget Godt."

Da jeg igjen var hjemme, fortalte jeg min Moder Alt, hvad der var paaferet. Hun hørte paa mig og rystede paa Hovedet. „Det lover ikke noget Godt," sagde hun, „og jeg holder ikke af disse nye Paaafund."

Dagen efter spiste Rharlof til Middag hos os. Min Moder lykønskede ham til, at han nu var en fri Mand og sagtens følte sig lettet fra en stor Byrde. „Ja, jeg føler mig ganske vist lettere," svarede Rharlof med en Stemme og et Udtryk, der sagde ganske det Modsatte.

„Nu er der Intet, der forhindrer mig i at tænke paa min Sjæls Salighed og forberede mig til at døe.“

Min Moder gav sig til at tale om Gaarsdagens Begivenheder. „Javist,“ afbrød Rharlof hende, „der passerede rigtignok Noget, men det var hverken Souvenirs dumme Snak eller Procuratorens Uttringer, der gjorde Indtryk paa mig; det, der bedrovede mig, var . . .“

Rharlof taug. — „Hvilket?“ spurgte min Moder. Rharlof saae fast paa hende. „Det var Gulampia.“

„Din Datter Gulampia, hvorledes det?“

„Hun var som hugget af Steen, Frue, og hun har ingen Følelse. Hendes Søster Anna er siin nok og undgik ethvert Anstod — men Gulampia! . . . Hun har, hvorfor skal jeg nu stjule det? altid været min Yndling. Hvor er det muligt, at hun slet ikke har nogen Medlidenshed med mig? Hun maa jo dog have sagt til sig selv: han maa være meget syg, siden han giver os alt dette. Men jeg forsikrer Dem, Frue, hun er af Steen, ikke et Blik, ikke et Ord!“

„Giv blot Tid,“ svarede min Moder, „lad hende først blive gift med Majoren, saa kommer hun sig nok.“

Rharlof saae iveiret. „Har De virkelig nogen god Tro til ham, Frue?“

„Ja, ganske vist.“

„Det er mere, end jeg har.“ Han taug, og der opstod en lille Pause.

„Hvad tænker Du nu, Martin Petrowitsch,“ begyndte min Moder igjen, „hvad tænker Du nu at gjøre for at frelse din Sjæl? Vil Du gjøre en Pillegrimsreise til Klofret Woronesch eller til Kiew eller tæt herved til Klofret i Optino? Man siger, at der er en Munk der, der er saa hellig, at han kun behøver at see paa En, saa gjennemstuer han strax alle Ens Synder.“

„Hvis hun virkelig skulde være utafnemmelig,“ vedblev Kharlof, der bestandig tænkte paa Datteren, „saa gjorde jeg bedst i at dræbe hende med min egen Haand.“

„Du gode Gud, hvad siger Du?“ raabte min Moder. „See at komme til Dig selv! Det følger der af at komme og bede om Raad, naar det er bagefter. Nu begynder Du allerede at blive bange.“ Denne sidste Bemærkning opirrede Kharlof. „Nei, Frue,“ sagde han med en vis Stolthed, „jeg hører ikke til dem, der ere bange. Jeg vilde kun udtale for Dem som min Belgjorerinde og en Person, jeg agter uendelig høit, Alt hvad der ligger mig paa Hjertet; men Gud den Almægtige er mit Vidne til, at jeg vil holde mit Ord, og at jeg ikke er bange for hvad jeg har gjort og hvad der kan komme. Mine Pigeboern ville lystre mig, saalænge de leve.“

Min Moder holdt sig for Ørene. „Du behøver ikke at svinge op som en Trompet. Hvis Du er saa sikker i din Sag, saa er det godt for Dig, men derfor behøver Du dog ikke at tage Livet af mig.“ Kharlof

undskyldte sig, at han havde talt saa høit, sukkede et Par Gange og taug. Han holdt sig ogsaa ganske rolig, lige til han tog Afsked. Han sagde, at det, han frygtede mest for, var at doe pludselig uden at faae Tid til at angre; han tilfoiede, at han fra nu af vilde gjøre sig det til en Regel, ikke at blive hidfig, at Hidfigheden satte ham ondt Blod og gif ham til Hovedet, og at der jo heller ikke var nogen Grund for ham til at blive vred, da han jo selv havde givet Ufsald paa Alt. I det Dieblit, han vilde sige Farvel til min Moder, saae han paa hende med et forunderligt drommende og spørgende Blik; derpaa tog han hurtig „Den hvilende Arbejder“ op af Kommen og stak hende Bogen i Haanden.

„Hvad er det?“ spurgte hun.

„Læs det Sted, hvor jeg har lagt en Krølle,“ svarede han i en kort Tone. „Der tales om Døden paa det Sted, og det er vist meget godt sagt, men jeg kan ikke forstaae det. Naar jeg kommer igjen, kan De forklare mig det.“ Dermed forsvandt han.

„Det gaaer daarligt,“ sagde min Moder, idet hun slog op paa det angivne Sted og læste: „Døden er et stort og vigtigt Arbejde i Naturens Husholdning. Den bestaaer deri, at Aanden, der er ulige mere let, fiin og gjennemtrængende end den Materie, den er undergIVEN, ja end selve den elektriske Kraft, renser sig ved en kemisk Proces og vedbliver at stræbe fremad, indtil den træffer paa et Sted, der er ligesaa immaterielt . . .“ Min Moder læste disse Phraser to tre Gange igjennem og kastede

Bogen fra sig. Nogle Dage efter fik vi Efterretning om, at hendes Søsters Mand var død. Hun reiste paa Diebliffet og tog mig med sig. Uagtet hun havde foresat sig kun at blive en Ugestid hos sin Søster, var det dog først imod Udgangen af September, at vi igjen vendte tilbage.

3.

Det første, jeg efter Hjemkomsten horte af min Kammertjener Procop, der ogsaa var min Jæger, var, at Bekkasinerne vare komne i Flokkeviis, og at der var Masser af dem i den lille Birkestov tæt ved Jeskovo. Vi havde endnu tre Timer, til der skulde spises til Middag; jeg tog derfor min Flint og min Jagttaske, og med Procop og min Jagthund ilede jeg raft ned til Jeskovo. Vi traf ogsaa der en Mængde Bekkasiner, og i en tredive Skud fik vi et halvt Dusin Stykker. Jeg vilde netop skynde mig hjem med mit Bytte, da jeg tæt ved Weien fik Die paa en Bonde, som ploiede. Hans Hest var bleven stædig og med alle sine Eder og Anstrengelser lykkes det ham ikke at faae den af Pletten. Jeg kastede et Blik paa det ulykkelige, udmagrede Dyr og gjenkjendte strax, at det var Rharlofs Hest. „Lever Martin Petrowitsch ikke mere?“ spurgte jeg Procop. Jagten havde i den Grad revet os Begge med sig, at vi til dette Dieblif ikke havde talt om Andet.

„Jo, han lever," svarede Procop, „hvorfor spørger De derom?"

„Fordi det er hans Hest," svarede jeg; „skulde han virkelig have solgt den?"

„Det er ogsaa hans Hest, og han har ikke solgt den, men man har taget den fra ham og givet den til Bonden der. Ja der er foregaaet mange Ting i Deres Frabærelse," vedblev han med et let Smil, „og nu er det Slotkone, der regjerer her."

„Men Martin Petrowitsch?"

„Na, han bliver behandlet som et reent Udskud. Han faaer kun daarlig Mad, og der er Ingen, der bryder sig om ham. Man taler endogsaa om, at han med det Første vil blive jaget ud af Huset."

Tanken om at man kunde jage en saadan Gigant paa Doren kunde jeg ikke ret faae ind i mit Hoved.

„Men hvad siger da Witkof dertil?" spurgte jeg, „jeg formoder da, at han er gift med den anden Datter?"

„Gift!" raabte Procop og lo af fuld Hals, „nei, han faaer ikke engang Lov til at komme indensfor Doren! Jeg sagde Dem jo for lidt siden, at det er Slotkone, der er Herre nu."

„Men Gulampia?"

„Ja, det kunde jeg nok svare Dem paa, hvis De ikke var saa ung. Men hvad er det? Troer jeg ikke, at Diana er paa Spor efter Noget."

— Og ganske rigtigt, den stod foran en tyk Egebust; en Bekkasin fløi idetsamme op af Busten; vi

stjød Begge uden at træffe den og begav os derpaa paa Hjemveien.

Suppen stod allerede paa Bordet, da jeg kom hjem, og min Moder stændte, fordi jeg havde ladet hende vente. Jeg bragte hende Bekkasinerne, men hun saae vred ud og vilde ikke værdige dem et Blik. Souvenir, Vizinfi og Gittkof stode inde i Spisestuen. Den Sidste stullede som en Stolebrenng, og han saae ud, som om der var læst ham en ordentlig Lectie. Jeg indsaae strax, at naar min Moder var i daarligt Humeur, saa var det ingenlunde, fordi jeg var kommen forsilde. Hun talte ikke et Ord under hele Maaltidet. Majoren saae engang imellem ynkeligt hen til hende, men det forhindrede ham ikke i at tage ordentligt til sig. Souvenir ryste, som om han havde Feber, og kun Vizinfi var rolig som altid. — „Vil De,“ sagde min Moder til den Sidstnævnte, „vil De imorgen sende en Bogn efter Rharlos, jeg horer at han selv ikke har nogen; og vil De lade ham bede om at komme vieblikkelig; jeg onsker at tale med ham. Lad der ogsaa gaae Bud til Slotkone, at jeg befaler ham at komme til mig . . . horer De? jeg befaler ham det.“

„Det er en Lommel, som . . .“ mumlede Gittkof, men min Moder sendte ham et Blik, der bragte ham til at forstumme.

„Martin Petrowitsch kommer ikke,“ hviste Souvenir til mig, da vi forlod Spisefalen. „De kan ikke

forestille Dem, hvor han er bleven elendig. Han forstaaer næsten ikke et Ord af hvad man siger til ham."

Souvenir havde talt Sandhed. Kharlof vilde ikke komme til min Moder, men hun lod sig ikke slaae af Marken. Hun sendte ham et egenhændigt Brev, men Kharlof skrev tilbage paa et Stykke Sukkerpapir: „Seg kan ikke, Stammen vilde dræbe mig. Lad mig forsvinde . . . Lad . . . og frist mig ikke meer — Kharlof Martinko." *) Slotfine kom, men en heel Dag efter at min Moder havde befaleet ham at komme. Hun lod ham komme ind i sit Kabinet og deres Samtale varede kun et lille Qvarteer. Da han forlod min Moder, blussede hans Ansigt, og han saa saa ondskabssuld og uforstammet ud, da jeg mødte ham i Forsalen, at jeg blev staaende ganske forbauset. Moder kom strax efter og blussede ikke mindre; hun erklærede med hoi Røst for alle sine Tjenestefolk, at Slotfine ikke mere maatte komme til hende, og hvis Martin Petrowitsches Døtre, søiede hun til, havde den Uforstammethed at indfinde sig, skulde de ligeledes vises Døren.

Bed Middagsbordet raabte hun paa cengang: „Hvilken uforstammet Knegt! Det er mig, der har trukket ham op af Skarnet og gjort ham til en Mand, han skulder mig Alt, og saa har han den Frækhed at sige til mig, at jeg ikke skulde blande mig i hvad der ikke vedkommer mig, at Martin Petrowitsch lader som man

*) Et foragteligt Deminutiv af Martin.

gjør ham Uret, og at man er altfor overbærende imod ham . . . altfor overbærende! Den utafnemmelige Skrubtubse." — Major Gittkof vilde benytte sig af Leiligheden til at snakke med, men hun standsede ham paa Dieblifket. „Ja, Du er ogsaa flink, Du!“ raabte hun, „Du kan ikke engang faae Bugt med en ung Pige, og Du kalder Dig Officeer! Nu kan jeg forstaae, hvorfor de ikke kunde bruge Dig ved Bataillonen! Og saa har Du spekuleret paa at blive Intendant hos mig! So det var en rar Intendant, jeg der havde faaet!“ — Lizinssi, der sad nede ved Bordenden, smilte hen for sig, og den uhykkelige Major dreiede paa Anebelsharterne og vidste ikke, hvor han skulde gjøre af sig.

Efter Bordet gik han som sædvanlig ud paa Perronen for at ryge sin Pipe; han foretog mig saa elendig, at jeg, tiltrods for min ringe Sympathi for ham, nærmede mig til ham. „Herr Major,“ sagde jeg til ham, „hvoraf kommer det, at Deres Forlovelse med Eulampia er gaaet i Løst? Jeg troede, at De var gift for længe siden.“

Majoren saae paa mig med et melancholisk Ansigt. „En giftig Snog,“ sagde han, „har ødelagt alle mine Forhaabninger. Jeg havde allerede for længe siden fortalt Dem mit Uheld, hvis jeg ikke frygtede for, at Deres Moder skulde blive vred paa mig.“ — Procop's Ord: „De er altfor ung“, kom jeg uvilkaarlig til at tænke paa. Gittkof sukkede og slog sig for Brystet. „Laalmodighed, Laalmodighed,“ stønede han, „Du maa

finde Dig i Alt, Veteran! Du maa lide og taale, gamle Soldat! Du har tjent din Czar trofast og ærligt, og Du har hverken sparet din Svæd eller dit Blod. Hvis det var passeret i mit Regiment," sagde han og dampede ibrigt, "hvor skulde jeg da have fugtlet ham med den flade Klinge." Han tog Piben af Munden og stirrede hen for sig, som om han ret glædede sig over det Billede, som hans Indbildningskraft udmalede for ham. Souvenir nærmede sig i det samme, og jeg forlod dem, idet jeg lovede mig selv, at jeg, i hvad det end skulde koste, vilde see at faae fat i Kharlof, i den Grad var min barnlige Nysgjerrighed bleven, vakt ved disse Uttringer.

Den følgende Dag gik jeg igjen ud med min Hund og mit Gevær, men denne Gang uden Procop. Jeg gik atter henad Veien, der fører til Jeskovo. Veiret var udmærket, og jeg troer ikke, at man nogensteds i Verden udenfor Rusland har et saadant Veir i Septembermaaned. Der var saa stille overalt, at man i mere end hundrede Skridts Afstand kunde høre et Egern springe i Trætoppene; ja jeg hørte endog saa en visfen Green falde ned paa de andre Grene og derfra paa Jorden. Luften var hverken varm eller kold; Solen kastede et blegt Lys, der næsten saa ud som Maanestien. Der var Bekkasiner nok, men jeg brod mig ikke videre om dem, thi jeg vidste, at Skoven ved Jeskovo strakte sig lige til Kharlofs Have, og derhen rettede jeg min Gang uden at overbeie, om det var klogt eller rigtigt,

da min Moder ikke længer stod paa nogen god Fod med Beboerne.

Bludselig horte jeg Skridt i nogen Afstand; de kom bestandig nærmere. „Du burde advaret ham,“ sagde en qvindelig Stemme. „Jovist,“ svarede en Mand-folkerøst, „man kan da ikke gjøre Alting paa eengang.“

Seg kjendte godt disse Stemmer, og idetsamme saae jeg en lysblaa Kjole imellem Noddebustene, der allerede havde mistet deres Lov; det var Gulampia, der med Slotfine ved Siden i samme Dieblik traadte ud paa den aabne Plaine, hvor jeg stod. De bleve Begge forstrækkede ved at see mig. Gulampia vendte strax om og forsvandt mellem Bustene; Slotfine betænkte sig et Dieblik, men gik derpaa lige hen til mig. Der var nu i hans Ansigt ikke Spor af den Ydmghed og Underdanighed, hvormed han for nogle Maaneder siden kom mig imøde, da han spadserede omkring med min Hest i sin Svigerfaders Gaard, men der var heller ikke det udfordrende og uforstammede Udtryk, der havde overrasket mig saameget igaar, da han gik bort fra min Moder. — „Har De studt mange Bekkasiner?“ spurgte han, idet han løstebe paa Kaffjetten. „De jager rigtignok paa vore Enemærker, men De skal være lige velkommen for det.“

„Seg har ikke løsnet et Stub her og agter heller ikke at gjøre det.“

„Hvad siger De?“ raabte Slotfine, „De troer da ikke, at vi ville forbyde Dem at sthyde her, saameget som

De lyfter; tværtimod det er os en Fornoielse Allejammen. Gulampia Martinovna vil sige Dem det Samme. Kom hid, Gulampia! Hvor blev hun dog af?"

Gulampias Hoved viste sig over Bustene, men hun kom ikke nærmere. „Jeg kan endogsaa sige Dem," vedblev Slotkone, „at det er mig meget behageligt at møde Dem. Deres Fru Moder er bleven vred paa mig og vil ikke tage imod nogen Forklaring. Jeg kan forstikke Dem, at jeg har ingen Skyld, og at jeg ikke kan handle anderledes mod Kharlof, end jeg gjør. Han gaaer ligefrem i Barndom, og man kan ikke foie ham i alle hans Luner, men vi vise ham alligevel al den Verbødighed, vi kan. Spørg blot Gulampia."

Gulampia rorte sig ikke af Stedet.

„Men hvorfor," spurgte jeg, „har I solgt Kharlofs Hest? Det gjorde mig ondt at see det stakkels Dyr i Hænderne paa en Bonde."

„Hvorfor vi har solgt den? Naturligviis for at stille os af med et Dyr, der ikke var os til nogen Nytte; en Bonde kan altid bruge den for Ploven. Hvis Kharlof vil ud, kan han faae en Vogn — naar det ikke netop er en Arbeidsdag."

„Bladimir!" raabte Gulampia i en kaldende Tone.

„Der er ogsaa den lille Kosak Magimka," vedblev Slotkone; „Kharlof klager over, at man har jaget ham fra ham, for at sætte ham i Lære, men siig selv, hvad skulde der blive af Drengen hos Kharlof Andet end en Bagabond? Nu er han i Lære hos en Sabelmager og

kan blive en god Arbejder, ja maastee engang betale os en god obrok*), og i vor lille Huusholdning er det slet ikke at foragte."

"Men hvem læser da for Kharlof?" spurgte jeg.

"Læser? I hans Alder behøver man ikke at læse."

"Og hvem barberer ham?" spurgte jeg.

Slotfine lo høit. "Det gjør der Ingen, men det behøves jo ikke heller. Han lader Skjæget staae, og det klæder ham udmærket."

"Vladimir!" kaldte Gulampia igjen og endnu stærkere end første Gang.

Slotfine vinkede af hende med Haanden. "Kharlof," vedblev han, "mangler hverken Klæder eller Skotoi, og han spiser det Samme som vi Andre; hvad vil han da meer? Har han ikke selv erklæret, at han nu ikke vil Andet i Verden end tænke paa sin Sjæls Frelse — lad ham da gjøre det! Han maa huske paa — man kan nu vende og dreie det, som man vil — at det nu er os, der eier det Hele. Han beklager sig ogsaa over, at han ikke faaer de Rubler om Maanedes, som han hadde betinget sig; men har vi da altid Penge ved Haanden? Og hvad skal han med Penge, naar der ikke mangler ham Noget? Jeg forsikrer Dem, at vi behandle ham som gode Slægtninge, og at vi endogsaa tænke paa at adsprede og more ham. Endnu for kort

*) Den aarlige Afgift, som de Livegue i Rusland maatte svare til deres Herremænd.

siden kjøbte jeg inde i Byen til ham en heel Deel Fiskefroge, ægte engelske Fiskefroge. Vi have Suder i Dammen, og dem kan han sidde i al Magt og fiske, og bringer han saa Noget hjem til Kjøkkenet, saa er det saameget desto bedre. Hvad kan en gammel Mand som han forlange mere?"

„Vladimir!“ raabte Gulampia for tredie Gang i en befalende Tone. „Nu gaaer jeg!“ Og med disse Ord var hun forsvunden.

„Jeg kommer! Jeg kommer!“ sagde Slotfine. „Kharlof selv giver os Ret,“ sagde han, idet han vendte sig til mig. „I Begyndelsen var han fornærmet, thi De veed jo, at han er hidsig; men nu er han ganske rolig. Deres Fru Moder er ogsaa vred paa mig . . . naa! hvad skal man sige? hun er en fornem Dame, og hun holder paa sin Magt og Myndighed, ligesom Kharlof i tidligere Dage paa sin. Kom selv og overbeviis Dem om, at jeg taler Sandhed, og see saa, om De ved Keilighed kan omstemme Deres Moder. Jeg har ikke glemt, at hun er min Belgjørerinde, men Herre Gud! vi skal jo Alle leve.“

„Men Majoren?“ spurgte jeg. „Hvorfor har man afviiist ham?“

„Fordi han er et Fæ og buer ikke til Noget. Det er Gulampia, der selv har erklæret, at hun hverken vil eie eller have ham.“

„Hallo! Hoi!“ lod Gulampias Stemme længere borte.

„Nu kommer jeg! nu kommer jeg!“ raabte Slotkine. „Jeg har den Gæde at hilse Dem, Dmitri Semenitsch. Skyd saamange Bekkasiner som De vil, det er en Træfugl, der ikke tilhører Nogen; men hvis De støder paa en Hare saa spar den og husk, at den er vor Eiendom.“

„Hoi!“ lod igjen Gulampias Stemme. „Hoi, hoi!“ svarede Slotkine og stundte sig efter hende.

Jeg husker, at jeg, da jeg blev ene, sagde til mig selv: „Hvor er det muligt, at Kharlos ikke har knuust denne Slotkine? Han maa være bleven meget forandret i den sidste Tid.“ Og min Vængsel efter at see ham, efter at see denne Kolos tæmmet og undertvunget, vagede med hvert Dieblif.

Jeg havde allerede naaet Skovgrændsen, da en Bekkasin sloi op for mine Fodder. Jeg lagde an, men mit Bevær klukkede, og da jeg ikke vilde gaae glip af den, gav jeg mig til at forfølge den rast. Jeg havde neppe løbet hundrede Skridt, førend jeg saae inde paa en Blaine Slotkine ligge under en stor Birk. Han laa paa Ryggen med Armene under Hovedet, stirrede op mod den blaae Himmel og ghyggede det venstre Been paa det høire Knæ, uden at lægge Mærke til mig. Nogle Skridt fra ham gif Gulampia og stirrede ned i Græsset som om hun søgte efter Blomster eller Champignons; engang imellem bukkede hun sig ned og plukkede Noget, og under alt dette sang hun følgende Vers af en gammel russisk Legende:

Slaa ned, o Lyn, i Nat og knus
 Min Svigermøder og hendes Hus!
 Saa dræber jeg selv min unge Viv —
 Jeg har faaet nok af dette Liv.

Slotkone lo høit. „Men hvad er det, Du gaaer der og synger?“ spurgte han.

„Jeg synger hvad der staaer, Bolodia!*) Du veed jo, at det ikke er tilladt at forandre i de gamle Viser.“ I det samme fik hun Die paa mig, udstødte et Skrig og foer ind imellem Bustene. Nogle Dieblikke efter var jeg igjen i Udkanten af Skoven; jeg gik over en Mark og stod nu ved Kharlofs Have.

Jeg havde hverken Tid eller Lyst til at tænke over denne Scene. Jeg gik langsomt Hækken og snart saae jeg Kharlofs Huus ligge foran mig. Hele Boligen syntes mig bedre holdt end tidligere, og overalt var der Spor af Flid og Orden. Anna Martinovna kom frem paa Perronen og stirrede længe henimod Skoven med et Diekast, der paa engang syntes mig flinshygt og uroligt. — „Har Du seet din Husbond?“ spurgte hun en Bonde, der skraaede henover Gaarden.

„Bladimir Vassilitsch?“ spurgte denne og rev Huen af Hovedet; „jeg troer nok, at han er gaaet ind i Skoven.“

„Jeg veed, at han er der. Men har Du ikke seet ham komme tilbage?“

*) Et Kjøle navn for Bladimir.

„Nei, det har jeg ikke seet.“ Bonden blev staaende med blottet Hoved. „Saa gaa kun,“ sagde hun; „nei, det er sandt, veed Du ikke, hvor Martin Petrowitsch er?“

Martin Petrowitsch er nede ved Dammen og sifter.“

„Det er godt, gaa din Wei! Men slyt først det Hjul tilside, der ligger derhenne.“

Bonden stundte sig at lystre; men hun blev staaende endnu nogen Tid paa Perronen og saae henimod Skoven; derpaa gjorde hun en truende Gestus og gik ind i Huset. „Axtka!“ raabte hun i en befalende Tone, idet hun gik ind. — Jeg var overrasket ved at see hende saa opbragt og heftig; men tiltrods for at hun trak Læberne sammen og at hendes Paaklædning var stjodsløs, forekom hun mig endnu bestandig ligesaa tiltrækkende som tidligere.

„Stulde Kharlof virkelig være bleven Fister?“ spurgte jeg mig selv, idet jeg gik ned til Dammen. Midt i en Skov af rødbrune Siv fik jeg Die paa en graa Måsse. Det var ham, der sad ubevægelig paa den bare Jord, uden Raffet og i en Lærredskittel, som var baade smudsig og forreven. Han saae saa beshynderlig ud, at min Hund, ved at saae Die paa ham, blev staaende, stak Halen imellem Benene og gav sig til at knurre. Kharlof drejede Hovedet en lille Smule og saae vildt baade paa mig og paa min Hund. Hans Stjæg havde givet ham et forandret Udseende; det var kort, tykt og frolet. Mit Hjerter bankede heftigt, da jeg gik hen til ham og

hjalpe. Han plirede med Dinene som En, der er ikke rigtig vaagen. — „Giver De Dem af med at fiske, Martin Petrowitsch?“ spurgte jeg ham.

„Ja,“ svarede han med en hæs Stemme.

„Men Deres Snøre er jo istykker!“ sagde jeg til ham, og i det samme bemærkede jeg, at han hverten havde Krog eller Orme. Hvad skulde der ogsaa være at fiske i September?

„Istykker?“ gjentog han, idet han lod Haanden glide hen over Ansigtet. „Er det ikke Natalia Nikolavna's Son?“ spurgte han efter nogle Diebliffes Forlob, under hvilke jeg havde betragtet ham med Forbauselse, thi han var endnu bestandig en Kæmpe, men rigtignok i Ruiner og Pjalter.

„Jo,“ svarede jeg, „jeg er en Son af Natalia Nikolavna.“

„Lever hun?“

„Min Moder befinder sig vel; men hun blev meget bedrovet, fordi De ikke vilde komme til hende, og det havde hun ikke ventet.“

Kharlof saae ned for sig. „Har Du været derinde?“ spurgte han, idet han pegede hen paa Huset. „Du har ikke været der? saa gaa derind. Hvad vil Du her? det nytter ikke at tale med mig, og det fjæder mig.“ Han taug nogle Diebliffe. „Du løber altid omkring med dit Gevær, seer jeg. Da jeg var ung, gjorde jeg det Samme. Men min Fader gav mig paa Ryggen af Ridepidsten, og saa holdt jeg op, for jeg holdt

af ham og havde Verbodighed for ham . . . ikke som de berinde." Han taug paany. — „Maa gaa nu ind i Huset og see selv! . . . Det gaaer udmærket. Bolobka kan gjøre Alt. Det er en Pofferss Karl og en stor Rjeltring. See ogsaa paa mine Døttre! Du huster dem jo nok, jeg havde to af dem . . . udmærkede Huusholderster. Hvad mig selv angaaer, saa er jeg bleven gammel og har trukket mig tilbage."

Det kalder han at trække sig tilbage, tænkte jeg og saae mig omkring. „Hør, Martin Petrowitsch!" raabte jeg pludselig, „De maa absolut komme hjem til os."

Rharlof saae til mig. „Gaa, siger jeg Dig, gaa."

„De maa komme hjem til Moder."

„Gaa din Vei," gjentog Rharlof; „hvad vil Du staae her og snakke med mig?"

„Hvis De ikke har Bogn, vil min Moder sende Dem en."

„Jeg gjør det ikke."

„Martin Petrowitsch, lad mig ikke bede forgjæves!" Han bøiede Hovedet, og det lod til, at hans blege Rinder farvedes efterhaanden. „De kommer hjem til os, ikke sandt? Hvorfor vil De gaae her og plage Dem selv?"

„Hvad mener Du med, at jeg plager mig selv?"

„Jeg mener, at De maa fore et andet Liv end det, De nu fører."

Han svarede ikke. Jeg besluttede at gaae videre

og kan kun undskyldte mig med, at jeg var femten Aar. „Martin Petrowitsch!“ raabte jeg, idet jeg satte mig ved Siden af ham, „jeg veed det Hele. Jeg veed, hvor uværdigt man har behandlet Dem. Men hvorfor vil De tabe Modet? Det var ganske vist uforsigtigt at give Alt til Deres Døtre: det var stort og høimødtigt, men Høimødtighed er en Sjældenhed i vore Dage og paastjønnes ikke. Hvis Deres Døtre nu ere utaknemmelige, saa maa De vise Dem Deres Foragt og ikke opgive Dem selv.“

„Lad mig være,“ mumlede Kharlos, og hans Dine begyndte at gnistre.

„Men Martin Petrowitsch . . .“

„Gaa, siger jeg, eller jeg dræber Dig.“

„Hvad siger De!“ raabte jeg og reiste mig forstræffet.

„Jeg dræber Dig, hvis Du ikke gaaer,“ sagde han med en hæst Stemme. „Jeg kaster Dig i Vandet med alle dine gode Raad for at lære Dig, at saadan en Pjalt som Du ikke skal komme og forstyrre en gammel Mand!“ — Han er gaaet fra Forstanden, tænkte jeg og saae forbauset paa ham, thi han græd, og Laarerne rullede ned ad hans Kinder, uagtet hans Ansigt beholdt det samme vilde Udtryk som tidligere. Han gjorde en heftig Bevægelse og slog en vild Latter op; jeg snappede mit Gevær og løb alt hvad jeg kunde. Min Hund fulgte mig gjoende; den var bleven ligesaa bange som jeg.

Da jeg kom hjem, vogtede jeg mig vel for at fortælle, hvad der var hændet; men jeg modte tilfældigviis Souvenir, og Poffer veed, hvorledes jeg kom til at fortælle ham det Hele. Han var henrykt over Historien og lo af fuld Hals. Jeg havde den største Lyst af Verden til at banke ham. „Alt!“ udbrod han, „hvad vilde jeg ikke have givet for at see ham sidde der og fiste uden Krog eller Madding!“

„Saa gaa hen til Dammen, hvis De er forlegen for at see ham.“

„Jo vist! for at kan skulde slaae mig ihjel istedenfor Dem.“

Genimod Midten af October, og omtrent tre Uger efter min Sammenkomst med Rharlof, stod jeg i mit Bindue paa anden Sal og saae i et trist Humeur ud over vort Gaardsrum og den Bei, der løber forbi det. I de sidste Dage havde Veiret været saa slet, at jeg ikke kunde tænke paa at gaae paa Jagt. Hvert levende Væsen holdt sig inde, og selv Spurbene skjulte sig, og man saae ikke noget til Ravnene. Snart sukke Stormen, snart hylede den volbsomt. Himlen var indhyllet i Skyer; Regnen styllede ned uophorligt og pidskede mod Rudderne; Binden rev og sled i Trætoppene; Beiene vare opløste; Kulden trængte ind i Værelserne og gif gjennem Marv og Been, og Hjertet stivnede af Frygt for aldrig meer at see Sol eller Farver. Jeg stod, som sagt, ved Binduet, da mit Die faldt ned i Gaarden

paa en forunderlig Skabning, der bevægede sig henimod Huset. Pludselig opstod der en frygtelig Larm i den nederste Etage. Jeg løb hurtig ned ad Trappen og ind i Dagligstuen. Der stod min Moder som forstenet, og bag hende en heel Flok af forstrækkede Fruentimmer. Huushovmesteren, to Lakajer og den lille Kosak stod ligesom paa Bagt henne i Døren til Førgemakket. Midt i Svifestuen laa paa Knæ, gjennemblødt og forpustet det mystiske Væsen, som jeg nylig havde seet bevæge sig over Gaarden. Det var Kharlof. Han trak næsten framptagtigt Beiret, og Alt, hvad jeg kunde see af denne smudsige uhyre Masse, var hans smaa Dine, der rullede forvildet om i Hovedet. Jeg husede paa den fornemme Mand, der havde sammenlignet ham med Mastodonten. Han saae virkelig ud som et antediluvianst Uhyre, der nylig var undsluppet Kløerne af et andet endnu mægtigere Uhyre. — „Martin Petrowitsch!“ raabte endelig min Moder, „er det virkelig Dig?“

„Ja, det er mig,“ svarede en huul Stemme.

„Min Gud, hvad er der hændet Dig?“

„Natalia Nikolabna, jeg har lovet tilfods herhen til dit Huus . . .“

„I saadant et Veir! Men Du ligner jo heller ikke noget menneskeligt Væsen. Staa op og tag Dig en Stol. Dg I,“ sagde hun. til Fruentimmerne, „bring hurtig nogle Servietter. Skulde her ikke være nogle tørre Klæder?“ spurgte hun Huushovmesteren.

Denne rakte Hænderne mod Himlen og sagde: „Hvorfra skulde vi have Klæder til saadan en Krop? men," søiede han til, „vi kunne da hjælpe os med Lagner og Hestedækkener — dem har vi ganste nye.“

„Saa reis Dig dog op, Martin Petrowitsch, og sæt Dig herhen," sagde min Moder.

„De har jaget mig bort, Frue!" raabte Rharlof, idet han strakte Armene imod hende; „mine egne Døtre har jaget mig bort fra mit eget Huus.“

Min Moder forsøede sig. „Hvad siger Du? det er jo stjændigt. Men reis Dig dog, Martin Petrowitsch.“

To Kammerpiger kom med Servietter, og Huushovmesteren bragte Uldtæpper. „Nu, op med Dig!" sagde min Moder i en befalende Tone og fortæl mig saa ordentlig Alt, hvad der er hændet Dig.“

Rharlof reiste sig langsomt og vaklede som en drukken Mand hen til en Stol, paa hvilken han lod sig falde. Kammerpigerne nærmede sig nu med deres Linned, men han viste dem fra sig med en Haandbevægelse, og han vilde heller ikke tage imod Uldtæppet. Min Moder trængte heller ikke ind paa ham, og man nøiedes med at astore de Spor, han havde efterladt paa Gulvet.

„Hør, Natalia Nikolavna," sagde han endelig med nogen Anstregelse, „jeg skal fortælle Dem den hele Sandhed. Det er mig, der er den mest Straffskyldige, thi min Hovmod forførte mig ligesom Kong Nebucadnezar.

Jeg sagde til mig selv: Vorherre har stjænkert mig en god Forstand, men . . . jeg er bange for at døe. Det løb rundt i Hovedet paa mig. Jeg skal vise hele Verden, tænkte jeg, hvad for en Mand jeg er. Jeg skal gjøre dem Alle til velhavende Folk, og de skal være mig taknemmelige lige til min Grav." -- Han sprang op af Stolen; „de har jaget mig bort med Fodspark ligesom en stabet Hund, det kalder de Taknemmelighed! Forst tog man Maximka fra mig, saa Hest og Vogn, saa satte man mig paa smal Køst og betalte mig ikke, hvad vi var komne overeens om. Til alt det sagde jeg ikke et Ord, og det var min Hovmod Skyld i, fordi jeg ikke vilde have, at mine Tjender skulde sige: See til det gamle Løsskehoved! Nu fortrøder han, hvad han har gjort. De havde selv advaret mig, Frue, og derfor beklagede jeg mig ikke for Dem. Da jeg idag kom ind i mit stakkels Bærelse, havde Andre lagt Beslag paa det, og man havde stjættet min Seng op paa et Lagkammer. „Du sover ligesaa godt deroppe; vi har Brug for dit Bærelse,“ og hvem sagde det til mig? hvem? en Slotfine, en Dogenigt, en Ukselrhg!“ Han kunde ikke sige meer.

„Men hvad sagde dine Døttre til alt det?“

„Jeg taug og fandt mig i Alt,“ vedblev Kharlos, uden at høre paa dette Spørgsmaal, „men jeg stammede mig! Jeg turde neppe vove mig frem for Lysset, og derfor vilde jeg heller ikke komme til Dem, Frue. Jeg har forsogt Alt, jeg har baade tiggert og

truet; jeg har bebreidet dem deres Utafnemmelighed, og jeg har, for at tale reentud, nebladt mig til at hilse dem meget dybt . . . saaledes! (Han viste, hvorledes han havde hilst). Men Alt forgjæves! I det sidste Dieblif sagde jeg til mig selv: Slaa Altning istykker, knus og ødelæg hver en Smule for at de kan vide, med hvem de har at gjøre! Men bagefter faldt jeg tilsoie. Det er et Kors, sagde jeg til mig selv, der er paalagt mig. Men idag har de jaget mig bort som en Hund . . . og hvem har gjort det? ingen Klubben end Bolodka! Mine Døtre lægger jeg ikke saameget til Last, thi de har ingen Billie selv, og de ere kun Slaver af ham . . ."

Min Moder slog Hænderne sammen af Forbauselse. „Jeg kan forstaae det om Anna," sagde hun, „thi Anna er hans Kone, men din yngste Datter . . ."

„Eulampia? med hende er det endnu værre fat . . . hun har givet sig heelt hen til Bolodka, og derfor vilde hun ikke vide Noget af Majoren. Det er Altsammen efter Bolodkas Befaling. Anna burde jo være fornærmet derover, saameget mere som hun ikke kan udstaae sin Søster. Men hun finder sig i det, thi han har forheget dem begge To, og desuden er det en aparte Fornøielse for Anna at kunne sige: For var Du saa stor paa det, Eulampia, men hvad er der nu blevet af Dig? . . . o, min Gud, jeg kan ikke meer."

Min Moder saae lidt urolig hen til mig, og jeg stundte mig at trække mig tilbage for ikke at blive viist ud af

Stuen. „Det gjør mig inderlig ondt, Martin Petrowitsch,“ sagde hun, „at min tidligere Myndling har behandlet Dig saa slet. Jeg har ogsaa selv taget fejl af ham.“

Kharlof suktede dybt og slog sig for Brystet. „Nei, Frue, jeg kan ikke længer udholde mine Dottres Uatnæmmelighed! Hvad har jeg ikke siddet og tænkt paa nede ved Dammen, naar jeg lod, som jeg sistede! Hvis Du blot,“ sagde jeg til mig selv, „havde været til Gavn for noget Menneſte, hvis Du havde givet dine Penge til de Fattige, hvis Du havde frigivet dine Livegne! Staaer Du ikke Vorherre til Ansvar for dem, og hvad er nu deres Skjæbne? Allerede i min Tid var Graven for dyb, men nu seer man ikke Bund mere. Jeg har betyngtet min Samvittighed med alle disse Synder for mine Børns Skyld, og nu lonne de mig med at sparke mig ud. Da denne Wolodka sagde til mig paa sin uforſtammede Maade, at jeg ikke længer maatte blive i mit Bærelse, veed jeg ikke, hvad der foregik i mig. Det var mig et Knivstik i Hjertet, jeg maatte enten dræbe ham eller flygte. Da thede jeg hen til Dig, min Belgjørerinde, gennem Regn og Søl; jeg er falben idetmindste en Snees Gange paa Veien, og derfor seer jeg ud, som jeg gjør.“ Han saae ned af sig og vilde reise sig fra Stolen.

„Bliv siddende, Martin Petrowitsch,“ sagde min Moder, „Du har tilfølet mit Gulv, men det er da ingen Ulykke! Hør nu, hvad jeg har at sige Dig: man

skal fore Dig ind i et godt varmt Bærelse med en god Seng, og der skal Du klæde Dig af, vasse Dig og lægge Dig til at sove."

"Jeg kan ikke falde isøvn, Moder", svarede Kharlof forgmødig. "Det banker og hamrer i mine Lindinger. Jeg er bleven jaget bort som et ureent Dyr!" . . .

"Læg Dig hen og sov," afbrød min Moder ham; "der skal blive lavet Thee til Dig, og senere skal vi snakke sammen. Tab blot ikke Modet, min Ven. Man har jaget Dig ud af dit eget Huus, men Du skal finde Tilflugt i mit. Jeg har ikke glemt, at Du engang har frelst mit Liv."

"Min Belgjørerinde," sagde Kharlof og skjulte sit Ansigt i sine Hænder, "nu er det Dem, der frelser mit Liv."

Disse Ord rørte min Moder til Laarer. "Jeg ønsker intet heller end at hjælpe Dig med Alt, hvad jeg kan, Martin Petrowitsch; men Du maa love, at Du vil lyde mig for Eftertiden og jage enhver ond Tanke paa Flugt."

Kharlof tog Hænderne fra Ansigtet. "Maar det skal saa være," sagde han og bukkede, "saa kan jeg ogsaa tilgive."

Min Moder nikkede bifaldende til ham. "Jeg glæder mig over, at Du tænker saa christeligt", sagde hun, "men derom kunne vi tale senere. Gjør Dig nu reen først og see, at Du kan falde isøvn. For Martin Petrowitsch hen til det grønne Bærelse", sagde hun til

Hushovmesteren. Lad hans Klæder blive rensede og torrede og lad min Kammerpige give ham det nødvendige Linned. Har Du forstaaet mig?"

„Fuldkommen," svarede Hovmesteren.

„Saasnart han vaagner, skal Du lade Skræbderen komme og tage Maal af ham til nye Klæder, han skal ogsaa rages, men Altsammen først senere."

„Det skal stee", svarede Hovmesteren. „Martin Petrowitsch, behag at følge med mig!"

Rharlof reiste sig og kastede et langt Blik til sin Moder og vilde gaae hen til hende, men han holdt sig tilbage og nøiedes med at bukke dybt. Derpaa slog han tre store Kors for de hellige Vildeber og gif med Hovmesteren. Jeg listede mig til at gaae bagester.

Hushovmesteren førte Rharlof ind i det grønne Værelse og styndte sig at staffe Linned. Souvenir havde påsset paa ude i Gangen og sneg sig med ind i Værelset, hvor han begyndte at gjøre en Mængde Krumspring for Rharlof, der stod henne ved Vinduet.

„Naa Svenske-Rharlus!" raabte Souvenir og lo, saa han maatte holde sig i Siderne. „O Du, der har stiftet Rharlofernes berømte Slægt, hvad synes Du om din Uetling? Er han ikke smuk? Er han Dig ikke fuldkommen værdig? Ha ha ha! Tillader Deres Excellence, at jeg kysser Dem paa Haanden? Men hvorfor har De taget saadanne sorte Handsker paa?"

Jeg vilde jage Narren bort, men forgjæves. „Kan Du hufte, at Du sagde til mig, at jeg havde ikke Tag

over Hovedet, og nu er Du ligesaa nær. Martin Kharlof og Souvenir, de ere nu to Men af eet Stykke og leve af Naadsensbrød begge To. Ha ha ha ha! Havde jeg saa Ret, da jeg sagde, at de vilde jage Dig nogen ud i Sneen?"

„Souvenir!“ raabte jeg igjen. Men han lod, som han ikke horte det. Kharlof stod taus og saae ned for sig. Det var, som om han nu først lagde Mærke til, at han var fuld af Smuds, og at han kun onstede at blive det qvit, men Husshovmesteren kom ikke tilbage.

„Og det kalder man en Krigsmand!“ begyndte Souvenir igjen. „Han har frelst sit Fædreland i 1812, det vil sige han har været med til at trække Bugerne af de ihjelfrosne Marobeurer; dertil har han været tapper nok, men naar et Fruentimmer siger et Ord og stamper med Foden, saa synker Hjertet ham ned i Bugerne paa Diebliffet.“

„Souvenir!“ raabte jeg endnu engang.

„Lag Dig lagt, Broder,“ sagde Kharlof med en huul Stemme; „man springer og springer, og tilsidst brækker man Halsen.“

Souvenir slog en hoi Latter op. „Na, saa Du vil gjøre mig bange! Du huffer nok ikke paa, at Du er en Orm, en Ligger ligesom jeg selv! hvad har Du at være stolt af? Du har jo ikke saameget som Lag over Hovedet.“

Han vedblev at repetere disse Ord, og det nyttede kun lidt, at jeg truede ham med at melde det til min Moder; han var ikke mere til at standse. „Veed Du

og saa, Du høiadelige Herre, hvorvidt Du har bragt det? Veed Du, at dine Døtre og din Svigersøn i dette Dieblif gjøre Nar af Dig i din egen Stue? Hvis Du endda havde forbandet dem, som Du lovede, men ikke engang det har Du havt Mod til. Du troede, at Du kunde maale Dig med Bolodfa, men han er nu en fornem Mand, og Du er en Pjalt, et Nul og en Tigger."

Et frygteligt Hyl afbrød denne Tale. Rharlof var bleven blaa i Ansigtet, hele hans Legeme skjælvede af Raseri, og Stummet stod ham for Munden. „Forbande dem, siger Du? Nei, jeg har ikke forbandet dem, thi det bryde de sig kun lidt om. Men jeg skal vise dem, at der skal ikke blive Steen paa Steen! de skal føle, hvad det vil sige at gjøre Nar af Martin Rharlof!"

Jeg var ganste forstenet af Skræk. Det var ikke et Menneske, men et vildt Dyr, jeg havde for mig. Souvenir var krobet ind under Bordet, da han saae, at det blev Alvor.

Rharlof styrtede ud af Døren og rev baade Hus-hovmesteren og Kammerpigen om, der møbte ham paa Trappen. Han ilede ud af Huset, løb tversover Gaarden og forsvandt.

4.

Min Moder blev forfærdelig vred, da Hus-hovmesteren meldte hende, at Rharlof var gaaet bort; han vovede

heller ikke at skjule for hende, hvad der var Anledningen.
 „Det er altsaa Dig,“ sagde min Moder til Souvenir,
 „det er din giftige Tunge, der er Skyld i alt dette.“

„Naade, Naade!“ stammede Souvenir.

„Ja, jeg kjender godt, hvad det har at betyde,“
 svarede min Moder i en vred Tone, og uden at ville
 høre mere paa ham jog hun ham ud af Værelset. Hun
 lod Vizinski komme og befalede ham paa Dieblirket at
 kjøre ned til Jeskovo og at bringe Kharlof tilbage med
 sig, hvad det end skulde koste. „Kom ikke tilbage uden
 ham!“ vare hendes sidste Ord. Den mørke Polak buk-
 lede og gif.

Jeg gif op paa mit Værelse, satte mig hen til
 Vinduet og fordybede mig i mine Betragtninger. Jeg
 kunde ikke forstaae, hvorledes Kharlof, der uden at knurre
 havde fundet sig i sine Nærmestes Forurettelser og For-
 haanelser, kunde blive saa rasende paa en saadan Us-
 ling som Souvenir. Dengang vidste jeg endnu ikke,
 hvormegen Bitterhed der kan ligge i et spottende Ord,
 selv naar det kommer fra en Mund, som man foragter.
 Det var den spottende Sammenligning med Bolodka,
 der hos Kharlof var falden som en Gnist i en Krudt-
 tonde.

Efter en Timestids Forlob saae jeg Vognen komme
 tilbage, men Vizinski var alene. Han sprang hurtig af
 Vognen og ilede op ad Perronen med et bekhmret An-
 sigt, hvad der hos ham var noget Usædvanligt. ; eg
 løb strax ned og traadte ind i Salen paa samme Tid

som han. „Naa, bringer De ham saa med Dem?“
spurgte min Moder.

„Nei,“ svarede Lizinski.

„Hvorfor ikke? Har De ikke seet ham?“

„Jo.“

„Hvad er der da steet? Har han faaet Apoplexi?“

„Nei. Han er isærb med at ødelægge sit Huus.“

„Hvad siger De?“

„Han staaer oppe paa Taget til det nye Huus og river det ned, alt hvad han kan.“

Min Moder saae forbauset paa ham.

„Alene oppe paa Taget han river Huset ned?“

„Som jeg har den Ære at sige Dem. Han staaer oppe paa Loftet og knuser Alt tilhoire og tilvenstre. De veed, at han er umenneskelig stærk. Hertil kommer, at Taget ikke er meget solidt. Det bestaaer kun af sammennittede Lægter og Staver.“

Min Moder saae paa mig. „Lægter og Staver,“ gjentog hun i en distrait Tone, og det var oiensynligt, at hun ikke forstod Betydningen af disse Ord. „Men hvad gjorde da De?“ spurgte hun.

„Jeg ilede tilbage for at faae ny Ordre. Hvis der ikke sendes en Mængde Folk derhen, er der Intet at udrette; alle Bønderne have stjult sig af Frhgt.“

„Men Martin Petrowitschs Døtre?“

„De løbe forstyrrede omkring og synge Vigpsalmer . . . det er det Hele.“

„Er Slotfine der ikke?“

„Jo, han hylér stærkere end alle de Andre.“

Det var et eiendommeligt Tilfælde, og min Moder vidste ikke, hvad hun skulde gribe til. Skulde hun sende Bud til Byen efter Politimesteren? Skulde hun samle alle sine Bønder? Hun havde aldeles tabt Hovedet. Giltkof, der var kommen for at spise til Middag, var ligesaa forstyrret; han talte rigtignok om at rekvirere Soldater, men han var saa vant til at bøje sig under min Moders Villie, at han ikke bovede at komme med et Forslag.

Lizinski, der saae, at han neppe kunde vente nogen Ordre, sagde derfor til min Moder, at hvis hun tillob ham at samle nogle af Ribeknægtene, Gartnerne og Tjenestefolkene, vilde han gjøre et nyt Forsøg.

„Ja gjør det, men hurtigt! Jeg tager hele Ansvaret paa mig.“

Lizinski svarede med et koldt Smil: „Jeg maa gjøre Fruen opmærksom paa, at Ingen kan indestaae for Resultatet. Kharlof er urimelig stærk, og hans Fortvivlelse giver ham endnu flere Kræfter end ellers.“

„Denne affhyelige Souvenir!“ raabte min Moder. „Jeg tilgiver ham det aldrig; men skynd Dem, skynd Dem blot at komme afsted.“

„Tag en Mængde Neb med og nogle Brandhager,“ sagde Majoren i en hvistende Tone. „Og har De et

Net ved Haanden, saa kan det ikke skade. Det hændte engang ved Regimentet . . .“

„Jeg trænger ikke til Deres Veiledning,“ afbrød Intendanten ham i en fort Tone.

Majoren svarede noget støbt, at han havde ventet, at man vilde tage ham med.

„Nei, nei!“ raabte min Moder, „De bliver her. Intendanten skal tage bort alene, — men skynd Dem, skynd Dem.“

Jeg løb ned i Stalden, fablede min lille Hest og foer i Galop afsted til Jeskovo.

Regnen havde hørt op, men det stormede, og Vinden pibstede mig ind i Ansigtet. Jeg var omtrent kommen halvvejs, da min Sadel begyndte at glide, og jeg var nødt til at springe af Hesten for at spænde Gjorden noget fastere. I det samme raabte Nogen paa mit Navn; det var Souvenir, der var løbet tvers over Markerne for at indhente mig. „De er nok nysgjerrig,“ raabte han til mig, „og det er jeg ogsaa. Sligt faaer man ikke at see hver Dag.“

„De vil formodentlig glæde Dem over Deres Bærk!“ raabte jeg forbitret og sprang op paa min Hest, der igjen foer afsted i Galop; men Souvenir blev ved at følge med og gjorde alle Slags Krumspring og Grimacer, medens han løb omkaps med mig.

Langt om længe naaede jeg Haven ved Jeskovo og Piletræerne, der omgibe Bygningerne. Jeg bandt min Hest og stod som forstenet af Forbauselse. Af Taget

paa det nye Huus var der ikke Andet end Skelettet tilbage. Rundt omkring Bygningen laa der Masser af knækkede Vægter og Planker; oppe paa Loftet stod Rharlof og ryste den ene af Skorstenene, thi den anden var allerede styrtet sammen. Snart rev han en Blanke Løs og kastede den ned, snart greb han med begge Hænder om Bjælkerne og søgte at rive dem om. Han saae ud som en Bjorn. Hans Haar og hans pjalte Klæder flagrede i Vinden. Han var forfærdelig at see paa og hans Stemme, der blandede sig med Stormens Hyl, lød vilbt og græseligt. En Mængde Mennesker opfyldte Gaarden, og langs med Hegnet saae man hele Rækker af Bønderpiger, Tjenestefolk og Bønder. Den gamle Præst stod barhovedet paa Perronen til det gamle Huus og lofede af og til med begge Hænder et gammelt Kobberkrucifix i Beiret. Læt ved ham med Ryggen imod Veien og med Armene overfors stod Gulampia og fulgte med en mørk Mine alle Faderens Bevægelser. Anna løb forstyrret omkring og var snart inde i Huset, snart udenfor. Slotkone trippede bleg og forstrækket omkring i en gammel Slobrok, en Kalot paa Hovedet og et ladt Gevær i Haanden. Han pustede og stønnede, han truede, han ryste over hele Kroppen, han lagde an paa Rharlof og kastede igjen Geværet paa Skuldren, han lagde an paany og streg og græd imellem hinanden. Saasnart han fik Die paa Souvenir og mig, løb han hen til os.

„Seer De hvad her foregaaer?“ sagde han i en

græbende Tone, „han er bleven bindegal. Jeg har sendt Bud efter Politiet, men der kommer Ingen, der kommer Ingen. Hvis jeg styder ham, kan der Ingen gjøre mig Noget for det, thi man har da Lov til at forsvare sin Eiendom. Og jeg styder . . . saasandt der er en Gud til, jeg styder . . .“ Han styrtede henimod Huset. „Martin Petrowitsch, dersom Du ikke kommer ned, saa styder jeg.“

„Styh væk!“ raabte Kharlos, „og mor Dig saalænge med den der,“ han kastede en lang Bjælke ned fra Loftet; den vendte sig to Gange omkring og faldt ligesom Fodderne af Slotkone. Han soer forfærdet tilbage, og Kharlos op slog en Stoggerlatter.

„Herre Jesus!“ mumlede en Stemme bagved mig. Jeg vendte mig om — det var Souvenir. „Aha! saa nu spotter Du ikke mere,“ tænkte jeg.

Slotkone greb en Bonde i Kraven og rystede ham af alle Kræfter. „Styh op,“ raabte han, „og frels min Eiendom.“

Bonden rev sig løs og forsvandt.

„En Stige, bring mig en Stige!“ raabte Slotkone til de andre Bønder.

„Hvor skulle vi tage den fra?“ svarede Nogle. — „Og selv om her var en Stige,“ raabte en trodsig Koft, „hvem Pokker vilde saa vove sig derop? Saa dumme ere vi da ikke! Han vrider Halsen om paa den Første af os, han faaer fat paa.“ Det var mig tydeligt, at selv om Faren havde været mindre, vilde Bønderne dog ikke

have adlydt deres nye Herre. De holdt Allesammen med Rharlof og vare ikke langt fra at beundre ham.

„J ere nogle Kjæltringer Allesammen?“ raabte Slotkone bandende. — J dette Dieblif styrtede den anden Storsteen ned med et forfærdeligt Brag, og igjennem en guul Stovfky saae man Rharlof med et Triumfsfrig løfte sine blodige Hænder i Veiret og vende sig imod os. Slotkone lagde an paany, men Gulampia stødte til ham. Han vendte sig om. „Hold mig ikke tilbage!“ raabte han rasende.

„Bob det ikke!“ udbrød hun med en fast Stemme, og hendes mørkeblaae Dine lyste under de sammentrukne Bryn. „Min Fader,“ sagde hun, „ødelægger sit Huus, og det er hans.“

„Du lyver, det er vort!“

„Det siger Du, men jeg, hans Datter, siger, at det er hans.“ — Slotkone stummede af Forbittrelse, men Gulampia saae fast paa ham uden at blinke med Dinene.

„Jh see god Dag, min dnydzirede Datter!“ raabte Rharlof oppe fra Taget; „Goddag, Gulampia Martinovna! Hvorledes lever Du og din gode Kjæreste?“

„Fader!“ raabte Gulampia med høi Stemme.

„Hvad vil Du, Datter?“ vedblev Rharlof og gif ligheden til Yderkanten af Muren. Der var et forunderlig muntert, næsten jovialt og dog tillige ulykkevars-lende Smil udbredt over hans Ansigt. Mange Kar

efter saae jeg engang et lignende Smil hos en Ulykkelig, der var domt til Døden.

„Hold op, Fader, og kom ned til mig! Vi have Alle stor Skyld imod Dig, men vi ville give Dig Altting tilbage. Tro mig og kom ned!“

„Hvem giver Dig Ret til at love Sligt?“ udbrod Slotkone. Men Gulampia værdigede ikke engang at svare ham.

„Jeg giver Dig min Deel tilbage,“ vedblev hun; „hold op og kom ned, Fader! Tilgiv mig, tilgiv os Alle!“

Kharlof vedblev at smile. „Det er for seent, min Due,“ sagde han, og ethvert af hans Ord stingrede med en Metallklang. „Det er for silde, at dit Steenhjerte begynder at bevæges. Stenen ruller ned af Bjerget og kan ikke mere standses. See ikke paa mig, thi med mig er det forbi. See hellere paa din Bolodka, hvad for en fjou Krabat han dog er! See ogsaa paa din Slange af Søster. Nu stikker hun Næsen ud af Vinduet og gjør sig til sin Mand. Nei, nu er detbagefter! I har villet jage mig ud af mit Huus, men der skal ikke blive Steen tilbage paa Steen. Jeg har selv bygget det, og jeg vil selv rive det ned. See kun, jeg bruger ikke engang Dye til det Arbeide, men kun mine Næver.“ — Han spyttede i Hænderne og greb igjen fat om en Bjælke.

„Hold op, Fader!“ raabte Gulampia med en indsmigrende Stemme. „Tænk ikke meer paa hvad der er

steet, kom ned og tro mig — for troede Du mig jo altid! — Jeg skal fore Dig ind i mit Bærelse; jeg skal lægge Dig paa min Seng; jeg skal tørre Dig af og varme Dig; jeg skal forbinde dine Saar. See, hvor Du har sonderrevet dine stakkels Hænder! Du skal have det hos mig som i Frelserens Skjød; Du skal faae alle dine Livretter, og Du skal sove i den blodeste Seng; vi have Alle været store Syndere imod Dig, men Du vil være god og tilgibe os!”

Charlof rystede paa Hovedet. „Gladder!” raabte han, „nu skulde jeg vel troe Jer, efter at I har dræbt baade Troen og Tilliden hos mig. Jeg var en Drn og gjorde mig selv til et Kryb . . . men I satte Ederes Hæl paa Krybet. Du veed, hvormeget jeg holdt af Dig, men nu er Du ikke mere min Datter, og jeg er ikke din Fader! — Hvorfor sthyder Du ikke, din Pjalt!” raabte han pludselig, idet han vendte sig til Slotkone, „hvorfor sigter Du bare paa mig? Du er nok bange for Lovens Ord, at naar man staaer sin Belgjorer efter Livet, saa har han Ret til at tage tilbage, hvad han har givet. Nei, vær kun ikke bange, Du Lovtrækker! Jeg forlanger Ingenting tilbage, jeg skal nok klare det selv . . . Saa styd dog! Hvorfor sthyder Du ikke?”

„Fader!” raabte Gulampia bonligt.

„Di!”

„Martin Petrowitsch, vær høimodig og tilgiv mig,” stammede Souvenir.

„Fader, dyrebare Fader! . . .”

„Li, Slange!“ Og som Svar til Souvenir gjorde han en foragtelig Gestus.

I dette Dieblit holdt der tre Telegaer udenfor Porten. Det var Lizinsti og hans Folk, der stundte sig at komme af Bognene. „Hoho!“ streg Rharlof, „J sender en Armee imod mig, en heel Armee, det kan jeg lide. Jeg siger Jer blot, at den Første, der nærmer sig, kommer ned paa sit Hoved. Jeg er Herre i et loerligt Huus, og jeg holder ikke af at blive forstjret.“ Han greb med begge Hænder om de to Bjælker, der dannede Gavlén, og rystede dem af alle Kræfter. Han vedblev at slide i dem, idet han istemte en Opsang, der bruges af Søfolkene, naar de trække Baadene ned ad Floderne.

Slotfine ilede hey til Lizinsti for at udose sig for ham, men han stodte ham heftigt fra sig og lavede sig til at udføre den Plan, han havde lagt. Han stillede sig hen foran Huset og forestillede Rharlof — for at bortlede hans Opmærksomhed — at hans Opforsel passede sig ikke for en Adelsmand (Rharlof svarede ikke, men fortsatte sin Opsang), at Natalia Nikolavna var misfornøiet med ham, og at det ikke var det, hun havde ventet sig af ham (Rharlof vedblev at synge). Lizinsti havde imidlertid sendt fire af de modigste og stærkeste af sine Folk om til den anden Side af Huset, for at de skulde klavre op og komme bag paa ham. Denne Plan mislykkes aldeles; thi Rharlof, der anede Uraad, løb pludselig bort fra Gavlén og hen til den modsatte Side

af Loftet. Han saae saa vild og forfærdelig ud, at to af Folkene, der næsten havde naaet op til Tagstjægget, øieblikkelig lod sig glide ned ad Renden til stor Glæde for alle dem, der havde samlet sig i Gaarden. Rharlof truede blot ad dem og vendte strax tilbage til Gavlen, som han greb fat om igjen med alle sine Kræfter. Bludselig holdt han inde. „Maximucha, min Hjertens Dreng, er Du der?“

Seg vendte mig om. Det var den lille Kosak Maximka, der løb henimod Huset. „Kom Maximucha, min tro Tjener! kom og lad os forsvare os sammen imod disse polste Banditter.“ Maximka var allerede ifærd med at krybe op til ham, men man greb fat i ham og trak ham tilbage, Gud veed hvorfor, thi han skulde ikke have hjulpet ham meget. — „Saa I vil ikke lade ham komme til mig!“ raabte Rharlof og greb paany fat om Bjælkerne.

„Lillad,“ sagde Slotfine til Vizinski, „at jeg sender ham et Skud blot for at forstrække ham, thi mit Gevær er ladet med Fuglehagel.“ Vizinski fik ikke Tid til at svare, thi Bjælkerne i Gavlen knagede i det samme, boiede sig ud imod Gaarden, styrte ned med et Brag og rev Rharlof med sig i Faldet. Alle Tilskuerne udstodte et Skrig, thi Rharlof faldt med hele sin Vægt ned paa Brystet, og den lange Bjælke, der danner Tagryggen, fulgte med i Faldet og styrte ned over ham.

Man ilede til, løftede Bjælken tilfide og vendte

Rharlof om paa Ryggen. Men han aandede ikke mere, og Blodet styrte ham ud af Munden. „Det er ude med ham,“ mumlede Bonderne, der havde flokket sig omkring ham. Man hentede Band fra Bronden og kastede ham over Hovedet; men ikke en Fiber rørte sig i hans Ansigt. Der blev bragt en Bænk og stillet op til Muren af Huset, og med stor Anstrængelse fik man ham sat paa Bænken med Hovedet lænet mod Muren. Den lille Kosak, Maximka, havde kastet sig ned foran ham og kyskede begge hans Hænder. Bleg som Døden stod Gulampia ligeover for ham og fæstede sit Blik stift og ubevægeligt paa ham. Hverken Anna eller Stoltine vovede at nærme sig. Alle de Omstaaende taug. Endelig hørte man en krampagtig Rallen i hans Hals, han bevægede svagt den høire Arm, aabnede det høire Øie og stammede: „Nu . . . uft!“ Efter en Pause, sagde han: „Det var den sorte Hone.“ En tyk Blodstrom væltede ud af hans Mund, og hele hans Legeme rystede. Nu er det forbi, tænkte jeg, men lidt efter aabnede han igjen det høire Øie (det venstre blev bestandig tilluftet), fæstede det paa Gulampia, og med en næsten udslukt Stemme sagde han: „Er det Dig, Datter? jeg, jeg . . . —“ Vizinfi vinkede ad Præsten, der endnu stod oppe paa Perronen. Men i det samme rystedes hele Rharlofs kæmpemæssige Krop af en Krampe-trækning, der ogsaa fordreiede hans Ansigt. Det var forunderligt at see, hvorledes Gulampias Ansigt forandredes i samme Dieblit og ligesom paavirkedes af

Faderens Dødskamp. Magimka gjorde Korsets Tegns. Jeg blev bange og løb hen til Porten, hvor jeg knugede mit Bryst ind imod en af Stolperne. I dette Dieblif gik der en Mumlen fra Mund til Mund, og jeg begreb, at Kharlof var ikke mere. Den store Bjælke havde knust Rynghvirvlen.

Hvad vilde han have sagt i sit sidste Dieblif, spurgte jeg mig selv, da jeg red hjem: jeg forbander eller jeg tilgiver Dig? — Uagtet det var begyndt at regne igjen, red jeg dog Fod for Fod for at være saameget længere alene med mine Betragtninger. Souvenir var taget bort paa en af de Telegaer, som Vizinski havde bragt med sig. Hvor ung og letfindig jeg end var dengang, greb mig dog den pludselige Overgang som Dødens Komme, dens Høitidelighed og hvad jeg vilde kalde dens Oprigtighed fremkalder hos Alle. Jeg havde været meget bevæget, og jeg havde mit barnlige Blik lagt Mærke til mange Ting: jeg havde seet hvorledes Slotkone hurtigt og hemmeligt fastede sit Gevær fra sig, som om det var Lyvegods, hvorledes hans Kone og han pludselig vare blevne Gjenstand for den almindelige Uvillie, og hvorledes Alle traf sig tilbage for dem. Denne Uvillie syntes derimod ikke at ramme Gulampia, sjøndt hendes Forseelse maaskee ikke var mindre end Søsterens; hun havde endog opvakt en vis Medlidenshed, da hun afmægtig styrtede om ved sin afdøde Faders Fødder. Og dog sølte de Alle, at hun var skyldig. Jeg lagde ogsaa Mærke til, at Slotkone i det første

Dieblig ikke vovede at give nogen Ordre. Uden at bryde sig om ham, løftede man det livløse Legeme op og bar det ind i Huset, og uden at sige ham et eneste Ord, gif Præsten ind i Kirken for at hente de nødvendige Rekvister, og sendte Starosten en Telega ind til Byen for at give Øvrigheden Underretning. Selv Anna havde ikke længer sin sædvanlige befalende Tone, og da hun forlangte en samovar med varmt Vand for at vaske den Udbodes Legeme, klang det næsten som en Bøn, og hun fik et kort Svar af sine Tjenestefolk.

Jeg spurgte mig endnu bestandig: hvad vilde han have sagt? vilde han forbande eller tilgive sin Datter? Jeg kom til den Overbeviisning, at han vilde have tilgivet hende, og jeg solte mig ordentlig trostet ved Tanken om, at jeg havde gjettet rigtigt. Tre Dage efter blev Rharlos begravet paa min Moders Beføstning, og hun havde givet Ordre til, at der Intet maatte spares. Selv gif hun ikke i Kirken, fordi hun, som hun sagde, ikke kunde taale at see paa de Tre, der vare Skyld i hans Død. Hun sendte mig derhen med Vizinski og Majoren, hvilken sidste hun fra den Tid behandlede som en gammel Kjælling. Det blev formeligt forbudt Souvenir at komme hende for Die, og der gi' flere Aar, hvori hun aldrig kaldte ham andet end sin Bens Morder.

Allerede ved Begravelsen syntes Slotkone at være den samme som tidligere; han vimsede omkring overalt og syntes især befyret for, at der ikke medgif flere

Benge end nødbændigt, stjondt det slet ikke gif af hansomme. Maximka, der af min Moder havde faaet en heel ny Dragt til Begravelsen, tog Blads imellem Sangerne og udsendte saa hoiæ Tenortoner, at Ingen kunde tvivle om, hvormeget han havde holdt af den Afdøde. Begge Dottrene mødte ogsaa i deres Sorgedragt, og syntes mere urolige og forlegne end egentlig bedrovede. Anna havde paataget sig et ydmygt Bæsen, men gjorde sig dog ingen Uleilighed for at græde, men nøiedes med den ene Gang efter den anden at glatte sit Haar med sin lange og magre Haand; Gulampia sad hængsunken i et mørkt Drømmeri. Den Uvillie imod dem, som jeg allerede havde lagt Mærke til paa Dødsdagen viste sig ogsaa her ved Begravelsen, kun var den bleven mere kold og ligegyldig. Det var, som om de Alle vidste, at den Brode, som den Afdødes Slægtninger havde begaaet imod ham, nu var bragt for den rette Dommer, og at de ikke længer behøvede at blande sig deri. De bade Alle ibrigt for den Afdødes Sjel, stjondt de Fleste ikke havde elsket ham synderligt, medens han levede.

Ude ved den aabne Grav stod Gulampia hængsunken i det samme Drømmeri som inde i Kirken. Jeg lagde Mærke til, at hun behandlede Slotfine, der flere Gange gjorde Forsøg paa at tale til hende, ligesaa foragteligt, som hun tidligere havde behandlet Majoren, ja endnu værre.

Nogle Dage efter hørte man overalt, at Gulampia Martinovna havde for bestandig forladt sit Fædrenehuus,

uden at sige, hvor hun gif hen. Hun havde overladt hele sin Andeel efter Faderen til Søsteren og ladet sig nøie med at medtage nogle faa hundrede Rubler. „Det lader til, at den gode Anna har tilbagekjøbt sig sin Mand!“ sagde min Moder, da man meddeelte hende denne Efterretning.

Nogen Tid efter tog min Moder og jeg til Moskou, hvor vi opflog vor Bolig, og der forløb nu flere Aar, inden jeg fik Leilighed til at gjensee Aharlofs Døttre.

5.

Det var paa den naturligste Maade af Verden, at jeg traf sammen med Anna Martinovna. Da jeg efter min Moders Død igjen besøgte bort Gods, hvor jeg ikke i hele femten Aar havde sat mine Fødder, blev jeg af Fredsdommeren anmodet om at indfinde mig til et Møde hos Enken Anna Slotkine tilligemed de øvrige Godseiere der paa Eggen. Det var paa den Tid, da Udskykningen af Sognejordene foregik med en Længsommelighed, som man endnu ikke kan have glemt. Efterretningen om Slotkines Død bedrovede mig ingenlunde, og jeg havde heller Intet imod at gjensee hans Enke. Hun betragtedes paa hele Eggen som en udmærket Goddsbestyrerinde. Hendes Eiendom, hendes Forpagtergaard, hendes Huus (jeg betragtede ubillaarligt Taget, der nu var af Fjernblit), Alt var i den skjønneste Orden.

Anna selv var ganske vist bleven noget gammel; men hun saae bestandig godt ud. Hendes Paaklædning var landlig, men smagfuld. Hun modtog os med den største Høflighed, og da hun fik Die paa mig, der havde været Vidne til den frøgtelige Begivenhed, forandrede hun ikke en Mine. Hun gjorde ingensomhelst Hentydning, hverken til min Moder eller til hendes Fader, Søster eller Mand, ganske som om hun, efter et russisk Mundheld, havde havt Munden fuld af Vand. Hun havde to smukke, elstværddige Døtre og en Son, der lignede en heel Deel Faderen, men alligevel var en kjon og velopdragen Dreng. Under Godseiernes Diskussion holdt Anna sig fuldkommen rolig. Uden at lægge hverken Havesyge eller Stædighed for Dagen, forstod hun paa den mest slaaende Maade at varetage sine Interesser og forsvare sin Ret. Ethvert Lovsted, der bebrorte Sagen, kendte hun fuldstændigt, ja endog de ministerielle Cirkulairer. Hun talte kun lidt og med en blød Stemme, men ethvert af hendes Ord traf Hovedet paa Sommet. Det endelige Resultat af denne Sammenkomst var, at vi gik ind paa alle hendes Forlangender, og at vi gjorde hende Indrømmelser, som vi selv bagefter vare forbausede over. Da vi omsider toge bort, indsaae vi, at vi havde været nogle Løstehoveder, og vi vare i Grunden Alle ærgerlige over, at hun paa en saa fin Maade havde taget os ved Næsen. „Hvor hun er klog, det Fruentimmer!“ udbrød en af os.

„Det er en udspekuleret Satan!“ raabte en Anden,

„hun forstaaer, som man siger hoos os, at rede en blod Seng, men sorger for, at man ikke kan sove i den.“

„Og hvor hun er gjerrig!“ tilfoiede en Tredie.
„En Mundfuld Ravtar og et lille Glas Brændeviin, det var Alt, hvad hun havde at undvære.“

„Ja, hvad kan man vente af saadant et Fruentimmer!“ udbrod en Adelsmand, der hidtil havde holdt sig taus. „Det er jo bekjendt, at hun har forgivet sin Mand.“

Til min Forundring var der Ingen, der protesterede mod denne frygtelige Bestyldning; men endnu mere forbauset blev jeg ved at høre, hvorledes de alligevel Alle behandlede Anna med den største Respekt. Fredsdommeren udtalte sig endogsaa med Begeistring. „Det er en Semiramis,“ raabte han, „en Katarina den Store. Hun er en sand Virtuøs i at bringe sine Bønder til at lystre og et Monster i at opdrage sine Born. Og hvilken Fiinhed! hvilken Forstand!“

Bortseet fra Semiramis og Katarina var der ingen Tvivl om, at Enken Slotkone forte et meget lykkeligt Liv. Inden for hendes Døre syntes Alt at aande Fred og Tilfredshed, og der herstede denne tiltalende Munterhed, der vidner baade om legemlig og aandelig Sundhed. Hvorvidt fortjente hun en saadan Lykke? Det er et andet Sporgsmaal; men det hører til de Sporgsmaal, som man kun fremkommer med, naar man er ung.

Hos Fredsdommeren forhørte jeg mig om Culampia: man havde Intet hørt om hende, siden hun tog bort, og man troede, at hun var død. Jeg er imidlertid overbevist om, at jeg har truffet paa hende, og jeg skal strax meddele under hvilke Forhold. Dmtrent fire Aar efter denne Sammenkomst med Anna tilbragte jeg en Sommer i Murino, en lille Landsby i Omegnen af St. Petersborg, der er vel bekjendt som et Sommeropholdssted af anden Rang. Jagten omkring Murino er god, og jeg gik næsten hver Dag ud med min Riffel. Min Ledsager var en Mand inde fra Hovedstaden ved Navn Viculof, en stikkelig Fyr, der slet ikke var dum, men som efter sit eget Sigende havde ført et vildt Liv. Hvor havde dette Menneſte ikke været, og hvad havde han ikke været? Intet kunde overraske ham, men der var kun to Ting, han holdt af, at gaae paa Jagt og drikke Brændeviin. Da vi en Dag vendte tilbage til Murino, kom vi forbi et ensomt Huus, omgivet af et høit og solidt Plankeværk. Jeg havde allerede tidligere lagt Mærke til dette Huus, der altid havde forekommet mig saa hemmelighedsfuldt, tillaaſet og taust, at det førte Tankerne hen paa et Hospital eller Fængsel. Fra Veien kunde man kun see den øverste Spids af Gavlens, og paa hele Plankeværket var der kun en eneste Port, og denne Port saae ud, som om den var omhyggelig barricaderet. Udbrig hørte man nogensomhelst Lyd, og dog var det tydeligt, at Huset var beboet.

„Hvad er det for en Fæstning?“ spurgte jeg min Ledsager.

Viculof plirrede med Dinene. „Har De nogen-
sinde,“ spurgte han, „hørt tale om de saakaldte Khlister
(Gammeltroende), der ikke have Præster?“

„Ja, ganske vist.“

„Godt, der boer Deres Moder eller den, der styrer
hele Godillen.“

„Et Fruentimmer!“

„Ja, de kalde hende deres Moder eller deres hellige
Somfru. Man siger, at denne her er meget streng, at
hun forstaaer ganske udmærket at behandle dem, og at
hun commanderer over Kubler i Lusindviis. Hvis jeg
havde Magten, lod jeg alle disse hellige Somfruer klynge
op uden videre.“

Disse Viculofs Ord mærkede jeg mig, og paa
mine Udflugter gif jeg endogsaa undertiden bort fra min
Bei for at see det hemmelighedsfulde Huus. En Dag,
da jeg var lige udenfor dets Port, horte jeg — hvilket
Mirakel! — at Laasen blev lukket op, og jeg saae
Porten dreie sig paa sine Hængsler. En kraftig Hest
med flettet Manke og spændt for en af disse lette Tele-
gaer, som de russiske Rjømænd pleie at betjene sig af,
foer ud af Porten og dreiede ind paa Beien. Paa
Læderhyndet sad en Mand paa en tredive Aar med et
mærkværdigt smukt og regelmæssigt Ansigt. Han var
iført en sort pyntelig Raftan, havde paa Hovedet en

fort Hue, der var trukket ned over Panden, og havde hele sin Opmærksomhed henvendt paa det kraftige Dyr, der trak Telegaen. Ved Siden af ham sad en hoi qvindelig Person, rank og lige som et Spydstaft. Hun havde et kostbart fort Shawl over Hovedet og var ifort en kort Jakke af olivenfarvet Floiel og en mørkeblaa ulden Kjole. Hun havde smukke hvide Hænder, som hun holdt folbede foran Brystet. I det Telegaen dreiede ind paa Veien, kom hun til at passere lige forbi mig. Hun gjorde en Bevægelse, og jeg kjendte paa Diebliffet Gulampia, Kharlofs Datter. Der var for mig ingen Tvivl om, at det var hende, thi jeg har aldrig seet uden hos hende saadanne Dine og saadanne paa engang stolte og sandfelige Læber. Ansigtet var blevet noget længere og smallere, men det var dog især Udtrykket, der havde forandret sig. Det var strengt, stolt og befalende, men der var tillige et Udtryk i det, som om hun allerede havde nok af Magten og var træt af at befale. Det Blik, hun lod falde paa mig, vidnede om, at det kun var vant til at møde Ydmyghed og Underkastelse. Det var oiensynligt, at dette Fruentimmer levede kun omgiven af Slaver, og at ethvert af hendes Kuher var en Ordre, der maatte lyftræs. Jeg nævnte med hoi Røst hendes Navn; hun foer sammen og saae paa mig igjen, dog ikke med Frygt, men med en Blanding af Brede og Foragt, som om hun vilde sige: „Hvor tør Du bove at forstyrre mig?“ Derpaa aabnede hun

halvt Læberne og sagde et eneste Ord til Manden ved hendes Side. Han reiste sig halvt op og slog med Lommerne paa Hestens Sider, saa at den foer afsted som en Piil, og Vognen forsvandt. Det var den sidste Gang, jeg saae hende.

Scipio Africanus.

• Ved

Cand juris A. Wincken.

Enhver, som kjender den romerske Historie, kjender Navnet „Scipio“ og veed, at det var en Scipio, som tilendebragte den anden puniske Krig, at det var en Scipio, som lagde Carthago i Gruus, og at det var en Scipio, som styrkede den ædle Reformator Tiberius Gracchus. Det er med den navnkundigste af disse Scipioner, Publius Cornelius Scipio Africanus, at vi her ville bestjæftige os.

Hvad denne Scipio har udført, er mange Gange fortalt, og vi ville derfor kun dvæle kort ved hans Bedrifter. Han træder frem i Historien under den anden puniske Krig, da Romerne maatte opbyde alle deres Kræfter — ikke for at erobre, men for at forsvare deres truede Existens. Mange romerske Feltherrer ere faldne

for Hannibals Sværd; store Hære ere nedhuggede; Italien hærjes af Hannibal; Spanien er i Carthaginienfernes Magt. Da fremstaaer Scipio, kun 24 Aar gammel, og forlanger Commandoen over Hæren i Spanien, hvor hans Fader og Farbroder kort i Forveien ere bukkede under. Ved en fortræffelig Tale vinder han Folkets Bifald og bliver udnævnt til Anfører. Han reiser, og ikke længe efter kommer det Budskab til Rom, at Carthaginienfernes fornemste Vaabenplads, Ny Carthago, er falden i hans Hænder. I Løbet af nogle faa Aar er hele Spanien erobret; han vender tilbage til Rom, hvor det begejstrede Folk strax vælger ham til Consul. Han faaer Sicilien anvist til Provinds, udruster herfra en talrig Hær og Flaade, lander i Africa og beseire de forenede Catharginiensere og Numider i to store Slag. Nederlagene vare faa voldsomme, at Carthago maatte kalde Hannibal tilbage fra Italien. Han kom, men i Slaget ved Zama blev denne store Felt-herre for første Gang overvunden. Freden blev sluttet, og Carthagos Indflydelse var knust for bestandig. Nogle Aar senere finde vi Scipio og hans Broder Lucius i Syrien, hvor de beseire den mægtige Konge Antiochus den Store. Men derpaa trækker han sig pludselig tilbage, forlader Rom og doer i frivillig Landsfngtighed i Liternum, i Nærheden af Neapolis, samme Aar som Hannibal og Philipoemen.

At Scipio var en stor Mand er saaledes hævet over al Tvivl; han vil altid indtage en hoi Plads

imellem Oldtidens berømte Mænd. Det er derfor nok Umagen værd at kaste et Blik paa denne Mands Charakter, for at vi kunne faae et sundt og fyldigt Billede af ham.

Scipio ligner ikke nogen af Republikens store Mænd. Han udgiver sig for at være inspireret af Guderne og bliver anset for en Slags guddommelig Person; han sætter sig dristigt udover Lovene; han har noget af Cæsars og Cromwells Natur. Naar han var i Rom, indelukkede han sig i Jupiters Tempel paa Capitolium, og ofte udgav han sine Planer for at være ham aabenbarede af Guderne. Troede han nu virkelig selv, at han stod i Forbindelse med Guderne? Dette vilde have været rimeligt, dersom Scipio havde været en Romer af den gamle Skole; men han var ivertimod en Beundrer af den græske Litteratur, og man bebrejdede ham denne Kjærlighed til Grækenland. Men det var netop fra Grækenland, at den nye Aand kom, Tvivlens og Undersøgelsens Aand, hvorover de gammelt Troende forfærdedes. Man betragte de Buste af Scipio, som ere os levnede fra Oldtiden, og man søge hos dem Oplysning om hans Mysticisme. Man vil da finde, at deres Studium ikke taler gunstigt for hans Mysticismes Alvor. Busterne vise os Physiomet af en intelligent, stolt og bestemt Mand, fuld af Beslutning og Energi. Der er Intet af Enthusiasten med de lange Haar. Dette Hoved udtrykker ikke Enthusiasme og har ikke lange Haar. Dets kolde og faste Blik synes at sige til os: „Nei!

jeg har aldrig for Alvor troet, at jeg stod i Forbindelse med Jupiter."

Scipio var en stor Patricier, der tænkte, ligesom man maaskee ofte har tænkt i Rom efter ham, uden at sige det, at Religionen er nyttig, og at man bør be-
drage Folket for dets eget Bedstes Skyld. Han var beundringsværdig ved den Kunst, hvormed han forstod at gøre sine store Egenstaber gjældende; men denne Kunst har et meget moderne og meget lidt respectabelt Navn, og dette Navn er Charlatanisme. Den store Scipio var lidt af en Charlatan, saaledes som en langt over-
ordentligere Mand end han — Napoleon — saa ofte har været, og hans foregionne Inspiration var slet og ret et politisk Kunstgreb.

Kunde Scipio være i god Tro, naar han for Ny-
Carthagos Erobring sagde til sine Soldater, at Neptun havde viist sig for ham og lovet ham Stadens Ind-
tagelse? Og da det Sagn var kommet i Omløb hos Folket, at han ligesom Alexander var af guddommelig Herkomst, og at en guddommelig Slange var hans Fa-
der, taug han stille hertil og lod Folket troe paa Sagnet.

Naar man har en Gud til Fader og staaer i umiddelbart Forhold til Guderne, er det naturligt, at man fritager sig for at lyde Landets Love. Scipios Liv frembyder stadigt Exempler herpaa. Han har ikke den af Loven fastsatte Alder til at blive Ædil; men Folket onsker, at han skal være Ædil. „Dersom Folket,"

figer han, „onster, at jeg maatte have *Edilalderen*, saa har jeg den.“ Han er ikke 30 Aar gammel; han har ikke været *Prætor*, han kan efter Loven altsaa ikke blive *Consul*; men han fremstiller sig som *Candidat* og bliver strax valgt til *Consul*. Senere hen, da han og hans Broder *Lucius* bleve opfordrede til at aflægge *Regnskab* for de Summer, som *Antiochus* den Store havde maattet betale til *Romerne*, og *Lucius Scipio* beredte sig til at aflægge *Regnskabet*, rev han *Regningerne* fra ham og sonderrev dem midt i *Senatet*. Da denne Broder var bleven idomt en *Pengebøde*, og man vilde føre ham i *Gjeldsfængsel*, rev *Seirherren* fra *Zama* den *Domsældte* ud af *Retfærdighedens* Hænder og øvede *Bold* imod *Tribunerne*. Efter denne hensynstøse og lovstridige *Udfærd* indstævnedes en *Tribun Scipio* for *Domstolen* og skaffede ham herved *Veilighed* til denne noksom betjendte *berømte Triumf*, som var — man maa ikke overse det — en *Triumf* over *Lovene*. De *Beskylldninger*, som man rettede imod *Scipio*, kunde maaskee synes ikke at fortjene noget *Svar*, men det vilde have været en god *Borger* mere værdigt at bringe dem til *Laus*hed. Det er imidlertid umuligt ikke at blive blændet, ligesom det *romerske Folk* blev det, da det saae *Scipio*, som *Dagen* i *Forveien* ikke havde besvaret de imod ham reiste *ærerørig* *Beskylldninger* paa anden *Maade* end ved at holde en *Lovtale* over sig selv, den næste *Morgen* indfinde sig paa *Forum*, ledsaget af en *Skare* *Venner* og *Klienter*

og derpaa med alvorfuld Værdighed holde følgende Tale :

„Folketribuner og Qviriter! Paa denne Dag kom jeg i Afrika i Kamp med Carthaginienserne, og jeg vandt en herlig Seir over dem. I dag ingen Strid! Jeg vil styre min Gang til Capitolium og bringe Jupiter og de andre Guder min Tak, fordi de have givet mig Mand og Kraft til paa denne Dag og mange andre Dage at forestaae Statens Anliggender med Ære. Hver den af Eder, som føler sig tilfreds dermed, han følge mig og bede Guderne om, at de ville give Eder Mand til Hoodinger, som ligne mig.“

Hele Folket fulgte Scipio til Capitolium og derpaa fra Tempel til Tempel, og hvo vilde vel ikke have fulgt ham? Det er imidlertid ikke mindre sandt, at Scipio gav de seirende Feltherrer et meget slet Exempel og trodsede som en stor Mand, men som en lidet loyal Borger, sit Fædrelands Love.

I hele Scipios Liv træffe vi paa det Hovmodige og Forførefiske, hvilket karakteriserer hans heroiske Natur. Da han var 24 Aar gammel, hørte vi, at han traadte frem paa Marsmarken og forlangte Commandoen i Spanien, hvor hans Fader og Farbroder vare faldne. Nogle Aar efter see vi ham i Curiem, hvor han lader sig udnævne til Consul for at gaae til Afrika og der beseire den carthaginiensiske Magt. Han mødte alvorlig Modstand. De Kloge med Fabius i Spidsen vilde, at man skulde jage Hannibal ud af Italien, forend man be-

gjødte Krigen i Afrika. Scipio forsvarede sin Plan, som skulde ende Krigen. Senatet tilstod ham efter en haard Kamp Sicilien som Provinds med Tilladelse til at gaae til Afrika, dersom det var nødvendigt, en Tilladelse, som den nye Consul lovede sig selv at benytte. Kort efter gjenlød Scipios Navn i Curien paa en for ham lidet fordeelagtig Maade. Han var alt afreist til sin Provinds. Ti Gesandter fra Locri havde indfundet sig i Rom, hvor de beklagede sig over Pleminius og Scipio. Pleminius, hvem Scipio havde overladt Commandoen i Locri, havde gjort sig skyldig i Grusomhed og Plundringer, og, istedenfor at affætte denne Usling, havde Scipio fængslet de Krigsribuner, som havde modsat sig hans Voldsomheder, og Pleminius havde ladet dem døe paa Pinebænken. Da Gesandterne havde forladt Curien, blev Scipios Dpførsel voldsomt angreben af Fabius, som udraabte, at denne Mand var født til at ødelægge Disciplinen i Hæren. Senatorerne tilbragte hele Dagen, nogle med at anklage, andre med at forsvare Scipio. Fabius forlangte, at han skulde tilbagefaldes; men man indskrænkede sig til at affende til ham to Tribuner, en Ædil og en Prætor for at kræve ham til Regnskab for hans Dpførsel og om muligt at føre ham tilbage til Rom. Scipio trak sig ud af denne Forlegenhed paa den ham eiendommelige Maade. Da de af Senatet udsendte Dorighedspersoner havde fundet ham i Syracus, modtog han dem med sin Høflighed, førte dem derpaa ud i Havnene og Arsenalerne og lod

sin Flaade manøvrere for dem. Dette var hele hans Apologi.

Men Alt forglemtes ved hans første Seir, da hans Legat Lælius var kommen til Rom, førende med sig som Fanger den numidiske Konge Syphax og flere fjendtlige Anførere, og da Lælius steg op paa Tribunen og fortalte, at man havde kæmpet med Carthaginierne, taget en berømt Konge til Fange og erobret hele Numidien. Mængden kunde da ikke holde sig længere; den bevidnede høit og lydeligt sin Glæde, og Prætoeren gav Befaling til, at Gudernes Templer skulde aabnes.

Efter Seiren ved Zama holdt Scipio en prægtig Triumf: der var Elefanter, Numider og Kong Syphax. Han havde triumferet over Carthaginierne; men han havde ei besejret det Mag, som hans stolte Herkmine stedse kaldte til Liv, som hans Hæder ikke afvæbnede, og som Misundelsen gjorde endnu mere irriterende. Han forstod da, at han ikke længer kunde forblive i Rom, og han forviste sig selv stolt fra den Stad, hvor han vilde være Konge, og hvor han ikke vilde lide.

Derfor findes heller ikke hans Gravsted i Rom. Vi vide, hvor han har boet i Rom, men vi kunne ikke søge hans Grav der. Han havde sagt, da han forlod Rom: „Utaknemelige Fædreland! Du skal ikke gjemme mine Been.“ Hans Familie respekterede hans Villie og nedlagde hans Aske i hans Forviisningssted Liternum, men Stedet kjende vi ikke.

Literatur og Kunst.

Utter iaar har H. C. Andersen givet sine mange Læsere en nydelig Foraarsgave i et nyt Hefte „Eventyr og Historier“, fortalte med det gamle, elskværdige Lune og den velbekjendte forunderlig rige Fantasi. Amerikanste og danske Tidsskrifter, blandt andre ogsaa dette, have allerede tidligere offentliggjort Størsteparten af disse Eventyr; men alligevel modtager man dem, nu da de enkelte Blomster ere blevne spiede sammen til Bouket, med ligesaa stor Glæde som første Gang, og man gjør det saameget mere, fordi der til de allerede kjendte er kommen en ny af en sjelden Skjønhed. Det er Fortællingen om Gartneren Hr. Larsen, et Eventyr, der har alle den Andersenske Eventyrdigtnings fortræffelige Egenskaber og i ingen Henseende staaer tilbage for Digterens ældste og bedste. (C. A. Reitzels Forlag).

— Enkelte af Udlandets store Kunstfætte og enkelte af disses berømte Mestere ere ganske vist ad forskjellig Vei blevne godt kjendte herhjemme. Men til idetmindste ligesaa mange har den større Almeenhed vistnok kun et høist mangelfuldt Kjendskab; man har hørt Kunstnerens Navn og maaske seet et Par af hans Arbejder, men det er saa ogsaa det Hele. Grunden hertil kan rimeligvis for en stor Deel søges i, at vor kunsthistoriske Literatur hidtil ingenlunde har været rig.

Udlandets Literatur derimod kan fremvise en lang Række Bøger over Kunst, Kunsthistorie, Kunstnerbiografier o. s. v. Med disse Bøger som Kilder og med aabent Blik for de mange rige Samlinger, han har seet, har Arkitekt H. C. Stilling i sine nyhlig udgivne „Småa Historier om store Kunstnere“ givet en Cyklus Skildringer af de for Kunsten mest betydningsfulde Mestere, og gennem disse livlige og interessante Fortællinger leveret et Arbejde som man først og fremmest trængte til, nemlig en let, populair Fremstilling af det moderne Maleries Historie. Han begynder med den italienske Maler, Billedhugger og Arkitekt fra Begyndelsen af det fjortende Aarhundrede Giotto di Bondone og gaar helt ned til den franske Skoles nyeste Chorfæer Horace Vernet og Paul Delaroché. Allerede tidligere har Maanedsskriftet haft Leilighed til at omtale hans fortræffelige Stil og den anstuelige Maade, hvorpaa han fortæller. Disse Fortrin parre sig i dette hans sidste Arbejde med et høist interessant Emne og en fin Følelse for det karakteristiske hos de Kunstnere, om hvilke han fortæller. (C. A. Reitzels Forlag).

— Marinemaler Holger Drachmann har under Tittelen „Med Kul og Kridt“ udgivet en Samling Skizzer, hvoraf en Sømandshistorie „Fra Fyrtaarnet“ samt nogle Rejsefildringer fra Sicilien tidligere have været optagne i dette Maanedsskrift. De ere i Bogen komne til at staa ved Siden af andre af lignende Art. Som Helhed røber Arbejdet megen Friskhed. Forfatteren raader neppe endnu over den til Udarbejdelsen af en egentlig Fortælling nødvendige Compositionssevne, men han fortæller særdeles godt, og i hans lette Skizzer, der væsentlig handle om Hav og Skibe og Sømandslev, finder man adskillige Bidnesbyrd om virkelig Originalitet. Gennem dem alle gaar den samme raske Kjærlighed, som tiltaler ved det smukke Titelblad, Kunstneren har tegnet til Bogen. (Andr. Schøns Forlag).

— Et af den franske Forfatter Jules Vernes mest bekendte Arbejder er bleven oversført paa Dansk under Titelen „En Verdensomseiling under Havet“. Paa en eventyrlig Maade føres Fortælleren ind i et undersjøist Skib, hvis Fører har brudt med Livet og Samfundet paa Landjorden og konstrueret sig et Fartøi, som kan gjennekrhdsse Havene i alle Retninger og paa alle Dybder. Dette Skib gaaer paa fantastiske Udsugter gennem de undersjøiste Rigers Mangfoldighed af Vidundere, det op søger Sydpolen, det gjæster forsvundne Continenter, undersjøiste Vulkaner, store Perlefelter og strandede Skibes Kirkegaarde, det fører Bataille med kæmpemæssige Blæksprutter, det undersøger de sunkne Guld- og Sølvskatte i Bugten ved Vigo o. s. v. o. s. v. Med en omfattende naturhistoriske Viden og en særdeles let Stil forener Forfatteren Evne til at gjøre sin Fortælling baade morsom og fængslende. Hans Bog maa maaskee nærmest kaldes en Roman med mange indskudte naturhistoriske og naturvidenskabelige Dphsninger. (Andr. Schous Forlag).

Wilhelm Hofer

Vilhelm Holst.

„Det er saa pndigt at følges ad“.

af

Axel Sørensen.

Klart spilled fra Kamixen
 En Lysstraale bred,
 Saa Gulvtæppets Blomster
 Rodmede herved;
 I Lusmorkets bløde,
 Fortryllende Ro
 De sad med hinanden
 Alene de To.

Han sad ved Klaveret
 Paa den lille Tabouret,
 Og Fingrene leged
 Paa Tangenterne let;
 Hun sad og litted stille
 Med et drømmende Smil,
 Mod Vinduet tegned sig
 Den rene Profil.

„Det er saa yndigt at følges ad.“

Forst lod det, som om Sukke
 De klingre Strenges drog,
 Men gjennem Sukkets Donninger
 Længslerne jog;
 Fra Længselen i Mol
 Som Fuglen fra sit Bur
 Floi Strengelagens Toner ud
 I Haabets stærke Dur.

Men gjennem alle Toner,
 Hun buggede sig i,
 Der klang bestandigt vislere
 En kjendt Melodi;
 Forst hynede han sagte,
 Men alt som han sang,
 Fik Stemmen stedse rigere
 Svulmende Klang:

„Det er saa yndigt at følges ad
 For To, som gjerne vil sammen være,
 Da er med Glæden man dobbelt glad,
 Og halvt om Sorgen saa tung at bære;
 Ja, det er Gammen
 At reise sammen,
 Naar Fjederhammen
 Er Kjærlighed!“

*

*

*

Forst lyttebe hun, greben
 Af Tonernes Magt,
 Hun aned, hvad han havde
 I Strengene lagt,
 Men som af Dromme draget
 Floi hendes Sjæl afsted, ---
 Hun kunde ikke Andet,
 Hun maatte synge med.

Saa smelted deres Stemmer
 I fylbig Harmoni,
 Hun vaagned først af Drommen,
 Da Sangen var forbi;
 Da rødmed hendes Kinder
 Somfrueligt, bly,
 Og Ansigtet skjulte hun
 I Hænderne sky.

Da folte hun sig loftet
 Af hans kraftige Arm,
 Da folte hun sig trykket
 Til hans bankende Barm
 „D tor jeg troe at Sangen“
 — Saa hvisted han med Hast —
 „Har knyttet vore Hjerter
 Uloseligt fast?

O tør jeg troe det Haab,
 Der har lysnet mit Liv,
 Det Haab, at Du vil vorde
 Min trofaste Viv?
 O tusindfold Gammen,
 Den deiligste, jeg veed,
 Naar vi To bygge sammen
 I Tro og Kjærlighed!“

Da hæved hun sit Die,
 Og Arneflammen klar
 Lod henrykt ham stue,
 Hvor elsket han var:
 „I Guds Navn —“ hun sagde —
 „Dig vil jeg høre til,
 Din Hustru vil jeg være,
 Der komme hvad der vil!“

Og Baaren derefter,
 Da Bogen sprang ud,
 Da førte han til Altret
 Sin elskelige Brud;
 Da toned atter fyldigt,
 Mens Haand i Haand blev lagt,
 Den deilige Psalme,
 Der knytted deres Pagt.

Malerfamilien Peters.

Af C. Bolto.

Det er ikke Scener af en stor Mesters bevægede Liv, jeg her vil forsøge at optegne; det er ikke noget beromt Navn, om hvilket min Pens smaa Arabesker slynge sig; det er kun en stizzeret Illustration til den gamle Historie om Pegasus i Ager, et lille Billede fra et Kunstnerliv, som hverken Samtid eller Eftertid har bundet nogen Krands. Hvem serger ikke over den mægtige Eg, der splintres af Lynet? Men paa den nedtraadte Viol agte kun Faa, og paa den visnede Markblomst Ingen; og de leve dog ogsaa, ligesom Egen, af Dug og Solstraaler, de ere paa deres Viis ikke mindre smukke og tale lige saa hoit om Staberens Almagt som hin.

Hvor Mange have vel hørt tale om Malerfamilien Peters, som levede i Frederiksstad ved Eideren og i

Flensborg i Slutningen af forrige og i Begyndelsen af dette Aarhundrede? Vist ikke Mange; og dog udfolder der sig i den gennem tre Generationer den rigeste Begabelse.

Henimod Slutningen af Halvfjerdsindstyverne levede der i Frederiksstad en mærkelig Mand; af Profession var han Kandestøber, og hans Navn var Herman Peters. Han havde en talrig Familie og maatte arbejde dygtigt. Arbeidskraft og Lyst manglede Peters nu heller aldrig, og havde han blot kunnet faae Arbejde nok, saa havde han sagtens kunnet komme ud af det. Men det var netop Sagen; — de gode Folk i Frederiksstad gif hellere med deres Potter og Bander til den anden Kandestøber, og naar engang imellem et Par unge Folk vilde bestille deres Kjøkkentoi hos Peters, saa rustede de Gamle betænkeligt paa Hovedet. Herman Peters drev nemlig foruden sin Haandtering ogsaa Malerkunsten. Folk i Frederiksstad havde tidt seet ham sidde ved Staffeliet og male alle Slags Dyr. Men kom Noget ind i Værstedet — ved Siden af hvilket den lille Malerstue laa — og bragte en Kjedel, der havde lidt Skade, saa blev der hurtigt kastet et Klæde over det bemalede Værred; Maleren forvandledes til Kandestøber, og naar man nu saae Herman Peters med Skjodestind for haandtere sit Værktooi saa flinkt, skulde man ikke have troet, at han kunde paatage sig to saa forskjellige Skikkelser. Nu var der ikke En i Frederiksstad, der vilde troe, at en Maler tillige kunde være en dygtig Kandestøber, med mindre han da

havde Hjælp af den Onde selv, og det gav de gamle Kjærlinger nok at snakke om.

Men hvorfor havde Peters dog paataget sig denne underlige Dobbeltbestjæftigelse? Det var gaaet saaledes til. Hans salig Fader havde været Ujsestober, og Borneene maatte, fra de vare smaa af, snoe Bæger; hver Morgen blev der givet dem Gavn, og de fik ikke Lov til at lege, forend hver havde afleveret sit bestemte Antal Bæger. Naar det var steet, var der Ingen, der brod sig om, hvad de bestilte; thi Moderen var død, og den gamle Husholderste lod dem gjøre, hvad de vilde. For lille Herman snoede nu saa flittigt, at han altid havde sine Bæger færdige ved Middagstid; al sin Fritid, til langt ud paa Natten, brugte han saa til at tegne med Blyant, Pen eller Kul, og han staaede hverken Bægge, Borde eller Gulve. Snart tilstod han ogsaa for sin Fader, at det var hans hoieste Ønske at blive — ikke Ujsestober, men Maler. Men den gamle Peters vilde slet ikke vide Noget af det og grundede alvorligt paa, hvorledes han skulde faae den fornykte Tanke ud af Sønnens Hoved. Efter modent Overlæg satte han endelig sin Dreng i Lære hos en dygtig Farver ved Navn Leonhard van Loonen. Her var Farver i Masse, ja i saadanne Masser, at meer end een Herman havde kunnet drufne deri; og den stakkels Dreng var ogsaa til Mode, som om han skulde omkomme. En Dag løb han da uden videre fra Farverne og bad sin Fader saa bonligt om at tage ham bort fra dette brogede Helvede, og forsikrede

ham saa alvorligt, at hans Kjærlighed til Farverne nu havde forvandlet sig til Had, at den gamle Uxfestober lovede ikke at sende ham tilbage. Istedet derfor satte han ham i Lære hos en Kandestober Kohler i Husum. Her gjennemgik Herman sin Læretid taalmodigt og vandt ved sin Flib Mesterens Hjerte, saa at denne gav ham saa megen Frihed, at han mere end noqensinde kunde tilfredsstille sin Lidenskab for Tegning. For sine suurt erhvervede Sparepenge kjøbte han sig Preisslers „Tegnekunstens Theori“, hvilken han ibrigt studerede; og da hans Mester ved Læretidens Udlob forærede ham en lille Sum Penge som Tegn paa sin ganste særlige Tilfredshed, saa anvendte han disse til en Reise til Amsterdam, for, som han sagde, at besøge sin Faders Slægtninge der. Men de hollandske Onkler og Tanter syntes ikke om Neveuen fra Slesvig; thi istedenfor at sidde hjemme og passiare med dem, drev han om i Kirker og Malerisamlinger, hvor han tidt kunde sidde timeviis foran de samme Billeder; og snart reiste han heelt bort for at komme til Gent, Antwerpen og Brügge. Pengene slap op for ham, og han maatte tidt søge Nattevarteer under aaben Himmel, men derfor tabte han ikke Modet; naar han saae saadanne Mesterværker, syntes han, at han godt kunde undbære al jordist Eiendom. Han skrev Breve hjem af den Art, at den gamle Uxfestober blev ganste betænkelig og lod sin Nabo, Politifuldmægtig Du Ferrang skrive den ene Epistel efter den anden til Sønnen om at komme hjem.

Saa vendte Herman da sine Fjed hjemad og forløb det fortrullede Land. Rejsepenge havde han rigtignok ikke, men han fortjente dog sin Føde; snart malede han et Helgenbillede, snart loddede han en revnet Kjedel for Bønderne, og en Usten vandrede han da igjen op ad den gamle, kjendte Gade og bankede paa det gamle Hus. Ingen lukkede op, — og han havde dog seet Ns igjen-nem Skodderne. Endelig kom hans yngste Broder og aabnede Døren; han saae forundret paa det solbrændte Ansigt, men da han gientjendte Broderen, saldt han ham hulkende om Halsen. Beklemt spurgte Herman efter Faderen; Drengen tog ham taus ved Haanden og førte ham ind i Stuen: der laa den gamle Mand med soldede Hænder paa Ligbaaren. Grædende kastede Herman sig paa Knæ og kyskede Faderens kolde Hænder, medens Brodrene fortalte ham, hvorledes Faderen, som havde været rast og munter Ustene i Forveien, pludselig var død om Morgen.

Faa Dage efter blev den gamle Peters begravet, og Enhver gif atter til sit Arbeide. Herman nedsatte sig som Randestøber i sin Fødeby; men det vilde have været altfor trist at sidde saa ensomt og arbeide, naar han ikke havde havt saa gode Naboer. Madame du Ferrang tog sig af hans lille Huusholdning, og det varede ikke længe, inden hendes ældste Datter tog sig af ham selv. Hun blev hans Hustru, og da hun, efter at have født ham en Son, døde, traadte Søsteren i hendes Sted. Hun blev en trosast Hustru for sin Mand og en kjærlig

Moder for sin Stedson; selv blev hun Moder til syv Born, og da kom der Liv i Peters's Hus, men med Liden kom der ogsaa Sorger. Allerede efter sin første Kones Død havde Peters, for at adspredde sig, jevnlig lagt Bærktøiet til Side for Blyanten; saa begyndte han paa at male, og efterhaanden tilbragte han mere og mere af sin Tid ved Staffeliet. En Dag traadte han ind i den lille Dagligstue med et tilhyllet Maleri, stillede det omhyggeligt op mod en Stol og bød høitideligt Børnene at være stille; derpaa gik han ud og vendte tilbage med Gaardhønen i Armene. Til Børnenes Forbauselse satte han nu Dyret ned, løstede hurtigt Klædet fra Billedet, og man saae to Høns og en Hane, malede i Legemstørrelse. Den levende Hane betragtede et Dieblif Billedet opmærksomt og foer derpaa med brusende Fjedre løs paa sin malede Modstander. Leende reddede Maleren sit Billede, idet han med straalende Dine udbrød: „Nu veed jeg, bedre end om en Professor havde fortalt mig det, at jeg ogsaa kan male!“

Fra nu af holdt han en Svend og tilbragte næsten hele Dagen med at male. Hans ældste Son, Nicolas, maatte blive hos ham og hjælpe ham med Smaatjener baade i Bærktøiedet og i Malerstuen. Folk rystede rigtignok paa Hovedet, fordi Herman Peters satte sin Dreng til det samme Pjank, som han selv gav sig af med; men Nicolas var henrykt derover. Han kunde staae hele Timer og betragte Faderen og hans Billeder,

og hans Moder maatte tidt kalde paa ham, for at han ikke rent skulde glemme Mad og Drikke.

En regnsfuld Efteraarsmorgen holdt en Reisevogn udenfor det lille Huus, og en Tjener traadte ind i Bærkstedet med det Spørgsmaal, om Mesteren kunde lodde en itubrækket Kapsel sammen for Grev Neufs, som ventede med sin Gemalinde i Vognen udenfor. Peters, som var beskæftiget med Tilberedelsen af en Slags Lak, han havde opfundet til at lakere Blikarbejder med, bad sine fornemme Kunder træde ind i Malerstuen; thi i Bærkstedet var Lugten af Lakket ikke til at udholde. Nicolas, som stod foran Staffellet, kastede Penselen og vilde løbe sin Vej, da han saa de Fremmede træde ind, men Grevinden standsede ham, idet hun lagde Haanden paa hans Inse, trollede Haar. „Løb ikke, min Dreng,“ sagde hun venligt, „men viis os, hvad Du har malet.“ „O, det er ikke mig, der maler,“ stammede Drengen forvirret, „det er min Fader, der har malet det, og — og her er nogle Malerier endnu, der ere baade større og smukkere, vil De ikke see dem?“ Men uden at lægge Mærke til hans Uro traadte Grevnen og Grevinden forst hen for Staffellet og betragtede opmærksomt Billedet; det var Duer, der pillede Korn op. „Åa see,“ udbrød den unge Kone, „hvor det er Skade, at der er faldet et Halmstraa paa den ene Dues Vingel!“ Og hun slog med sit Kommetorklæde efter det, men trods gjentagne Forsøg lod det sig ikke blæse bort, thi det var — malet. „Sælg mig Eders Maleri for det mesterlige

Halmstraas Skyld!" raabte nu Greven til den indtrædende Peters; „jeg giver Eder strax firjindstyve Daler for det!" Forbausset traadte den Udsurgte hen foran Billedet og betragtede det en Stund i Tausshed. „Ja, det fortjener at blive godt betalt," sagde han, „men hvem der har malet det, veed jeg ligesaa lidt som I." Da vendte Grevinden sig om, lagde sin Arm om den rødrende Drengs Hals og sagde, idet hun forte ham hen til Faderen: „Eders Son her har malet det! Skal jeg være den Første, der fortæller Jer det?" Og Herman Peters saae skarpt og spørgende paa Drengen. „Naar har Du gjort det, Knægt?" udbrod han. Og Drengen tilstod, at han for en Time siden ikke havde kunnet modstaae sin Længsel efter at male, og saa havde han forsøgt dette Bøvestykke. „Bliv ved at male, min Dreng!" sagde den smukke Grevinde med et venligt Smil, „og bring dit første Maleri til mig i Dresden; jeg skal betale det godt. Men for at jeg kan kjende Dig igjen, saa tag denne Ring," — hun tog en lille Gulbring af sin Finger og lagde den i Drengens bævende Haand, — „den, der bringer mig den, vil altid være mig velkommen!"

Det var en uforglemmelig Dag! Nu, da Herman Peters havde solgt sit første Maleri, kom han saa godt som aldrig meer i Bærkstebet; han vilde male og male og ikke andet end male. Dag og Nat drømte han om rige Kjøbere til sine Malerier; og de Penge, han havde faaet for Duerne, meente han, kunde aldrig faae Ende.

Men at! de svandt hen som Alt her paa Jorden, og da den sidste Skilling var givet ud, skulde Husmoderen baade have Penge til Brod og til Klæder. Saa maatte man affædige Pigen og Svenden; de større Born deelte Arbeidet imellem sig, og Nicolas maatte — hvor bittert han end græd deraf, naar Ingen saae det — passe Værkstedet. Heldigvis var der i denne trange Tid ikke Mangel paa Arbeide, thi den anden Kandestober var syg, saa Byens Folk maatte holde sig til Peters. Men kun naar Solen for Træthed ikke vidste, hvor han skulde gjøre af sig selv, kom Faderen og hjalp ham en halv Dags Tid, — ellers stod han hele Dagen foran Staffeliet og lagde sig om Aftenen til at sove med det Haab, at næste Dag kom der nok en Mand og kjøbte alle hans Malerier.

Imidlertid sad Nicolas i Værkstedet og arbejdede usfortødent for sin Moders og sine Sødstendes Skyld; men saa ofte det kunde lade sig gjøre, kastede han Værktøiet, tog af en lille Kasse Pensel, Palet og Vandfarver frem og begyndte at male. I saadanne Diebliske forsvandt som ved et Trylleflag det bekymrede og trætte Udtryk fra hans Ansigt, hans Dine straalede, og et lykkeligt Smil spillede om hans Mund, — men hørte han den ringeste Lyd ude fra Forstuen, foer Alt ned i Kassen igjen, og Kandestoberens Hammerslag hortes lige saa travlt som før. Naar Arbeidet var nærved at overbælde ham, tog han den lille Guldring frem, — dens blaae Stene smilede til ham som et Par klare

Dine, og han smilede til dem igjen, mens han hvilede: „Der kommer nok den Tid, da jeg faaer Lov at male, og saa skal jeg bringe hende mit bedste Maleri!“ Saa arbejdede han trostigt videre. Med en forunderlig Undseelse skjulte han alle sine Forsøg for Faderen, og denne spurgte heller aldrig sin Son, om han nogensinde tænkte paa Andet end paa Bærkstedet og hvad dertil horte. Det var Moderen, der en Dag under sin Sons Seng fandt tre omhyggeligt skjulte Aquareller, og hun bar dem ind til sin Mand med Laarer i Dinene. „Nicolas maa ikke blive i Bærkstedet,“ sagde hun heftigt, „det er Synd imod ham! See her og siig, om Gud ikke har bestemt ham til noget Bedre?“ Forbausset betragtede den gamle Mester det første Blad; det var en Skaal med Jordbær, saa vidunderlig friske, at han syntes, han kunde indaande deres Duft. Paa det andet var der malet en Vi, der sloi saa stoffende imod Vestueren, at man uvilkaarlig foer tilbage. Det tredie Blad endelig aflokkede ham et Beundringsudraab; Vanddraaberne tindrede saa naturligt, at man kunde fristes til at knipse til Bladet for at ryste dem af. Han smilede over Skuffelsen, saae derefter længe og alvorligt paa Billederne og udbrod endelig: „Ja, Du har Ret, Moder; Drengen maa til Staffellet og jeg i Bærkstedet.“ Han aabnede Døren kaldte paa Nicolas, og da denne traadte ind, lagde han Billederne i hans Hænder og sagde bevæget: „Reis til Kjøbenhavn, min Dreng! Jeg skal tage din Plads i Bærkstedet, medens Du lærer Kunsten

grundigt derovre i den store By. To af mine Malerier maa Du tage med Dig; hvad Du kan faae for dem, skal være din Eiendom. Jeg vil ogsaa give Dig et Brev med til den berømte Professor Ubbildgaard; han vil nok antage Dig som Elev, haaber jeg. Jeg vilde onste, at jeg selv kunde reise med Dig, men for mig begynder det at blive Aften, og saa maa man helst holde sig til Hjemmet." Nicolas kastede sig om Forældrenes Hals; Glæden gjorde ham stum, men ved sig selv lovede han, at han skulde blive en stor Kunstner, deres Alderdoms Støtte og Glæde.

Saa drog den neppe attenaarige Dreng til Kjøbenhavn, til den store fremmede By, og er det sandt, at Gud skjæmter hvert Menneſte een Gang i Livet et Dieblif af den reneſte Glæde, saa var det for Nicolas det Dieblif, da han fra den lille Jagt, hvormed han havde gjort Reizen, saae Byens Taarne dukke frem af Taagen.

Med Faderens Brev i Lommen, de to Malerier i sin Randsel og med en Badsæk og sin Skizzebog i Haanden, vandrede Nicolas Peters op i Byen for at finde sig et Herberg. Men paa Veien blev det et saa voldsomt Regnski, at han maatte søge Ly i Porten til et stort og smukt Palais. Han lagde Badsækken paa Jorden og aabnede Mappen for at see, om Billeberne ikke vare blevne bestadige af Fugtigheben. I det samme kom en gammel Dame ind i Porten, ledsaget af en ung Pige; denne løb saa hurtigt ind, at hun ikke

saae vor Ben, men stødte haardt til ham med sin opslaaede Paraply, saa Mappen faldt til Jorden, og Billederne stroedes omkring. Et forstrækket Udraab undslap hans Læber, og nu slog den unge Pige Paraplyen sammen, idet hun saae forbauset og medlidende paa ham.

„Hjælp ham, Julie,“ sagde den gamle Dame bebreidende, „Du er ogsaa altid saa vild!“

„Om Forlæbelse,“ sagde Barnet, — thi Andet var hun endnu ikke, — „men kom hellere op med os, saa kan vi lægge de smukke Billeder ordenligt sammen.“

Nicolas forstod kun lidt Dansk, men hendes venlige og angerfulde Blik hjalp ham til at forstaae hendes Ord, og han fulgte med dem opad Trappen og ind i et Værelse, hvis Pragt blændede den fattige Yngling, saa han blev staaende ganste taus henne ved Døren. „Hvor her er smukt!“ udbrod han endelig paa sit Modersmaal, og han smilede fornøiet, da den gamle Dame svarede ham i samme Sprog. Han maatte nu sætte sig hen til Binduet med hende og fortælle hende, hvem han var, hvorfra han kom, og hvor han agtede sig hen. Da han begyndte at tale, tog den trettenaarige Pige Plads lige over for ham, og Nicolas foer forstrækket sammen, da han saae en lille Abe Klatre op paa hendes Skulder. „Bliv ikke bange,“ sagde hun smilende, „Lolo gjør mig intet Ondt.“ Han saae paa hende og tænkte, at i hendes Nærhed kunde man ikke være bange for Noget i Verden. Selv Billedet af den fornemme Dame, der først havde

draget hans Talent frem, maatte blegne for dette straalende unge Ansigt, disse mørke Dine, dette fyldige brune Haar, der krusede sig uordenligt om den hvide Pande.

„Forstaaer Julie Lydst?“ spurgte han.

Den gamle Dame nikkede. „Jeg vilde ønske, at hun vilde vise, hvor godt hun forstaaer det,“ svarede hun, „men hurt vil albrig tale Andet end Dansk.“

Nicolas fortalte nu langsomt og roligt om sit Liv i Hjemmet og sin Reise hertil og fremtog endelig Brevet til Uildgaard. Da han var færdig, tindrede en Taare i hans gamle Tilhørerindes Øie, og det varede lidt, inden hun bevæget sagde:

„Maae vi see Deres Billeder, for De atter pakker dem sammen?“

„Gjerne!“ svarede han, „og jeg vil ogsaa vise Dem to af Faders Malerier, som jeg haaber at faae solgt her.“ Og medens hans nye Veninder hvistende gjennembladede Mappen, pakkede Nicolas sin Skat ud og stillede den paa en Stol i den rette Belysning.

„Ha!“ udbrod den unge Pige, idet hun vendte sig om, „det er jo din hvide Hone, Grandtante! See dog blot, den har ogsaa Top og graae Vingespidsfer, og Kyllingerne ligge frem under Bingerne.“

Den gamle Dame satte Brillerne paa, tog dem atter af, tørrede Glassene af, prøvede dem paany og sagde endelig rovt: „Fadist ligner det Altsammen! Det Billede var nok værd at have.“

„Saa kjøb det,“ raabte Julie, „kjæreste lille Tante, Du maa ikke sige et Ord derimod! Spørg ham blot, hvad det skal koste.“

Den gamle Dame spurgte og tilføiede: „Vær ikke bange for at nævne Summen, — den Lille er rig og er lykkelig ved at kunne glæde Andre. Siig kun, hvad Deres Fader vurderede dette Billede til.“

„Halvtredstindstybe Daler,“ stammede Nicolaz.

„Giv ham dem, giv ham dem, Tante!“ raabte Julie med straalende Dine.

Halvtredstindstybe Daler! Det løb rundt for vor Ben. Hvilken uhyre Sum! Saa kunde han sende det Halve hjem, og for den anden Halvdeel kunde han vist leve et helt Aar i Kjøbenhavn. Hans Dine fyldtes med Laarer ved Tanken om Forældrenes Forbaufelse og Glæde. „Maatte Gud fremdeles hjælpe mig saaledes!“ hvistede han.

Regnen var forlængst ophørt, Solen skinne ind i Bærelset, og Fuglene kvibbrede i Haven udenfor. Den gamle venlige Dame bandt Mappen sammen og sagde: „Hvor agter I Jer nu hen?“

„Til den Gjæstgivergaard, som vor Nabo anbefalede mig, og i Morgen tidlig gaaer jeg til Professor Abildgaard,“ lod Svaret.

„Han boer tæt herved, i samme Gade. Og det er ikke værd at gaae til Gjæstgivergaarden i Aften,“ tilføiede hun. „De kan sove her i Nat; saa meget sthybe vi Dem dog for den Stræk, vi forarsagede Dem. I

„Morgen kan De, hvis De vil, søge Dem en anden Bolig, men paa Søndag maa De spise til Middag hos os.“

Nicolas fremstammede forlegen sin Taf, men Julie kastede sig om Grandtantens Hals og kysede hende.

Da han den næste Morgen gik til den berømte Kunstner, syntes han, at Himlen havde aldrig været saa blaa, og Solen havde aldrig skinnet saa klart, og Spurvevenes Kviddren fra Tagene forekom ham som den lifligste Musik. Men hans lette Hjerte folte sig dog noget beklemmt, da han traadte ind i den store Mesters Atelier og overrakte den alvorlige Mand med det kolde, rolige Blik sine Tegninger og Faderens Maleri. Kunstneren læste Brevet, betragtede med Interesse Maleriet og beundrede den livlige Composition, den correcte Tegning og den dygtige Behandling af Farverne.

„Har Deres Fader malet det,“ sagde han venlig, „saa havde De gjort bedre i at blive hjemme og gaae i Skole hos ham.“

„Lor jeg nu vise Professorens mine egne Arbejder?“ spurgte Nicolas modigere.

Udbildgaard tog Mappen, betragtede opmærksomt de første Billeder, bladede de øvrige flygtigt igjennem og sagde derpaa med et iskoldt Blik: „I Morgen skal jeg sende Dem disse Ting tilbage. Hvis De vil komme til mit Atelier som min Elev, skal det, for Deres Faders Skyld, staae Dem frit for.“

Ynglingen gik, men hvor var den klare Himmel og

den straalende Sol bleven af? Hans Hjerter var tungt og han kunde dog ikke ret sige sig selv, hvoraf det kom. Men han maatte jo tage sig sammen og søge sig en Bolig. Et lille Tagkammer, der passede for ham, fandt han snart, og i mindre end en Time havde han indrettet sig der. Saa satte han sig hen ved Vinduet og drømte om den kommende Søndag, da han atter skulde betræde det Bærelse, der stod for ham som en Fæverden.

Da han næste Dag kom til Professorens Atelier, var denne der ikke; istedenfor ham traf han Historiemaleren Lund, en elstværdis ung Mand, der leverede ham Mappen tilbage og anviste ham Plads. Nicolas saae spørgende paa ham, men han søgte at undgaae ham hans Blik; da tog han Mod til sig, lagde sin Haand paa Malerens Arm og spurgte, om Skizzerne havde mishaget Professorens. Lund kunde ikke modstaae det bedende Blik; han fortalte ham, at Abildgaard var bleven vred paa ham, fordi han aabenbart havde udgivet Faderens Arbejder for sine egne. Rødmen af Brede over denne Bestyrling greb Nicolas sin Bljant og udkastede strax nogle Skizzer i samme Maneer, og den godhjertebe Lund, der blev ligesaa glad som overrasket herover, tog dem strax med for at overbevise den berømte Mand om hans Feiltagelse. Men Bruddet imellem dem blev ikke helet derved; Abildgaard kunde ikke tilgive sin Glev, at denne havde tvunget ham til at indrømme, at han havde taget fejl, og Nicolas kunde heller aldrig glemme,

at hans Lærer havde troet ham i Stand til et saa lavt Bedrageri. Saaledes henstøbte Læretiden sig uden synderlig Nytte og Glæde for nogen af Parterne. Ubildgaard købte Herman Peters's andet Maleri til en af de offentlige Samlinger i Kjøbenhavn, — til hvilken skal jeg ikke kunne sige, i Billedgalleriet paa Christiansborg findes det ikke.

Læretiden var ikke let for Nicolaz Peters. Ubildgaard var en streng Mand, og besværrer interesserede hans Elev ham — paa Grund af Spændingen mellem dem — mindre, end hans Talent fortjente. Hertil kom, at Peters ikke lagde sig efter Historiefaget, men holdt sig til sin bestedne Genre, til Blomster, Fugle og lignende Smaating. Men slittigt arbejdede han, — som oftest var Dagen ham ikke nok, og han tog Natten til Hjælp til at tegne og studere i de Boger, hans rigere Kammerater laante ham, og ligesom derhjemme glemte han tidt at spise, til han blev mindet derom ved en saadan Udmattelse, at han havde ondt ved at slæbe sig opad Trapperne til sit lille Tagkammer. Hans Kammerater, der Alle holdt meget af ham, raadede ham ofte til at søge sig en anden Bolig, men han vilde hverken flytte eller fortælle dem, hvorfor han holdt saa meget af sit daarlige Tagkammer. Naar de snakkede ham for, at han var en Nar, smilte han hen for sig selv og tænkte paa, at han fra sit lille Bindue kunde see lige ned i den smukke Have, hvis store Græsplaine var Julies kjæreste Legeplads.

Hver Søndag spiste Nicolas til Middag hos sine to Veninder, og da fik han en rigelig Erstatning for sit Slid hele Ugen igjennem. Julie sad for det meste ved Siden af sin Grandtante og læste eller horte paa hendes Samtale med Nicolas, men dennes Dine forlob hende aldrig. Undertiden tegnede han lidt med hende, men det endte i Reglen med, at hun trodsigt kastede Blyanten fra sig, „forbi hun dog aldrig kunde lære saa meget som han“. Lige saa lidt Held havde han med sine Bestræbelser for at lære hende Tydsk. Hun horte vel paa ham, forstod ogsaa det Meste, men hun vilde aldrig udtale et eneste tydsk Ord. „Det Sprog lyder saa pedantisk,“ sagde hun, „jeg vil ikke have Noget med det at gjøre.“ — Fremmede saae han aldrig der i Huset; det var som om disse to Kvinder levede alene paa en ensom Ø, og som om kun han af en god Fee havde faaet Nøglen til deres fortrullede Palads. Men han var som en Søn af Huset, og de behandlede ham Begge med lige megen Fortrolighed. Han spurgte engang den gamle Dame om Grunden til deres afføndrede Liv. „Åh, det vil ikke vare længe,“ svarede hun med et Suk, „men tal blot ikke derom! Naar Julie bliver femten Aar, vil hendes Fætter, der er Formynder for hende, sende hende til en Pensionsanstalt i Paris eller London.“ — „Gaar Julie ikke i Skole?“ — „Nei, men her komme hver Dag to Lærerinder og undervise hende. Jeg troer, hendes Fætter vil gifte sig med hende; men det vil Julie vist aldrig, thi hun

kan ikke lide nogen af sine Slægtninge. Hun kan aldrig glemme, hvor tid hendes Moder græd, fordi Familien ikke vilde tilgive hende, at hun havde giftet sig med en fattig Mand."

Tiden gik imidlertid hurtigt; Ugerne bleve til Maaneder, og inden Nicolas vidste af det, havde han været to Aar i Kjøbenhavn. Hvad han egentlig havde levet af, vidste han knap selv; men ved Lunds Medvirning var der blevet ham overdraget forskjellige Arbejder, som han havde faaet godt betalt. Han følte sig lykkelig; hans Hjerte var opfyldt af den første Kjærlighed, og Fremtiden stod for ham i et Rosenstjær. De eneste Skyer paa hans Himmel vare Brevene hjemmefra. Faderen blev bestandig mere svagelig og kunde ikke taale at arbejde, men Familien skulde dog leve, og Moderen var nær ved at bukke under for det daglige Livs Bekymringer. Netop paa sin attende Fødselsdag modtog han et saadant Brev; den bekymrede og nedbøiede Moder bøn-faldt ham om at komme hjem og minde ham om hans Lofte, at ville være hendes Alderdoms Støtte. Nicolas stirrede længe paa de taarevædede Linier, saa løfede han Hovedet og sagde: „Ja, Moder, jeg kommer!" Og med Brevet i Haanden vandrede han hen til sine Venner for at fortælle dem sin Beslutning.

Men Julie kom ikke som sædvanligt lovende ham imøde i Grusgangen, og Huset var endnu mere stille end sædvanligt. Efter nogen Søgen fandt han en Tjenestepige, der fortalte ham, at den gamle Dame pludse-

lig var bleven meget syg, og at der var blevet sendt Bud efter Formynderen, for at Julie ikke skulde være ene, hvis hun døde. I det samme traadte den unge Pige bleg og med forgrædte Dine ind i Stuen. „Nicolas!“ raabte hun og strakte begge Hænder ud mod ham; „doer hun, saa gaaer jeg ud i den vide Verden, thi hos min Familie vil jeg ikke blive; jeg vil ikke græde som min stakkels Moder.“ Det var, som om disse hendes Ord pludselig gjorde Drengen til Mand. Han styngebe sin Arm om hendes slanke Skikkelse og trykkede hende til sit Bryst, idet han sagde: „Nei, Julie, Du behøver ikke at gaae ud i den vide Verden; saalænge jeg lever, skal mit Hjem være dit Hjem!“

Tre Dage senere gik Nicolas med tungt Hjerte ombord paa det Skib, der skulde føre ham hjem. Hvordan der saae ud i det kjære, stille Huus, vidste han ikke; siden hin Søndag havde han hverken seet Julie eller hørt fra hende. Tjenestepigen havde fortalt ham, at Formynderen og hans Søster vare komne, og saa havde han betroet hende et Brev til sin Elstede, hvori han tog Afsted med hende og bad hende blive ham tro, til de atter saaes. Han skrev ogsaa, hvad Dag og med hvilket Skib han vilde reise, men han havde intet Svar faaet. Afstedten fra hans Lærer var ikke faldet ham sa tung. „Dylke paa Reisen!“ havde Uildgaard sagt, idet han ryste sin Elevs Haand. „Gils Deres Fader! Jeg haaber nok, jeg vil faae noget Godt at høre om

Dem; hvis De vil, kan De blive en dygtig Kunstner." Om han vilde!

Men nu stod han paa Skibet og vedblev at stirre efter den kjære Byes Taarne, til de dukkede ned under Horizonten. Da syntes han, at han var bleven stød ud af et velstignet Land og nu uden Ledestjerne tumlede om af Volgerne.

Da han naaede Kiel, kom en Dreng, som han ikke før havde seet paa Skibet, og hjalp ham at bære Badsækken. Nicolas saae paa ham; „Julie!“ raabte han forbauset. „Jys, min Ven!“ svarede hun paa Lydst, og saasnart de vare komne i Land, hængte hun sig ved hans Arm og hvistede: „Nu bliver jeg hos Dig i al Eviighed! Tante er død; lad nu dit Hjem være mit, som Du sagde; jeg har intet andet.“

Faderen og Moderen i Frederiksstad bleve rigtignok meget forbausede, da deres Son foruden en Mappe fuld af Tegninger ogsaa bragte en Kone med hjem; men hun tog deres Hjerter med Storm. Hun havde ikke taget andet med hjemmefra end en lille Blydt Klæder og sin Abe; men det forvænte Barn fandt sig hurtigt tilrette i det fattige Huus, og Lolos Død var den første og tungeste Sorg, der traf hende. Da fulgte Nicolas et lille Maleri, hvorpaa han havde anvendt megen Flid, og kjøbte for Pengene en Abe, der lignede Lolo. Julie havde rigtignok trængt mere til forskjellige andre Ting, men han var altfor lykkelig ved atter at høre hendes muntre Latter til at tænke derpaa.

Der fløi mangt et alvorligt Brev fra Kjøbenhavn til Frederiksstad; man anvendte ethvert Middel for at kalde den lille Flygtning tilbage, men forgæves: Julie erklærede, at hun vilde hellere miste Alt, hvad hun eiede, end atter komme hjem. Saa kom da den endelig Erklæring fra Familien, at den herefter vilde betragte hende som død, og først nu bleve de to Born — andet kunde de neppe kaldes, thi han var nitten og hun lidt over sexten Aar — i al Stilhed viede i Kirken i Frederiksstad. Den dødsfyge Fader blev baaren hen i Kirken for at glæde sig ved sin Sønns Lykke; faa Dage efter døde han, og en Maaned senere fulgte hans trofaste Hustru ham.

De yngre Søffende voxede til og spredtes rundt omkring i Verden. Det var ogsaa nødvendigt, thi Nicolas sit snart Flere at forsørge. Men jo mere Familien forogedes, desto utrætteligere arbejdede han, og hans trofaste Ven Lund skaffede ham hans Malerier solgte i Kjøbenhavn. I de første Aar slog Nicolas Peters sig saaledes godt igjennem. Han glemte aldrig, hvor meget hans Hustru havde givet Afkald paa for hans Skyld, og om han end ikke var rig nok til at udstyre sit Hjem saa overbaadigt som det, hun havde forladt, saa bragte han hende dog hver Dag en eller anden lille Foræring, en smuk Plante, en sjelden Frugt, eller hvad der ellers kunde glæde hende; og kunde han end ikke brede kostbare Tæpper under hendes Fødder, saa kunde han dog indhulle hende i et Slør af Kjærlighed, saa hun Intet

mærkede til Fattigdom og Nød, eller til hvor strengt han maatte arbejde. Thi efterhaanden som Bornefaren voksede, og Julie begyndte at strante, og Efterspørgslen efter hans Villeder tog af, sad han fra Morgen til Aften og malede alle Slags smaa Gjenstande paa Blik og overtraf dem med den Lakering, hans Fader havde opfundet, og disse smaa Arbeider fandt flere Beundrere og Kjobere i hans Hjemstavn end hans smukkeste Tegninger. Ofte saae Kunstneren med et bittert Smil paa den lange Række Væster, Daaser og Skaale, som han forarbejdede paa Bistilling og betragtede derefter sorgmodig det tomme Staffeli. Men disse Smaating havde han Ufsætning paa. Det fortælles endogsaa, at der en Gang blev viist Frederik den Sjette en Daase, hvorpaa Peters havde malet en Banknote med en saa vidunderlig Trostab, at Kongen spogende erkjendte sig om Mavnet paa denne „hoist farlige Mand“. Om man har fortiet for ham, i hvilke fortrykte Omstændigheder Kunstneren levede, eller om Kongen atter har glemt ham, er mig ikke bekjendt. Folger havde det ikke.

Ofte betragtede han Grevindens lille Ring, men naar han saa kastede Blikket paa sine ni Børn, sukede han og gjemte den igjen. „Maaftee Herren vil forunde en af mine Sønner at see det forjættede Land,“ trostede han sig da med. Alle Børnene voksede op sunde og friske, og kun paa den ældste havde en mørk Dæmon lagt sin Haand. Drengen var stum og kunde ikke gaae; i fjorten Aar levende Staklen i sin Seng uden at kjende

eller elste Andre end sin Fader. Saa døde han, og Peters sørgede inderligt over ham; han havde været saa vant til at have det stakkels Barns Blif bestandig hvilende paa sig, at han nu savnede det dybt. Men derfor forsømte han ikke sine andre Børn. Pigerne overlod han ganske til Moderen. „Lær dem at bruge deres Hænder godt,“ pleiede han at sige, „opdrag dem til gode Husfruer og Mødre. Læsning og Skrivning behove de ikke at lære; — hvorfor stasse sig Binger, naar man dog aldrig maa bruge dem?“ Drengene derimod maatte gaae flittigt i Skole og hjemme arbejde og tegne. — Men Aarene gik, og Fornødenhederne voksede, saa meget mere som Julie vedblev at sygne hen. Nicolas Peters var nær ved at fortvible ved den Tante, at hans elskede Husfru skulde savne noget, eller at hun et eneste Dieblif skulde angre, at hun havde givet Ufsald paa sin Rigdom for hans Skyld. Med feberagtig Hast arbejdede han Dag og Nat for at stasse Penge og grundede bestandig paa, hvordan han skulde fortjene flere. Han bemalede nu ikke blot alle tænkelige Gjenstande, men for at lokke Kjobere til forsynede han dem ogsaa med satiriske Vers. Men han havde glemt, at Sandheden er ilde hørt: naar Kunderne greb efter de smukke Billeder, kastede de dem gnavent tilside igjen, saasnart de havde læst det bidende Vers, der fulgte med, og dette formindskede kun Ufsætningen. Kjobmændene i Kiel raadede ham til at lave „angemmelige“ Vers, men det kunde han ikke; den haarde Kamp med Tilværelsen havde gjort ham bitter mod

Menneftene. Derimod besluttede han, Abildgaard's Glev, selv at tage til Kieler-Dmslag og salbyde sine Varer.

Vinteren stod for Døren, og Julie trængte til varme Puder og styrkende Føde, havde Lægen sagt. Hun forsikrede vel spøgende sin Mand, at hun var saa rast, saa rast, at hun havde tænkt paa til Foraaret at reise til Kjøbenhavn; men skjøndt han svarede hende i samme Tone, saae han dog godt, at hun Dag for Dag blev svagere. Han fortalte hende, at han vilde besøge en Kunstven i Kiel og restaurere nogle gamle Malerier for ham. „Du vil da ikke gaae tilføds?“ spurgte hun ængstelig. „Vær ikke bange,“ svarede han, „vi møde nok en Vogn paa Beien, der tager os op!“ og saa smilede hun til ham og glædede sig over, at han og Drengen skulde have den Fornøielse. Mens hun laa derhjemme og talte Timerne til hans Tilbagekomst, stod Peters i Regn og Kust paa Torvet i Kiel og handlede, medens Drengen med sin klare Barnestemme maatte kalde Kjøbere til; og naar undertiden Kunstnerstoltheden blussede op i ham, sagde han til sig selv: „Det er for hende!“ og saa blev han atter rolig. Saadan stod han mange Gange, og hver Gang bragte han en eller anden smuk Foræring med til hende fra sin „Ven“ i Kiel, men for at kunne det, maatte han ofte nægte sig selv det Nødvendigste. Men disse Reiser i al Slags Veir nedbrod hans Helse, og da han engang paa Hjemveien sank afmægtig om og maatte bæres ind i et Huus, indsaae han, at

han maatte finde sit Udkomme paa en anden Maade. „Tal blot ikke til Moder herom,“ sagde han til Son, „det vilde dræbe hende.“ Og fra nu af lakerede Uildgaards Glev Seletøier og Stovlestaster og kunde ikke klage over Fortjenesten. Kun om Søndagen lod han dette Arbejde hvile; saa flyttede han sit Staffeli hen til sin Hustrues Seng og holdt sin Gudstjeneste med hende og sin Kunst.

At hans ældste Son havde arvet Faderens og Bedstefaderens Talent for Dyrmaleri, foraarsagede ham mere Sorg end Glæde. „Vi har ikke Lykken med os,“ sagde han til ham, „vor Plads er i Stuggen, og det er en Arb, der vil komme til at hvile tungt paa Dig som paa os Andre.“ Dog vedligeholdte og udviklede han Drengens Talent, naarsomhelst han havde Tid. Men da denne pludselig forlod Dyrmaleriet og med lige saa megen Videnstæb som Uheld kastede sig over Historiemaleriet og frembragte nogle høist mislykkede Billeder, da blev Faderen heftigt vred. Han gjorde ham de alvorligste Bebrejdelser og hestede et satirisk Digt med den Overstrift: „Stomager, bliv ved din Læst“, paa Staffeliet. Det hjalp. Claes lagde Historiemaleriet paa Hyl den, men ikke sin Pensel; han lagde sig efter at portrætere Katte.

Julies Død faldt tungt paa hendes Mand's Hjerte, men hermed syntes Skæbnens Ugunst imod ham ogsaa at være udtømt. Et lille Billede „badende Duer“, som

han udstillede til Salg i Kiel for at kunne kjøbe en Gravsteen til hende, fandt ikke blot en Kjøber, men stafede ham ogsaa en Ven, der tog sig af Kunstneren og hans Familie. Han fik Peters til at flytte til Flensborg og lod de ældste Sønner anbringe i Være paa forskjellige Steder. Saaledes syntes det dog engang at ville klare op for den haardt prøvede Kunstner; men det var kun en flygtig Aftenrode. De tunge Sorger havde undergravet hans Sundhed, det anstrengende Arbeide og den hyppige Nattevaagen havde svækket hans Dine — han blev blind. Den slittige Haand, der endnu kunde have arbeidet til Glæde for ham selv og Andre, maatte hvile, og det stærke Hjerter, der havde baaret saa meget, bukkede under for Uvirkomheden. Glad og lykkelig over at skulle mødes med sin Hustru, gif han bort fra dette Liv, otte og fyrgetyve Aar gammel.

Hans ældste Son kom virkelig til Dresden med den lille Ring, den unge Grevinde engang havde sat paa Faderens Finger; men hvor var hun nu? Død og borte; hendes Navn huskedes neppe længer. Den unge Mand blev imidlertid i den smukke By, og mange ældre Kunstnere huske vist endnu den bestebne Mand, der gif under Navn af „Ragen-Raphael“. Han malede, sagde man om ham, Rette med ganske utaalelige Dine. Nu lever han i Lüneburg og opdrager i sin Son en dygtig Portraitmaler. Peters's andre Børn og Børnebørn ere adspredte omkring i Verden.

Det er hans Malerier ogsaa. Kunstjendene beundre deres vidunderlig fine Udførelse, den gratieuse og correcte Tegning og den hyperlige Composition; men hvem veed, hvilken Pragt denne Kunstnerblomst kunde have udfolbet, dersom der blot i rette Tid var falbet lidt Sollys paa dens Blade!

Den vilde Rose.

En Fortælling
af
Richard Kaufmann.

„Stobdal er det fredeligste, deiligste, landligste lille Paradis af Verden,“ havde William sagt, da han overtalte mig til at tilbringe en Ugestid af August paa sin Onkels Eiendom. Og han havde haft Ret. Gaarden laa i en Dal, der paa alle Sider var omgivet af høje Bakker. Op ad deres Skraaninger og langt ind over Høidedraget voxte gamle, store Bogestøbe; det var ligesom de stod der for at danne en Vagt mod Stormene, saa Naen nede i Dalen bestandig kunde snøe sig med smaa fredelige Vølger gjennem de gule Kornmarker og gjennem den store Have, der omgav Gaarden, saa Vinranken paa Syd siden kunde faae Læ og Solstik nok til at lade sine grønne Klaser modnes, og saa Storsten i uforstyrret Ro kunde lære sine Børn at staa paa eet

Been oppe i Neben paa Godsforvalterens Huus. Naar man efter at have hørt en halv Times Tid i Stoven pludselig kom ud og saae denne Dal ligge i straalende Solbelhøning, vilde Ingen bestride Rigtigheden af Williams Charakteristik.

„Og vi vil faae en glimrende Modtagelse,“ havde han soiet til. Heller ikke i denne Henseende syntes han at have sagt for Meget. Idetmindste fik vi en Mængde gode Bærler, da vi dreiede ind i den gamle Lindeallee, som førte til Herregaarden. Høstfolkene lod deres Leer hvile, stillede sig op ved Grøstefanten og nikkede paa den allerbenfabeligste Maade til os, Følleneovre fra Engen vare saa høflige at udnævne sig selv til vore Forlovere, og hvis deres brogede Gjenboer, Køerne, ikke havde været aldeles hensunkne i Forbauselse over Bognen og over os, vilde de neppe heller have undladt at tilkjendegive deres Glæde ved vort Komme. At Fistene sprang saa inderligt fornøiede i den solbeskinneede Aa, at Engblomsterne duftede saa stærkt, og at Vandspringet inde i Gaarden lod sine forfriskende Solbstænd vandre heelt over til os, kunde jeg heller ikke ansee for Andet end et Forsøg paa at byde os Velkommen. Ganste vist holdt min senere saa gode Ven Fenris et gyseligt Spektakel, da han hørte Bognen rulle ind over Brostenene, sled i sin Lænke og tourede rundt om Hundehuset i de mest fortvibte Krumspring, men det varede ikke længe, før denne hans uhøviske Opførsel blev straffet af en Haand, der imidlertid var saa lille og nydelig, at Monsieur

Fenris efter al Rimelighed har betragtet dens Slag som ligesaa mange Kjærtegn.

Samme lille Haand blev derpaa raft os til Velkomsthilsen; den blev baade raft til William og til mig, men det kostede mig ingen Banskelligheder at see, at den gav William Fortrinet. Da nu dens Gierinde ikke blot var min unge Vens Cousine, men tillige en meget smuk Cousine, og da Haandtrykket blev ledsaget baade af et huldsaligt Smil og af en særdeles venstabelig Velkomsttale, saa forstod jeg saa overordentlig godt, at min undseelige Ven som sædbanlig fik hyderst travlt med sine Brillen og begyndte at mumle nogle Ord, der vare aldeles uforstaaelige for menneskelige Ører.

Med al sin Dhygtighed og al sin Elskværdighed var Hr. stud. mag. William Thomsen nemlig ikke fri for at sætte sit Hjs under en Skjæppe, saasnart et Par smukke Kvindeøine mødte hans, og han kunde i det Hele taget ikke ganske unddrage sig Bestyldningen for at være en Smule geneert i det selstabelige Liv. Han var ingen Stuelærb; jeg havde kjendt ham fra vore tidligste Studenterdage og vidste bedst, hvilken Friskhed og Ungdom der rummedes i hans Bryst; men det stille Liv i Sindereværelset havde gjort ham selv stille og tilbageholden. Han havde tidligt selv valgt sig sin Vej og gjort det med Dpoffrelse af Meget. Hans Fader maa uden Tvivl have befundet sig overordentlig vel i sin Amtmandsstilling; i ethvert Tilfælde havde han med ægte faderlig Forsynlighed bestemt, at hans Son engang skulde indtage

den samme Plads i Samsfundet. En juridisk Embeds-
examen var imidlertid det aldeles nødvendige første Sta-
dium paa Veien til dette Maal, og William havde ikke
det Allermindste tilovers for juridiske Studier; han havde
tværtimod en meget bestemt Forkjærlighed for Natur-
videnskaberne, og denne Forkjærlighed var endogsaa saa
udpræget, at den kunde bevæge ham til trods hans blode
Gemnt at tage en Beslutning uafhængig af den faderlige
Willie.

Juraen blev offret og med den ogsaa forelobig det
gode Forhold mellem Amtmanden og hans Søn. „Jeg
kjender Faber,“ havde William sagt til mig, „og jeg er
vis paa, at Alting vil blive godt igjen, naar jeg en
Dag præsenterer ham Universitetets Guldbmedaille“; i al
Stilhed hyslede han med Besvarelsen af en for denne
udsat Prisopgave, men endnu var der kun gjort For-
studier til Afhandlingen, og vor Sommerudflugt gjaldt
derfor ikke den jndste Amtmandsbolig, men Dnselens
fjællandske Herregaard.

Maaste eiede denne imidlertid tillige i og for sig
en Magnet, som ogsaa under andre Forhold vilde have
draget den unge Lærde til „Paradiset“. Det hyslokkede
Hoved, som saa synligt havde forvirret ham, da det første
Gang nikkede Goddag til os, bragte ham i ethvert Til-
fælde oftere til at faae travlt med at rette paa Brillerne.
Og naar jeg hver Morgen saae min ærede Ven anvende
en hidtil aldeles ukjendt Omhyggelighed paa sit Toilet,
naar jeg saae ham fuldstændig opgive de mange projek-

terede botaniske Udflugter i Herregaardens Omegn for at hjælpe sin indtagende Cousine med at plukke Jordbær eller for paa bedste Maade at underholde hende, medens hun malede de for ham høist uinteressante Dribhusplanter, naar jeg saae min rolige, alvorlige Ven agere Cavaleer tilhest, fordi hun havde Lyst til at ride, optræde som Fister, fordi det morede hende at fiste, anbringe sig ved Whistbordet, fordi hun fik det Indfald at ville spille Kort, naar jeg kort sagt saae ham robe en Lethed i at flybe fra det Ene til det Andet og en Usibighed, som jeg hidtil aldrig havde lagt Mærke til, saa kunde jeg ikke lade være med at fatte Mistanke om, at det ikke stod saa ganske godt til med Hr. stud. mag. William Thomsens Hjerterø.

„Du er forelsket i den lille Frøken Regina,“ havde jeg flere Gange sagt til ham, naar vi om Aftenen, efterat de Andre vare gaaede til No, røg vor Cigar og spadserede en Tour sammen i Haven.

Men det var mig endnu umuligt at faae ham til at gaae til Bekjendelse. I sit forunderlige abrupte Sprog fortalte han mig Alt, hvad der i Dagens Lob var passeret mellem ham og hende; han kunde hufte hvert Ord, hun havde sagt, og selv de mindste Bagateller, der angik hende, blev i hans Beretning Begivenheder, til hvilke han stadig efter meget sigende Pauser vendte tilbage.

Men uagtet jeg understøttedes af den for Forelstedes næsten uimodstaaelige fuldmaanedklare Sommernats Opfordringer til Fortrolighed, havde mine nærgaaende Spørgsmaal dog ikke kunnet aflukke ham nogen egentlig Tilstaaelse.

Stakkels William! Troede Du det virkelig endnu muligt at komme ud af Garnet? Byggede Du maastee dette Haab paa den Omstændighed, at Du kunde see hendes Feil, eller i ethvert Tilfælde een af dem? Du fortalte mig ganske vist tidt, at hun var lunefuld, men hun var jo Kunstnerinde og Kunstnerinde med et aldeles uomtvisteligt Talent, — saa har man Privilegium paa engang imellem at have en Smule Capricer. Og vidste Du desuden ikke, at man i Forelstedes yngste Dage ofte er tilbøielig til netop at forelste sig allermest i den Udkaarnes Feil? Var det ikke muligt, at den Lunefuldhed, som Du bebrejdede hende, hidrog i en endogsaa meget væsentlig Grad til at give hende den for Dig uimodstaaelige magnetiske Tiltrækningskraft?

Selv for os Andre var denne Lunefuldhed hjerst indtagende. Frøken Regina slagrede unægtelig lidt vel ungdommeligt omkring mellem de mærkeligste Extremes, men hun slagrede som Bien, der suger Honning af hver Blomst, hvorpaa den hviler. Naar hendes store blaae Dine straaede, og hendes lille Haand ivrigt gestikulerede, medens hun anvendte al sin Beltalenhed paa at forsvare, hvad hun nogle Diebliske tidligere havde bekæmpet, saa falbt alligevel Ingen paa at bebrejde hende Inkonsekvents.

Man saae kun, hvor smuk hun blev, naar hun talte sig varm. Og naar hun pludselig reiste sig fra det allerroligste Fiskeparti ved Maen for at lade sin sorte Fuldblodshest sadle, egenhændig løse Fenris og med ham foran stryge i flyvende Galop ned gennem Lindealleen, saa kunde man umulig have Die for Andet, end hvor fortræffelig Ridetjolen fremhævede hendes ranke Figur, hvor yndefuldt de gule Lokker slagrede bag det blaae Slør, hvor kjækt og stolt hun førte sig paa det herlige Dyr, der bar hende afsted.

William maatte i Regelen paa disse Ridetoure optræde som tjenstgjørende Cavaleer. Froken Regina havde været saa forekommende nogle Gange ogsaa at opfordre mig til at følge med, men da jeg begyndte at faae Visshed om, hvor megen Pris min lærde Ven satte paa en tête a tête med Cousinen, var jeg godmodig nok til her som ved adskillige andre Leiligheder at lade ham være ene Hane i Kurven.

Desværre for ham vilde imidlertid disse tête a tête'r rimeligvis snart ophøre. Man ventede nye Gæster til Herregaarden, og mellem dem befandt sig en ung Cavalleriofficeer fra den nærliggende Garnisonsbh. Det var neppe rimeligt, at han ligesaa villig som jeg vilde overlade William Balpladsen.

Dagen til Gjæsternes Komme indfandt sig. Det var Aftalen, at de skulde hentes i en lille Landsby, der laa en Mils Wei fra Gaarden, og da jeg netop havde Grinde til denne By, saae jeg mig nødsaget til ikke at lade Frøken Regina og William være de Æneste, der tog de Fremmede imøde.

Det var den stjerneeste Sommerdag, stille, solklar, med hoi, blaa Himmel og kjolig Friskhed efter Nattens Regn. Vi bestemte os derfor ogsaa til at seile det sidste Stykke af Weien over Soen, ved hvilken Landsbyen laa.

William og jeg blev sat til Værelse, og Frøken Regina paatog sig at passe Noet. Men hun passede det rigtignok kun meget daarligt. Snart var det Solstjæret inde mellem Træstammerne, snart et aabent Udsigtshug gjennem Skoven, der lagde Beslag paa hendes Opmærksomhed og fremkaldte levende Beslagelse over, at hun havde ladet sin Skizzebog blive hjemme, snart slap hun Noerpinden for til Williams store Forstrækkelse at hælde sig heelt ud over Rælingen og more sig over Karusens Leg nede i Vandet, snart fremkaldte den smukke Seiltour Grindringer hos hende om tidligere Udflugter, og hun glemte da Alting for med sin levende Betsalighed at fortælle os om disse Toure.

Hun var fortryllende i det lille hvide Dverstykke og med den brede Straahat, hvorpaa der laa en stor hvid Fjer. Stakkels William! Han saae ud til idag at være ti Gange saa forelsket som ellers. Men forresten forekom vor smukke Vis à vis mig heller ikke ganske fri for

at robe Symptomer paa en lignende Affektion, og hvad enten hendes ærede Fætter nu har gjort samme Jagttagelse som jeg, eller det ganske simpelt var Soen og Solen og Skoven og hele den lyse, fornoielige Sommerdag, der gav ham Mod, sikkert er det, at han idag talte langt mindre mumlende end sædvanlig og langt sjeldnere fandt Anledning til at give sig i Kast med de uhyggelige Brillen. Havde han været ene med sin Cousine, jeg troer næsten, at han havde gjort det Utrolige, at han havde dristet sig til at frie. At jeg dog ogsaa netop idag skulde være bleven Trebiemand!

Vi vare naaede til Landingsstedet ved Landsbhen. Froken Regina paastod, at de Fremmede ikke kunde være komne, og foreslog, at vi skulde seile endnu lidt, inden vi gif iland. Jeg fik da pludselig en, som det forekom mig, meget heldig Idee. Jeg tilbød, naar jeg havde endt min Forretning i Bhen, at hente Gæsterne, og imedens kunde saa Froken Regina og hendes Fætter seile saa meget de havde Lyst. Mit Tilbud blev modtaget med Glæde af hende, af William endogsaa med et yderst taknemmeligt Blik.

„Nu Mod, hoistærede Kujon — hvidstebe jeg ganske sagte til ham —; vover du dristigt idag, saa er jeg næstendels sikker paa, Du vinder. For Pokker! det er da ikke saa farlig en Sag at faae Munden paa Gled ligeoverfor en lille Cousine.“

„Hvad er det, De fortæller William?“ spurgte Froken Regina.

„Ja, det kan jeg ikke sige Dem nu . . . men maaske naar jeg kommer igjen.“

Dg jeg gik da i Land, overbevist om, at min lærde Ven, tiltrods for sin grimme store Geneerthed, vilde forstaae at benytte sig af den Leilighed, jeg havde givet ham.

Da jeg efter en Times Tids Forløb i Folge med de Fremmede vendte tilbage til Landingsstedet, fandt jeg Baaden gjort fast til Pælen. Fætter og Cousine sad hver i sin Ende af den; hun pladsede distraitt med sin Parasol i Vandet, og han gjorde Indtrykket af at være endogsaa ualmindelig forlegen. Skulde det være Folgen af, at vi forstyrrede dem i de første lykkelige Dieblikke efter Tilstaaelsen? Betød den lette Rodme paa Frøken Reginas Kinder en undseelig Frygt for, at hendes og hendes Fætters Hemmelighed skulde blive betroet til Flere? Eller havde William virkelig heller ikke idag kunnet faae sagt, hvad der havde ligget ham paa Læben ligesom det første Dieblif vi kom og maaskee endnu længere?

De Fremmede steg i Baaden; der blev begyndt en almindelig Conversation, og vi begave os paa Tilbageveien.

„Hvad var det saa De fortalte William, da De gik i Land?“ spurgte Frøken Regina mig, efterat vi havde seilet et Stykke.

„Har han selv Ingenting fortalt Dem, medens jeg var borte?“

„Nei, han har kun stammet og mumlet meget Mere end sædvanligt.“

Seg saae over til min besynderlige Ven, og han sendte mig et saa ynkeligt, ulykkeligt Blik, at jeg ikke længere kunde være i Uvisshed om, hvorledes Sagerne stode.

„Ja, naar han Ingenting har fortalt, saa kan jeg virkelig heller ikke sige Dem, hvad jeg fortalte ham,“ svarede jeg Frøken Regina.

Ulykkelige Ven, — havde Du da ikke tænkt paa, hvad det betød at faae til Rival en ung Cavalleriofficeer med en prægtig stor, mørkebrun Rnebelbart, med en klingrende Sabel, en stødende Beltalenhed og en Uniform, der var snet af Kjøbenhavn's bedste Skræbber!

Havde Du ikke tænkt derpaa, saa behøvede Du nu blot at lukke Dinene op og see. Den unge Lieutenant havde ikke været fem Minuter i Vaaden, før han viensynlig var aldeles charmeret i Frøken Regina og begyndte at gjøre Cour. Og han gjorde det rigtignok paa en heel anden Maade end hendes ærede Fætter. Det regnebe formelig ned med Complimenter og Smaa-bittigheder, og da nu Lieutenanten slet ikke var fri for at være lidt elstværdig og have nogen Aand, saa varede det ikke længe, før Frøken Regina hørte paa ham med Interessse, og før han fik hende draget ind med i en livlig Discussion.

William var gyselig ilde stedt hele Dagen; han gjorde de mest fortvivlede Forsøg paa at lokke Cousinen bort fra hendes nye Tilbeber, men forsikede maatte han nu indsee, at det ikke var saa let en Sag at tage Kampen op med saadan en Lieutenant.

Skinsygen tillod ham ikke længere at tie ligeoverfor mig. Da vi om Aftenen gik vor sædvanlige Spadsere-tour, fik han endelig med stort Besvær bekjendt, at han var dødelig forelsket i sin Cousine.

„Men Herregud, Menneſte, hvorfor fulgte Du da ikke mit Raad og sagde det til hende i Formiddags?“

„Jeg vilde ogsaa, men det blev mig hver Gang stibbende i Halsen.“

Jeg kunde næsten ikke lade være med at lee. „Leiligheden var dog saa fortræffelig, som den kunde være,“ sagde jeg.

Ja og den havde endogsaa været endnu bedre, end jeg vidste. Froken Regina havde formelig lagt ham en Erklæring lige i Munden. Hun havde, fortalte William, absolut villet have fat i nogle smukke Nakander, som voxede tæt inde ved Bredden. Da Baaden ikke kunde gaae saa langt ind, havde hun gjort Forsøg paa at tage dem med Maren og havde i sin Ivrighed hældet sig temmelig langt ud over Vandet. Hun tabte Ligevægten og vilde være styrtet ud, hvis William ikke i samme Dieblisk havde grebet hende om Livet og holdt hende tilbage.

„I dette Dieblif syntes jeg, jeg havde Mod til at tale,“ sagde William.

„Men Du gjorde det ikke?“

„Hun talte med mig, fordi jeg maaskee havde reddet hende fra at drukne. Jeg sagde, at hun maaskee kunde have gjort det, da jeg heller ikke kunde svømme, og at jeg vilde have været gyselig elendig, hvis hun var kommen til nogen Ulykke.“

„Fortræffeligt, og saa . . .“

„Saa spurgte hun mig hvorfor.“

• Og saa svarede min brave Ven naturligviis, fordi han var meget forelsket i sin lille Cousine? Nei, han vilde have svaret det, men det „blev ham sidende i Halsen“. Kjære, fortræffelige William, naar vil Du dog faae Bugt med denne fortvivlede Geneerthed!

Han var og blev uforbederlig. Selv ikke den heftigste Jaloufi kunde drive ham til at naae blot et lille Stykke op paa Hvide med Lieutenanten. Istedensfor at faae Courage ved at see, hvor let og naturligt hans Rival opførte sig mod Cousinen, hvor udsøgt Cavaleer han var paa alle Omraader, og hvor behændigt han vidste at converseere selv om de delikateste Materier, gjorde dette netop Ondt værre hos William. Naar han forsøgte at deeltage i Samtalen, endte det i Regelen altid med, at han efter nogle Diebliffes Forløb taug stille og derpaa traf

sig tilbage; naar han fulgte med paa Ribetoure, hændte det som oftest, at Frøken Regina og Lieutenanten paraderede foran, medens han fulgte et godt Stykke bagefter; naar man spadserede i Skoven, var det aldrig ham, som var paa Siden af Cousinen og saaledes i det Uendelige. Om Dagen gik han omkring og var i daarligt Humeur, om Aftenen beklagede han sig for mig og svarede paa alle mine Opfordringer til at bryde overtvært og tale, at hans Cousine vistnok ikke kunde holde af ham, da hun bestandig foretrak Lieutenanten.

„Herregud, det er jo Dig selv, som uden Sværdslag rømmer Marken for ham,“ svarede jeg, men naar jeg skulde være ganske ærlig, var i Virkeligheden heller ikke jeg saa sikker paa, hvem der for Diebliffet stod naadigst anstreben hos den smukke lille Frøken.

Det gik saaledes Dag efter Dag; vi havde ikke alene været den oprindelig bestemte Uge, men endnu een til paa Herregaarden: flere Gange havde der været Tale om at tage bort, og der maatte nu endelig gøres Alvor af det.

Dagen for Afreisen blev da bestemt. Jeg havde paa det Alvorligste foreholdt William, at han for hele sin Fremtids Skyld nødvendigviis maatte skaffe sig Visshed, før vi reiste. Naar han i Kjøbenhavn gik og længtes og drømte i Forelskelsens Uvisshed, vilde det være ham umuligt at skrive sin Afhandling. Han havde da ogsaa lovet at tage Mod til sig, — men kunde jeg efter de foreliggende Præcedenser stole paa dette Lofte?

Endnu Aftenen for vi skulde tage bort var det, idetmindste mig bitterligt, ikke kommet til nogen Forklaring mellem ham og Cousinen. Vi befandt os alle Tre i et lille Lysthuus nebe ved Aaen; et Stykke borte havde vi lagt vore Snorer ud, og medens vi sad og passerede i Lysthuset, kunde vi holde Die med, naar der kom Vib.

Det var aldeles stille rundtomkring. Vi horte kun Sommeraftenens hemmelighedsfulde Musik, de sagte Stemmer af Aaens Rislen, af de enkelte summende Insekter og af Trærnes Blade, naar lette Windpust bevægede dem. Maanen var staaet op; den saae selv saa lykkelig ud, og den kastede saa venligt sit drommende Lys ned over Have og Aa og Træer, men deiligst dog over den vilde Rosenbust ved Siden af os.

Det var en aldeles vidunderlig Aften for en Kjærlighedstilstaaelse, og jeg havde derfor ogsaa besluttet saasnart som muligt at lade Fætter og Cousine blive alene.

Der indtraadte en Pause i vor Samtale. William sendte mig et Blik, som idetmindste forekom mig at indeholde en Opfordring til nu at forsvinde. Paa Dieblikket, min modige Ven! jeg stolede blot ikke ganske paa Dig, jeg vilde først hjælpe Dig paa Bei og lede Samtalen ind i det rette Spor.

Men William selv kom mig i Forkjøbet. Froken Regina havde lænet sig tilbage over Bænkens Rygstod og plukket en af de vilde Roser. Idelsamme gjøede

Fenris oppe i Gaarden, og denne pludselige Forstyrrelse af Stilheden bragte hende til at fare sammen. Hun tabte Rosen, som William tog op og taust betragtede.

„Tag Dig iagt,“ sagde hun smilende, „see, jeg har stukket mig paa den.“ Og hun viste ham en Blod-
draabe paa sin Finger. Og saa et af Rosens Blade var
let farvet af hendes Blod.

Om William nu blev Helt, fordi han saae Blod, eller hvorfor han blev det, veed jeg ikke, men der kom et straalende Udtryk i hans Die, og han begyndte virkelig at tale.

„Regina,“ sagde han, „jeg maa sige Dig Noget, jeg maa . . .“

Nei, nu var det nok bedst, at jeg forsvandt.

„Der er Bid paa min Medekrog,“ udbrod jeg og skyndte mig bort.

I det samme jeg forlod dem, saae jeg Lieutenanten, der spadserede ned ad Veien. Han vilde om nogle Dieblikke være ved Lysthuset. Hvilken Overraskelse for ham, naar han traf Fætter og Cousine i den ualmindelig fortrolige Situation, i hvilken han forhaabentlig vilde træffe dem!

Der gik et Par Minuter. Medens jeg tog Medestangen op, paa hvis Krog en ulykkelig Fisk virkelig, uden at jeg vidste af det, havde hængt sig fast, sølte jeg mig formelig selv saa let om Hjertet ved Tanken om, at William nu endelig havde faaet Munden paa Gled.

Pludselig lod en høi Ratter hen til mig. Jeg vendte

mig om og faae et Stykke fra Vjsthuset Frøken Regina i en tilfyneladende yderst munter Samtale med — Lieutenanten.

Forbausset gif jeg hen til dem.

„Nu skal De blot høre,“ sagde Frøken Regina. „William erklærer i en meget høitidelig Tone, at han har Noget, som han absolut maa sige mig. Jeg venter og venter, men han begynder bestandig forfra igjen, og da jeg til Slutning bestemt opfordrer ham til dog at komme frem med det, svarer han mig, at det er Ingen-ting.“

Ulykkelige William!

Vi reiste den næste Dag. Havde det maaske været rigtigst at vente og see, om den uheldige Frier ikke en tredie Gang vilde være i Stand til at naae videre, end han var naaet de to første? Maaskee. Men William selv vilde reise. Jeg havde tidligere funnet indregistrere ham i de forlegne Elstere's Kategori, jeg maatte nu henregne ham til de mørkt fortvivlede. Det var, paastod han, ikke hans Skyld, at det den sidste Aften, før vi reiste, gif som det gif. Han vilde nok til Slutning have kunnet sige det afgjørende Ord, hvis hans Cousine ikke havde faaet Die paa Lieutenanten og strax havde styndt sig ud til ham. Siden denne ubeleilige Cavalleriofficer havde holdt sit Indtog paa Herregaarden, var, meente William, Alting tabt for ham. Han kjendte sin Cousine,

og han var overbeviist om, at hun vilde have været heelt anderledes imod ham, hvis hun virkelig havde elstet ham.

Dg jeg kjendte hende kun fra dette ene Sommerbesøg. Jeg maatte vel altsaa have taget feil, da jeg hiin Aften i Lysthuset næsten folte mig sikker paa i hendes smukke, drommende Dine at kunne læse en Forudsigelse af Williams Lykke.

Hvorledes det end forholdt sig, saa vendte han tilbage til Kjøbenhavn omtrent i samme Stemning, som Feltherren maa være, naar han har tabt et Slag, der afgjør hele Krigens Skjæbne. Dg det var unægtelig høist ubekvemt og høist generende for min lærde Ven. Han hørte ikke til de stærke Naturer, hvis Sjælsøvrer Modgangen netop styrker og anspænder. Hvis han havde hentet sin Cousines „Ja“ med hjem fra Sommerudflugten, saa var jeg aldeles sikker paa, at Guldbedaillen vilde være fulgt efter, men naar man er tre og tyve Aar, og man gaaer til sit Arbeide i en Situation som Williams, saa blive Tankerne grumme let forvirrede, og saa er det ikke saa lige en Sag at løse vanskelige naturvidenskabelige Problemer.

„Hvis Du virkelig troer, at hun ikke elsker Dig,“ sagde jeg, „saa tag Dig sammen og find Dig i den Stusselse, hvori saa Mange har maattet finde sig. Eller slaa i ethvert Tilfælde foreløbig denne Historie af Tankerne; din Cousine er endnu i mange Henseende ikke mere end et elstværdigt Barn, og der er muligviis i hendes Charakter endnu ikke det Hold og den Alvor, at

hun kan føle en virkelig Kjærlighed. Maaskee kan Du endnu opleve den Dag, da hun bliver forelsket i Dig."

Men jeg maatte naturligviis vide, at sige yderst venstabelige og yderst fornuftige Raad trods al deres Benstabelighed og al deres Fornuft vare fuldstændig spildte. Et fornuftigt Raisonnement hos en tre og tyveaarig Forelsket hører til de næsten utænkkelige Sjældenheder.

Efteraaret gik, og Vinteren gik. „Men seer aldrig Noget til William Thomsen," hørte jeg i den ene Kreds; „hvoredees lever Deres Ven?" spurgte man mig i den anden, „han er bleven saa distrairt, saa adspredt, saa underlig."

„Han er slittig, han arbejder paa sin Pritisafhandling," svarede jeg, og det gjorde han nu ganske vist ogsaa. Det var for ham ikke blot en Vresfag; bagved laa en Forsoning med den gamle stedbige Amtmand, som William i Grunden holdt grumme meget af, og hvis faderlige Bevaagenhed han materielt ligesaa vanskeligt kunde undvære, som han i det Hele taget nodig vilde savne den. Han vilde være slittig, og han var det paa en vis Maade ogsaa; han arbejdede, men han arbejdede med et tynget Sind og et alt andet end fornøiet Humeur.

Jeg kom i denne Tid oftere til ham end sædvanlig. I Regelen traf jeg ham bestjæftiget i Laboratoriet eller fordybet i Læsning. Men jeg havde lagt Mærke til,

at den Bog, hvori han læste, naar jeg traadte ind af Døren, næsten altid var den samme, og den var efterhaanden bleven mig i temmelig høi Grad mistænkelig. For det Første forekom det mig aldeles utroligt, at der indenfor dette zirlige røde Chagrinsbind kunde findes en saa lærd Lecture som den, hvormed William for Diebliffet sysslede, dernæst var det hele Volumen ikke tykkere end den allermindste lille Piece, og endelig folte min gode Ven sig oienfynlig i hvieleste Grad geneert, naar man forstyrrede ham i Læsningen netop af dette Værk. Adskillige Gange havde jeg, naar jeg umiddelbart efter at have banket paa traadte hurtigt ind i hans Stue, seet ham i største Skynding lukke denne Bog sammen og gjemme den under en Stabel af de store Lexica og Atlas, som altid fandtes paa hans Bord. Jeg havde undertiden gjort Forsøg paa at bane mig Vej ned til den ved pludselig med stor Interesse at studere Ufbildningerne i disse Atlas, men William forstod behændig at dække Hullet til igjen, hver Gang jeg tog en ny Bog ud af Stabelen. Et Par Gange havde jeg endogsaa, naar han ikke var hjemme, omhyggeligt undersøgt alle hans Bøger, men naar han ikke selv var i Stuen, var den lille røde mystiske Tingest heller intetsteds at finde.

Den havde allerede i længere Tid irriteret mig, da jeg en Dag kom til William og saae den samme Scene gjentage sig. Jeg traadte ind af Døren, William fik i Hast Bogen gjemt, og jeg begyndte mine Operationer for atter at drage den frem for Lyset.

Jeg havde dennegang store Held med mig end tidligere. Ved en snild Krigslist fik jeg et Dieblif Williams Opmærksomhed bortvendt, og jeg havde allerede fat paa Gjenstanden for min Nysgjerrighed, da han pludselig opdagede det og hurtigt rev Bogen fra mig.

„Den Bog maa Du ikke see,“ sagde han og blev blussende rød i hele Ansigtet.

„Men nu vil jeg netop see den. Du giver Dig ud for at arbejde fra Morgen til Aften, og saa træffer jeg Dig næsten aldrig, uden at Du er fordybet i denne hemmelighedsfulde lille Piece. I den kan Du dog umulig finde Oplysning om den Farvethæori, over hvis Banstælighed Du for Diebliffet saa stærkt beklager Dig.“

„Det er netop der, at jeg maa studere den,“ svarede han.

„Umuligt; jeg troer Dig ikke.“

Han forsikrede mig gjentagende om Sandheden af hans Paastand, og jeg svarede med at bebreide ham hans Mangel paa Tillid og Nærværelse ligeoverfor mig.

„Nu vel, saa see da,“ sagde han endelig og rakte mig Bogen.

Jeg aabnede den hurtigt.

Tænkte jeg det ikke nok, det var i Drommene om Cousinen og ikke i Naturvidensskaben han fordybede sig. Indenfor det røde Chagrinsbind fandtes der kun et eneste tykt Blad Velinpapir, og paa det havde min forelskede Ven med den mest minutiose Omhu opklæbet den vilde Rose fra Sommeraftenen i Lysthuset. Dens lette røde

Leint var afbleget, men jeg saae dog oieblikkelig, at det var den samme: det ene af Kronbladene var plettet af Bloddraaben.

„Naa, paaftaaer Du saa endnu, at Du studerer Farvethoorier paa denne Rose?“ spurgte jeg.

„Ja.“

„Ja?“ gjentog jeg forundret, men min Vens mærkelige Paastand var alligevel sand. Denne eneste synlige Grindring om den lille nydelige lunefulde Froken Regina havde saa ofte og saa længe været Gjenstand for hans brømmende Betragtning, at den til Slutning havde konfunderet ham fuldstændig. Han havde været paa god Dei til at løse et af de vanskelige Problemer i sin Afhandling, men Blodpletten paa Rosenbladet gjorde det aldeles af med den Theori, han havde opstillet, eller bragte ham i ethvert Tilfælde til at tvivle saaledes paa den Argumentation, han hidtil havde fulgt, at han ikke kunde naae til noget endeligt Resultat.

„Det er Hjernesvind og Marrestreger,“ sagde jeg, men saavidt jeg kunde følge hans lærde Udvikling, syntes det i Virkeligheden, at hele den videnskabelige Bygning, han havde reist op, maatte strande paa denne ene lille Blodplet.

Jeg stod her aldeles magtesløs. „Niv Rosen i Stykker, kast den bort og arbeid videre uden at tænke paa den“ kunde jeg raade ham; men naar jeg drog Slutninger af alle andre Symptomer paa hans Forelstees Hestlighed, maatte jeg vide, at han neppe vilde ind-

villige i Tilintetgjørelsen af dette Afguds billede, og selv om den uhykkelige Rose forsvandt, vilde saa Sagen stille sig bedre? Var den mere end et tilfældigt Udtryk for, hvad der forstyrrede og forvirrede ham?

Ogsaa Vinteren var gaaet. Foraarets første Solstinsdage vare komne, de smaa Gadesælgerster bød dets første duftende Violer tilsalgs, og Alt begyndte at vaagne efter den lange Vintersøvn.

Jeg havde haabet paa denne Tid for min stakkels Ven. Jeg havde haabet, at den friske Luft skulde bære de thngende Tanker bort fra ham, at Foraarets vækkende Ebne skulde give ham Mod og Arbeidskraft tilbage. Men hans Sygdom syntes at være farligere, end jeg havde troet; der viste sig i ethvert Tilfælde intet Spor til Bedring.

Og Alt dette skrev sig maastee fra hans uhykkelige Geneerthed. Maastee. Jeg huftebe Udtrykket i Frosen Reginas Die, og jeg mindedes, hvorledes jeg næsten havde været overbeviist om, at Fætter og Cousine deelte hinandens Følelser. Var det virkelig saa sikkert, at jeg havde taget fejl?

Flere Gange havde jeg tænkt paa at strive til hende, fortælle hende om Williams Tilstand og forklare hende Nødvendigheden af, at der under alle Betingelser ikke fandt nogen Misforstaaelse Sted. Det begyndte mere og

mere at staae klart for mig, at mine Betænkkeligheder ved en saadan Indblanding maatte vige Pladsen for mine Pligter mod William, og jeg havde allerede besluttet at finde et Paastud, under hvilket jeg kunde aflægge Besøg paa Herregaarden for selv at tale med Cousinen.

Heldigviis blev dette unægtelig lidt preciaire Besøg gjort unødbvendigt.

Kunstudstillingen var nylig bleven aabnet. En Formiddag havde jeg faaet William med paa en lang Spadferetour i det smukke Foraarsveir, og da vi vendte tilbage fra denne, fik han Lust til at besøge Udstillingen. Jeg søgte selv alle Udveie til at adsprede ham, og det kunde derfor kun være mig kjært at følge med ham, saameget mere som jeg selv endnu ikke havde seet den.

Vi havde sat os ned i den forreste Sal og bladede i Katalogen for at see efter, hvad den kunde indeholde af særlig Interesse.

Pludselig saae jeg til min Forundring William stifte Farve og reise sig i stærk Bevægelse.

„Hvad er der?“ spurgte jeg.

„See,“ svarede han, rakte mig med rystende Haand Fortegnelsen og var i samme Dieblit forsvunden ind i de andre Sale.

Hvad gif der dog af min rolige, sindige Ven? Jeg havde aldrig før seet ham i en saadan Sindsbevægelse, og jeg forstod aldeles ikke dette Optrin, der kun havde været et Sekund, men indgjød mig en ubillaarlig Angst

for, at den sidste Tids Melankoli og Humeursyge skulde være slaaet over til at blive noget endnu langt Værre.

Jeg gjennembladede Katalogen for at udfinde, hvad der havde gjort denne besynderlige Virkning paa ham, og jeg fandt virkelig Forklaringen. Paa en af de sidste Sider opdagede jeg Froken Reginas Navn; hun havde for første Gang et Billede paa Udstillingen, og dette Billede forestillede — „en vilde Rosenbusk“.

Jeg opsogte Billedet og William, som havde sat sig foran det og var aldeles fortabt i Bestuelsen.

Da Froken Regina under bort Besøg paa Herregaarden viste mig sine Skizzer havde jeg ikke tvivlet om, at hun besad et virkelig Talent. Men dette Billede maatte alligevel vække min Forbauselse; det var ingen Begynderinde, som havde malet det, det skildtes en fuldt udviklet Kunstnerhaand. Disse Blomster vare saa levende og naturlige, at man næsten ikke forstod, hvorledes de vare komne ind i den gyldne Ramme, man saae deres Duft, Diet følte det vaagnende Liv i disse Smaaknopper, man syntes at spore Luftpustet, som streifede igjennem disse Blade, da de endnu zittrede for Malerens Blik.

Og nebe paa Jorden laa der en deilig, nyafplukket Blomst. Jeg kjendte den igjen; det var den samme, Froken Regina havde tabt, da Fenris forstrækkede hende hiin Sommeraften i Lysthuset. Paa et af de friske Kronblade bævede endnu Bloddraaben som en glimrende mørkerød Dugperle.

Jeg kom uvilkaarlig til at mindes det smukke Vers af André Chénier:

L'art ne fait que des vers, le coeur seul est poète.

Det var umuligt, at nogen Kunstner kunde have givet dette Billede disse varme, sande Farver, denne drømmende Poesi, hele dette forunderlige, stemningsfulde Liv, naar det ikke var malet under særegne Indtryk, naar denne vilde Rosenbust ikke havde vaakt eiendommeligt kjære Erindringer for Kunstneren selv. Froken Regina elskede sin Fætter; jeg nærrede ikke længer den mindste Tvivl om, at jeg havde forstaaet Udtrykket i hendes Die rigtig.

„Naa, min høistærede Ven, der var saa sikker i sin Sag,“ sagde jeg til William. „Tør Du endnu nægte, at Lieutenanten kunde have truffet et forlovet Par i Lyshuset, hvis en vis ung Mand ikke havde været aldeles utilgivelig bange for at sige, hvad han skulde sige?“

„Jeg er lykkeligere,“ hvidstede han, „end jeg fortjente at være.“

Williams Trængselstid er nu for længe siden overstaaet. Hans Cousins Billede bragte ham ikke alene Vissheden om hendes Kjærlighed og dermed Mod til endelig at tale, det bragte ham tillige Besvarelsen af det vanskelige Punkt i hans Afhandling. Allerede den næste Dag, da jeg atter gik op paa Udstillingen for at see

Maleriet, som William glædestraalende hen til mig og erklærede, at medens han havde siddet og betragtet den afplukkede Rose med Bloddraaben, var det med Et falden som Skjel fra hans Dine, og ved en af disse mærkelige, lykkelige Intuioner, som han med sin strenge videnskabelige Sands tidligere aldrig vilde troe paa, havde han pludselig følt sig fuldstændig klar over den Farvethæori, som næsten et heelt Aar igjennem havde voldet ham saa stor Bekymring. Afhandlingen blev nu hurtigt skreven, og da han meddeelte den gamle Amtmand sin Forlovelse, kunde han tillige meddele ham, at han havde vundet Universitetets Guldmedaille. Som han havde forudseet forsonede denne Esterretning hans Fader, og det saa fuldstændig, at Amtmanden i Honorar for Afhandlingen gav en Formue, der var tilstrækkelig stor til, at det unge nygifte Par kan leve sorgfrit og lykkeligt, han for sin Videnstabs og hende, og hun for ham og sin Kunst.

Legenden om Munken Eugenius.

Gjenfortalt af G. Keller.

Maar Fruentimmer, der ere baade smukke og hyndefulde, lade haant om disse Egenstaber for at glimre ved andre, saa har man til alle Tider seet dem aflægge Fruentimmerdragten og iføre sig Mandfolkeklæder. Det var ogsaa Tilfældet med en unge smuk og fornem Romerinde ved Navn Eugenia, men som derved indbillede sig i saa mangehaande Forlegenheder, at hun tilsidst — for at rebe sig ud af dem — var nødt til igjen at tage sin Tilflugt til sit naturlige Kjon.

Eugenias Fader var en romersk Adelsmand, der paa den Tid, da den christelige Lære begyndte at vinde Tilhængere, levede med sin Familie i Alexandria, hvor der allerede dengang var en Mylder af lærde Mænd og Philosopher. Hun fik derfor ogsaa en meget omhyggelig

Opdragelse, og hun forstod saa godt at drage Fordeel heraf, at man saae hende bestandig i Scholiasterens og Rhetorerens Skoler, ledsaget af to smukke jevnaldrende unge Menneſter, der fulgte hende som hendes Drabanter. De vare begge Sønner af en af hendes Faders Frigivne, vare blevne opdragne med hende og havde deelt hendes Studier.

Imidlertid blev hun den smukkeste Pige, der har været til i Verden, og hendes to Kammerater, der begge hed Hyacinthus, vare ligeledes smukke og velopdragne, og hvor man saae Eugenia, kunde man være vis paa, at Brødrene Hyacinthus ogsaa vare i Nærheden. Enten holdt de sig da bag efter hende i besteden Afstand, eller de sværmede som et Par Sommerfugle omkring hende paa de offentlige Spadseregange for at høre hende udtale sig om en eller anden lærd Materie, og det var da umuligt at have villigere Tilhørere end disse to unge Menneſter, thi de gabe hende Ret i Alting og lode hende altid beholde det sidste Ord. Alle Smaapoeterne i Alexandria skrev Elegier og Madrigaler til den unge Piges Ære, og de to Brødre Hyacinthus affrev dem regelmæssigt paa Guldtavler og bære dem bag efter deres Hersterinde.

Med hver Dag og hvert Aar blev hun smukkere og lærdere, og hun havde allerede begyndt at fordybe sig i Nyplatonikernes hemmelighedsfulde Labyrinth, da den unge Proconsul Aquilinus forelskede sig i hende og begjærede hende tilægte hos hendes Fader. Denne havde

en saadan Erbødighed for hende, at han til Trods for de Rettigheder, som de romerske Love gavede ham over Datteren, ikke vovede at tage nogen afgjørende Bestemmelse, men var nødt til, uagtet ingen anden Frier kunde maale sig med Aquilinus, at bede ham om at henvende sig til Datteren selv.

Eugenia paa sin Side havde forresten allerede længe lagt Mærke til ham, thi han var den mest fuldendte Cavaleer, der fandtes i Alexandria, og man sagde i Almindelighed om ham, at han havde baade Hoved og Hjerte. Ikke desto mindre modtog hun Proconsulen med rolig Værdighed midt imellem sine Muller og Pergamenter, og med sine to Uadstillelige hos sig. Den ene af dem var iført en himmelblaa Dragt, den anden en rosenrød, og selv bar hun en blændende hvid Dragt. En Fremmed vilde have været i Forlegenhed, naar man havde spurgt ham, om det var tre udvoxne Drengene eller tre unge Piger, han her havde for sig. Foran dette Tribunal fremstillede sig nu den mandige Aquilinus, alvorligt indhyllet i sin Toga; det vilde have været ham en let Sag under andre Forhold at udtale sig frit og aabent om sin Eidenstab for hende; men da han saae, at hun ikke engang brød sig om at sende de to unge Mennesker bort, satte han sig ligeover for hende paa en Stol og fremkom i korte og bestemte Udtryk med sin Begjæring; dog kostede det ham ikke lidt at overvinde sin Forlegenhed, thi Synet af hendes Deilighed og Gode overvælde ham næsten.

Eugenia horte paa ham med et umærkeligt Smil, og hun rødmede ikke engang, i den Grad var hun ved sin overlegne Mand istand til at beherske sig. Hun satte et alvorligt Ansigt op og svarede ham saaledes: Dit Onste, Aquilinus, at gjøre mig til din Hustru, baade hædrer og smigrer mig; men derfor bør jeg ikke tilføje Klogskab og Forstandighed, og det vilde jeg gjøre, hvis jeg strax gav efter for det første Indtryk, inden vi endnu have lært at kjende hinanden. Fremfor Alt fordrer jeg — hvis jeg skal gifte mig — at min Mand forstaaer mit aandelige Væsen, at han har Agtelse for mine Tilboieligheder og har Enst til at dele dem. Du er derfor velkommen, hvis Du finder Dig i at gjøre mig Selvstaaende i mine Studier, og hvis Du ligesom mine gode Kammerater her, vil hjælpe mig i min Forsten efter de Sandheder, der alene kunne gjøre os lykkelige. Paa den Maade ville vi snart see, om vi ere staaende for hinanden, saaledes som det sommer sig for Væsnere, der ere bestemte til ikke at vandre i Mørket, men i Enstet."

Aquilinus havde ondt ved at bekæmpe sin Brede, da han havde hørt hende tilende; ikke desto mindre svarede han med en Blanding af Rolighed og Stolthed. „Hvis jeg ikke havde kjendt Dig, Eugenia, havde jeg ikke indfundet mig her for at begjære Dig tilægtes og hvad mig angaaer, ja er jeg vel bekjendt saavel i Rom som i hele Provindsen. Hvis Du altsaa troer, at Du ikke kjender mig nok endnu, saa frygter jeg for, at Du aldrig

kommer til det. „Forresten er jeg ikke kommen for at begynde igjen paa at gaae i Skole; jeg kom for at søge mig en Hustru, og hvad disse to Børn angaaer, saa vilde jeg, hvis Du giver mig din Haand, begynde med at opfordre Dig til at sende dem tilbage til deres Slægtninge, for at de kunne blive til Nytte for deres Familie. Nu beber jeg Dig om at svare mig.“

Bed at høre disse Ord blev den smukke Philosoph saa blussende som en Nellike, og hendes Hjerte bankede voldsomt, da hun svarede: „Mit Svar er rede, siden dine Ord sige mig, at Du slet ikke elsker mig, Aquilinus! Det vilde forsaavidt være mig ligegyldigt, hvis det ikke altid var en Fornærmelse for en adelig og rig Romerinde, at man lyver hende op i Dinene.“

„Jeg lyver aldrig,“ sagde Aquilinus i en kold Tone. „Farvel!“

Eugenia vendte sig fra ham uden at gjengjælde hans Hilsen, og Proconsulen forlod langsomt Huset for at gaae hjem. Hun forsøgte igjen at tage fat paa sit Arbeide, som om der var Intet i Veien; men Bogstaverne dansede og hoppede, naar hun stirrede paa dem, og hun maatte bede Brødrene Hyacinthus om at læse for sig; men hendes Blod kogte, og hendes Tanker vare andenstedes. Hvis Aquilinus havde været den Æneste, der i hendes Dine kunde være værdig til at modtage hendes Haand, saafremt hun nogensinde vilde gifte sig, saa blev han nu en sand Anstødssteen paa hendes Wei, og hun kunde ikke taale at høre ham nævne. Proconsulen

derimod tabte i den første Tid reent Lysten til sine Forretninger, og han ægrede sig hemmeligt over den Galstab, at han ikke kunde lade være at tænke paa den smukke Bedant.

Meer end to Aar forløb nu, i hvilke Eugenia bestandig blev smukkere og smukkere. Ogsaa Brodrene Hyacinthus vare nu et Par smukt udvoxede unge Mennesker, men uagtet man i Byen begyndte at forarges over, at hun altid var i Selskab med dem, og uagtet der nu undertiden regnede flere satiriske Epigrammer ned over hende end erotiske Stanzes, kunde hun dog ikke bekvemme sig til at affebilde sin Gressvagt. Vilde det desuden ikke være en Indrømmelse til den hovmodige Frier, der havde bobet at stille dette Forlangende til hende? Han havde igjen fordybet sig i sit tidligere Forretningsliv og syntes slet ikke mere at bryde sig om hende. Imidlertid kastede han dog ikke sine Dine paa nogen anden Kvinde, og da han lod til slet ikke at tænke paa at gifte sig, dablede man ham almindelig, fordi en Mand i hans Stilling ikke maatte have Lov til at blive Bebersvend. Det var endnu en Grund for den stivsinde Eugenia til ikke at ville stille sig ved sine Ledsagere. Overhovedet fandt hun ligefrem sin Fornoielse i at trodse den offentlige Mening, sætte sin egen Dom over Andres og troste sig mod enhver Mistjendelse ved Bevidstheden om, at hun forte et reent og ustraffeligt Liv.

Imidlertid var hun paa ingen Maade lykkelig. Hendes to Ledsagere maatte være paa færde overalt; snart

sendte hun dem derhen og snart herhen, og med alt det værdisge hun dem undertiden ikke engang et Ord eller et Diekast. En smuk Morgenstund fik hun Lykt til at tage ud til et af sine Godser. Hun kjørte selv Hestene og syntes den Dag mere fordragelig end ellers; det var en klar Foraarsdag, Luften var frisk, styrkende og svangret af Bellugt, og Brodrene Hyacinthus vare glade over, at hun var i et saa godt Humeur. De kjørte netop igjennem en lille Forstad, hvor de Christne havde Lov til at holde deres Gudstjeneste. Det var Sondag, og fra et nærliggende Kapel trængte Psalmetoner til deres Dre. Eugenia standsede Hestene for at lytte, og hun hørte tydeligt de fromme Ord: „Mit Hjerte sukker efter Herren, som Hjorten efter frisk Vand. Min Sjæl tørster efter den levende Gud.“

Disse Ord rørte hende dybt. Den Ydmyghed og Gudhengivenhed, der baade i Ord og Toner her talte til hendes Sjæl, bragte alt det Lomme, Dpstruede og Forsængelige i hendes Væsen til at vige, og hun syntes med eet, at nu havde hun gjenfundet sig selv. Da hun kom til sin Villa, lukkede hun sig inde, iførte sig Mandfolkeklæder og gik saa hemmeligt bort med sine to Ledsagere, uden at Noget af hendes Folk havde seet hende. Hun gik lige til Klosteret, lod sig med sine Ledsagere melde hos Abbeden og bad ham optage dem iblandt Munkene, da de alle Tre havde besluttet at give Afkald paa alt Verdsligt og alene vie sig til Herren og hans Tjeneste. Da Abbeden havde hændent forskjellige

Spørgsmaal til dem, som hun, der var belæst og begabet meer end de Fleste, havde let ved at besvare tilfredsstillende, samthkkede han villigt i at optage dem i Klosteret.

Eugenia var en ganske usædvanlig fjon lille Munk, og under Navnet Broder Eugenius blev hun snart hele Klosterets Yndling. Brodrene Hyacinthus bleve nødte til ogsaa at krybe i Rutten, enten de vilde eller ikke, thi de vare saa vante til at rette sig efter hende i Alting, at det slet ikke faldt enten hende eller dem ind, at det kunde være anderledes. Forresten lod Klosterlivet til at bekomme dem vel; de førte nu et stille og fredeligt Liv og vare ikke nær saameget udsatte for Eugenia's Luner som tidligere. Broder Eugenius derimod undte sig ingen Ro hverken Dag eller Nat, og han kom snart i stor Anseelse for sin Værdom og Fromhed, og hans Ry bredte sig langt udenfor Klosteret. Han ombendte Høbninger, pleiede de Syge og Elendige, fortolkede den hellige Skrift med en ufjendt Skarpsindighed, saae med sit blege Marmoransigt og sine kulsorte, ildfulde Dine ud som en Erkeengel og endte med, at Abbeden paa sit Dødsleie udnævnte ham til sin Efterfølger, saa at den kloge og smukke Eugenia paa eengang kom som Abbed til at regjere over et halvt hundrede stikkelige, dovne og velnærede Munke.

Smidlertid havde hendes Fader, efter at Datteren og hendes to Vedsagere paa en saa ubegribelig Maade vare forsvundne, adspurgt et Drakel, der gav det Svar,

at Eugenia var bleven optagen blandt Guderne og forvandet til et Stjernebillede. Præsterne vare ingenlunde misfornøiede med, at de kunde fortælle de Christne, at der endnu stete Mirakler. Man gjorde sig endog den Fornøielse at udpege paa Himlen en vis Stjerne, ledsaget af to mindre Drabanter, som det nye Stjernebillede, og Beboerne af Alexandria stode stille paa Gaderne eller trøb op paa Terrasserne ved deres Huse for at betragte det, og ikke saa Faa, der erindrede sig endnu den smukke Eugenia, stirrede paa det med Opbyggelse eller fulgte med vaade Blik dets Bane paa Nattehimmelen.

Ogsaa Aquilinus stirrede op paa Stjernerne, men han rystede paa Hovedet og syntes slet ikke overbeviist. Til Gjengjæld troede hendes Fader desto stærkere paa dette Mirakel, ja han broutede endogsaa af den Hæder, der var bleven hans Datter tilbeel, og bragte det tilsidst saa vidt ved Præsternes Hjælp, at der skulde reises en Statue for Eugenia og vises hende guddommelig Ære. Aquilinus, til hvem man maatte henvende sig om Tilbedelsen til at opreise Statuen, gav sit Samtykke, men paa det Vilkaar, at Statuen virkelig kom til at ligne hende, som den skulde forestille. Dette var nu ingenlunde vanskeligt, da der allerede forud eksisterede en Mængde Buster og Medailloner af den smukke unge Pige. I Forhallen til Minerbas Tempel blev der nu opstillet en Statue af hende af det hvideste Marmor. Denne Statue kunde roligt udfordre Kritiken, thi trods

den slaaende Lighed var den et i enhver Henseende idealt Kunstværk, som maatte vække Beundring hos Alle.

Da Munkene i Eugeniøs Kloster horte Tale om denne Statue, bleve de yderst opbragte og betragtede den kun som et nyt Afgudsbillede, der var blevet opstillet af Hedningerne; men deres Brede gik især ud over den stakkels Eugenia: hun var en lumpen Gjoglerste og Bedragerste, et Djævelens Barn, der var sat ud paa at fange Sjæle, hed det ved Middagsbordet, og den Ene overbød den Anden i at overvælde hende med de plumpeste Sjælssord. Brødrene Hyacinthus, der fortørnedes over at høre al denne løse Tale, saae et Par Gange spørgende hen til Abbeden, men fik et Vink, at de skulde tie, thi Eugenia betragtede hele denne Scene som en velfortjent Straf for sin tidligere Forsyndelse.

Ud paa Natten stod hun imidlertid op fra sit Leie, tog en tung Hammer med sig og forlod Klosteret med hurtige Skridt for at ile hen og knuse dette Afgudsbillede. Hun naaede uden Hindringer hen til det glimrende Kvarter, hvori Templerne, de offentlige Bygninger og de rigeste Privathuse fandtes, et Kvarter, som hun kjendte saa godt fra sin Barndom og Ungdom. Hun mødte ikke et levende Væsen paa sin Vej, men idet hun ilede op ad Marmortrinene, kom Maanen frem over de skinnende Marmorbygninger og kastede sin hvide Glands ind imellem Forhallens Stotter. I dette Dieblis saae Eugenia sit Billede, hvidt som den nyfaldne Snee, indst tilhølet i et sølberigt Draperi, med smilende Mund og

og Bliffet vendt imod Himlen. Hun nærmede sig ivrigt og løstede allerede Hammeren; men da hun kunde stjæle Marmorets Træk, gik der en let Gysen igjennem hende, Hammeren sank ned, og uden at vide af det kom hun til at fordybe sig i Bestuelsen af dette Speilbillede, der ligesom holdt hende ubarmhjertigt hele hendes Fortid for Die. Sorg, Fortrydelse og Anger bemægtigede sig hendes Sjæl, og hun syntes sig selv ligesom forjaget af et Paradis, som hun ikke mere skulde betræde. Billedstøtten afflorede ligesom for hende hendes sande Natur, som hendes Bedanteri og Forsængelighed saa længe havde forvasket, og der opstod for første Gang en Tvivl hos hende, om hun alligevel ikke havde forfeilet sit Kald og sin Bestemmelse.

Pludselig trængte hurtige Skridt hen til hendes Dre; Eugenia skjulte sig bag en Søile og saae en hoi, ung Mand træde nærmere. Det var Aquilinus. Han blev staaende længe foran Statuen, hensunken i Betragtning; derpaa stngede han den ene Arm om dens Hals, trykkede et Kys paa dens Marmorlæber, hyllede sig ind i sin Kappe og forsvandt, som han var kommen. Eugenia skjælvede og det saa stærkt, at hun mærkede det selv. Fortørnet paa sig selv søgte hun at bekæmpe sin Behægelse og løstede igjen Hammeren for at knuse dette Billede, der vakte saadanne Tanter hos hende; men — istedenfor at udføre sin Hensigt trykkede ogsaa hun under hebe Taarer et Kys paa den marmorkolde Mund og fjerne sig hurtigt. Med et tungt Hjerte og

under Suf og Laarer sneg hun sig ind i sin Celle. Hun faldt først i Søvn henad Morgenstunden og forsømte for første Gang at indfinde sig til Morgenmessen.

Munkene, der vidste, hvorlænge deres Abbed i Regelen vaagede ud paa Matten, vilde ikke forstyrre hans Søvn, men tilsidst bleve de dog nødte til at vække ham, thi en rig Enke, om hvem det hed, at hun laa farlig syg, havde begjert hans aandelige Trøst. En saadan Kunde vilde Munkene ikke lade gaae fra sig, og de stundte sig derfor at vække Eugenia. Hun begav sig strax paa Veien, men endnu i en forunderlig urolig og feberagtig Stemning, og hendes Kinder, der ellers vare saa blege, blusfede endnu ved Tanken om den natlige Scene. Da hun kom hen til Enken, satte hun sig ved hendes Side og begyndte at tale fromt og christeligt til hende; hun troede nemlig, at det var en bopfærdig, angerfuld Synderinde, hun besøgte, men anede allermindst, at det var en Kvinde, der fortæredes af en vild og ukhdfst Kjærlighed til hende. Den unge Enke kysfede heftigt hendes Hænder, slyngede sin Arm om hendes Nakke, og inden Eugenia endnu kunde komme sig af sin Overraskelse, trykede hun hende det ene glødende Kys efter det andet paa hendes Læber. Forgjæves søgte Eugenia at befrie sig for hendes Favntag, thi Enken var stærkere end hun; men da Eugenia tilsidst tabte Taalmodigheden, rev sig løs med Magt, overøste hende med Bebrejdelser og vilde til at tage Flugten, greb Enken

til det samme Middel som Potiphars Hustru, streg om Hjælp, kaldte sine Tjenestefolk til, hylede, streg og skabte sig for sit Lyende, som om det var den samvittighedsløse Munk, der havde villet efterstræbe hendes Dyd. Den stakkels Eugenia, der blev som forstenet over disse Bestyldninger, vidste ikke, hvad hun skulde gribe til og søgte sin Frelse i Flugten, forfulgt af Tjenestefolkenes og de Tililendes Stjælsord og Forbandelser. Den hevn-gjerrige Enke lod det imidlertid ikke blive derved, men, fulgt af den hele Escorte, ilede hun hen til Proconsulen Aquilinus for at anklage Abbeden og fordre ham afstraffet. Denne blev ogsaa høilig opbragt over saa stammelig en Misgjerning, lod paa Dieblirket Klosteret omringe af Krigsfolk og Abbeden og samtlige Munke bringe for sin Domstol. — „Det er Taffen, fordi man taaler Eder, I stammelige Hylere!“ sagde han til dem i en streng Tone. „Fordi vi tillade Eder at dyrke Eders Gud, værre I vore Fruentimmer og snige Eder som glubende Ulve omkring Faarestalden. Det har I neppe lært af Eders Mester, hvem jeg hviagter langt mere, end I agte ham, I stammelige Bedragerere! I ere ikke andet end en Flok stamløse Kjæltringer, der pynte sig offentligt med et smukt Mavn, for at kunne synde i Stilhed. Forsvarer Eder mod denne Anklage, hvis I ere istand dertil.“

Den forræderiske Enke gjentog nu hele sin løgnagtige Fortælling, afbrudt af fremhylede Taarer og Sukke. Da hun var færdig og tilfids med et Udtryk

frænket Blufærdighed indhyllede sig i sit Slor, saae Munkene forstrækkede paa hinanden, derefter paa Abbeden, om hvis Ustyrbighed de vare overtjede, og endelig løfede de Alle tilhobe deres Stemmer for at gjendrive denne skammelige Anklage. Men til deres Ulykke var det ikke blot Thyndet, men ogsaa forstjellige Naboer og Uvedkommende, der havde seet Abbeden sonderknust og forvirret flygte ud af Huset, og som nu i god Tro vidnede imod ham. De stakkels Munkene, der ikke vidste, hvad de skulde gribe til, vendte sig nu Alle om til Abbeden, der stod taus og tankesuld midt iblandt dem. Eugenia befandt sig ogsaa i den misligste Stilling af Verden, thi forraadte hun ikke, at hun var et Fruentimmer, vilde hun komme til at bukke under for den falske Anklage, der var reist imod hende; men forraadte hun det, saa vilde Stormen bryde løs over Klostret, og man vilde neppe lade Steen paa Steen, naar det rygedes, at et Kloster med saa og saa mange Munkene havde haft et ungt Fruentimmer til Abbed. Denne Frygt og denne Uvisshed vilde neppe have faaet Bugt med hende, hvis hun havde følt sig aldeles reen og styldfri som tidligere, men den foregaaende Natz Hændelser havde bragt hende til at see tydeligere i sit Hjerte end nogensinde tidligere, og hvad hun havde seet der havde paa en mærkbarlig Maade berøvet hende hendes tidligere Mod og Fortrøstning.

I det Dieblif, Aquilinus opfordrede hende til at tale, erindrede hun sig dog med eet al den Kjærlighed,

han tidligere havde haaret til hende og det gav hende igjen noget Haab. I en besked og hvissende Tone erklærede hun, at hun var uskyldig, og at hun vilde bevise det, hvis Proconsulen vilde have den Naade at høre hende i Curum. Uden at vide hvorfor, blev Aquilinus bevæget ved at høre denne Stemme, og han erklærede sig strax villig til at høre, hvad hun havde at betroe ham. Eugenia blev nu fort ind i de indre Gemakker, men aldrig saa snart var hun alene med ham der, før hun slog Hætten tilbage og sagde til ham: „Jeg er den Eugenia, som Du engang har begjert tilægte.“

Han kjendte hende ogsaa strax og sølte sig overbeviist om, at det var hende; men samtidig forarsagede det ham en stor Sorg, og Stingsygen betog ham ganske, naar han tænkte paa, at den, der nu paa en saa vidunderlig Naade var gjenfunden, stod for ham i Stikelse af en Kvinde, der i Aar og Dag havde levet sammen med et halvhundredes Munke. Han bekæmpede dog sine Følelser, og idet han kastede et forstødt Blik paa hende, lod han, som han ikke kunde fæste nogen Lid til hendes Ord. „Det er muligt, at Du ligner denne Affindige,“ sagde han, „men derom er der ikke Tale i Diebliffet. Hvad jeg allerførst maa vide er, hvorledes Du har opført Dig imod den Enke, der har ladet Dig stævne for min Dom.“

Eugenia, der blev forstrækket over denne Tone, fortalte ham nu frygtsomt og skjælvende Alt, hvad der var foregaaet, og af hendes Ord og Udsærd var det Aquilinus

tydeligt, at Entens Anklage var falsk, og at hun var fuldkommen uskyldig. Imidlertid svarede han dog med en paatagen Kulde: „Men hvis Du virkelig er den Eugenia, Du siger, paa hvad Maade er Du da bleven Munk, og hvad har været din Hensigt?“

Dette Spørgsmaal bragte hende til at rødme, og og hun saae forlegent ned for sig. Ikke desto mindre solte hun dog en vis ubestemt Fornøielse ved at staae Ansigt til Ansigt med ham og kunne tale med ham om sin Fortid. Hun lod sig derfor heller ikke længe bede, men fortalte simpelt og naturligt Alt, hvad der var hændet hende ligesaa den Dag, da hun var forsvunden. Denne Fortælling mishagede ingenlunde Aquilinus, ja han havde endogsaa ondt ved at stjule sin Glæde over igjen at være sammen med den smukke Eugenia. Han bekæmpede imidlertid sin Utaalmodighed, for at drive den Prøve, han satte hende paa, til det Yderste, og for derefter at kunne bedømme, om hun endnu var den samme rene og pletfrie unge Pige, som han tidligere havde kjendt. „Alt det sagde han, er meget godt opfundet; men ihvorvel den Person, Du udgiver Dig for, i mange Henseender var et besynderligt Væsen, saa vilde hun dog aldrig have indladt sig paa et saa forunderligt Eventyr; den virkelige Eugenia vilde hellere have taget Floret, det er jeg vis paa, thi hvad Tilfredsstillelse stulde det være for en forstandig og kundskabrig ung Pige at leve i saa lang Tid sammen med et halvt hundrede døvne og ubidende Munke? I mine Dine er Du derfor kun en

lille stjæggelos Bedrager, og Alt, hvad Du fortæller mig, indgyder mig slet ingen Tillid. Forresten er der vist den Eugenia, som Du taler om, guddommelig Vre, hun er optagen blandt Stjernerne, og hendes Statue er opreist i Minerbatemplets Forhal; vogt Dig derfor, at Du ikke kommer til at angre, at Du saaledes forhaaner hende!"

— Jeg veed, at denne Statue er opreist, og jeg veed ogsaa, at en Person forrige Nat sneg sig ind i Minerbatemplet og kysede den," sagde Eugenia med et ubestribeligt Blik paa Aquilinus, det stod, som han var falden fra Stjerne. „Hvorledes er det da muligt, at den samme Mand nu kan ville pine Originalen?"

Det lykkedes Aquilinus at beherske; sin Bevægelse han lod, som om han ikke forstod denne Hentydning og sagde i en kold og afgjorende Tone: „Alt, hvad Du siger, nytter Dig ikke, thi jeg troer ikke paa, at Du er et Fruentimmer. Bered Dig derfor til at høre din Dom, thi dine Forklaringer og dine Udflugter tilfredsstille mig ikke."

„Nu vel da! saa hjælpe mig Gud!" udbrød Eugenia og rev Munkeskutten af sig, men idetsamme blegnede hun som en hvid Rose og sank afmægtig om, overvælbet af Skam og Fortvivlelse; men Aquilinus opfangede hende i sine Arme, trykkede hende til sit Hjerte, svøbte hende ind i sin Kappe, og med Taarer i Dinene bar han hende ind i det tilstødende Bærelse. Her lagde han

hende paa et prægtigt Seie, indhyllede hende lige til Hagen i dets Purpuræpper, knæbode hende og gif ud af Stuen, idet han omhyggeligt lukkede Doren efter sig. Han tog Munkeskutten med sig og vendte tilbage til Mængden, der ventede paa ham, og talte som følger:

„Hvilket forunderligt Eventyr! Disse Munke ere uskyldige og kunne gaae bort i Fred. Deres Abbed var en ond Mand, der uden Tvivl var udsendt for at føre dem i Fordærvelse. Her er hans Kutte! Bevar den til Erindring om denne Begivenhed, thi efter at han havde forandret Skikkelse for mine Dine, forsvandt han uden at efterlade noget Spor. Hvad denne Enke angaaer, der har forsøgt paa at fordærve Eder ved Hjælp af denne Dæmon, saa er hun mistænkt for Hexeri og vil blive kastet i Fængsel. Gaaer nu til Eders Hjem Allesammen og værer glade over, at disse onde Bestræbelser fik saadant et Udfald.“

Enken blev dobbeltglad, da hun hørte disse Ord. Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder, og hele hendes Udfærd vidnede tilstrækkeligt om, at hun solte sig skyldig; men Munkene vare glade over deres Seir og vendte fulde af Taknemmelighed tilbage til Klostret med Abbedens Kutte, uden at ane, hvad for en fin og ædel Plante, der havde været skjult under dette fæle, hæslige Hylster. Aldrig saasnart vare de borte, for Aquilinus kaldte paa en gammel Tjener, der var i Besiddelse af hele hans Tillid, og med ham ilede han nu ud i Byen for at

kjøbe en Mængde smukke og kostbare Fruentimmerdragter, som Tjeneren hemmeligt bragte hjem til hans Bolig.

Proconsulen selv traadte sagte ind i det Bærelse, hvor han havde ladet Eugenia blive tilbage, og hvor hun sov endnu saa fredeligt og trygt, som kun den sover, der har No i sit Sind og intet Ondt at bebreide sig. Han kunde ikke tilbageholde et Smil, naar han saae paa hendes kort aflippede Haar og Tonsuren paa Tæssen, og enten han vilde eller ikke, maatte han lade sin Haand glide hen derover. Derved vaagne de hun og saae sig forundret omkring. „Vil Du nu være min Kone?“ spurgte han i en blid Tone, hvortil hun hverken svarede Nei eller Ja, men Leppet forraadte, at hun skjælvede ved dette Spørgsmaal. Et Dieblik efter bragte Aquilinus hende Fruentimmerklæder og Brydelsér — Alt, hvad der behøvedes til en fuldstændig Omklædning — og lod hende derpaa alene.

Endnu samme Aften, da det begyndte at blive mørkt, bragte han og den gamle Tjener hende ud til en af hans Villaer, der laa ensomt og fortryllende i en lille Skov. Der bleve de gifte i al Stilhed, og deres Lykke var saa fuldstændig, at de ikke mere tænkte paa det Forbigangne. Aquilinus offrede Dagen til sine Forretninger, men saasnart Aftenen kom, ilede han ud til hende. Naar det var Regn eller Storm, og hans kjære Eugenia ikke kunde komme udenfor Døren, red han gjerne endnu tidligere ud til hende for at opmuntre hende efter Evne. Hun for sit Bedkommende studerede

nu en Hustrues Pligter og hvad der overhovedet kan gjøre et Egtekab lykkelig med den samme Iver og Æhst, hvormed hun tidligere havde kastet sig over Philosophien og den christelige Afse. Da hendes Loffer vare voxede ud og igjen volgebe om hendes Pande og Hals, bragte Aquilinus sin Elstede til hendes Forældre, og deres Bryllup hoitideligholdtes nu med overordentlig Pomp. Faderen blev rigtignok lidt ubehagelig overrasket ved at gjenfinde i sin Datter ikke en Guddom og et Stjernebillede, men et Menneſte som alle andre, der var dødelig forelsket i sin Mand, og det var ikke uden en hemmelig Sorg, at han saae hendes Statue blive borttagen af Tempets Forhal; imidlertid trostede han sig dog, da han saae, at hans Datter med hver Dag blev mere elstværdig og fortryllende, end hun nogensinde havde været. Aquilinus lod Statuen faae en Plads i sit allerfinckteste Værelse, men det faldt ham ikke tiere ind at kysse den, thi han holdt sig nu til det, der var bedre.

Da Eugenia havde gjort tilstrækkelige Fremstridt i Kunsten at elske, tog hun fat paa andre Studier og gav sig nu til at omvende Hedninger til Christendommen, og hun havde ingen No, før Aquilinus offentlig var gaaet over til dens Lære. Legenden fortæller os ogsaa, at hele Familien vendte tilbage til Rom, dengang Valerian, der var en Fjende af de Christne, kom paa Thronen, og at Eugenia, da Christenforfølgelserne begyndte, blev en stor Martyr og gjorde mangfoldige Mirakler, inden hun døde. Det Herredomme, hun ud-

øvede over Aquilinus, var saa stort, at han tillod hende at hente Brødrene Hyacinthus fra Alexandria til Rom, hvor de ligeledes fandt Martyrbøden. I en Sarkophag i Katacomberne har man fundet deres Rester liggende som to Mandkæjerner i den samme Skaf.

Var det virkelig saa galt?

Et Indlæg mod Orla Lehmanns „Kjøbenhavn
i Frederik den Sjettes Dage.“

af

H. P. Holst.

Det er uden Tvivl gaaet Mange ligesom mig, at de med Begjerlighed have grebet efter det nylig udkomne første Hefte af Orla Lehmanns efterladte Skrifter, for igjennem det Skrevne at fuldstændiggjøre Billedet af en Personlighed, der, enten man har holdt af ham eller ikke, absolut er en af de interessanteste Fremtoninger i den nyere Tid. Den, som med dette Hensyn for Die gjennemlæser hvad der her er udkommet, vil heller ikke føle sig stuffet. Allerede de to første Afsnit: „Min Slægt“ og „Min Barndom“ saavel som den paafølgende Skilbring af Studenterlivet indeholder ikke saa faa Træk,

der behjse og forklare Meget i hans paafølgende Liv, der ellers vilde være dunkelt. Paa samme Tid glæder man sig over hans raske og livfulde Pen, der har de samme bestikkende Egenstaber som tidligere hans Tale, og denne Glæde culminerer, naar man paa de følgende Blade træffer paa den rask stizzerede Portraitgruppe af bekjendte og berømte Personligheder, som han paa sin Reise i Nordtydskland gjør Bekjendtskab med. Hans første Reise i Italien er ihgtig og efterlader intet Billede; desto interessantere er hans anden italienske Reise, fordi den, i de første Dage af 1848, falder sammen med det Udbrud af den italienske Revolution, som man længe havde forudseet. Lehmann følger Eruptionen med en aandeløs Hastighed; i enhver By, han kommer igjennem, seer han et nyt Krater aabne sig, og for hans letvalte Phantasi staaer allerede hele Halvøen i Flamme. Da faaer han i Pisa Esterretningen om Christian den Ottendes Død, og l'alta Italia og dets Skjæbne bliver ham paa eengang noget Fremmed og Tilbagelagt, som han seer paa med Uegnyldighed. Alle hans Tanker dreie sig nu om Hjemmet og den Fremtid, det gaaer imøde; han læser „den nye Konges i tydsk Cancellistil „sammenvredne Proclamation og Borgerrepræsentanternes „bøvlamme Adresse. Hvor tyndt, hvor fattigt lod ikke „dette! Hvad vilde det blive for en Frihed, som Carl „Moltke og Orsted skulde føre i Pennen? Hvorledes „skulde den stakkels Frederik den Syvende kunne magte „Slesvigholstenerne?“ Alt det løber rundt i hans Hoved

og lader ham hverten Raft eller Ro; hans syge Rone, der veed, at „hun har ham kun tillaans“, opfordrer ham selv til stynsomt at vende hjem, og stiondt de søle Begge, at det „maastee er en Affted for Livet“, siger han hende Farvel, thi Diebliffet er kommet, da han skal forlade Tilstuerbænken og selv stige op paa Scenen. Hele denne Skildring er fuld af Liv og Varme og bæres af en Folelse, der baade er sand og berettiget, selv om en god Smag nok kunde have Et og Andet at indvende imod den Form, hvori den udtaler sig, og hist og her maa finde Udtrykket mere søgt og pretieust end simpelt og naturligt. Dette er overhovedet den Svaghed, der klæber ved Lehmanns Stil i det Hele, ligesom et sundt dansk Dre ogsaa i hans Tale jevntlig maatte finde fremmede Accenter, som man havde ondt ved at forsonse sig med. Jeg anfører dette ikke som en Bebreidelse, thi Lehmanns Stil har saamange smukke og tittalende Egenstaber, at man nok kan tilgibe den Noget; men jeg bemærker det kun, fordi jeg har truffet paa Folk, der ere saa beshynderlige, at de netop i denne Svaghed hos Lehmann have troet at see hans Styrke.

Det skulde dog ikke have fremkaldt nogen Indsigelse fra min Side, hvis der ikke i det foreliggende Hefte — som Tilgift til det meget virkelig Gode, det indeholder — havde været knyttet en Artikel, som ikke tør staae uimodsagt: det er det sidste Affnit, der handler om „Kjøbenhavn i Frederik den Sjettes Dage.“ Jeg er ikke nogen eensidig laudator temporis acti, jøler

mig heller ikke særlig kaldet til at være Defensor for Frederik den Sjette og hans Tid og vilde i ethvert Tilfælde hellere optaget Handfsten i Lehmanns levende Live end nu, da han er død og borte; men til det Brængvilde, han her opstiller af en Tid, som jeg har omfattet med Barme, og som endnu, til Trods for alle Omstiftelser, staaer for mig i en smuk og venlig Betragtning, vil jeg ikke tie.

Jeg veed ikke, om det er gaaet Andre ligesom mig, men ved at læse dette lange Synnderegister, ved at see denne Sværm af satiriske Pile, der udsendes som en Sky over det stakkels Kjøbenhavn for fyrgethve Aar siden, over Frederik den Sjette og hans Mænd, over Kunstens og Literaturens daværende Tilstand, kom jeg uvilkaarlig til at tænke paa nogle Repliker i Capriciosa, hvor Kaka-due søger at overbevise Ole Raninstof og hans Kone om, at de ikke har levet saa lykkelig sammen, som de troe, og bliver ved med det saalænge, til den gamle Gertrud udbryder grædende: „Ja, Fatter, vi maae dog have været meget ullykkelige!“ Er ikke Situationen ganske den samme? Jeg og mine Samtidige, hvis egentlige Udvikling falder i den sidste Tredeedel af Frederik den Sjettes Regjeringstid, vi bildte os dengang ind, at vi vare meget lykkelige, vi vare glade over, at vore Studenteraar faldt under et mildt og faderligt Regimente, i en Periode, der vel i politisk Henseende var en fuldstændig Ustydighedstilstand, men som til Gjengjæld holdt os Idealet for Die gjennem en Kredt af store og

berømte Mænd, der desværre nu ere borte, ja Flere af os ere maaskee saa ensfoldige at mene endnu, at vi dengang ikke blot vare lykkelige, men at det var den lykkeligste Tid, vi har levet — og saa kommer Katadue i Skikkelse af en af vore egne Samtidige og fortæller os, at det er Lant og Indbildning det Hele, at det var en jammerlig Tid, vi tænke tilbage paa, og at Factum er, at vi Alle tilhøbe have været meget ullykkelige. Det var nu meget nedslaaende, hvis det var saaledes, men jeg troer nok at turde paastaae, at det storter paa Beviset.

I den Henseende er det strax meget behageligt, at det ikke er den unge, livligt begavede Student Orla Lehmann, der giver Kjøbenhavn paa Frederik den Sjettes Tid saadant et Studsmaal. Ivertimod, jeg er vis paa, at hvis Nogen dengang havde vovet at fremstille Kjøbenhavn som en mørk, uhyggelig, stinkende, hedsommelig Philisterby, uden Opsving, uden Næring for Aanden, omgivet af et „mare clausum“ og af Volde, udenfor hvilke der „var Intet, som var Dmlale værd,“ — saa vilde Lehmann have været den Første til at stille sig i Stranken, og han vilde da — paa Grund af sin raske og ildfulde Charakter — have skrevet en Apologi for Byen, der havde havt en ganske anden Berettigelse end dette silbigfødt Angreb. Jeg kalder det silbigfødt, thi Lehmann begynder selv med at fortælle os, at der nu, da han skriver dette, allerede er forlobet fyrgetyve Aar, siden han blev Student — eller med andre Ord — og det er hans Undskyldning — det er skrevet paa en Tid,

da hans Blik sandsynligviis allerede var sløvet af Sngdom og af Mismod. Jeg slutter det deraf, at der i den hele Fremstilling er en Bitterhed, en Irritation, som ellers vilde være uforklarlig, naar Talen er om Ting, der ligge fyrgethve Aar tilbage.

Det er nu tre Aar siden, at mine Universitetskammerater og jeg ogsaa feirede vort Fyrgethveaarss-Jubilæum som Studenter. En af vore Commilitoner, en Mand, som i Smag, Kundskaber, Dannelse og Begavelse idetmindste ikke staaer tilbage for Lehmann, havde, forunderligt nok, valgt sig det samme Emne til at tale om. Han stildebrede os Kjøbenhavn, saaledes som det saae ud, da vi kom til Universitetet, og han gjorde det saa lunefuldt og vittigt, at vi Alle morede os kosteligt, men tillige saa smukt og gemhytligt, at ikke Een kunde tage ham det ilde op. Ivertimod vi loe Allesammen, og vi loe af de samme Svagheder og Forkeertheder, som vi allerede dengang havde leet af; men derfor faldt Ingen af os paa at betragte Kjøbenhavn som et Ravnkrog — og det vilde ogsaa have været høist uretfærdigt. Sandheden er, at Kjøbenhavn ogsaa dengang — til Trods for Drla Lehmann — var en meget smuk By, ja relativt fortjente den dette Navn maaskee endnu bedre dengang end nu, da saamange andre Byer i den Retning har gjort Kæmpestridt, medens Kjøbenhavn kun er humpet bag efter. Jeg havde Leilighed til at dømme derom i Gjærningen, da jeg strax efter Frederik den Sjettes Død første Gang reiste udenlands. Det er vist,

at vi dengang hverken havde Gas- eller Vandværker, at Byens Porte lukkedes Kloften tolv om Natten, at det var et pudseerligt Syn at see en „Gefreiter“ og to Mand bringe Nøglerne ud til Amalienborg, at Kongens Nytorv og St. Annaplads vare kummerligt brolagte, at Accisevæsenet undertiden generede baade Kjørende og Gaaende, og at Bagterpibernes Triller ingenlunde vare behagelige; men det var Ulemper, der i al Fald kun vare ærgerlige og komiske, og enhver anden stor By havde lignende og endnu værre — jeg vil kun anføre, at man i München blev mulkteret, naar man røg Cigar paa Gaden, at jeg i Palermo nær var bleven arresteret, fordi jeg paa piazza reale ikke vilde tage Hatten af for en Statue af Philip den Fjerde, og at man i Syracus efter Solnedgang hverken kunde komme ind i Byen eller ud af den!

Endnu uretfærdigere er Lehmann, naar han taler om Kunstens Tilstand paa den Tid. Naar man læser hvad han skriver derom, skulde man troe, at man var i Abdera og ikke i den By, som man netop paa Frederik den Sjettes Tid havde givet Tilnavnet Nordens Athen. „Den kongelige Malerisamling,“ siger han, „bestod dengang i en Række middelmaadige Stykker, som under tilbeels falske Navne vare ophængte i en lang smal Gang over det store fgl. Bibliothek.“ Man har ondt ved at troe, naar man læser disse affeieude Udtryk, at der ved denne „Række middelmaadige Stykker“ menes saagodt som Alt, hvad der i det nuværende Billedgaleri repræsenterer

den italienske, flamske, hollandske og gammeltydske Kunst, deriblandt Luinis hellige Catharina, Holbeins Luthspiller, Eberdingens og Ruyssdaels Landskaber og saamange andre fortræffelige Arbeider, som ethvert Galeri i Europa vilde betragte som en Prydelse. Føie vi nu hertil Etatsraad West's Samling, som han ikke omtaler, den fortræffelige Moltkeske Samling, som han ligeledes forbigaaer, Kunstacademiets Antikafstøbninger og de Thorvaldsenske Værker i Frue Kirke*), saa seer man, at fattigdommen i den Retning dog ikke har været saa stor. Dvertimod, naar man husker paa, at Thorvaldsen allerede i August 1837, efter Collins indtrængende Forestillinger, havde testamenteret sine Kunststatte til Kjobenhavn, og at Frederik den Sjette strax havde givet Pladsen til Museet, saa kunde man maaskee snarere paaastaae, at vi siden den Tid — med al Anerkjendelse af hvad der af yngre Kunstnere er præsteret — ikke ere blevne synderligt rigere. Derimod skal det villigt indrømmes, at Afdgangen til at see og studere disse Kunststatte er ved Thomsens, Høynens, og Thieles Bestræbelser i den senere Tid bleven lettet ganske overordentligt.

Naar man skildrer en bestemt Tid, kan man forsynde

*) „Frue Kirke,“ siger han, „hvor man med Krudt havde sprængt de mægtige Piller og Hvalvinger for at give Plads for Bygmester Hansens Træspiler og Træloft, var endnu ikke færdig.“ Dette er ikke korrekt, thi Kirken blev taget i Brug til Gudstjeneste den 7de Juni 1829, altsaa ti Aar før Frederik den Sjettes Død.

sig imod den baade ved det, man siger, og ved det, man springer over. Det Sidste gjør Lehmann i en paafaldende Grad sig sthyldig i, hvor han kommer til at tale om Musikken. Ved at læse de saa Linier, han kaster hen om dette Thema, skulde man troe, at Musikken paa den Tid var sunken ned til et privat Dilettanteri. Han fortæller, at der havde dannet sig „en Forening for Musikens Udbredelse,“ hvori Mægler Gerson var Sjælen, men at den gik ind, og at Musikforeningen, „som under Gades Ledelse har vundet et saa høit Standpunkt,“ er af silbigere Datum *) — men han har ikke et Ord om Kuhlau og om Weyse!

Ligesaa let, for ikke at sige letfærdigt, gaaer han hen over Literaturen. Dehlenschlägers Muse var bleven mat, Rusen for Heibergs Baudeviller var ikke af lang Varighed, H. C. Andersens første Forsøg fandt ikke den bedste Modtagelse, Christian Winther skrev Digte, som han kalder „nydelige,“ Ingemann skrev Romaner for Børn og barnlige Sjæle, Fru Gyllembourgs, Saint Aubains og Steen Blichers Skildringer havde deres Værd, men „det var ikke nok til at fylde og løfte en Tidsperiode.“ Ikke synnderligt bedre gaaer det Theatret. „Stjondt det raadebe over ubmærkede Kræfter,“ siger

*) Dette er ligesaa korrekt, som hvad der ovenfor er sagt om Frue Kirke. Musikforeningen blev stiftet paa Weyses Fødselsdag den 5te Marts 1856 og constitueret ti Dage senere — altsaa flere Aar før Frederik den Sjettes Død. Det kan man kalde at skrive Historie!

han, „laae de fleste af disse dog i et saadant Vxl af indbyrdes Intriguer, at tilsidst selv den energiske Collin ikke længer kunde holde det ud, og det var saaledes tyndt nok bevendt (!) med denne Institution, naar det var den, som skulde kaste Glands over Tiden og være til Opreisning for saamange andre Savn.“ Det er Dommen over det danske Theater paa den Tid, da det var det første i Verden, da Ryge, Frøndendahl, Lindgreen, Winslow, Foersom, Nielsen, Mdm. Werschall, Rosentilde, Phister, Fru Heiberg o. Fl. samtidigt virkede i deres Velmagt! I Sandhed, man maa være meget blaseret eller meget ulykkelig for at bruge saadanne Udtryk om Literaturens og Kunstens Gulbalder i Ens Fædreland.

En saadan Skildring maa naturligviis helst ende i en bengalsk Belysning eller med et stort Fyrværkeri, og en saadan Overraskelse har Lehmann ogsaa forbeholdt sine Læsere, idet han gjor Frederik den Sjettes ærbørdige Skikkelse til Hovedfiguren i sit Slutningstableau. Hule Phraser, daarlige Ordspil og forbrugte Wittigheder stige iveiret som Lystflugter, snurre rundt som Sværmere og knalde En om Dreene som Raketter — „Gebortsdag“ og Guldebler, Giegoder og Fredegoder, Skjoldunger og Løbere, Dehlenschläger og Garbrecht, Blicher og Sophie Bohnhoff rores sammen til et Mistmasse, der maaskee kan finde sine Beundrere, men det forekommer mig kun, at Frederik den Sjette er meget for god for saadanne Kunster. Lad Lehmann længe nok udtale som sin Mening, at der „hverken i Kongens Personlighed eller Regjeringsførd var Noget, som

kunde hæbe et sammensunket Folk eller begrunde en Fremtid af Værdighed og Virksomhed." Den Mening maa han beholde for sig, og der er vel heller ikke Mange, der ville tage den fra ham; men naar han siger, at Folket „over hans luslidte Frakke og gamle Børdugskaffjet glemte hans hele odelæggende Finantsforvaltning"; naar han taler om dets „hysteriske Kongefjærlighed," og naar han fremtvinger en Sammenligning mellem Frederik den Sjette, Bülow, Oppen, Romeling og Schrødersee paa den ene Side og Rolf Krake og hans Mænd paa den anden Side, saa troer jeg nok, at selv en rastere Pen end hans burde standse og betænke sig paa at nedskrive saadanne Blumphetter.

Jeg vil ikke følge hans Exempel og tale ondt om dem, der ere døde — jeg vil derfor ikke forklare hans Fremfærd ved det bekjendte Ord af Tacitus: *odisse quem læseris* (man hader den, man har gjort Uret); men jeg søger dog forgjæves om Motivet til denne længe gjemte Bitterhed. Han ender rigtignok med selv at anføre en Grund, men det er en Grund, som jeg kun nødigt gaaer ind paa. Han indrømmer, at den Skilbring, han har givet, er bleven „mindre let," end han havde tilsigtet; „men det er ikke umuligt," tilføier han, „at jeg derved kan have havt den lille Bagtanke, at Skilbringen af den Jordbund og den Atmosphære, hvori jeg var opvoget, og af den Scene, hvorpaa jeg optraadte, skulde medgibe Læseren en Fornemmelse af, at den Opgave, hvori jeg i en ung Alder tog Deel,

var alt andet end let." Denne Bagtanke har, som man seer, slet intet Hold; thi hvis den Gjerning, som han var med .at udføre, virkelig er stor og betydningsfuld, og det skal jeg være den Sidste til at benegte, saa bliver den ikke større derved, at man er uretfærdig imod sin Fortid. Lvertimod, jo større og berømmeligere den er, des mere vil den forsmaae at hente sin Glæde fra saadan en Folie.

Til

Wilhelm Holst.

Af

S. P. Holst.

Saa Du gaaer bort fra Musers Leg,
 Fra denne Scene, der har rummet
 En Stjønheds Glands lig den, der steg
 En Sommernat af Bolgestummet!
 Det var en Tid! Det var, som om
 Et ædelt Chør af Muser kom
 At søge her det Fristed, som
 Det gyldne Hellas grunt dem negted.

Dg Du var med! Som ung Matros
 Du slatted vidt paa fjerne Steder,
 Da entred Du — det er din Roes! —
 Det Skib, hvis Dæk er Kunstens Bræder;
 Dg snart fik Ord og Tanke Flugt,
 Dg var det strax ei moden Frugt,
 Saa hæbbed Du din Plads dog smukt
 Blandt Kunstens mægtige Heroer.

Men det var intet Under, thi
 Af Skov og So Du havde druffet
 Begeistring, Ild og Poesi,
 Og denne Torst er end ei slukket!
 See, derfor søger Du vel hen
 Med Lyst til Skov og So igjen,
 For at fornyges der, o Ven,
 Ved al den Friskhed, som de gjemme.

Og det vil skee! Naturen vil
 Igjen Dig ømt til Brystet trykke,
 Og Phantasjens Trylleespil
 Vil mane frem hver svunden Lykke;
 Men vi, som mindes godt, hvad Du
 Har været, hvad Du er endnu,
 Vi vil med god og kjærlig Hu
 Dit kjære Billede trofast gjemme!

Johannes Ewalds Testamente.

Det er nu snart hundrede Aar siden, at Johannes Ewald døde. De sidste Aar af sit Liv tilbragte han under Lidelser, der stadigt fængslede ham til Sengeliets, i et Kvistkammer hos Lømmermester-Enken Madame Skou paa Hjørnet af Stindergade og Skovbogade. Uforstaaet af Nationen og upaastjønnet af Magthaverne, var han i sine sidste Leveaar snarere en Gjenstand for Medlidenshed end for Beundring. Guldberg og Bernstorff havde hverken Øie for hans Storhed eller Hjerte for hans kummerfulde Forfatning, og den Flothed, hvormed den danske Regjering samtidig uddeelte Pensioner til Lydslands berømte Digtere, bliver ligesrem oprørende, naar man tænker paa den lidende Ewald, der med alle sine Bønner og Hjælpraab ikke kunde opnaae blot en ringe Deel af de Summer, der saa hensynsløst ødsledes paa Fremmede. Det var Madam Skous moderlige og

utrættelige Pleie, der i denne Trængselstid alene kunde forjone ham med Tilbærelsen, og hans smukke, mørkeblaae Dine, der havde en forunderlig Dybde og Glæde, straalende ogsaa af Taknemmelighed og Kjærlighed, naar hans Venner besøgte ham, og han talte med dem om sin Vertinde. Man maa have lidt meget for som han at kunne sige til sin Musa:

„Til Graad bestemte Du
Min Sang, mig selv, min Skjebne og mit Hjerte,“

og vist er det, at det ikke var nogen misundelsesværdig Lod, hun havde forbeholdt sin Yndling. Henstrakt paa Syngeleiet, sammenrullet af Gigt som et Nogle Varn og vaandende sig af Smerte kunde han tilsidst ikke længere holde Pennen. Hans Nætter vare søvnløse, og hans allerlidste Digt, der skriver sig fra en af disse søvnløse Nætter: „Udrust Dig, Helt fra Golgatha!“ var han nødt til at diktere. Det er derfor ogsaa en Feil, naar det hos Molbech hedder, at han saa Dage før sin Død greb endnu engang Pennen og nedstrev det Testamente, hvorved han overdrog sit hele Efterladenskab til denne moderlige Veninde, der havde pleiet ham med en saa opoffrende Omhyed. Af dette Testamente, der tillige med de dertil hørende Documenter findes i det forrige Rgl. danske Cancellies Archiv, har en overordnet Archivembedsmand sendt mig en Gjenpart til Optagelse i dette Maanedsskrift. Testamentet, der er dateret den 15de Marts 1780, (altsaa et heelt Aar før Ewalds

Død) forsynet med Testator's og Bitterlighedsvidners Underskrift og paategnet Moderens Samtykke, er confirmeret ad mandatum den 30te Marts 1781.

Ewald døde som bekjendt den 17de Marts 1781, nyb og tredive Aar gammel, altsaa i en Alder, hvor en Mængde Forfattere først for Alvor begynde at virke. Daterer man, som der er Grund til, hans Forfattervirksomheds Begyndelse fra Aaret 1766, da han skrev Sørgecantaten over Frederik den Femte, saa indskrænker hele hans Digterperiode sig til fjorten Aar, af hvilke igjen de sidste ti (ligesaa han paa Sengen skrev: De brutale Klappere) vare hjemsogte og hæmmede af Sygdom. Og dog vare disse saa Aar tilstræffelige for ham til at vinde en Hæder og Navnfundighed, som efter hans Død med hvert Aar er tiltaget. Uffeet fra Døhleschlæger og hans Biografer er det dog især Englænderen Dr. Bowring, der fortjener Æren for at have stillet Ewald paa den Hædersplads, der tilkommer ham, blandt de første Lyrikere i Verden. Der er hans Plads baade paa Grund af hans Tankers Høiheb, hans Følelses Inderlighed og Dybde og hans Sprogs musikalske Bøllnd.

Idet jeg derfor med Fornøielse optager disse Documenter, som en høitæret Ven har sendt mig, underskriver jeg gjerne de Ord, hvormed han ledsager dem: „Enhver, som elsker Ewald, vil ved at læse Testamentets simple og hjertelige Ord, føle sin Kjærlighed til ham vin end ikke forøget, saa dog styrket og befæstet.“

Udgiveren.

I.

Johannes Ewalds Testamente.

Ustjønksom vil jeg ikke døe. Den største Erkjendtlighed har min Værtinde Madame sl. Skous fortjent af mig. Det er hendes meer end moderlige Omsorg og Pleie, jeg har at takke, at jeg uagtet de smerteligste Legems-Svagheder, hvormed jeg især i hendes Huus har været plaget, er bleven holdet ved Live. Sin Tid, sin Rolighed, endog sin Helbred har hun opofret, for at gjøre mig det meest smertefulde Liv fordrageligt. — I den Umulighed, som det er mig at adlyde mit Hjerte og belønne saa megen Godhed, vil jeg dog give hende et Beviis paa min Erkjendtlighed.

Det er derfor min faste og uryggeelige Willie, som jeg og herved erklærer saa at være, at alt, hvad jeg ved min dødelige Afgang efterlader mig af Meubler, Bøger, Linned, Klæder, reede Penge, som og hvad mig hos Boghandler Hr. Proft for Dplaget af mine Skrifter efter Accord endnu kommer til Gode, det skal altsammen uden Undtagelse af noget endog her ikke nævnet, som kunde være min Eiendom, altsammen skal dette tilhøre og tilfalde foromtalte Madame Anna Kristina salig Tømmermester Skous Efterleverste og hendes Arvinger, uden nogen Rettens Behandling eller Skifte, og uden nogen Tiltale af mine Arvinger. Dog skal deraf forlods udredes min Begravelse, den jeg vil have saa lidet be-

kostelig, som see kan, efter den Aftale, som jeg derom har taget med nogle af mine Venner i fornævnte Madame Skous Overværelse, saa og hvad lovlig og beviislig Krav nogen hos mig kan have at fordre, hvilket alt forlods bør udredes og betales. — Jeg er overbeviist om, at min kjære Moder Madame salig Huulegaardss saa meget mere er fornøiet med denne min sidste Willie, som hun selv ofte har været Vidne til Madame Skous venstabelige Opførsel imod mig, og bedre end nogen veed, hvor sjelden saa stor en Godhed er at vente hos Fremmede for mig. Hvad endnu mere fortjener min kjære Moders og hvert sjonsomt Mennekses Bifald til dette mit Testamente er, at denne min ubetydelige Formue, som forbenævnte Madame Skou herved bliver stjæket, er ikke vundet ved Arb eller forhøvet ved nogen Gage, men er sammensparet af hvad jeg med min egen Bindstibeligbed har fortjent meest i den Tid, da jeg har været i ovenbemeldte min Værtindes Huus.

Jeg under skriver og forsegler denne min sidste Willie i det allerunderdanigste Haab om min Konges aller-naadigste Bifald og Bekræftelse herpaa. Tillige med den faste Forsikring, at mine Belyndere, høiædelbaarne Hr. Conferenceraad Carstens, Ridder, og høiærværdige Hr. Doctor Schönheyder, Sognepræst for Trefoldigheds Menighed her i Staden, vil tilstaae mig denne sidste Bevaagenhed at paasee denne min sidste Willies noiagtige Opfyldelse. Til Beviis paa min egenhændige Under-

strift og utbungne velvillige Tilstaaelse herudi have
 efterskrevne tvende med mig undertegnet og forseglet.

Givet i Kjøbenhavn den 15de Marts 1780.

Johannes Ewald.

(L. S.)

At foromtalte Testamente er i vores Overbærelse
 af Testator Hr. Ewald underskrevet og forseglet, bevidne
 vi som overbærende efter Begjering.

D. Rogert. N. S. Milling.

Imod denne min salig Søns sidste Willie har
 jeg slet intet, og er fornøiet dermed.

Marie Huulegaard, Enke.

Kjøbenhavn den 18de Marts 1781.

II.

Madame Skous Andragende til Kongen om Con-
 firmation paa dette Testamente.

Kjøbenhavn 17de Marts 1781. Anne Christine
 salig Skous Efterleverste søger allerunderdanigst om

Confirmation paa et af afg. Johannes Ewald til hendes Fordeel oprettet Testamente, og at samme Confirmation hende allernaadigst gratis maatte forundes:

Bed indlagte Testamente har min nu afdøde Venjalig Hr. Johannes Ewald villet forunde mig alene Besiddelsen af hvad han haver efterladt sig.

For at sætte denne hans sidste Villie i fuldkommen Ghyldighed nedlægger jeg herved min allerunderdanigste Begjering, at denne min afg. Vens Disposition af Deres Majestæt allernaadigst maa vorde confirmeret og stadfæstet. — Og da hans Efterladenskab er, som han selv skriver, aldeles ikke betydelig, og jeg desuden, som en uformuende Enke vilde savne Frugten af hans Godhed, dersom dette Testamente med alle de sædvanlige Bekostninger skulde bekræftes, saa fordrifter jeg mig ligeledes underdanigst at bede, at Deres Majestæt allernaadigst ville forunde mig Confirmationen gratis. — At mit Foregivende herudi haver Sandhed til Grund, derom bærer Hr. Doctor Schonheyders Attest Vidnesbyrd for Deres Majestæts Throne. Allerunderdanigst

af

Anne Christine sal. Skous.

III.

Dr. Chr. Schonheyders Attest.

Afdøde Johannes Ewalds Efterladenskab er mig noie bekendt, at det ikke udgjør over 300 Rbd., om saa

Bøger og Meubler bleve alle solgte. Hvad de følgende Dele af hans Skrifter, hvilke endnu skal trykkes, ville bringe Arvingerne for Fordeel, det er hidtil ikke Besiddelse, men ubestemt Forventning. *) Ifølge denne Sterbboets Bestaffenhed beder jeg, som den salige Ewald har begjert det af mig, at ved den Kongelige Naade og Bekostningernes Eftergivelse hans sidste Ønske, at efterlade sin Værtinde og Pleierinde en Gjengjeldelse af den Omhed og utrættelige Godhed, hvilken visselig ikke kunde være større, hvormed hun i 3¹/₂ Aar har omgaaet ham, maatte, saa meget som muligt er, opfyldes.

Allerunderdanigst

Chr. Schønherder

Kjøbenhavn den 19de Marts 1781.

*) Denne Fordeel har dog maaskee ikke været saa ganske ringe. Af Ewalds samlede Skrifter var nemlig kun første Deel udkommet, da han døde, og Honoraret for de efterfølgende Bind har neppe været ubetydeligt, da det er bekjendt, at han inden sin Død havde 870 Subskribenter. Ogsaa fra det Offentliges Side vistest der Madame Stou Anerkjendelse, idet der tilskilledest hende en Gave af 100 Dukater — en Sum, der langt oversteg, hvad man nogenstinde havde hødet den lidende Digter.

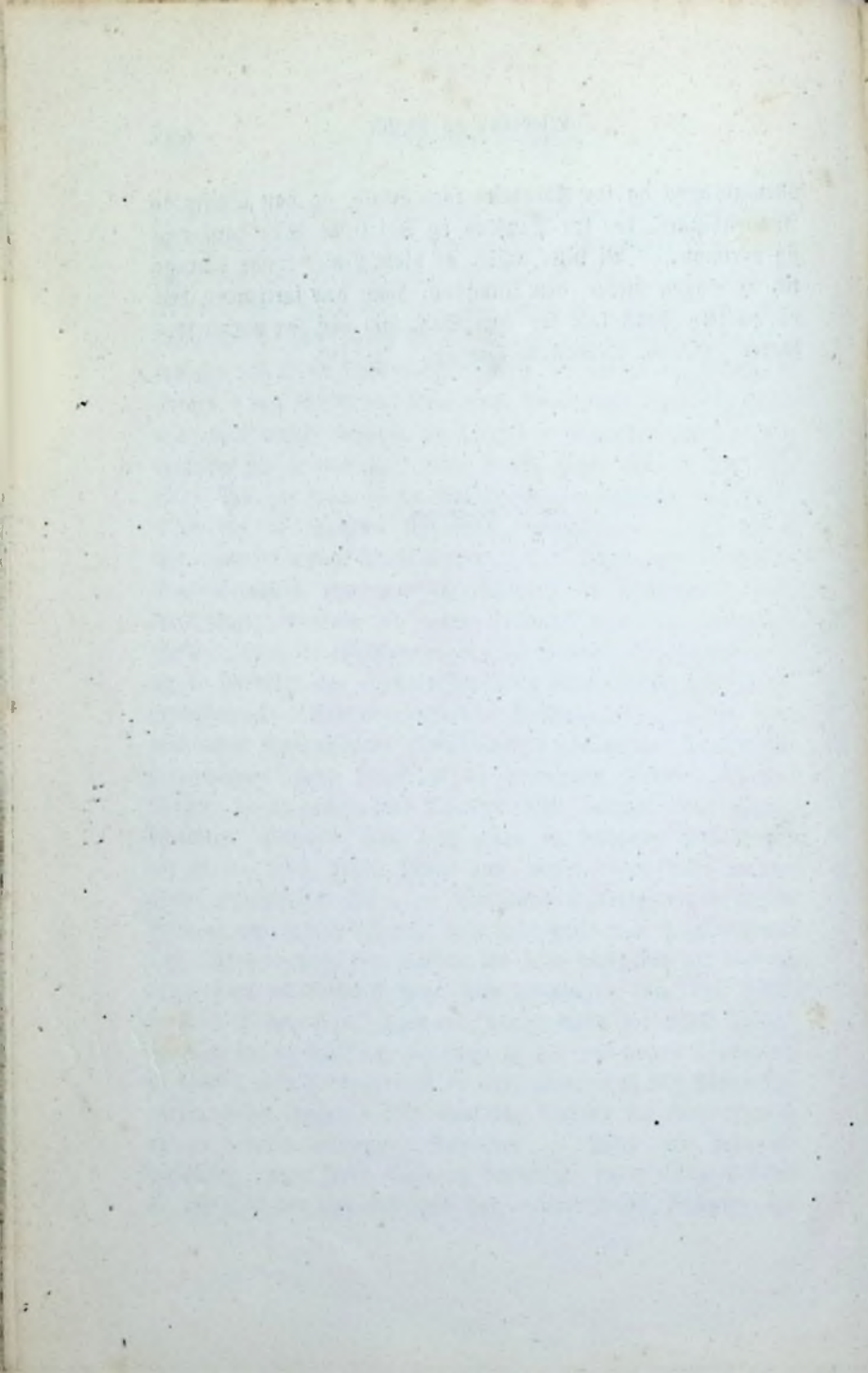
Udg.

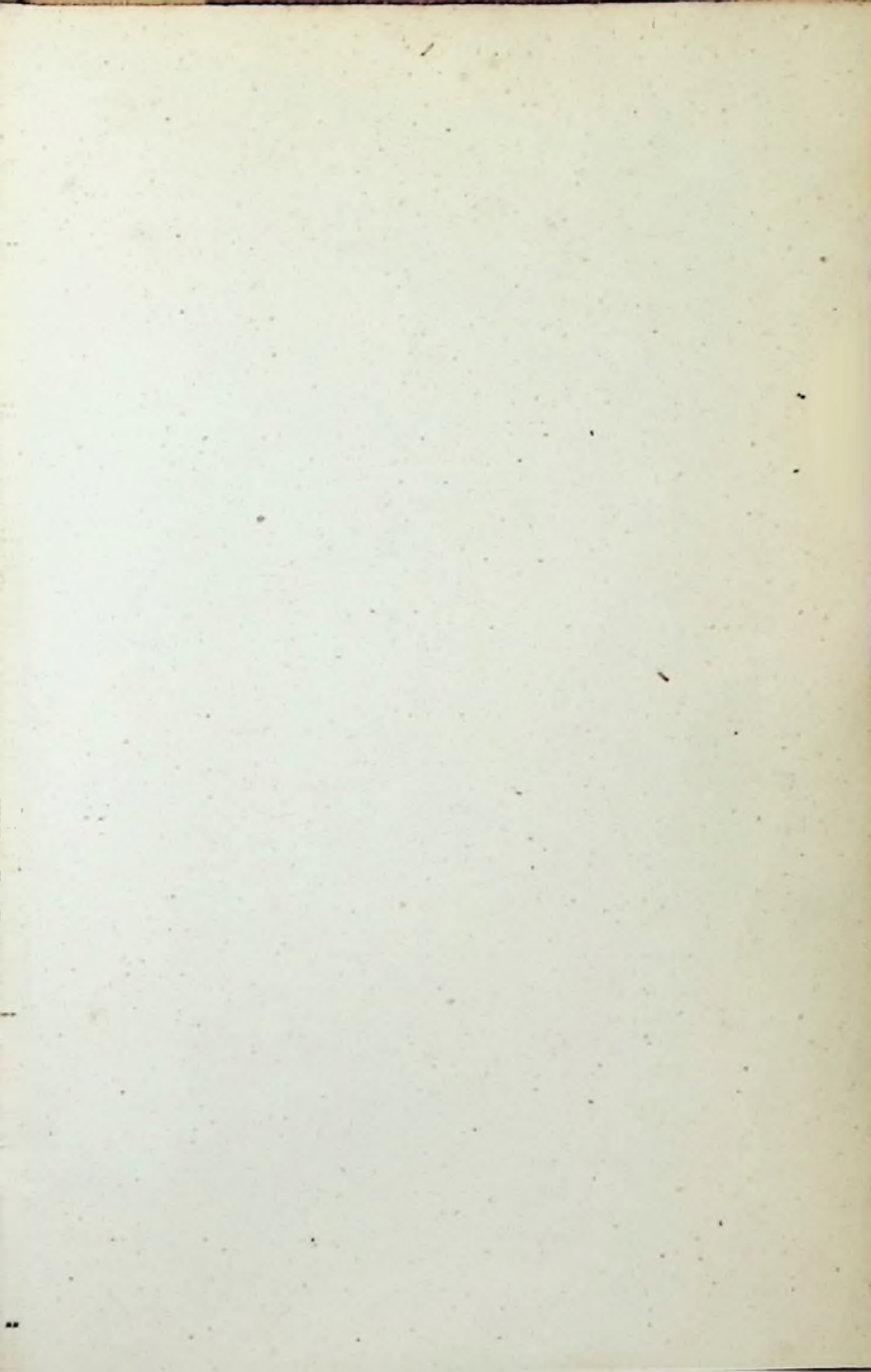
Literatur og Kunst.

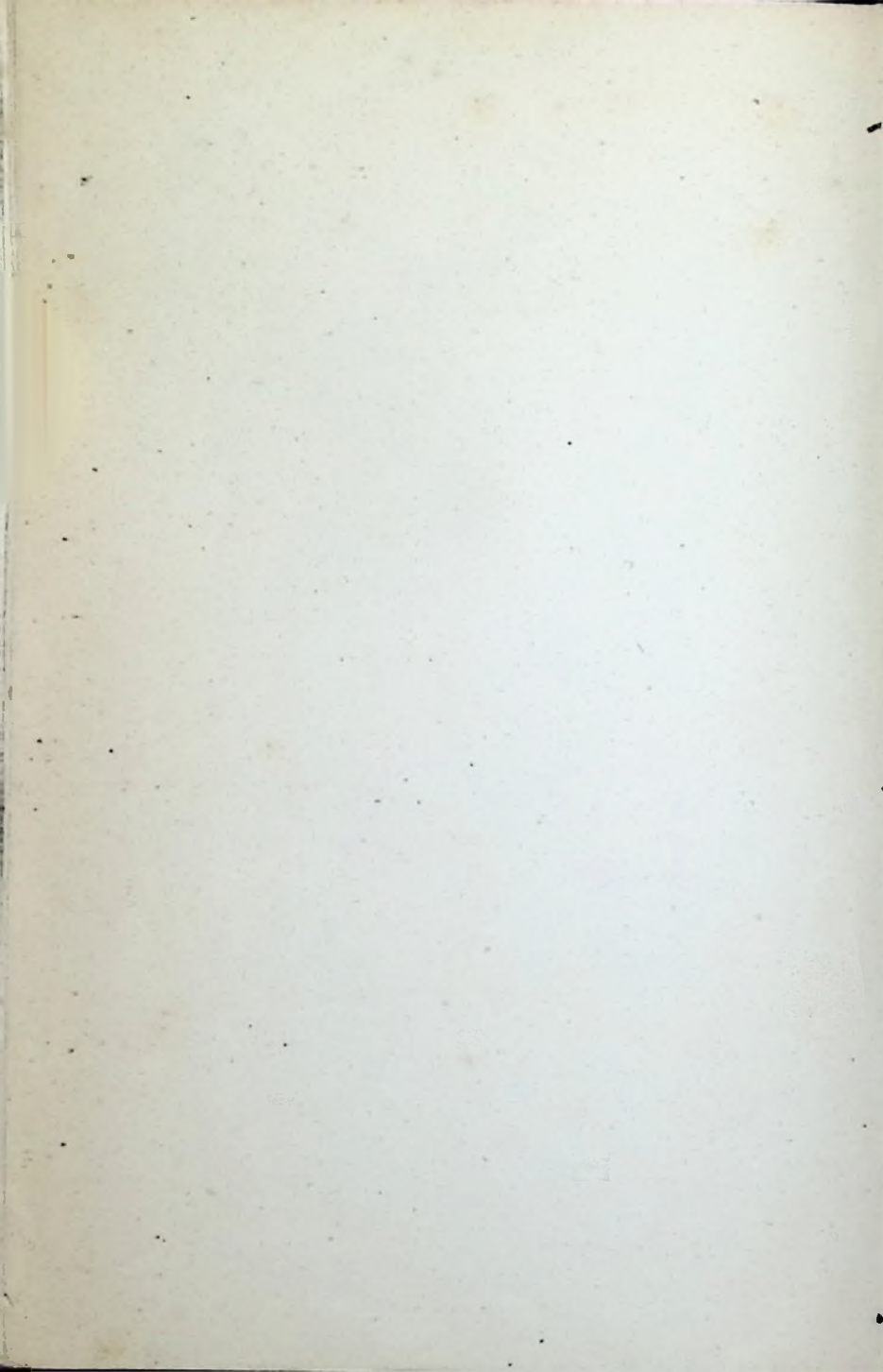
Pastor Harald Stein har for nylig udgivet en lille Bog: „Nogle Blade af den christne Kvindes Historie. Et Bidrag til Diaconissegjens Fremme,“ hvorpaa vi gjerne vilde henlede Læsernes Opmærksomhed. Ungen, som har Sands for at see et alvorligt Spørgsmaal alvorligt behandlet, vil fortryde at gjøre sig bekendt med denne Bog, der ved et interessant Indhold og under en smuk Form giver et Bidrag til den rette Bedømmelse af en af de Kjærlighedsgjæringer, som i vort Aarhundrede paaah er bleven virksom indenfor Kirken. Forf. gjør i sit Forord opmærksom paa, at ligesom Christus selv er bleven et Modsigelsens Tegn, saaledes gjælder det Samme om alt Christeligt. Diaconissegjærningen har ogsaa overalt maattet prøve Modsigelse og Modstand, og medens Nogle rose og anbefale Sagen, have Andre igjen ikke haarde og for dømmende Ord nok tilovers for den. Men som oftest beroer Uvillien paa mangelfuld Kundskab til Sagen, og den foreliggende Bog vil derfor hvede sit Bidrag til, at i det mindste denne Aarsag til Modstand kan fjernes. Efter en Skildring af Kvindens Fornevvelses-

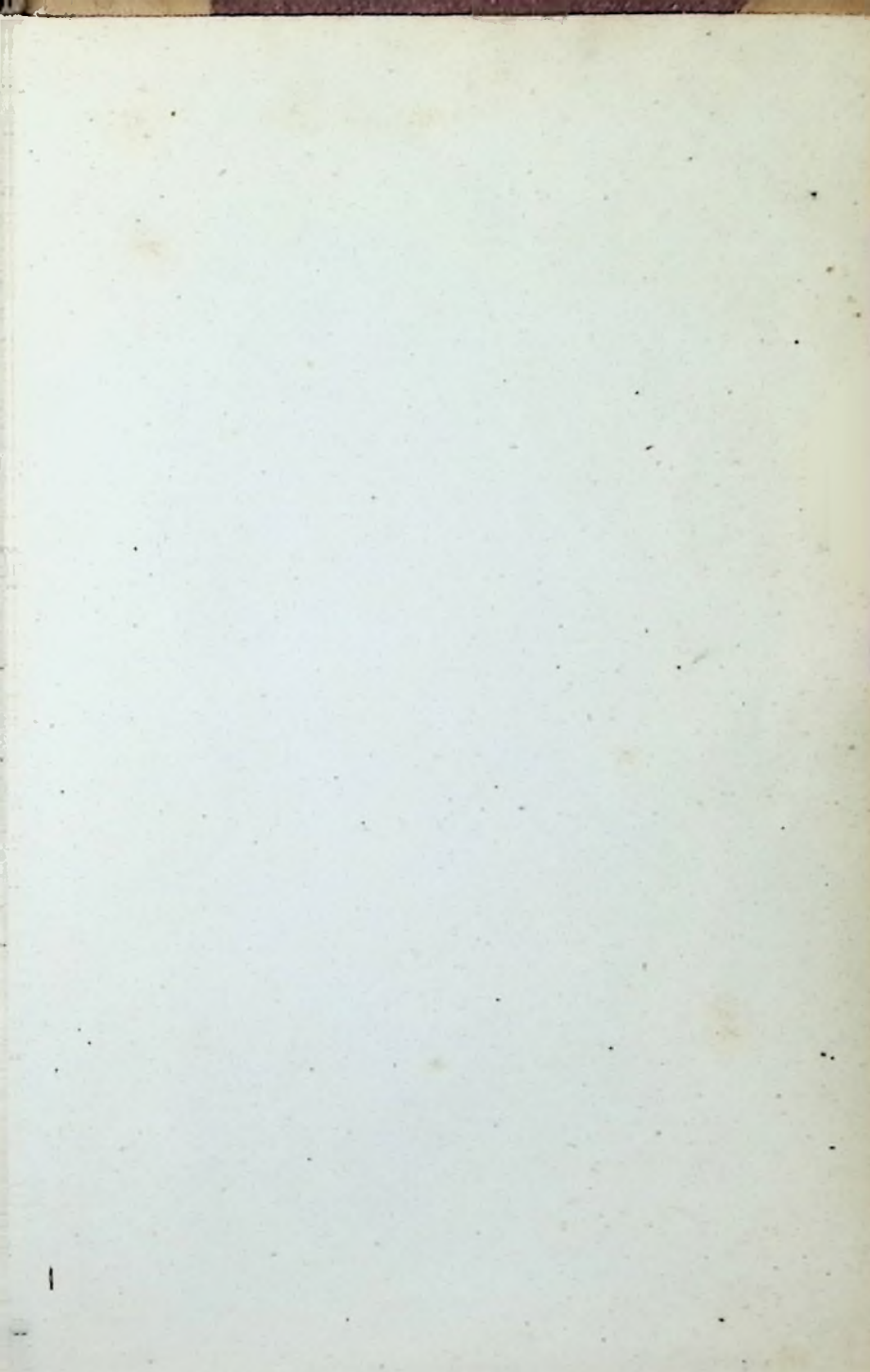
stand hos Hedningene vides der, hvorledes Christendommen hævder Kvindens Ret overfor Manden. Samtidig med denne Digestillen sees de først Spor til Diakonissegjerningen hos de Kvinder, der fulgte Kristus paa hans Bei, hjalp ham med deres Gods, stod under Korset, bragte Salven til Graven og jublede ved hans Opstandelse. Men en videre Udvikling fik Sagen i den apostoliske Menighed, hvor disse Kvinders Gjerning blev upiere bestemt, og hvor der fordreides særegne Betingelser for at overtage den. Forf. giver nu af det rige Stof, han har havt til sin Raadighed, en udførlig og livsfuld Skildring af Sagens Udvikling, Henslyggen og Fornyelse igjennem de mange Aarhundreder. Det Præg, der udmærker Diakonissernes Kjerlighedsgjerninger, er selvfølgelig høist forskjelligt, efter som vi føres sammen med de forskjellige Sekter, eller see Virksomheden i de katholske Beghinergaarde og de barmhjertige Søstres Forening eller endelig gjæste den protestantiske Diakonisseanstalt i Kaiserswerth. „Det blev først vort Aarhundrede forbeholdt at gjenoplive Diakonissegjerningen i sand apostolisk og evangelisk Form“, og den Mand, hvem denne store Opgave blev betroet, var Pastor Fliedner. Læseren maa selv gjøre sig bekendt med Bogen for at see, hvad denne Mand har virket. Her ville vi blot gjøre opmærksom paa, at Fliedners Foretagende begyndte med, at een løsladt Fange blev indlogeret paa Tagkammeret i et lille Høvehus, som Stigen saa blev taget fra om Natten, og med at en katholsk Pige blev modtagen som den første Patient i det Hus, Fliedner havde kjøbt for 2500 Thaler uden at eie en Skilling, og uden at der var nogen Diakonisse til Hjælp; men Foretagendet er endt med, at 41,000 Mennesker aarlig blive legemlig eller aandelig hjulpet fra Kaiserswerth og de dermed forbundne Anstalter. — Efter den historiske Udvikling søger Forf. klart og befindigt, men tillige bestemt at vise, at der bør arbeides for denne Sags Fremme for

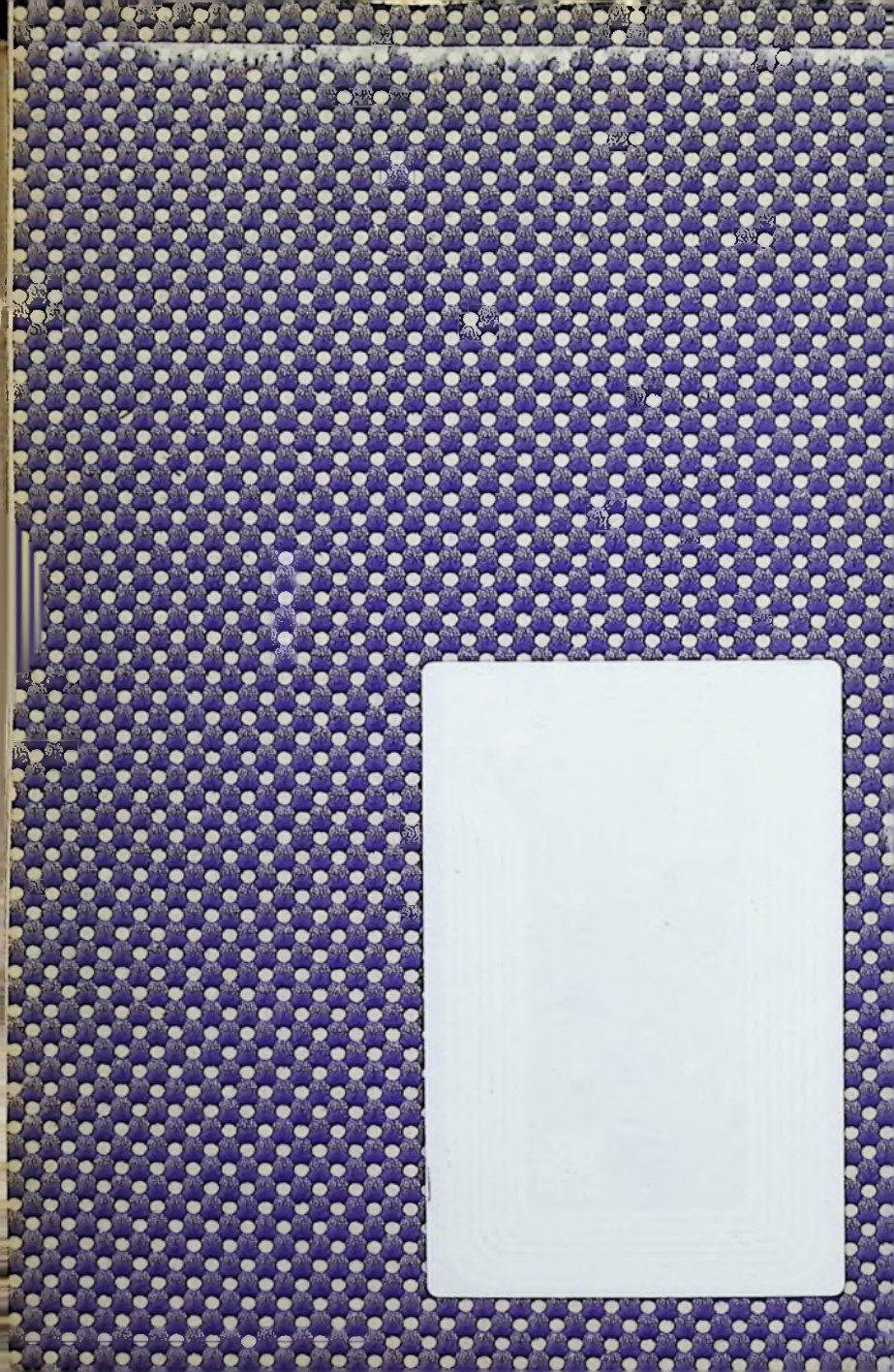
Menighedens og for Kvindens egen Skyld, og han afviser de Indvendinger, der fra Tankens og Følelsens Side have reist sig derimod. — Vi vilde ønske, at disse Linier kunde bidrage til, at Bogen finder den Indgang, som den fortjener; den vil da selv bedst tale for den Sag, som den saa varmt forsvarer (D. S. Delbancos Forlag).

HOVEDBIBLIOTEKET
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK

Magasin

05.6

For Romantik og
Historie
bd.8 (1872)

ex.1

M